Rácz Anita

ADATOK A NÉPNÉVVEL ALAKULT RÉGI TELEPÜLÉSNEVEK TÖRTÉNETÉHEZ

Rácz Anita

Adatok a népnévvel alakult régi településnevek történetéhez

Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
2011

A Magyar Névarchívum Kiadványai 19.

Szerkesztő:
Hoffmann István

A publikáció elkészítését a TÁMOP 4.2.1./B-09/1/KONV-2010-0007 számú projekt támogatta. A projekt az Új Magyarország Fejlesztési Terven keresztül az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.
A megjelenést támogatta továbbá a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, valamint az Országos Tudományos Kutatási Alap (62207 sz.).
Készült a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén.

Lektorálta:
Hegedűs Attila

© Rácz Anita, 2011
© Debreceni Egyetemi Kiadó, beleértve az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát, 2011

ISBN 978-963-318-099-0

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1975-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja.
Felelős kiadó: Dr. Virágos Márta főigazgató
Borítóterv: Varga József
Készült a Debreceni Egyetem sokszorosító üzemében.

Tartalom

Előszó 7
A szótár felépítése és használata 9
Szótár 15
avar 17
bajor 17
besenyő 17
bolgár 27
böszörmény 28
cigány 31
cseh 32
görög 40
horvát 40
jász 45
káliz 47
korontál 49
kazár 49
kölpény 51
kun 51
komán 53
lengyel 54
polány ~ polyák 56
magyar 57
maróc ~ marót – morva 79
nándor 83
német 86
oláh 111
olasz 126
orosz 134
örmény 145
rác 145
román 146
sváb 148
szász 148
székely 160

szerb 166
szerecseny 166
tatár 167
tót 169
török 196
úz 197
várkony 199
zsidó 202
Névmutatók 205
A betűhív alakok mutatója 207
Címszómutató 231
Irodalom 241

A Magyar Névarchívum Kiadványai eddig megjelent kötetei 247

Előszó

A népnevek a korai magyar történelem megismerésében igen fontos szerepet játszanak. A Kárpát-medencében való megtelepedés kérdése a régészeket, történészeket ma is foglalkoztatja, s a rendelkezésre álló források feldolgozása után még mára is számos probléma maradt tisztázatlanul. A témát olyan kiváló nyelvészek vizsgálták, mint Melich János, Kniezsa István és Benkő Loránd, újabban azonban több kutató, Benkő Loránd mellett a történész Kristó Gyula azt hangsúlyozta, hogy alapos forrásfeltárással együtt szükséges lenne az eddigi kutatási eredményeket újabb vizsgálatok eredményével szembesíteni. E véleményektől is indíttatva s a problémakör fontosságát átérezve és belátva úgy ítéltem meg, hogy a jelenleg rendelkezésre álló források feldolgozásával monografikus munkában érdemes, sőt szükséges megvizsgálni a Kárpát-medence ómagyar kori népnévi eredetű településneveit.

Célkitűzésemet leginkább ahhoz a kutatómunkához látom hasonlónak, mint amelynek során korábban KÁZMÉR MIKLÓS annak a helynévcsoportnak a teljes monografikus vizsgálatát végezte el, amelyben a *falu* földrajzi köznév, illetve annak valamely változata van jelen (*A »falu« a magyar helynevekben.* Bp., 1970), vagy ahogyan MEZŐ ANDRÁS szintén egy zárt névcsoportot dolgozott fel minden olyan településnevet összegyűjtve, elemezve, amelyet patrocíniumi névnek szokás nevezni (*A templomcím a magyar helységnevekben. 11–15. század.* Bp., 1996). Magam e munkában a kutatómunka első szakaszaként a népneveket tartalmazó településneveket gyűjtöttem össze, s e nevek névrendszertani vizsgálatát kívánom elvégezni a továbbiakban.

Az ilyenfajta munkát azért tartom különösen fontosnak, mert a névtudományban bizonyos névfajtákra az idők során tett különféle megállapításokat ma magától értetődően fogadjuk el, holott a tudomány némely megkövesedett nézetét mára már túlhaladta az idő. Az e témakörre vonatkozó alapvető fogalmak, elvek és kutatási módszerek elsősorban az 1930–40-es évek felfogását tükrözik, újabb szempontok csak egy-egy részproblémát illetően vetődtek fel. Ezzel összefüggésben is fontos hangsúlyozni e kutatás interdiszciplináris jellegét, mivel eredményei nem csupán a nyelvtudomány számára lehetnek lényegesek, de a névtudomány megállapításaira alapozó más tudományok — a történettudomány, a településtörténet, a történeti földrajz, a néprajztudomány — számára is hasznosíthatónak bizonyulhatnak. KRISTÓ GYULA 2003-ban monográfiában dolgozta fel a középkori Magyarország nem magyar etnikumainak történetét (*Nem magyar népek a középkori Magyarországon.* Bp., 2003), ám a

felhasznált források között (részben éppen a kérdéskör nyelvészeti alapjának bizonytalansága miatt) nem szerepeltette a helyneveket, amelyek elemzését e tárgyban figyelmen kívül hagyni azonban KRISTÓ véleménye szerint sem lehet. E munka megjelenése is inspirálóan hathat a tekintetben, hogy a nyelvészet eredményeit is hozzátegyük múltunk e fontos kérdésének ismeretanyagához.

Azok a kutatók, akik eddig hasonló adatok gyűjtésébe belefogtak (KRISTÓ GYULA–MAKK FERENC–SZEGFŰ GYULA, *Adatok „korai" helyneveink ismeretéhez. I.* Acta Historica Szegediensis Tomus XLIV., Szeged, 1973), munkájukat a településtörténet és a névtudomány határterületén egyensúlyozónak tartották, ám szükségszerűen inkább a történészek szemével tekintettek a forrásokra, ezért a települések névadatainak teljes összegyűjtését nem tekintették feladatuknak. Én viszont éppen ezt a célt tűztem ki magam elé: a népneveket tartalmazó településnévi adatokat a lehető legkorábbi időtől, a honfoglalástól 1526-ig, az ómagyar kor végéig egybefoglalni. Így most munkám első szakaszának eredményét tartja kezében az olvasó: a rendelkezésemre álló oklevéltárak, okmánytárak és egyéb forráskiadványok népnevet tartalmazó településneveinek rendszerezett gyűjteményét.

Fontos megjegyezni, hogy a népnevek között csak azokat az etnonimákat tartom számon, amelyeket a vizsgált korszak magyar nyelvhasználói ismereteink szerint valóban használhattak különböző etnikumok megnevezésére. Ezek a szavak az ómagyar korban gyakran előfordultak személynévként is. Mivel pedig a helynevek alapjául népnevek és személynevek egyaránt szolgálhattak, a helynevekben való előfordulásukat e szempontból következetesen elkülöníteni lehetetlen vállalkozás lenne. Ezért tehát nem voltam, mert többnyire nem lehettem arra tekintettel, hogy egy-egy helynévben a népnévi jelentésű szó közvetlenül ilyen értelemben szerepel-e, vagy pedig személynévi áttétellel lett a helynév részévé.

Dolgozatom elkészítéséhez komoly támogatást jelentett a 2007-ben elnyert, és három évre szóló Bolyai János Kutatási Ösztöndíj. Szintén e helyen köszönöm meg Hoffmann Istvánnak a munkafolyamat során tett értékes javaslatait, észrevételeit és a gyakori együtt gondolkodást, illetve a könyv lektorának, Hegedűs Attilának a munkáját.

A szótár felépítése és használata

I. A szócikkek közlési rendje

A szótárban egy szócikkben közlöm az egy-egy településhez tartozó, akár különböző alakváltozatokra vonatkozó adatokat. Az egyes népnevek betűrendben követik egymást. Mivel azonban munkámmal többet szerettem volna adni, mint egy egyszerű adattárat, a nevek közlésénél bizonyos névrendszertani szempontokat érvényesítettem. Az etnonimákhoz tartozó településnevek között szerkezeti felépítésüket tekintve öt fő típust különítettem el. E típusok és az alájuk sorolható településnevek közlési rendje a következő:

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Mivel az alapalakban feltűnő népnevek gyakran jelzős szerkezetben fordulnak elő településnévként, az ebbe a névtípusba sorolható településnevek közlési sorrendjének alapja a betűrend, amelyen belül az azonos alakú nevek az első előfordulás időrendjében jelennek meg.

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként

Ebben a névcsoportban a felsorolás sorrendjében elsődleges szempontként a népnévben megtalálható képzőmorfémák elkülönítése szolgál: *-d, -i, -j, -ka/-ke* stb. A könnyebb tájékozódás, az átláthatóság érdekében a betűrendben egymást követő képzőelemeket a csoporton belül dőlt betűvel, önálló sorban ki is emelem. Az adott képzők csoportján belül szereplő nevek ugyancsak betűrendben állnak, az azonos alakú településnevek pedig az első előfordulásuk sorrendjében követik egymást.

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

A névtípushoz tartozó településnevek közlésekor elsődleges szempont volt, hogy az azonos földrajzi köznevet tartalmazó nevek együtt, egymás után szerepeljenek a szótárban, mégpedig a bennük előforduló földrajzi köznevek (*egyház(a), falu(va), ház(a), telek(e)* stb.) ábécérendje szerint. Az azonos földrajzi köznevet mutató elnevezések közötti sorrendet első renden ugyancsak a betűrend jelöli ki, s ha e csoportokon belül szerepelnek azonos alakú nevek, azok közlését az első előfordulásuk ideje határozza meg. E típusban előfordul néhány olyan helynév is, amelyben a népnévi elem nyilvánvalóan személynév részeként szerepel (pl. Bita*kun*péterfölde), ezeket nem soroltam külön alpontba, csupán a 3. pontban szereplő nevek között utolsóként említem meg őket.

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként

4a. nincs névpárja

4b. népnévi jelzős párja van

4c. más, nem népnévi jelzős párja van

Az egyes altípusokhoz sorolható településneveket betűrendben közlöm. Az esetlegesen előforduló azonos alakú nevek sorrendjét pedig az első előfordulásuk ideje határozza meg.

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

A névtípushoz tartozó településnevek közlésekor a besorolási elv azonos a 3. típusban alkalmazottakkal. Az elsődleges szempont az volt, hogy az azonos földrajzi köznevet tartalmazó nevek együtt, egymás után szerepeljenek a szótárban, mégpedig a bennük előforduló földrajzi köznevek (*hegy, kút, patak, tő, sziget* stb.) betűrendje szerint. Az azonos földrajzi köznevet mutató elnevezések közötti sorrendet első renden ugyancsak az ábécé határozza meg, s ha e csoportokon belül jelennek meg azonos alakú nevek, azok az első előfordulásuk ideje alapján követik egymást.

Abban az esetben, ha egy adott településnév több csoportba is besorolható lenne, a fenti sorrend szerinti első típusban jelenik meg. Így például **Németiszeg** a nem települést jelentő földrajzi köznévi utótagja miatt az 5. kategóriába is kerülhetne, de a népnévhez kapcsolódó *-i* képző miatt a 2. csoport alá soroltam, a **Szászdmonostora** a települést jelentő földrajzi köznév okán a 3. típushoz is tartozhatna, a *-d* képző miatt azonban a 2. kategóriában található meg.

A fentebb leírt közlési rend az egyes típusokban megjelenő utaló címszókra is érvényes.

II. A szócikkek felépítése

A szótárban egy egységet, egyetlen szócikket alkot morfológiai szerkezetétől függetlenül minden olyan adat, amely azonos helyet jelöl. A szócikkek felépítése a helynévszótárak szokásos formáját mutatja: a kövér betűtípussal szedett címszót a név jelöltjének, denotátumának meghatározása, lokalizálása követi. Majd az adatközlő rész következik, amelyben a forrás(ok) évszáma után az adatok betűhíven szerepelnek, s utánuk a források megjelölése áll. Az egyes adatok időrendben követik egymást. Amennyiben a forrásokban az adathoz tartozó latin nyelvű értelmezés is szerepel, azt a névforma után rövidítve tüntetem fel. A szócikk adatközlő része után, ha szükséges, az elnevezések kialakulása szempontjából lényeges, rövid településtörténeti információk olvashatók. Ahol a település ómagyar kori elnevezése valamilyen formában (településnévként vagy mikronévként) később is élt, azt is közlöm a szócikk végén.

1. A címszók

1.1. A címszók alakja

A címszók alakjának megállapításánál a fő szempontot a mai névformák jelentették. Ezt a módszert használták az utóbbi időkben megjelent nyelv- és névtörténeti szótárak is (RMGl., SzT., HA., KMHsz., a megyei névanyagokat közlő monográfiák) nyilván azzal a megfontolással, hogy ez a megoldás nagy-

ban megkönnyítheti e szótárak használatát. Ez a kérdés munkámban különösen élesen vetődött fel például a *német* népnevet tartalmazó képzett településnevek kapcsán, ahol gondot jelentett, hogy a történeti névformák között a legtöbb esetben egyaránt megtalálhatók a *Németi ~ Nemti ~ Nempti* alakok, s a címszóvá emelés legkézenfekvőbb megoldásának itt is a mai névmegfelelőkhöz való viszonyítás tűnt.

A bizonytalanul megállapítható címszók esetében a fővariánsnak tekintett változat szerepel elöl, s ezt követi ~ jel után a másik változat.

Kérdőjel szerepel a címszóban, ha a településnév alakjának rekonstruálása bizonytalan, illetve ha a névalak denotátuma bizonytalan. Az utóbbi esetben a ?= jelek után zárójelben az azonos morfológiai felépítésű, esetleg szóba jöhető településneveknek a sorszáma szerepel.

1.2. A latin nevek címszavazása

A településnévi adatok között latin nyelvű formákat is találhatunk. Abban az esetben, ha ezeknek van magyar nyelvű változatuk is, a korabeli magyar nyelvű használatuk nem lehet kérdéses, a címszavazásuk így nem okoz gondot: a magyar formának megfelelő címszó alatt szerepeltetem őket. Ám ha a forrásokban csakis latin alakja szerepel a névnek, az a pontos magyar nyelvi használatra csak áttételesen utalhat. Az ilyen neveket megkülönböztetésül szögletes zárójelben közlöm: **[Felsőoroszfalu], [Németvác].** Ugyanilyen okból szögletes zárójelbe névrész is kerülhet: **[Magyar]tata, [Oláh]száldobágy.**

1.3. Bizonytalan címszók

Néhol a névalakok korabeli alakja nem állapítható meg egyértelműen, ezért a címszóválasztás is nehézségekbe ütközik. Ezekben az esetekben vagy kérdőjel utal a bizonytalanságra, vagy címszóvariánsokat adok meg, esetleg ezt a két megoldást együtt alkalmazom.

A bizonytalanság bizonyos kétjegyű betűkkel jelölt hangok esetében is felmerülhet: **Oros(z), Pol(y)án(y)telek.** Zárójel mutatja a variánsokat az alábbi típusokban is: **Besenyőd(i), Al(só)szász.**

Kérdőjel szerepel a címszóban, ha a településnév rekonstruálása bizonytalan: **Cseh?, [Oláh?].** Kérdőjel az egyes névrészek vagy névelemek után is állhat: **Gereg(?)egyház, Zsidó(?)fő.**

1.4. Az alcímszók

Alcímszók szerepelnek azokban az esetekben, ha azonos jelentésű, ám morfológiailag eltérést mutató neveket vonok közös szócikkbe. A kövér betűtípussal álló fő címszó szócikkein belül a vizsgált település szinonim névalakjai félkövér betűvel jelölt alcímszók alatt találhatók meg, amelyek a forrásokban mutatkozó datálásuk sorrendjében szerepelnek. Amennyiben ezek az elnevezések ugyancsak népnevet tartalmaznak, rájuk szintén félkövérrel szedett utaló címszavak mutatnak. A népnevet nem tartalmazó szinonim jelentésű névalakok közül csu-

pán a legkorábbi datálásút közlöm ugyancsak külön alcímszó alatt, s mivel munkám célja a népneveket tartalmazó településnevek bemutatása, rájuk nem adok meg utaló címszót.

2. A jelentés

A településnevek jelentésének megadása az általa jelölt helynek, azaz a denotátumának a leírását jelenti. Ebben a leírásban azt a legkevesebb információt közlöm, amely elégséges a település azonosításához. A leírás a település pontos elhelyezkedését vármegyéhez kötve többnyire égtájak szerint, illetőleg valamely jelentősebb megyebeli városhoz vagy folyóhoz viszonyítva adja meg. A települések térképen történő azonosításához alapmunkaként az ENGEL PÁL által szerkesztett digitális középkori Magyarország térképet használtam (*Magyarország a középkor végén.* MTA Történettudományi Intézete).

3. Az adatközlő rész

3.1. Az évszám

A datálásban / jellel jelzem a másolatban fennmaradt, átírt oklevelet. Ha a többszörös átírás nincs részletezve, erre a // mutat. Az oklevél tartalmi átírására a > jel utal, a hamis oklevelet a +, a gyanúsan hamis oklevelet pedig a +? mutatja. Ha az oklevél adatának a címszóhoz kötése bizonytalan, erre az oklevél dátuma előtt álló * utal. Szögletes zárójel [ ] szerepel az év nélküli oklevelek megállapítható keletkezési idejénél.

3.2. A nyelvi adatok

A nyelvi adatok betűhív formában szerepelnek. Az azonos írásmódú alakok előtt szerepelnek az évszámok, utánuk zárójelben a források sorakoznak. Az egyes alakok a megjelenés időrendjében követik egymást. Ha különböző írásváltozatok egy oklevélen belül és kizárólag csak abban az oklevélben fordulnak elő, az alakok egymás után ~ jellel elválasztva következnek. A romlott alakokat vagy rontott évszámot [ɔ:] jellel jelzem, amely után a javítottként javasolt alak áll. Ha egy alakot nem az idézett forrásközlés, hanem magam ítéltem romlottnak, vagy az adat olyan forrásból származik, amelyben ilyen jelölés eredetileg nem volt, akkor erre a névalak után álló [romlott alak] megjegyzés hívja fel a figyelmet.

3.3. Forrásadatok

A nyelvi adatok forrásainak rövidítése lapszámmal együtt az adatok után zárójelben felsorolva áll. Amennyiben egyetlen névalakhoz több évszám és több forrás is tartozik, az évszámok és a források sorrendje nem felel meg feltétlenül egymásnak. Az egy forrásban különböző oldalakon szereplő azonos névformákhoz tartozó oldalszámok emelkedő sorrendben követik egymást.

4. Utalások a szócikkekben

Az egyes névadatok közötti összefüggésekre utalással hívom fel a figyelmet. A címszót, amelyre utalok, félkövér betűtípussal szedem.

III. A mutató

A szótárhoz kétféle mutató kapcsolódik. A *Címszómutató* a fő- és alcímszókat tartalmazza. *A betűhív alakok mutatójá*-ban helyet kapott minden egyes betűhív forma, amelyeket a megfelelő lapszám(ok)ra való utalás alapján könnyen megtalálhat az adott helyen a szótár használója.

IV. A szótárban használt rövidítések

1. Latin nyelvű értelmezések

castr.	castrum	vár
civ.	civitas	város
de	de	(praepositio)
loc.	locus	hely
m.	meta	határ
mon.	monasterium	monostor
opp.	oppidum	város
p.	possessio	birtok
pr.	predium	birtok
t.	terra	föld
v.	villa	falu
vicus	vicus	utca, településrész

2. Egyéb jelölések

ɔ: romlott alak javítása

~ alakváltozatok jelölésére

\+ *évszám előtt* hamis oklevél

+? *évszám előtt* vélhetően hamis oklevél

* *adat előtt* kikövetkeztetett név/névalak
évszám előtt az oklevél adatának a címszóhoz kötése bizonytalan

/ *évszámok között* a jel után a közölt évből való másolatban fennmaradt oklevél

// *évszámok között* többszörös másolatban fennmaradt oklevél

> *évszámok között* tartalmi átírással keletkezett oklevél

[ ] *évszámmal* év nélküli oklevél keletkezésének megállapítható ideje
címszóban csak latin formában adatolható, kikövetkeztetett magyar névalak

? *címszóban* bizonytalan formában, változatként rekonstruálható alak

3. Egyéb rövidítések

D	dél	ÉNy	északnyugat
DK	délkelet	K	kelet
DNy	délnyugat	kkor	középkor
É	észak	Ny	nyugat
ÉK	északkelet	psz.	puszta
é. n.	év nélkül	vm.	vármegye

Szótár

avar

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Avarfölde ’település Zala vm. középső részén, Nagylickó vidékén kereshető’ 1485: *Awarfewlde,* p. (Adatok 23: 2, Cs. 3: 30). Feltűnő, hogy ENGEL térképén Nagylickó mellett É-ra Várfölde település szerepel, esetleg erről a településről is szó lehet.

bajor

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Alsóbajor ld. **Bajor**

Bajor ’település Sáros vm. DNy-i részén, Eperjestől DNy-ra’ 1393, 1402, 1409, 1422: *Baior,* p. (ZsO. 1: 2869, 2/1: 2128, 2/2: 6787, 9: 36), 1402, 1409, 1410, 1421, 1422: *Bayor* (ZsO. 2/1: 1551, 2101, 2128, 2/2: 6964, 7857, 8: 1222, 9: 381), **Alsóbajor** 1393: *Alssobaior ~ Alsowbaior,* t. ~ *Alzowbaior* (ZsO. 1: 2869), 1421: *Baior inferiori,* p. (ZsO. 8: 100), **Felsőbajor** 1393: *Ffelssewbaior ~ Ffelzewbaior,* p. ~ *Felsewbaior,* p. ~ *Felzewbaior* (ZsO. 1: 2869). Bajor település a XIV. század végén két részre vált, amelyeket az Alsóbajor és a Felsőbajor korrelatív névvel említették. Alsóbajor a későbbi Bajor, a mai szlovák Bajerov (Lelkes 93), Felsőbajor pedig a későbbi Kacsány, a mai szlovák Kvačany (Lelkes 285).

Felsőbajor ld. **Bajor**

besenyő

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Besenyő 1. ’település Zala vm. DK-i határánál, Nagykanizsától K-re’ +1019, 1335: *Besseneu* (Cs. 3: 36, Adatok 18: 78, DHA. 91, ZalaOkl. 1: 302, 303, AnjouOklt. 19: 157/342), +1019/1328/1347: *Bessenyew,* p. (DHA. 91, ZalaOkl. 1: 464) ~ *Besenev* (DHA. 91), 1284: *Bessenyő* (RegArp. 2/2–3: 3345), 1335: *Bessenew* (Cs. 3: 36, ZalaOkl. 1: 295, 302, 303, AnjouOklt. 19: 120/266, 157/342). Az 1284-es adatot Töl(gy) településsel való együtt említése miatt vélem ide tartozónak. ENGEL térképének adatközlése szerint ma Nagykanizsa határában K-re kereshető.

Besenyő 2. ’település Bodrog vm. D-i részén Apátitól D-re, Szondtól ÉNy-ra’ +1055/[1416 k.], 1267 Pp./1297: *Besenev,* pr., v. (Gy. 1: 706, Adatok 18: 96, DHA. 155, RegArp. 1: 13, PRT. 10: 391, 526), +1092[1325 k.]/1365/1399, 1211: *Beseneu,* v., pr. (Gy. 1: 706, DHA. 284, RegArp. 262, PRT. 10: 499),

é. n.: *Besenyő* (Adatok 18: 96), **Besenyőfő** *1338/1439: *Beseneufeu* (Gy. 1: 706, Adatok 18: 96, AO. 3: 481). Később Apatin, a mai szerb Apatin (Lelkes 84).

Besenyő 3. 'település Bars vm. D-i határánál, Nagysallótól Ny–DNy-ra' +1075/+1124/+1217: *Bissenorum,* v. (Gy. 1: 435, Adatok 18: 11), 1209 Pp.: *Bescene,* v. (Adatok 18: 11, Gy. 1: 435), 1214, 1264, 1330, 1340, 1342, 1343: *Beseneu,* p., v. (Gy. 1: 435, AnjouOklt. 14: 253/413, 24: 207/444, 26: 431/652, 27: 244/367, AO. 4: 287–91, ComBars. 12), 1217, 1330: *Besenev,* v. (F. 3/1: 202, Gy. 1: 435, AnjouOklt. 14: 253/413), 1262/1272, 1340: *Besseneu* (Gy. 1: 435, F. 5/1: 219, AnjouOklt. 24: 207/444), [1272–90], 1340, 1390, 1396, 1424, IV. László: *Besenew,* p. (Gy. 1: 435, F. 7/5: 601, AnjouOklt. 24: 206/443, ComBars. 12, ZsO. 1: 1408, 4471, 11: 279, RegArp. 2/2–3: 3574), 1340, 1356, 1395, 1397, 1411, 1418, 1421: *Bessenew,* p. (AnjouOklt. 24: 206/443, ComBars. 12, ZsO. 1: 4900, 3: 1456, 6: 2279, 8: 359, MVV Bars 22), 1437: *Besenyew,* p. (ComBars. 12). Ld. még **Besenyő 44.** Később Zsitvabesenyő, a mai szlovák Bešenov (Lelkes 660).

Besenyő 4. 'település Fejér vm. középső részén, Székesfehérvártól DK-re' 1192/1374/1425: *Bissenorum,* v. (Gy. 2: 350, Cs. 1: 315). A települést a XIV. század második felében már **Aba** (1361: *Abba,* Gy. 2: 350, F. 9/3: 265–6) néven is említették. A mai Aba (Lelkes 61).

Besenyő 5. 'település Somogy vm. D-i részén, Nagyatádtól DK-re' 1193: uilla *bissenorum* (Adatok 18: 82), 1332–7/Pp. Reg.: *Besenen [ɔ: Beseneu]* (Ortvay 1/1: 302), 1437, 1448: *Besenyw* (Cs. 2: 593, Adatok 18: 82), é. n.: *Pincinaticorum* villa (Adatok 18: 82), é. n.: *Besenyő,* psz. (Adatok 18: 82). A mai Rinyabesenyő (Lelkes 507).

Besenyő 6. 'talán település Zaránd vm. Ny-i részén, Székudvar vidékén fekhetett' 1202–3 k.: *Bessenyew* (Adatok 18: 73).

Besenyő 7. 'település Arad vm.-ben, fekvése ismeretlen' 1213/1550: *Beseneu,* t. castri (Adatok 18: 90, Gy. 1: 173).

Besenyő 8. 'település Pest vm. Ny-i határánál Óbuda vidékén a Duna mellett, Jenő szomszédjában' +1214/1334, 1245/1278, 1268, 1283: *Beseneu,* pr., v. (Gy. 4: 510, ÁÚO. 7: 197, PestReg. 52, HOkl. 54, Adatok 18: 24, F. 3/1: 159, 7/5: 211). A települést a XV. század vége felé templomáról **Szentlászló** (1480: *Zenthlazlo,* p., Gy. 4: 510) néven is ismerik.

Besenyő 9. 'település Nyitra vm. Ny-i határánál, Galgóctól ÉNy-ra' 1216, 1216/1397: *Byssenorum,* v. (Gy. 4: 356 [itt: *Bissenorum*], ÁÚO. 11: 135, Adatok 18: 5), 1254: *Beseneu,* v. (Gy. 4: 356), 1394: *Byssenew* (ZsO. 1: 3568). Ld. még **Besenyő 36.** Később Besnyőpetőfalva, a mai szlovák Pečeňady (Lelkes 117).

Besenyő 10. (?= 18., 23.) 'település Bihar vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1226/1550: *Beseneu* (Gy. 1: 600, J. 211, Adatok 18: 59, VRH. 33: 49), 1343:

Besseneu, t. (Zichy 2: 54), **Vajdabesenyő** (1489: *Wayda Bessenyew,* J. 211), **Nagybesenyő 4.** 1526 e.: *Naghbesenyo* (J. 211). E települést nem tudjuk biztosan azonosítani, s ezt JAKÓ a XVII. századi teljes pusztulásával magyarázza. További megjegyzése szerint a települést eredetileg besenyők lakták, egy idő után azonban beolvadtak a környező magyarságba (J. i. h.).

Besenyő 11. 'település Moson vm. Ny-i határánál (Császár)Kőbánya határában, a Lajta partján' [+1230 k.]: *Byssenorum,* pr. (Gy. 4: 153). GYÖRFFY „valaha besenyők által bírt mosoni várbirtok"-nak írja le (Gy. 4: 153), amelyet a XIII. század elejétől királyi udvarnak, gazdaságnak mondanak: vö. latin **Curia Regis** (1203/XIII.: *Curiam Regis,* Gy. 4: 153, ÁÚO. 1: 97–8), illetve német **Königshof** ([1203-ra]: *Regis Curiam* seu *Koenigshoffen,* Gy. 4: 153). A lakosság eredeti etnikai hovatartozására oklevélszövegek is utalnak. Ma psz. Császárkőbánya (Steinbruch) határában (Gy. i. h.).

Besenyő 12. 'település Csanád vm. középső részén Csanádtól DK-re, Jára és Egres közt kereshető' 1230: *Besseneu,* v. (Gy. 1: 848, H. 6: 25, Adatok 18: 94, Cs. 1: 694 [itt a másik, majdani Óbesenyőre (ld. **Besenyő 13.**) vonatkoztatva]), 1232: m. *Bissenorum* (Gy. 1: 848, H. 1: 12).

Besenyő 13. 'település Csanád vm. középső részén Makótól D-re, a Harangod partján' 1256: *Besseneu* (EH. 386), 1332/1572, 1345: *Byssenorum,* t. (Gy. 1: 848, AO. 4: 554), 1333–5/Pp. Reg.: *Byssenis ~ Ensseuis* (Gy. 1: 848, Cs. 1: 694, Ortvay 1/1: 410, EH. 386), 1369/1459: *Bessenew* (Gy. 1: 848, EH. 386 [e két helyen 1396/1459-es dátummal], Adatok 18: 93, Gyárfás 3: 504), 1484: *Bessenew ~ Bessenyew* (Cs. 1: 694, EH. 386), **Nagybesenyő 1.** 1451: *Nagbesenew* (EH. 386), 1494: *Nagbesenye* (EH. 386), 1519: *Naghbesenyew* (EH. 386). GYÖRFFY megjegyzése szerint e helyen régi módon harcoló besenyők éltek, amelyre a település korszakunkon túl felbukkanó Bottalütőbesenyő névalakja is utal. Később Óbesenyő, a mai román Dudeştii Vechi (Lelkes 447).

Besenyő 14. 'település Pest vm. DNy-i határánál, Sári mellett É-ra' 1264/1393/1466, 1331>1368, 1338/1364, 1410: *Bessenew* (Gy. 4: 510, PestReg. 90, 461, 502, 1246, AnjouOklt. 15: 101/179, 269/467, ZsO. 2/2: 7640), 1272, 1302, 1331/1338/1364, 1331/1364, 1331>1368, 1364: *Beseneu* (Gy. 4: 510, PestReg. 134, 803, AnjouOklt. 1: 178/311, AnjouOklt. 15: 101/179, 269/467), 1329>1368, 1331, 1331/1364>1368, 1336>1368, 1368/1368, 1398, 1401, 1401/1401, 1410: *Besenew* (Gy. 4: 510, PestReg. 449, 464, 843, 844, 1104, 1145, 1146, AnjouOklt. 13: 402/677, 20: 334/479, AO. 3: 315–6, Adatok 18: 37, Gyárfás 3: 561), 1336>1368: *Besenev* (AnjouOklt. 20: 334/479, AO. 3: 315–6, PestReg. 490), 1366: *Beseno* (PestReg. 818) ~ *Besseneu* (PestReg. 820). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Dabas mellett ÉK-re a Besnyő helynév őrizte meg.

Besenyő 15. 'település Nyitra vm. középső részén, Alsó- és Felsőrécsény

határában D-re' 1265/1357>1512: *Besseneu,* v. (Gy. 4: 356), 1405: *Besenew* (ZsO. 2/1: 4212), 1510: *Besenye* (Adatok 18: 4). Ld. még **Besenyő 36.** Ma psz. a szlovák Rišňovce (Alsórécsény) határában DNy-ra (Gy. 4: 356).

Besenyő 16. 'település Sopron vm. Ny-i határánál, Kismartontól DNy-ra' 1265: *Besenev* (Cs. 3: 623, Adatok 18: 21), 1304, 1325/1326, 1326, 1331: *Beseneu* (AnjouOklt. 1: 291/586, 9: 172/302, 172/303, 10: 96/122, 15: 31/51, F. 8/1: 127–8, 171–3, 8/3: 535–7, Cs. 3: 623, SoprOkl. 1: 105), 1326: *Besene* (AnjouOklt. 10: 272/450), 1346: *Besenew* (Cs. 3: 623, SoprOkl. 1: 187), 1434: *Besenew* al. nom. Pethynyed (Cs. 3: 623, SoprOkl. 2: 212). A települést a XIV. század első harmadától **Pecsenyéd** (1325: *Bechener,* AnjouOklt. 9: 14/8, 20/18, F. 8/2: 652–5, Cs. 3: 623, SoprOkl. 1: 104 [utóbbi két helyen: *Bechenev*]; 1325: *Pechener,* AnjouOklt. 9: 18/16, 1437: *Pechynied,* Cs. 3: 623) néven is említették. Később Pecsenyéd, a mai osztrák Pöttsching (Lelkes 472).

Besenyő 17. (?= 33., 52.) 'település Fejér vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1269, 1327: *Beseneu* (Gy. 2: 350, F. 8/3: 221–3, AnjouOklt. 11: 240/512, VeszprReg. 180), [1276/XIV.]: *Besenen [ɔ: Beseneu],* v. (Gy. 2: 350).

Besenyő 18. 'település Bihar vm. középső részén, Váradtól DNy-ra' 1273/1392/1477, 1374/1500 k.: *Besenew,* t. (Adatok 18: 57, Gy. 1: 600, Cs. 1: 604, J. 211, ZsO. 8: 648), 1343: *Besseneu* (AnjouOklt. 27: 99/95, Zichy 2: 53–4), **Besenyőtelek 1.** 1319: *Besenewthelek,* p. (Bunyitay 2: 275), 1319/1414/1581: *Besenyő Thelek* (AnjouOklt. 5: 193/488, Gy. 1: 600 [itt: 1319/414/XVI.-os datálással]), 1374/1500 k.: *Resenthelek [ɔ: Besenthelek],* t. (Gy. 1: 600). JAKÓ szerint királyi telepítéssel jött létre a XI–XII. század fordulóján, s a környék magyarságába gyorsan felszívódott (J. i. h.). Ld. még **Besenyő 10.** Ma psz. Nagyváradtól DNy-ra (Gy. i. h.).

Besenyő 19. 'település Heves vm. K-i részén Hevestől ÉK-re, Dormándtól D-re' 1278, 1292/1372/1380, 1322: *Beseneu,* t. (Gy. 3: 72, AnjouOklt. 6: 326/889, HOkl. 84, RegArp. 2/2–3: 2868, 2869), 1334>1348, 1413: *Bessenew* (Gy. 3: 72, ZsO. 4: 339), 1388: *Besenew* (ZsO. 1: 601). A mai Besenyőtelek (Lelkes 117).

Besenyő 20. 'település, birtoktest Moson vm. Ny-i részén Barátudvar határának D–DNy-i felén, Gálostól Féltoronyig' [1278]/1278, 1278: *Bissenorum,* t. (Gy. 4: 144). A helyet a XIII. század elején **Fertés** (+1217[1241 e.]: *Fertis,* pr., Gy. 4: 144) néven említik, a század utolsó harmadában pedig a Besenyő névváltozat szinonimájaként a német **Hausbreiten** (1278: *Hawzpraytten,* t., Gy. 4: 144) névalak is használatban van. Ma hn. Barátudvar (Mönchhof) határának D-i részén: Pötschenacker (Gy. i. h.).

Besenyő 21. 'település Vas vm. É-i részén Rohonctól K-re Seregélyháza mellett, a Gyöngyös partján' 1281, 1328: *Beseneu,* pr. (AnjouOklt. 12: 95/173, H. 1: 57, 6: 270), 1479: *Bessenew* (Cs. 2: 737, Adatok 18: 29). ENGEL

térképének adatközlése szerint emlékét a mai Gencsapátinál a Besenyő (VMFN. 28/2) helynév őrzi.

Besenyő 22. 'település Somogy vm. ÉNy-i részén, azonosítása bizonytalan, a Balaton DNy-i partvidékén kereshető' 1288: *Besenev,* p. (H. 7: 203), 1298, 1347: *Besenew,* p., t. (Cs. 2: 593, HOkl. 249, H. 7: 268, Adatok 18: 64), 1335: *Beseneu,* p. (Cs. 2: 593, AnjouOklt. 19: 74/152, ZalaOkl. 1: 291), XIV., 1410, 1411: *Bessenew* (AnjouOklt. 19: 74/152, ZsO. 2/2: 7929, 3: 1419), 1409, 1411, 1435: *Besenyew,* pr. (Cs. 2: 593), 1410: *Bessenev* (ZsO. 2/2: 7882), 1487: *Bessenyew,* p. (Cs. 2: 593). CSÁNKI véleménye szerint „Meglehet különben két különböző faluról van szó, melyek egyike Balaton-Sz.-György, másika pedig Szőllős-Győröktől nyugatra feküdt." (Cs. 2: 593).

Besenyő 23. 'település Bihar vm. középső részén Váradtól Ny-ra, a Sebes-Körös jobb partján' [1291–4], 1304, 1314: *Beseneu,* p., v. (Gy. 1: 600, VP. 301, Adatok 18: 58, Zichy 1: 148, AnjouOklt. 1: 306/623, 3: 352/796), 1396: *Bessenew,* p. (Cs. 1: 604, Csáky 1: 184, ComBih. 43), 1396, 1421: *Besenew* (Csáky 1: 312, Cs. 1: 604, ZsO. 8: 648), 1496: *Bessenyew,* p. (ComBih. 43, Csáky 1: 486). Valószínűleg azonos azzal a településsel, amelyet a XVI. század végén Körösbesenyőként említenek. Ld. még **Besenyő 10.** Ma psz. Berekböszörmény határában K–ÉK-re (Gy. i. h.).

Besenyő 24. 'település Borsod vm. K-i határánál Miskolctól É–ÉK-re, a Sajó mellett' 1291/1388, [1336], 1365, 1366, 1435: *Besenew* (Gy. 1: 758, Cs. 1: 169, Adatok 18: 13, AnjouOklt. 20: 189/207), 1332–5/Pp. Reg.: *Beschenev, Besenen, Besenev* (Gy. 1: 758) ~ *Bessemi* (Gy. 1: 758, Ortvay 1/1: 168 [itt: *Besseni*]) ~ *Kesenev* (Gy. 1: 758, Ortvay 1/1: 168), 1336, [1336]: *Besseneu* (Cs. 1: 169, AnjouOklt. 20: 189/207), [1336]: *Beseneu* (AnjouOklt. 20: 189/207), 1365, 1366, 1420: *Bessenew* (Cs. 1: 169, BorsOkl. 125, ZsO. 7: 1839), 1420: *Bessenyew* (Cs. 1: 169). Ld. még **Besenyő 40.** A mai Szirmabesenyő (Lelkes 569).

Besenyő 25. 'település Borsod vm. ÉK-i részén, Edelénytől ÉK-re' 1293, 1335>1393: *Besenew* (Gy. 1: 758, Adatok 18: 7, AnjouOklt. 19: 178/389), [1339], 1339: *Beseney* (AnjouOklt. 23: 339/738, 344/751), 1415: *Bessenyew* ~ *Besenyew* ~ *Bessenew* (ZsO. 5: 517). Ld. még **Besenyő 40.** A mai Ládbesenyő (Lelkes 355).

Besenyő 26. 'település Szatmár vm. D-i részén, Reszegétől K-re' 1303/1372: *Beseneu,* v. (AnjouOklt. 1: 225/418, HOkl. 178), 1366: *Besseneu* (ComSzath. 24, Maksai 116, Károlyi 1: 270, Németh 2008: 30), 1369, 1411: *Besenew,* p. (ComSzath. 24, Károlyi 1: 312, Németh 2008: 30, ZsO. 3: 894), 1414, 1469: *Besenyew* (Németh 2008: 30, Károlyi 2: 15), 1417: *Bezenew,* p. (ComSzath. 24, Maksai 116), **Kisbesenyő 1.** 1316: *Kysbesenew,* p. (ComSzath. 24, AO. 1: 397, AnjouOklt. 4: 113/290, Károlyi 1: 45, Németh 2008: 142, Adatok 18: 27, Maksai 116), 1417: *Kisbessenew,* pr. (Németh 2008: 142, ZsO. 6: 1156), 1418:

Kisbesenew, p. (Németh 2008: 142, ZsO. 6: 2054), **Besenyőd 2.** 1435: *Bessenewd* (ComSzath. 24, Károlyi 2: 156), 1477: *Besenyevd* (ComSzath. 24, Károlyi 2: 458). „…idegen népelem X–XI. században történt betelepítésének emlékét őrizte meg." (Maksai 117). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai román Resighea (Reszege) határában DK-re a Beseny helynév őrzi.

Besenyő 27. 'település a Nagyszigeti (Csepeli) ispánságban, Keve határában kereshető' 1306: *Bessenö* (Gy. 4: 197, PestReg. 303, 305, F. 8/1: 200, Adatok 18: 36, AnjouOklt. 2: 10/5), 1327/336: *Bheseneu,* p. (Gy. 4: 197, AO. 2: 277, AnjouOklt. 11: 62/118). Ma hn. Ráckeve határában Ny-on (Gy. i. h.).

Besenyő 28. 'település Trencsén vm. D-i határánál, Bántól DNy-ra' 1323: *Besenyev,* t. (Cs. 4: 167, Adatok 18: 2) ~ *Bezenew,* t. (Cs. 4: 167, Adatok 18: 2), 1323/1379: *Besenyeo* (AnjouOklt. 7: 166/354), 1416, 1470, 1484: *Bessenew,* p. (Cs. 4: 167, 100). A települést a XV. század második felétől **Pecsenye** (1470: *Pechenyansky,* Cs. 4: 167; 1473: *Pechenye,* Cs. 4: 167) néven említik. Később Bánpecsenyéd, a mai szlovák Pečeňany (Lelkes 99).

Besenyő 29. 'település Bodrog vm. É-i részén Bajától É-ra, a Duna partján' 1324/1374/1407: *Bessenew* (Gy. 1: 711, Adatok 18: 86, AnjouOklt. 8: 301/597 [itt: 1324/1362/1374/1407-es dátummal]), 1391: *Besene* (Cs. 2: 194, Zichy 4: 465) ~ *Bessenew* (Cs. 2: 194, Zichy 4: 465), 1400: *Besenow* ~ *Besenew* (ZsO. 2/1: 385), 1460: *Besenye* (Cs. 2: 194), 1477: *Besenyew* (Cs. 2: 194), 1483: *Besnw* (Zichy 11: 342), 1520–1: *Besnye* (Cs. 2: 194, 185), **Nagybesenyő 2.** 1483: Petri de *Naghbesenw* (Zichy 11: 342). A Besenyő néven felbukkant település a XV. század végén személynév részeként Nagybesenyő formában jelenik meg. Ma Besnyő psz. Sükösdtől Ny-ra (Gy. i. h.).

Besenyő 30. 'település Fejér vm. D-i zugában Egres és Hatvan környékén' 1324: *Besenew* (Cs. 3: 319, Adatok 18: 70), 1324>1333/1409: *Beseneu* (AnjouOklt. 8: 24/31, F. 8/2: 519–22), 1332–7/Pp. Reg., 1338>Reg.: *Besseneő* (Gy. 2: 360), **Besenyőegres** 1324: *Beseneu-Egrus,* p. (Gy. 2: 360, F. 8/2: 520–1, AnjouOklt. 8: 24/31 [itt csak *Beseneu,* külön említi *Egrus*-t]), 1341>1409: *Bessenew Egres,* p. (Gy. 2: 360). A települést a XIII. század utolsó harmadában **Egres** (1276: *Egrus,* Cs. 3: 423, Gy. 2: 360) néven említik. 1341-ben a települést Zsadányi János fia Gergely besenyő (Greg. Bissenus) követelte a királytól mint besenyő elődeit megillető falut (vö. Gy. 2: 360). A mai Pusztaegres (Lelkes 492).

Besenyő 31. ld. **Besenyőd 1.**

Besenyő 32. 'település Zala vm. középső részén, Egerszeg mellett D-re' 1326> 1372, 1381, 1413: *Beseneu,* p. (AnjouOklt. 10: 130/184, ZsO. 4: 1247, ZalaOkl. 2: 178), 1343, 1381, 1405, 1421: *Besenew* (AnjouOklt. 27: 346/560, Cs. 3: 36, ZalaOkl. 2: 176 [itt: *Beseneu*] 321, 428–9), 1381, 1464, 1486: *Bessenew,* p. (Cs.

3: 36, ZalaOkl. 2: 177 [itt: *Besenew*], 580–1, Adatok 18: 47), 1485: *Bessenyew* (Cs. 3: 36), **Kisbesenyő 2.** 1381: *Kys Beseneu,* p. (Cs. 3: 36, ZalaOkl. 2: 177) ~ *Kis-Beseneu,* p. (ZalaOkl. 2: 177). Később Zalabesenyő, ma Zalaegerszeg része (Lelkes 650).

Besenyő 33. 'település Fejér vm. K-i határánál Adonytól ÉNy-ra, Ercsitől DNy-ra' 1332: *Besenev* (Gy. 2: 350, Cs. 3: 319), 1405, 1409: *Besenew* (ZsO. 2/1: 4263, 2/2: 7043), 1424, 1457: *Bessenew,* p. (ZsO. 11: 598, Cs. 3: 319, Adatok 18: 35, Gyárfás 3: 580). Ld. még **Besenyő 17.** A mai Besnyő (Lelkes 117).

Besenyő 34. 'település Szerém vm. ÉNy-i részén, Nagyolasztól K-re' 1332–7: *Besseneu* (Cs. 2: 241, Adatok 18: 101, Ortvay 1/1: 348, ComSirm. 19). A mai szerb Bešenovo (Lelkes 117).

Besenyő 35. 'település Temes vm. ÉNy-i részén, Temesvártól ÉNy-ra' 1332–7: *Bessenew* (Cs. 2: 27, Adatok 18: 95 [itt: *Bessenev*], EH. 386, Milleker 163) ~ *Bezenev* ~ *Beseno* ~ *Ersenis* (Ortvay 1/1: 439, EH. 386), 1498, 1520: *Bessenyew* (Cs. 2: 27, Ortvay 1/1: 439). **Nagybesenyő 3.** 1494: *Nagbesenye* (Cs. 2: 27, EH. 386, Milleker 163). A XIV. század első harmadában felbukkanó Besenyő települést a XV. század végén Nagybesenyő néven is említették. ENGEL középkori Magyarország térképén Kisbesenyő néven szerepel, amiből talán arra lehet következtetni, hogy az antonim névpár a településnek két részét nevezhette meg. Később Újbesenyő, a mai román Dudeştii Noi (Lelkes 612).

Besenyő 36. (?= 9., 15.) 'település Nyitra vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1336>1383: *Besenő* (AnjouOklt. 20: 271/360), 1336>1383: *Bissenyő* (AnjouOklt. 20: 271/360).

Besenyő 37. 'település Baranya vm.-ben, lokalizálása bizonytalan' 1346: *Beseneu,* p. (Cs. 2: 473, Adatok 18: 92). CSÁNKI megjegyzése szerint a szomszédos Tolna vm.-i Báta vidékén kereshető (Cs. i. h.).

Besenyő 38. 'település Pest vm. É-i részén Péceltől É-ra, Gödöllőtől K-re' 1348, 1352/1352, 1430, 1435>1449: *Bessenew,* p. (Gy. 4: 510, PestReg. 659, 1512, 1545), 1352: *Beseneu,* p. (Gy. 4: 510), 1352/1354, 1355, 1434/1439, 1436: *Besenew* (Cs. 1: 25, Adatok 18: 23, PestReg. 662, 709, 1531, 1556), 1436: *Bessenyew* (Cs. 1: 25), 1492: *Besenyő* (Cs. 1: 25). Ma Máriabesnyő psz. Gödöllő K-i határában (Gy. i. h.).

Besenyő 39. 'település Küküllő vm. É-i részén, Dicsőszentmártontól ÉK-re' 1349: *Beseneu,* p. (Gy. 3: 548, AO. 5: 297–8, Adatok 18: 74, Cs. 5: 869, EH. 1096), 1414, 1462, 1473: *Bessenew,* p. (Cs. 5: 869, EH. 1096), 1469, 1479, 1482, 1493, 1494, 1497, 1510, 1521: *Bessenyew,* p. (Cs. 5: 869, Teleki 2: 447, SzO. 8: 176, EH. 1096), 1473: *Besenyw,* p. (Cs. 5: 869), 1478: *Besenew,* p. (Cs. 5: 869, EH. 1096), 1480 k.: *Besenyew,* p. (Cs. 5: 869, EH. 1096), 1500, 1502, 1504, 1523: *Bessenyev,* p. (Cs. 5: 869, SzO. 8: 197, EH. 1096). Később

Búzásbesenyő, a mai román Valea Izvoarelor (Lelkes 140).

Besenyő 40. (?= 24., 25.) 'település Borsod vm.-ben, azonosítása bizonytalan, személynévben fordul elő' 1382: *Beseneu* (BorsOkl. 247), 1411, 1455: *Besenew* (ZsO. 3: 654, 897, BorsOkl. 26), 1412, 1463: *Bessenew* (ZsO. 3: 2268, BorsOkl. 39), 1449, 1483: *Bessenyew* (BorsOkl. 22, 114), 1462: *Besenyew* (BorsOkl. 35).

Besenyő 41. 'település Valkó vm. ÉK-i részén, (Berzéte)Monostorhoz és Nustarhoz közel É-ra' 1396: *Beseno* (Cs. 2: 295, ComSirm. 20, ZsO. 1: 4298, Adatok 18: 100), 1401: *Bessenew* (Cs. 2: 295, ZsO. 2/1: 906, ComSirm. 20). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai horvát Nuštar környékén fekhetett.

Besenyő 42. 'település Árva vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen' 1408: *Bessenow,* v. (ZsO. 2/2: 6224).

Besenyő 43. 'település Zala vm. ÉK-i határánál, Balatonederics határában' 1416: *Besenew* (ZsO. 5: 1806), é. n.: *Besenyő* (Adatok 18: 65).

Besenyő 44. (?= 3., 51.) 'település Bars vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1420: *Bessenew* (ZsO. 7: 1839).

Besenyő 45. 'település Fejér vm.-ben, azonosítása ismeretlen, Homokmégy és Polkárt településekkel említik együtt' 1423: *Bessenew* (ZsO. 10: 490).

Besenyő 46. ld. **Besenyőtelek 3.**

Besenyő 47. 'település Besztercevidéke vm.-ben Besztercétől DNy-ra, a Beszterce patak mellett' 1432: *Besenew* alias *Heidendorff* (Gy. 1: 557, Adatok 18: 46, EH. 1134), 1453: *Besenyew* (EH. 1134), 1468: *Bessenyew* (EH. 1134). A települést megjelenésekor latinul **villa Paganica** (1332–6/Pp. Reg.: *Paganika,* v., Gy. 1: 557, Adatok 18: 46, Ortvay 1/2: 644, EH. 1134 ~ *Paganica,* v., Gy. 1: 557, Adatok 18: 46, Ortvay 1/2: 644) néven említik, a XV. század első harmadában pedig szinonimájaként a német (der/die) *Heide,* szintén 'pogány' jelentésű lexémát tartalmazó **Heidendorf** (adatát ld. fentebb) névalak adatolható. Később Besenyő, a mai román Viişoara (Lelkes 117).

Besenyő 48. 'település Csongrád vm. É-i részén, Szentes határában fekhetett' 1453: *Bezenew* (Adatok 18: 72). Böd és Hékéd településekkel említik együtt.

Besenyő 49. ld. **Besenyőegyház**

Besenyő 50. 'település Háromszék vm.-ben, Sepsiszentgyörgytől K–ÉK-re' 1459: *Beseniew* (EH. 736), 1484: *Besenyw* (Adatok 18: 88, SzO. 1: 253, EH. 736), 1514: *Bezenew* (SzO. 3: 184, EH. 736). A település lokalizálását a név oklevelekbeli szövegkörnyezete, illetve Réty és Szárazajta településekkel való együtt említése segíti. Később Sepsibesenyő, a mai román Pădureni (Lelkes 523).

Besenyő 51. 'település Bars vm. ÉK-i határánál, Garamszentkereszttől K-re' 1464: *Bessenew,* p. (Adatok 18: 3), 1490: *Besenyw,* p. (Gy. 1: 435). Ld. még **Besenyő 44.** Később Felsőbesenyő, a mai szlovák Hronská Dúbrava (Lelkes 200).

Besenyő 52. 'település Fejér vm. komáromi határánál, Gerencsér vidékén'

1495–7: *Bessenew,* p. (Cs. 3: 319, Adatok 18: 34). Ld. még **Besenyő 17.**

Besenyő 53. 'település Erdélyi Fehér vm. középső részén, Balázsfalvától DNy-ra' 1509: *Bezenew* (EH. 921), é. n.: *Besenyő* (Adatok 18: 87). Később Székásbesenyő, a mai román Secăşel (Lelkes 549).

***Besenyő 54.** ld. **Bogorbesenyő**

Besenyőegres ld. **Besenyő 30.**

Bogorbesenyő 'település Heves vm. K-i határánál Abony, Szikszó, Maklár, Buda, Tárkány és Hany között' 1291: *Buger Beseneu* (Adatok 18: 25, Cs. 1: 58), 1292/1372/1380: *Bogurbeseneu,* t. (Gy. 3: 72). Az elnevezés alapja egy nem adatolható ***Besenyő (54.)** lehetett. A települést a kácsi apátság birtokaként **Mezőkács** és **Kács** (1302: *Kach Campestri ~ Kaach,* t., Gy. 3: 72) néven is említették. A XIV. század vége felé szinonim neve a **Dormánháza** (1372/1380: *Dormanhaza,* Gy. 3: 72). A település CSÁNKI szerint a fent említett falvak között középen fekvő mai Dormándnak felel meg (i. h.).

Kisbesenyő 1. ld. **Besenyő 26.**

Kisbesenyő 2. ld. **Besenyő 32.**

Nagybesenyő 1. ld. **Besenyő 13.**

Nagybesenyő 2. ld. **Besenyő 29.**

Nagybesenyő 3. ld. **Besenyő 35.**

Nagybesenyő 4. ld. **Besenyő 10.**

Pecsenye ld. **Besenyő 28.**

Vajdabesenyő ld. **Besenyő 10.**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként

-d képző

Besenyőd 1. 'település Szabolcs vm. K-i részén, Levelek mellett K-re' 1214/1550, 1305, 1340, 1349, 1354, 1379, 1382, 1406: *Beseneud* (Adatok 18: 15, Mező–Németh 34, Németh 1997: 40, AnjouOklt. 1: 352/730, 20: 31/56, Kállay 997, 1128, 1783, 1936, Zichy 1: 110–1, ZsO. 2/1: 4649), +?1322: *Besenyőd* (AnjouOklt. 6: 335/914), 1326: *Besenyod* (Mező–Németh 34, F. 8/5: 160, Németh 1997: 40), 1331, 1405, 1422: *Besened* (AnjouOklt. 15: 147/259, F. 8/3: 569, Mező–Németh 34, Németh 1997: 40, ZsO. 2/1: 3700, 3701, 9: 2, 12), 1404: *Bessenewd* (ZsO. 2/1: 3216), 1406, 1422, 1424: *Besenewd* (ZsO. 2/1: 4472, 11: 1181, 1384, 9: 12), 1448, 1463: *Bessenyewd* (Cs. 1: 511), **Besenyő 31.** 1326/1326, 1351: *Beseneu* (AnjouOklt. 10: 114/156, F. 8/5: 161–3, Kállay 1075), 1339/1348: *Besseneu* (AnjouOklt. 10: 114/156, F. 8/5: 161–3), 1370: *beseneu* (Kállay 1667). A mai Besenyőd (Lelkes 117).

Besenyőd 2. ld. **Besenyő 26.**

Besenyőd(i) 'a település helye közelebbről ismeretlen' +1075: *Besenendi [ɔ: Beseneudi]* (Adatok 18: 103). A névadat végén álló *-i* képző és véghangzó egyaránt lehetett.

Pecsenyéd ld. **Besenyő 16.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Besenyőegyház 'település Pest vm. K–DK-i részén, Cegléd mellett K-re' 1434: *Bessenyeweghaz,* pr. (Gy. 4: 510, Cs. 1: 25, PestReg. 1530), **Besenyő 49.** 1458: *Besenew,* pr. (Gy. 4: 510). Ma hn. Törtel határában ÉNy-ra Besnyő néven (Gy. i. h.).

Besenyőfalva 1. 'település Liptó vm. középső részén, Németlipcsétől É-ra' 1454: *Bessenyőfalva* (Adatok 18: 1). Később Besenyőfalu, a mai szlovák Bešeňová (Lelkes 117).

Besenyőfalva 2. 'település Udvarhely vm.-ben, Székelyudvarhelytől ÉNy-ra' 1455: *Bezzenijofalwa* (Adatok 18: 76, SzO. 1: 169). Később Firtosváralja, a mai román Firtuşu (Lelkes 216).

Besenyőfölde ld. **Besenyőtelek 3.**

Besenyőkfölde 'talán település Heves vm. K-i részén, Egerszalók határában fekhetett' 1337: *Bechenukfelde* (Adatok 18: 12, Zichy 1: 513–4).

Besenyőtelek 1. ld. **Besenyő 18.**

Besenyőtelek 2. 'település Bihar vm. középső részén a Berettyó körül, Kismarja vidékén kereshető' 1327: *Beseneuteluk,* p. (Adatok 18: 44, Gy. 1: 600, J. 211, AnjouOklt. 11: 261/556). A Berettyó körül Várad felé esőnek mondják. A ComBih. kérdőjellel azonosítja vele **Mezőtelek** (1447: *Mezethelek,* pr., ComBih. 210) települést, s a XVI. század végi Mezőbesenyőnek is mondja.

Besenyőtelek 3. 'település Heves vm. középső részén, Boconád vagy Fogacs határában' 1347: *Beseneutelek,* t. (Gy. 3: 72, AO. 5: 154, Cs. 1: 58, Adatok 18: 25), **Besenyőtelke** 1371, 1372: *Besneuteluky* (Cs. 1: 58), **Besenyő 46.** 1423, 1466: *Besenyew* (Cs. 1: 58, Adatok 18: 25), **Besenyőfölde** 1467: *Bessenewfelde,* p. (Gy. 3: 72).

Besenyőtelek 4. 'település Heves vm. DK-i részén, Kunhegyes határosa É-ra' 1521: *Besenyethelek,* pr. (Gy. 3: 72, Adatok 18: 40, Gyárfás 3: 747). GYÖRFFY szerint a mai Tomaj psz. helyén kereshető (Gy. i. h.).

Besenyőtelke ld. **Besenyőtelek 3.**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Besenyőság 'település Fejér vm. D-i részén, Káloz, (Sár)Bogárd, Töbörzsök és (Sár)Keresztúr vidékén' 1348: Bisseni de *Besenew Saag* (Cs. 3: 344, Adatok 18:

52), 1389: *Besenyő Ság* (Cs. 3: 344, F. 8/5: 294, ZsO. 1: 1077). A települést a XIV. század közepén **Ság** (1345: Bissenus de *Saag,* Cs. 3: 344, F. 8/5: 290) néven említették.

Besenyőszentgyörgy 'település Somogy vm. É-i részén, Lengyeltótitól É-ra' 1424: *Besenye Zenth Gyergy* (Adatok 18: 64, Cs. 2: 644 [itt: *Besenye zenth Gyerg*], ZsO. 11: 934 [itt: *Besenyőszentgyörgy*]). Az elnevezés alapja a korábbról adatolható **Szentgyörgy** (1409: *Zenthgyergh,* Cs. 2: 644) névalak volt. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Lengyeltótitól É-ra a Pusztaszentgyörgy (SMFN. 18/78) helynév őrizte meg.

Besenyőszentmiklós 'település Fejér vm. D-i részén, Cecétől É-ra' 1343: *BessenevZenthmiklos,* p. (AnjouOklt. 27: 141/171, Zichy 2: 60, Ortvay 1/2: 781 [utóbbi két helyen *Besenew-Zentmiklos*]) ~ *Bessenevzenthmiklos,* p. (Gy. 2: 406, VeszprReg. 375) ~ *Besenew Zentmiklos,* p. (Cs. 3: 349, Zichy. 2: 60, Adatok 18: 53). A településen, amelyet a XIV. század első harmadától **Szentmiklós** (1324: *Zenthmyclos,* Cs. 3: 349) néven említettek, 1324 előtt két besenyő (Vrkunk et Phil. F-i Nic-i Bisseni) hatalmaskodott (vö. Gy. 2: 406). A mai Sárszentmiklós (Lelkes 519).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Besenyőfő ld. **Besenyő 2.**

Besenyőtő 'talán település Tolna vm. K-i határánál, Fadd vidékén kereshető' 1211: *Beseneytu [ɔ: Besenewtu]* (Adatok 18: 85, PRT. 10: 511).

Besenyősziget 'talán település Moson vm. É-i határánál, Köpcsény vidékén fekhetett' 1225: *Beseneusciget* (Adatok 18: 10, SoprOkl. 1: 15).

bolgár

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Bolgár 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozsvártól ÉNy-ra' 1284/XV.: *Bolgar,* t. (Gy. 3: 367, Balázs 13, Adatok 14: 16). A települést felbukkanásától kezdve **Papfalva** (1284/XV.: *Papfalva,* t., Gy. 3: 367) és Bolgár néven ismerték. Később Nádaspapfalva, a mai román Popeşti (Lelkes 412).

Bolgárom 'település Nógrád vm.-ben, Fülek m. ÉK-re' 1435: *Bolgarom* (Cs. 1: 95, Adatok 14: 3, Csáky 1: 359 [itt: *Bolgaron*]). A település a XIV. század első felében bukkan fel **Kisfalud** néven (1341: *Kysfalud,* Gy. 4: 259, AO. 4: 153). A név végén álló *-m* szerepe tisztázatlan, esetleg eredetileg képzőelem is lehetett (vö. FNESz.). Később Bolgárom, a mai szlovák Bulhary (Lelkes 127).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Bolgárfalu ld. **Bolgárcsergőd**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Bolgárcsergőd 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Balázsfalvától D-re' 1303, 1399, 1442: *Bolgarchergewd,* v. (Iczkovits 52, EH. 235) ~ *Bolgarchergeud* (Gy. 2: 137, Iczkovits 52, Adatok 14: 21, EH. 235), +1306/1579: *Chergeod Bulgarii* ~ *Chergeod Bulgaricum* (AnjouOklt. 2: 23/34 [1336-ra hiteles], EH. 235), 1336: *Chergeud Bulgaricum* (Gy. 2: 137, AnjouOklt. 20: 213/252, AO. 3: 274–6) ~ *Chergewd Bulgarici* (EH. 235), 1365–75: *Chergewd Bulgarii* (EH. 235), 1420: *Bolgárcserged* (ZsO. 7: 1693), 1440, 1444: *Bolgarcherged,* p. (EH. 235), 1452: *Bolgar-Chergewd* (EH. 235), **Bolgárfalu** 1388: *Bolgarfalu* (Iczkovits 52, Adatok 14: 21, EH. 235). A település megjelölésére a XIV. század elejétől a **Csergőd** (1313: *Chergoud,* t., Gy. 2: 137, AO. 1: 300, EH. 235) és a Bolgárcsergőd névformát párhuzamosan használhatták, a század végén pedig szinonim névként megjelenik a Bolgárfalu is. Később Bolgárcserged, a mai román Cergău Mic (Lelkes 127).

4b. népnévi jelzős párja van

Bolgárszékes 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Vízaknától ÉNy-ra' 1398, 1406, 1408: *Bolgarzekes* (Iczkovits 40, 60, Adatok 14: 24), 1408: *Balagarzekes,* p. (EH. 62). **Örményszékes** (1519: *Ermenzeges,* Iczkovits 60) település **Örmény** (*1319>1413/1414: *Ermen,* v., Gy. 2: 178, Iczkovits 60) és **Székes** (1388: *Zekes,* Iczkovits 60) települések összeolvadásával jött létre. A XIV. század végétől megnevezésére a Bolgárszékes névformát használták. Az Örmény és az Örményszékes névalakokban az *őrmény* 'malom' főnév szerepel (vö. FNESz. *Örményszékes*). Később Örményszékes, a mai román Armeni (Lelkes 462).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Bolgárszeg 'település Brassóvidékén, Brassó külvárosa' é. n.: *Bolgárszeg* (Adatok 14: 26, Orbán 6: 342), 1476: in platea *Bulgarorum* (EH. 917), 1497: *Bulgaria* (EH. 917), 1526: *Bulgarey* (EH. 917).

böszörmény

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Berekböszörmény ld. **Nagyböszörmény 1.**

Böszörmény 1. 'település Szatmár vm. középső részén, a Szatmár és Németi mellett É-ra lévő Vetés határában fekhetett' 1238>1367/1388, 1411: *Bezermen,* pr., t. (Németh 2008: 37, ZsO. 2/1: 5087, F. 10/5: 144, Adatok 22: 4, Maksai 120), **Böszörménytelek 1.** 1238>1367/1388: *Bezermentelek,* p. ~ *Byzermentelek,* t. (Németh 2008: 37), **Böszörménytelke 1.** 1238>1367/1388, 1406: *Bezermentheleke,* t. (Németh 2008: 37, ZsO. 2/1: 5087).

Böszörmény 2. 'település, lokalizálása bizonytalan, a Borsod vm.-beli Tihamér, Szalók, Almagyar településekkel és az Eger patakkal együtt említik' 1275: *Bezermen* (Adatok 22: 1, F. 5/2: 305). Az Adatok tág földrajzi területet jelöl meg a település lehetséges elhelyezkedésére (i. h.).

Böszörmény 3. ld. **Nagyböszörmény 1.**

Böszörmény 4. 'település Keve vm.-ben, a Módostól É-ra lévő Párdánytól Ny-ra fekhetett' 1302: *Besermeny* (AnjouOklt. 1: 181/317), **Böszörménytelek 3.** 1302: *Bezermentelwk ~ Bezermenteluuk* (AnjouOklt. 1: 181/317), 1400: *Bezermentelek,* p., v. (Gy. 3: 312, Csáky 1: 205–6), **Böszörménytelke 2.** 1400: *Bezermentheleke,* p. (Cs. 2: 118, Adatok 22: 14, Milleker 22, Csáky 1: 203).

Böszörmény 5. ld. **Nagyböszörmény 2.**

Böszörmény 6. 'település talán Borsod vm.-ben, azonosítása bizonytalan, keltezésben szerepel' 1397: *Bezermen* (BorsOkl. 193, 194).

Böszörmény 7. 'település Temes vm.-ben, Horogszeg környékén fekhetett' 1408, 1504: *Bezermen* (Cs. 2: 27, Adatok 22: 12, Milleker 163, Csáky 1: 266–7, 2: 515–6), **Kisböszörmény 2.** 1462: *Kysbezermen* (Cs. 2: 27, Milleker 163), **Nagyböszörmény 3.** 1462: *Naghbezermen* (Cs. 2: 27, Milleker 163). A XV. század elején felbukkant Böszörmény település a század második felében két részre bomlott, s létrejött Kisböszörmény és Nagyböszörmény.

Kisböszörmény 1. ld. **Nagyböszörmény 1.**

Kisböszörmény 2. ld. **Böszörmény 7.**

Nagyböszörmény 1. 'település Bihar vm. középső részén Váradtól Ny-ra, a Sebes-Körös közelében' 1248: *Nogbezermen,* v. (BorsOkl. 134), 1396, 1504: *Naghbezermen,* p., v. (Cs. 1: 598, Csáky 1: 184, 2: 519, ComBih. 40) ~ *Nagbezermen* (J. 210, Csáky 1: 186), 1421: *Nag-Bezermen,* opp. (Cs. 1: 598, MVV Bihar 50, Csáky 1: 311, ZsO. 8: 648 [utóbbi két helyen: *Nag Bezermen*]), **Böszörmény 3.** [1291–4]: *Buzurmen,* v. (J. 210, Adatok 22: 10, VP. 301), [1291–4], (1317), 1332–7/Pp. Reg., 1349, 1412, 1415, 1421, 1496, 1520: *Bezermen,* p. (Gy. 1: 606, Adatok 22: 10, J. 210, VP. 358, ComBih. 41, AnjouOklt. 4: 188/496, F. 6/2: 340–1, AO. 5: 289, Ortvay 1/2: 521, ZsO. 3: 2017, 5: 363, 8: 648, Csáky 1: 313, 486), 1332–7/Pp. Reg.: *Bezerm ~ Bozermen* (Gy. 1: 606, Ortvay 1/1: 182) ~ *Mezermen,* v. (Gy. 1: 606) ~ *Bezernen* (Ortvay 1/1: 182), 1391: *Bezurmen* (J. 210), 1430: *Besermene* (Mező 2003: 339), **Kisböszörmény 1.** 1391: *Kysbezermen* (J. 210), **Berekböszörmény** 1396, 1421:

Berekbezermen, p. (Cs. 1: 598, Csáky 1: 184, 186, 312, ComBih. 40, MVV Bihar 50, ZsO. 8: 648), 1489: *Berekbezermen* et alia p. *Bezermen* (Cs. 1: 598), 1496: *Berek-Bezermen,* p. (Csáky 1: 486). A datálás ellenére a legkorábban létrejött névalak névrendszertani okok miatt a Böszörmény lehetett, amelyből a település kettéválásának eredményeképpen jöhetett létre Kisböszörmény és Nagyböszörmény. Talán Kisböszörmény a későbbi Berekböszörmény (ezt támaszthatja alá ORTVAY megjegyzése, miszerint Berekböszörmény és Nagyböszörmény ikertelepülések, vö. Ortvay 1/2: 521). ENGEL térképének adatközlése szerint viszont Nagyböszörmény a mai Berekböszörmény (Lelkes 114), a másik település nyomát pedig ettől K-re a Berek helynév őrzi.

Nagyböszörmény 2. 'település Szabolcs vm. DK-i részén, Szentgyörgytől É-ra' 1248/1326: *Nogbezermen* (Németh 1997: 49, F. 4/2: 19), **Böszörménytelek 2.** 1300: *Bezermenteluk,* p. (Németh 1997: 49, Adatok 22: 2, ÁÚO. 10: 378), 1302: *Bezermentelwk ~ Bezermenteluuk* (AO 1: 317, Németh 1997: 49), **Böszörmény 5.** 1317, 1325, 1325 (ɔ: 1316), 1332–7, 1348, 1389, 1397, 1406, 1410, 1411, 1415, 1416, 1418, 1423, 1438–9, 1446, 1460, 1461, 1462, 1476, 1489: *Bezermen,* opp., p., v. (Németh 1997: 49, AnjouOklt. 9: 256/473, 309/573 és 574 között, AO. 2: 220, Cs. 1: 506, Adatok 22: 7, Balassa 241, Kállay 246, 957, Zichy 6: 147, 358, 359, 382, 428, 10: 105, 128, 12: 177, Károlyi 2: 334, ZsO. 1: 1009, 4986, 2/2: 7274, 5: 592, 6: 2361, 10: 707), 1332–7: *Bezernen ~ Bozermen* (Cs. 1: 506, Németh 1997: 49). A település a XIII. század közepén Nagyböszörmény néven bukkan fel, a XIV. század elején Böszörménytelek, illetve Böszörmény néven is említik. Megjegyzendő, hogy az Adatok az 1300-as névalak közlésekor igen tág földrajzi területet jelöl meg a település lehetséges lokalizálására (i. h.). Ez azt jelzi, hogy a szerzők az adatot nem tekintik egyértelműen erre a településre vonatkoztathatónak, más források (ÁÚO. 10: 378, Németh 1997: 49) azonban egyértelműen ide vonják. A mai Hajdúböszörmény (Lelkes 247).

Nagyböszörmény 3. ld. **Böszörmény 7.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Böszörménytelek 1. ld. **Böszörmény 1.**

Böszörménytelek 2. ld. **Nagyböszörmény 2.**

Böszörménytelek 3. ld. **Böszörmény 4.**

Böszörménytelke 1. ld. **Böszörmény 1.**

Böszörménytelke 2. ld. **Böszörmény 4.**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4b. népnévi jelzős párja van

Böszörményszancsal 'település Küküllő vm.-ben, Balázsfalva mellett ÉK-re'

1347: Zanchal que alias *Bezermenzanchal,* p., v. (Gy. 3: 559, EH. 885), 1350: *Bezermen Zanchal,* p. (Gy. 3: 559, AO. 5: 411, Cs. 5: 894, Adatok 22: 11, EH. 885). A XIII. század közepén felbukkant **Szancsal** (1252/1291/1588: *Zonchel,* t., Gy. 3: 559) település egyik felét **Szancsaltelke** (1271: *Zanchalteluky,* t., Gy. 3: 559), a XIV. század közepétől **Borsjakabháza** vagy **Magyarszancsal** (1347: *Bursyacobhaza* alias *Magyarzanchal,* v., Gy. 3: 559), valamint **Borsjakabfalva** (1361: *Borsiyacobfolua,* Gy. 3: 559) néven is ismerték. GYÖRFFY szerint a másik, az ÉK-i, terjedelmesebb részét nevezték a XIV. században Böszörmény-szancsalnak. Az 1341-ből adatolható *Egidius filius Bazarab de Zanchal* (Gy. 3: 560, Cs. 5: 894, AO. 5: 411) személynév *Bazarab* (ismert mohamedán tiszteleti név) eleméből pedig arra következtet, hogy a településen „böszörmény eredetű, de már a római kereszténységre tért és elmagyarosodott … nemesek éltek. Valószínű, hogy e helyen egy kora Árpád-kori böszörmény telep volt, tekintettel arra, hogy a később beköltözött mohamedán szaracénokat nem nevezték böszörménynek." (Gy. 3: 560). A XVI. század elején a Magyarszancsallal együtt, korrelatív névként bukkan fel az **Oláhszancsal** (1513: *Olahzanchal,* p., Cs. 5: 894) névforma. Később Szancsal, a mai román Sâncel (Lelkes 541).

cigány

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Cigány 1. 'település Zemplén vm. DK-i határánál Újhelytől DK-re, a Tisza mellett' 1326/1327/1327, 1327, 1329, XV.: *Scygan* (Cs. 1: 512, AO. 2: 244, AnjouOklt. 10: 140/201, 11: 107/223, 13: 236/378, Zichy 1: 326–8, MVV Zemplén 62), 1327, 13(2)7, 1342, 1343, 1376, 1377, 1418, 1421, 1423, 1424, 1453, 1457: *Zygan,* p., v. (AnjouOklt. 11: 37/66, 90/185, 11: 234/497, 26: 231/291, 27: 400/664, Zichy 1: 295–6, 3: 649, 4: 25–6, Bánffy 1: 56–7, 115–23, ComZempl. 41, Cs. 1: 345, ZsO. 6: 1933, 2357, 8:2, 10: 229, 236, 11: 419), 1342: *Zegan* (AnjouOklt. 26: 231/291, Bánffy 1: 115–23), 1371, 1372: *zygan* (Kállay 1679, 1680, 1687), 1377: Cantor de alia *Zygan* (ComZempl. 41), 1381, 1421: *Zigan* (Cs. 1: 345, Zichy 4: 181, ZsO. 8: 2), 1416: *Zigal* (ZsO. 5: 1578), 1423: *Sygan* (ZsO. 10: 229), 1443, 1484, XV.: *Chygan* (Cs. 1: 345, ComZempl. 41, MVV Zemplén 62), 1488, XV.: *Czygan* (Cs. 1: 345, MVV Zemplén 62), **Egyházascigány** 1376: *Eghazazygan* (Zichy 3: 649), 1377: *Egyházas Zygány* (ComZempl. 41), **Kiscigány** 1377: *parui de Zygan* (ComZempl. 41). A település lokalizálásról CSÁNKI az alábbiakat jegyzi meg: „Olykor a megye kitétele nélkül máskor mint zemplén-, majd mint szabolcsmegyei hely fordúl elő." (Cs. i. h.). ENGEL középkori térképén Zemplén vm.-ben szerepel. Később Nagycigánd és Kiscigánd, egyesítésük után a mai Cigánd (Lelkes 144).

Cigány 2. 'település Közép-Szolnok vm. D-i részén, Zilahtól É-ra' 1409, 1411,

1475: *Chygan* (Cs. 1: 554, ZsO. 2/2: 7026, Petri 3: 190 [itt: *Czigán*], EH. 329) ~ *Cigan* (Cs. 1: 554, Petri 3: 190, EH. 329), 1411: *Cigan* ~ *Chygan* (Cs. 1: 554) ~ *Cygan* (ZsO. 3: 958), 1441: *Czigány* (Petri 3: 190), 1475: *Chygan* ~ *Cigan* (Cs. 1: 554, EH. 329), 1517: *Chygany* (EH. 329). Az elnevezés akár Cigányi is lehetne a *Czigány, Chygany* korai névalakok, illetve a későbbi elnevezés alapján. Később Cigányi, a mai román Crişeni (Lelkes 144).

Egyházascigány ld. **Cigány 1.**

Kiscigány ld. **Cigány 1.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Cigányfalva 1. ld. **Cigány-? ~ Csikán(y)miklósfalva**

Cigányfalva 2. 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyadtól DNy-ra' 1507, 1519: *Czyganfalwa,* p. (Cs. 5: 344). ENGEL térképének adatközlése szerint a későbbi Meregyó, a mai román Mărgău része lett.

Cigány-? ~ Csikán(y)miklósfalva 'település Bihar vm. K-i részén, Sólyomkő mellett Ny-ra' 1406: *Chykanmyklosfalua* (ZsO. 2/1: 4373, J. 223 [itt: *Chikan-myklosfalua*] ~ *Chykanmyklosfalwa* (ZsO. 2/1: 5057), **Cigányfalva 1.** 1435: *Chyganfalwa* (J. 223), 1470: *Cwganfalwa* (J. 223). A korábbi névforma előtagja személynévi eredetűnek tűnik, ennek *cigány-* olvasatát a későbbi névalak teszi esetleg feltehetővé. Később Cigányfalva, a mai román Ţigăneştii de Criş (Lelkes 144).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Cigányvaja 'település Kraszna vm. K-i részén Krasznától ÉK-re, a Zilah partján' 1387: *Cziganvaja* (Petri 3: 190, 4: 740), 1388: villa Hungaricalis *Chiganvaya* (EH. 686, ZsO. 1: 599), 1406, 1411, 1413: *Chyganwaya,* v. (ZsO. 1: 599, 4: 1422, 2/1: 4370, 3: 722, EH. 686), 1410, 1465: *Czyganwaya* (Petri 4: 740, Cs. 1: 566, EH. 686), 1411: *Cyganuaya,* p. (ZsO. 3: 958, EH. 686) ~ *Cigányvaja* [modernizált alak] (ZsO. 3: 839), 1411, 1441: *Cyganvaya* (Petri 3: 190, 4: 740, EH. 686, ZsO. 3: 958), 1413: *Chÿganvaÿa* (EH. 686). A település a XIV. század közepén **Vaja** (1341: *Voja* ~ *Waya* ~ *Voya,* p., Petri 4: 740, EH. 686) néven bukkan fel, szinonim Cigányvaja neve a közeli Cigány településre utalhatott. ENGEL adatközlése alapján ma Vaja a román Crişeni (Cigányi) Ny-i része.

cseh

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Cseh 1. 'település Heves vm.-ben, Egertől É–ÉNy-ra' +1153/+?1261/1417,

+1194 k., 1285, 1314/1327, 1314/1327/1393, 1314>1327/1393/1415: *Cheh,* p., t., v. (Gy. 3: 77, Adatok 27: 7, H. 8: 10, F. 7/5: 466, AnjouOklt. 3: 314/708, RegArp. 1: 158), **Csehi 12.** 1310: *Chechy,* v. (Adatok 27: 7, Cs. 1: 59), 1310, 1492: *Chehy,* v. (Gy. 3: 77, Cs. 1: 59, AnjouOklt. 2: 359/817, F. 8/1: 383–4, HOkl. 443). A mai Egercsehi (Lelkes 185).

Cseh 2. 'település Vas vm. K-i részén, Vasvártól K-re' 1217: *Cheeh,* v. (H. 4: 10), 1217, 1347: *Chech,* v. (Cs. 2: 741, SoprOklt. 1: 201, ÁÚO. 6: 385, Adatok 27: 16), 1314, 1314/1328, 1339/1422, 1342, 1408, 1417, 1422: *Cheh* (Cs. 2: 741, AnjouOklt. 3: 387/876, 23: 167/340, 26: 356/519, 378/561, AO. 1: 371–4, ZsO. 2/2: 6077, 6: 866, 8: 973), 1314, 1359: *Ceh,* p. (Cs. 2: 741, SoprOklt. 1: 303, AnjouOklt. 3: 386/874), 1314/1411: *Chieh* (AnjouOklt. 3: 332/749), **Csehi 8.** 1275, 1298, 1359, 1407, 1409, 1414, 1417, 1423, 1432, 1433, 1465, 1467, 1481, XV.: *Chehy,* t. (RegArp. 2/2–3: 2580 [itt: (1275 e.)], 2669, Cs. 2: 741, H. 2: 200, 250, 251, 3: 293–5 [itt: *Chehÿ*], 395, 4: 96 [itt: *Csehÿ*], 419 [itt: *Chehÿ*], 6: 204, Adatok 27: 16, SoprOklt. 1: 300, ZsO. 2/2: 5700, 6593, 6672, 4: 2240, 6: 919, 1032, 10: 1144, F. 10/6: 592 [hibásan: *Cery*]). A mai Csehi (Lelkes 151).

Cseh 3. ld. **Csehi 2.**

Cseh 4. 'település Somogy vm. D-i részén, Szigetvártól Ny-ra' 1250, 1442, 1455: *Cheh,* opp. (RegArp. 1: 927, Zichy 9: 40, Cs. 2: 578), **Csehi 9.** 1280, 1281, 1293, 1327, 1342, 1416, 1448: *Chehy,* opp., p. (AnjouOklt. 11: 40/75, 26: 69/42, H. 8: 209, F. 8/3: 192–7, Cs. 2: 578, RegArp. 2/2–3: 3054, 2/4: 3938, ÁÚO. 12: 302, Adatok 27: 31, ZsO. 5: 1544), 1286: *Chey* (Cs. 2: 578, F. 5/3: 322), **Kálmáncsehi** 1281: *Kalaman Chehy,* v. (Cs. 2: 578, Adatok 27: 31, H. 8: 209), 1395, 1399, 1401, 1401–1406, 1415: *Kalmanchehy,* opp. (Cs. 2: 578, ZsO. 1: 6212, 2/1: 883, 5: 1205), **Kálmánkirálycsehi** 1286: *Kalman Kiralychey,* p. (Cs. 2: 578, F. 5/3: 322), **Kálmáncseh** 1474, 1495: *Kalmanchech,* opp. (Cs. 2: 578), 1485: *Kalmancze,* opp. (Cs. 2: 578). Ld. még **Cseh 14.** A mai Kálmáncsa (Lelkes 287).

Cseh? 5. 'település Doboka vm.-ben Bonchidától É-ra, Péntek határjárásában említik' 1292: *Check,* t. (Adatok 27: 15?, Kádár 2: 365). Az Adatok egyedi előfordulásként közli a névalakot, s bizonytalanul, kérdőjellel sorolja a népnévi eredetű településnevek közé a későbbi Oláhpentekre vonatkoztatva. KÁDÁR szerint a településre nincs több adat (i. h.). ENGEL térképén Oláhpenteket Közép-Szolnok vm. D-i részén szerepelteti, de a település ilyen szinonim névalakját nem közli. Később Oláhpéntek, a mai román Pintic (Lelkes 451).

Cseh 6. ld. **Csehtelek 2.**

Cseh 7. 'település Doboka vm. É-i részén, Dobokától ÉNy-ra' 1314/1355, 1343, 1343/1355/1355, 1355, 1356, 1399, 1412, 1439, 1456: *Cheh,* p. (Gy. 2: 64, AO. 6: 317–9, Adatok 27: 14, Kádár 5: 382 [itt: *Chech*], AnjouOklt. 27: 212/308, 255/394, AnjouOklt. 3: 385/869 [itt: 1314>1343/1343/1343/1355-ös dátummal],

EH. 733, ZsO. 1: 5671, 5929, 3: 1766), 1356, 1434: *Chech* (Kádár 5: 382, EH. 733), **Csehi 20.** 1399: de *Chekhy* (EH. 733), 1437: Mychael Alcz de *Chehi* (EH. 733), 1473: *Chehy,* p. (EH. 733), 1498: *Cehy* (EH. 733), **Páncélcseh** 1434*: Pancher-* (Kádár 5: 382). Később Páncélcseh, a mai román Panticeu (Lelkes 467).

Cseh 8. ~ Csécs? 'település Krassó vm.-ben, Szurdok vidékén kereshető' 1323: *Chech* (Cs. 2: 99, Adatok 27: 36?, AnjouOklt. 7: 273/588).

Cseh 9. 'település Somogy vm. Ny-i részén, Pat és Inke táján' 1330, 1459: *Cheh* (Cs. 2: 597, AnjouOklt. 14: 261/425, AO. 2: 505–6), 1459: *Cheeh* (Cs. 2: 597, Adatok 27: 29), **Csehi 23.** 1477: *Chehy* (Cs. 2: 597, Adatok 27: 29). Ld. még **Cseh 14.** Annak a településnek felelhet meg, amely ENGEL térképének adatközlése szerint talán a mai Miháld mellett K-re feküdt.

Cseh 10. ld. **Csehi 1.**

Cseh 11. 'település Tolna vm. ÉNy-i határánál Tamásitól ÉNy-ra, Ireg közelében' 1332–7/Pp. Reg.: *Cheg ~ Chek* (Ortvay 1/1: 260), **Csehi 15.** 1332–7/Pp. Reg.: *Chly ~ Chochi ~ Telei* (Ortvay 1/1: 260), **Nagycseh** 1443, 1444, 1506: *Nagchech,* p. (Cs. 3: 420, Adatok 27: 24), 1446: *Naghcheh* (Cs. 3: 420), 1500, 1526: *Nagcheh,* p. (Cs. 3: 420, Csáky 2: 563), **Kiscseh** 1443, 1444, 1500: *Kyschech,* p. (Cs. 3: 420, Adatok 27: 24), 1506, 1526: *Kyscheh* (Cs. 3: 420, Csáky 2: 563), 1521: *Kischeh,* p. (Csáky 2: 548). A két antonim jelentésű névvel említett település az eredeti Cseh (~ Csehi) település területéből jöhetett létre. ENGEL térképének közlése szerint Nagycseh emlékét a mai Iregszemcse határában Ny-ra a Csehi (TMFN. 8/218), Kiscseh emlékét a mai Iregszemcse határában K-re a Csehi [faluhely] (TMFN. 8/194) helynév őrizte meg.

Cseh 12. 'település, helye közelebbről ismeretlen' 1333: *Chech* (AnjouOklt. 17: 56/105).

Cseh 13. ld. **Csehi 7.**

Cseh 14. (?= 4., 9., 10.) 'település Somogy vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1360: *Cheh,* p., v. (ZalaOkl. 1: 614–27).

Cseh 15. ld. **Csehi 11.**

Cseh 16. ld. **Csehvár**

Cseh 17. ld. **Csehi 19.**

Kálmáncseh ld. **Cseh 4.**

Kiscseh ld. **Cseh 11.**

Nagycseh ld. **Cseh 11.**

Páncélcseh ld. **Cseh 7.**

Szilágycseh ld. **Csehvár**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-i képző

Alsócsehi 1. ld. **Csehi 7.**

Alsócsehi 2. ld. **Csehi 21.**

Csé ld. **Csehi 11.**

Csehi 1. ’település Somogy vm. É-i részén Szőlősgyöröktől ÉNy-ra, a Balaton mellett’ +1093, 1390, 1413, 1495: *Chehy,* p., v. (Cs. 2: 597, DHA. 280 [itt: +1092: *Chehÿ*], 283, Adatok 27: 23, PRT. 10: 498, ZsO. 1: 1393, 1409, 1412), 1332–7/Pp. Reg.: *Chechi* (Ortvay 1/1: 302), 1389: *Chehi* (ZsO. 1: 1099), **Cseh 10.** 1332–7/Pp. Reg.: *Chech* (Ortvay 1/1: 302). A települést a XIV. században Cseh néven is említik. Ld. még **Cseh 14.** A mai Ordacsehi (Lelkes 454).

Csehi 2. ’település Zágráb vm. É-i részén Zágrábtól D-re, a Száva folyó közelében’ 1201: *Zesa* (ComZagrab. 53), 1217: *Zechi,* t. ~ *Sechi,* v. (ComZagrab. 53), 1262, 1280, 1387, 1493: *Chehi,* p., t., v. (ComZagrab. 53), 1288, 1291, 1331, 1331/1342/1354, 1331/1506, 1463: *Chehy,* p., t., v. (AnjouOklt. 15: 87/152, 232/402, AO. 2: 555–8, RegArp. 2/4: 3752, H. 8: 305, Adatok 27: 33, ComZagrab. 53), 1366: *Chehii,* p. (ComZagrab. 53), 1412: *Csehi* (ZsO. 3: 1908), **Cseh 3.** ?=1228: *Boyemorum,* t. (ComZagrab. 53), 1334: *Cheh,* v. (ComZagrab. 53), **Csehtelke 2.** 1350: *Chehtelke,* p. (ComZagrab. 53). A mai horvát Donji Čehi és Gornji Čehi (ComZagrab. i. h.).

Csehi 3. ’település Bihar vm. középső részén, Váradtól D-re’ *1220/1550, 1312/XVIII., 1313, 1374, 1406: *Chehy,* p., v. (Gy. 1: 608, J. 226, ComBih. 84, ÁÚO. 12: 421–2, Adatok 27: 20, AO. 1: 297–8, AnjouOklt. 3: 101/213, 230/512, VRH. 47: 110, Bunyitay 1: 226, EH. 267), 1415: *Chehi* (Cs. 1: 605, F. 10/5: 570, EH. 267). Az AnjouOklt. 3: 101/213, és 230/512 helyein az 1312 és 1313-as alakokat e település adataként tünteti fel, NÉMETH azonban a szabolcsi Hadház vidékén fekvő településre **(Csehi 13.)** vonatkoztatja őket (1997: 53). Később Váradcsehi, a mai román Cihei (Lelkes 629).

Csehi 4. ’település Nyitra vm. D-i részén Nyitra határában D-re, Csápor mellett’ 1247/1248/1323/XVI., 1285: *Chey,* t. (Gy. 4: 366, F. 4/2: 458, H. 7: 195–6, Adatok 27: 2), 1323/1424/1573, 1323/1424/1573/1583, 1323/1582: *Chehy,* p., t. (Gy. 4: 366, F. 8/2: 435–7, AnjouOklt. 7: 170/362).

Csehi 5. ’település Kraszna vm. középső–É-i részén Somlyó mellett ÉNy-ra, Ilosvától DNy-ra’ 1251, 1257/1390/1454, 1257/1390/1494, 1257 [ɔ: 1259]/1390/1466, 1351, 1409, 1422, 1473, 1475: *Chehy,* t. (EH. 231, Gy. 3: 511, H. 6: 91, Adatok 27: 12, Petri 4: 351, ZsO. 2/2: 6649, 9: 990), 1257/1390/1454: *Chethy,* t. (Gy. 3: 511, EH. 231), 1257 [ɔ: 1259]/1390/1466: *Chechy,* t. (Gy. 3: 511, H. 6: 91), 1400, 1461: *Chehÿ* (Petri 4: 351), 1435: *Csehi* ~ *Csehy* (Petri 4: 351 [az adatok kérdőjellel szerepelnek]), **Csehtelek 1.** 1257/1390/1454: *Cheh Thelek* (Gy. 3: 511, Cs. 1: 553), 1257/1390/1494: *Chehtelewk* (Gy. 3: 511), 1257 [ɔ: 1259]/1390/1466: *Chechtelek* (Gy. 3: 511, H. 6: 91, EH. 231), **Csehivölgyfő** 13[41]: *Chehywelgfew,* t. (Gy. 3: 511, EH. 231). A Csehivölgyfő névformát

GYÖRFFY a település névadatai sorában közli, de inkább talán csak egy a település közelében lévő hely elnevezése lehetett. CSÁNKI a települést Közép-Szolnok vm.-ben tartja számon. Később Somlyócsehi, a mai román Cehei (Lelkes 528).

Csehi 6. 'település Nyitra vm. D-i részén, Nyitrától DK-re' 1255>1380 u., 1290, 1312, 1312>1380, 1313: *Chehy,* p. (Gy. 4: 366, H. 7: 209, HOkl. 121, AnjouOklt. 3: 109/230, 243/541, AO. 1: 310–1). Később Nyitracsehi, a mai szlovák Čechynce (Lelkes 444).

Csehi 7. 'település Hont vm. K-i határánál Csábrágtól DK-re, Pribel szomszédja' 1257/1345, 1292>1332, 1322, 1333, 1340, 1346, 1358, 1359/1363, 1366, 1369, 1380, 1381, 1385, 1386/1388, 1388, 1390/1437, 1391, 1393, 1394, 1395, 1397, 1400, 1402, 1404, 1405, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1416, 1416/1435, 1417, 1421, 1422, 1423, 1414, 1426, 1427, 1429, 1429/1436, 1430, 1430/1467, 1433, 1434, 1436, 1437, 1439, 1440, 1444, 1445, 1446, 1447, 1450, 1451, 1454, 1454 k., 1455, 1458, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1468, 1469, 1469/1478, 1470, 1471, 1473, 1474, 1475, 1476, 1476/1508, 1477, 1478, 1479/1480, 1480, 1482, 1483, 1486, 1487, 1488, 1489, 1493, 1494, 1495, 1497, 1502, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1512, 1512/1520, 1513, 1515, 1517, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1525: *Chehy,* p. (Gy. 3: 186, Bakács 99, Balassa 290, 411, AnjouOklt. 17: 206/466, 24: 169/361, AO. 7: 49, ZsO. 1: 2049, 2989, F. 11: 380, Adatok 27: 3), 1322: *Chechi* (Gy. 3: 186), 1352: *Chey* (Bakács 99, AO. 5: 551), 1380: *Chohy* (Bakács 99), 1380, 1430: *Chehi* (Bakács 99), 1388: *Cehy* (Bakács 99), 1393, 1407, 1431, 1517: *Chechy* (Bakács 99), **Cseh 13.** 1345/1346, 1380, 1411, 1412, 1447, 1461/1464, 1469, 1506, 1512/1520: *Cheh* (Bakács 99), 1481: *Chech* (Bakács 99), **Felsőcsehi 1.** 1393: *Felseuchehy* (Bakács 99), 1477, 1495, 1497, 1505, XVI. e.: *Felsewchehy* (Bakács 99), 1479, 1487, 1497, 1498, 1504, 1505, 1525: *Felsew Chehy* (Bakács 99, Balassa 428 [itt: *Felsewchehy*]), 1479, 1501: *FelsewChehy* (Balassa 428, Bakács 99), 1511: *Felsechehy* (Bakács 99), 1521: *Felssewchehy* (Bakács 99), **Alsócsehi 1.** 1393/1397: *Alsochehy* alia *Chehy* (Bakács 99), 1394/1397, 1465, 1472, 1477, 1482, 1495, 1497, 1501, 1508, 1513: *Alsochehy* (Bakács 99), 1439: *Aliachechy* (F. 11: 378, Bakács 99 — családnévben jelenik meg, de az Alsócsehi elírása lehet, ui. idéz ilyen családnévi alakot is), 1479: *Alsochehy* (Balassa 428), 1479, 1482, 1487, 1503, 1505: *Also Chehy* (Bakács 99, Balassa 428 [itt: *Also Chehy*]), 1489, 1501: *AlsoChehy* (Bakács 99), 1524: *Alsochehy* al. nom. Zolganene (Bakács 99), **Kiscsehi** 1414: *Kyscheuchey* (Bakács 99). A XIV. század végén a település területén létrejön Alsócsehi és Felsőcsehi ikertelepülés, amelyek egyikének névváltozata lehetett a Kiscsehi. Az 1524-es adat szerint Alsócsehi szinonim neve **Szolgané[p]e** (adatát ld. fent) volt. ENGEL térképének közlése alapján a mai szlovák Horné Príbelce (Felsőpribel) határában: Csehipuszta.

Csehi 8. ld. **Cseh 2.**

Csehi 9. ld. **Cseh 4.**

Csehi 10. 'település Bihar vm. Ny-i részén Körösszeg mellett Ny–DNy-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1284/1410: *Chehy,* t. (Gy. 1: 608, Adatok 27: 19), **Csehtelek 3.** 1351: *Chehtelek* (J. 226) GYÖRFFY és JAKÓ azonosítja **Csehkereki** településsel (i. h.). JAKÓ szerint „Alapítói a királyi hatalom által a XII. században idetelepített csehek voltak, akik azonban a tatárjárásban elpusztultak." (J. 226).

Csehi? 11. 'település Veszprém vm. É-i részén Cseszneknél ÉNy-ra, Gic szomszédjában' 1309: *Chey,* p. (Cs. 3: 225, AO. 5: 184, Adatok 27: 9), **Csé ~ Cseh? 15.** 1374, 1488: *Chee* (Cs. 3: 225), **Cső** 1430, 1451: *Chew* (Cs. 3: 225, H. 4: 364). ENGEL térképének közlése szerint ma hn. Gic D-i határában: Csehi-puszta.

Csehi 12. ld. **Cseh 1.**

Csehi 13. 'település Szabolcs vm.-ben, Hadház vidékén fekhetett' 1312, 1313, 1338, 1352, 1358: *Chehy,* p., t. (Adatok 27: 8, AO. 1: 297, 5: 619, AnjouOklt. 3: 101/213, 230/512, Zichy 1: 532, Németh 1997: 53, Kállay 1288). Az AnjouOklt. a 3: 101/213 és a 230/512 helyein az 1312 és 1313-as alakokat a bihari Váradcsehi adataként tünteti fel, NÉMETH azonban erre a Hadház vidéki településre vonatkoztatja őket (i. h.). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Hajdúhadház területén feküdt.

Csehi 14. 'település Heves vm. D-i részén, Tiszabő felett kereshető' 1327, 1327/1399: *Chehy,* t. (Gy. 3: 77, AO. 2: 322, AnjouOklt. 11: 207/436).

Csehi 15. ld. **Cseh 11.**

Csehi 16. (=? 4., 6.) 'település Nyitra vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1333: *Chehi* (AnjouOklt. 17: 160/351), 1333, 1335: *Chehy* (AnjouOklt. 17: 161/352, 19: 252/561).

Csehi 17. ld. **Csehvár**

Csehi 18. 'település Baranya vm. Ny-i határánál, Siklóstól DNy-ra' 1346, 1361, 1478, 1494–9: *Chehy,* p. (Cs. 2: 477, AO. 4: 642, Adatok 27: 34). A mai Drávacsehi (Lelkes 179).

Csehi 19. 'település Zala vm. É-i részén, Szentgróttól K-re' 1370: *Chehy,* p. (Cs. 3: 42, Adatok 27: 18, VeszprReg. 662), **Cseh 17.** 1400, 1436, 1440, 1491: *Cheh,* v. seu p. (ZsO. 2/1: 540, Cs. 3: 42, Adatok 27: 18, ZalaOklt. 2: 631), 1436: *Cheeh* (Cs. 3: 42). A mai Sümegcsehi (Lelkes 535).

Csehi 20. ld. **Cseh 7.**

Csehi 21. 'település Komárom vm. É-i részén, Udvardtól ÉK-re' 1415, 1424, 1436, 1497: *Chey,* p. (ZsO. 5: 963, 11: 713, Cs. 3: 497, Adatok 27: 5), 1421:

Chehy, v. (ZsO. 8: 359), **Felsőcsehi 2.** 1419: *felseuchey,* p. (H. 2: 213), 1419, 1495: *Felsewchey,* p. (Cs. 3: 497, H. 2: 212), 1424: *Felseuchey,* p. (ZsO. 11: 713), 1497: Poss. utraque *superior* scilicet et inferior *Chey,* p. (Cs. 3: 497), **Alsócsehi 2.** 1497: Poss. utraque superior scilicet et *inferior Chey,* p. (Cs. 3: 497). Csehi település részeit a XV. század végén Alsócsehi és Felsőcsehi néven említették. Később Komáromcsehi, a mai szlovák Čechy (Lelkes 332).

Csehi 22. 'település Közép-Szolnok vm.-ben, Kerestelek határában' 1470: *Csehi* (Adatok 27: 11, Cs. 1: 553). CSÁNKI ugyan Közép-Szolnok vm.-ben szerepelteti, de megjegyzi, hogy a település inkább Krasznához tartozott (i. h.), és ENGEL térképén is ebben a vm.-ben találjuk meg. A lokalizálás alapján mindez talán azt is jelenti, hogy adatunk **Csehtelek 1.**-re (a későbbi Somlyócsehi) településre vonatkozik.

Csehi 23. ld. **Cseh 9.**

Csehimindszent 'település Vas vm. K-i részén, Vasvártól K-re' 1469: *Chehymendzenth* (Mező 1996: 217). A települést a XIV. század elejétől **Mindszent** (1314: *Mindscenth,* AnjouOklt. 3: 387/876 ~ *Mendzenth,* AnjouOklt. 3: 386/874, 387/876) néven említették. Az oklevélszöveg alapján szintén e település szinonim neve volt a **Poty** (1359: *Mendzenth* al. nom. *Pogh,* p., Cs. 2: 776, SoprOkl. 1: 304, H. 2: 200, 3: 293). E névforma első önálló adatolása azonban korábbról, a XIV. század elejéről való (1314: *Pogh,* Cs. 2: 787, AnjouOklt. 3: 386/874, 387/876, AO. 1: 371–4), s inkább csupán a szomszéd település elnevezése. A mai Csehimindszent (Lelkes 151).

Csehő? 'település Zala vm. DK-i határánál, Nagykanizsa mellett K-re' 1335: *Chehw,* p. (Cs. 3: 42, ZalaOkl. 1: 302–3, Adatok 27: 28, AnjouOklt. 19: 157/342). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét Nagyrécse mellett DK-re a Csehi helynév őrizte.

Cső ld. **Csehi 11.**

Felsőcsehi 1. ld. **Csehi 7.**

Felsőcsehi 2. ld. **Csehi 21.**

Kálmáncsehi ld. **Cseh 4.**

Kálmánkirálycsehi ld. **Cseh 4.**

Kiscsehi ld. **Csehi 7.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel településnévként

Csehfalu 'település Baranya vm. Ny-i határánál, Dancsháza mellett ÉK-re' 1478: *Chefalw* (Adatok 27: 30, Cs. 2: 477). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Dencsháza mellett K-re, a Csepfalu (BMFN. 98/65) helynév őrizte meg.

Csehfölde ’település Zala vm. É-i részén, Sümeg vidékén kereshető’ 1400: *Chefelde,* p. (Cs. 3: 41, ZsO. 2/1: 78).

Csehtelek 1. ld. **Csehi 5.**

Csehtelek 2. ’település Kolozs vm. K-i részén Mocstól DK-re, Kolozsvártól K-re’ 1306, 1348: *Chehteluk,* p. (EH. 1140), 1430, 1472: *Chehthelek,* p. (Cs. 5: 342, EH. 1140), **Csehtelke 1.** 1306, 1340 k., 1414: *Chehteleke,* p., v. (Cs. 5: 342, Teleki 1: 66, Adatok 27: 21, EH. 1140, ZsO. 4: 2363), 1348: *Chehteluke,* p. (Cs. 5: 342), 1460, 1473, 1492, 1496, 1498: *Chehthelke,* p. (Cs. 5: 342, EH. 1140), 1461: *Chethelke,* p. (Cs. 5: 342), 1467: *Chehtelke,* p. (Cs. 5: 342, EH. 1140), XV.: *Csehtelke* (Adatok 27: 21), 1509: *Cheh Thelky* (SzO. 8: 231), **Cseh 6.** 1306: *Chee* (EH. 1140). Később Csehtelke, a mai román Vişinelu (Lelkes 151).

Csehtelek 3. ld. **Csehi 10.**

Csehtelek 4. ’település Baranya vm. Ny-i részén, Vajszló mellett ÉNy-ra’ 1475: *Chehtelek* (Cs. 2: 477, Adatok 27: 32). A települést a XV. század elején **Csernyetelke** (1408: *Cernyeteleke,* Cs. 2: 477) néven említették. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Vajszló mellett ÉNy-ra fekvő Csertelek (BMFN. 271/141) helynév őrizte meg.

Csehtelke 1. ld. **Csehtelek 2.**

Csehtelke 2. ld. **Csehi 2.**

Csejtelek ~ Csételek ’település Bihar vm. ÉK-i részén Margittától D–DK-re, a Bisztra völgyében’ 1305: *Cheytelek* (AnjouOklt. 1: 353/732) ~ *Cheyteluk,* p., v. (Adatok 27: 10, Gy. 1: 608, J. 227, AnjouOklt. 1: 353/732, EH. 281), 1327/1469: *Cheythelwk,* p. (Gy. 1: 608, AnjouOklt. 11: 157/332 [itt: *Cheytelwk*], EH. 281), 1406: *Chethelek* (J. 227, ZsO. 2/1: 4373, 5057, EH. 281), 1438: *Chewthelek* (Cs. 1: 606, EH. 281). Később Cséhtelek, a mai román Ciutelec (Lelkes 151).

Csehvár ’település és vár Közép-Szolnok vm. ÉK-i részén Hadadtól K-re, a Szilágy patak mellett’ 1319/1323: *Cheewar,* castr. (AnjouOklt. 5: 197/501, AO. 1: 520–3, Petri 2: 29, PestReg. 359), **Csehi 17.** 1343/1344, 1405, 1475, 1491: *Chehy,* opp. (AnjouOklt. 27: 228/340, Cs. 1: 549, 553, Adatok 27: 13, Petri 4: 501, ZsO. 2/1: 3723, EH. 231), 1399: *Chekhy* (ZsO. 1: 5929), 1524: *Chechi* (Petri 2: 29), **Cseh 16.** 1399, 1412, 1455, 1459, 1461, 1470: *Cheh,* p. hungaricalis (EH. 231, ZsO. 1: 5671, 3: 1766, Cs. 1: 549), 1461: *Chech* (Petri 2: 29), 1462, 1521, 1526: *Cseh* (Petri 4: 501, EH. 231), 1468: *Czeh* (Cs. 1: 549), **Szilágycseh** 1525: *Sz.-Cseh* (Petri 4: 501, EH. 231). Később Szilágycseh, a mai román Cehu Silvaniei (Lelkes 567).

Csételek ld. **Csejtelek**

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Csehfő ’település Tolna vm. középső részén, Hőgyész mellett D-re’ 1419, 1432,

1460, 1478: *Chehfew* (Cs. 3: 420, Adatok 27: 25). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Hőgyész mellett D-re a Csefő (TMFN. 58/160) helynév őrzi.

Csehivölgyfő ld. **Csehi 5.**

Csehkereki 'település Bihar vm. Ny-i részén Körösszegtől Ny–DNy-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1284/1410: *Chehkereky* (Gy. 1: 608, J. 226, Adatok 27: 19). GYÖRFFY és JAKÓ azonosítja **Csehi 10. ~ Csehtelek 3.** településsel (i. h.).

görög

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Gereg(?)egyház 'település Baranya vm. ÉK-i részén, Bóly közelében fekhetett' 1399: *Geregyghaz,* p. (Cs. 2: 485, Zichy 5: 102). CSÁNKI megjegyzése szerint „valamelyik Bóly vidékén feküdt?" (i. h.). ENGEL térképén Bóly közelében található Kerekegyház, esetleg e település adatával állunk szemben.

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Görögmező 'település Valkó vm. D-i határánál, Morovićtól DK-re' 1193–6: cum casali *Grecorum* (Adatok 14: 16), 1275: *Gyrekmezev* (Cs. 2: 311, Adatok 14: 16, ComSirm. 196), 1398: *Geregmezu* (Cs. 2: 311, ZsO. 1: 5226, ComSirm. 196), 1401, 1401/1405, 1403, 1404: *Geregmezew,* p. (Cs. 2: 311, ZsO. 2/1: 937, 2728, 2924, 3029, PestReg. 1149, 1151, 1165, ComSirm. 196), 1403: *Görögmező* [modernizált alak] (PestReg. 1169), 1484, 1526: *Kerekmezew* (Cs. 2: 311, ComSirm. 196). A település 1484-es és 1526-os *Kerek-* előtagú névalakjai elírás eredményei lehetnek. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Višnjićevo.

horvát

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Csehhorvát ld. **Horvát 3.**

Horvát 1. 'település Zala vm. K-i részén, Zalavár mellett ÉNy-ra' +1019: *Horwat* (DHA. 92), +1019, 1389, 1390: *Horuath,* v. (Adatok 23: 17, DHA. 92 [itt: 1019/1328/1347], PRT. 7: 495, ZsO. 1: 944, 1405), +1019/1328/1347: *Horvat* (DHA. 92), 1335: *Harwath* (AnjouOklt. 19: 157/342, ZalaOkl 1: 299), 1335, 1390, 1513: *Horwath* (Cs. 3: 62, Adatok 23: 17, ZsO. 1: 1405), 1399: *Horvath* (ZsO. 1: 5759), **Horváti 6.** +1322: *Horwati* (AnjouOklt. 6: 206/559), +1322/1335: *Horuathy* (AnjouOklt. 6: 206/559), +(1322), 1419: *Horuati* (An-

jouOklt. 6: 264/718, Cs. 3: 62, ZsO. 7: 627), 1335, 1399: *Horwaty* (AnjouOklt. 19: 157/342, ZalaOkl 1: 302, ZsO. 1: 6156), 1418, 1460–70 k.: *Horwathy* (Cs. 3: 62, ZsO. 6: 1480). Később Nagyhorváti (Lelkes 419), Esztergály településsel egyesítve a mai Esztergályhorváti (Lelkes 193).

Horvát 2. 'település Kraszna vm. K-i részén Kraszna mellett DK-re, a Kraszna partján' 1213, 1213/1550: *Huruat,* v. (Gy. 3: 512, EH. 507), 1270: *Huruath* (Gy. 3: 512, Petri 3: 518, EH. 507, RegArp. 2: 1906), 1353: *Horuat* (Cs. 1: 583, Petri 3: 518 [itt: *Horwath*], EH. 507) ~ *Horouat* (EH. 507), 1353, 1340>1373/1422/1423, 1422: *Horuath,* p. (AnjouOklt. 24: 154/329, H. 5: 213, 215), 1449, 1461, 1475, 1476, 1489, 1496, 1507: *Horwath* (Cs. 1: 583, Petri 3: 520, EH. 507), **Horváti 12.** 1475, 1476, 1489: *Horuathy* (Cs. 1: 583, EH. 507), 1422: *Horuathÿ,* p. (H. 5: 213, 214, 215), 1507: *Horwathy* (EH. 507), **Mátyáshorváta** 1422: *Mathyas Horuatha* (Cs. 1: 583, Petri 3: 518 [itt: *Mathyashorwatha*], EH. 507) ~ *Mattias Horwatha* (H. 5: 212) ~ *Mathias-Horwatha,* p. (H. 5: 212) ~ *Matthias Horuata,* p. (H. 5: 216, 218) ~ *Matthias Horuatha,* p., t. (H. 5: 213, 215, 216, 218) ~ *Matthias Horwatha* (H. 5: 212) ~ *Matthias-Horuatha,* p. (H. 5: 213, 214) ~ *Matthÿas Horuatha,* p. (H. 5: 212) ~ *Mattias Horuata,* p. (H. 5: 216, 217) ~ *Mattias Horuatha,* p. (H. 5: 217), 1423: *Mathyashorvatha* (ZsO. 10: 15), **Zsadányhorváta** 1422: *Sadan-Horuatha* (Cs. 1: 583, H. 5: 210, 212, 213, 214, 216, Petri 3: 518 [itt: *Sadanhorwatha*], EH. 507) ~ *Sadan Horuata,* p. (H. 5: 216, 217, 218) ~ *Sadan Horuatha,* p. (H. 5: 210, 211, 216) ~ *Sadan-Horuata,* p. (H. 5: 214), 1423: *Sadanhorvatha* (ZsO. 10: 15). A XIII. század elején felbukkant Horvát települést a következő század közepétől Horváti néven is ismerik. Két részét a XV. század első harmadában Mátyáshorváta és Zsadányhorváta néven említik. Ezek 1423-as adatával kapcsolatban a ZsO. megjegyzi, hogy az oklevél hibásan 1422-es datálású, s ezzel a dátummal közli a névalakot Csánki, Petri és a H., forrásjelzésük így azonos. Később Krasznahorvát, a mai román Horoatu Crasnei (Lelkes 347).

Horvát 3. 'település Közép-Szolnok vm. középső részén, Szilágycseh mellett K-re' 1220: villa *Chroat* (EH. 506) ~ *Chroath* (Adatok 23: 12, VR. 242), 1450, 1460: *Horwath* (Cs. 1: 556, Adatok 23: 12, Petri 3: 517, 525, EH. 506), 1494: *Horváth* (Petri 3: 525), 1515: *Horvath* (EH. 506), **Horváti 11.** 1387: *Horvathi* (Petri 3: 517, EH. 506), 1388, 1406: villa Hungaricalis *Horuathy* (ZsO. 1: 599, 2/1: 4370, EH. 506), **Csehhorvát** 1515: *Chehhorwath* (Petri 3: 517, EH. 506). Később Oláhhorvát, a mai román Horoatu Cehului (Lelkes 450).

Horvát 4. 'település Szerém vm. Ny-i részén, Mikanovci mellett K-re' 1238: *Croac,* t. (Cs. 2: 317, F. 4/1: 108, Adatok 23: 22), 1266: *Horvat,* t. (ComSirm. 176, ÁÚO. 8: 160), 1332–7: *Arroad* (Cs. 2: 317, Körösmegye 93), **Horváti 1.** 1244: *Úrvati,* pr. (Cs. 2: 317, Adatok 23: 22), 1332–7: *Wdwary ~ Hudwarcy* (ComSirm. 176, Cs. 2: 317) ~ *Hurachi ~ Hurnasy ~ Choruati* (ComSirm. 176, Cs. 2: 317, Körösmegye 93), 1387–8, 1404, 1408: *Horwaty* (Cs. 2: 317, Com-

Sirm. 176, ZsO. 1: 217, 2/1: 3089, 2/2: 6221), 1395, 1408, 1432: *Horuathy* (Cs. 2: 317, F. 10/4: 660, H. 7: 453), 1403: *Horuati* (ComSirm. 176, ZsO. 2/1. 2714), 1477–8, 1506: *Horwathy* (Cs. 2: 317), 1414: *Horuaty* (ZsO. 4: 1068). A települést CSÁNKI és a ZsO. Valkó vm.-ben tárgyalja. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai horvát Novi Mikanovci helyén keresendő.

Horvát 5. 'település Abaúj vm. DNy-i részén Szikszótól É-ra, Kupa mellett' 1256, 1422: *Horwath,* p. (Gy. 1: 92, F. 7/5: 319, Adatok 23: 5, ZsO. 9: 1026), 1422: *Horuath* (ZsO. 9: 1026), **Horváti 2.** 1273/1350: Bodou f-i Laur-i de *Horuati* (Gy. 1: 92), 1319: *Huruati,* p. (Gy. 1: 92), 1335, 1421, 1422, 1423: *Horwathy,* p. (Cs. 1: 209, AnjouOklt. 19: 43/78, ZsO. 8: 890, 9: 1026, 10: 665, 672, 811, 812, 1079), 1421: *Horuathy,* p. (ZsO. 8: 167) ~ *Horwathi* (ZsO. 8: 890), 1423: *Horvathy,* p. (ZsO. 10: 665). Ld. még **Horvát 12.** ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Kupa D-i részén Horváti őrzi a nyomát.

Horvát 6. 'település Hont vm. középső részén Ipolyságtól ÉNy-ra, a Korpona partján' [1260–70]: *Huruath* (Gy. 3: 203, F. 4/3: 546), 1270, 1345, 1402, 1408/1421, 1421, 1430, 1439, 1445, 1446, 1449/1486, 1450, 1451, 1453, 1454, 1456, 1459, 1462, 1464, 1467, 1468, 1468/1469, 1469, 1470/1480 k., 1473, 1474, 1476, 1476/1477, 1476/1489, 1477, 1478, 1479, 1480, 1480/1482, 1481, 1482, 1483, 1484, 1486, 1487, 1490/1512, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, XV., 1500, 1502, 1504, 1504/1506, 1505, 1505/1511, 1506, 1507, 1508, 1510, 1517, 1519: *Horwath* (Gy. 3: 203, RegArp. 2: 2045 [itt: *horvath*], H. 1: 44, Adatok 23: 10, Bakács 125, Zichy 2: 108, F. 11/3: 78), [1270–72]/1390, 1390 k., 1399, 1413, 1421, 1426, 1429, 1430, 1433, 1454, 1479: *Horuath* (Bakács 125), 1298/1350: *Hurwath* (Gy. 3: 203), 1445: *Horwad* (Bakács 125), 1503: *Horvath* (Bakács 125), **Horváti 4.** 1276>1398: Magnus Ben. de *Horuathy* (Gy. 3: 203), 1276>1398, 1327, 1327/1410, 1327>1430, 1339, 1358/1407, 1367 k., 1379/1398, 1386/1388, 1391/1398, 1398, 1404/1405, 1404/1429, 1404/1430, 1406, 1413, 1425, 1426, 1454: *Horuathy,* t. (AnjouOklt. 11: 16/20, 23: 52/83, ZsO. 2/1: 3009, Gy. 3: 203, Bakács 125), 1326: Blas. Niger de *Horuati* (Gy. 3: 203, AO. 2: 242, AnjouOklt. 10: 115/157), 1327: Blasio Nigro de *Horuathy* (Gy. 3: 203), 1327/1410, 1474, 1496: *Horvathy* (Bakács 125), 1341: *Horhathy* (Bakács 125), 1345/1346, 1358, 1404: *Horuaty* (Bakács 125, AO. 7: 16, 35), 1358, 1402, 1402/1406, 1403, 1403/1429, 1403/1430, 1404, 1405, 1410, 1429, 1430, 1432, 1435, 1438, 1447, 1450, 1453, 1454, 1459, 1464, 1465, 1468, 1469, 1470, 1471, 1474, 1476, 1477, 1478, 1479, 1481, 1482, 1483, 1492, 1495, 1497, 1499, 1499/1506, 1500, 1501, 1502, 1504, 1506, 1507, 1508, 1512, 1512/1520, 1513, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524: *Horwathy* (Bakács 125, AO. 7: 16, 35, ZsO. 2/1: 2671, 3009), 1403, 1403/1421, 1404/1421, 1424, 1438, 1449, 1450, 1451: *Horwaty,* p. (Bakács 125, ZsO. 2/1: 2671, 8: 996, 11: 939), 1404/1421, 1430: *Horvaty* (ZsO. 8: 996, Bakács 125), 1419: *Haruathy* (ZsO. 7: 75), 1421: *Horuati* (Bakács 125), 1435/1436: *Horwathi*

(Bakács 125), 1454: *Horuathi* (Bakács 125), 1508: *Horwati* (Bakács 125). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szlovák Tompa (Tupá) része Chorvatice néven.

Horvát 7. 'település Borsod vm. É-i részén, Sajószentpétertől É–ÉNy-ra' 1283: *Hurva,* t. (Gy. 1: 777, Adatok 23: 6, F. 5/3: 207), 1449, 1488: *Horwath* (Cs. 1: 172), **Horváti 8.** 1329/1466, 1409, 1413: *Horwathy,* p. (F. 8/6: 110, Adatok 23: 6, Gy. 1: 777, Cs. 1: 172, AnjouOklt. 13: 102/162, ZsO. 2/2: 6798), [1340], 1410, 1412: *Horuathy* (AnjouOklt. 24: 146/314, ZsO. 2/2: 7556, 3: 2905), 1412: *Horváti* [modernizált alak] (ZsO. 3: 2095), 1420: *Horwoth* (ZsO. 7: 2276). Később Disznóshorvát, a mai Izsófalva (Lelkes 173).

Horvát 8. 'település Borsod vm. É–ÉNy-i részén, Sajószentpétertől Ny-ra' 1293: *Horwad,* p. (Gy. 1: 777, H. 8: 334) ~ *Horwaut,* p. (Gy. 1: 777, H. 8: 321, Adatok 23: 7), 1330: *Horwath* (Cs. 1: 172), 1330/1771: *Horváth,* v. (Gy. 1: 777, AnjouOklt. 14: 78/118, F. 8/3: 470–1), 1332–5/Pp. Reg.: *Hornad* ~ *Hornat* (Gy. 1: 777), **Horváti 9.** 1332–5/Pp. Reg.: *Hornati* (Gy. 1: 777) ~ *Hornaty* (Gy. 1: 777, Ortvay 1/1: 169), 1343: *Horuati* (AnjouOklt. 27: 237/354, AO. 4: 345), 1416: *Horwathy* (ZsO. 5: 1544). A mai Bánhorváti (Lelkes 98).

Horvát 9. 'település Bács vm. DNy-i részén, Bácstól É-ra' 1332–7/Pp. Reg.: *Horuoth* (Gy. 1: 222, Cs. 2: 152, Adatok 23: 20), 1437, 1464: *Horwath* (Cs. 2: 152), **Horváti 13.** 1522: *Horwathy* (Cs. 2: 152, 131, 132). ENGEL térképének adatközlése szerint 1522-ben Ölyves és Kereked között feküdt.

Horvát 10. ld. **Horváti 3.**

Horvát 11. ld. **Horváti 5.**

Horvát 12. (?= 5.) 'település Abaúj vm.-ben, lokalizálása bizonytalan' 1343: *Horuath* (AnjouOklt. 27: 345/558), 1451, 1468: *Horwath* (Cs. 1: 209), **Horváti 10.** 1343, 1343/1474: *Hurwaty* (AnjouOklt. 27: 415/693), 1401: *Horuathy* (ZsO. 2/1: 1353). CSÁNKI megjegyzése szerint valószínűleg azonos a Kupa mellett fekvő **Horváti (5.)** településsel (Cs. i. h.).

Horvát 13. 'település Zala vm. DK-i részén, Kanizsától ÉNy-ra' 1381, 1524: *Horwath* (Cs. 3: 62, Adatok 23: 15), 1389, 1407: *Horuath* (Cs. 3: 62, ZsO. 2/2: 5620). ENGEL térképe és CSÁNKI adatközlése alapján a mai Oltárctól D-re egy erdő őrzi emlékét.

Horvát 14. 'település Valkó vm. É-i határánál Erdődtől ÉNy-ra, a Duna partján' 1478, 1480: *Horwath,* p. (Cs. 2: 317, Adatok 23: 19). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai horvát Erdut ÉNy-i része (Sontával szemben).

Mátyáshorváta ld. **Horvát 2.**

Zsadányhorváta ld. **Horvát 2.**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-i képző

Horváti 1. ld. **Horvát 4.**

Horváti 2. ld. **Horvát 5.**

Horváti 3. 'település Torna vm. K-i részén Tornától D-re, a Bódva partján' 1274/1327: *Huruati,* t. (RegArp. 2/2–3: 2449), 1275/1275>1412, 1327/1406, 1423, 1430 k., 1470: *Horuathy* (RegArp. 2/2–3: 2646, Cs. 1: 238, AnjouOklt. 11: 209/441, AO. 2: 323, Adatok 23: 2), 1327, 1327>1378, 1[3]29/1381, 1415: *Horuaty* (AnjouOklt. 11: 207/437, 13: 39/56, 41/58, ZsO. 5: 239), 1327, 1327>1378: *Horvaty* (AnjouOklt. 11: 207/437), 1327/1406: *Horwathy* (AnjouOklt. 11: 209/441, AO. 2: 323), **Horvát 10.** 1335: *Huruath* (AnjouOklt. 19: 144/314), 1419: *Horuath* (ZsO. 7: 300). Később Tornahorváti, a mai szlovák Chorváty (Lelkes 599).

Horváti 4. ld. **Horvát 6.**

Horváti 5. 'település Zemplén vm. D-i részén, Tolcsva mellett ÉNy-ra' 1320/1329: *Horvathy,* p. (ComZempl. 53), 1342, 1398, 1404, 1412, 1417: *Horwathy,* p. (Cs. 1: 350, AnjouOklt. 26: 276/378, ComZempl. 53, ZsO. 1: 5615, 2/1: 3547, 6: 733, Zichy 6: 181, 182, MVV Zemplén 41), 1379/1421, 1400, 1404, 1417: *Horuathy* (ZsO. 2/1: 106, 8: 794, Cs. 1: 350), 1396, 1398, 1399: *Horwaty,* p. (ZsO. 1: 4296, 5467, 5692, ComZempl. 53), 1398: *Horuaty,* p. (ComZempl. 53, ZsO. 1: 5467), **Horvát 11.** 1339>1371: *Horuath* (AnjouOklt. 23: 137/272), 1424: *Horwath,* p. (ZsO. 11: 380). A mai Erdőhorváti (Lelkes 190).

Horváti 6. ld. **Horvát 1.**

Horváti 7. 'település Pozsega vm. Ny-i határánál, Újgradiskától D–DK-re kereshető' 1324, 1361, 1412: *Horuaty,* p. (Cs. 2: 411, AnjouOklt. 8: 163/321 [itt: 1324>1411], Adatok 23: 21 [itt: *Horvaty*], HOkl. 357, ZsO. 3: 1498) ~ *Horwaty,* p. (Cs. 2: 411, HOkl. 357).

Horváti 8. ld. **Horvát 7.**

Horváti 9. ld. **Horvát 8.**

Horváti 10. ld. **Horvát 12.**

Horváti 11. ld. **Horvát 3.**

Horváti 12. ld. **Horvát 2.**

Horváti 13. ld. **Horvát 9.**

-ka/-ke képző

Horvátka 'település Valkó vm. ÉNy-i részén, Eszéktől D-re' 1469: *Horwathka* (Cs. 2: 318, Adatok 23: 23). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai horvát Koprivna mellett feküdt.

-ny képző

Horvátony 'település Nyitra vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1285/1384: *Horuatun* (Adatok 23: 3, H. 6: 314).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Horvátpálháza 'település Zemplén vm. Ny-i részén, Terebestől ÉNy-ra fekhetett' 1329: *Horvatpalhaza,* p. (ComZempl. 69, AO. 2: 452–5), 1329, 1355: *Horvathpalhaza,* p. (Cs. 1: 350, Zichy 2: 642, ComZempl. 69, AO. 2: 452–5, AnjouOklt. 13: 404/679 [itt: *Horwathpalhaza*]). CSÁNKI közlése szerint Zebegnyő és Nagytehna közt sorolják fel (Cs. i. h.).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Horváthegye 'település Baranya vm. DNy-i csücskében Matucsina vidékén, Nekcse és Raholca között fekhetett' 1379: *Horvachege,* p. (Cs. 2: 491).

Horvátkút 'település Somogy vm. ÉNy-i részén, Marcali mellett ÉNy-ra' 1254: *Huruathkut* (Cs. 2: 613, ÁÚO. 7: 377, MVV Somogy 78), 1288: *hurwathkuth* (H. 7: 203), 1304: *Hurwatkuth* (AnjouOklt. 1: 290/582, H. 7: 352), 1331: *Huruathkuth* (AnjouOklt. 15: 60/102), 1331, 1343, 1401: *Horuathkuth* (AnjouOklt. 15: 47/82, 48/83, 27: 450/729, ZsO. 2/1: 1266), 1403: *Horuathkwth* (ZsO. 2/1: 2816), 1407: *Horwathkuth* (ZsO. 2/2: 5749), 1416: *Horvathkuth ~ Horwátkuth* (ZsO. 5: 1677), 1424: *Horwathkwth* (Cs. 2: 613, ZsO. 11: 918 [itt *Horwathkuth*]). A mai Horvátkút (Lelkes 264).

jász

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Alsójász ld. **Jász 1.**

Felsőjász ld. **Jász 1.**

Jász 1. 'település Kraszna vm.-ben, Szilágysomlyótól DNy-ra' 1342: *Jaz* (AnjouOklt. 26: 184/223), 1497: *Jaáz* (Petri 3: 591, EH. 518), **Jászi** 1342: *Jazi ~ Jazy* (AnjouOklt. 26: 184/223), **Alsójász** 1481: *Alsowyaz* (Adatok 17: 9, Cs. 1: 583, Petri 3: 590, EH. 518), 1508: *A.-Jáz ~ Alsó-Jhaz* (Petri 3: 591, EH. 518), 1518: *Alsoyaz* (EH. 518), 1519: *Alsó-Jaz* (Petri 3: 591), **Felsőjász** 1481: *Felsewwyaz* (Adatok 17: 9, Cs. 1: 583, Petri 3: 590 [itt: *Felsew-Wyaz*], EH. 518) ~ *Felsewyaz* (Petri 3: 590) ~ *Felső Ujház* (Petri 3: 590), 1497: *Felső-Jaáz* (Petri 3: 591, EH. 518), 1508: *F.-Jáz ~ Felső-Jhaz* (Petri 3: 591, EH. 518), 1518: *FelsewJaz* (EH. 518), 1519: *Fewlsew Jaaz ~ Felső-Jaz* (Petri 3: 591). A XIV. század közepén felbukkant Jász település két részét a XV. század végén Alsójász

és Felsőjász nevekkel illették. Felsőjász 1481-es adatai elhallás vagy elírás eredményei lehetnek. Később Krasznajáz, a mai román Iaz (Lelkes 347).

Jász 2. 'település Krassó-Szörény vm. középső részén Karánsebestől É-ra, a Temes és a Bisztra összefolyásánál' 1480: *Jaz* (Cs. 2: 43, Adatok 17: 16, Milleker 196), 1485: *Yaaz* (Cs. 2: 43, Milleker 196). CSÁNKI és MILLEKER Temes vm.-ben tárgyalja. Később Jász, a mai román Iaz (Lelkes 281).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként

-i képző

Jászi ld. **Jász 1.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Jászfalu 1. 'település Pilis és Esztergom vm. határán, Esztergomtól D-re' 1414: *Jászfalu* (Gy. 4: 595 [Abért alatt]), 1414, 1477: *Jazfalw* (PestReg. 1296, Cs. 1: 13, Adatok 17: 6). A mai Pilisjászfalu (Lelkes 479).

Jászfalu 2. 'település Komárom vm. É-i részén, Udvard mellett K-re' 1434/XVIII.: Tykeresnyek aliter *Jászfalu,* p. (Gy. 3: 445, Cs. 3: 502), 1436, 1439, 1454: *Jazfalw,* p. (Cs. 3: 502), 1436, 1439, 1454, 1460: *Jazfalu,* p. (Cs. 3: 502, Adatok 17: 3, Gy. 3: 445). A XIII. századtól **Nyék** (1210: *Nek,* v., Gy. 3: 445), a XV. században **Tükrösnyék** (adatát ld. fent) néven is ismerték. Később Jászfalu, a mai szlovák Jásová (Lelkes 281).

Jászfalva 'település Nyitra vm. ÉNy-i részén, Vittenc, Lopassó, Lancsár, Besenyő településsel említik együtt' 1394: *Jazfalua* (ZsO. 1: 3568).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Jászberény ld. **Jászberényszállása**

Jászberényszállása 'település Szolnok vm.-ben, Apáti mellett Ny-ra' 1412: *Jaz-Bwlenzállása* (Gyárfás 3: 188), **Jászberény** 1498: *Jazberen* (Gyárfás 3: 712). A település XIV. század közepén bukkan fel **Berény** (1357: *Berény,* Adatok 39: 20, Gyárfás 3: 495) néven, a XV. század elején Jászberényszállása, a század közepén pedig **Berényszállása** (1446: *Berenzallasa,* Adatok 39: 20, Gyárfás 3: 616) elnevezéssel említik. A mai Jászberény (Lelkes 281).

Jászpél 'település Arad vm. ÉNy-i részén, Aradtól ÉNy-ra' 1487: *Jazpeel* (Cs. 1: 772). A XIV. század első harmadában felbukkanó **Pél** (1332–7: *Pel ~ Pely ~ Peel,* Cs. 1: 772) települést a XV. század végén Jászpél néven említik. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Aradtól ÉNy-ra a Béla (Szenttamás, Pongrác és Ség határosa) helynév őrzi.

káliz

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Dezsőkáloz(a) ld. **Kálozd 1.**

Káloz 1. ’település Pilis vm. K-i határánál, Óbudától É-ra’ 1135/1262/1566: *Kalcz [ɔ: Kaloz]* (Gy. 4: 641, F. 7/5: 103), 1276/1641: dns Alex de genere *Calsi* (Gy. 4: 641), 1299/1467: *Kalwz* (Gy. 4: 641), 1313>1340, 1320>1340, 1324/1325, 1326, 1326/1326, 1327/1327, 1329, 1332–7/Pp. Reg., 1333, 1339, 1340: *Kaluz,* t., v. (Gy. 4: 641, AO. 2: 120–1, 3: 27–9, AnjouOklt. 3: 237/526, 5: 332/865, 8: 82/147, 10: 122/169, 138/196, 185/285, 13: 306/508, 17: 142/310, 23: 160/320, 24: 133/289), 1326, 1340, 1449, 1482: *Kalaz* (Gy. 4: 641, Cs. 1: 13, AnjouOklt. 10: 138/196, 24: 290/643), 1449, 1482: *Kaloz* (Cs. 1: 13, Adatok 17: 4). A mai Budakalász (Lelkes 137).

Káloz 2. ’település Nyitra vm. K-i határánál, Nyitrától K–DK-re’ 1156: *Qualiz* (Gy. 4: 402, Adatok 17: 1), 1232, 1274, 1327: *Kaluz,* v. (Gy. 4: 402, H. 8: 163, AnjouOklt. 11: 176/374 [Gy.-nél az 1327-es adat 1327/1327-es datálással Pilis vm.-ben Budakalász adataként]), 1290: *Caluz* (Gy. 4: 402), 1318/1318: *Kaloz* (Gy. 4: 402, F. 8/2: 170–181, AnjouOklt. 5: 28/48), **Kálozd 2.** 1298: *Kaluzd* (Gy. 4: 402, H. 8: 383). Később Kalász, a mai szlovák Klasov (Lelkes 286).

Káloz 3. ’település Fejér vm. ÉK-i részén, Váltól DK-re’ 1212: *Kualuz* (Gy. 2: 390, H. 6: 9, Adatok 17: 6?), 1377: *Kaloz* (Adatok 17: 6, Cs. 3: 334). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Tordas DNy-i részén a Káloz helynév őrzi.

Káloz 4. ’település Heves vm. Ny-i határánál, Fancsal DK-i határosa’ 1267>1424: *Kaloz,* t. (Gy. 3: 106, Balassa 30).

Káloz 5. ld. **Kálozd 1.**

Káloz 6. ’település Fejér vm. DNy-i részén, Fehérvártól D–DK-re’ [1340 k.]: *Kaluz* (Gy. 2: 390), 1348, 1400: *Kalaz,* v. (Cs. 3: 334, Adatok 17: 10, ZsO. 2/1: 10), 1401: *Kaloz,* p. (Cs. 3: 334, Adatok 17: 10).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Kálozd 1. ’település Veszprém vm. K-i részén, Peremartontól É-ra fekhetett’ 1171, 1357, 1383: *Kaluzd* (RegArp. 1: 116, VeszprReg. 482, 786 [itt: *Kalozd*], Cs. 3: 236), 1240 k.: *Kaluzt,* v. (Cs. 3: 236, ÁÚO. 2: 17), 1354: *Kalozd* (VeszprReg. 461), **Kálozd(i)** +1082, 1082/1350: *Kaluzdy,* v. (Cs. 3: 236, H. 4: 3, Adatok 17: 9, DHA. 237 [itt: *Kaluzdi*]), 1082/1407: *Kaluzdi ~ Kalozdi* (DHA. 237), **Káloz 5.** 1323, 1324, 1324>1383, 1327, 1327>1383, 1329, 1364, 1374, 1375, 1383: *Kaluz* (Cs. 3: 236, Adatok 17: 9, AnjouOklt. 7: 267/575, 8: 243/482,

11: 11/7, AO. 2: 96–7, VeszprReg. 173, 204, 571, 697, 700, 786), 1383: *Kalus* (VeszprReg. 786), 1383, 1384, 1507: *Kaloz,* pr. (Cs. 3: 236, VeszprReg. 786, 812), **Dezsőkáloza** 1324, 1324>1383, 1327: *Deseu Kaluzya,* t. (Cs. 3: 236, AnjouOklt. 8: 243/482, VeszprReg. 155 [itt: *Deseu Kalozya*]), 1324, 1324> 1383: *Deseukalozya* (AnjouOklt. 8: 243/482), **Dezsőkáloz** 1324/1324: *Deseu Kaluz* (AnjouOklt. 8: 206/403, VeszprReg. 155 [itt: *Deseu Kaloz*]), 1383: *Deseu Kaloz* (VeszprReg. 786), 1507: *Dewsekaloz,* pr. (Cs. 3: 236), **Káloztelek 2.** 1383: *Kaloztelek* (Cs. 3: 236), **Káloztelke 2.** 1383: *Kalozteleke* (Cs. 3: 236). A XI. század végén Kálozdi alakban felbukkant települést a XIII. század közepétől Kálozd néven említik. A XI. századi formákban a név végén szereplő *-i* talán inkább véghangzó, de esetleg képző is lehet. A XIV. század első harmadában bizonyára a tulajdonosról kapta új, Dezsőkáloz(a) nevét, a század vége felé pedig már Káloztelek(e) néven említik.

Kálozd 2. ld. **Káloz 2.**

Kálozd(i) ld. **Kálozd 1.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Kálozfalva 1. ’település Somogy vm. K-i határánál, Szerdahelytől Ny–DNy-ra’ 1376: *Kalozfalua* (Cs. 2: 616, Adatok 17: 13), 1425, 1489: *Kalozfalwa* (Cs. 2: 616), 1452: *Kalazfalwa ~ Kalasfalwa* (Cs. 2: 616). ENGEL térképének adatközlése szerint helye a mai Bőszénfa/Gálosfa határában kereshető.

Kálozfalva 2. ’település Zala vm. ÉNy-i részén, Csesztregtől ÉK-re’ 1408, 1486, 1513: *Kalozfalwa* (Cs. 3: 67), 1414, 1422: *Kalozfalua* (ZsO. 4: 1534), 1424: *Kalozfalva* (ZsO. 11: 415), 1426: *Kalozfalua* al. nom. *Ilwagh,* p. (Cs. 3: 67, ZalaOkl. 2: 453, Adatok 17: 11), 1431: Johannem filium Elie dicti Taba de *Ilwagh* al. nom. *Kalusfalua,* p. (Cs. 3: 67, ZalaOkl. 2: 469), 1498: *Kalazfalwa* (Cs. 3: 67). Az 1426-os és 1431-es adat arra utal, hogy a település szinonim neve lehetett az **Ilvágy,** de ENGEL térképén két szomszédos településként vannak feltüntetve. A mai Kálócfa (Lelkes 287).

Káloztelek 1. ld. **Káloztelke 1.**

Káloztelek 2. ld. **Kálozd 1.**

Káloztelke 1. ’település Kraszna vm. É-i részén, Ilosvától Ny-ra’ 1338/1432, 1477: *Kaloztheleke* (Gy. 3: 514, Adatok 17: 7), **Káloztelek 1.** 13[41]: *Kaluzteluk,* p. (Gy. 3: 514), 1401: *Kaloztelek* (ZsO. 2/1: 1306), 1408: *Kaluztelek* (ZsO. 2/2: 6126), 1418: *[K]alozthelek* (ZsO. 6: 2038), 1418, 1481: *Kalozthelek* (Cs. 1: 583, ZsO. 6: 2038), 1422: *KáloszTelek* (ZsO. 9: 527). Később Kárásztelek, a mai román Carastelec (Lelkes 292).

Káloztelke 2. ld. **Kálozd 1.**

korontál

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Kiskorontál ld. **Korontál**

Korontál 'település Veszprém vm. DNy-i részén, Vásárhelytől DK-re' +1019: *Korontal* (Adatok 27: 1, PRT. 7: 494), 1274/1291, 1274>1359: *Kuruntar* ~ *Korunithar* (RegArp. 2/2–3: 2517), 1400: *[K]orontal* (ZsO. 2/1: 252), 1470: *Koronthar* (Cs. 3: 239), **Nagykorontál** 1488: *Naghkoronthal* (Adatok 27: 1, Cs. 3: 239), **Kiskorontál** 1488: *Kyskoronthal* (Adatok 27: 1, Cs. 3: 239). A XI. század elején Korontál néven felbukkant település a XV. század vége felé két részre szakadt, amelyeket Kiskorontál és Nagykorontál néven említettek. A mai Kolontár (Lelkes 331).

Nagykorontál ld. **Korontál**

kazár

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Egyházaskozár ld. **Kozár 4.**

Felsőkozár ld. **Kozár 4.**

Kozár 1. 'település Belső-Szolnok vm. középső részén Déstől ÉK-re, a Nagy-Szamos közelében' 1205–35, 1234, 1292, 1292/1381: *Kozar,* t. (Adatok 12: 10, H. 6: 380, Kádár 4: 429, EH. 345, RegArp. 1: 558, 2/4: 3868), **Kozárvár** 1249: *Kazawar,* t. (EH. 345), +?1261, 1325, 1325>1348/1366, 1366: *Kazarwar* (Adatok 12: 10, AnjouOklt. 9: 198/351, ÁÚO. 8: 10, Kádár 4: 429, Bánffy 1: 49–51, EH. 345 [a 1261-es adat itt: *Kazarvar*]), 1315, 1455, 1466, 1474, 1517, 1519, 1524: *Kozarwar,* t. (AnjouOklt. 4: 48/109, F. 8/1: 556–7, Kádár 4: 429, EH. 345), 1326: *Kosarwar,* p. (AnjouOklt. 10: 242/390, Bánffy 1: 54–5, EH. 345), 1332: Sebastianus de *Kozaruar* (EH. 345), 1332, 1334: Sebastianus [sac.] de *Kuzaruar* (EH. 345), 1333: *Kuzamar* (EH. 345), 1333, 1353: *Kuzarwar,* p. (EH. 345), 1467: *Kozarwasar* (EH. 345), 1522: *Kozaarwar* (EH. 345). Az 1467-es *Kozarwasar* adat inkább csak elírás lehet, a településnek ilyen névalakja máskor nem fordul elő. Később Kozárvár, a mai román Cuzdrioara (Lelkes 338).

Kozár 2. 'település Vas vm. É-i részén, Szombathelytől É-ra' 1283: *Kazaar,* p. (Cs. 2: 762, H. 8: 230, RegArp. 2/2–3: 3211, Adatok 12: 8), 1284, 1291, 1325, 1343, 1343/1344, 1343/1344>1365, 1392, 1395, 1449: *Kazar,* p., pr., v. (Cs. 2: 762, H. 7: 190, 200, 219, AnjouOklt. 9: 123/206, 27: 445/722, ZsO. 1: 3820), 1417: *Kozar* (ZsO. 6: 482). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Söpte É-i részén a Kozár (VMFN. 25/29) helynév őrzi.

Kozár 3. ’település Zala vm. DNy-i részén, Letenyétől É-ra’ (1292), 1292: *Kazar* (RegArp. 2/4: 3859, 3862, ZalaOkl. 1: 103–7), +1322: *Cozar* (AnjouOklt. 6: 206/559), +(1322), 1379, 1524: *Kozar* (Cs. 3: 73, AnjouOklt. 6: 264/718, Adatok 12: 11). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Bázakerettye részeként a Kozár helynév őrizte meg.

Kozár 4. ’település Tolna vm. D-i részén, Döbrököztől DK-re’ (1320), 1330, 1330>1377, 1332–7/Pp. Reg.: *Kazar* (Cs. 3: 437, AO. 2: 508, 512, Adatok 12: 14, AnjouOklt. 5: 313/815, 14: 285/472, 327/567, Zichy 1: 182, Ortvay 1/1: 253), 1330>1377, 1363–74, 1399, 1422, 1424, 1428: *Kozar,* p. (Cs. 3: 437, AnjouOklt. 14: 327/568, AO. 2: 513, ZsO. 1: 6072, 11: 947, 1050), 1332–7/Pp. Reg.: *Kuzar ~ Bozar* (Ortvay 1/1: 253), 1427: *Kozaar* (Cs. 3: 437), 1422: *Rozar* (ZsO. 9: 274), **Felsőkozár** 1492, 1494: *Felsew Kozar* (Cs. 3: 437), **Egyházaskozár** 1363–74, 1510: *Eghazaskozar,* p. (Cs. 3: 437, Károlyi 3: 69). A XIV. század első harmadában felbukkant Kozár település a XV. század végén részekre szakad, s létrejön Felsőkozár és Egyházaskozár önálló település. A mai Ráckozár (Lelkes 496).

Kozár 5. ’település Baranya vm. É-i részén, Pécstől DK-re’ 1332–5/Pp. Reg.: *Kusar ~ Kosar* (Gy. 1: 330, Adatok 12: 16), 1383, 1401, 1406, 1407, 1409, 1499: *Kozar* (Cs. 2: 499, Zichy 4: 255, 267, 5: 505, ZsO. 2/1: 1145, 4762, 2/2: 5348, 5359, 7246), 1387: *Kazar* (Cs. 2: 499, Zichy 4: 328). Később két településre vált szét, az egyik Kiskozár (Lelkes 318), amelyet majd Mislennyel egyesítettek, ez lett a mai Kozármisleny (Lelkes 338), a másik pedig Nagykozár (Lelkes 421).

Kozár 6. ’település Szatmár vm. DNy-i részén, Nagykároly határában’ 1335, 1513, 1522: *Kozar,* p., pr. (Cs. 1: 479, Károlyi 1: 114, 3: 90, 137, Adatok 12: 7, AnjouOklt. 19: 315/703, Németh 2008: 156), **Kozárdegyháza** 1398: *Kozardeghaza* (Németh 2008: 156, Károlyi 1: 484, Adatok 12: 7, Maksai 159), **Kozárd 2.** 1421, 1466: *Kozard,* pr. (Cs. 1: 479, Károlyi 2: 64, 373). A XIV. század első harmada táján Kozár néven felbukkant település a XIV. század végén már mint Kozárdegyháza, a következő század első felében pedig mint Kozárd jelenik meg az oklevelekben.

Kozár 7. ld. **Mizserfakozára**

Kozár 8. ’település Pilis vm. DNy-i részén, Zsámbéktól DK-re’ 1469: *Kozar,* p. (Cs. 3: 335, Adatok 12: 9). CSÁNKI Fejér vm.-ben tartja számon, de Pilist is megemlíti, mint a település lehetséges hovatartozását (Cs. i. h.), ENGEL térképén Pilisben találhatjuk meg.

Mizserfakozára ’település Nógrád vm. K-i részén, Szécsénytől K-re’ 1331/1374/1401: *Myserfakazara,* p. (Gy. 4: 255, F. 8/6: 120–3, 8/7: 231, AnjouOklt. 15: 182/316), **Kozár 7.** 1406, 1409, 1418, 1424: *Kozar* (Cs. 1: 100, ZsO. 6: 1532), 1406, 1409, 1424: *Kazar,* p. (Cs. 1: 100, Adatok 12: 5, ZsO. 11: 583,

598), 1417: *Kozaar* (ZsO. 6: 1133). A legkorábbi Mizserfakazára névalak valószínűleg csak alkalmi, oklevélnév lehetett, és Mizserfa település közelsége miatt jöhetett létre. A mai Kazár (Lelkes 296).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Kozárd 1. 'település Nógrád vm. DK-i részén, Sziráktól ÉK-re' 1413–76, 1424, 1462, 1499: *Kazard,* p. (Cs. 1: 102, ZsO. 11: 674), 1412, 1413, 1413–76, 1462: *Kozard* (ZsO. 3: 2740, 4: 1348, Cs. 1: 102, Adatok 12: 4). A mai Kozárd (Lelkes 338).

Kozárd 2. ld. **Kozár 6.**

Kozárdegyháza ld. **Kozár 6.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Kozárvár ld. **Kozár 1.**

kölpény

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Kölpény 1. 'település Maros-Torda vm. DNy-i részén, Székelyvásárhelytől ÉNy-ra' 1332–7: *Kulpen* (Adatok 21: 1), 1470: *Kewlpen,* p. (SzO. 1: 216, 217, Csáky 1: 438). Később Mezőkölpény, a mai román Culpiu (Lelkes 398).

Kölpény 2. 'település Szerém vm. D-i részén, a Száva mellett' 1388: *Kulpen* (Adatok 21: 8, Cs. 2: 232, F. 11: 414, ComSirm. 96), 1435: *Kewlpon* (ComSirm. 96), 1451: *Kewlpen ~ Kwlpum* (Cs. 2: 232, ComSirm. 96 [itt: *Kwlpwm*]) ~ *Kulpwn* (Cs. 2: 248, ComSirm. 96), 1476: *Keulpen* (Cs. 2: 248, ComSirm. 96), 1497: *Kelpen* (Cs. 2: 248, ComSirm. 96). Később Kölpény, a mai Kupinovo várrom Zimony (Belgrád városrésze) környékén (Lelkes 340).

kun

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Kun 1. 'település Gömör vm. K-i részén, Gömör határában Lapsa felől fekhetett' 1235–70: *Kun,* p. (Adatok 22: 5, Cs. 1: 139, ÁÚO. 11: 612) ~ *Kwn,* p. (Adatok 22: 5, Cs. 1: 139, ÁÚO. 11: 612, RegArp. 1: 1746).

Kun 2. 'település Valkó vm. középső részén, Hermanvárától D-re' 1259: *Cun,* v. (ComSirm. 97, ÁÚO. 7: 507, Adatok 22: 10), **Kunfalva 3.** 1413: *Kwnfalua* (ZsO. 4: 1521), 1435: *Kwnfalwa* (Cs. 2: 327, Adatok 22: 22, ComSirm. 97),

Kunóc 1462: *Kunocz (Kanocz?)* (Cs. 2: 327), 1506: *Kwnowcz* (Cs. 2: 327, ComSirm. 97, Adatok 22: 22?). A Kunóc névalak szláv formának tartható. ENGEL térképének adatközlése szerint ma helynév a horvát Ivankovo és a bosznia-hercegovinai Ljeskovac között.

Kun 3. 'település Heves vm. középső–Ny-i részén, Heves vidékén fekhetett' 1332–7: *Kuun* (Adatok 22: 8).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-i képző

Kuni 'település Valkó vm. É-i részén, Eszéktől D-re' 1332–7: *Rani ~ Kulni ~ Kunni* (Cs. 2: 328, ComSirm. 97), 1332–7, 1366: *Kuni,* p. (Cs. 2: 328, Adatok 22: 21, ComSirm. 97), 1353–1454: *Kwny* (Cs. 2: 328, ComSirm. 97). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai horvát Tenja mellett DNy-ra feküdt.

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Árkikunfalu ld. **Kunfalu 1.**

Kétkunfalu ld. **Kunfalu 1.**

Kunfalu 1. 'település Krassó vm. ÉNy-i részén, a Mezősomlyótól DNy-ra fekvő Ermény és Gyalmár vidékén kereshető' 1323/1323/1367: *Kunfalu,* p. (Gy. 3: 490, AnjouOklt. 7: 256/550), **Kétkunfalu** 1334: *Kétkunfalu* (Adatok 22: 23, Krassó 2/2: 291, 333), 1323/1367: *Ketkunfalu,* p. ~ *Kethkunfalu,* p. (Gy. 3: 490, AnjouOklt. 7: 286/621) ~ *két Kunfalu* (AnjouOklt. 7: 268/579), **Árkikunfalu** 1380: *Arkÿkunfalu* (Milleker 109), 1389: *Arkykunfalu,* p. (Gy. 3: 490, Krassó 3: 190, Cs. 2: 98, Adatok 22: 23). A XIV. század első harmadában felbukkant Kunfalu települést egy évtized múlva Kétkunfalu néven említik, a század végén pedig megjelenik a Csörsz-árok melletti fekvésére utaló Árkikunfalu névforma is.

Kunfalu 2. 'település Somogy vm. DNy-i részén, Nagyatádtól DNy-ra' 1396: *Kwnfalu* (ZsO. 1: 4528), 1396, 1486: *Kwnfalw,* p. (Adatok 22: 13, Cs. 2: 623), **Kunfalva 2.** 1398, 1495: *Kwnfalwa* (Cs. 2: 623, ZsO. 1: 5349), 1454: *Kunfalwa,* vadum (Cs. 2: 623), 1488: *Kunfalva* (Cs. 2: 623). A település megjelölésére a Kunfalu és a Kunfalva nevet a kezdetektől párhuzamosan használták. ENGEL térképének adatközlése szerint ma Tarany K-i része.

Kunfalu 3. ld. **Kunfalva 1.**

Kunfalva 1. 'település Baranya vm. D-i részén, Valpó várához tartozott' 1396: *Kunfalua* (ComVer. 100, ZsO. 1: 4456), 1470, 1471, 1481, 1504: *Kwnfalwa,* p. (Cs. 2: 501, ComVer. 100), **Kunfalu 3.** 1397: *Kunfalu* (Cs. 2: 501, Adatok 22: 16, ZsO. 1: 4727).

Kunfalva 2. ld. **Kunfalu 2.**

Kunfalva 3. ld. **Kun 2.**

Kuntelke 'település Bács vm.-ben, helye ismeretlen' 1423: *Kwned* a. n. *Kwntheleke,* p. seu pr. (Adatok 22: 19, Cs. 2: 156). A XV. század első harmadában felbukkant települést párhuzamosan **Kuned** néven is ismerték (az adatát ld. fent).

Bitakunpéterfölde 'település Baranya vm. Ny-i részén, Vajszló és Siklós között fekhetett' 1346: *Bytakunpeturfeulde,* p. (Cs. 2: 473, AO. 4: 641).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Kunágota 'település Zaránd vm. Ny-i részén, Kovácsházától ÉK-re' 1463: *Kwnagatha* (Cs. 1: 738). A település ***Ágota** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. Később Csanád vm. ÉK-i részére kerül, ENGEL térképe is ott tartja számon. A mai Kunágota (Lelkes 349).

Kunlehota 'település Trencsén vm. D-i részén, Trencséntől DK-re' 1328, 1411, 1418, 1497: *Kunlehota,* p. (Cs. 4: 143, ZsO. 6: 2215), 1411: *Kwnlehota* (ZsO. 3: 1229), 1412: *Kunlehatha,* p. (Cs. 4: 143) ~ *Kunlihatha* (ZsO. 3: 1899), 1414: *Konlehota,* p. (Cs. 4: 143) ~ *Kvnlehotha* (ZsO. 4: 1613), 1416: *Kwnlehotha,* p. (Cs. 4: 143, ZsO. 5: 2389), **Kunlehotája** 1366 k., 1413, 1429: *Kunlehotaya,* p. (Cs. 4: 143), 1388, 1429: *Kwnlehotaya,* p. (Cs. 4: 143, ZsO. 1: 611), 1411: *Kwnlehothaya,* p. (Cs. 4: 143). A település ***Lehota** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szlovák Bošianska Neporadza körül kereshető.

Kunlehotája ld. **Kunlehota**

Kunszőlős 'település Csanád vm. D-i határánál, Csanádtól D-re' 1428: *Kunzewles,* p. ~ *Kunzeules* (Gyárfás 3: 588, 589), 1433: *Kwnzeules,* p. (H. 5: 228), 1434: *Kwnselews* ~ *Kunzevlews* (Gyárfás 3: 595). Az elnevezés előzménye egy ***Szőlős** névalak lehetett, erre azonban nincs adatunk. ENGEL térképe alapján a mai szerb Nakovo (Nákófalva) helyén feküdt.

komán

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Kománfalva 1. 'település Temes vm. É-i részén, a Lugostól ÉNy-ra fekvő Belinc vidékén fekhetett' 1369: *Comanfalua,* p. (Adatok 22: 18, Cs. 2: 46, Milleker 200).

Kománfalva 2. 'település Bihar vm. D-i részén, Bucsáva és Zöldes mellett fekhetett' 1439: *Kományfalva* (Adatok 22: 15, Cs. 1: 736).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Kománpataka 'település Krassó vm. középső részén, a Krassótól Ny-ra fekvő Székás vidékén fekhetett' 1358: *Kumanpataka* (Adatok 22: 24?, Krassó 2/1: 302).

Kománszeg 'település Hont vm. DNy-i határánál, a Pásztótól ÉNy-ra fekvő Kissalló határában fekhetett' 1359: *Komanzeg* (Adatok 22: 7, Bakács 141).

lengyel

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Kislengyel 'település Zala vm. Ny-i részén, Egerszegtől DNy-ra' +1178: *Minor Lengyel* (Adatok 26: 7), 1410, 1469, 1513: *Kyslengel* (Cs. 3: 78), 1462 k.: *Kislengel* (Cs. 3: 78), é. n.: *Kislengyel* (Adatok 26: 7). Antonim névpárját a tőle K-re fekvő **Nagylengyel** (1462 k.: *Naghlengel,* Cs. 3: 78) település viselte. A településnek ***Lengyel (9.)** névalakja is élhetett, erre azonban forrásainkban nincs adat. Később Kislengyel, amely a mai Becsvölgye része (Lelkes 319, 106).

Lengyel 1. 'település Zala vm. középső részén, Szentgyörgytől DNy-ra' +1019: *Lengen* (Adatok 26: 8, DHA. 92, PRT. 7: 495), +1019/1328/1347: *Lengeyel* ~ *Legel* (DHA. 92), 1408: *Lengel* (ZalaOkl. 2: 343–4) ~ *Lengyel* (ZalaOkl. 2: 344). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Szentpéterúr D-i részén a Lengyel helynév őrzi.

Lengyel 2. 'település Zala vm. Ny-i részén, Egerszegtől DNy-ra' +1178, 1470: *Lengyel,* p. (Adatok 26: 7, ZalaOkl. 2: 593), 1303 [ɔ: 1333], 1325, 1343, 1407, 1469, 1513: *Lengel* (Cs. 3: 78, Adatok 26: 7, AnjouOklt. 1: 204/369–370 között, 9: 264/489, 17: 89/183, 27: 460/743, 464/754, 465/755, ZalaOkl. 1: 271, H. 2: 40–1), **Nagylengyel** 1462 k.: *Naghlengel* (Cs. 3: 78). Antonim névpárját a tőle Ny-ra fekvő **Kislengyel** (+1178: *Minor Lengyel,* Adatok 26: 7) település viselte. A mai Nagylengyel (Lelkes 422).

Lengyel 3. 'település Hont vm. középső részén, Báttól K-re' 1233: *Lengen,* v. (Gy. 3: 215, Adatok 26: 3, Bakács 148), **Legyén** +1285>1366/1369, [1288], [1288/1288]: *Legen,* p., v. (Gy. 3: 215, ÁÚO. 9: 554, 573), +1285>1366/1391: *Legyen,* v. (Gy. 3: 215), 1316>1360: *Legeen,* p. (Gy. 3: 215), 1332–7/Pp. Reg.: *Legem* ~ *Legean* (Gy. 3: 215). KISS LAJOS szerint a településnév a szlk. R. **Lędźäne* 'parlagföldön lakók, lengyelek' átvétele (FNESz. *Ledény*). Később Ledény, a mai szlovák Ladzany (Lelkes 360).

Lengyel 4. 'település Bács vm. DNy-i határánál Bácstól D–DNy-ra, a Duna mellett' 1308, 1408, 1522: *Lengel* (Gy. 1: 226, Cs. 2: 132, 156, Adatok 26: 14, AnjouOklt. 2: 143/321, F. 10/4: 660, ZsO. 2/2: 6221). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Bačko Novo Selo mellett fekhetett.

Lengyel 5. ’település Tolna vm. D-i részén, Szekszárdtól Ny-ra’ 1322, 1337, 1402: *Lengel,* p. (Cs. 3: 439, Adatok 26: 10, H. 1: 171, ZsO. 2/1: 1997). A mai Lengyel (Lelkes 362).

Lengyel 6. ’település Bodrog vm. K-i részén, Hajszentlőrinctől ÉK-re’ 1323, 1340, 1412, 1420, 1426, 1449, 1455, 1461: *Lengel,* p. (Gy. 1: 723, Zichy 1: 236–7, 8: 308, 9: 224, 10: 143, 12: 113, Cs. 2: 204, Adatok 26: 12, AnjouOklt. 7: 143/301 [itt: 1323/1323/1379-es datálással], 24: 244/533, ZsO. 3: 2711), 1410: *Lengyel* (Cs. 2: 204), 1425: *Lenghel,* p. (Zichy 8: 259). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai szerb Ridjicától K-re az Ólegyen helynév őrzi.

Lengyel 7. ld. **Lengyend 1.**

Lengyel 8. ld. **Kislengyeld**

***Lengyel 9.** ld. **Kislengyel**

Nagylengyel ld. **Lengyel 2.**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Kislengyeld ’település Baranya vm. ÉNy-i részén, Pécstől DNy-ra’ 1474: *Kyslengeld* (Cs. 2: 502, Adatok 26: 11), **Lengyel 8.** 1511: *Lengyel* (Cs. 2: 502, Adatok 26: 11). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Pécsbagota Ny-i részén a Lengyeli (BMFN. 158/36) helynév őrzi.

Lengyeld ld. **Lengyend 1.**

Lengyend 1. ’település Heves vm. ÉNy-i részén, Pásztótól K–ÉK-re’ +1153/?+1261/1417, +1194 k.: *Lenged,* p. (Gy. 3: 112, H. 8: 10, Adatok 26: 4, RegArp. 1: 158), 1216 [ɔ: 1217]/1230, 1294/1375, 1297, 1298>1390, 1332–7/Pp. Reg., 1421, 1421>1424, 1422, 1423: *Lengend,* t. (Gy. 3: 112, Balassa 264, 265, RegArp. 1: 315, 589, Cs. 1: 66, ÁÚO. 11: 139–40, F. 7/3: 103, HOkl. 157, ZsO. 8: 289, 9: 1211, 10: 1475), **Lengyeld** 1231>1413, 1240, 1342, 1413, 1422: *Lengeld,* p., t. (Gy. 3: 112, ÁÚO. 11: 238, Cs. 1: 66, RegArp. 1: 694, AnjouOklt. 26: 270/364, 322/460, AO. 4: 240–1, ZsO. 4: 1070, 9: 45, 1093), 1424: *Legend* (ZsO. 11: 192), 1482: fancsali *Lengeldy* (Cs. 1: 66), **Lengyendi** 1332–7/Pp. Reg.: *Legendi* (Gy. 3: 112), **Lengyel 7.** 1332–7/Pp. Reg.: *Lengel* (Gy. 3: 112, Cs. 1: 66, ÁÚO. 11: 358, Adatok 26: 4, Ortvay 1/1: 179). Az 1482-es fancsali *Lengeldy* névalak nemesi névben fordul elő, az *-i* tehát valószínűleg nem a településnév része (vö. Cs. i. h.). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Bátonyterenyébe olvadt Nagybátony K-i részén a Lengyend helynév őrzi.

Lengyend 2. ’település Szabolcs vm. Ny-i részén, Lök határában fekhetett’ 1421: *Lengend* (ZsO. 8: 170), 1427: *Lenged,* pr. (Adatok 26: 5, Mező–Németh 124, Németh 1997: 121).

-di képző

Lengyendi ld. **Lengyend 1.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Lengyelfalva 1. 'település Abaúj vm. É-i részén, Kassától DK-re' 1335/1339: *Lengenfolua* (Gy. 1: 117, F. 8/7: 275–9, AnjouOklt. 19: 159/344, Adatok 26: 1), 1335/1339, 1416: *Lengenfalua,* p. (Gy. 1: 117, F. 8/7: 275–9, AnjouOklt. 19: 159/344, Adatok 26: 1, ZsO. 5: 1412, 1655), 1416, 1440: *Lengelfalwa,* v. (Cs. 1: 212, ZsO. 9: 864), 1416, 1440: *Lengenfalwa* (Cs. 1: 212), 1423: *Lengelfalva* (ZsO. 10: 630), 1477: *lengenfalwa* (H. 5: 337). Később Lengyelfalva, a mai szlovák Košická Polianka (Lekes 362).

Lengyelfalva 2. 'település Ung vm. D-i részén, Szerednyétől É-ra' 1407: *Lengenfalwa* (ZsO. 2/2: 5704), 1411: *Lengelfalwa* (ZsO. 3: 976), 1415: *Legenfalwa* (Cs. 1: 394, Adatok 26: 2), 1417: *Lengenfalua* (ZsO. 6: 713), 1453: *Lengyelfalva* (Cs. 1: 394, Adatok 26: 2). Később Lehóc, a mai ukrán Ljahivci (Lelkes 361).

Lengyelfalva 3. 'település Udvarhely vm.-ben, Udvarhely mellett ÉNy-ra' 1505: *Lengyelfalvi* Boldisárt (SzO. 1: 308) ~ Balthasarum *Lengenfalwai* (SzO. 8: 202, EH. 784 [itt: *Lengelfalva*]). A személynévi adatot a szövegkörnyezet alapján vélem e településre vonatkozónak, tudniillik az ország bíráiul a lófők közül Udvarhely és Keresztúr székbelieket választanak, s közöttük szerepel a megnevezett személy (vö. SZO. 1: 308). Később Székelylengyelfalva, a mai román Poloniţa (Lelkes 550).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Lengyeljakabfalva 'település Sáros vm. középső részén, Kisszeben mellett K-re' 1401: *Lengyeliacabfalwa* (Cs. 1: 297, ZsO. 2/1: 1029 [itt: *Lengyeliacabfalva*]) ~ *LengelJacabfolwa* (ZsO. 2/1: 1029). A XV. század elején Lengyeljakabfalva néven felbukkant települést a század első harmadától **Jakabfalva** (1427: *Jacabfalua,* Cs. 1: 297) néven említik. Később Magyarjakabfalva, a mai szlovák Jakubovany (Lelkes 378).

polány ~ polyák

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Polány 'település Vas vm. középső részén, Szombathelytől DK-re' 1265: *Pulan,* pr. (Cs. 2: 786, H. 5: 37), 1301: *Palan* (Cs. 2: 786, H. 3: 49), 1329> 1381/1381, 1330, 1330>1381/1381, 1410, 1411, 1433, 1437: *Polyan* (Cs. 2: 786, H. 5: 226, AnjouOklt. 13: 174/271, 14: 93/144, 199/319, ZsO. 3: 462), 1342,

1389: *Palyan* (AnjouOklt. 26: 356/519, 378/561, ZsO. 1: 1295). A mai Sorokpolány (Lelkes 531).

Pol(y)án(y) 1. 'település Gömör vm. középső részén, Gömörtől ÉNy-ra' 1334: *Polyan* (Gy. 2: 535, AO. 3: 127), **Pol(y)án(y)falva** 1427: *Polanfalwa* (Cs. 1: 144), 1325: *Polanfolua* (Gy. 2: 535, AnjouOklt. 9: 167/295). Később Alsófalu, a mai szlovák Polina (Lelkes 70).

Pol(y)án(y) 2. ld. **Pol(y)án(y)telek**

Polyák 'település Sáros vm. középső részén, Bártfától DK-re' 1415, 1416: *Polyak* (Cs. 1: 307, ZsO. 5: 1659), 1492: *Polyako* (Cs. 1: 307). Később Tapolylengyel, a mai szlovák Poliakovce (Lelkes 583).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Pol(y)án(y)falva ld. **Polyán 1.**

Pol(y)án(y)telek 'település Torda-Aranyos vm. É-i részén, Torda mellett K-re' 1291, 1291/1313, 1291/1394>1482, 1291/1394>1436>1484: *Polanteluk* (SzO. 1: 27, RegArp. 2/4: 3712), **Pol(y)án(y) 2.** 1441, 1455: *Polyan,* p., v. (SzO. 8: 68, 87, 88, 89), 1446: *Polean,* p. (SzO. 8: 70). Később Aranyospolyán, a mai román Poiana (Lelkes 85).

magyar

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Almagyar 'település Heves vm. ÉK-i határánál, Eger mellett K-re' 1275: *Olmag(or),* t. (Gy. 3: 89, F. 5/2: 305, Cs. 1: 53), 1331: *Olmager,* v. (Gy. 3: 89, F. 8/3: 547–8, AnjouOklt. 15: 255/440), **Almagyari** 1331: *Olmagari,* v. (Gy. 3: 89, F. 8/3: 543–4), 1331: *Olmagary,* v. (Gy. 3: 89, F. 8/3: 543–4, AnjouOklt. 15: 276/476), 1391: *Almagiari* (ZsO. 1: 2113), 1411, 1493: *Almagyary* (ZsO. 3: 1475, Cs. 1: 53, Adatok 10: 12), 1417: *Almagyari* (ZsO. 6: 449), 1424: *Almagery* (ZsO. 11: 1482). 1493-ban Borsod vm.-hez számították. A település alapneve a ***Magyar (2.) ~ *Magyari (3.)** lehetett, erre azonban forrásainkban nincs adat. Ma Eger utcája (Almagyar utca) és külterülete D-en (Gy. i. h.).

Egyházasmagyar 'település Pozsony vm. középső részén, Csütörtök mellett ÉK-re' 1394: *Egyházasmagyar* (ZsO. 1: 3493, 3317), 1405, 1407, 1416, 1417, 1423: *Eghazasmagyar* (ZsO. 2/1: 3865, 2/2: 5687, 5: 1760, 6: 945, 10: 516), **Egyházasmagyari** 1400: *Eghazasmagary* (ZsO. 2/1: 43), **Felsőmagyar** 1475: *Felsemagÿar ~ Fel[sewmagÿ]ar* (Zichy 12: 298), 1478: *Felsewmagyar* (Károlyi 2: 473), **Nagymagyar** 1475: *Nagÿmagÿar* (Zichy 12: 299, 300) ~ *Nagymagyar,* p. (Zichy 12: 300). Anyatelepülése a **Kismagyar** (1408: *Kysmagyar,* ZsO. 2/2: 6147, 6257, 5: 1760) településsel közös **Magyar (1.)** lehetett. Településünk

Nagymagyar névalakja is az említett névváltozattal áll korrelatív viszonyban. Később Nagymagyar, a mai szlovák Zlaté Klasy része, Rastice (Lelkes 423).

Felsőmagyar ld. **Egyházasmagyar**

Kismagyar ld. **Magyar 1.**

Kürtösmagyar 'település Sopron vm. D-i határánál, Répceszemere vidékén fekhetett' 1358: *Kurtusmeger* (Adatok 10: 14, Cs. 3: 616), 1387: *Kürtösmagyar* (ZsO. 1: 43), **Kürtösmagyari** 1378: *Kurthus magary,* p. (Adatok 10: 14, 33: 20, Cs. 3: 616, SoprOkl. 1: 447) ~ *Kurthus-magagary* (SoprOkl. 1: 447), 1379: *Kurthezmagyara* ~ *Kurtez-magyara,* p. (SoprOkl. 1: 452), 1387: *Kyrtwsmagyara,* p. (Adatok 10: 14, 33: 20, Cs. 3: 616, SoprOkl. 1: 483). Az Adatok a *magyar* és a *megyer* címszó alatt egyaránt közli a fenti név alakjait. A település alapneve — amelyre azonban forrásainkból nincs adat — a ***Magyar (3.)** lehetett.

Magyar 1. 'település Pozsony vm. középső részén, Csütörtök mellett ÉK-re' 1237: *Mager* (Adatok 10: 8, ÁÚO. 7: 48), 1284, 1328/1337: *Mogor* (Adatok 10: 8, HOkl. 96, AnjouOklt. 12: 117/224), 1309/1360, 1331, 1343, 1396, 1397, 1402, 1403, 1406, 1411, 1414, 1424: *Magyar* (AnjouOklt. 2: 324/737, 15: 113/200, 27: 115/125, F. 10/3: 286–7, AO. 1: 179–80, ZsO. 1: 4430, 4760, 2/1: 1349, 2563, 5069, 3: 775, 880, 938, 4: 1995, 2160, 2164, 11: 1407), 1310, 1311, 1313/1513/1517, 1323, 1402: *Magar,* v. (AnjouOklt. 2: 358/816, 3: 87/177, 218/485, 7: 149/317, AO. 1: 193–4, 236–7, ZsO. 2/1: 1396), 1312/1375: *Magor* (AnjouOklt. 3: 180/398, F. 8/1: 475–6), 1343, 1390, 1397, 1401, 1402, 1403: *Magiar* (AnjouOklt. 27: 115/125, ZsO. 1: 1498, 4846, 2/1: 1349, 2071, 2206), 1401: *Mayer* (ZsO. 2/1: 1348), **Marcamagyar** (1238), 1(308), 1330, 1414: *Marchamagyar* (RegArp. 1: 650, 2/4: 4206–7, AnjouOklt. 2: 134/299, 14: 344/610, ZsO. 4: 2164), 1305>1340, 1328>1340, 1340: *Marczamagyar* (AnjouOklt. 1: 382/799, 12: 269/511, 24: 175/375), 1313: *Morchamogor* (AnjouOklt. 3: 199/444, 201/449, F. 8/1: 525–6, AO. 1: 283–4), 1313/1323, 1323/1323/1323, 1313/1323/1323/1323: *Marchmagar* (AnjouOklt. 3: 199/445, 7: 74/143, 257/552, H. 4: 121–3, 135, AO. 1: 283), 1(318), 1323, 1323/1323: *Marchamagar* (AnjouOklt. 5: 10/5, 7: 74/143, 257/552), 1328/1337, 1412: *Morchamagyar* (AnjouOklt. 12: 117/224, ZsO. 3: 1550), 1330: *Marchamogyar* (AnjouOklt. 14: 344/610), 1331: *Mathamagyar* (AnjouOklt. 15: 113/200, F. 10/3: 286–7), **Magyari 2.** 1301, 1301/1312, 1302, 1304: *Mogori* (AnjouOklt. 1: 53/26, 149/246, 316/648, AO. 1: 87–8), 1311: *Mog[e]ri* (AnjouOklt. 3: 29/48, AO. 1: 225–6), **Magyarad 2.** 1324: *Magarad* (AnjouOklt. 8: 156/305), **Kismagyar** 1408, 1416: *Kysmagyar* (ZsO. 2/2: 6147, 6257, 5: 1760), 1415: *Kismager* (ZsO. 5: 368). A XIII. század első harmadában Magyar és Marcamagyar néven felbukkant település a következő század elején Magyari néven is megjelenik, ettől kezdve adatolható a település német **Magendorf** (1318: *Magendorf,* Anjou-

Oklt. 5: 143/358) elnevezése is. Kismagyar névalakja a tőle É-ra fekvő **Nagymagyar-**ral (1475: *Nagÿmagÿar,* Zichy 12: 299, 300 ~ *Nagymagyar,* p., Zichy 12: 300) áll korrelatív viszonyban. ENGEL térképének adatközlése szerint a középkorban Kismagyar, a mai szlovák Malý Mager (Lelkes 319).

***Magyar 2.** ld. **Almagyar**

***Magyar 3.** ld. **Kürtösmagyar**

Marcamagyar ld. **Magyar 1.**

Nagymagyar ld. **Egyházasmagyar**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként -d képző

Kismagyarad ld. **Magyarad 1.**

Lukácsimagyarad 'település Heves vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen, (Hév)-Magyaráddal együtt említik' 1342: *Magarad Lucasi* (AnjouOklt. 26: 160/188). A település ***Magyarad 4.** alapnevére forrásainkból nincs adatunk.

Magyarad 1. 'település Hont vm. középső részén, Dalmad, Szántó határosa Ipolyságtól ÉNy-ra' 1245, 1247, 1298/1350: *Mogorod,* v. (Gy. 3: 217, H. 8: 51, F. 4/3: 280, Adatok 10: 11, Bakács 153), 1276, 1300, 1328, 1329, 1342, 1343, 1343/1496, 1343/1497, 1356, 1388, 1502: *Magarad,* p. (Gy. 3: 217, RegArp. 2/2–3: 2702, AnjouOklt. 12: 257/484, 13: 152/237, 26: 160/188, 246/314, 27: 298/471, H. 8: 182–3, 413, AO. 2: 407–8, Bakács 153, F. 9/2: 512), 1276, 1310: *Magharad,* t. (Gy. 3: 217, AnjouOklt. 2: 389/891, 389/892, H. 8: 182 [itt: *Magarad*]), 1311>1388, 1312>1388, 1317/Más, 1335/1388, 1342, 1343, 1343/1346, 1343/1388, 1346, 1347/1388, 1348, 1348/1388, 1353, 1354, 1356, 1359, 1360, 1388, 1416, 1465, 1492, 1493, 1494, 1496, 1496/1497, 1496/1516, 1497, 1499, 1500, 1504, 1505, 1510, 1514, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1523, 1525: *Magyarad,* p., t. (Gy. 3: 217, Bakács 153, AnjouOklt. 3: 22/31, 167/364, 19: 209/462, 26: 267/357, 267/358, 27: 288/449, AO. 4: 573–4, 5: 210, F. 9/2: 343, ZsO. 5: 1501), 1342: *Magyar* (AnjouOklt. 26: 390/583), 1348: *Magerad* (Bakács 153), 1414, 1496: *Magyarath* (ZsO. 4: 1676, Bakács 153), 1482, 1508: *Magyard* (Bakács 153), 1497: *Mogyorod* (Bakács 153), 1518: *Magiarad* (Bakács 153), 1523: *Magaryad* (Bakács 153), 1525: *Magyharad* (Bakács 153), **Kismagyarad** 1348: *minor Magyarad* (Bakács 153, AO. 5: 210). Később Hévmagyarád, a mai szlovák Malinovec (Lelkes 258).

Magyarad 2. ld. **Magyar 1.**

Magyarad 3. 'település Vas vagy Zala vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1408: *Magyarad* (Adatok 10: 20, ZsO. 2/2: 154). Az Adatok a települést nagyjából Vas vagy Zala vm. területére lokalizálja, s megjegyzi, hogy ez a település feltehetően nem azonos a Zala vm.-beli Magyaród 1. településsel (Adatok 10: 20).

***Magyarad 4.** ld. **Lukácsimagyarad**

-é képző

Magyaré 1. ’település Somogy vm. É-i részén Somogyvártól É-ra, a Balaton partján’ +1092: *Magÿare* (DHA. 284), 1279: *Mogore,* t. (Cs. 2: 626, H. 3: 31, RegArp. 2/2–3: 2951 [itt: (1279): *Mogorey*]), 1403: *Megyere,* p. (Adatok 33: 31, Cs. 2: 626), 1403, 1404, 1403–6: *Magerre* (Cs. 2: 626, ZsO. 2/1: 2428, 3120), 1403–4: *Magere* (Adatok 33: 31, Cs. 2: 626, F. 10/4: 201, 289), 1424, 1449, 1455: *Magyare* (Cs. 2: 626), **Magyari 1.** +1093, 1410: *Magyari* (Adatok 10: 25, PRT. 10: 498, DHA. 284 [itt: +1092/+1274/1365/1399-es datálással], ZsO. 2/2: 8040), 1279: *Mogori,* t. (Cs. 2: 626, H. 3: 29, RegArp. 2/2–3: 2976 [itt: (1279)-es dátummal]), 1464: *Magary* (Cs. 2: 626), 1498: *Magyary* (Cs. 2: 626), **Magyarej** 1268, 1270/1291/1323>1410, 1279, 1291: *Mogorey,* v. (Cs. 2: 626, H. 3: 15, RegArp. 1: 1570, 2: 2029, 2/2–3: 2975, 2/4: 3743, Adatok 10: 25). Az Adatok a *magyar* címszó 25. településénél a *megyer* címszó 31. településére utal és fordítva. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Buzsák É-i részén a Magyari-dűlő (SMFN. 22/89, 97) őrzi.

Magyaré 2. ld. **Magyaroj**

-i képző

Almagyari ld. **Almagyar**

Egyházasmagyari ld. **Egyházasmagyar**

Kürtösmagyari ld. **Kürtösmagyar**

Magyari 1. ld. **Magyaré 1.**

Magyari 2. ld. **Magyar 1.**

***Magyari 3.** ld. **Almagyar**

-j képző

Magyarej ld. **Magyaré 1.**

Magyaroj ’település Zala vm. K-i csücskében Kövesd, Paloznak, Arács, Csopak szomszédságában fekhetett’ 1121: *Mogioroi,* pr. (Adatok 10: 21, Szentpétery 362), **Magyaré 2.** 1231, 1403: *Magyare,* p., v. (Cs. 3: 80, H. 5: 196, Adatok 10: 21, ZsO. 2/1: 2246), 1380: *Magyare* al. nom. Sykach (Cs. 3: 80, ZalaOkl. 2: 171–3, VeszprReg. 739, 740) ~ *Megere* al. nom. Sikach (VeszprReg. 741), 1411: *Magare* (Cs. 3: 80), 1421: Sykoch al. nom. *Magare,* p. (Cs. 3: 80, H. 4: 279, ZsO. 8: 1065), 1483: *Megerew* (Cs. 3: 80). Az Adatok a Csánki által közölt 1483-as datálású *Megerew* adatot a *megyer* címszó alatt sorolja fel, de esetleg ide tartozónak mondja (Adatok 33: 24). A település megjelölésére a XIV. század végétől párhuzamosan a **Sikác** (adatait ld. fent) nevet is használták.

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel településnévként

Magyarfalu 1. ’település Liptó vm. középső részén Németlipcsétől K-re, a Vág

partján' 1230/1283: *Mogiorfolu,* v. (Gy. 4: 77, RegArp. 1: 460, Adatok 10: 1), 1239/1340: *Mogorfolu,* v. (Gy. 4: 77, H. 7: 25, AnjouOklt. 24: 320/710, RegArp. 1: 659), 1283: *Mogyorfolu,* t. (Gy. 4: 77, RegArp. 2/2–3: 3232), 1285, 1286: *Magorfolu,* p., t. (Gy. 4: 77, RegArp. 2/2–3: 3387, 3403), 1340: *Magyarfolu* (Gy. 4: 77, AnjouOklt. 24: 320/710) ~ *Magorfalu* (AnjouOklt. 24: 320/710), 1357: *Magerfalu,* p. (Gy. 4: 77), **Magyarfalva 4.** 1549: *Magyarfalwa* (Gy. 4: 77, Maksai 1: 457). Később Magyarfalu, a mai szlovák Uhorská Ves (Lelkes 378).

Magyarfalu 2. 'település Sopron vm. D–DK-i részén Vásárosfalu vidékén, a vasi határon' 1381, 1455: *Magyarfalw,* p. (Cs. 3: 618, SoprOkl. 1: 456, 2: 390), 1394: *Magerfalw,* p. (Cs. 3: 618, SoprOkl. 1: 519, Adatok 10: 15), 1429: *Magiarfalu,* p. (SoprOkl. 2: 143). Az elnevezés korrelációban áll a településtől É-ra fekvő **Németfalu (10.)** nevével.

Magyarfalu 3. 'település Sáros vm. D-i részén, Somostól É-ra' 1408: Allexii *Magyar falu*si (ZsO. 2/2: 6787), 1427: *Magarfalw* ~ *Magyarfalw* (Cs. 1: 303), 1435, 1458: Sydopatak al. nom. *Magyarfalu* (Cs. 1: 303, Adatok 10: 3). A település a XIII. századtól **Zsidópatak(a)** (1247: *Sydovpothok,* Adatok 31: 1, F. 6/2: 377; 1317/1364: *Sydoupataka,* AnjouOklt. 4: 227/601, F. 8/2: 49–50, 56–7) néven bukkan fel, a XV. század első harmadában pedig Magyarfalu néven is említik. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szlovák Drienov (Somos) körül feküdt.

Magyarfalu 4. 'település Tolna vm. középső részén, Tah vidékén fekhetett' 1439: *Magyarfalw* (Cs. 3: 471, Adatok 10: 26, H. 4: 321).

Magyarfalu 5. 'település Somogy vm. K-i részén Szerdahelytől É-ra, Gálosfától DNy-ra' 1443, 1489: *Magyarfalw* (Cs. 2: 626, Adatok 10: 29), **Magyarfalva 3.** 1446, 1452: *Magyarfalwa* (Cs. 2: 626). CSÁNKI szerint Kaposújvárhoz tartozott (i. h.).

Magyarfalva 1. 'település Pozsony vm. Ny–ÉNy-i határánál, Bazintól ÉNy-ra' 1340: *Magadorph* (AnjouOklt. 24: 17/26), é. n.: *Magyarfalva* (Adatok 10: 4). Később Magyarfalu, a mai szlovák Záhorská Ves (Lelkes 378).

Magyarfalva 2. 'település Temes vm. középső részén Temesvártól DK-re, Berényhez tartozott' 1408: *Magyarffalwa* (Cs. 2: 49, Adatok 10: 34, Milleker 206 [itt: *Magyarfalwa*]).

Magyarfalva 3. ld. **Magyarfalu 5.**

Magyarfalva 4. ld. **Magyarfalu 1.**

Magyarlak 'település Kőrös vm. É-i határánál, Bikszádtól É-ra' 1415: *Magerlak* (ZsO. 5: 155), 1492: *Magyarlak* (Adatok 10: 28, Körösmegye 11), 1501: *Margelac* (Körösmegye 62). A mai horvát Madžarevo (Lelkes 376).

Magyartelek 1. 'település Pozsony vm. D-i részén, a Pozsonytól DK-re fekvő Karcsa településsel említik együtt' 1256: *Mogorteluk* (Adatok 10: 9, ÁÚO. 11: 426).

Magyartelek 2. 'település Sopron vm. É-i részén, Kismarton és Oszlop vidékén fekhetett' 1420 k.: *Magyartelek* (SoprOkl. 2: 56), 1420 k., 1499: *Magyartelek* al. nom. Magyarewles, pr. (Cs. 3: 619, SoprOkl. 2: 56, Adatok 10: 7, ZsO. 7: 2332), **Magyarülés** 1420 k., 1499: Magyartelek al. nom. *Magyarewles,* pr. (Cs. 3: 619, SoprOkl. 2: 56, Adatok 10: 7, ZsO. 7: 2332).

Magyartelek 3. 'település Szolnok vm. K-i részén, Karcagtól D-re' 1513: *Magyarthelek,* pr. (Adatok 10: 16, Gyárfás 3: 732). Az Adatok további névközlése alapján a település azonos a század végén felbukkanó Magyarszállással, így ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Karcag DNy-i részén a Magyarka helynév őrzi.

Magyarülés ld. **Magyartelek 2.**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Magyarbikal 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyad mellett ÉK-re' 1481: *Magyarbykal* (Cs. 5: 334, EH. 123). A XIII. század közepéről adatolható a település **Bikal** (1249: *Bekaly,* t., Cs. 5: 334, ÁÚO. 7: 284, EH. 123) névalakja. Később Magyarbikal, a mai román Bicălatu (Lelkes 377).

Magyarbogát 'település Belső-Szolnok vm. DNy-i részén, Alparéttől É-ra' 1437: *Magÿarbogath* (EH. 141). A település a XIV. század elején **Bogát** (1315: *Bogath,* EH. 141) néven bukkant fel. Később Felsőbogáta, a mai román Bogata de Sus (Lelkes 200).

[Magyar]bród 'település DK-Morvaországban' 1327: *Broda Hungaricali* (AnjouOklt. 11: 40/75, F. 8/3: 194), 1340: *Brod Vngaricalis* (AnjouOklt. 24: 270/599), 1423: *Brod Hungaricalis,* civ. (ZsO. 10: 205). A település ***Bród** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. Később Magyarbród, a mai cseh Uherský Brod (Lelkes 377).

Magyarcserged 'település Erdélyi Fehér vm. K-i részén, Balázsfalvától D-re' 1399: *Magyarchergewd* (EH. 234), 1505: *Magyar-Chergewd* (Iczkovits 53). Korábbról, a XIV. századtól adatolható a település **Cserged** néven (1302: *Chergeud,* v., Gy. 2: 137, Iczkovits 53, AnjouOklt. 1: 161/275, F. 8/1: 102). A történeti adatok *Csergőd* formát mutatnak. Később Nagycserged, a mai román Cergău Mare (Lelkes 377).

Magyardud 'település Zaránd vm. középső részén, Világostól ÉK-re' 1387, 1489: *Magyardwd* (Cs. 1: 739, EH. 386). A település a XII. század közepén **Dud** (1169: *Dud,* EH. 386) néven bukkant fel. Később Dúd, a mai román Dud (Lelkes 181).

Magyaregregy 'település Doboka vm. Ny-i határánál, Gorbótól DNy-ra' 1423, 1460: *Magyaregreg,* p. (ZsO. 10: 126, EH. 830), 1460: *MagyarEgreg* (EH. 830),

1461: *Magaregreg* (EH. 830), 1470, 1503, 1521: *Magyaregregh* (EH. 830), 1505: *MagyarEgregh* (EH. 830). A település a XIV. század első felében **Egregy** (1310: *Egregy,* EH. 830) néven bukkant fel. Később Alsóegregy, a mai román Românaşi (Lelkes 70).

Magyargorbó 'település Doboka vm. Ny-i részén, Hídalmástól É-ra' 1525: *MaghyarGorbo* (EH. 444). A XIV. század első felében a települést **Gorbó** (1336: *Gurbo ~ Gurbov ~ Gorbo,* p., Gy. 2: 69, EH. 444) néven ismerték. Később Csákigorbó, a mai román Gârbou (Lelkes 148).

Magyargyörk 'település Arad vm. középső részén, Aradtól DK-re' 1326>1349: *Magyar Gy[urk],* p. (Gy. 1: 177, AnjouOklt. 6: 325/886 [itt: 1322>1394], ZsO. 1: 400), 1394: *MagyarGyurk* (ZsO. 1: 3656). A XIV. század elejéről adatolható a **Györk** alapnév (1306>1349: *Gyurk,* t., Gy. 1: 177). GYÖRFFY megjegyzése szerint a „helynévből következik, hogy mellette egy másik falu is volt, amelynek neve a párhuzamokat tekintetbe véve Tótgyörk lehetett" (i. h.), erre azonban nincs adatunk. Valószínűleg inkább az alapnév állhatott korrelációban a *magyar* jelzős névalakkal. ENGEL térképének adatközlése szerint helyét a mai román Alioş (Temesillésd) határában DNy-ra kereshetjük (vö. Valea Giurocului, 1881. térk.).

Magyarillye 'település Hunyad vm. ÉNy-i részén, Dévától Ny-ra' 1350: *hungaricalis Elya,* v. (EH. 528), 1468: *Magyar-Ilye,* p. (Cs. 5: 97, EH. 528) ~ *Ilye Hungaricalis* (EH. 528). A XIII. század végén említett **Illye** (1248: *Yliad ~ Elye ~ Elya,* EH. 528) település szinonim neve, amely mellett harmadik elnevezésként a XV. század végéről adatolható az **Illyefalva** (1485: *Illyefalwa,* Cs. 5: 97) is. Később Marosillye, a mai román Ilia (Lelkes 388).

Magyarkalodva 'település Zaránd vm. D-i részén, Világosvártól D-re' 1391/1392>1406: *Magyarkaladua* (Balassa 196), 1439–41: *Magyarkaldva* (Cs. 1: 734), 1525: *Magyar Kalodwa* (Cs. 1: 734). A település ***Kalodva** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. A Balassa oklevéltár közlése szerint a mai román Cladova (Balassa i. h.).

Magyarkékes 'település Szatmár vm. DK-i részén, Nagybánya mellett K–DK-re' 1392: *Maygerkekus* (ZsO. 1: 2536), 1491: *Magyarkekes* (Cs. 1: 477, EH. 1078). A XIII. század elejéről adatolható **Kékes** (1231: *Keykus,* t., ComSzath. 179, ÁÚO. 11: 231–2, EH. 1078) település neve a XIV. század végétől a *magyar* népnévvel kiegészülve adatolható. Később Magyarkékes, a mai román Unguraş (Lelkes 379).

Magyarládony 'település Sopron vm.-ben, a D-i határánál fekvő Alsóládony és Felsőládony településekkel említik együtt' 1418, 1419, 1420: *Magierladan* (ZsO. 6: 2382, 7: 861, 2017). A település ***Ládony** alapnevére forrásainkból nincs adatunk.

Magyarpetri 'település Nógrád vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1330: *Magar*

Petri (AnjouOklt. 14: 139/211, Balassa 84). Esetleg köze lehet a XIV. század elején felbukkant **Petri** (1302/1310: *Petury,* p., Gy. 4: 284) településhez. Ebben az esetben a középkori vm. ÉK-i részén Losonctól ÉK-re, az Ipoly mellett feküdt, s ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai szlovák Hrabovo (Kálnógaráb) ÉK-i részén a Petri helynév őrzi.

Magyarrokolány 'település Zala vm. középső részén, Szentpéterúr mellett ÉK-re' 1273: *Mogor Rokolan,* t. (Cs. 3: 98, HOkl. 68, RegArp. 2/2–3: 2429), 1413: Banwyfalua más néven *Magyarrokolyan* (ZsO. 4: 1052), 1422: Baanvyfalua más néven *Magarrokolian* (ZsO. 9: 335). A XIV. század első felében **Rokolány** (1339: *Rokolyan,* AnjouOklt. 23: 200/415) néven is ismerték. A XV. század eleji adat szerint e település szinonim neve volt a **Bánújfalu** (adatát ld. fent), ám ENGEL térképén ez Rokolyán szomszéd települése.

Magyartótfalu 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Kolozsvártól DNy-ra, Oláhfenes mellett' 1341: *Magyar Tottfalw,* v. (EH. 1019). A település a XIV. század közepén **Tótfalu 13.** (1341: Pp./Reg.: *Tontfolu [ɔ: Toutfolu],* v., Gy. 3: 340, Adatok 24: 45, EH. 1019) néven bukkan fel, s bizonyára egyik részét említhették Magyartótfalu néven. Később Kolozstótfalu, a mai román Tăuți (Lelkes 331).

Magyarújfalu 'település Doboka vm. DNy-i részén, Bonchidától Ny–ÉNy-ra' 1314: *Magyaruyfalw* (EH. 1149). A települést ugyanekkor **Újfalu** (1314: *Wyfalu,* t., EH. 1149) néven is említik. Később Borsaújfalu, a mai román Vultureni (Lelkes 131).

Magyarünke 'település Sopron vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1370: *Magyar Unke,* p. (Cs. 3: 634, H. 1: 267). A település ***Ünke** alapnevére forrásainkból nincs adatunk.

4b. népnévi jelzős párja van

Magyarapáca 'település Krassó vm ÉNy-i határánál Mezősomlyótól ÉNy-ra, a Borza mellett' 1373: *Magyarapacha* (Cs. 2: 98, EH. 702, MVV Temes 69, Kállay 1707). A XIV. század első harmadából adatolható **Apáca** (1332–7: *Pacha ~ Apacha,* Cs. 2: 98, EH. 702, MVV Temes 69) település részeit a század utolsó harmadában Magyarapáca és **Tótapáca** (1373: *Tothapacha,* Cs. 2: 98, EH. 702, MVV Temes 69) néven említik, s időnként (1446, 1492) Temes megyéhez számítják (vö. ENGEL térképe). Később Magyarapáca, a mai román Opatița (Lelkes 377).

Magyarbányabükke 'település Torda vm. É-i részén a kolozsi határnál, Tordától ÉNy-ra' 1416: *Magiar Banabyke,* p. (Cs. 5: 331, ZsO. 5: 1739), 1432: *Magyarbanabiki,* p. (Cs. 5: 331), 1445: *Banabyki hungaricalis* videlicet et walachalis, p. (Cs. 5: 331), 1446, 1500: *Magyarbanabyky,* p. (Cs. 5: 331, Teleki 2: 238), 1504: *Magyar Banabyki,* p. (Cs. 5: 331), 1523: *Magyarbanyabyky,* p.

(Cs. 5: 331). A XIII. század végén említett **Bányabükk(e)** (1297: *Banabyk,* p., Cs. 5: 331; 1428: *Banabyke,* p., Cs. 5: 331) településen a XV. század elején jött létre Magyarbányabükke és **Oláhbányabükke** (1416: *Olah Banabyke,* p., Cs. 5: 331) ikertelepülés. Később Bányabükk, a mai román Vâlcele (Lelkes 99).

Magyarbárán 'település Sopron vm. DNy-i részén, Soprontól D-re' 1363, 1415, 1427, 1439, 1446, 1464, 1465, 1492: *Magyarbaran,* p. (Cs. 3: 600, ZsO. 5: 1002, SoprOkl. 2: 112, 323, 431, 437), 1435: *Magyarbarom* (Cs. 3: 600). Az eredeti **Bárán** (1194: *Baran,* pr., Cs. 3: 600, ÁÚO. 11: 57) vagy **Szabadbárán** (1225: *Zobodbaran ~ Zobotbaran,* Cs. 3: 600, SoprOkl. 1: 13) település a XIV. század közepén két részre szakadt, s létrejött a neveiket tekintve egymással korrelációban álló Magyarbárán és **Németbárán(d)** (1363: *Nemethbaran,* p., Cs. 3: 600; 1421: *Nemethbarand,* Cs. 3: 600, ZsO. 8: 669). Ez utóbbi településnek a XV. században megjelent az **Egyházasbárán** (1415: *Eghazasbaran,* Cs. 3: 600, SoprOkl. 2: 22 [itt: *Egyhazasbaran*]), illetve a német **Barasdorf** (XV.: *Barastorf,* Cs. 3: 600, ÁÚO. 11: 60) névformája. Később Nagybarom, majd Szabadbáránd, a mai osztrák Grosswarasdorf (Lelkes 536).

Magyarbáród 'település Bihar vm. K-i részén Sebesvártól ÉNy-ra, a Sebes-Körös jobb partjánál' 1392: *Magiarbarod* (J. 207), 1406: *Magyarbarod,* p. (ZsO. 2/1: 4373, 5057). A település az eredeti **Báród** ([1291–4: *Baroud,* v., Gy. 1: 598, J. 207, Cs. 1: 603, VP. 300, 359) kettéosztódásakor született meg, és **Nagybáród** (1500: *Naghbarod,* EH. 153, J. 207) néven is ismerték. Ikertelepülése **Oláhbáród** (1392: *Olahbarod,* p., J. 207), más néven **Kisbáród** (1500: *Kysbarod,* EH. 154). A mai román Borod (Lelkes 414).

Magyarbél 'település Pozsony vm. középső részén, Szenc mellett Ny-ra' 1335, 1335/1516, 1335/1520, 1390, 1400, 1418, 1435, 1477: *Magyarbel,* p. (AnjouOklt. 19: 80/165, F. 8/4: 103–6, Károlyi 1: 438, 2: 48, 160, 458, 461, ZsO. 2/1: 421, 6: 2411, 2603), 1396, 1404, 1467, 1472: *Magiarbel* (ZsO. 1: 4396, Károlyi 1: 525, 2: 387, 426), 1396, 1421, 1448, 1456: *Magyarbeel* (ZsO. 1: 4369, 8: 1220, Károlyi 2: 265, 311, 312), 1471: *Magiarbeel* (Károlyi 2: 418, 421). A XIII. század végén említett **Bél** (1294: *Beel,* MVV Pozsony 86) a XIV. század első felében Magyarbél és **Németbél** (1335: *Nemethbel,* AnjouOklt. 19: 80/165, F. 8/4: 103–6) ikertelepülésekre bomlott. Később Magyarbél, a mai szlovák Veľký Biel (Lelkes 377).

Magyarberektye 'település Hunyad vm. D-i részén Hátszegtől ÉK-re' 1483, 1485: *Magyarberekthe,* p. (Cs. 5: 76), 1496: *Magyarberethke,* p. (Cs. 5: 76, EH. 173), 1506, 1509: *Magyarberethe,* p. (Cs. 5: 76, EH. 173). **Berektye** (1332–6/Pp. Reg.: *Berecce ~ Berekete,* Gy. 3: 291, EH. 173) a XV. század végén Magyarberektye és **Oláhberektye** (1480: *Olahberthe,* Cs. 5: 76, EH. 172) ikertelepülésekre bomlott. Később Magyarbrettye, a mai román Bretea Streiului (Lelkes 377).

Magyarbikó 'település Szatmár vm. DK-i részén, Erdőszáda mellett ÉNy-ra' 1424: *Magerbyko,* p. (Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31, EH. 123), 1470: *Magyarbiko* (Cs. 1: 471, EH. 123). MAKSAI szerint **Bikó** (1394: *Byko* et altera *Byko,* v., Cs. 1: 471, Németh 2008: 31, Maksai 117 [itt: *Biko*], EH. 123) „Magva a XIII. század közepe után … települt meg. (Az 1231.-i határjárás csak Bikópatakát említi: Wenzel XI. 232. l.). Ennek a telepnek lakói magyarok voltak s csak később … alapítottak az általuk hozott román pásztorok új Bikó nevű falukat." (MAKSAI 117). A XV. század első harmadában, azonos dátummal adatolható Magyarbikó, illetve a román lakosságú (vö. Németh 2008: 31) **Oláhbikó** (1424: *Olahbyko,* p. walahales, Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31, EH. 123) és **Nagybikó** (1424: *Nagbyko,* Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31, EH. 123). A XV. század közepe táján Magyarbikó egyik része a **Szakállasbikó** (1463: *Zakalosbyka,* p., Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31 [itt: *Zakalosbiko*]) elnevezést kapta (vö. Németh i. h.). A század utolsó harmadában bukkan fel **Oláhnagybikó** (1470: *Olah Naghbiko,* Cs. 1: 471, EH. 123) és **Oláhkisbikó** (1470: *Olahkysbyko,* Cs. 1: 471, EH. 123 [itt: *Olahkisbyko*]), valószínűleg Oláhbikó két részének megnevezésére. A későbbi Papbikó, a mai román Bicău (Lelkes 468).

Magyarbocsárd 'település Erdélyi Fehér vm. közepén Magyarigentől É-ra' 1505: *Magyarbochard* (Iczkovits 52). **Bocsárd** településből (1238/1290–1301: *Buchard,* Gy. 2: 134, Iczkovits 52) a XV. század végén két ikerfalu, Magyarbocsárd és **Oláhbocsárd** (1496: *Olahbochard,* Iczkovits 52) jött létre. Később Magyarborosbocsárd, a mai román Bucerdea Vinoasă (Lelkes 130).

Magyarbolyobár 'település Temes vm. DNy-i határánál, Partos közelében' 1492: *Magyarbolyobaar,* pr. (Csáky 1: 473), 1494, 1497: *Magyarbolobar* (Cs. 2: 29, Csáky 1: 477, 495 [itt: *Magyarbolyobar*]). **Kisbolyobár** (1446: *Kysbolibar,* Cs. 2: 29), másképpen **Bolyobár** (1481: *Bolyobar,* Cs. 2: 29) két részét a XV. század végén Magyarbolyobar és **Tótbolyobár** (1492: *Thothbolyobaar,* pr. Csáky 1: 473) néven ismerték. CSÁNKI szerint településünknek talán a Torontál vm.-beli, Partostól DNy-ra fekvő Krivobara (Cs. 2: 29), a későbbi Torontál-újfalu, a mai Markovicevo (Lelkes 600) feleltethető meg. ENGEL középkori térképén azonban Bolyobár (Soca DNy-i részén Boibor, 1881. térk.) is megtalálható Partostól ÉK-re.

Magyarbós 'település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozstól DNy-ra' 1499: *Magyarbos,* p. (Cs. 5: 337, EH. 148). A XIII. század elején feltűnt **Bós** (1214: *Bos,* EH. 148) egy bő évszázad múlva Magyarbós és **Oláhbós** (1499: *Walabos,* p., Cs. 5: 337) ikertelepülésekre bomlott. Később Kolozsbós, a mai román Boju (Lelkes 331).

Magyarbóz 'település Hunyad vm. ÉNy-i részén, Marosillyétől K-re, Dévától ÉNy-ra' 1453, 1482, 1488, 1518: *Magyarboz,* p. (Cs. 5: 79), **Magyarbózfalva**

1516: *Magyar Bozfalwa,* p. ~ *Magyar-Boozfalwa,* p. (Cs. 5: 79). **Bóz** (1484: *Boz,* p., Cs. 5: 79) település a XV. század végén **Tótbóz** (1494: *Thothboz,* p., Cs. 5: 79), más néven **Oláhbóz** (1518: *Olaboz,* p., Cs. 5: 79) és Magyarbóz(falva) településrészekre vált szét. Ugyanebből az időből adatolhatók a **Kisbózfalva** (1516: *Kys Bozfalwa,* p. ~ *Kysboozfalwa,* p., Cs. 5: 79) ~ **Kisbóz** (1520: *Kysboz,* p., Cs. 5: 79) és a **Papbóz** (1518: *Papboz,* p., Cs. 5: 79) névalakok is. Később Bóz, a mai román Boz (Lelkes 133).

Magyarbózfalva ld. **Magyarbóz**

Magyarbős 'település Pozsony vm. D-i határánál, Szerdahelytől D-re' 1407: *Magarbhws* (ZsO. 2/2: 5843), 1462: *Magyarbews* (H. 4: 405). A települést a XIII. század második felében **Bős** (1265: *Bews,* H. 8: 99), a XV. század elején **Németbős** (1407: *Nemethbhws,* ZsO. 2/2: 5843) néven is említik. A mai szlovák Gabčíkovo (Lelkes 134).

Magyarbuziás 'település Szerém vm. DK-i részén, Zimonytól DNy-ra' 1320: *Magyarbuzias* (AnjouOklt. 5: 311/809), 1320, 1321: *Magyarbuzyas* (AnjouOklt. 5: 311/809, 312/810, 6: 25/48, Cs. 2: 242). A korai említésű **Buziás** (1072: *Bozias ~ Wuzias,* camp., Cs. 2: 242) település a XIV. század elejéről származó adatok szerint Magyarbuziás és **Tótbuziás** (1320: *Thotbuzyas,* AnjouOklt. 5: 311/809 ~ *Toth Buzyas,* Cs. 2: 242) részekből állt. Talán ezek egyikének lehetett szinonim elnevezése a **Kisbuziás** (1320: *Kyusbuzyas,* Cs. 2: 242). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Bečmen mellett feküdt.

Magyarcsaholy 'település Közép-Szolnok vm. Ny-i részén, Tasnádtól D-re' 1429: *Magyarcsahol* (EH. 230), 1477: *Magyar chahol* cum tributo, Kezebsew chahol és Felsewchahol (Cs. 1: 553). A XIV. század első harmadából adatolható **Csaholy** (1277: *Chohol,* EH. 230) település a XV. század utolsó harmadában három településre bomlik: Magyarcsaholy, **Középsőcsaholy** (adatait ld. fent) és **Felsőcsaholy** (1429: *Felsewchahol,* EH. 230). Utóbbi település később az **Oláhcsaholy** (1476: *Oláh-Csaholy,* EH. 230) nevet kapja. A későbbi Magyarcsaholy, a mai román Cehal része Cehăluț néven (Lelkes 377, vö. ENGEL térképe).

Magyardellő 'település Torda vm. DK-i zugában, a Maros mellett' 1486: *Magyardellew,* p. (Cs. 5: 698, EH. 367), 1498: *Magyar Dellew,* p. (Cs. 5: 698, EH. 367). A XIV. század közepéről adatolható **Dellő** (1344: *Dellew,* EH. 367) település a század végén két részre bomlott: a délebbi a Magyardellő, az északabbi az **Oláhdellő** (1477: *Olahdellew,* EH. 367) nevet kapta. Később Magyardellő, a mai román Dileu Nou (Lelkes 377).

Magyarderna 'település Bihar vm. ÉK-i részén Szalárdtól K-re' 1406: *Magyardarna* (ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 232, EH. 363). A XV. század utolsó harmadában felbukkan a település **Alsóderna** (1472: *Alsodarna,* J. 232, EH. 363) elnevezése is. Ikertelepülése **Oláhderna** (1406: *Olahdarna,* ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 232),

más néven **Felsőderna** (é. n.: *Felsewdarna,* J. 232). Később Alsóderna, a mai rom. Dernişoara (Lelkes 69).

Magyardetre 'település Torda vm. középső részén, Tordától K-re' 1441: *Magyartedreh,* p. (Cs. 5: 699). A pápai tizedjegyzékben említett **Detre** (1332–7: *Deruk ~ Tetruch ~ Tetruh,* Cs. 5: 699) település két részét egy évszázad múlva Magyardetre és **Oláhdetre** (1441: *Olahtedreh,* p., Cs. 5: 699) néven ismerték. Később Alsódetrehem, a mai Tritenii de Jos (Lelkes 69).

Magyardezmér 'település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozsvártól K-re' 1451, 1469, 1511: *Magyardezmer,* p. (Cs. 5: 345, Teleki 2: 102, EH. 365), 1470: *Magyardesmer,* p. (Cs. 5: 345, Teleki 2: 110, EH. 365), 1522, 1523: *Maghyardezmer,* p. (Cs. 5: 345, EH. 365). A XIV. század elejétől adatolható **Dezmér** (1315: *Desmer,* p., Cs. 5: 345, Teleki 1: 34, EH. 365) a XV. század közepén Magyardezmér és **Oláhdezmér** (1446: *Vladesmir,* p., Cs. 5: 345, EH. 365) településekre bomlik. Később Dezmér, a mai román Dezmir (Lelkes 171).

Magyaregres 'település Torda vm. Ny-i részén, Tordától Ny-ra' 1484: *Magyaregres,* pr. (Cs. 5: 700), 1492: *Magyar Egres,* p. (Cs. 5: 700). A XIV. század elején felbukkant **Egres** (1306: *Egres,* p., AnjouOklt. 2: 36/68) település a XV. század közepén **Alsóegres** (1440: *Also Egeres,* p. ~ *Alsoegrus,* p. ~ *Alsoegres,* p., Cs. 5: 700) és **Felsőegres** (1440 k.: *Felsewegres,* p., Cs. 5: 700) részekre tagolódott. Az előbbi település szinonim neve négy évtized múltán Magyaregres, az utóbbié **Oláhegres** (1484: *Olahegres,* pr., Cs. 5: 700). A XVI. század elején **Pusztaegres** (1504: *Pwztha Egres,* p., Cs. 5: 700) valószínűleg a két településrész összefoglaló elnevezése. Később Tordaegres, a mai román Livada (Lelkes 599).

Magyarfellak 'település Doboka vm. középső részén, Buzától ÉK-re' 1496: *Magyar-Fellak* (Kádár 3: 444). A XIV. század második felében felbukkant **Fellak** (1364: *Fellak,* Kádár 3: 444) település két részét a század végén **Oláhfellak** (1496: *Oláh-Fellak,* Kádár 3: 444) és Magyarfellak néven említik. Később Fellak, a mai román Feleac (Lelkes 199).

Magyarfráta 'település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozstól DK-re' 1241: *Frata hungaricalis* (EH. 432), 1402, 1440, 1441, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1463, 1464, 1465, 1492, 1493, 1509: *Magyarfratha,* p. (Cs. 5: 351, EH. 432, SzO. 8: 231, ZsO. 2/1: 1593), 1410: *Fratha hungaricalis* (EH. 432, ZsO. 2/2: 7493), 1414: *Magyarfráta* [modernizált alak] (ZsO. 4: 2107), 1426, 1453, 1458: *Magyarfrata,* p. (Cs. 5: 351, Teleki 1: 485, EH. 432), 1458, 1522, 1525: *Maghyarfratha,* p. (Cs. 5: 351, EH. 432), 1469: *Magyarfrath(!),* p. (Cs. 5: 351), 1473: *Magarfratha,* p. (Cs. 5: 351). A XIV. század első harmadában említett **Fráta** (1241: *Fratha,* EH. 432) település a XV. század elején Magyarfáta és **Oláhfráta** (1413: *Wolahfratha,* p., Cs. 5: 351, Teleki 2: 393, EH. 432) településekre bomlik. Később Magyarfráta, a mai román Frata (Lelkes 378).

Magyarfülpös 'település Torda vm. É-i határánál, Szászrégentől DNy-ra' 1404, 1443, 1453, 1459, 1468: *Magyarfilpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 422, ZsO. 2/1: 3113), 1439, 1457, 1468, 1505: *Magyarphilpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 422), 1443, 1447, 1489, 1460, 1461, 1475, 1485, 1508, 1509: *Magyarfylpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 422), 1449: *Magyarphilippes* (Cs. 5: 704, EH. 422), 1457, 1458, 1462, 1508: *Magyarphylpes,* p. (Cs. 5: 704), 1461: *Magyar Philpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 422), 1502, 1503, 1512: *Magyarffylpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 422), 1505: *Maghyar-Fylpes* (EH. 422). Magyarfülpös majd egy évszázaddal korábban használt elnevezése a **Nagyfülpös** (1291: *Nogphilpus,* EH. 422). Ezekkel a nevekkel áll korrelációban az északabbra fekvő **Szászfülpös** (1439: *Zaazphilpes,* p., Cs. 5: 704), másképpen **Kisebbfülpös** (1319: *Kysebfilpus,* p. seu v., Cs. 5: 704, AO. 1: 515–7, AnjouOklt. 5: 180/454 ~ *Kyssepfilpus,* p., Cs. 5: 704 ~ *Kysepfilpus,* p., Cs. 5: 704) két névalakja. Később Magyarfülpös, a mai román Filpişu Mare (Lelkes 378).

Magyargyovád 'település Temes vm. DNy-i részén Temesvártól D–DNy-ra, Csák és Ohad vidékén fekhetett' 1478: *Magyargyowad,* pr. (Cs. 2: 39, Csáky 1: 453). Az oklevélből párhuzamosan korrelatív névpárjaként a **Tótgyovád** (1478: *Thothgyowad,* Cs. 2: 39) is adatolható.

Magyarillyék 'település Temes vm. középső részén Temesvártól DK-re, a Temes mellett' 1459: *Magyaryllek,* p. (Cs. 2: 11). Ugyanebből az évből **Tótillyék** (1459: *Thothyllek,* Cs. 2: 11) neve is adatolható. A későbbi Temesújlak, a mai román Uliuc (Lelkes 589).

Magyarkályán 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozstól ÉK-re' 1468, 1479, 1488, 1502, 1503, 1504: *Magyarkalyan,* p. (Cs. 5: 364, Teleki 2: 89, 251, 259, EH. 204), 1474: *Magyarkaulyan,* p. (Cs. 5: 364, EH. 204), 1483, 1491, 1505, 1516: *Magyarkallyan,* p. (Cs. 5: 364, Teleki 2: 183, 351, EH. 204). **Kályán** (1326: *Kalyan,* v., Gy. 3: 351, Cs. 5: 364, AnjouOklt. 10: 233/376, EH. 204) település a XV. század közepe után Magyarkályán és **Oláhkályán** (1468: *Olahkalyan,* p., Cs. 5: 364, Teleki 2: 89, EH. 204) településekre bomlik. Később Magyarkályán, a mai román Căianu (Lelkes 378).

Magyarkánya 'település Tolna vm. ÉNy-i határánál, Tamásitól ÉNy-ra' 1443: *Magyarkanya* (Cs. 3: 432), 1506: *Magyar Kanya* (Cs. 3: 432). A korai első említésű **Kánya** (1138: *Kana,* Cs. 3: 432) település két részét a XV. század közepe táján Magyarkánya és **Olaszkánya** (1443: *Olazkanya,* Cs. 3: 432) néven ismerték. A későbbi Kánya (Lelkes 289).

Magyarkapus 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Gyalutól ÉNy-ra' 1391: *Magiarkapus,* p. (Cs. 5: 365, EH. 215). A XIII. század végéről adatolható **Kapus** (1282: *Kopus,* v., Cs. 5: 365, Gy. 3: 351) települést a XIV. század végén Magyarkapus majd **Nagykapus** (1441: *Nagykapus ~ Nagkapus,* EH. 215) néven említik. Tőle nyugatra feküdt a korrelatív névvel rendelkező **Felkapusi**

(1219/1550: *Felcopusi,* v., Gy. 3: 351, EH. 215 [itt: *Fel Kopusi*]) vagy **Oláhkapus** (1391: *Olahkapus,* p., Cs. 5: 365, EH. 215), későbbi nevén **Kiskapus** (1439: *Kyskapus,* p., Cs. 5: 365, EH. 215). Megjegyzendő, hogy ENGEL térképén három település szerepel: Gyalutól ÉNy-ra található Nagykapus, tőle nyugatra Kiskapus, Oláhkapus pedig mindkét településtől DNy-ra található, ám Oláhkapus lokalizálásánál azt olvashatjuk, hogy e település Kiskapus területén feküdt. Később Magyarkapus, a mai román Căpuşu Mare (Lelkes 379).

Magyarkara 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Kolozsvártól K-re, Kolozstól Ny-ra' 1433: *Magyarkara,* p. (Cs. 5: 366). A XIV. század első felétől adatolható **Kara(d)** (1339/1364: *Kara,* p., Gy. 3: 352, AO. 3: 615; 1423: *Karad,* p., Cs. 5: 366) település két részét a XV. század első felében felbukkant adatok szerint Magyarkara, illetve **Oláhkara** (1459: *Olah Kara,* p., Cs. 5: 366) néven említik. Később Kolozskara, a mai román Cara (Lelkes 331).

Magyarkecel 'település Kraszna vm. K-i határánál, Krasznától K-re' 1388, 1451, 1485, 1490, 1496, 1498, 1508: *Magyarkeczel* (Petri 3: 612, Cs. 1: 583, EH. 629), 1388: *Magyarkecel,* p. (EH. 629), 1416: *Kechel Hungaricilis* (ZsO. 5: 2107), 1523: *Maghyarkeczel* (EH. 629). A XIII. század elejétől datálható **Kecel** (1213/1550: *Rechel [ɔ: Kechel],* v., Gy. 3: 514, EH. 629) település Magyarkecel, más néven **Alsókecel** (1349: *Olsoukechel,* p. ~ *Olsou Kechel,* EH. 629) és **Oláhkecel** (1471: *Olahkechel,* Cs. 1: 583, EH. 629), más néven **Felkecel** (1359: *Felkechel,* Cs. 1: 583, Petri 3: 612 ~ *Felkeczel,* Cs. 1: 583) ikertelepülésekre vált szét. A XV. század végén felbukkan egy **Kecelalszeg** (1498: *Kecel-Alszeg,* Petri 3: 612, EH. 629) névforma is, amely a két település egyikét, vagy annak egy részét jelölhette. Később Magyarkecel, a mai román Meseşenii de Jos (Lelkes 379).

Magyarkegye 'település Szatmár, máskor Szolnok vm.-ben, Tasnádtól K-re' 1417: *Magyarkege,* p. (Cs. 1: 477, Németh 2008: 135, ZsO. 6: 988). A XIII. század elején megjelent **Kegye** ([1235–70]/1297>1300/XVIII.: *Kege,* p., Németh 2008: 135, EH. 244) három részét a XIV. század elején Magyarkegye, **Oláhkegye** (1417: *Olachkege,* Cs. 1: 477, Németh 2008: 135, ZsO. 6: 988 ~ *Olahkege,* Cs. 1: 477, Németh 2008: 135, ZsO. 6: 988, EH. 244) és **Váraljakegye** (1417: *Waralyakege,* Cs. 1: 477, Németh 2008: 135 [itt: *Warallyakege*], ZsO. 6: 988, Maksai 159 [itt: *Varalyakege*]) néven említették. A XV. század közepén Magyar- és Oláhkegye új elnevezéseként bukkan fel **Alsókegye** (1446: *Alsokege,* Cs. 1: 477) és **Felsőkegye** (1446: *Felsewkege,* Cs. 1: 477). A későbbi szilágybeli Kegye, a mai román Chegea (Lelkes 297).

Magyarkiskapus 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Gyalutól ÉNy-ra' 1483: *Magyar Kyskapws,* p. (Cs. 5: 365, EH. 215) ~ *Magyarkyskapus,* p. (Cs. 5: 365). A település a XIII. század elején bukkant fel **Felkapusi** (1219/1550: *Felcopusi,* v., Gy. 3: 351, EH. 215 [itt: *Fel Kopusi*]) néven, amely a tőle K-re fekvő **Kapus**

(1282: *Kopus,* v., Cs. 5: 365, Gy. 3: 351) település jelző nélküli nevével áll korrelációban. A települést a XIV. század végén Oláhkapusként említik, s ez a névalak a már említett Kapus **Magyarkapus** (1391: *Magiarkapus,* p., Cs. 5: 365, EH. 215) névalakjával áll szemben. A XV. század első felében **Oláhkapus** (1391: *Olahkapus,* p., Cs. 5: 365) szinonim neveként a **Kiskapus** (1439: *Kyskapus,* p., Cs. 5: 365, EH. 215) jelenik meg, és e település két részét nevezhette meg a század végéről adatolható Magyarkiskapus és **Oláhkiskapus** (1483: *Olah Kyskapws,* p., Cs. 5: 365, EH. 215). Megjegyzendő, hogy ENGEL térképén három település szerepel: Gyalutól ÉNy-ra található Nagykapus, tőle nyugatra Kiskapus, Oláhkapus pedig mindkét településtől DNy-ra található, ám Oláhkapus lokalizálásánál azt olvashatjuk, hogy e település Kiskapus területén feküdt. Később Magyarkiskapus, a mai román Căpuşu Mic (Lelkes 379).

Magyarkomját 'település Ugocsa vm. É-i határánál Salánktól K-re, a Borsova mellett' 1405: *Magyar-Komjáth,* p. (ComUg. 216), 1434, 1490: *Magyarkomyath,* p. (Cs. 1: 434, DL. 70874). A XIV. század első felétől adatolható **Komját(i)** (1339: *Komyati,* ComUg. 216; 1341: *Comjath,* ComUg. 216) településből jött létre a XV. század elején Magyarkomját és ikertelepülése **Oroszkomját** (1405: *Orosz-Komjáth,* p., ComUg. 216). SZABÓ ISTVÁN véleménye szerint: „Az eredetileg orosz Komjátra tehát utóbb minden bizonnyal jelentékeny számú magyarság szállott s a magyaroknak földrajzilag is elváló települése végül külön nevet kapott." (Szabó 113). Később Magyarkomját, a mai ukrán Veliki Komjati (Lelkes 379).

Magyarkövesd 'település Közép-Szolnok vm. középső részén, Hadadtól DNy-ra' 1466: *Magyarkewesd* (Cs. 1: 558, EH. 252). **Kövesd** (1454: *Kewesd,* EH. 252) település két részét a XV. század második felében Magyarkövesd és **Oláhkövesd** (1466: *Olahkewesd,* Cs. 1: 558) néven említették. Később Szilágykövesd, a mai román Chieşd (Lelkes 567).

Magyarlugas 'település Bihar vm. K-i részén Élesdtől Ny-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1458, 1459: *Magyarlugas,* p., v. (Cs. 1: 615, ComBih. 200). A település a korábbi **Lugas(d)** ([1291–4]: *Lugas,* v. (Gy. 1: 640, J. 292, VP. 300, AO. 6: 165; 1406: *Lugasd,* ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 292) település kettéosztódásakor jött létre, ikertelepülése **Oláhlugas** (1406: *Olahlugas,* p., ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 292). Később Alsólugos, a mai román Lugaşu de Jos (Lelkes).

Magyarméhes 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozstól K–DK-re' 1426, 1427: *Mehes hungaricalis,* p. (Cs. 5: 381). Egy XIII. század végi forrás két **Méhes** (1293/1580: duas *Mehes,* Gy. 3: 363) településről szól, ezek a **Kisméhes** (1293/1580: *Mehes Minoris,* Gy. 3: 363) és a **Nagyméhes** (1293/1580: *Mehes Maioris,* Gy. 3: 363), illetve a század közepén a Magyarméhes és az **Oláhméhes** (1426: *Mehes volahalis,* p., Cs. 5: 381) nevet viselték. CSÁNKI megjegyzése szerint néha Torda vm.-hez számítják (i. h.). Később Mezőméhes, a mai román

Miheşu de Câmpie (Lelkes 398).

Magyarmura 'település Temes vm. D-i részén, Bánlak mellett ÉNy-ra' 1492: *Magyarmvra,* pr. (Csáky 1: 473), 1492, 1494, 1497: *Magyarmwra,* pr. (Cs. 2: 52, Csáky 1: 477, 495 [itt: *Magarmwra*]). A XIV. század első harmadában a forrásokban megjelent **Mura** (1332–7: *Mura,* Cs. 2: 52) település két részét Magyarmura és **Tótmura** (1492: *Thothmvra,* pr., Csáky 1: 473) néven említik.

Magyarnemegye 'település Belső-Szolnok vm. K-i csücskében Alsóilosvától ÉK-re, a Nagy-Szamos mellett' 1514: *Nemege hungaricali* alio nomine Nemege saxonicali (EH. 678). A XIV. század második felében **Nemegye** (1367: *Nemige ~ Nymige,* EH. 678) néven felbukkant település két részét Magyarnemegye és **Szásznemegye** (1505: *Zaaznemege,* EH. 678) néven említik. Ezek egyikének századvégi szinonim neve volt az **Alsónemegye** (1392: *Nemege inferiori,* EH. 678). A Magyarnemegye ~ Szásznemegye elnevezésével pedig az **Oláhnemegye** (1505: *Oláhnemege,* EH. 679) névforma áll korrelációban. Később Magyarnemegye, a mai román Nimigea de Jos (Lelkes 380).

[Magyar]pad 'település Erdélyi Fehér vm.-ben Alvinc ÉK-i határánál, a Maros partján' 1265/1310/1359/1421: *Pad Hungaricam,* t. (Gy. 2: 179, EH. 949, RegArp. 2: 1845). **Pad** (+1286 [ɔ: 1296]: *Paad,* p., t., Gy. 2: 179, EH. 949) település a XIII. század közepe táján Magyarpad és **Szászpad** (1265/1310/1359/1421: *Pad Saxonicam,* t., Gy. 2: 179, EH. 949) részekre válik szét.

Magyarpalatka 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozstól ÉK-re' 1499: *Magyarpalothka,* p. (Cs. 5: 391, EH. 739). A XIII. század végén felbukkant **Palatka** (1296: *Palathka,* p., Gy. 3: 366, Cs. 5: 391, EH. 739) települést a XIV. század első harmadában **Felsőpalatka** (1323>1347: *Felsewpalathka,* Gy. 3: 366, AnjouOklt. 7: 82/162, EH. 739) néven említették. A századfordulón Magyarpalatka és **Oláhpalatka** (1499: *Olahpalothka,* p., Cs. 5: 391) részekre tagolódott. Később Magyarpalatka, a mai román Pălatca (Lelkes 380).

Magyarpartos 'település Temes vm. D-i részén Csáktól D-re, Partos mellett É-ra' 1481: *Magyarparthas* (Cs. 2: 56, Ortvay 1/1: 467, EH. 734). **Partos** (1333: Albertus [sac.] de *Partas,* EH. 734) település két részét nevezte meg a Magyarpartos és a **Tótpartos** (1481: *Thothparthas,* Cs. 2: 56, Ortvay 1/1: 467, EH. 734) korrelatív névpár. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a későbbi Partos, mai román Partoş É-i részén Ó-Partos (1881. térk.) őrizte.

Magyarpata 'település Kolozs vm. középső részén Kolozsvártól DK-re, Kolozstól DNy-ra' 1326: Eghasas*, Magyar-* et Olah*patha* (EH. 735), 1509: *Magyarpatha* (EH. 735), 1525: *Maghyarpatha* alio nomine Fewesewpatha, p. (Cs. 5: 393, EH. 735). A XIII. század első harmadában felbukkant **Pata** (*1229/1550: *Poca [ɔ: Pota],* v., Gy. 3: 367, EH. 735) település részeit a XIV. század első harmadában **Egyházaspata** (adatát ld. fent), **Oláhpata** (adatát ld. fent) és Magyarpata néven ismerték. Oláhpata másfél évszázad múltán **Alsópata** (1473:

Alsopatha, p., Cs. 5: 393, EH. 735), Magyarpata pedig újabb négy évtized múlva **Felsőpata** (1516: *Felsew Patha,* p., Cs. 5: 393, EH. 735) néven adatolható. Később Kolozspata, a mai román Pata (Lelkes 331).

Magyarpeterd 'település Torda vm.-ben Tordától Ny–ÉNy-ra, a Hesdát-patak mellett' 1407: *Peterd hungaricali,* p. (Cs. 5: 725, EH. 759, ZsO. 2/2: 5271), 1415: *Peterd vngaricalis* et volahales, p. (Cs. 5: 725, EH. 759) ~ *Peterd Vngaricali* et Volahalibus (ZsO. 5: 385) ~ *Peterd Vngaricali,* p. (ZsO. 5: 560), 1417, 1429: *Peterd hungaricalis* p. (Cs. 5: 725, EH. 759), 1480, 1486, 1501, 1504: *Magyarpetherd,* p. (Cs. 5: 725, EH. 759), 1482: *Petherd hungaricalis,* p. (Cs. 5: 725, EH. 759), 1483, 1505: *Magyar Petherd,* p. (Cs. 5: 725, EH. 759), 1490: *Magyarpeterd,* p. (Cs. 5: 725, EH. 759). Az előbb **Hasadát** (1278: *Hasadad,* t., Cs. 5: 725, H. 8: 443, EH. 759), **Peterdhasadáta** (1294: *Peturd Hasadaca,* RegArp. 2/4: 3993), majd **Peterd(i)** (1297: *Peturd,* t., Cs. 5: 725, H. 8: 447; 1310: *Peterdy,* Cs. 5: 725, AnjouOklt. 2: 392/899, EH. 759) néven ismert település a XV. század elején Magyarpeterd és **Oláhpeterd** (1407: *Peterd volachorum,* p., Cs. 5: 725, EH. 760, ZsO. 2/2: 5271) önálló részekre bomlik, két évtized múlva pedig a források már három Peterdről szólnak (1434: tres possessiones *Petherd,* p., Cs. 5: 725). A század végén jelenik meg a harmadik önállóvá lett település **Középsőoláhpeterd** (1470: *Kezepsew Olah Petherd,* p., Cs. 5: 725) és **Középpeterd** (1483: *Kezeppeterd,* Cs. 5: 725) névalakja is. Ezzel egyidőben Magyarpeterdet **Alsópeterd** (1493: *Alsopetherd,* p., Cs. 5: 725, EH. 759), Oláhpeterdet **Felsőoláhpeterd** (1470: *Felsewolahpetherd,* p., Cs. 5: 725) és **Felsőpeterd** (1493: *Felsewpetherd,* p., Cs. 5: 725) néven említik. Később Magyarpeterd, a mai román Petreştii de Jos (Lelkes 380).

Magyarradna 'település Arad vm. D-i határánál Solymos mellett DNy-ra, a Maros partján' 1477: *Magyar Radna* (Cs. 1: 761). Ugyanekkor **Középsőradna** (1477: *Kezepsewradna,* Cs. 1: 761) és **Rácradna** (1477: *Raaczradna,* Cs. 1: 761) is felbukkan. Talán egy eredeti Radna három részre szakadásakor jöttek létre. Később Máriaradna, a mai román Radna (Lelkes 386).

Magyarraszlavica 'település Sáros vm. középső részén Eperjes és Bártfa között' 1345, 1466: *Magyar R.* (Cs. 1: 308), 1412: *Magiar Raslavicha* (ZsO. 3: 2450), 1413: *Magerrazlaucha* (ZsO. 4: 30). A XIII. századtól adatolható **Raszlóc** (1277: *Razlauth,* v. (Cs. 1: 308, ÁÚO. 9: 167, RegArp. 2: 2258, 2/2–3: 2810) vagy **Raszlavica** (1324>1377: *Razlouiche,* AnjouOklt. 8: 252/499, AO. 2: 167–8) település területén alakult ki Magyarraszlavica és **Tótraszlavica** (1345: *Toth Raslawycza,* Cs. 1: 308) ikertelepülés. Később Magyarraszlavica, a mai szlovák Nižné Raslavice (Lelkes 380).

Magyarrégen 'település Torda vm. É-i részén Görgénytől Ny-ra, a Maros mellett' 1358, 1417: *Magyarregen* (EH. 820, ZsO. 6: 259), 1381: *Magar Regun,* p. (Cs. 5: 681, EH. 820) ~ *Magyarregun* (EH. 820), 1469, 1474, 1483, 1502,

1509: *Magyar Regen,* p. (Cs. 5: 681, EH. 820), 1502: *Magÿar Regen* (EH. 820), 1519: *MagyarRegen* (EH. 820). A település **Régen** (1228: *Regun,* p., Cs. 5: 681, H. 6: 21) névalakja a XIII. század elejéről adatolható. Egy része **Szászrégen** (1474: *Zaazregen,* opp., EH. 819), majd **Nagyrégen** (1509: *Nagh Regen,* p., Cs. 5: 681, EH. 819) néven lett önálló településsé. Később Magyarrégen, a mai román Reghin-Sat (Lelkes 380).

Magyarremete 'település Bihar vm. D-i részén Belényestől É-ra, a Remete-patak bal partján' 1445: *Magyarremethe* (J. 328, EH. 820). **Remete** (1422: *Remethe,* Cs. 1: 621, J. 328, ComBih. 264, EH. 820) részekre szakadásával alakult ki Magyarremete és ikertelepülése, **Oláhremete (1.)** (1445: *Olahremethe,* J. 328, EH. 820). Később Magyarremete, a mai román Remetea (Lelkes 380).

Magyarrőd 'település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozsvártól DK-re' 1500 k., 1503: *Magyar Rewd,* p. (Cs. 5: 396, EH. 818), 1521: *Maghyar Rewd,* p. (Cs. 5: 396, EH. 818). A XIII. század végén felbukkant **Rőd** (1292: *Revd,* Gy. 3: 368, Cs. 5: 396, EH. 818) település két részét a XVI. század elején Magyarrőd és **Oláhrőd** (1500 k.: *Olah Rewd,* p., Cs. 5: 396, EH. 818) néven említették. Később Rőd, a mai román Rediu (Lelkes 511).

Magyarsármás 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozstól K–ÉK-re' 1438: *Sarmas hungaricalis,* p. (Cs. 5: 399), 1467, 1468, 1474, 1479, 1483, 1488, 1491, 1496, 1502, 1505, 1516: *Magyar Sarmas,* p. (Cs. 5: 399, Teleki 2: 90, 183, 210, 214, 252, 351). A XIV. század elején megjelenő **Sármás** (1311>1348: *Sarmas,* p., Gy. 3: 369) települést egy évszázad múltán **Ósármás** (1402: *Osarmas,* p., Cs. 5: 399) néven említik. A XVI. század második felében Magyarsármás és **Oláhsármás** (1438: *Sarmas walahalis,* p., Cs. 5: 399) településekre bomlik. Később Nagysármás, a mai román Sărmaşu (Lelkes 426).

Magyarsebed 'település Temes vm. D-i részén, Berénytől D-re' 1462: *Magyarzeben ~ Magerzebeth* (Cs. 2: 61), 1497: *Magyarsebeth* (Cs. 2: 61, Csáky 1: 495). **Sebed** (1462: *Zebet ~ Zebeth,* Cs. 2: 61) település két részét a XV. század második felében Magyarsebed és **Tótsebed** (1497: *Thothsebeth,* Cs. 2: 61, Csáky 1: 495) néven ismerték. A későbbi Sebed, a mai román Şipet (Lelkes 521).

Magyarsomszeg 'település Temes D-i részén, Doboz tartozéka' 1447: *Magyarsomzegh* (Cs. 2: 33). Azonos évből adatolható korrelatív névpárjaként **Tótsomszeg** (1447: *Tothsomzegh,* Cs. 2: 33), amelynek azonban néhány évtizeddel korábban **Tótsomszegfalva** (1410: *Thothsomzegfalua,* Cs. 2: 33) névalakja is létezett.

Magyarszaggyú 'település Temes vm. D-i részén, Csáktól D-re' 1492: *Magyar Zagyw,* pr. (Csáky 1: 473), 1494, 1497: *Magyarzagyw,* pr. (Cs. 2: 62, Csáky 1: 477, 495). Az oklevelekben azonos datálással szerepel korrelatív névpárja, a **Tótszaggyú** (1492: *Thoth Zagyw,* pr., Csáky 1: 473). A későbbi Karátsonyiliget, a mai román Soca (Lelkes 293).

Magyarszakál 'település Torda vm. É-i részén Szászrégentől É-ra, a Maros mellett' 1319, 1487: *Magarzakaal,* p. (Cs. 5: 730, AnjouOklt. 5: 246/641, Teleki 2: 171). A korábbi **Szakál** (1228: *Zakal,* Cs. 5: 730) a XIV. század elején Magyarszakál és **Szászszakál** (1319: *Zaazzakal,* Cs. 5: 730, AnjouOklt. 5: 246/641, Bánffy 1: 47–8) településekre hasadt. A későbbi Erdőszakál, a mai román Săcalu de Pădure része (Lelkes 190).

Magyarszancsal 'település Küküllő vm. DNy-i határánál Balázsfalva mellett ÉK-re, a Kis-Küküllő mellett' 1347: Bursyacobhaza alias *Magyarzanchal,* v. (Gy. 3: 559, EH. 885), 1513: *Magyarzanchal,* p. (Cs. 5: 894, EH. 885). A XIII. század közepén felbukkant **Szancsal** (1252/1291/1588: *Zonchel,* t., Gy. 3: 559, EH. 885) település egyik felét **Szancsaltelke** (1271: *Zanchalteluky,* t., Gy. 3: 559, EH. 885), a XIV. század közepétől Magyarszancsal vagy **Borsjakabháza** (adatát ld. fent), illetve **Borsjakabfalva** (1361: *Borsiyacobfolua,* Gy. 3: 559) néven ismerték. GYÖRFFY szerint a másik, az ÉK-i, terjedelmesebb részét a XIV. században **Böszörményszancsal-**nak (1347: Zanchal … que alias *Bezermenzanchal,* p., v., Gy. 3: 559, EH. 885) nevezték. A XVI. század elején Magyarszancsallal együtt, korrelatív névként bukkan fel az **Oláhszancsal** (1513: *Olahzanchal,* p., Cs. 5: 894, EH. 885) névforma. Később Szancsal, a mai román Sâncel (Lelkes 541).

Magyarszederjes 'település Torda vm. D-i határánál, Szászrégentől DK-re' 1505: *Magyar Zederyes,* p. (Cs. 5: 732, EH. 662). **Szederjes** (1359: *Zedryes,* EH. 662) kettéválásának eredményeként a XVI. század elején jött létre Magyarszederjes és **Oláhszederjes** (1505: *Olah Zederyes,* p., Cs. 5: 732, EH. 662). Később Nagyszederjes, a mai román Mura Mare (Lelkes 427).

Magyarszeleste 'település Vas vm. É-i részén, Sárvártól ÉNy-ra' 1326/1328/1378, 1330: *Magarzeleste* (AnjouOklt. 10: 255/417, 14: 307/516, H. 3: 91 [itt: *Magar Zeleste*], 109), 1327/1327: *Magiar Zeleste* (AnjouOklt. 11: 44/76, H. 2: 71–75), 1327/1327, 1330, 1339: *Magyar Zeleste* (Cs. 2: 796, AnjouOklt. 11: 44/76, H. 2: 71–76, 3: 109), 1328, 1349, 1357: *Magar (Magyar) Zeleste* (Cs. 2: 796, AnjouOklt. 12: 42/66, AO. 5: 330, 6: 563), 1328/1378, 1330, 1330>1398, 1339: *Magar Zeleste* (Cs. 2: 796, H. 2: 71–76, 3: 91, 109, AnjouOklt. 12: 42/66, 14: 307/515, 307/516, ZsO. 1: 5479), 1330: *Magyar Sceleste* (AnjouOklt. 14: 209/337, H. 3: 108 [itt: *Sceleste magyar*]), 1330>1398, 1398: *Magyarzelesthe* (AnjouOklt. 14: 307/515, ZsO. 1: 5479), 1343: *MagarZeleste* (AnjouOklt. 27: 59/27, H. 2: 79–81). Az eredeti **Szeleste** (1205: *Zeleste ~ Zelesthe,* Cs. 2: 796, H. 1: 3) település a XIV. század első harmadából való adatolása alapján Magyarszeleste és **Németszeleste** (1326/1327/1327/1339: *Nemethzeleste,* AnjouOklt. 10: 332/557, H. 2: 71) részekre válik szét. Idővel ezek valamelyikének a **Felsőszeleste** (1471: *Felseuzeleste,* Cs. 2: 796) névváltozata is kialakult. Később Alsó- és Felsőszeleste (Lelkes 78, 210), a mai Szeleste (Lelkes 552 *Szeleste*[2]).

[Magyar]szőgyén 'település Esztergom vm. É-i részén, Esztergomtól ÉNy-ra' 1289: *Vngarica* v-e *Sceudem ~ Vngarice* v-e *Sceudem* (Gy. 2: 312, MVV Esztergom 29 [itt: *ungarice* ville *Sceuden*]), 1291: *Hungarica* v. *Sceuden* (Gy. 2: 312, F. 6/1: 165–6), 1295: *Vngaris de Sceuden* (Gy. 2: 312). A XIII. század végén **Szőgyén** (1156: *Szőgyén* [modernizált alak], MVV Esztergom 29; legkorábbi eredeti formája 1291: *Sceuden,* F. 6/1: 165–6) település két részre vált, s létrejött [Magyar]szőgyén és **[Német]szőgyén** (1291: *Theutonica* v. *Sceuden,* Gy. 2: 312, F. 6/1: 165–6). A település „Az esztergomi érsek ikerfaluja, mely egy magyar és egy német vendégek által lakta részre tagolódott." (Gy. i. h.). Egyesítésükkel jött létre a mai szlovák Svodín (Lelkes 574).

[Magyar]tálya 'település Heves vm. K-i határánál, Egertől D-re' 1261/1271: *Thala Mogor* (Gy. 3: 138, Cs. 1: 72). **Tálya** (1317: *Talya,* Gy. 3: 138, F. 8/2: 682) települést Magyartálya és **Kistálya** (1332–7/Pp. Reg.: *Chalia Minori ~ Minori Talha ~ Talia Minori,* Gy. 3: 138) néven is ismerték. Elnevezései korrelációban álltak Tálya másik részének **Nagytálya** (1261/1271: *Thala Nogh,* v., Cs. 1: 72) vagy **[Olasz]tálya** (1275: *Tala Latine,* v., Gy. 3: 138, F. 5/2: 304) neveivel. Később Kistálya (Lelkes 325), ma Andornakkal egyesítve Andornaktálya (Lelkes 82).

[Magyar]tata 'település Komárom vm. középső részén, Komáromtól DK-re' 1459: *Thata hungaricale* et slauonicale, opp. (Cs. 3: 491). A XIII. század első harmadában felbukkant **Tata** (1221: *Tota,* Cs. 3: 491, ÁÚO. 1: 183) település egy részét a XV. század elején **Újtata** (1413: *Vytatha,* opp., Cs. 3: 491), a század közepén **[Tót]tata** (adatát ld. fent) néven kezdik említeni. A település másik részét a korrelatív **Ótata** (1446: *Othatha,* opp., Cs. 3: 491) és [Magyar]tata névalakokkal nevezik meg.

Magyarvalkó 'település Kraszna vm. középső részén Valkótól ÉK-re, a Berettyó partján' 1481: *Walko-Wngarica* (EH. 1089), 1500, 1518: *Magyarwalko,* 1522: *Maghyarwalko* (EH. 1089). A település a XIII. század közepén **Valkó** (1249: *Wolko,* t., EH. 1089, Petri 4: 746 ~ *Walko,* EH. 1089) néven bukkant fel. Tőle D-re **Oláhvalkó** (1417: *Olahvalko,* EH. 1089, Petri 4: 746), más néven Felsővalkó (Valcău de Sus) fekszik. Később Alsóvalkó, a mai román Valcău de Jos (Lelkes 80).

Magyarvecel 'település Hunyad vm. középső részén, Déva mellett Ny-ra' 1491: *Magyarweczel,* p. (Cs. 5: 66), 1521: *Magyarwechel* (Cs. 5: 66). A XIII. század utolsó harmadában említett **Vecel** (1278/XVIII.: *Vecil,* t., Gy. 3: 301) települést két évszázad múlva **Veceltő** (1479: *Weczelthew,* p., Cs. 5: 66) néven is ismerik. A XV. század végén két részét Magyarvecel és **Oláhvecel** (1491: *Olahweczel,* p., Cs. 5: 66) formában említik. Később Vecel, a mai román Veţel (Lelkes 635).

Magyarventer 'település Bihar vm. D-i részén (Tenke)Széplaktól É-ra' 1513: *Magyarventer* (J. 386, EH. 1137). Az eredeti **Venter** (1358: Stephanus de

Venter, EH. 1137) település **Felventer** (1349: *Felventer,* p., t., v., Cs. 1: 628, J. 386, Bunyitay 1: 192, ComBih. 356, EH. 1137), majd **Oláhventer** (1557: *Olahventer,* J. 386), illetve Magyarventer ikeretelepülésekre vált szét. A mai rom. Vintere (Lelkes 638).

Magyarzábrány 'település Arad vm. temesi határánál, Lippától Ny-ra' [+?1080–90]>1347: *Zabraan Magyar* (Gy. 1: 188, EH. 1154, DHA. 309 [itt: [+1077–95]>1347-es datálással). **Zábrány** (1349: *Zabran,* Cs. 1: 781, Zichy 4: 373, EH. 1154) település a XIV. század közepén Magyarzábrány és **Tótzábrány** ([+?1080–90]>1347: *Tothzabraan,* Gy. 1: 188, EH. 1154, DHA. 309 [itt: [+1077–95]>1347: *Toth Zabraan*]) részekre szakadt. E településeket a XV. század közepén **Belsőzábrány** (1463: *Belsewzabran,* Cs. 1: 781, EH. 1154) és **Külsőzábrány** (1463: *Kylsewzabran,* Cs. 1: 781, EH. 1154) néven is említik. Később Zábrány, a mai román Zăbrani (Lelkes 649).

Magyarzsuk 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Kolozsvártól ÉK-re' 1475: *Magyarswk,* p. (Cs. 5: 401, EH. 552), 1482: *Magyar Swk,* p. (Cs. 5: 401, Teleki 2: 149), 1503: *Magyarzwk,* p. (Cs. 5: 401, Teleki 2: 258, EH. 552). A XIV. század elején megjelenő **Zsuk** (1311: *Suk,* p., t., v., AnjouOklt. 3: 100/209–210) települést a XV. század második felében **Oláhzsuk** (1461: *Olahswk,* p., Cs. 5: 401, Teleki 2: 338) vagy **Felsőzsuk** (1467: *Felseswk,* Cs. 5: 401) néven is ismerték, s egy elkülönült, önállóvá lett része a Magyarzsuk vagy **Alsózsuk** (1515: *Alsoswk,* p., Cs. 5: 401, Teleki 2: 338, EH. 552) nevet kapta. Később Alsózsuk, a mai román Jucu de Jos (Lelkes 81).

4c. más, nem népnévi jelzős párja van

Magyarbós 'település Hunyad vm. középső részén, Hunyad mellett Ny-ra' 1525: *Magyarboz,* p. (Cs. 5: 79). **Bós** (1482: *Bos,* p., Cs. 5: 79) település részeit a XVI. század első harmadában **Alsóbós** (1521: *Alsow Booz,* p., Cs. 5: 79) és **Felsőbós** (1521: *Felsew Booz,* p., Cs. 5: 79) néven említették. Ezek egyikének lehetett szinonim neve a Magyarbós. A mai román Boş (Lelkes 132).

Magyarfenes 'település és vár Bihar vm. D-i részén Belényestől DNy-ra' 1491: *Magyarfenes* (J. 241, EH. 423). Az eredeti **Fenes** ([1291–4]: *Fenes,* castr., v., Gy. 1: 617, VP. 357, J. 241, ComBih. 123, EH. 423) település a XVI. században Magyarfenes, később más néven **Alsófenes** (1552: *Also Fenes,* J. 241), illetve **Felsőfenes** (1552: *Felseo Fenes,* J. 241) ikertelepülésekre vált szét. JAKÓ megállapítja, hogy a „középkori oklevelek minden esetben határozottan megmondják, hogy lakói magyarok voltak" (J. 241). Ugyanakkor véleménye szerint a *magyar* jelző megjelenése román mellételepedésre mutat, ám a továbbra is meghatározó, esetleg újra kizárólagossá vált magyar többséget jelzi az *alsó* és *felső* előtag használata (i. h.). Később Várasfenes, a mai román Finiş (Lelkes 630).

Magyargoroszló ’település Kraszna vm. ÉK-i határánál, Krasznától É–ÉK-re’ 1472: *Magyar-Goroszló* (Cs. 1: 556) ~ *Magyar Gorozlo* (EH. 481). A XIV. század közepén felbukkant **Goroszló** (13[41]: *Guruzlo,* v., Gy. 3: 512) települést a XV. század második felében Magyargoroszló és **Goroszlófalva** (1475 k.: *Gorozlofalwa,* Cs. 1: 556, EH. 481) néven ismerik. Két részét **Nagygoroszló** (1475 k.: *Naggorozlo,* Cs. 1: 556) és **Kisgoroszló** (1475 k.: *Kysgorozlo,* Cs. 1: 556) elnevezéssel említik. Néha Közép-Szolnok vm.-hez számítják. Később Magyargoroszló, a mai román Guruslău (Lelkes 378).

Magyarlápos ’település Belső-Szolnok vm. ÉNy-i részén Kővártól K-re, a Lápos mellett’ 1405, 1445, 1470: *Magyarlapus,* v. (ZsO. 2/1: 3723, Cs. 1: 559, EH. 1021), 1445, 1470: *Magyarlaapos* (Cs. 1: 559). A település a XIII. század végén **Lápos** (1291: *Lapus,* Kádár 5: 5, EH. 1021) néven bukkan fel, s a XIV. század első harmadában **Józseflápos** (1325: *Yosiplapos,* EH. 1021, Kádár 5: 5 [itt: *Yosyplapos*]) néven említik. CSÁNKI az 1445-ös és 1470-es adatokat az oklevelekben a Szatmár vm. DK-i sarkában fekvő településekkel való együtt említésük miatt a Nagybányától DNy-ra fekvő Lápos (a mai román Lăpuşel, Lelkes 246) adataiként értelmezi. Mivel azonban annak a településnek *magyar* előtaggal álló névalakjára nem találtam adatot, nagyobb valószínűséggel lehet a névformákat erre a településre vonatkoztatni. Később Magyarlápos, a mai román Târgu Lăpuş (Lelkes 379).

Magyarnádasd ’település Kolozs vm. Ny-i részén Kolozsvártól ÉNy-ra, Gyalutól É-ra’ 1486: *Magyar Nadasd,* p. (Cs. 5: 385, EH. 668), **Magyarnádas** 1517: *Magyarnadas,* p. (Cs. 5: 385, EH. 668). A települést a XIII. század végétől **Nádas(d)** (1285/1285/XVIII.: *Nadas,* p., t., Gy. 3: 364; 1263: *Nadasd,* EH. 668), illetve **[Fel]nádas** (1343: *Nadas superior,* Cs. 5: 385, AnjouOklt. 27: 103/101, EH. 668) néven említik. A XV. század első harmadában a **Nádastelke** (1425: *Nadasthelke* alias Nadas*,* p., Cs. 5: 385, EH. 668) szinonim névalakja is adatolható. A XVI. század utolsó harmadában Magyarnádas, illetve Magyarnádasdként ismerik. Később Magyarnádas, a mai román Nădăşelu (Lelkes 380).

Magyarolasz ’település Szerém vm. Ny-i részén Szávaszentdemetertől ÉK-re, Árpatarlótól Ny-ra’ 1370, 1423: *Magarolaz* (Cs. 2: 236, Adatok 30: 41, ZsO. 10: 309 [az 1423-as adat itt: *Magyarholaz*]), 1477: *Magyerolaz,* p. (Cs. 2: 236). A település szinonim neve a korai említésű **Olasz 4.** (1295, III. András: *Franca villa,* Cs. 2: 236, ÁÚO. 10: 414, ComSirm. 108), illetve a XIV. század közepén felbukkanó **Marjánolasz** (1357: *Maryanolaz,* p., Cs. 2: 236, Adatok 30: 42 ~ *Moryanolaz,* Cs. 2: 236). Az Adatok három települést tételez fel: Olasz vagy Nagyolasz(i) (30: 40), Magyarolasz (30: 41) és Marjánolasz (30: 42) településeket. ENGEL térképének adatközlése szerint Olasz szinonim neve Magyarolasz, s azonos a mai szerb Mardjelos-szal, Nagyolasz(i) pedig a mai szerb Mandjelos (Lelkes 384).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Magyarmező 'település Valkó vm. DK-i részén Maróttól DK-re, a Baza vize közelében' 1275: *Magyarmezev* (Cs. 2: 332), 1347, 1399: *Magyarmezew,* p. (Cs. 2: 332, AO. 5: 116). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Višnjićevotól K-re feküdt.

maróc ~ marót – morva

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként
maróc

Maróc 1. ld. **Marót 2.**

Maróc 2. 'település Vas vm. DK-i részén, Körmendtől DNy-ra' 1291: *Maurauch,* t. (Cs. 2: 773, H. 8: 313), 1291, 1386: *Marouch,* t. (Cs. 2: 773, H. 8: 298), 1297: *Maraalch,* p. (Cs. 2: 773 [itt: *Maralch*], H. 8: 367), 1393: *Maraulch* (Cs. 2: 773), 1394, 1436: *Marach* (Cs. 2: 773), 1437: *Maracz* (Cs. 2: 773). A névadatok között csak *c* végűeket látunk, de a szlovén *Moravci* névalak jelzi az elnevezés népnévi eredetét (vö. FNESz. *Felsőmarác*). A mai Felsőmarác (Lelkes 205).

Maróc 3. ld. **Marót 1.**

Maróc 4. ld. **Marót 9.**

Maróc 5. 'település Zala vm. D-i részén, Alsólendvától K-re' 1426: *Maroch,* pr. (Cs. 3: 81) ~ *Maroth,* pr. (Cs. 3: 81, Adatok 26: 13) ~ *Moroch,* pr. (Cs. 3: 81, ZalaOkl. 2: 449), 1449: *Marotz,* p. (Cs. 3: 81, ZalaOkl. 2: 547 [itt: *Marocz*]), 1454, 1458: *Marocz* (Cs. 3: 81). A XV. század első felében megjelent **Maróclakos** (1435: *Moroczlakus,* p., Cs. 3: 81) névalak inkább csak oklevélnév lehetett, s a közeli **Lakos** település neve jelenhetett meg benne. A mai Maróc (Lelkes 387).

Maróc 6. 'település Belovár-Kőrös vm.-ben, Belovár vidékén fekhetett' 1472: *Marowcz* (Adatok 26: 17, Körösmegye 70). Talán azonos lehet a Belovartól É-ra található horvát Moravče (Marócsa) településsel.

marót

Apátmarót(ja) ld. **Marót 2.**

Apátúrmarótja ld. **Marót 2.**

Egyházmarót ld. **Marót 2.**

Egyházasmarót(ja) ld. **Marót 2.**

Kismarót 1. ld. **Marót 6.**

Kismarót 2. 'település (puszta) Hont vm.-ben Egeg határában Apátmarót és Egyházasmarót közelében' 1478: *KysMaroth,* pr. (Bakács 140, Adatok 26: 4). A

település ***Marót 12.** alapnevére forrásainkból nincs adatunk.

Marót 1. ’település Bars vm. Ny-i részén, Garamszentbenedektől Ny–ÉNy-ra’ 1075: *Maurod* (MVV Bars 17), [1279–90], 1292: *Morouth,* v. (Gy. 1: 461, RegArp. 1: 1712), 1284, 1394: *Marouth* (Gy. 1: 461, Adatok 26: 3, ZsO. 1: 3632), 1323, 1420: *Moroth* (Gy. 1: 461, AnjouOklt. 7: 283/612, ZsO. 7: 1415), 1332/Pp. Reg: *Maraut ~ Marani* (Gy. 1: 461), 1397: *Marowth* (ZsO. 1: 4735) ~ *Maroth* (ZsO. 1: 4956), 1400, 1401, 1403, 1405, 1407, 1415, 1416, 1418, 1424, 1475, 1481, 1484: *Maroth,* opp., p., v. (ComBars. 129, ZsO. 2/1: 395, 855, 2263, 4441, 2/2: 5867, 5: 181, 2386, 2400, 6: 2131, 2144, 11: 1170), 1420: *Morath* (ZsO. 7: 1415), 1492: *Maroth,* p. (ComBars. 129), **Morva 1.** *1113/1249/1410: *Morowa,* v. (Gy 1: 461, Adatok 26: 3), **Maróc 3.** 1359: *Maroch,* p. (ComBars. 129). Később Aranyosmarót, a mai szlovák Zlaté Moravce (Lelkes 85).

Marót 2. ’település Hont vm. középső részén, Ipolyságtól ÉNy-ra’ 1135, 1405, 1411, 1413, 1414, 1417, 1418, 1423, 1425, 1429, 1437, 1444, 1454, 1459, 1462, 1463, 1466, 1467, 1467/1481, 1468, 1469, 1470, 1472, 1474, 1476, 1477, 1479/1699, 1484, 1486, 1489, 1491, 1493, 1497, 1500, 1502, 1505, 1507, 1508, 1509, 1511, 1512, 1516, 1517, 1518, 1519, 1519/1580, 1520, 1523, 1524, 1525: *Maroth,* p. (MVV Hont 28, Gy. 3: 218, Bakács 154, F. 10/4: 461, AnjouOklt. 15: 112/199, ZsO. 2/1: 4136, 4160, 3: 1078, 10: 68), *1135/+1262/1566, 1245/1270: *Morout* (Gy. 3: 218, Bakács 154, F. 8/5: 103, Adatok 26: 4, MVV Hont 40, RegArp. 1: 59), 1138/1329: *Maraut* (Bakács 154, F. 2: 102, Adatok 26: 4) ~ *Morusti* (Bakács 154, F. 2. 94 F. 2: 102), 1245, 1351: *Morot,* v. (Gy. 3: 218, F. 4/3: 280, Bakács 154), 1247, 1269>1350, 1317/XIV., 1331, 1336, 1339, 1346, 1350, 1353, 1358: *Morouth,* p., v. (Gy. 3: 218, RegArp. 1: 1649, H. 8: 52, AnjouOklt. 4: 214/572, 15: 266/460, Bakács 154, PestReg. 679), 1252>1546, 1410: *Marouth,* t. (Gy. 3: 218, ZsO. 2/2: 7643), 1277: *M(oro)uth* (Gy. 3: 218), 1285/1430: *Marowth* (Bakács 154), 1301: *Marouht,* v. (Gy. 3: 218, AnjouOklt. 1: 95/124), 1303, 1339, 1350, 1352, 1353, 1360: *Moroth,* p. (Gy. 3: 218, AnjouOklt. 1: 237/447, 23: 52/83, Bakács 154), 1331, 1352, 1354, 1367, 1410, 1423: *Marouth* (Bakács 154, AO. 5: 551, F. 9/2: 343, ZsO. 2/2: 7643, 10: 68), 1332–7/Pp. Reg.: *Morost* (Gy. 3: 218, Ortvay 1/1: 32), 1351: *Morovth ~ Morowd ~ Moruth* (Bakács 154), 1383/1390: *Moruouth* (Bakács 154), 1469: *Marodh* (Bakács 154), 1479, 1479/1699, 1483: *Marod* (Bakács 154), **Maróc 1.** +1285>1366/1369, +1285>1366/1391: *Marouch,* t. (Gy. 3: 218), 1295/1297, 1297: *Morouch* (Gy. 3: 218), 1350: *Moruch* (Bakács 154), **Maróti** 1332–7/Pp. Reg.: Enslinus pleb. de *Moroti* (Gy. 3: 218, Ortvay 1/1: 32), 1508: *Marothi* (Bakács 154), 1525: *Marothy* (Bakács 154), **Apátmarótja** 1476: *Apathmarothya* (Bakács 154), 1517: *Apadmarothya* (Bakács 154), **Apátúrmarótja** 1476: *Apath-wrmarothya* (Bakács 154), **Apátmarót** 1497: *Apath Maroth* (Bakács 154), 1519, 1520: *Apathmaroth* (Bakács 154), **Egyházasmarót** 1479, 1500, 1509, 1512, 1523: *Eghazasmaroth* (Bakács 154), 1500, 1502: *Eghazazmaroth* (Bakács 154),

1502: *Eghazasmarolth* (Bakács 154), 1508: *Eghazas Maroth* (Bakács 154), 1509: *Eghhazasmaroth* (Bakács 154), 1524: *Eghhazas Maroth* (Bakács 154), **Egyházmarót** 1502: *Eghazmaroth* (Bakács 154), **Egyházasmarótja** 1517: *Eghasas Marothya* ~ *Eghazas Marothya* (Bakács 154), **Tompamarót** 1512: *Thompamaroth* (Bakács 154), 1523: *Thompa Maroth* (Bakács 154). A XII. századi datálású oklevélben felbukkant Marót település 1269-től két részre tagolódott: az egyik a pilisi apáté, a másik a Maróthy családé. Mivel ez utóbbi részen állt a templom, a családot Egyházasmaróthy néven is említik (vö. Bakács 155). Az első település neve volt tehát az Apát(úr)marót(ja), a másodiké pedig az Egyház(as)marót(ja). Egyikük szinonim elnevezése lehetett a XVI. század elején felbukkant Tompamarót név. Később Apátmarót, a mai szlovák Hontianske Moravce része Opatové Moravce (Lelkes 84), illetve Egyházmarót, a mai szlovák Hontianske Moravce része Kostolné Moravce néven (Lelkes 187).

Marót 3. 'település Pilis vm.-ben, Visegrád és Esztergom között' 1138/1329: *Maraut,* v. (Gy. 4: 657, Cs. 1: 14, Adatok 26: 6), 1260/1278>[1520 k.], 1295, 1336, 1339: *Morouth,* p., v. (Gy. 4: 657, RegArp. 2/2–3: 2933, AnjouOklt. 20: 203/233, 23: 197/413, Adatok 26: 6), 1343/1500>[1520 k.], XIV. [Gesta XI. ad 1050–60]: *Moroth,* p., v. (AnjouOklt. 27: 509/843 [itt: csak 1343-as dátummal], Gy. 4: 657, Adatok 26: 6), 1378, 1398, 1502: *Maroth,* v. (Cs. 1: 14, Adatok 26: 6, ZsO. 1: 5439, PestReg. 1109, Balassa 462). ENGEL középkori térképén Esztergom vm.-ben szerepel. A mai Pilismarót (Lelkes 479).

Marót 4. 'település Esztergom vm. középső részén, Esztergomtól DNy-ra' 1281, 1287, 1325, 1339: *Moroth* (Gy. 2: 299, AnjouOklt. 9: 181/318, 23: 19/22, ÁÚO. 9: 325, 459, F. 8/2: 663–4, Adatok 26: 7), 1295, 1339: *Morouth* (Gy. 2: 299, AnjouOklt. 23: 133/261, ÁÚO. 12: 581), 1402, 1412: *Maroth* (ZsO. 2/1: 1984, 2015, 3: 2338). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Nyergesújfalu D-i részén Pusztamarót.

Marót 5. 'település Szerém vm.-ben, Görögmezőtől ÉNy-ra' 1308, 1323, 1324: *Moroth* (AnjouOklt. 2: 143/321, 7: 23/27, 8: 25/32), 1319, 1319/1324, 1324: *Morouch* (AnjouOklt. 5: 195/496, 8: 22/28), 1324, 1330, 1331, 1343: *Morouth* (AnjouOklt. 8: 26/35, 14: 207/333, 306/514, 15: 179/313, 27: 294/459, Bánffy 1: 62–3), 1328/1378, 1364–81, 1378, 1404, 1415, 1418, 1450, 1451, 1458, 1465, 1470, 1484, 1487, 1490, 1493, 1503, 1504: *Maroth,* castr., opp., p., v. (Cs. 2: 272, 284, ComSirm. 116, ZsO. 2/1: 3089, 3411, 5: 168, 225, 6: 2360, Adatok 26: 19, AnjouOklt. 12: 172/334, F. 9/7: 612–3), 1332–7: *Marchan* (ComSirm. 116, Ortvay 1/1: 281) ~ *Morag* (Cs. 2: 284, Ortvay 1/1: 281) ~ *Moral* (Cs. 2: 284, Ortvay 1/1: 281) ~ *Morhoch* (ComSirm. 116, Ortvay 1/1: 281) ~ *Morod* (Cs. 2: 284, Adatok 26: 19, Ortvay 1/1: 281) ~ *Marchia* (Ortvay 1/1: 281), 1407: *Marolth* (ZsO. 2/2: 5847), 1415: *Marot* (ZsO. 5: 187), **Ómarót** 1470, 1484: *Omaroth,* p. (Cs. 2: 284). A XIV. század elején felbukkant Marót települést a

XV. század második felében Ómarót néven említik. CSÁNKI Valkó vm.-ben tárgyalja. Megjegyzendő, hogy ENGEL térképén külön Ómarót is szerepel Marót mellett Ny-ra, ám az azonosításánál „Morović mellett?" megjegyzés szerepel. A mai szerb Morović (Lelkes 389).

Marót 6. 'település Somogy vm. Ny-i részén a Balaton Ny-i csücskénél, Marcalitól ÉNy-ra' 1324/1324: *Morolth* (AnjouOklt. 8: 218/432), 1409, 1418, 1436, 1496, 1536: *Maroth,* p. (ZsO. 2/2: 6837, 6: 1635, Cs. 2: 627, Adatok 26: 14), **Kismarót 1.** 1397: *Kismaroth,* p. (ZsO. 1: 5023), 1446: *Kysmaroth* (Cs. 2: 627). A XIII. század első harmadában felbukkanó Marót települést egy évszázad múlva a közelben fekvő Nagymaróttal szembeni megkülönböztetés céljával Kismarót néven említik. Nagymarót névalakra azonban forrásainkból nincs adatunk. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Somogysámson É-i részén Marótpuszta (SMFN. 84/1) mellett feküdt.

Marót 7. 'település Baranya vm. középső részén, Mároktól É-ra' 1328: *Morouth,* v. (AnjouOklt. 12: 40/61, Gy. 1: 339, Adatok 26: 18), 1332–7/Pp. Reg.: *Morac ~ Morod,* v. (Gy. 1: 339), **Marótfalva** 1371: *Marouthfalua* (Cs. 2: 506, Zichy 3: 417), 1375, 1413, 1414, 1417: *Marothfalua* (Cs. 2: 506, ZsO. 4: 996, 1774, 6: 1270), 1408: *Moroczfalva,* p. (ZsO. 2/2: 6221) ~ *Moroczfalua,* v. (Cs. 2: 506, F. 10/4: 672–3), 1478, 1494–99: *Marothfalwa* (Cs. 2: 506). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Töttös Ny-i része Marótfeld néven (BMFN. 230/81).

Marót 8. 'település Bihar vm. É-i részén Pelbárthidától ÉNy-ra, az Ér mellett' 1336: *Marouch [ɔ: Marouth],* p. (Gy. 1: 642, J. 296, AO. 3: 286), *1342: *Moroch* (Gy. 1: 642, J. 296, AO. 4: 29, AnjouOklt. 26: 213/265 [itt: *Moroth*]), 1350: *Marouth* (Gy. 1: 642 [az Adatok 11-es pontja alatt esetleg egy másik településként közli F–H 12–14 mezőkben helyezve el]). GYÖRFFY szerint az eltérő birtokos miatt nem azonosítható megnyugtatóan **Marótlaka 1.** településsel (i. h.).

Marót 9. 'település Tolna vm. D-i részén, Döbrököztől D–DK-re' 1339, 1422: *Maroth* (Adatok 26: 15, ZsO. 9: 274), **Maróc 4.** 1421: *Marouch* (ZsO. 8: 565). A mai Hegyhátmaróc (Lelkes 254).

Marót 10. 'település Nyitra vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen' 1388: *Moroth ~ Maroth* (ZsO. 1: 614).

Marót 11. 'település Zaránd vm. középső részén, Pankota mellett É–ÉNy-ra' 1519: *Maroth* (Cs. 1: 739, Adatok 26: 16). Később Marót, a mai román Moroda (Lelkes 389).

***Marót 12.** ld. **Kismarót 2.**

Ómarót ld. **Marót 5.**

Tompamarót ld. **Marót 2.**

morva

Morva 1. ld. **Marót 1.**

Morva 2. 'település Zemplén vm. középső részén, Nagymihálytól Ny-ra' 1252: *Moroua* (Adatok 26: 2, H. 5: 23), 1332–7: *Morba* (Cs. 1: 357, Adatok 26: 2) ~ *Morua* ~ *Morswa* (Ortvay 1/1: 193), 1332–7, 1413, 1423, 1453, 1454: *Morwa* (Cs. 1: 357, Adatok 26: 2, ZsO. 4: 1290, 10: 1489, 1491), 1414, 1423: *Morva* (ZsO. 4: 1618, 10: 1489, 1491). Később Morva, a mai szlovák Moravany (Lelkes 407).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-i képző

Maróti ld. **Marót 2.**

-ka/-ke képző

Marótka? 'település Kolozs vm. Ny-i részén Hunyadtól Ny-ra, a Sebes-Körös közelében' 1493: *Marothka* (Cs. 5: 380, Adatok 26: 12), **Marótlaka 2.** 1519: *Marothlaka* (Cs. 5: 380, Adatok 26: 12), **Martonlaka** 1519: *Marthonlaka,* p. (Cs. 5: 380). A XV. század végén felbukkant település a Marótka nevet viselte, amely a későbbi névalak alapján akár elírás is lehet, hiszen alig két évtized múltán már Marótlaka, illetve Martonlaka névalakkal szerepel a forrásokban. Később Marótlaka, a mai román Morlaca (Lelkes 389).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Marótfalva ld. **Marót 7.**

Marótlaka 1. 'Bihar vm. ÉK-i részén, az érmelléki Olaszi és Máriamagdolna helységekkel együtt tűnik fel' 1354: *Marouthlaka,* p. (Gy. 1: 642, Cs. 1: 616, Károlyi 1: 225, Adatok 26: 8). GYÖRFFY szerint az eltérő birtokos miatt nem azonosítható megnyugtatóan **Marót 8.** településsel (i. h.).

Marótlaka 2. ld. **Marótka**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Maróclakos ld. **Maróc 5.**

nándor

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Nándor 1. 'település Csongrád vm.-ben, Alpár vagy Csany határában É-ra fekhetett' +1037 [1240 e.]/+1330: *Nandur,* pisc. (Gy. 1: 898), **Nándordi** 1075/+1124/+1217: *Nandirdi,* salices ~ *Nandurtou,* pisc. (Gy. 1: 898, Adatok 15: 3),

1086/1130–40: *Nandurdi* (Gy. 1: 898), **Nándortó** 1075/+1124/+1217: *Nandirdi,* salices ~ *Nandurtou,* pisc. (Gy. 1: 898, Adatok 15: 3). GYÖRFFY a következőket írja: „A megye területén két hely volt, amely bolgárokról (nándorokról) kapta nevét: Nándord füzes Alpár mellett É-ra és Nándor tó Csany határában. … Nem lehet biztosan eldönteni, melyikkel azonosítható a Tisza-parti Nándord birtok, ill. Nándor halastó" (Gy. i. h.).

Nándor 2. 'település Komárom vm. középső részén, Komárom mellett É-ra' 1247 u., 1268/1347, 1291: *Nandur,* v. (Gy. 3: 436, H. 3: 9, Cs. 3: 508, F. 6/1: 114, RegArp. 2/4: 3719, Adatok 15: 6), 1398, 1438, 1452: *Nandor,* p. (ZsO. 1: 5426, Cs. 3: 508, H. 5: 250, F. 11: 142). Lándorpuszta a mai szlovák Chotín (Hetény) határában (Gy. i. h.).

Nándor 3. 'település Pilis vm. DK-i részén, Buda mellett Ny–ÉNy-ra' *1276 Pp., [1290], 1323/1347, 1323/1347/1456, 1330, 1412: *Nandur,* p., v. (Gy. 4: 659), **Nándord 1.** *1276 Pp., [1290]: *Nandurt,* v. (Gy. 4: 659). GYÖRFFY közlése szerint a mai Budapest XII. kerületének Ny-i része, a Nándor-hegy (a mai Sváb-hegy) lábánál K–DK-re (Gy. 4: 660).

Nándor 4. 'település Nógrád vm. DNy-i részén Balassagyarmattól D–DK-re, Mohora mellett' 1278, 1337: *Nandur,* v. (Gy. 4: 276, Cs. 1: 104), 1278, 1332/Pp. Reg., 1336, 1405, 1418, 1424, 1429, 1439: *Nandor,* v. (Gy. 4: 276, Cs. 1: 104, Balassa 237, F. 8/4: 250, ZsO. 6: 2476, 11: 860, Adatok 15: 5), 1332/Pp. Reg.: *Vandor* (Gy. 4: 276). A mai Magyarnándor (Lelkes 380).

Nándor 5. 'település Hunyad vm. középső részén, Hunyadtól ÉNy-ra' 1330, 1330/1439, 1499, 1507: *Nandor,* p., v. (Gy. 3: 297, Cs. 5: 114, AnjouOklt. 14: 130/194, Adatok 15: 19, EH. 667), 1330/1439: *Nandur* (AnjouOklt. 14: 130/194). Később Nándor, a mai román Nandru (Lelkes 431).

Nándor 6. ld. **Nándorlaka**

Nándor 7. 'település Pest vm. ÉNy-i részén, Pesttől K-re' 1352/1352, 1352/1354: *Nandur* (Gy. 4: 532, PestReg. 659, 662), 1400, 1418, 1434/1439, 1437: *Nandor* (Cs. 1: 32, Adatok 15: 8, PestReg. 1531, ZsO. 6: 2476), **Nándorfölde** 1352/1352, 1352/1354: *Nandurfelde* (Gy. 4: 532, PestReg. 659, 662), 1355: *Nandurfeulde* (PestReg. 709), 1435: *Nandorfewlde* (PestReg. 1540, 1545), 1437: *Nadorfelde* (PestReg. 1579), **Nándorföld** 1400: *Nandorfeld* (Adatok 15: 8). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Pécel É-i részén fekhetett.

Nándor 8. 'település Szerém vm. ÉNy-i részén, Szentjakab, Gyugyes, Komlós településekkel említik együtt' 1417: *Nandor,* p. (Cs. 2: 250, Adatok 15: 22, ZsO. 6: 1254).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Nándord 1. ld. **Nándor 3.**

Nándord 2. ’település Somogy vm. ÉNy-i részén, Szőlősgyöröktől É-ra’ 1413: utraque *Nandord,* p. (Cs. 2: 631, Adatok 15: 14). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Szőlőskislak DK-i részén a Landord (SMFN. 6/68) helynév őrzi.

-di képző

Nándordi ld. **Nándor 1.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Nándorföld(e) ld. **Nándor 7.**

Nándorlaka ’település Erdélyi Fehér vm. ÉK-i csücskében, Nagylaktól K-re’ 1311: *Nandurlaca* (AnjouOklt. 3: 24/36), 1311, 1357, 1358: *Nandurlaka,* p., t. (Gy. 2: 176, Iczkovits 60, Adatok 15: 16, AnjouOklt. 3: 24/36, EH. 669), [1339]/1344/1448: *Nandorlaka,* v. (AnjouOklt. 23: 63/104, EH. 669), 1494: *Landorlaka* (EH. 669), **Nándor 6.** [1339]/1344/1448, 1421: *Nandor* (AnjouOklt. 23: 63/104, ZsO. 8: 677), 1435, 1443, 1448, 1492: *Landor,* p. (Iczkovits 60, Adatok 15: 16, EH. 669), **Nándortelke** 1395: *Nandortelke,* p. (EH. 669, ZsO. 1: 451, Adatok 15: 20). Az Adatok az utóbbi névalakot esetleg **Nándortelek** településhez tartozónak mondja. Később Lándor a mai román Nandra (Lelkes 357).

Nándortelek ’település Temes vm. középső–K-i részén, Hodoshoz tartozott’ 1471: *Nandorthelek* (Cs. 2: 53, Adatok 15: 20, Milleker 214).

Nándortelke ld. **Nándorlaka**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Nándorfehérvár ’település Szerém vm. DK-i csücskében, Zimony mellett DK-re’ Anonymus: *Albam Bulgariae* (FNESz.), 1293, 1295, 1295/1295: *Albe Bulgarice* (RegArp. 2/4: 3919, 4012, 4024), (1295): *Alba Bulgarice* (RegArp. 2/4: 4039), 1334: *Nandurfeÿrwar* (H. 3: 122), 1336: fratre Paulo *Albensi de Nandur* (Károlyi 1: 121, H. 5: 111), 1336, 1456, 1521: *Nandoralbense,* castr. (Bátkay 234, Zichy 12: 249, Csáky 2: 547), 1354: *Alba Nandur* (Zichy 2: 571) ~ *Alba Nandor* (ZsO. 1: 4005), 1357: *Nandurfeiruar,* castr. (OklSz. 223), 1388: *Nadurfeyrwar* (Adatok 15: 23, F. 10/1: 415), 1417: *Nándorfehérvár* (ZsO. 6: 1048, 1049, 1050, 1051), 1419, 1457, 1470, 1504, 1521: *Nandoralbensis,* castr. (Zichy 6: 547, H. 7: 477, Csáky 1: 435, 2: 522, 546), Kr.: *Alba Bulgarica* ~ *Nandorfeirwar* (Adatok 15: 23), 1427: *Nandor Albensis* (SzO. 8: 53) ~ *Nanderalbensi,* castr. (Csáky 1: 344), 1429: *Albam Nandorinum,* castr. (Zichy 12: 128), 1454: *Nandoralban* (Zichy 12: 238), 1456: *Nandoralbensem,* castr. (Zichy 12: 246), 1456: *Nandoralba* (Zichy 12: 249), 1484: *Nandor Albensi* (H. 5: 364). Megjegyzendő, hogy ENGEL középkori Magyarország térképén már

nem szerepel, nyilvánvalóan Szerbiához tartozása miatt. Később Nándorfehérvár, a mai szerb Belgrád (Lelkes 431).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Nándortó ld. **Nándor 1.**

német

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Alnémet 1. 'település Abaúj vm. középső részén, Gönctől É-ra, a Hernád jobb partján' 1219/1550: *Olnemet,* v. (Gy. 1: 121), 1220/1550: *Olugnemet* (Gy. 1: 121, VRH. 106: 421, Adatok 28: 7), **Alnémeti** 1278>1367, 1296>1364, 1295/1346/1401, 1295>1393, 1296>1364, 1299, 1314, 1319, 1319/1339/1401, 1319>1364, 1319>1383, 1319>1393, 1324/1339>1364, 1324/1339/1401, 1325, 1325>1364: *Olnemyti* (AnjouOklt. 9: 23/23), 1299: *Alnempty* (Cs. 1: 213), (1299), 1325>1340/1364: *Olnempty* (RegArp. 2/4: 4238, Gy. 1: 121, ÁÚO. 10: 351, AnjouOklt. 5: 250/654, 8: 274/545, 9: 24/24), 1406: *Alnemthy,* p. (Zichy 5: 442), 1427: *Al-Németi* (Cs. 1: 213), **Alsónémeti 2.** 1460: *Alsó-Németi* (Cs. 1: 213). Az anyatelepülés a datálás ellenére is **Németi 15.** (adatait ld. a Középnémet szócikk alatt), illetve a forrásainkból nem adatolható ***Német 8.** lehetett, amely a XIII. század elején három részre vált szét: az első Al(só)német(i), a második Felnémet(i), amelyet a XIV. század végén Miglész, a XV. század elején pedig Kisnémeti és Sándornémeti néven is említenek, illetve a harmadik a tulajdonképpeni anyatelepülés továbbéléseként Középnémet(i), amelynek a XV. század közepén megjelent a Nagynémeti szinonim névváltozata is. Alnémeti ma Hidasnémeti (Lelkes 259), Középnémeti ma Tornyosnémeti (Lelkes 600), Felnémeti ma a szlovák Milhosť (Lelkes 400).

Alnémet 2. 'település Heves vm. Ny-i határánál, Pásztó DK-i határánál' 1219/1550: *Olnemet,* v. (Gy. 3: 119), **Németi 11.** 1277: Haerrico de *Nemty* (Gy. 3: 119, F. 5/2: 377), 1331, 1331/1373: *Nemety,* p. (Gy. 3: 119, AO. 2: 531–2, 535–6, AnjouOklt. 15: 106/186, 117/207). A települést korai adatai szerint **Nekar?** (1219/1550: *Necar,* v., Gy. 3: 119) néven is említették, ***Német 9.** alapnevére forrásainkból nincs adat. Népnévi elnevezését GYÖRFFY közlése szerint német lakóiról kapta (i. h.). Ma Gyöngyöspata területén Muzsla mellett fekszik a nevét őrző Német-bérc (Gy. i. h.).

Felnémet 1. 'település Abaúj vm. középső részén, Gönctől É-ra, a Hernád jobb partján' 1220, 1220/1550, 1221/1550: *Felnemet* (Gy. 1: 121, Adatok 28: 7), 1329: *Felnemeth* (Gy. 1: 121), **Felnémeti 2.** 1278>1393, 1295>393, 1299, 1304>1393, 1316, 1316>1338/1338, 1317, 1317>1338/1338, 1317/1409, 1319>1364, 1319>1383: *Felnempty,* p., t., v. (Gy. 1: 121, Cs. 1: 213, AO. 1: 421–2, ÁÚO. 10: 351, AnjouOklt. 1: 295/596, 4: 142/368, 169/449, AO. 1: 421–2,

RegArp. 2/4: 4238), *1293: Olyverius de *Fulnempthy* (Gy. 1: 121, ÁÚO. 10: 124), 1295/1346/1401, 1319: *Ffelnempty,* p. (Gy. 1: 121, ÁÚO. 10: 181–2), 1296>1364, 1319/1339/1401, 1319>1364, 1319>1383, 1319>1393, 1324/1339/1401, 1324/1339>1364, 1325>1340/1364: *Fulnempty* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 5: 250/654, 8: 274/545, 9: 24/24), 1316>1338, 1395: *Felnempthy,* t. (Gy. 1: 121, ZsO. 1: 4151), 1317, 1322: *Felnemti,* v. (Gy. 1: 121, F. 8/5: 122, AO. 1: 421–2, AnjouOklt. 6: 152/404), 1318>XIX.: *Superiori Némethy* (Gy. 1: 121), 1319>1364, 1319>1383: *Fwlnempty* (Gy. 1: 121), 1323>XIX.: Jo. f. Mich-is de *Felnémeti* (Gy. 1: 121), 1325: Geo. f. Nic-i de *Felnempthy* (Gy. 1: 121, F. 8/5: 153, AnjouOklt. 9: 215/382) ~ Geo. f. Nic-i de *Felnempti* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 9: 179/316) ~ Geo. f. Nic-i de *Felnemti* (Gy. 1: 121, F. 8/5: 153), 1325, 1325>1364: *Feulnemyti* (AnjouOklt. 9: 23/23), 1331: *Felnemethy* (AnjouOklt. 15: 222/387) ~ *Felnemeti* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 15: 197/342) ~ mg. St. f. St-i de *Felnemethy* (Gy. 1: 121), 1331, 1332–5/Pp. Reg., 1342: *Felnempti* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 15: 197/342, 26: 324/466, Ortvay 1/1: 160), 1332: Jo. f. Mych-is de *Felnempti* (Gy. 1: 121) ~ Jo. de *Superiori Nempti* (Gy. 1: 121) ~ Jo. sac. de *Felnempti* (Gy. 1: 121), 1338: *Felnempthÿ,* v. (Csáky 1: 75–7), [1339]: *Nemety superiori* (AnjouOklt. 23: 266/565), **Felsőnémeti 1.** 1401: *Felsewnemety,* p. (Csáky 1: 222), 1414: *Felsewnemethy* (Csáky 1: 297, ZsO. 4: 1773), **Felsőkisnémeti** 1403: *Felsekysnemethy* al. nom. Myglez (ZsO. 2/1: 2736), 1410: *Felseukysnemethy* (ZsO. 2/2: 7450), **Kisnémeti 2.** 1401: *Kisnemety,* p. (Csáky 1: 222), 1405: *Kysnempty* (ZsO. 2/1: 3987) ~ *KysNempthy* (ZsO. 2/1: 3987) ~ *Kysnempty* al. nom. Mikliz ~ *Kisnempti* al. nom. Mykliz (ZsO. 2/1: 3937) ~ *KysNempty* al. nom. Myglez (ZsO. 2/1: 3987) ~ *KysNempthy* al. nom. Myglez (ZsO. 2/1: 3987) ~ *Kysnempthy* (ZsO. 2/1: 3987) ~ *Kisnempthy* alio nomine Miglis (Csáky 1: 232), 1415: *Kis-Németi* al. nom. Miglész (Cs. 1: 214), 1453: *Kis-Németi* (Cs. 1: 213), **Sándornémeti** 1430: *Sándor-Németi* (Cs. 1: 213, F. 10/7: 230–8). Az anyatelepülés a datálás ellenére is a **Németi 15.** (adatait ld. a Középnémet szócikk alatt), illetve a forrásainkból nem adatolható ***Német 8.** lehetett, amely a XIII. század elején három részre vált szét: az első Al(só)német(i), a második Felnémet(i), amelyet a XIV. század végén **Miglész** (1399: *Miglész,* Cs. 1: 214), a XV. század elején pedig Kisnémeti és Sándornémeti néven is említenek, illetve a harmadik a tulajdonképpeni anyatelepülés továbbéléseként Középnémet(i), amelynek a XV. század közepén megjelent a Nagynémeti szinonim névváltozata is. Alnémeti ma Hidasnémeti (Lelkes 259), Középnémeti ma Tornyosnémeti (Lelkes 600), Felnémeti ma a szlovák Milhosť (Lelkes 400).

Felnémet 2. ld. **Felnémeti 1.**

Középnémet 'település Abaúj vm. középső részén Gönctől É-ra, a Hernád jobb partján' 1220/1550: *Cuzepnemet* (Gy. 1: 121, Adatok 28: 7), 1325, 1325>1364: mg. St. f. St-i de *Kuzepnemeth* (Gy. 1: 121), 1412: *Kezepnemeth,* v. (Zichy 6:

217, ZsO. 3: 3092), **Középnémeti 1.** [1270–90]: Thom. de *Kuzepnempty* (Gy. 1: 121, H. 7: 341) ~ Thom. de *Kuzepnemti* (Gy. 1: 121), 1295/1346/1401, 1319, 1405: *Kezepnempty* (Gy. 1: 121, ZsO. 2/1: 3937), 1295>1393, 1299: *Kwzepnempty* (Gy. 1: 121, RegArp. 2/4: 4238, ÁÚO. 10: 351), [XIV. e.]: *Kuzep nemti* (Gy. 1: 121), 1314: *Kuzepnympthi* (Gy. 1: 121, AO. 1: 364–5, AnjouOklt. 3: 368/834 [itt: *Kuzepnympti*]), 1314, 1316, 1330, 1331, 1332: *Kuzepnempti* (Gy. 1: 121, AO. 1: 364–5, 395, AnjouOklt. 3: 368/834, 4: 108/276, 112/286 [itt: *Kuzep[nem]ti*], 15: 128/224 [itt: *Kuzepnempty*]), 1316: *Kuzepnepti* (Gy. 1: 121, AO. 1: 395, AnjouOklt. 4: 108/276) ~ *Kuzepti* (Gy. 1: 121), 1318: *Kezepnemty* (Gy. 1: 121, AO. 1: 472, AnjouOklt. 5: 40/72, 41/74, 64/136, 70/153, AO. 1: 470–3), 1318, [1318]: *Kezep nemty* (Gy. 1: 121, AO. 1: 471–2), 1318, 1319/1320, 1320, 1321, [1321], 1329, 1332, 1335, é. n.: *Kuzepnemty* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 5: 32/52, 257/672, 6: 58/140, 64/155, 13: 310/513, 19: 51/98, AO. 1: 540–3, 3: 138, H. 5: 98, 7: 341, 377, Károlyi 1: 72), [1318 k.], 1324, 1325, 1330, 1331: *Kuzepnemti* (Gy. 1: 121, AO. 2: 159, 227–8, 515–7, AnjouOklt. 8: 76/135, 101/190, 207/406, 9: 292/54014: 123/182), 1319, 1319/1320: *Kuzepnemthy* (Gy. 1: 121, AO. 1: 531, 540, AnjouOklt. 5: 218/561), 1324/1339>1364: Mych-e et St-o f-is St-i f-i Mych-is de *Kuzepnempty* (Gy. 1: 121), 1325: Jo. pleb. de *Kuzepnempti* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 9: 179/316), 1325, 1325>1364: *Kuzepnemyti* ~ *Kuzepnemyty* (AnjouOklt. 9: 23/23), 1325, 1325>1364, 1329: mg. St. f. St-i de *Kuzepnemethy* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 13: 145/224), 1325>1340/1364, 1325/1364, 1331, 1339, 1339>1435, 1404: *Kuzepnempty,* p., t., v. (Gy. 1: 121, Cs. 1: 213, AnjouOklt. 3: 373/846, 5: 250/654, 8: 274/545, 9: 23/23 [itt: *Kuzepnemyty*], 24/24, 15: 222/387, 23: 245/518, AO. 3: 592–3, ZsO. 2/1: 3224), 1330, 1331: *Kuzepnemthi* (Gy. 1: 121, AO. 1: 531, AnjouOklt. 14: 237/389) ~ *Kwzepnempti* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 14: 212/342 [itt: *Kuzepnempti*]), 1331: *Kezepnempti* (Gy. 1: 121, AnjouOklt. 15: 197/342), 1331, 1337, 1389, 1395, 1410: *Kuzepnempthy,* v. (Gy. 1: 121, Zichy 6: 2, ZsO. 1: 915, 4151, 2/2: 7450), 1332: St-m f-m St-i de *Kuzepnempti* (Gy. 1: 121) ~ Jo. sac. de *Cusetnipti* (Gy. 1: 121) ~ Jo. sac. de *Tusempni* (Gy. 1: 121), 1332–5/Pp. Reg.: *Kesempnemti* (Gy. 1: 121) ~ *Kuzempnemty* (Gy. 1: 121, Ortvay 1/1: 164) ~ Jo. de *Eozepminici* (Gy. 1: 121), 1333: *Kuzepmenti* (AnjouOklt. 17: 221/498), 1401: *Kewzepnemety,* p. (Csáky 1: 222), 1403, 1413: *Kezepnempthy* (ZsO. 2/1: 2736, 4: 955, Zichy 6: 271), 1405: *Keózepnempty* (ZsO. 2/1: 3987) ~ *Kezepnempthÿ,* p. (Csáky 1: 232), 1427, 1454: *Közép-Németi* (Cs. 1: 213), **Németi 15.** [1283]: Nonas de *Nempty* (Gy. 1: 121), 1299>1347: mg. Mich. Nob. de *Nemity* (Gy. 1: 121, ÁÚO. 12: 649), 1318: *Nemty* (Gy. 1: 121), 1318, 1331, 1333: *Nempti* (AnjouOklt. 15: 197/342, 17: 221/498), 1331, 1394: *Nemety,* p. (AnjouOklt. 15: 122/216, F. 8/5: 200, 202–4, Csáky 1: 171), 1332: Mich. de *Nemety* (Gy. 1: 121), 1338: *Nempthÿ,* v. (Csáky 1: 75), 1360, 1411: *Nempty,* p. (Zichy 3: 168, ZsO. 3: 1158), 1410: *Nemethy* (Csáky 1: 271), 1431: két *Nempthy*

(Cs. 1: 213), 1454: *Németi* (Cs. 1: 213), **Nagynémeti** 1454: *Nagy-Németi* (Cs. 1: 214), 1483: *Nagh Nempthy,* p. (Csáky 1: 460). Az anyatelepülés a datálás ellenére is **Németi 15.,** illetve a forrásainkból nem adatolható ***Német 8.** lehetett, amely a XIII. század elején három részre vált szét: az első Al(só)német(i), a második Felnémet(i), amelyet a XIV. század végén Miglész, a XV. század elején pedig Kisnémeti és Sándornémeti néven is említenek, illetve a harmadik a tulajdonképpeni anyatelepülés továbbéléseként Középnémet(i), amelynek a XV. század közepén megjelent a Nagynémeti szinonim névváltozata is. Alnémeti ma Hidasnémeti (Lelkes 259), Középnémeti ma Tornyosnémeti (Lelkes 600), Felnémeti ma a szlovák Milhosť (Lelkes 400).

Német 1. 'település Borsod vm. ÉNy-i részén, Ózdtól ÉK-re' 1219/1550: *Nemeth,* v. (Gy. 1: 792, Adatok 28: 13), **Németi 3.** 1230/1285: *Nemty,* t. (Gy. 1: 792, ÁÚO. 6: 484), 1246/1437: *Nempthy,* t. (Gy. 1: 792, HOkl. 14), 1285, 1286, 1293/1364, 1328>1351, 1332–5/Pp. Reg., 1342>1391: *Nempti,* p. (Gy. 1: 792, ÁÚO. 10: 129, Cs. 1: 176, AnjouOklt. 26: 145/165, F. 5/3: 325–6, Ortvay 1/1: 170), 1293: *Nymthy,* p. (Gy. 1: 792, H. 8: 321), 1293, [1297–1300]: *Nymti,* p., v. (Gy. 1: 792, H. 7: 212, 8: 334), 1297/1332: mg.-i Dom-i *Nympty* (Gy. 2: 529, RegArp. 2/4: 4149), 1328>1351, 1332–5/Pp. Reg., 1437: *Nempty,* p., t. (Gy. 1: 792, Cs. 1: 176, AnjouOklt. 12: 11/6 [itt: 1328>1350-es datálással], Ortvay 1/1: 170), 1413: *Nemethy* (Cs. 1: 176), **Felnémeti 5.** 1332–5/Pp. Reg.: *Felneumpti* (Gy. 1: 792), 1332–7: *Felneumpti* (Cs. 1: 178), **Sajónémeti** 1402: *Zayonempthy* (ZsO. 2/1: 2011), 1405: *Soyonenthy* (ZsO. 2/1: 4011), 1405, 1412, 1413, 1417, 1423: *Sayonempthy* (ZsO. 2/1: 3712, 3: 2016, 4: 1163, 1303, 6: 343, 351, 10: 1353), 1411: *Sayonempti* (ZsO. 3: 546), 1413, 1421, 1424: *Sayonemthy* (ZsO. 4: 1163, 8: 1154, 11: 512), 1419: *Sayonemety* (ZsO. 7: 46), 1421: *Seomethy* (ZsO. 8: 133), 1423: *Sayonepthy* (ZsO. 10: 884) ~ *Saionemthy* (ZsO. 10: 413), 1462, 1483, 1484: *Saionempthy* (Cs. 1: 178). Az 1297/1332-ből származó oklevél a mg.-i Dom-i *Nympty* (Gy. 2: 529) adat denotátumát Gömör vármegyéhez számítja. A mai Sajónémeti (Lelkes 515).

Német 2. ld. **Németi 1.**

Német 3. 'település Veszprém vm. D-i részén Herend és Szentistván vidékén, a Sár patak mellett' 1321: *Nemet* (AnjouOklt. 6: 65/156), **Németi 20.** 1315, 1319: *Nemty* (VeszprReg. 76, 100), 1321: *Nymity* (AnjouOklt. 6: 137/361), 1322: *Nempti* (AnjouOklt. 6: 213/575), +1322/1346/1398/1412/1453/1516, 1328/1346/1398/1412/1453/1516: *Nemethy* (AnjouOklt. 6: 208/560, 12: 12/7, F. 8/3: 301, ZsO. 3: 2549), 1330: Heym filius Heym de *Nemty* (Cs. 3: 233), 1331, 1335: *Nempty* (AnjouOklt. 15: 245/418, 19: 68/133, F. 8/5: 231–3, ZalaOkl. 1: 261), 1353: *Nempty* sive Heymhaza (Cs. 3: 233, AO. 6: 130). A XIV. század közepén **Heimháza** (1353: Nempty sive *Heymhaza,* Cs. 3: 233, AO. 6: 130) néven is ismerték. Ld. még **Németi 9.**

[Német] 4. ’település Szepes vm. Ny-i részén, Késmárktól DNy-ra’ 1326: *Thewtum* (AnjouOklt. 10: 144/209, 145/210), **[Németfalu] 3.** 1326: *villa Teutonicalis* (AnjouOklt. 10: 227/362) ~ *villa Theotonicalis* (AnjouOklt. 10: 79/84). A települést a XIV. század elejétől **Poprád** (1316: *Poprad,* AnjouOklt. 4: 104/266) néven is ismerték. A mai szlovák Poprad (Lelkes 485).

Német 5. ’település Valkó vm. középső részén, Vukovártól DK-re’ 1332–7: *Nemeth* (Adatok 28: 64, Cs. 2: 273, 285, ComSirm. 124), 1461, 1467: *Nempth* (Cs. 2: 273), **Németi 4.** 1240: *Nemti,* v. (ComSirm. 124, ÁÚO. 7: 112), 1332–7: *Nempty* ~ *Nemeti* (Adatok 28: 64, Cs. 2: 273, 285, ComSirm. 124) ~ *Nemety* (ComSirm. 124), 1437, 1459, 1485: *Nempthy,* castell., castr., p. (Cs. 2: 273, 285, ComSirm. 124), 1443, 1473, 1476, 1477, 1478: *Nemethy,* castell., opp., p. (Cs. 2: 273, 285, ComSirm. 124), 1445: *Nempti,* p. (Cs. 2: 285, ComSirm. 124). A mai horvát Nijemci (Lelkes 439, illetve Lelkes 436 *Németi*[2]).

Német 6. ld. **Németi 32.**

Német 7. ld. **Németi 12.**

***Német 8.** ld. **Alnémet 1., Felnémet 1., Középnémet**

***Német 9.** ld. **Alnémet 2.**

***Német 10.** ld. **Újnémeti**

Újnémet ld. **Újnémeti**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-i képző

Ágnémeti ’település Szatmár vm. középső részén Szatmárnémeti határában É-ra, a Nádasd patak mellett’ 1411: *Ágnempthy* (ComSzath. 150, Németh 2008: 2 [itt: *Agnempty,* pr.]). NÉMETH megjegyzése szerint Németi városáé volt, s azonos lehet **Kisnémeti (1.)**-gyel, így Szatmárnémeti határába olvadt (i. m. 147).

Alnémeti ld. **Alnémet 1.**

Alsónémeti 1. ld. **Felnémeti 3.**

Alsónémeti 2. ld. **Alnémet 1.**

Felnémeti 1. ’település Heves vm. ÉK-i határánál, Eger mellett É-ra’ 1261/1271, 1332–7: *Felnempti* (RegArp. 2: 2123, Gy. 3: 118, Cs. 1: 68), 1275: *Felnemty* (Gy. 3: 118, F. 5/2: 305), *1293: Olyverius de *Fulnempthy,* de (Gy. 3: 118, ÁÚO. 10: 124), 1314>1340: *Felnemithy* (AnjouOklt. 3: 349/790), 1332–7/Pp. Reg.: *Felnempei* (Gy. 3: 118), XV.: *Felnimty* (AnjouOklt. 3: 349/790), **Felnémet 2.** 1310: *Felnemuth* (Gy. 3: 118, AO. 1: 207, AnjouOklt. 2: 400/919), 1311, 1311>1382, 1311>1436, 1317, 1493–6: *Felnemeth,* p., v. (Gy. 3: 118, Cs. 1: 68, F. 8/1: 405–12, 8/2: 682, 11: 423–9, AnjouOklt. 3: 77/155, 259/6804: 259/680), 1319, 1319/1377, 1319/1377/1385: *Felnemet,* v. (Gy. 3: 118, F. 8/2:

233–6, AnjouOklt. 5: 168/427), 1332–7/Pp. Reg.: *Femieh* (Gy. 3: 118), 1401: *Felnemth* (ZsO. 2/1: 1311), **Németi 28.** 1332–7/Pp. Reg.: *Nempti* (Gy. 3: 118, Cs. 1: 68, Adatok 28: 17, Ortvay 1/1: 198), 1493–6: *Nemethy* (Cs. 1: 68). Nevét GYÖRFFY közlése szerint német lakóiról kapta (i. h.). A mai Felnémet (Lelkes 199).

Felnémeti 2. ld. **Felnémet 1.**

Felnémeti 3. 'település Ung vm. közepén, Ungvártól ÉNy-ra' 1284, 1422: *Felnempti,* p. (ComUng. 134, RegArp. 2/2–3: 3327, ZsO. 9: 210), 1372: *Felnemethy* (ComUng. 134, Sztáray 1: 394), 1373: *Felnemty* (ComUng. 134, Sztáray 1: 405), **Felsőnémeti 2.** 1413: *Felsew Nempty* (ZsO. 4: 250), 1427: *Felsewnenthy* (Cs. 1: 395, Adatok 28: 8), 1359, 1459, 1520 k.: *Felsewnemthy* (Cs. 1: 395, ComUng. 134), 1427: *Felsew Nenthy* (ComUng. 134), **Középnémeti 2.** ?=1329: *Kuzepnemty* (ComUng. 76, Károlyi 1: 72), 1337: *Kuzepnemety* (ComUng. 76, Károlyi 1: 124), 1405: *Kuzepnempty* (ComUng. 76, Cs. 1: 395, Adatok 28: 8) ~ *Kwzepnimethy* (ComUng. 76, ZsO. 2/1: 3669), **Németi 27.** 1331, 1414, 1422: *Nempthy* (ComUng. 76, AO. 2: 550, ZsO. 4: 1423, 1603, 9: 334, 195), 1353: *Nemety* (ComUng. 76), 1356, 1422, 1459, 1520 k.: *Nempti* (ComUng. 76, Cs. 1: 395, ZsO. 9: 210), 1363: *Nympti* (ComUng. 76, Sztáray 1: 331), 1422: *Nempty* (ZsO. 9: 195), **Némethfalva 3.** 1397: *Nemethfalua* (ComUng. 76, ZsO. 1: 4918), 1398: *Nemetfalua* (ComUng. 76, ZsO. 1: 5334), **Alsónémeti 1.** 1422: *Alsonemptey* (ZsO. 9: 363), 1422, 1427, 1450: *Alsonempthy* (ZsO. 9: 66, 788, Adatok 28: 8, ComUng. 76, Sztáray 2: 467), 1427: *Alsonempthi,* p. (Cs. 1: 395, ComUng. 76, Sztáray 2: 266) ~ *Alsow Nempthy* (ComUng. 76) ~ *Alsownenpthy* (Cs. 1: 395), 1459, 1520 k.: *Alsonempty* (Cs. 1: 395). Később Alsó- és Felsőnémeti, a mai szlovák Nižné Nemecké és Vyšné Nemecké (Lelkes 75, 206).

Felnémeti 4. ld. **Németi 32.**

Felnémeti 5. ld. **Német 1.**

Felsőkisnémeti ld. **Felnémet 1.**

Felsőnémeti 1. ld. **Felnémet 1.**

Felsőnémeti 2. ld. **Felnémeti 3.**

Hernádnémeti 'település Zemplén vm. DNy-i sarkában' 1254: *Hernád-Nemptu* (MVV Zemplén 51), 1312: *Hernadnemety* (AnjouOklt. 3: 196/437), 1319>[1]352, 1325>1347/1347, 1325>1352, 1327, 1398, 1399: *Harnadnempti* (AnjouOklt. 5: 254/660, 9: 159/281, 11: 289/618, Cs. 1: 214, ComZempl. 66, ZsO. 1: 5403), 1325: *Harnadnimpty* (AnjouOklt. 9: 78/123, AO. 2: 185–6) ~ *Harnadnympti,* p. (ComZempl. 66, AO. 2: 185–6, AnjouOklt. 9: 78/123) ~ *Harnadnympty* (AnjouOklt. 9: 78/123, AO. 2: 185–6) ~ *Hernadnympty* (AnjouOklt. 9: 78/123, AO. 2: 185–6), 1327: *Harnadnemethy* (AnjouOklt. 11:

289/618) ~ *Hernadnemethy* (AnjouOklt. 11: 287/616) ~ *Hornadnemethy* (AnjouOklt. 11: 287/616), 1327>13[52], 1327>1347/1347, 1332–7, 1387, 1390, 1397, 1398, 1409: *Harnadnempty,* p. (AnjouOklt. 11: 289/618, ComZempl. 66, ZsO. 1: 335, 1522, 5040, 5091, 5536, 2/2: 7015, Adatok 28: 18), 1332–7: *Harnanempty* (ComZempl. 66) ~ *Hernadnempty* (Cs. 1: 349) ~ *Hernanempty* (Cs. 1: 349, Ortvay 1/1: 191) ~ sac de *Hornati* (ComZempl. 66), 1352, 1397, 1449, 1454: *Hernadnempti* (Cs. 1: 349, ComZempl. 66, AO. 5: 602), 1397: *Hernadnepty* (ZsO. 1: 5040), 1397, 1449, 1454: *Hernadnympti* (Cs. 1: 349), 1430: *Hernád-Németi* (Cs. 1: 214, F. 10/7: 230–8). A településnév alapalakja a ***Németi 41.** lehetett. A mai Hernádnémeti (Lelkes 257).

Horvátnémeti 'település Abaúj vm. középső részén, Al(só)német(i), Felnémet(i) ~ Kisnémet, Középnémet(i) településekkel említik együtt' 1430: *Horvát-Németi* (Cs. 1: 213, F. 10/7: 230–8). A település neve egy forrásainkban nem adatolható ***Németi 42.** lehetett.

Kisnémeti 1. 'település Szatmár vm. középső részén Szatmárnémeti határában É-ra, a Nádasd patak mellett' [1339]: *Kysnempty* (Cs. 1: 478 [itt: *Kysnemthy*], AnjouOklt. 23: 233/491, Németh 2008: 147), 1341/XVI.: *Kys Nemethy,* t. ~ *Kysnemethy,* t. (AnjouOklt. 25: 241, Németh 2008: 147), 1406/1630: *Kysnempthy* (Németh 2008: 147, ComSzath. 150, [itt: *Kis-Nempthy*], Szirmay 2: 291). NÉMETH megjegyzése szerint Szatmárnémeti határába olvadt (147), s azonos lehet **Ágnémeti-**vel.

Kisnémeti 2. ld. **Felnémet 1.**

Kisnémeti 3. ld. **Németi 10.**

Középnémeti 1. ld. **Középnémet**

Középnémeti 2. ld. **Felnémeti 3.**

Nagynémeti ld. **Középnémet**

Németi 1. 'település Veszprém vm. D-i részén, Veszprémtől Ny-ra, Szentgál szomszédja' +1086, 1323: *Nemti* (Adatok 28: 37, PRT. 8: 269, AnjouOklt. 7: 182/389, Zichy 1: 168–71), 1304/1346, 1319, 1319/1324, 1324: *Nempty* (Cs. 3: 243, AO. 1: 73–4, 503–4, 525–6, AnjouOklt. 1: 277/552, 5: 154/388, 208/532, 8: 99/185, 111/210), 1319/1324: *Nemty* (AnjouOklt. 5: 154/389), 1322–8, 1412, 1470, 1488, 1495: *Nemethy* (Cs. 3: 243, ZsO. 3: 2549), 1323: *Nepti* (AnjouOklt. 7: 186/396), 1330: *Nemety* (AnjouOklt. 14: 38/54), 1332–7: *Numpti* ~ *Numpty* (Ortvay 1/1: 291), 1351: *Nemppty* (Cs. 3: 243, AO. 5: 494), **Német 2.** 1233: *Nemet* (Cs. 3: 243, H. 4: 15, Adatok 28: 37). Ld. még **Németi 9.**

Németi 2. 'település Szatmár vm. középső részén, a Szamos mellett' 1216/1391>1391, 1216/XVIII.: *v. Theutonicorum* in Zathmar, castr. (ComSzath. 150, Németh 2008: 199), 1230, 1291/1300, [1297], 1299, 1341: *Nemythy,* v. (Németh 2008: 199, ComSzath. 150, AnjouOklt. 25: 461, Zichy 1: 613, H. 7: 277, Kállay

1: 42, Adatok 28: 19, Maksai 69, 211, EH. 855, RegArp. 2/4: 4232), 1268: *Nympti,* v. ~ *Nympty,* v. (Németh 2008: 199), 1268, 1268/1365, [1297–9 k.], 1299, 1322, 1324/1324, 1327, 1329, 1331, 1332–7, 1333, 1336, 1339, 1341, 1342, 1357, 1411, 1417, 1481, IV. László: *Nempty,* civ., opp., v. (Cs. 1: 469, AnjouOklt. 6: 169/447, 8: 164/323, 11: 147/308, 13: 363/608, 15: 244/416, 17: 27/42, 20: 102/76, 23: 190/396, 233/491, AO. 2: 137, ÁÚO. 8: 198–9, 9: 561, H. 7: 313, Kállay 52, 149, 1251, F. 8/2: 394, 8/3: 521–3, Zichy 1: 304–5, 485, ComSzath. 150, Németh 2008: 199, Ortvay 1/2: 668 [az 1332–7-es adat itt: *Nemptij*], EH. 855, ZsO. 6: 726), 1268/1365, (1272–90), 1290, 1323, 1337, 1337/1381, 1339, 1339/1348, 1341, 1412: *Nempti* (ComSzath. 150, RegArp. 2/2–3: 3559 [itt: (1290)-es dátummal], ÁÚO. 9: 561, F. 5/3: 280, Kállay 1: 14 [itt: rossz dátummal], AnjouOklt. 7: 101/209, 227/488, 23: 190/396, 233/491, AO. 3: 406, ÁÚO. 8: 198–9, Kállay 1: 531, F. 8/2: 421–5, Németh 2008: 199, Zichy 1: 610, EH. 855, ZsO. 3: 1534), 1273, 1308: *Nymty* (AnjouOklt. 2: 193/442, F. 8/1: 257, Németh 2008: 199 [itt: [1270–2]>1308-as dátummal], ComSzath. 150, RegArp. 2: 2287 [itt: *nymty*]), 1297, 1412: *Németi,* v. (Németh 2008: 199, F. 6/2: 95, ZsO. 3: 2589), +1310/1662, 1411: *Némethy,* civ. (AnjouOklt. 2: 436/1007, Németh 2008: 199, F. 10/5: 141), 1314/1499: *Nempthi* (AnjouOklt. 3: 378/857, Németh 2008: 199), 1314/1499, 1341, 1342, 1343, 1351, 1379, 1411, 1415, 1423, 1433, 1462>1464, 1477, 1481: *Nempthy,* civ. (Cs. 1: 469, AnjouOklt. 3: 378/857, Németh 2008: 199, AnjouOklt. 25: 250, 281, 27: 147/184, F. 9/2: 118, Zichy 11: 198, ZsO. 3: 708, 5: 430, 10: 1048, Balassa 358, Károlyi 2: 146), 1321: Cristianus mr. *Nemptiensis* (AnjouOklt. 6: 9/3, Németh 2008: 199), 1328: *Nepty* (AnjouOklt. 12: 113/215, Németh 2008: 199), 1331, 1347: *Nymti* (AnjouOklt. 15: 198/345, Németh 2008: 199 [itt: *Nympti*], EH. 855), 1332–7, 1342: *Nemty* (EH. 855), 1332–4/Pp. Reg., 1344: *Nempcy* (Németh 2008: 199, ComSzath. 150, EH. 855), 1341: *Nemythi,* civ. (ComSzath. 150, Zichy 1: 613, Németh 2008: 1993, AnjouOklt. 25: 461), 1341, 1400: *Nemti* (Németh 2008: 199, EH. 855), 1341, 1412: *Nemeti,* civ. (EH. 855, ZsO. 3: 1534), 1342, 1349: *Nemety* (AnjouOklt. 26: 49/10, EH. 855), 1343, 1344: *Nimpti* (EH. 855, ComSzath. 150), 1351: iudex civitatis de *Nemtý* (EH. 855), 1358: sac. de *Nymity* (ComSzath. 150, Kállay 1259), 1370: *Nemethÿ,* civ. (Csáky 1: 127), 1389, 1406, 1413, 1423, 1426, 1455, 1465: *Nemethy,* civ., opp. (Németh 2008: 199, ComSzath. 150, Zichy 5: 479, ZsO. 2/1: 5064, 5087, 4: 398, 10: 539, EH. 855), 1400: *Nemphy* (ComSzath. 150, EH. 855), 1416: *Nemptiensis,* civ. (ZsO. 5: 1394), [1417 u.]: *Nemity* (ZsO. 6: 1052), 1459: *Nimtii* (EH. 855), **Szatmárnémeti** 1341: *Zatmarnemty* (ComSzath. 150, Zichy 1: 616, EH. 855) ~ *Zothmarnempti,* civ. (ComSzath. 150, Zichy 1: 610, Németh 2008: 199, AnjouOklt. 25: 229, 299, EH. 855) ~ *Zatmarnempty* ~ *Zothmarnemeti,* civ. (EH. 855), 1342: *Zatmarnempti* (ComSzath. 150), 1343: *Zothmarnemety* (ComSzath. 150, AO. 4: 351, EH. 855) ~ *Zathmarnemety* (EH. 855), 1404, 1425, 1477:

Zathmarnempthy, opp. (ComSzath. 150, Zichy 5: 381, Károlyi 2: 98, EH. 855), 1406, 1456: *Zathmarnemthy,* civ. (Németh 2008: 199, ZsO. 2/1: 5064, 5087, Zichy 5: 479, EH. 855), 1421: *Zathmarnemti* (ZsO. 8: 842), 1444: *Zatmar Nempti* (EH. 855), 1448: *Zatmarnemjti,* civ. (ComSzath. 150, Teleki 10: 234), 1456: Gregorius de *Zathmarnemethy* (EH. 855), 1464: Benedictus de *Zattmar Nimpti* (EH. 855), 1474: *Czothmar Nemety* (EH. 855), 1477: *Zathmar Nempthy* (Zichy 11: 197, 199), 1494: Stephanus Johannis de *Sathmarnemethi* (EH. 855), 1514: *Seckenmernemethi* (EH. 855). A XIII. század elején a település megjelölésére a Németi névalakkal párhuzamosan a **Szatmár** (1213: *Zathmar,* castr., ComSzath. 150, VR. 158 ~ *Zothmar* ~ *Zothomar,* EH. 855) névformát is használták. NÉMETH PÉTER és KISS LAJOS szerint az elnevezés német telepesekre utal (Németh i. h., FNESz. *Szatmárnémeti, Németi*). A későbbi Szatmárnémeti, a mai román Satu Mare (Lelkes 546).

Németi 3. ld. **Német 1.**

Németi 4. ld. **Német 5.**

Németi 5. 'település Baranya vm. középső részén, Pécstől D-re' 1240/1244/1325: *Nemti,* v. ~ *Nemty* (Gy. 1: 347), 1266/1270, 1268>1384, 1273/1384, 1314>1348: *Nempty* (Gy. 1: 347, RegArp. 1: 1507, ÁÚO. 11: 576, 12: 77, AnjouOklt. 3: 317/715, F. 4/3: 321, Adatok 28: 55), 1276: Lonardus de *Nempty* (Gy. 1: 347, ÁÚO. 12: 186), 1277, 1283, 1285, 1296: *Nempthy* (Gy. 1: 347, ÁÚO. 9: 435–7, 10: 229), 1295: Dion. f. Leunardy de *Nemphy* (Gy. 1: 347) ~ Dion. f. Leunardy de *Nempthy* (Gy. 1: 347, ÁÚO. 12: 577), 1295>1384: Jac. f. Ambr-i de *Nempty* (Gy. 1: 347, ÁÚO. 12: 565) ~ Jac. f. Nic-i de *Nempty* (Gy. 1: 347, ÁÚO. 12: 565) ~ Jac. f. Nic-i de *Nemty* (Gy. 1: 347), [1300 k.]: St. f. Leonardy de *Nempthy* (Gy. 1: 347, ÁÚO. 12: 670), 1312: Jac. f. Ambr-i de *Nempty* (Gy. 1: 347, AO. 1: 271–2, AnjouOklt. 3: 167/365), 1315: Jac. f. Ambr-i de *Nemti* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 4: 22/36 [itt: *Nempti*]), 1324>1364/1384: Jo. f. Petri de *Nempty* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 8: 90/165) ~ Nic. f. Jac-i de *Nempty* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 8: 90/165), 1330: Lad. f. Ambr-i de *Nempty* (Gy. 1: 347). Később Németi (Lelkes 436 *Németi*[1]), majd Szalántával egyesítették (Lelkes 539). GYÖRFFY szerint a Pécstől D-re fekvő Németivel való azonosítása kétséges (i. h.). Ld. még **Németi 19.**

Németi 6. 'település Hont vm. É-i részén, Szebelléb mellett K-re' 1246/1274/1293, 1274/1293: *Nympti,* v. (Gy. 3: 221, F. 6/1: 262, Bakács 159, RegArp. 2/2–3: 2463), 1256: *Nemety,* t. (Gy. 3: 221, Bakács 159, RegArp. 1: 1099) ~ *Nemphty,* t. (F. 4/2: 413), 1256/1272/1275: Buzad f-i Bolezlai de *Nempty,* t. (Gy. 3: 221, Bakács 159), 1256/1272/1275/1293: Buzad f-i Bolezlai de *Nemety,* t. (Gy. 3: 221, Bakács 159, RegArp. 1: 1103, 2: 2207), 1276/1391, 1276/1398, 1276/1430, 1286, 1288/1412, 1297, 1367/1519, 1410: *Nempty,* p. t., v. (Gy. 3: 221, ZsO. 2/2: 7412, Bakács 159, F. 5/3: 321, ÁÚO. 9: 440, RegArp. 2/2–3:

2725, 3419, 3485), 1281, 1285/1330, 1292, 1328, 1412: *Nemty,* p., t., v. (Gy. 3: 221, AnjouOklt. 12: 49/80, Bakács 159), 1281, 1291/1425, 1352, 1388, 1374, 1421: *Nempti,* v. (Gy. 3: 221, Adatok 28: 5, F. 5/3: 93, 9/2: 260, 10/6: 351, Bakács 159, ZsO. 1: 729), 1291: *Neuthina* (Bakács 159) ~ *Nympthy,* t. (Gy. 3: 221) ~ *Nympthy* seu *Thoti* (Gy. 3: 221, Adatok 28: 12, Bakács 159, RegArp. 2/4: 3790 [itt: 1291/1418>1425]) ~ *Nympthy* seu *Thoty* (Gy. 3: 221) ~ *Nympthy* seu *Tothi,* p. (Gy. 3: 221), 1291/1418>1425: *Nympthy* seu *Tothÿ* (RegArp. 2/4: 3790), 1320, 1476: *Nemthy,* v. (Gy. 3: 221, F. 8/2: 288, AnjouOklt. 5: 351/914, Bakács 159), 1329: *Neymthy,* v. (Gy. 3: 221, AnjouOklt. 13: 162/251, Bakács 159), 1331: Nic. Sac. de *Nemti* (Gy. 3: 221, AO. 2: 534–5, AnjouOklt. 15: 108/191), 1331, 1338: *Nemti* (Gy. 3: 221, AO. 2: 534, AnjouOklt. 15: 108/191, F. 8/4: 368, Bakács 159), 1332–7/Pp. Reg.: Nic. pleb. S. Martini de *Nempti* (Gy. 3: 221, Ortvay 1/1: 32), 1366: *Nempthey* (Bakács 159), 1418: *Nympty* seu *Tothy* (ZsO. 6: 1399), 1437, 1452, 1470, 1474, 1492, 1495, 1495/1497, 1498, 1524: *Nempthy* (Bakács 159), 1453: *Nempthi* (Bakács 159), 1466, 1476: *Nemethy* (Bakács 159), 1470: *Nemeti* (Bakács 159), 1508: *Nemptj* (Bakács 159). GYÖRFFY megjegyzi, hogy a XI. századi Németi mellett **Zábrod** 'rév möge' néven szláv hospes falu alakult ki a Selmec folyó réve mögött (i. h.), de adatot erre csak a XIII. század közepéről idéz (1246/1274/1293: *Zabrod,* v., Gy. 3: 221). A század végén a településnek új, **Tóti (5.)** elnevezése jött létre (adatait ld. fent). A későbbi Hontnémeti, a mai szlovákiai Hontianske Nemce (Lelkes 263).

Németi 7. 'település Belső-Szolnok vm. D-i részén, Szamosújvár mellett ÉK-re' 1269, 1332: *Nemty,* v. (EH. 645), 1304/1335: *Nemiti* (AnjouOklt. 1: 317/650, EH. 645), 1332–7: *Nempty* (Adatok 28: 31), 1333, 1334, 1335: *Nempci,* de (EH. 645), 1421, 1484: *Nemethy* (Kádár 6: 258, EH. 645) ~ Petrus dictus Thewser de *Nemithÿ* (EH. 645), 1454: Thomam plebanum de *Nemethÿ* (EH. 645), 1456: *Nempthÿ,* v. (EH. 645), 1456, 1457: *Nempthy* (Zichy 9: 531, 562, 568, 569, 570, 576), 1457: *Nempthi,* p. (Zichy 9: 577), 1457, 1461, 1463: *Nemethy,* p. (Zichy 9: 577, 10: 199, 272), 1482: *Nemethi,* opp. (Kádár 6: 258). Később Szamosújvár-németi, a mai román Mintiu Gherlii (Lelkes 541).

Németi 8. 'település talán Tolna vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1270, 1272, 1275: *Némethy,* v. (F. 5/1: 86, 5/1: 261, 5/2: 253), 1275: *Nemethi,* v. (F. 5/2: 253). Az adat Tolna vm.-be való lokalizálása az oklevélbeli szövegkörnyezet alapján történt.

Németi 9. (?= 1., 20.) 'település Veszprém vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1275: *Nemthy* ~ *Nemeti* (RegArp. 2/2–3: 2617).

Németi 10. 'település Bars vm. középső részén, Garamszentbenedek mellett Ny-ra' 1275: *Nempty,* t. (Gy. 1: 463, RegArp. 2/2–3: 2652, Adatok 28: 11), 1276, 1312: *Nimthi,* p. (Gy. 1: 463, AnjouOklt. 3: 114/241, F. 8/1: 477–8), 1277, 1369, 1406, 1414: *Nempti,* p. (Gy. 1: 463, ComBars. 102, ZsO. 2/1: 4519, 4:

2676), XIII.: *Nemdy* (MVV Bars 64), 1326, 1418, 1424, 1512: *Nempthy* (ComBars. 102, AnjouOklt. 10: 142/205, ZsO. 11: 1186), 1387: *Nemeti,* v. (ZsO. 1: 272), 1411, 1438: *Nympti,* p. (ZsO. 3: 1456, ComBars. 102), 1422: *Nymty* (ComBars. 102), 1437: *Nympty* (ComBars. 102), **Kisnémeti 3.** 1418, 1512: *Kysnepthi* (ComBars. 102), 1424: *Kisnempti* (ComBars. 102). Később Garamnémeti, a mai szlovákiai Tekovské Nemce (Lelkes 225).

Németi 11. ld. **Alnémet 2.**

Németi 12. 'település Tolna vm. É-i részén Simontornyától DNy-ra, a Kapos mellett' 1280: *Nemty,* v. (Cs. 3: 444, H. 6: 259, Adatok 28: 49), 1332–7/Pp. Reg.: *Nemety* (Ortvay 1/1: 256), 1411, 1424: *Nempti,* p. (ZsO. 3: 71, 112, Cs. 3: 443, Adatok 28: 50), 1424: *Nempthy* (SoprOkl. 2: 78), 1430, 1476: *Nemethy* (Cs. 3: 443, F. 10/7: 284), **Német 7.** 1453: *Nymeth* (Cs. 3: 443). A legkorábbi, 1280-as adat denotátumát CSÁNKI a vm. DNy-i részén Döbrököz és Hőgyész között kereshetőnek mondja, a H. lábjegyzete szerint viszont ide vonható. A mai Tolnanémedi (Lelkes 597).

Németi 13. 'település Zólyom vm.-ben, Besztercebánya mellett É-ra' 1281: *Nempti* (RegArp. 2/2–3: 3103), 1285: *Nempty,* t. (RegArp. 2/2–3: 3358). Később Zólyomnémeti, a mai szlovák Banská Bystrica része Nemce néven (Lelkes 656).

Németi 14. 'település Nyitra vm. K-i részén, Tapolcsány mellett Ny-ra' 1283: *Nympty,* p. (Gy. 4: 426, Adatok 28: 4), 1331: *Nemethy* (AnjouOklt. 15: 166/291), 1403: *Nemty* (ZsO. 2/1: 2794), **Nemcsény** *1222/1550: *Numchuny,* v. (Gy. 4: 426), 1235: *Nemchen,* t. (Gy. 4: 426, F. 4/1: 26), **Nemcsic** 1264: *Nemchich* (RegArp. 1: 1417), 1276: *Nymcech* (RegArp. 2/2–3: 2722), 1332/Pp. Reg.: *(Nemp)cit* (Gy. 4: 426), 1390: *Nempthych* (ZsO. 1: 1398). A Nemcsény és a Nemcsic a magyar formával egyező szemantikai alapú szláv névalakok. Később Nyitranémeti, a mai szlovák Nemčice (Lelkes 445).

Németi 15. ld. **Középnémet**

Németi 16.? 'település Baranya vm.-ben, azonosítása bizonytalan' *[1290 k.]: Nic. de *Nempthy* (Gy. 1: 347, ÁÚO. 10: 433), *1324>1344: Pet. f. Kazmery de *Nempty* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 8: 181/358), *1329: Pet. de *Nempti* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 13: 237/380), *1331: Em. f. Luce de *Nemety* (Gy. 1: 347, F. 8/3: 557–9, AnjouOklt. 15: 143/252) ~ Em. f. Luce de *Nempti* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 15: 147/260) ~ Thom. f. Ipoliti de *Nemety* (Gy. 1: 347, Adatok 28: 58), 1332–7: Eccl. S. Jacobi de *Nemety* ~ *Nemepti* ~ *Nemeti* ~ *Nempti* (Cs. 2: 511, Ortvay 1/1: 239) ~ *Nimti* (Cs. 2: 511), 1353, 1425: *Nempty* (Cs. 2: 511, AO. 6: 123). CSÁNKI felveti azonosságát a Pécstől D-re fekvő Németi (5.)-vel (i. h.), GYÖRFFY viszont elképzelhetőnek tartja egy ilyen nevű falu meglétét a megye K-i részén is (i. h.). Ld. még **Németi 19.**

Németi 17. 'a település azonosítása bizonytalan, oklevél-kiállítási hely' 1303: *Nympty* (AnjouOklt. 1: 238/450).

Németi 18. ’település Baranya vm. Ny-i határánál, Zaláta vidékén’ 1305/1320> 1372: Thome de *Nempti* (Gy. 1: 347, F. 9/7: 325–6, AnjouOklt. 1: 350/725 [itt: 1305>1320/1367/1372-es datálással]), *1329>1372: St. f. Mych-is de *Nompus* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 13: 410/687), 1330: Beke f. Thome de *Nempti* ~ Joseph de *Nempti* ~ Lad. f. Jac-i de *Nempti* ~ Lad. magnum de *Nemty* ~ Sym. f. Andree de *Nempti* (Gy. 1: 347) ~ Lad. magnus de *Nempti* (Gy. 1: 347, AnjouOklt. 14: 67/101) ~ Lad-o de *Nempty* (Gy. 1: 347, AO. 2: 468–71, AnjouOklt. 14: 66/100) ~ *Nympey* (Gy. 1: 347, AO. 2: 470) ~ Pet. f. Petri de *Nempti* (Gy. 1: 347, AO. 2: 473) ~ Lad. magnus de *Nempti* (AnjouOklt. 14: 69/102, AO. 2: 472–4), 1330, 1330>1372: *Nempty* (AnjouOklt. 14: 66/100, 258/419), 1332–5/Pp. Reg: *Nemeti* ~ *Nemepti* ~ *Nempti* (Gy. 1: 347, Ortvay 1/1: 239) ~ *---thi* (Gy. 1: 347) ~ *Nemety* (Gy. 1: 347, Adatok 28: 59), 1332–5/Pp. Reg., 1332–7: *Nimti* (Gy. 1: 347, Adatok 28: 59, Ortvay 1/1: 239), 1335: *Nempthy* (AnjouOklt. 19: 54/104). Ld. még **Németi 19.** Ma dűlőnév Szentdénes mellett DNy-ra (Gy. i. h.).

Németi 19. (?= 5., 16., 18., 30.) ’település talán Baranya vm.-ben, azonosítása bizonytalan’ 1306: *Nempthy* ~ *Nempti* (AnjouOklt. 2: 15/18).

Németi 20. ld. **Német 3.**

Németi 21. ’település Temes vm. Ny-i részén, Temesvártól Ny-ra’ 1317, 1437: *Nempti* (AnjouOklt. 4: 175/464, EH. 115, Ortvay 1/1: 449, Cs. 2: 53, Milleker 215), 1333: Nicolaus [sac.] de *Nemiti* ~ de *Nemeti* (EH. 115), 1335: de *Nemety* (EH. 115), 1346: Johannes dictus Hog de *Nympthy* (Ortvay 1/1: 449), 1414: Gallus de *Nemety* (Ortvay 1/1: 449), 1416: Balthasar de *Nemethy* ~ Gallus de *Nemethy* (Ortvay 1/1: 449), 1425, 1455, 1494, 1497: *Nemethy* (Cs. 2: 53, Adatok 28: 61, EH. 115, Ortvay 1/1: 449, MVV Torontál 25, Milleker 215), 1451: *Nemeti,* p. (Sztáray 2: 482), 1453: Layus de *Nemphty* ~ Layus de *Nemphty* (Ortvay 1/1: 449), 1456: Johannes et Jacobus de *Nymethy* (Ortvay 1/1: 449), 1463: Ludovicus *Nemethy* ~ Petrus Zeremy de *Nemethy* ~ *Nempthy* (Ortvay 1/1: 449), 1470: Joannes de *Nimethy* (Ortvay 1/1: 449), 1472: Blasius Kormos de *Nemethy* (Ortvay 1/1: 449), 1490: Benedictus de *Nemethy* (Ortvay 1/1: 449), 1504: Georgius de *Nemethy* (Ortvay 1/1: 449), 1514: *Németi* (Ortvay 1/1: 449). Később Berekszónémeti, a mai román Beregsău Mic (Lelkes 114).

Németi 22. ’település Sopron vm. DK-i részén, Csornától DNy-ra’ 1318, 1321, 1324, 1407, 1408, 1428, 1436, 1458, 1466, 1469, 1481, 1498, 1505, 1505 k.: *Nemethy,* p., v. (Cs. 3: 621, AnjouOklt. 5: 88/205, 6: 56/134, 8: 80/144, F. 8/2: 198–9, 312–4, SoprOkl. 1: 98, 580, 584, 2: 119, 247, 402, 445, 446, 463, 538, 578–9, 586, 597, 598), 1318, 1351: *Nemithy,* p. (AnjouOklt. 5: 107/257, Cs. 3: 621, SoprOkl. 1: 235), 1334: *Nemti,* v. (SoprOkl. 1: 131), 1335, 1335>1339/1408, 1335/1395, 1335>1433, 1359, 1384, 1422, 1434, 1437, 1439, 1451, XV.: *Nempti,* p. (Cs. 3: 621, AnjouOklt. 19: 148/319, 148/320, SoprOkl. 1: 133, 479, 2: 208, 272, 299, 371, Ortvay 1/2: 800, ZsO. 9: 738), 1335>1339/1408,

1335/1395, 1335>1433, 1339>1408, 1390, XV., 1407, 1415, 1416: *Nempty* (AnjouOklt. 19: 148/320, 23: 211/449, ZsO. 1: 2075, 2/2: 5700, 5: 1263, SoprOkl. 2: 31), 1338: *Nimpti,* v. (Cs. 3: 621, SoprOkl. 1: 142, Adatok 28: 22), 1339>1408/1415/1433, 1359, 1415, 1432, 1467, 1476: *Nempthy,* p. (Cs. 3: 621, AnjouOklt. 23: 211/449, ZsO. 5: 1263, H. 4: 419 [itt *Nempthÿ*], SoprOkl. 1: 300, 2: 498, 502), 1359: *Nempthi,* p. (SoprOkl. 1: 302), 1413, 1414: *Németi* (ZsO. 4: 198, 2114, 2240), 1415, 1430, 1444, 1462, 1471, 1480: *Nemthy,* p. (Cs. 3: 621, SoprOkl. 2: 169, 316, 423, 473, 528, ZsO. 5: 1263), 1421, 1428: *Nemety* (SoprOkl. 2: 58, 118), 1425, 1432, 1472: *Nemethi* (SoprOkl. 2: 85, 187, 476), 1439: *Nemptj* (SoprOkl. 2: 293), 1448: *Nemeti* (SoprOkl. 2: 334), 1462: *Nempthÿ,* p. (H. 4: 406, 407), XV.: *Nemphty* (AnjouOklt. 19: 148/319). Az 1422-es *Nempti* névalakot a ZsO. Vas vm.-be helyezi, ám Sárkány és Farád településekkel való együtt említése miatt inkább erre a helyre tartom vonatkoztathatónak. A mai Sopronnémeti (Lelkes 530).

Németi 23. (?= 35., 40.) 'település Somogy vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1324: *Nemiti* (AnjouOklt. 8: 271/540).

Németi 24. 'település Fejér vm. ÉNy-i részén' 1325: *Nempti,* p. (Gy. 2: 396, Cs. 3: 320, H. 2: 38, Adatok 28: 23, AnjouOklt. 9: 204/363), **Németegyház** 1453: *Nemetheghaz,* pr. (Gy. 2: 396). Bodmérrel együtt említették, ma puszta Bicske határában ÉNy-on (Gy. i. h.).

Németi 25. 'település Valkó vm. É-i határánál, Eszék és Szarvas között' 1325> 1361/1413/1421, 1325>1413/1421, 1331>1413/1421, 1335>1413/1421, 1413: *Nempty* (AnjouOklt. 9: 203/361, 204/362, 15: 193/336, 19: 198/435, ZsO. 4: 1068), 1332–7: *Nemepty ~ Nemiti* (Cs. 2: 337, Körösmegye 94) ~ *Nemethi* (Cs. 2: 337, Adatok 28: 60, Körösmegye 94), 1332–7, 1424: *Nempti* (Cs. 2: 337, Körösmegye 94, Adatok 28: 60, ZsO. 11: 654), 1389, 1411–34, 1460, 1471, 1474, 1482, 1497: *Nemethy* (Cs. 2: 337, ZsO. 3: 184), 1459: *Nemewthy,* p. (Zichy 10: 95, 96). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai horvát Osijektől (Eszék) K-re a Nemetin (1910. térk.) helynév őrizte.

Németi 26. 'település Hunyad vm. É-i részén, Dévától ÉNy-ra' 1330/1430, 1330/1439: *Nempty,* p., t. (Gy. 3: 297, Cs. 5: 115, Adatok 28: 57, AnjouOklt. 14: 130/194, EH. 644), 1389: *Nymiti,* p. (Cs. 5: 115), 1399: *Nemeti,* p. (ZsO. 1: 5911, EH. 644), 1407, 1437: *Nempthy,* p. (Cs. 5: 115, Teleki 1: 319, EH. 644), 1425: *Memethy,* p. (EH. 644), 1430, 1448, 1499: *Nemthy,* p. (Cs. 5: 115), 1491, 1504, 1509, 1515, 1518–9, 1425, 1429, 1455, 1468, 1479, 1495, 1497, 1506, 1507, 1510, 1518: *Nemethy,* p., v. (Cs. 5: 115), 1505: *Nemetj,* p. (Cs. 5: 115), 1509: *Nymethy* (Cs. 5: 115, EH. 644), **Németfalva 8.** 1506: *Nemethfalwa* (Cs. 5: 115, EH. 644). Később Marosnémeti, a mai román Mintia (Lelkes 388).

Németi 27. ld. **Felnémeti 3.**

Németi 28. ld. **Felnémeti 1.**

Németi 29. 'település Bács vm. DNy-i zugában, Vajszka és Palona mellett sorolják fel' 1332–7/Pp. Reg.: Nyc. de *Nymizi* (Gy. 1: 228) ~ *Nymizi* (Cs. 2: 158, Adatok 28: 63, Ortvay 1/1: 343) ~ *Nempti* (Cs. 2: 158, Ortvay 1/1: 343), 1338–40/Pp. Reg.: Nyc. de *Nempti* (Gy. 1: 228, Adatok 28: 63, Cs. 2: 158), 1480: *Nemdy* (Cs. 2: 158), 1522: *Nemethy* (Cs. 2: 158, 131, 132).

Németi 30. 'település Baranya vm. Ny-i részén, Nagyváty és Szentdénes közt' 1332–5/Pp. Reg.: Laur. (sac.) de *Nemeti* ~ *Nemety* (Gy. 1: 387, Cs. 2: 526), **Németiszentjakab** 1332–5/Pp. Reg.: Laur. sac. de *S. Jacobo de Nemepti* ~ Laur. sac. de *S. Jacobo de Nemety* ~ Laur. sac. de *S. Jacobo de Nempti* (Gy. 1: 387, Cs. 2: 526), 1412: *Nempthyzenthjacab* (Zichy 6: 215), 1418: *NemptyZenthiakaph* (ZsO. 6: 1640). GYÖRFFY szerint azonos lehet a Szent Jakab egyházzal bíró Németivel (i. h.). A XIV. század harmada körül **Szentjakab** (*1330: *S. Jacobo,* Gy. 1: 387) néven is ismerték. Ld. még **Németi 19.**

Németi 31. 'település Besztercevidéke DNy-i részén, Besztercétől DNy-ra' 1332–6/Pp. Reg., 1334: Petrus [sac.] de *Nemty* (EH. 317), 1414: *Nempty* (Adatok 28: 32, EH. 317) ~ *Németi* [modernizált alak] (ZsO. 4: 2323), 1451, 1455: *Nemethy* (EH. 317), 1453: *Nemeti* (EH. 317), **Bavarica** 1332–6/Pp. Reg.: *Bananta,* v. (Gy. 1: 562, EH. 317) ~ *Bauarica* (Gy. 1: 562, EH. 317), 1332–6/Pp. Reg.: *Bavarica,* v. (Gy. 1: 562, EH. 317). A település **Király(i)** (1264: villas et terras Bistriche, Rodana, Zolosim et *Querali,* EH. 317) néven bukkant fel a XIII. század második felében. GYÖRFFY szerint német (bajor) lakosairól kapta nevét (i. h., ill. vö. ném. neve *Bayersdorf* 'bajor falu'). Később Királynémeti, a mai román Crainimăt (Lelkes 308).

Németi 32. 'település Besztercevidéke K-i részén, Nagyfalutól ÉK-re' 1332: *Nempcii* ~ *Nimti* (EH. 645), 1474: *Nempthy* (EH. 645), **Felnémeti 4.** 1332: *Fulnemti* ~ *Fulnenpty* (EH. 645), **Német 6.** 1380, 1392: *Nemeth,* p. (Adatok 28: 33, EH. 645). Később Oláhnémeti, a mai romániai Mintiu (Lelkes 450).

Németi 33. ld. **Németfalu 2.**

Németi 34. 'település Bodrog vm.-ben, lokalizálása bizonytalan, talán (Herceg)Szántótól DK-re kereshetjük' 1344: *Nemety* (Cs. 2: 205, Adatok 28: 56).

Németi 35. 'település Somogy vm. Ny-i határánál, Szentpállal és Szentpéterrel határos' 1356: *Nemthy* (Cs. 2: 631, AO. 6: 450, Adatok 28: 52), 1390, 1416: *Nemethy,* p. (Cs. 2: 631, ZsO. 1: 1707) ~ Nobiles de *Nemethy* (Cs. 2: 631), 1416: *Nempthy,* p. seu pr. (Cs. 2: 631). Erre a településre utal CSÁNKI szerint a szomszédos Németiszentpéter népnévi jelzője (i. h.), ENGEL térképén azonban Szentpéter szinonim neveként jelenik meg a Németiszentpéter alak mellett a Németi is. Ld. még **Németi 23.**

Németi 36. 'település Békés vm. É-i részén Vésztőtől ÉNy-ra, a Sebes-Körös mellett' 1358: *Nemti,* p. (Gy. 1: 511, Adatok 28: 38) ~ Laur. f. Marton f-i Fygle de *Nemti* (Gy. 1: 511, Csáky 1: 117) ~ *Nemty* (Gy. 1: 511), 1447, 1470: *Nemethy*

(Cs. 1: 653). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Vésztő mellett ÉNy-ra fekvő Németi helynév őrzi.

Németi 37. 'település Pozsony vm. középső részén, Csütörtök határában' 1393: *Nempty* (Adatok 28: 14, ZsO. 1: 340). Talán ide vonható: 1394: *Németh ~ Némethy,* p. (F. 10/8: 385). Az Adatok esetleg azonosnak mondja **Némethét-**tel.

Németi 38. 'település Pest-Pilis vm.-ben, lokalizálása bizonytalan' 1398: *Németi* (Adatok 28: 26, ZsO. 1: 5385). Az Adatok a saját térképén bizonytalanul Pest vagy Pilis vm. területén fekvőnek mutatja.

Németi 39. 'település Bihar vm. középső részén Bihartól DNy-ra, a Kutas bal partján' 1410: *Nempthy,* p. (Gy. 1: 646, Bunyitay 2: 382–3, Adatok 28: 28, J. 305) ~ *Nempti* (Cs. 1: 618), 1437: *Nemiti* (Cs. 1: 618, J. 305). GYÖRFFY szerint Szentjános és Bors határosa Szeben felől (Gy. i. h.), ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román Sântion (Biharszentjános) mellett feküdt.

Németi 40. 'település Somogy vm.-ben, Marcali közelében, Nikla vidékén fekhetett' 1482: *Nemethy* (Cs. 2: 631, Adatok 28: 48). Ld. még **Németi 23.** ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Nikla mellett DNy-ra a Németi (SMFN. 89/127) helynév őrzi.

***Németi 41.** ld. **Hernádnémeti**

***Németi 42.** ld. **Horvátnémeti**

***Németi 43.** ld. **Péternémeti**

***Németi 44.** ld. **Újnémeti**

Németiszeg 'település Somogy vm. D-i részén, Barkkal szomszédos, Csokonyavisonta vidékén feküdt' 1231: *Nemptysceg* (Adatok 28: 54, H. 8: 27), 1297: *Nemptyzek,* p. (H. 1: 92), 1349: *Nemethyzegh,* p. (Cs. 2: 631, AO. 5: 313, Adatok 28: 54), 1361: *Nemptyzegh,* p. (H. 1: 231, 232), 1367: *Nemtezeg* (Cs. 2: 631), 1371: *Nemptyzeegh* (Cs. 2: 631).

Németiszentjakab ld. **Németi 30.**

Németivára ld. **Nemti 3.**

Nemti 1. 'település Nógrád vm. K-i határánál, Salgótarjántól DK-re' 1227: *Nemti* (Gy. 4: 276, Cs. 1: 104, H. 8: 20), 1279: *Nemty* (Gy. 4: 276), 1297, 1332: *Nempty,* p. (Gy. 4: 276, HOkl. 157), 1331, 1413: *Nemethy,* de, p. (Gy. 4: 276, Cs. 1: 104, Adatok 28: 15, F. 8/6: 120, 121, 8/7: 230, ZsO. 4: 160), 1331/1374/1401, 1405: *Nempthy,* de (Gy. 4: 276, F. 8/6: 120, AnjouOklt. 15: 182/316 [itt: *Nemethy*], ZsO. 2/1: 3890), 1332–5/Pp. Reg. *Henthi,* de (Gy. 4: 276, Ortvay 1/1: 38), 1429: *Nempti* (Cs. 1: 104, Adatok 28: 15). A mai Nemti (Lelkes 437).

Nemti 2. 'település Vas vm. D-i részén, Muraszombat és Martyánc közt' 1255, 1422: *Nempti* (RegArp. 1: 1058, ZsO. 9: 738), 1365, 1366: *Nemcy* (Cs. 2: 779) ~ *Nempty* (Cs. 2: 779, Adatok 28: 40). Talán ide vonható: 1313/1338: *Nemhti*

(AnjouOklt. 3: 237/527, AO. 1: 308–9). Később Nemsóc, Lendvanemesd, a mai szlovén Nemčavci (Lelkes 362).

Nemti 3. 'település Zala vm. DNy-i részén, Novától DNy-ra' 1278, +1278/1278, 1405, 1407, 1414, 1415, 1418, 1421, 1428, 1434, 1440, 1441: *Nempthy,* castr. (RegArp. 2/2–3: 2852, 2853, Cs. 3: 12, ZalaOkl. 2: 510, ZsO. 2/1: 4125, 2/2: 5661, 4: 2219, 5: 1086, 6: 1692, 8: 520), 1325, 1342, 1343, 1389, 1408, 1414, 1415, 1421, 1428, 1434, 1440, 1441: *Nempty,* castr., p. (Cs. 3: 12, 22, ZalaOkl. 1: 409, 2: 504 [itt: *Nemthy*], AnjouOklt. 27: 120/132 [itt: *Nempti*], Adatok 28: 45, ZsO. 1: 940, 2/2: 5940, 5: 1086, 8: 395), 1325/1325/1328, 1343: castellanus de *Nempty* (Cs. 3: 12, ZalaOkl. 1: 184, AnjouOklt. 9: 155/271, 27: 113/122 [itt: *Nempti*], F. 9/1: 85–90), 1329: *Nemethey* (AnjouOklt. 13: 194/302, ZalaOkl. 1: 236), 1332–7/Pp. Reg., [1343], 1343, 1343/1379, 1343>1415, 1403, 1405, 1406, 1407, 1408, 1412, 1421, 1428, 1475: *Nempti,* castr., opp., p. (Ortvay 1/2: 733, Cs. 3: 12, 22, AnjouOklt. 27: 120/132, 454/737, 507/836, ZalaOkl. 1: 409, ZsO. 2/1: 2657, 3676, 4553, 2/2: 5398, 5508, 5509, 3: 1959, 8: 496), 1347: *Nympti,* castr. (Cs. 3: 12, ZalaOkl. 1: 465 [itt: *Nympthi*]), 1389: *Nemty,* castr., civ. (ZsO. 1: 944, 945, Cs. 3: 12, 22), 1389, 1411, 1445: *Nemthy,* castr., opp., p. (Cs. 3: 12, 22 ZsO. 1: 1121, 3: 1318, 1319, ZalaOkl. 2: 527), 1405: *Nemti* (ZsO. 2/1: 3749), 1406: *Nempthi* (ZsO. 2/1: 4453) ~ *Nemety* (ZsO. 2/1: 4596), 1411: *Nemity* (ZsO. 3: 385), 1411, 1414, 1415, 1430, 1453: *Nemethy,* castr., opp., p. (ZsO. 3: 1318, Cs. 3: 22, ZalaOkl. 2: 551, ZsO. 4: 2219, 5: 1087), 1412: *Németi* (ZsO. 3: 3136), 1424: *Nymthy* (ZsO. 11: 1335), **Németivára** 1455: *Nemthywara,* castr. (Cs. 3: 12). A mai Lenti (Lelkes 363 *Lenti*[2]).

Nemti 4. 'település Nyitra vm. ÉK-i részén, Tapolcsánytól É-ra' 1302: *Nempty* (AnjouOklt. 1: 133/209). Később Nemecske, a mai szlovák Nemečky (Lelkes 432).

Nemti 5. 'a település azonosítása bizonytalan, személynévben fordul elő' 1318: *Nempti* (AnjouOklt. 5: 34/59) ~ *Nemty* (AnjouOklt. 5: 34/59).

Nemti 6. 'település Valkó, később Szerém vm.-ben, az atyai erősséghez tartozott' 1332–7: *Nendy* ~ *Nepdi* ~ *Nemdy* (Adatok 28: 65, Ortvay 1/1: 276), **Nemcsény** 1275, 1482: *Nemchen* (Adatok 28: 65, ComSirm. 121, Cs. 2: 337), 1470: *Nempthyn* (ComSirm. 121, Cs. 2: 337), 1471: *Nemchyn* ~ *Nenchyn* (ComSirm. 121, Cs. 2: 337), 1481: *Nemczin* (ComSirm. 121, Cs. 2: 337).

Nemti 7. 'település Somogy vm.-ben, lokalizásása bizonytalan' 1376: *Nempty* (Cs. 2: 631, Adatok 28: 51). A zselizszentjakabi apátságé.

Nemti 8. 'település Nógrád vm. D-i részén Szandától DK-re' 1465: *Nemthy* (Cs. 1: 104, Adatok 28: 16). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Bér mellett É–ÉNy-ra a Nemtipuszta helynév őrzi.

Péternémeti 'település Sopron vm. Ny-i határánál, Kabold mellett ÉNy-ra' 1302: *Pet[u]rmenti* (AnjouOklt. 1: 143/234, F. 8/1: 104–6) ~ *Peturnemti*

(AnjouOklt. 1: 143/234, 178/310, F. 8/1: 103–6), 1302, 1302/1302: *Peturnymiti,* p. (Cs. 3: 624, F. 8/1: 103, Adatok 28: 20, AnjouOklt. 1: 128/197, 178/311), 1346: *Peter Nempty,* v. ~ *Peternemuty,* v. (Cs. 3: 624, SoprOkl. 1: 187), 1434: *Peter nemethy* (Cs. 3: 624, SoprOkl. 2: 212 [itt: *Peternemethy*]). Az elnevezés alapja egy forrásainkból nem adatolható ***Németi 43.** lehetett. Később Felsőpéterfa, a mai ausztriai Oberpetersdorf (Lelkes 207).

Sajónémeti ld. **Német 1.**

Sándornémeti ld. **Felnémet 1.**

Szatmárnémeti ld. **Németi 2.**

Újnémeti 'település Közép-Szolnok vm. ÉNy-i részén, Tasnádtól K–ÉK-re' 1297: Martinus filius Chama de *Vynemethy* (EH. 1079), 1383: *Wynemety* (EH. 1079), 1415: Iohannes de *Wynempty* (ZsO. 5: 348) ~ Iohannes de *Wynemethy* (ZsO. 5: 1045), 1420, 1423: *Vynemethy* (ZsO. 7: 1388, 1390, 10: 1484), 1420, 1423, 1460, 1475: *Wynemethy* (Cs. 1: 565, Adatok 28: 25, EH. 1079, ZsO. 7: 1388, 10: 1083, 1483, 1487, Petri 4: 722), **Újnémet** 1415, 1462, 1491: *Wynemeth* (ZsO. 5: 1286, Cs. 1: 565, Petri 4: 722), 1420: *Vynemeth* (ZsO. 7: 1389) ~ *Winemeth* (ZsO. 7: 1370). A település neve egy forrásainkban nem adatolható ***Németi (44.),** illetve ***Német (10.)** lehetett. Újnémet, a mai román Unimăt (Lelkes 616).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Érdnémetfalu 'település Zala vm. középső részén Kapornak mellett K-re, a Zala patak közelében' 1420: *Erdnemetfalw* (ZsO. 7: 2426). Az oklevélbeli szövegkörnyezet szerint a birtokot az örvényesi kolostornak adták, így a fenti elnevezés esetleg az Örvényessel szomszédos későbbi **Németfalu (19.)**, a mai Ligetfalva (Lelkes 365) településre vonatkozik, amelyre azonban forrásainkból nincs adatunk.

Kapinémetfalu ld. **Németfalu 7.**

Németegyház ld. **Németi 24.**

Németfalu 1. 'település Abaúj vm. É-i részén, Kassától Ny-ra' 1317: Vyfolu seu *Nemutfolu,* v. (Gy. 1: 151, Adatok 28: 6, AnjouOklt. 4: 164/434). **Újfalu** (adatát ld. fent), amelyet az idézett oklevél Németfaluval azonosnak mond, később a két faluból álló Tőkéssel (1374: due ville *Twkes,* Cs. 1: 219) egyesült. Alsótőkés ma a szlovákiai Nižný Klátov (Lelkes 80), Felsőtőkés a mai szlovákiai Vyšný Klátov (Lelkes 211).

Németfalu 2. 'település Zala vm. Ny-i határánál Alsólendvától É-ra, a Kerka patak mellett' +1322: *Nemetfalu* (AnjouOklt. 6: 206/559), +(1322), 1389: *Nemethfalu* (AnjouOklt. 6: 264/718, Cs. 3: 75, Adatok 28: 44, ZsO. 1: 940), +1322/1335: *Nemethfalw* (AnjouOklt. 6: 206/559), **Németi 33.** 1343: *Nempty,*

castr., p. (Ortvay 1/2: 823), **Németkutas** 1381: *Nemethkutus* (Cs. 3: 75), **Németfalva 1.** 1389: *Nemethfalua* (ZsO. 1: 1084), 1524: *Némethfalwa* (Cs. 3: 75). CSÁNKI szerint a település szinonim neve volt Németkutas (i. h.), ENGEL térképén azonban Kutas és Németfalu két szomszédos településként szerepel. A Németkutas elnevezés esetleg a Kutas névváltozata lehetett, amely Németfalu közelségére utalhatott. Később Kerkanémetfalu, amelyet egyesítettek a mai Kerkafalvával (Lelkes 303).

[Németfalu] 3. ld. **[Német] 4.**

Németfalu 4. 'település Zala vm. középső részén, Egerszegtől D-re' 1356: *Nemuthfalw,* v. (Cs. 3: 101, ZalaOkl. 1: 568 [itt: *Nemuthfalu*], Adatok 28: 41), 1410: *Nemethfalu* (ZsO. 2/2: 7945), 1465: *Nempthfalw* (Cs. 3: 101). A mai Söjtör (Lelkes 531).

Németfalu 5. 'település Vas vm. DNy-i csücskében, Felsőlendva vidékén' 1365–6: *Nemethfalu,* p. (Cs. 2: 779) ~ *Nemuthfalu,* p. (Cs. 2: 779, Adatok 28: 39).

Németfalu 6. 'település Zala vm. Ny-i határánál, Zalalövőtől DK-re' 1366: *Nemetfalu* (Cs. 3: 85, Adatok 28: 42), 1423: *Nemethfalu* (H. 3: 347, 348), 1454–69, 1485, 1513: *Nemethfalw* (Cs. 3: 85). A mai Németfalu (Lelkes 435).

Németfalu 7. 'település Sáros vm. K-i részén, Eperjestől ÉK-re' 1368: *Nemethfalw* (Cs. 1: 305, Adatok 28: 3), **Kapinémetfalu** 1368–1464, 1459, 1489: *Kapi-Némefalu* (Cs. 1: 305). Ld. még **Németfalu 11.** Később Kapinémetfalu, a mai szlovák Nemcovce (Lelkes 289).

Németfalu 8. 'település Vas vm. D-i részén Körmendtől DNy-ra, a Rába mellett' 1372, 1384, 1395, 1414, 1422, 1464–5, 1465: *Nemetfalu,* p. (Cs. 2: 779, F. 9/4: 446, 10/5: 502, 10/8: 152, 401, Adatok 28: 35), 1407, 1419, 1422: *Nemethfalu* (ZsO. 2/2: 5233, 5386, 7: 184, 9: 960), 1410, 1429: *Nemethfalw* (ZsO. 2/2: 7697, F. 10/7: 120), 1419: *Nemethfalu* al. nom. *Lanka* (Cs. 2: 779, ZsO. 7: 742), **Németfalva 2.** 1395, 1414, 1422, 1464–5, 1465: *Nemethfalw* (Cs. 2: 779, H. 5: 265, 266) ~ *Nemethfalwa* (Cs. 2: 779). A XV. században a települést **Lanka** (adatát ld. fent) néven is ismerték. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Hegyhátszentmárton Ny-i részén a Németfalu (VMFN. 185/31) helynév őrzi emlékét.

Németfalu 9. 'település Sáros vm. DNy-i részén, Kisszeben mellett DNy-ra' 1373: *Nemethfalu* a. n. Puklen (Adatok 28: 2, Cs. 1: 306). A települést az idézett adat szerint egyidejűleg **Peklén** (1373: Nemethfalu a. n. *Puklen,* Adatok 28: 2, Cs. 1: 306) néven is ismerték. Ld. még **Németfalu 11.** Később Úszpeklény, a mai szlovák Uzovské Pekľan (Lelkes 620).

Németfalu 10. 'település Sopron vm. D-i határánál Kapuvártól DK-re, a vasi határon' 1381: *Nemetfalu,* p. (Cs. 3: 634, SoprOkl. 1: 456, Adatok 28: 27), 1409:

Nemethfalu, p. (SoprOkl. 1: 604). A XIV. század végétől **Vásárosfalu** (1394: *Wasarusfalw,* p., Cs. 3: 634, SoprOkl. 1: 519 ~ *Wasarwsfalu,* Cs. 3: 634) és **Vásárosfalva** (1401: *Wasarusfalua,* Cs. 3: 634, SoprOkl. 1: 553) néven is ismerték. A Németfalu elnevezés korrelációban áll a településtől D-re fekvő **Magyarfalu (2.)** nevével. A mai Vásárosfalu (Lelkes 633).

Németfalu 11. (?= 7., 9.) 'település Sáros vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1392: *Nemethfalw* (ZsO. 1: 2531).

Németfalu 12. 'település Zala vm. középső részén Egerszegtől K-re, Kapornak mellett' 1395: *Nemethfalu* al. nom. Laak (Cs. 3: 85, Adatok 28: 47, ZsO. 1: 4060), 1498: *Nemethfalw,* p. (Cs. 3: 85, ZalaOkl. 2: 638). A települést a XIV. század végén **Lak** (adatát ld. fent) néven is ismerték. A mai Zalanémetfalu (Lelkes 651).

Németfalu 13. 'település Sopron vm. középső részén, Soprontól D-re' 1400: Küllő másképp *Németfalu* (Cs. 3: 616, Adatok 28: 21, SoprOkl. 1: 537). A település felbukkanásakor, a XIV. század harmada táján a **Kürő** (1337: *Kvrru,* v., Cs. 3: 616, SoprOkl. 1: 139 ~ *Kurrw,* SoprOkl. 1: 139) nevet viselte, s a XV. század elejétől ennek talán csak egy alakváltozataként jelenik meg a **Küllő** (1493: *Kywlew,* Cs. 3: 616). E névvel a XV. század elejéről származó oklevelek tanúsága szerint a **Bonckürő** (1410: *Boncz Kerew* et alia Kerew p., Cs. 3: 616, SoprOkl. 1: 628) és a **Kisbogyiszló** (1429: Kerew al. nom. *Kysbudizlo,* Cs. 3: 616) áll korrelációban. Küllő, a mai ausztriai Girm (Lelkes 352).

Németfalu 14. 'település Vas vm. D-i részén Körmendtől D-re, a Rába mellett' 1414: *Németfalu* (ZsO. 4: 2007) ~ *Nemethfalw* (ZsO. 4: 2012). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Nádasd mellett ÉK-re a Németfalu (VMFN. 181/21) helynév őrzi.

Németfalu 15. 'település Valkó vm. D-i részén, Nevna várához tartozott' 1422: *Nemetfalw* (ZsO. 9: 274), 1422, 1428: *Nemethfalw* (Cs. 2: 337, Adatok 28: 62), **Németfalva 7.** 1474: *Nemethfalwa* (Cs. 2: 337).

Németfalu 16. 'település Zala vm. É-i részén, Szentgróttól DK-re' 1426, 1429: *Nemethfalu,* p. (ZalaOkl. 2: 451, Cs. 3: 102), 1429: *Nemethfalw* al. nom. Senye, p. (Cs. 3: 102, ZalaOkl. 2: 461, Adatok 28: 36). A települést párhuzamosan **Sénye** (1429: Nemethfalw al. nom. *Senye,* p., Cs. 3: 102, ZalaOkl. 2: 461, Adatok 28: 36) néven is ismerték. A mai Sénye (Lelkes 523).

Németfalu 17. 'település Vas vm. K-i részén, Telekes vidékén' 1429: *Nemethfalu,* t. (Cs. 2: 779, Adatok 28: 34).

Németfalu 18. 'település Zala vm. ÉK-i részén, Tapolcától DNy-ra' 1519: *Nemethfalw* (H. 2: 411, 412), é. n.: *Németfalu* (Adatok 28: 46). A mai Lesencenémetfalu (Lelkes 363).

Németfalu 19. ld. **Érdnémetfalu**

Taplinémetfalu ld. **Németfalva 6.**

Németfalva 1. ld. **Németfalu 2.**

Németfalva 2. ld. **Németfalu 8.**

Németfalva 3. ld. **Felnémeti 3.**

Németfalva 4. 'település Sáros vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1403: *Némethfalua* (F. 10/4: 222), 1420: *Nemetfalva* (F. 10/6: 293, 10/7: 230).

Németfalva 5. 'település Zemplén vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1430: *Nemetfalwa,* p. (F. 10/7: 230).

Németfalva 6. 'település Sáros vm. É-i részén, Bártfától DK-re' 1438: *Nemethfalva* (Adatok 28: 1, Cs. 1: 305), **Taplinémetfalu** 1438: *Tapli-Némétfalu* (Cs. 1: 305). Később Tapolynémetfalu, a mai szlovák Nemcovce (Lelkes 583).

Németfalva 7. ld. **Németfalu 15.**

Németfalva 8. ld. **Németi 26.**

Németsok 'település Pozsony vm. DNy-i részén, Pozsonytól DK-re, Csütörtöktől D-re' 1307: *Nemuthsuc ~ Nemutsuc* (AnjouOklt. 2: 84/1307), 1411, 1421: *Nemethsok,* p. (ZsO. 3: 1683, 8: 757), 1421: *Nemethfok ~ Nemetsok* (ZsO. 8: 847). A mai szlovák Hviezdoslavov (AnjouOklt. 2: 558).

Németváros 'település Esztergom vm. K-i részén, Esztergom mellett' 1332: *Nemeutvaras* (Gy. 2: 287). A XIV. század elejétől a települést **Újváros** (*1310: *Wyuaras,* Gy. 2: 287) néven is ismerték. GYÖRFFY megjegyzi, hogy a népnévre visszavezethető elnevezést a lakosok etnikai hovatartozása motiválta (i. h.). Ma Esztergom kerülete a vár alatt D-re és Ny-ra (Gy. i. h.).

Németgyörgyföld 'település Zala vm. középső részén, Zalaapátitól D-re, Pacsától DK-re' 1364: *Nemetgywrghfeld* al. nom. Aracha, p. (Cs. 3: 29), **Németgyörgyfölde** 1364: *Nemukgywrghfelde,* p. (Cs. 3: 29). A XIV. század első harmadában **Aracsa** (1330, 1432: *Aracha,* p., Cs. 3: 29, ZalaOkl. 1: 243) néven ismerték. A mai Egeraracsa (Lelkes 185).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Németfödémes 'település Pozsony vm. középső részén, Szenctől DK-re' 1445: *Nemethfedemes* (Károlyi 2: 247). Később Nagyfödémes, a mai szlovák Veľké Úľany (Lelkes 417).

Némethét 'település Pozsony vm. középső részén, Csütörtök határában' 1394: *Nemetheth,* p. (Adatok 28: 14, F. 10/2: 185, 242) ~ *Nemteth,* p. (F. 10/2: 227), 1395: *Nemethhet* (ZsO. 1: 4044), 1400: *Nemethet* (ZsO. 2/1: 696), 1409: *Nemethheth* (ZsO. 2/2: 6692). A település alapneve a **Hét** (1391: *Heth,* ZsO. 1:

2063) névforma volt. Az Adatok az elnevezés denotátumát esetleg azonosnak mondja **Németi 37.** denotátumával.

Németkőszeg 'település Vas vm. É-i határánál Szombathelytől ÉNy-ra, a Gyöngyös patak mellett' 1331: *Nemeth Kutzig* (AnjouOklt. 15: 62/106, F. 8/3: 524–5). A mai Kőszeg (Lelkes 343 *Kőszeg*[4]).

Németkutas ld. **Németfalu 2.**

Németlada 'település Sáros vm. K-i részén, Eperjestől ÉK-re' 1410: *Nemethlada,* p. deserta (Cs. 1: 301, ZsO. 2/2: 7389, 7545, 7705). A települést ezzel az elnevezéssel egy időben **Lada** (1410: *Lada,* p., Cs. 1: 301) néven is említették. A mai szlovák Lada (Lelkes 355).

Némethlehota 'település Bars vm.-ben, Aranyosmaróttól ÉK-re' 1387: *Nemethkyhota,* p. ~ *Nemethlyhotha,* v. seu p. (ComBars. 109), 1388: *Nemeth Lyhota,* t. (ComBars. 109, ZsO. 1: 502, Balassa 178). A település alapneve a korábbi adatolású **Lehota** (1351: *Lehota,* ComBars. 109) volt. A XV. század első harmadában **Nagylehota** (1423: *Naglehota,* p., ComBars. 109 ~ *Nagklehota,* p., ComBars. 109) és **Alsólehota** (1424: *Also Lehotha,* p., ComBars. 109) néven is említették. Később Nagylés, a mai szlovákiai Veľká Lehota (Lelkes 429).

Némethlugas 'a település lokalizálása bizonytalan' 1386: *Német Lugas,* p. (F. 10/8: 216). A település alapneve ***Lugas** lehetett, erre azonban forrásainkban nincs adat.

Némethporubka 'település Ung vm. ÉNy-i részén, Szobránctól ÉNy-ra' 1418, 1419, 1437, 1453: *Nemethporuba,* p. (Cs. 1: 396, ComUng. 90, Sztáray 2: 202, 206, 210, 336–7, 508, F. 10/6: 131), 1419: *Nemethporupka* (Cs. 1: 396, Sztáray 2: 208), 1427: *Nemethyp---* (Cs. 1: 396), 1446: *Nemethparuba,* p. (Sztáray 2: 391), 1449, 1454: *Nemethporwba,* p. (ComUng. 90, Sztáray 2: 430, 518), **Németvágás** 1425, 1437, 1484: *Nemethwagas,* p. (Cs. 1: 396, ComUng. 90, Sztáray 2: 248), **Németvágása** 1439: *Nemethwagasa,* p. (ComUng. 90, Sztáray 2: 351). A település a XV. század elején bukkan fel **Vágás** (1411: *Wagas,* p., ComUng. 90, Sztáray 2: 98), illetve az ennek értelmileg megfelelő szláv eredetű **Porubka** (1419: *Prubka,* Cs. 1: 396) néven (vö. FNESz. *Poruba*). Ezekkel lényegében egyidőben volt használatban a **Nagyvágás** (1416: *Nagvagas,* p., ComUng. 90, Sztáray 2: 159) névalak is. Később Németvágás, a mai szlovák Poruba pod Vihorlatom (Lelkes 437).

Németújvár 'település Vas vm. Ny-i részén, Szentgotthárdtól É-ra' 1418: *Németújvár* (ZsO. 6: 1572), 1458?–1466, 1463/1463, 1465, 1466, 1475, 1479, 1486, 1487>1506>1507, 1492, 1497, 1498, 1507/1507, 1525: *Nemethwywar,* castr. (Cs. 2: 721, Balassa 360, 361, 438, 476, 572), 1507: *Nemethvywar,* castr. (Balassa 476). A település a XIII. század közepe táján **Küssen,** illetve **Újvár** (1263: *Kwssen* quod nunc *Vyuar* nuncupatur, castr., Cs. 2: 721, F. 4/3: 116) néven jelenik meg. Később Németújvár, a mai ausztriai Güssing (Lelkes 437).

[Németvác] 'település Nógrád vm. D-i határánál Verőce mellett DK-re, a Duna partján' 1411: *Wacziensi Theotunicali,* civ. (ZsO. 3: 754) ~ *Theutonicalis Wacyensis,* civ. (ZsO. 3: 2169). A települést korai megjelenésekor **[Vác]** (Chron. Hung. saec. XIV. [Gesta saec. XI–XII. ad 1074]: *Vaciam,* Gy. 4: 309) néven említették. A mai Vác (Lelkes 622).

Németvágás(a) ld. **Németporubka**

4b. népnévi jelzős párja van

Németbaka 'település Hont vm. ÉNy-i részén, Báttól É–ÉNy-ra' 1310, 1324: *Nemeth Baka,* t. (Gy. 3: 176, AnjouOklt. 2: 409/942, 8: 103/194), 1324/1334: *Nemeth Baka* (AnjouOklt. 8: 103/194). Az eredeti **Baka** (+1075/+1124/+1217: *Baka,* p., t., v. (Gy. 3: 176) területén több település jött létre. GYÖRFFY szerint (i. h.) Németbaka részben azonos az északabbra fekvő, a XIV. század elejéről adatolható **Bakabányá-**val (1321/1512: *Backabanya,* Gy. 3: 176, AO. 1: 619). A település megjelölésére nem sokkal később a **Pukano** (1331: *Pukano,* Gy. 3: 176) névalak is felbukkan, illetve megjelenik Németbaka korrelatív névpárjaként a **Tótbaka** (1332–7/Pp. Reg. *Sclanica [ɔ: Sclauica] Vata,* Gy. 3: 176) elnevezés. Később három község: Bakabánya, ma a szlovákiai Pukanec (Lelkes 93), illetve Alsóbaka, a szlovákiai Dolné Devičany (Lelkes 68) és Felsőbaka, a szlovákiai Horné Devičany (Lelkes 199), utóbbi kettő ma egyesítve a szlovákiai Devičany (Lelkes i. h.).

Németbárán 'település Sopron vm. középső részén, Soprontól D-re' 1363, 1431: *Nemethbaran* p. (Cs. 3: 600), 1415: *Nemetbaran* (ZsO. 5: 1002), 1435: *Nemethbarom* (Cs. 3: 600), **Németbáránd** 1421: *Nemethbarand* (Cs. 3: 600, ZsO. 8: 669). Az eredeti **Bárán** (1194: *Baran,* pr., Cs. 3: 600, ÁÚO. 11: 57) vagy **Szabadbárán** (1225: *Zobodbaran ~ Zobotbaran,* Cs. 3: 600, SoprOkl. 1: 13) település a XIV. század közepén két részre szakad, s létrejön a neveiket illetően egymással korrelációban álló Németbárán(d) és **Magyarbárán** (1363: *Magyarbaran,* p., Cs. 3: 600). A XV. században jelenik meg Németbárán(d)nak az **Egyházasbárán** (1415: *Eghazasbaran,* Cs. 3: 600, SoprOkl. 2: 22 [itt: *Egyhazasbaran*]), illetve a német **Barasdorf** (XV.: *Barastorf,* Cs. 3: 600, ÁÚO. 11: 60) névformája. Később Kisbarom majd Borisfalva, a mai ausztriai Kleinwarasdorf (Lelkes 129).

Németbél 'település Pozsony vm. középső részén, Szenc mellett Ny-ra' 1335, 1335/1516, 1335/1520, 1400: *Nemethbel* (AnjouOklt. 19: 80/165, F. 8/4: 103–6, ZsO. 2/1: 421), 1400 : *Nemetbel* (ZsO. 2/1: 421). A XIV. század elején említett **Bél** (1310: *Bel,* AnjouOklt. 2: 372/853 ~ *Beel,* AnjouOklt. 2: 440/1016) Németbél és **Magyarbél** (1335: *Magyarbel,* p., AnjouOklt. 19: 80/165, F. 8/4: 103–6) ikertelepülésekre bomlott. Később Németbél, a mai szlovák Malý Biel (Lelkes 435).

Németbős 'település Pozsony vm. D-i határánál, Szerdahelytől D-re' 1407: *Nemethbhws* (ZsO. 2/2: 5843), 1462: *NemethBews ~ Nemethbews* (H. 4: 405). A települést a XIII. század második felében **Bős** (1265: *Bews,* H. 8: 99), a XV. század elején **Magyarbős** (1407: *Magarbhws,* ZsO. 2/2: 5843) néven is említik. A mai szlovák Gabčíkovo (Lelkes 134).

[Német]domanyik 'település Hont vm.-ben, Korponától DNy-ra' 1331: *Domanik Theutonicali* (Gy. 3: 191, AO. 2: 534–5, AnjouOklt. 15: 108/191). **Domanyik** (1252: *Domanyk,* ComHont. 21) a XIII. század közepén két településre tagolódott (Gy. i. h.): **[Alsó]domanyik** (1247>1380: *Inferior Domonyk,* t., Gy. 3: 191, ComHont. 21 [itt: *inferior Domanyk*]) vagy Németdomanyik és **Tótdomanyik** (+1285>1366/1369: *Damanyk Touth,* v., Gy. 3: 191) vagy **[Felső]-domanyik.** Ez utóbbi településnek úgy látszik, még két másik, **Újfalu** és **Szelicsna** elnevezése is élhetett (1428: *Felsewdomanyk* al. nom. *Wyfalw ~ Wyfalw* seu *Zelychna,* Gy. 3: 191). Később Dömeháza, a mai szlovákiai Domaníky (Lelkes 178).

Németgörgő 'település Szepes vm. középső részén, Lőcsétől DK-re' 1320: *Gargou Theutonicalis* (AnjouOklt. 5: 352/916), 1342: *Nemetgorgow* (AnjouOklt. 26: 161/190, Fekete Nagy 179 [itt: *Nemetgargow*]), 1358, 1360, 1449: *Teutonicali Gargou* (Fekete Nagy 179), 1369: *Nemesgargov* (Cs. 1: 258). Az eredeti **Görgő** (1274: Cunch de *Gurgev* (RegArp. 2/2–3: 2518) település két részét a XIV. század elején Németgörgő és **Tótgörgő** (1320: *Gargou Sclauonicalis,* AnjouOklt. 5: 352/916) néven említették. A fent idézett 1369-es *Nemesgargov* adat talán elírás lehet. A mai szlovák Spišský Hrhov (Lelkes 236).

Németpelsőc 'település Zólyom vm. D-i részén, Bábaszék mellett K-re' 1351: *Nemet Pelseucz,* v. (F. 9/2: 68), 1410: *Nemethpelseuch* (ZsO. 2/2: 7543), 1419: *Nemeth Pelsöcz* (F. 10/6: 211) ~ *Nemeth Pelseöcz* (F. 10/6: 212), 1424: *Nemetpelsewcz* (ZsO. 11: 584) ~ *Nemethpelsewcz* (ZsO. 11: 1133). A közelében fekszik **Tótpelsőc** (1424: *Tothpelsewcz,* ZsO. 11: 584). Később Szászpelsőc, a mai szlovák Sása (Lelkes 545).

Németszeleste 'település Vas vm. É-i részén, Sárvártól ÉNy-ra' 1326/1327/1327/1339, 1326/1328/1378, 1327/1327, 1327/1339, 1398, 1417, 1421, 1422, 1423, 1424, 1458: *Nemethzeleste* (Cs. 2: 796, AnjouOklt. 10: 255/417, 332/557, 11: 39/72, 44/76, H. 2: 71–5, 3: 91–2, 4: 282, ZsO. 1: 5479, 6: 763, 8: 1153, 9: 1033, 10: 1366, 11: 125, 896), 1327>1398, 1396, 1398: *Nemethzelest* (AnjouOklt. 11: 39/72, H. 2: 72–5, ZsO. 1: 4420, 5479), 1328, 1328/1378, 1330, 1339, 1349, 1350, 1357: *Nemeth Zeleste* (Cs. 2: 796, H. 2: 71–75, 3: 91–2, 109, 160, AO. 5: 330, 6: 563, AnjouOklt. 12: 42/66, 23: 343/748 [itt: *Nemethzeleste*]), 1328, 1330, 1330>1398, 1339, 1349, 1357: *Nemuth Zeleste* (Cs. 2: 796, H. 2: 71–75, 109–110, AO. 5: 330, 6: 563, AnjouOklt. 14: 307/515, 307/516, ZsO. 1: 5479), 1330: *Nemethsceleste* (AnjouOklt. 14: 209/337, H. 3: 108), 1330>1398:

Nemeth Zelesthe (AnjouOklt. 14: 307/515, ZsO. 1: 5479), 1409: *Nemethselesthe* (ZsO. 2/2: 6672), 1414: *Nemethzelesten,* p. (F. 10/6: 665). Az eredeti **Szeleste** (1205: *Zeleste ~ Zelesthe,* Cs. 2: 796, H. 1: 3) település a XIV. század első harmadából való adatolása alapján **Magyarszeleste** (1326/1328/1378: *Magarzeleste,* AnjouOklt. 10: 255/417, H. 3: 91 [itt: *Magar Zeleste*]) és Németszeleste részekre válik szét. A XV. század második felében ezek valamelyikének a **Felsőszeleste** (1471: *Felseuzeleste,* Cs. 2: 796) névváltozata is kialakult. Később Alsó- és Felsőszeleste (Lelkes 78, 210), a mai Szeleste (Lelkes 552 *Szeleste*[2]).

[Német]szőgyén 'település Esztergom vm. É-i részén, Esztergomtól ÉNy-ra' 1291: *Theutonica* v. *Sceuden* (Gy. 2: 312, F. 6/1: 165–6). **Szőgyén** (1156: *Szőgyén,* MVV Esztergom 29; 1291: *Sceuden,* Gy. 2: 312, F. 6/1: 165–6) település a XIII. század végén két részre vált, létrejött [Német]szőgyén és **[Magyar]szőgyén** (1289: *Vngarica* v-e *Sceudem ~ Vngarice* v-e *Sceudem,* Gy. 2: 312). A település „Az esztergomi érsek ikerfaluja, mely egy magyar és egy német vendégek által lakta részre tagolódott." (Gy. i. h.). Egyesítésükkel keletkezett a mai szlovák Svodín (Lelkes 574).

Németzsúk 'település Nyitra vm. Ny-i határánál, Galgóctól ÉNy-ra' 1281> 1402: *Nemethzuk,* t. (Gy. 4: 493). IV. Béla 1238-ban a jeruzsálemi ispotályos kereszteseknek, majd 1244-ben a német lovagrendnek adta úgy, hogy az ide települők a keresztesek és a templomosok vendégeinek szabadságát élvezik (Gy. i. h.). Az eredeti **Zsúk** (1229: *Such,* v., Gy. 4: 493, H. 7: 16) település területén a XIII. század közepén kialakul Németzsúk és **[Tót]zsúk** (1258: *Swk Sclavorum,* v., Gy. 4: 493, ÁÚO. 7: 490). Később Zsúk, a mai szlovák Žlkovce (Lelkes 661).

4c. más, nem népnévi jelzős párja van

Németkál 'település Heves vm. középső részén Verpeléttől D-re, a Tarna közelében' 1341: *Nemutkal* (Cs. 1: 64). **Kál** (1331/1334: *Kaal,* Gy. 3: 106) település a XIV. század közepén három részre tagolódhatott, amit a **Háromkál** (1352: *Haromkaal,* Cs. 1: 64) névalak mutat. A mai Kál (Lelkes 286).

Németkányó ld. **[Német]újkányó**

Németmákva 'település Vas vm. K-i részén Vasvár mellett DNy-ra, a Rába közelében' 1350: *Nemethmakua* (Cs. 2: 773, ZalaOkl. 1: 499), 1393: *Nemethmakwa* (ZsO. 1: 3014), 1394: *NemethMakua* (ZsO. 1: 3370). Az eredeti **Mákva** (1286 k.: *Makua,* p., t., Cs. 2: 773, H. 6: 320) település a XIV. század első harmadában **Kismákva** (1326: *Kysmakua,* p., Cs. 2: 773, H. 3: 86) és **Nagymákva** (1326: *Nogmakua,* p., Cs. 2: 773, H. 3: 86) részre vált szét. Kis- és Nagymákfa (Lelkes 319, 423).

Németpáh 'település Zala vm. K-i részén, Keszthely mellett Ny-ra' 1419: Hozyupah al. nom. *Nemetpah* et Zent Andraspah, p. (Cs. 3: 90, ZalaOkl. 2: 416), **Németpáhi** 1403: *Nemethpahy* (ZsO. 2/1: 2246). Az adatok alapján úgy látszik,

hogy az eredeti **Páh** (1259: *Paah,* Cs. 3: 90, H. 7: 80) település a XIII. század végén három részre tagolódhatott (1289: Tres ville *Phah,* Cs. 3: 90, H. 6: 346). A XIV. század közepén ezek egyikét **Hosszúpáh** (1340: *Huzzyvpah,* p., Cs. 3: 90, ZalaOkl. 1: 362), a másikat **Nagypáh** (1340: *Nogpah,* p., Cs. 3: 90, H. 5: 117) néven említették. Mintegy három évtizeddel később Hosszúpáhot **Borpáh**nak is mondják (1369: *Huzyupah* al. nom. *Beurpah,* p., Cs. 3: 90), s ugyanekkor bukkan fel Németpáh, más néven **Felpáh** is (1369: *Felpah* al. nom. *Nemethpah,* Cs. 3: 90). A XV. század elején viszont egy oklevél Hosszúpáhot azonosnak mondja Németpáh-val. A XIV. század közepén a két települést jelölhette a **Boldogasszonypáha** (1354: *Bodughazunpaha,* Cs. 3: 90) és a **Szentandráspáh(a)** (1354: *Scenthanduryaspaha,* Cs. 3: 90, ZalaOkl. 1: 557, 1368: *Zent-Andraspah,* Cs. 3: 90) névalak. Bizonytalan, hogy melyik település a XV. század első harmadában megjelenő **Királyfiapáh** (1430: *Kyralifyapah,* Cs. 3: 90) denotátuma. Ma Alsó- és Felsőpáhok (Lelkes 75, 207).

Németszecsőd 'település Vas vm. K-i részén Körmendtől ÉK-re, a Rába közelében' 1429: *Nemethzechewd* al. nom. Lapsa, p. (Cs. 2: 795), 1464: *Nemetzecheud* (Cs. 2: 795, H. 3: 415). Az eredeti **Szecsőd** (1283: *Zecheud,* Cs. 2: 795, H. 6: 299, AnjouOklt. 12: 97/176, F. 8/7: 157) települést a XIV. század első harmadában **Egyházasszecsőd** (1339/1398: *Ighazzechewd,* AnjouOklt. 23: 213/444, F. 10/8: 443–6) néven is ismerték. Egy évszázaddal későbbről adatolható Németszecsőd, más néven **Lapsa** (adatát ld. fent), illetve majd a század közepén a **Lapsaszecsőd** (1464: *Lapsazecheud,* p., Cs. 2: 795, H. 3: 415) névváltozat. Ezeken túl megjelenik **Molnosszecsőd** (1433: *Molnoszechew,* Cs. 2: 795) is, mint önálló település. Később Molnaszecsőd (Lelkes 406), Németszecsőd (Lelkes 437), Egyházasszecsőd és Terestyénszecsőd (Lelkes 187).

[Német]újkányó 'település Zemplén vm. ÉNy-i részén, Varannótól É-ra' 1363: *Vykanyo teuthonicalis* (Cs. 1: 351), **Németkányó** 1474: *Nemethkanyo* (Cs. 1: 351). A települést **Újkányó** (1372: *Wykanow,* Cs. 1: 351) néven is ismerték, de a **Kányó** alapnév csak a XV. század elejéről adatolható (1414: *Kanyov,* Cs. 1: 351). Később Nagykőpatak, a mai szlovák Kvakovce (Lelkes 421).

Németiszentpéter 'település Somogy vm. Ny-i határánál, Csurgótól É-ra' 1412: *Nemetizenthpeter* (Cs. 2: 646, Adatok 28: 52, ZsO. 3: 2638). A települést a XIV. század végétől **Szentpéter** (1381, 1476, 1477: *Zenthpeter,* v., Cs. 2: 646) és **Stregench** (1381, 1426, 1457: *Stregench,* p., Cs. 2: 646), a két névalak összevonásával **Stregenchiszentpéter** (1390: *Stregenchy Zenthpeter,* p., Cs. 2: 646) neveken is említették. A XV. század elején pedig a **Szentpéterfalva** (1410: *Sentpeterfalua,* p., Cs. 2: 646) névalak is felbukkan. CSÁNKI szerint a népnévi jelző a szomszédos Németi (2.) helységre utal (i. h.), ENGEL térképén azonban Szentpéter szinonim neveként jelenik meg a Németi. Ma Pogányszentpéter (Lelkes 483).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Németmező 'település Heves vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1403: *Nemetmesew,* p. (Zichy 5: 346), 1404: *Nemethmezew,* p. (Zichy 5: 359, 360).

oláh

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

[Oláh?] 1. 'település Valkó vm. DK-i részén, Marót és Görögmező vidékén' 1275: *Vlach,* v. (Cs. 2: 363, Adatok 30: 39, ComSirm. 197). Az Adatok a névadatot az *olasz* népnevet tartalmazó részben tünteti fel.

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-i képző

Oláhi 'település Fogarasföld É-i határánál, az Olt partján' 1222/Pp.: t-m *Blachorum* (Gy. 2: 450), 1222/1280: t-m *Blacorum* (Gy. 2: 450, SzO. 1: 5), 1223: *Blaccis* (Gy. 2: 450, F. 3/1: 400), *1252: t-s *Olacorum* (Gy. 2: 450, SzO. 1: 9–10, 228), [1283 k.]: *Blackis* (Gy. 2: 450), [1285]: *Olachi* (Gy. 2: 450), 1291: *Olachis* (Gy. 2: 450, F. 6/1: 118), [1294, 1285-re], [1306–21, 1285-re]: *Olaci* (Gy. 2: 450), XIV. [XIII.-ra]: *Vlachis* (Gy. 2: 450). A települést a XIII. század végétől **Fogaras** (1291: *Fogras,* p. ~ *Fogros,* p., Gy. 2: 450, F. 6/1: 118) néven ismerték. Később Fogaras, a mai román Făgăraş (Lelkes 216).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Oláhfalu 1. 'település Udvarhely vm. K-i részén, Székelyudvarhelytől ÉK-re' +1301: *villa Olachalis* (AnjouOklt. 1: 74/75, SzO. 1: 29, 30), 1406, 1503: *Olahfalu* (SzO. 1: 100, EH. 1143). A SzO. magyarázó szövege szerint az +1301-es oklevél alapján bizonyos, hogy ez az udvarhelyszéki székelyek közé telepített falu királyi birtok, s eredeti lakosai, akiknek kenéze Ursus (Ursu) is meg van nevezve, oláhok voltak (SzO. i. h.). Később Szentegyházasfalu, a mai román Vlăhiţa (Lelkes 555). Az AnjouOklt. elképzelhetőnek tartja, hogy adata a későbbi Kápolnásfalu, a mai román Căpâlniţa (Lelkes 290) településre vonatkozhat (AnjouOklt. 451, 509).

***Oláhfalu 2.** ld. **Nagyoláhfalu**

Oláhtelek 'település Bihar vm. középső részén Telegdtől É–ÉK-re, a Gyepes patak közelében' +1283, +1283/1364, +1283>1430, +1283>1449: *Olahteluk,* p. (Gy. 1: 647, ÁÚO. 12: 382, J. 309, F. 7/2: 100, Cs. 1: 618, RegArp. 2/2–3: 3233), 1336: *Alahteluk* (AnjouOklt. 20: 289/394, F. 8/6: 135) ~ *Halateluk* (AnjouOklt. 20: 251/324) ~ *Halatheluk* (AnjouOklt. 20: 251/324) ~ *Olahteleek*

(ComBih. 236, AnjouOklt. 20: 233/287), 1336, 1336>1374/1379, 1336>1379, 1391, 1409, 1413: *Olahtelek* (Cs. 1: 618, AnjouOklt. 20: 252/325, 267/355, F. 8/4: 194–9, 10/3: 122, ZsO. 1: 2107, 4: 715), 1336>1379/1380, 1360, 1411, 1416: *Olahthelek,* p. (AnjouOklt. 20: 267/355, F. 8/4: 194–9, ZsO. 3: 217, 5: 1544, ComBih. 236), 1388: *Alahtalek* (ZsO. 1: 711), **Oláhtelke 2.** 1324, 1336, 1336/1379, 1336>1379: *Olahteluke,* p. (Gy. 1: 647, AnjouOklt. 8: 115/219, 20: 272/363), 1336, 1391: *Olahteleke* (AnjouOklt. 20: 252/325, 267/355, F. 8/4: 194–9) ~ *Olazteleke* (AnjouOklt. 20: 252/325, F. 8/4: 194–5, ZsO. 1: 2153), 1394, 1400: *Olahtheleke,* p. (ZsO. 2/1: 587, ComBih. 236). A település a bihari oláhok első nyoma (GYÖRFFY I. 1915/1942: 360).

Oláhtelke 1. 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Brassótól DNy-ra' 1294/1366: Tohou sive *Olahtheleky,* t., v. (Gy. 1: 832), 1295: Tohán sive *Olahteluky* (Iczkovits 79). A települést párhuzamosan **Tohán** (adatait ld. fent) néven is ismerték, GYÖRFFY Brassóvidékén tartja számon. Később Ótohán, a mai román Tohanu Vechi, Zărnesti része (Lelkes 459).

Oláhtelke 2. ld. **Oláhtelek**

Nagyoláhfalu 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Szászsebestől D-re' 1345: *Nogolahfolu,* p. (Gy. 2: 175). A település alapneve ***Oláhfalu (2.)** lehetett, erre azonban forrásainkból nincs adat. Később Szászcsór, a mai román Săsciori (Lelkes 544).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Oláhárkos 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Felkenyér és Szászárkos között' 1310: *Olaharcus,* t. (Gy. 2: 131, Iczkovits 60, AnjouOklt. 2: 425/983, EH. 872), 1315: *Olaherkes* (Gy. 2: 131, Iczkovits 60, AnjouOklt. 4: 52/120, EH. 872), 1340: *Volaherkis ~ Volaherkys* (AnjouOklt. 24: 55/114). A települést a XIV. század első harmadában **Árkos** (1310: *archis,* EH. 872) néven említik. GYÖRFFY szerint a mai Alsócsóra, a román Sălişte (Lelkes 69) helyén feküdt (Gy. 2: 131).

Oláhbáré 'település Kolozs vm. É-i határánál, Kolozstól É–ÉK-re' 1467, 1468: *Olah Bare,* p. (Cs. 5: 332, Teleki 2: 90), 1468: *Olah Baree,* p. (Cs. 5: 332). A települést a XIII. század utolsó harmadától **Báré** (1279/1345: *Baree,* p., t., v., Gy. 3: 343, Cs. 5: 332) néven említik. CSÁNKI szerint itt 1461-ben ötvenedet fizető oláh jobbágyokat jegyeztek fel (i. h.). ENGEL térképén két szomszédos település, Oláhbáré Bárétól (a mai román Bărăi, Lelkes 102) D-re fekszik.

Oláhbedecs 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyadtól DK-re' 1487, 1505: *Olah Bedech,* p. (Cs. 5: 333). A települést korábban, a XIV. század közepétől **Bedecs** (1345: *Bedech,* p., Cs. 5: 333) néven ismerték. Később Bedecs, a mai román Bedeciu (Lelkes 106).

Oláhberend 'település Kolozs vm. É-i határánál, Kolozsvártól ÉNy-ra' 1487:

Olah Berend, p. (Cs. 5: 334, EH. 116). A települést korábban, a XIV. század második felében **Berend** (1372: *Burund,* EH. 116) néven említették. Később Nádasberend, a mai román Berindu (Lelkes 412).

Oláhbikal 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyadtól DK-re' 1478, 1486, 1494: *Olah Bykal,* p. (Cs. 5: 335 EH. 122). A XIV. század közepén történt felbukkanásakor **Bikal** (1359: *Bykol,* p., Cs. 5: 335, EH. 122) néven ismerték. Később Kalotabikal, a mai román Bica (Lelkes 288).

Oláhcsesztve 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Balázsfalvától Ny-ra' 1440: *Wolahchezthwe* (EH. 273), 1441: *Olahchesthwe,* p. (EH. 273), 1453: *Wolah Chesthwe* (EH. 273), 1482: *Olahchezthwe* (Iczkovits 60, EH. 273). A települést korábban **Csesztve** (1320: *Chiesztve,* Iczkovits 60, EH. 273) néven említik. A későbbi Oláhcsesztve, a mai román Cistei (Lelkes 450).

Oláhdéda 'település Bihar vm. ÉK-i határánál Margittától DK-re, a Berettyó jobb partján' 1401: *Olahdeda,* p. (ZsO. 2/1: 1306). A település a XIV. század végén bukkant fel **Déda** (1386: *Deda,* J. 233, EH. 454) néven. Később Berettyódéda, a mai román Ghida (Lelkes 115).

[Oláh]gorbó 'település Kolozs vm.-ben Kolozsvár mellett DNy-ra, a Kis-Szamos mentén' 1448: *Gorbo walahali* (Cs. 5: 355). A XV. század elején a települést **Gorbó** (1409: *Gorbow,* p., Cs. 5: 355) néven ismerték. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román Floreştitől (Szászfenes) K-re feküdt.

Oláhlapád ld. **Oláhlapádi**

Oláhlapádi 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Enyedtől ÉNy-ra' 1499: *Olahlapathi* (Iczkovits 58, EH. 580), **Oláhlapád** 1517: *Olalapad* (EH. 580). A települést a XIII. század végén **Lapád** (1299: *Lapaad,* Iczkovits 58) néven említették. Később Oláhlapád, a mai román Lopadea Veche (Lelkes 450).

Oláhlekence 'település Torda vm. D-i határánál Tordától K–DK-re, a Kapos és a Maros egybeömlésénél' 1418: *Volahlekenche,* p. (Cs. 5: 718, ZsO. 6: 2158). A települést a XIII. század második felétől **Lekencető** (1263: *Lekenczethw,* p., Cs. 5: 718) és **Lekence** (1383: *Lekenche,* p., Cs. 5: 718, Teleki 1: 208) néven ismerték. Később Maroslekence, a mai román Lechinţa (Lelkes 388).

[Oláh]kerc 'település Fogarasföld ÉNy-i sarkában, az Olt partján' 1307, 1322/1329: *Kerch Olacorum,* p. (Gy. 2: 451, AnjouOklt. 6: 163/433), 1322: *Kercz Valachorum* (F. 8/2: 332). A települést, amely területén létrejött, a XIII. század elejétől **Kerc** (1216: *Karz,* Gy. 2: 451) néven ismerték. Később Kerc, a mai román Cârţa (Lelkes 300).

[Oláh]kölesmező 'település Kolozs vm. É-i határánál, Kolozsvártól ÉNy-ra' 1461: *valachalis Kelesmezew,* p. (Cs. 5: 371). A XIV. század második felétől a települést **Kölesmező** (1367: *Kulezmeze,* p., Cs. 5: 371) néven ismerték.

Oláhnádas 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyadtól K-re' 1431: *Volah-*

nadas (Cs. 5: 385, EH. 665), **Oláhnádasd 1.** 1431, 1528: *Volahnadasd* (Cs. 5: 385, EH. 665). A XIII. század közepén hamis oklevélből adatolható **Nádasd 1.** (+1263/1324/1580: *Nadasd,* p., Gy. 3: 365, Cs. 5: 385, EH. 665) települést a XV. század elején **Nádastelek** (1410: *Nadazthelek,* p., Cs. 5: 385, ZsO. 2/2: 7580, EH. 665) néven említik, nem sokkal később pedig Oláhnádas, illetve Oláhnádasd szinonim nevei is felbukkannak. Később Kalotanádas, a mai román Nadăşu (Lelkes 288).

Oláhnádasd 1. ld. **Oláhnádas**

Oláhnádasd 2. 'település Közép-Szolnok vm. középső részén, Hadadtól K–DK-re' 1474: *Olachnadasd* (Petri 4: 134, EH. 666), 1474, 1485: *Olah-Nadasd* (Cs. 1: 561, Petri 4: 134, EH. 666), 1485, 1491: *OlahNadasd* (EH. 666), 1491: *Olah-Nádasd* (Petri 4: 134, EH. 666). A települést párhuzamosan **Nádasd 2.** (1387: *Nadasd,* v., EH. 666) néven is ismerték. CSÁNKI szerint azonos a későbbi Hadadnádasd, a mai román Nadişu Hododului (Lelkes 246) településsel. ENGEL térképén és LELKES azonosítása szerint azonban a későbbi Szilágynádasd, a mai román Nadiş (Lelkes 567) felel meg neki.

Oláhnáprád 'település Közép-Szolnok vm. középső részén Nagygoroszlótól É-ra, a Szamos mellett' 1388: *Volakalis Naprad,* v. (Petri 4: 141, EH. 671), 1472: *Olah-Naprad* (Cs. 1: 561, Petri 4: 141, EH. 671) ~ *olah naprad*ban (EH. 671). A települést párhuzamosan **Náprád** (1406: *Napraad,* ZsO. 1: 599, 2/1: 4370) néven is ismerték. Később Náprád, a mai román Năpradea (Lelkes 431).

Oláhnyerce 'település Kolozs vm. ÉNy-i határánál, Hunyadtól ÉK-re' 1525: *Olahnercze,* p. (Cs. 5: 387). A települést a XIV. század első felében **Nyerce** (1334/1335: *Neech,* Gy. 3: 365) néven említették. Később Nyerce, a mai román Mierţa (Lelkes 442).

Oláhnyíres 'település Belső-Szolnok vm. K-i részén, Betlentől É-ra' 1506: *Olah-Nyires* (Kádár 5: 262). Később Diófás, a mai román Mireş (Lelkes 172).

Oláhpete 'település Kolozs vm. É-i határánál, Kolozstól ÉK-re' 1499: *Olahpethe,* p. (Cs. 5: 394, EH. 754). A XIII. század végén megjelenő **Petelaka** (1294/1347: *Pethelaka,* v., Gy. 3: 368, EH. 754), más néven **Peturtelke** (1296: *Pethurteluke,* p., Gy. 3: 368, Cs. 5: 394, H. 7: 248, EH. 754) települést a XIV. század első harmadában **Petetelke** (1335: *Pethetheluke,* AnjouOklt. 19: 248/555), egy évszázad múltán **Pete** (1430: *Pethe,* p., Cs. 5: 394, EH. 754), a XV. század végén pedig Oláhpete néven említették. CSÁNKI megjegyzi, hogy „1461-ben Pete helységben ötvenedet fizető oláh jobbágyok is laktak." (i. h.). Később Magyarpete, a mai román Petea (Lelkes 380).

Oláhrákos 'település Doboka vm. Ny-i részén Gorbótól DNy-ra, az Almás mellett' 1485: *OlahRakos* (EH. 802). A település a XIV. század első harmadában **Rákos** (1320: *Rakus,* p., t., Gy. 2: 85, EH. 802) néven bukkant fel. Később Almásrákos, a mai román Racâş (Lelkes 67).

Oláhremete 2. 'település Ung vm. ÉNy-i részén, Szobránctól É-ra' 1449, 1520 k.: *Olahremethe* (ComUng. 134, Sztáray 2: 441, Cs. 1: 397). A XIV. század közepétől **Remete** (1345: *Remethe,* p., ComUng. 134) néven említett település szinonim elnevezése a következő évszázad elején **Jeszenő** (1418: Remethe al. nom. *Jezenew,* p., ComUng. 134, Sztáray 2: 202), a század közepén Oláhremete. Később Jeszenőremete, a mai szlovák Vyšné Remety (Lelkes 283).

Oláhsolymos 'település Kolozs vm. K-i részén, Tekétől DNy-ra' 1397: *Olahi de Solmus* (Cs. 5: 401, Teleki 1: 257, EH. 959), 1398: *Volachi de Solmus* (Cs. 5: 401, Teleki 1: 263, EH. 959), 1457: *Solmos volahicalis,* p. (Cs. 5: 401, EH. 959), 1464: *Olahsolmos,* p. (Cs. 5: 401, EH. 959) ~ *Olahsolmus,* v. (EH. 959). A települést a XIV. század elejétől **Solymos** (1318: *Solumus,* t., Cs. 5: 401, AO. 1: 482, EH. 959) néven említik. Később Mezősolymos, a mai Stupini (Lelkes 399).

Oláhsóspatak 'település Torda vm. D-i határánál, Ludastól K-re' 1420: *Volahsospatak,* p. (Cs. 5: 730, ZsO. 7: 1602). A települést **Sóspatak** (1414: *Sospathak,* p., Cs. 5: 730) néven is ismerték. Szomszédságában ÉK-re a Székelyföldön egy másik Sóspatak, a későbbi Székelysóspatak feküdt (forrásainkban erre a névalakra nincs adat), ez magyarázhatja a jelzői névrészt. Később Kerelősóspatak, a mai román Şăuşa része Şăuşa de Câmpie néven (Lelkes 301).

[Oláh]száldobágy 'település Bihar vm. ÉK-i részén Margittától DK-re, a Berettyó bal partján' 1401: *Volahaly Zaldobag,* p. (ZsO. 2/1: 1306). **Száldobágy** (1390: *Zaldobag,* p., ZsO. 1: 1601) települést ugyanakkor Oláhszáldobágy és **Száldobágytelke** (1406: *Zaldobachtheleke,* ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 341 [itt: *Zaldubachtheleke*]) néven is ismerték. A mai rom. Săldăbagiu de Barcău (Lelkes 572).

Oláhszentgyörgy 'település Kolozs vm. DK-i határánál, Tekétől DNy-ra' 1466: *Olah Zenthgyerg,* p. (Cs. 5: 406, EH. 890), 1498: *Olahzenthgyergh,* p. (Cs. 5: 406, Teleki 2: 224, EH. 890). A települést a XIV. század első felétől **Szentgyörgy** (1329: *Zengurgy,* t., Gy. 3: 371, Cs. 5: 406, AO. 2: 397, EH. 890) és **Szentgyörgytelke** (1344: *Zenthgurgthelke,* p., Cs. 5: 406, EH. 890) néven említették. Később Uzdiszentgyörgy, a mai román Sângeorgiu de Câmpie (Lelkes 621).

Oláhszentkirály 'település Torda vm. Ny-i részén, Tordától ÉNy-ra' 1430: *volahalis Zenthkyral,* p. (Cs. 5: 736, EH. 321), 1516: *Olahzenkyral,* p. (Cs. 5: 736, EH. 321). A települést a XIV. századtól **Szentkirály** (1310: *Scentkyraly,* v., Cs. 5: 736, EH. 321) néven ismerték. Később Pusztaszentkirály, a mai román Crăeşti (Lelkes 493).

Oláhterebes 'település Szatmár vm. D-i határánál, Béltektől D-re' 1470: *Olahtherebes* (Cs. 1: 565). A XIV. század végén **Terebes** (1393: *Terebes,* p. Valahalis, ComSzath. 136, Maksai 219) néven említik, és Közép-Szolnok vm.-ben tartják nyilván. Később Rákosterebes, a mai román Racova (Lelkes 500).

Oláhuzon 'település Máramaros vm.-ben, pontos helye ismeretlen' é. n.: *Olah Uzon,* p. (Cs. 1: 453).

Oláhvásárhely 'település Doboka vm. É-i részén, Széktől ÉK-re' 1347, 1367: *Olachys de Wasarhel* (Kádár 7: 73, EH. 1023). A település a XIV. század elején **Vásárhely** ([1326–42]>1347: *Vasarhel,* Gy. 2: 93, EH. 1023) néven bukkan fel, s a század közepén kapja a népnévi előtagot. Később Kékesvásárhely, a mai román Târguşor (Lelkes 298).

4b. népnévi jelzős párja van

Felsőoláhpeterd ld. **Oláhpeterd**

Középsőoláhpeterd ld. **Oláhpeterd**

Oláhbányabükke 'település Torda vm. É-i részén a kolozsi határnál, Tordától ÉNy-ra' 1416: *Olah Banabyke,* p. (Cs. 5: 331, ZsO. 5: 1739 [itt: *Olah-Banabyke*]), 1432: *Volachbanabiki,* p. (Cs. 5: 331), 1445: *Banabyki* hungaricalis videlicet et *walachalis,* p. (Cs. 5: 331), 1500: *Olahbanabyky,* p. (Cs. 5: 331, Teleki 2: 238), 1504: *Olah Banabyki,* p. (Cs. 5: 331), 1521: *Olah Banyabyky,* p. (Cs. 5: 331), 1523: *Olahbanyabyky,* p. (Cs. 5: 331). A XIII. század végén említett **Bányabükk(e)** (1297: *Banabyk,* p., Cs. 5: 331 ~ 1428: *Banabyke,* p., Cs. 5: 331) településen a XV. század elején jött létre **Magyarbányabükke** (1416: *Magiar Banabyke,* p., Cs. 5: 331) és Oláhbányabükke ikertelepülés. Később Bányabükk, a mai román Vâlcele (Lelkes 99).

Oláhbáród 'település Bihar vm. K-i részén Sebesvártól ÉNy-ra, a Sebes-Körös jobb partjánál' 1393: *Olahbarod,* p. (J. 207, ComBih. 55, EH. 154). A település az eredeti **Báród** ([1291–4]: *Baroud,* v., Gy. 1: 598, J. 207, Cs. 1: 603, VP. 300, 359) kettéosztódásakor született meg, és **Kisbáród** (1500: *Kysbarod,* EH. 154) néven is ismerték. Ikertelepülése **Magyarbáród** (1392: *Magiarbarod,* J. 207), más néven **Nagybáród** (1500: *Naghbarod,* EH. 153). A mai román Borozel (Lelkes 310).

Oláhberektye 'település Hunyad vm. D-i részén Hátszegtől ÉK-re' 1480: *Olahberthe* (Cs. 5: 76, EH. 172), 1483, 1485, 1505: *Olahberekthe,* p. (Cs. 5: 76, EH. 172), 1503, 1504: *Olahberethe,* p. (Cs. 5: 76, EH. 172), 1505: *Olahbrech,* p. ~ *Olah Berethe,* p. (Cs. 5: 76, EH. 172), 1524: *Olahbrethe,* p. (Cs. 5: 76). **Berektye** (1332–6/Pp. Reg.: *Berecce ~ Berekete,* Gy. 3: 291, EH. 172) a XV. század végén Oláhberektye és **Magyarberektye** (1483, 1485: *Magyarberekthe,* p., Cs. 5: 76) ikertelepülésekre bomlott. Később Oláhbrettye, a mai román Bretea Română (Lelkes 449).

Oláhbikó 'település Szatmár vm. DK-i részén, Erdőszáda mellett ÉNy-ra' 1424: *Olahbyko,* p. walahales (Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31, EH. 123), **Oláhnagybikó** 1470: *Olah Naghbiko* (Cs. 1: 471, EH. 123), **Oláhkisbikó**

1470: *Olahkysbyko* (Cs. 1: 471, EH. 123 [itt: *Olahkisbyko*]). MAKSAI szerint **Bikó** (1394: *Byko* et altera *Byko,* v., Cs. 1: 471, Németh 2008: 31, Maksai 117 [itt: *Biko*]) „Magva a XIII. század közepe után … települt meg. (Az 1231.-i határjárás csak Bikópatakát említi: Wenzel XI. 232. l.) Ennek a telepnek lakói magyarok voltak s csak később … alapítottak az általuk hozott román pásztorok új Bikó nevű falukat." (Maksai 117). A XV. század első harmadában, azonos dátummal adatolható **Magyarbikó** (1424: *Magerbyko,* p., Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31), illetve a román lakosságú (vö. Németh 2008: 31) Oláhbikó és **Nagybikó** (1424: *Nagbyko,* Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31). A XV. század közepe táján Magyarbikó egyik része a **Szakállasbikó** (1463: *Zakalosbyka,* p., Cs. 1: 471, Maksai 117, Németh 2008: 31 [itt: *Zakalosbiko*]) elnevezést kapta (vö. Németh i. h.). A század utolsó harmadában — valószínűleg Oláhbikó két részének megnevezéseként — bukkant fel Oláhnagybikó és Oláhkisbikó. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román Bicău (Papbikó) körül feküdt.

Oláhbocsárd 'település Erdélyi Fehér vm. közepén, Magyarigentől É-ra' 1496: *Olahbochard* (Iczkovits 52). **Bocsárd** településből (1238/1290–1301: *Buchard,* Gy. 2: 134, Iczkovits 52) a XV. század végén két ikerfalu, Oláhbocsárd és **Magyarbocsárd** (1505: *Magyarbochard,* Iczkovits 52) jött létre. Később Borosbocsárd, a mai román Bucerdea Vinoasă (Lelkes 130).

Oláhbós 'település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozstól DNy-ra' 1499: *Walabos,* p. (Cs. 5: 337, EH. 148), 1510: *Olah Bos,* p. (Cs. 5: 337, EH. 148). A XIII. század elején feltűnt **Bós** (1214: *Bos,* EH. 148) egy bő évszázad múlva **Magyarbós** (1499: *Magyarbos,* p., Cs. 5: 337, EH. 116) és Oláhbós ikertelepülésekre bomlik. Később Kolozsbós, a mai román Boju (Lelkes 331).

Oláhbóz 'település Hunyad vm. ÉNy-i részén, Marosillyétől K-re, Dévától ÉNy-ra' 1518, 1520: *Olaboz,* p. (Cs. 5: 79). **Bóz** (1484: *Boz,* p., Cs. 5: 79) település a XV. század végén **Tótbóz** (1494: *Thothboz,* p., Cs. 5: 79), más néven Oláhbóz és **Magyarbóz** (1453: *Magyarboz,* p., Cs. 5: 79) vagy **Magyarbózfalva** (1516: *Magyar Bozfalwa,* p. ~ *Magyar-Boozfalwa,* p., Cs. 5: 79) településekre vált szét. Ugyanebből az időből adatolhatók a **Kisbózfalva** (1516: *Kys Bozfalwa,* p. ~ *Kysboozfalwa,* p., Cs. 5: 79) vagy **Kisbóz** (1520: *Kysboz,* p., Cs. 5: 79) és a **Papbóz** (1518: *Papboz,* p., Cs. 5: 79) névalakok is. Később Bóz, a mai román Boz (Lelkes 133).

Oláhdellő 'település Torda vm. D-i határánál, a Maros mellett' 1477, 1486: *Olahdellew,* p. (Cs. 5: 698, EH. 367), 1498: *Olah Dellew,* p. (Cs. 5: 698). A XIV. század közepéről adatolható **Dellő** (1344: *Dellew,* EH. 367) település a század végén két részre bomlott: az északabbi az Oláhdellő, a délebbi a **Magyardellő** (1486: *Magyardellew,* p., Cs. 5: 698) nevet kapta. Később Oláhdellő, a mai román Dileu Vechi (Lelkes 450).

Oláhderna ’település Bihar vm. ÉK-i részén, Szalárdtól K-re’ 1406: *Olahdarna* (ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 232, EH. 363). A XV. század második felében bukkan fel a település **Felsőderna** (1472: *Felsewdarna,* J. 232, EH. 363) elnevezése. Ikertelepülése **Magyarderna** (1406: *Magyardarna,* ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 232), más néven **Alsóderna** (1472: *Alsodarna,* J. 232, EH. 363). A mai román Derna (Lelkes 201).

Oláhdetre ’település Torda vm. középső részén, Tordától K-re’ 1441: *Olahtedreh,* p. (Cs. 5: 699). A legkorábban a pápai tizedjegyzékben említett **Detre** (1332–7: *Deruk ~ Tetruch ~ Tetruh,* Cs. 5: 699) település két részét egy évszázad múlva Oláhdetre és **Magyardetre** (1441: *Magyartedreh,* p., Cs. 5: 699) néven ismerték. Később Alsódetrehem, a mai Tritenii de Jos (Lelkes 69).

Oláhdezmér ’település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozsvártól K-re’ 1446: *Vladesmir,* p. (Cs. 5: 345, EH. 365), 1450: *Volah Desmir,* p. (Cs. 5: 345, EH. 365) ~ *Walah Dezmer* (EH. 365), 1451: *Wolahdezmer,* p. (Cs. 5: 345, EH. 365), 1457: *Olah Dezmer,* p. (Cs. 5: 345, EH. 365), 1461, 1469, 1511, 1523: *Olahdezmer,* p. (Cs. 5: 345, Teleki 2: 102, EH. 365), 1470: *Olahdesmer,* p. (Cs. 5: 345, Teleki 2: 110), 1477: *Olachdezmer,* p. (Cs. 5: 345). A XIV. század elejétől adatolható **Dezmér** (1315/1418: *Desmer,* p., Gy. 3: 346, Cs. 5: 345, Teleki 1: 34, EH. 365) a XV. század közepén **Magyardezmér** (1451: *Magyardezmer,* p., Cs. 5: 345, EH. 365) és Oláhdezmér településekre bomlik. Később Dezmér, a mai román Dezmir (Lelkes 171).

Oláhegres ’település Torda vm. Ny-i részén, Tordától Ny-ra’ 1484: *Olahegres,* pr. (Cs. 5: 700). A XIV. század elején felbukkant **Egres** (1306: *Egres,* p., Anjou-Oklt. 2: 36/68) település a XV. század közepén **Alsóegres** (1440: *Also Egeres,* p. ~ *Alsoegrus,* p. ~ *Alsoegres,* p., Cs. 5: 700) és **Felsőegres** (1440 k.: *Felsewegres,* p., Cs. 5: 700) részekre tagolódott. Az előbbi település szinonim neve négy évtized múltán **Magyaregres** (1484: *Magyaregres,* pr., Cs. 5: 700), az utóbbié Oláhegres. A XVI. század elején **Pusztaegres** (1504: *Pwztha Egres,* p., Cs. 5: 700) valószínűleg a két településrész összefoglaló elnevezése. Később Tordaegres, a mai román Livada (Lelkes 599).

Oláhfellak ’település Doboka vm. K-i részén Betlentől D-re, a Meggyes jobb oldalán’ 1496: *Oláh-Fellak* (Kádár 3: 444). A XIV. század második felében felbukkant **Fellak** (1364: *Fellak,* Kádár 3: 444) település két részét a század végén **Magyarfellak** (1496: *Magyar-Fellak,* Kádár 3: 444) és Oláhfellak néven említik. Később Fellak, a mai román Feleac (Lelkes 199).

Oláhfenes ’település Kolozs vm. DNy-i részén, Kolozsvártól DNy-ra, Szászfenestől D-re’ 1263, 1332–5/Pp. Reg.: *Olaufernes* (Gy. 3: 347, Cs. 5: 350, Ortvay 1/2: 649, EH. 1142), 1263, 1332–5/Pp. Reg., 1409, 1446, 1503, 1505: *Olahfenes,* p. (Gy. 3: 347, Cs. 5: 350, ZsO. 2/2: 7225, Ortvay 1/2: 649, EH. 1142), 1332–5/Pp. Reg.: *Olafanes* (Ortvay 1/2: 649), 1332–5/Pp. Reg.: *Olafenes* (Gy. 3:

347, Cs. 5: 350, Ortvay 1/2: 649, EH. 1142), 1442, 1449: *Volahfenes* (Cs. 5: 350, EH. 1142). A települést korábban **Fenes** (1263: *Fenes,* EH. 1142) néven ismerték. Később három, egymáshoz közeli település jött létre: Oláhfenes, **Szászfenes** (1297: *Zaazfenes,* p., Gy. 3: 347, Balázs 46, Cs. 5: 350) és **Kisfenes** (1456: *Kysfenes,* p., Cs. 5: 350). Később Magyarfenes, a mai román Vlaha (Lelkes 378).

Oláhfráta 'település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozstól DK-re' 1402: *Olahffratha,* p. (EH. 432), 1402, 1415, 1440, 1441, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1464, 1465, 1469, 1473, 1479, 1482, 1492, 1493, 1509, 1522, 1525: *Olahfratha,* p. (Cs. 5: 351, EH. 432, SzO. 8: 231, 232, ZsO. 2/1: 1593), 1413, 1415: *Wolahfratha,* p. (Cs. 5: 351, Teleki 1: 393, EH. 432), 1413, 1414: *Oláhfráta* [modernizált alak] (ZsO. 4: 1234, 2107), 1415: *Olachfratha* (ZsO. 5: 356) ~ *Volachfratha* (ZsO. 5: 1171), 1417, 1441: *Volahfratha,* p. (ZsO. 6: 914, Cs. 5: 351, EH. 432), 1418, 1453, 1458, 1463: *Olahfrata,* p. (ZsO. 6: 1941, Cs. 5: 351, EH. 432). A XIV. század első harmadában említett **Fráta** ([1243]/1488 [1242-re]: *Frata,* v., Gy. 3: 348) település a XV. század elején **[Magyar]fáta** (1241: *Frata hungaricalis,* EH. 432) és Oláhfráta településekre bomlik.

Oláhkályán 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozstól ÉK-re' 1468, 1479, 1488, 1502, 1503, 1504: *Olahkalyan,* p. (Cs. 5: 364, Teleki 2: 89, 251, 259, EH. 205), 1474: *Olahkaulyan,* p. (Cs. 5: 364, EH. 205), 1483, 1491, 1505, 1516: *Olahkallyan,* p. (Cs. 5: 364, Teleki 2: 183, 351, EH. 205). **Kályán** (1326: *Kalyan,* v., Gy. 3: 351, Cs. 5: 364, AnjouOklt. 10: 233/376) település a XV. század második felében **Magyarkályán** (1468: *Magyarkalyan,* p., Cs. 5: 364, Teleki 2: 89, EH. 204) és Oláhkályán településekre bomlik. Később Kiskályán puszta (Cs. i. h.), a mai román Căianu Mic (Lelkes 316, *Kiskaján*).

Oláhkapus 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Gyalutól ÉNy-ra' 1391, 1469: *Olahkapus,* p. (Cs. 5: 365), 1469: *Wolahkapus* (EH. 215), 1486: *Olahkapws,* p. (Cs. 5: 365, EH. 215), **Oláhkiskapus** 1483: *Olah Kyskapws,* p. (Cs. 5: 365, EH. 215), 1486: *Olahkyskapus* (EH. 215). A település a XIII. század elején bukkant fel **Felkapusi** (1219/1550: *Felcopusi,* v., Gy. 3: 351, EH. 215 [itt: *Fel Kopusi*]) néven, amely a tőle K-re fekvő **Kapus** (1282: *Kopus,* v., Cs. 5: 365, Gy. 3: 351) település jelző nélküli nevével áll korrelációban. A települést a XIV. század végén Oláhkapusként említik, s ez a névalak a már említett Kapus **Magyarkapus** (1391: *Magiarkapus,* p., Cs. 5: 365, EH. 215) névalakjával áll szemben. A XV. század első felében Oláhkapus szinonim neveként a **Kiskapus** (1439: *Kyskapus,* p., Cs. 5: 365, EH. 215) jelenik meg, és e település két részét nevezhette meg a század végéről adatolható **Magyarkiskapus** (1483: *Magyar Kyskapws,* p., Cs. 5: 365, EH. 215 ~ *Magyarkyskapus,* p., Cs. 5: 365) és Oláhkiskapus. Megjegyzendő, hogy ENGEL térképén három település szerepel: Gyalutól ÉNy-ra található Nagykapus, tőle nyugatra Kiskapus, Oláhkapus pedig mindkét településtől DNy-ra helyezkedik el, ám Oláhkapus lokalizálásánál azt olvashatjuk, hogy e

település Kiskapus területén feküdt. Később Magyarkiskapus, a mai román Căpuşu Mic (Lelkes 379).

Oláhkara 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozs mellett Ny-ra' 1459: *Olah Kara,* p. (Cs. 5: 366). A XIV. század első felétől adatolható **Kara(d)** (1339/1364: *Kara,* p., Gy. 3: 352, AO. 3: 615; 1423: *Karad,* p., Cs. 5: 366) település két részét a XV. század első felében felbukkant adatok szerint **Magyarkara** (1433: *Magyarkara,* p., Cs. 5: 366), illetve Oláhkara néven említik. Később Kolozskara, a mai román Cara (Lelkes 331).

Oláhkecel 'település Kraszna vm. K-i határánál, Krasznától DK-re' 1416: *Kechel Volahalis* (ZsO. 5: 2107), 1471: *Olahkechel* (Cs. 1: 583, EH. 629), 1496: *Olahkeczel* (Cs. 1: 583, EH. 629). A XIII. század elejétől datálható **Kecel** (1213/1550: *Rechel [ɔ: Kechel],* v., Gy. 3: 514, EH. 629) település **Magyarkecel** (1388: *Magyarkeczel,* EH. 629 Petri 3: 612), más néven **Alsókecel** (1349: *Olsoukechel,* p. ~ *Olsou Kechel,* EH. 629) és Oláhkecel, más néven **Felkecel** (1359: *Felkechel,* Cs. 1: 583, Petri 3: 612 ~ *Felkeczel,* Cs. 1: 583) ikertelepülésekre vált szét. Később Oláhkecel, a mai román Meseşenii de Sus (Lelkes 450).

Oláhkegye 'település Szatmár majd Szolnok vm.-ben, Tasnádtól K-re' 1417: *Olachkege* (Cs. 1: 477, Németh 2008: 135, ZsO. 6: 988) ~ *Olahkege* (Cs. 1: 477, Németh 2008: 135, ZsO. 6: 988, EH. 244). A XIII. század elején megjelent **Kegye** ([1235–70]/1297>1300/XVIII.: *Kege,* p., Németh 2008: 135, EH. 244) részeit a XIV. század elején Oláhkegye és **Magyarkegye** (1417: *Magyarkege,* p., Cs. 1: 477, Németh 2008: 135, ZsO. 6: 988) néven említették, s talán ezek egyikének szinonim elnevezése lehetett a **Váraljakegye** (1417: *Waralyakege,* Cs. 1: 477, Németh 2008: 135 [itt: *Warallyakege*], ZsO. 6: 988, Maksai 159 [itt: *Varalyakege*]). A XV. század közepén a két rész új névformájaként bukkan fel **Alsókegye** (1446: *Alsokege,* Cs. 1: 477) és **Felsőkegye** (1446: *Felsewkege,* Cs. 1: 477). Később Kegye, a mai román Chegea (Lelkes 297).

Oláhkisbikó ld. **Oláhbikó**

Oláhkiskapus ld. **Oláhkapus**

Oláhkövesd 'település Közép-Szolnok vm. középső részén, Hadadtól DNy-ra' 1466: *Olahkewesd* (Cs. 1: 558, EH. 252). A XV. század második felében **Kövesd** (1454: *Kewesd,* EH. 252) település két részét **Magyarkövesd** (1466: *Magyarkewesd,* Cs. 1: 558) és Oláhkövesd néven említették. Később Szilágykövesd, a mai román Chieşd (Lelkes 567).

Oláhlugas 'település Bihar vm. K-i részén Élesdtől Ny-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1406: *Olahlugas* (ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 292). A település a korábbi **Lugas(d)** ([1291–4]: *Lugas,* v., Gy. 1: 640, J. 292, VP. 300, AO. 6: 165; 1406: *Lugasd,* ZsO. 2/1: 4373, 5057, J. 292) település kettéosztódásakor jött létre, iker-

települése **Magyarlugas** (1458: *Magyarlugas,* Cs. 1: 615). Később Felsőlugos, a mai rom. Lugaşu de Sus (Lelkes 205).

Oláhméhes 'település Kolozs vm. DK-i határánál, Kolozstól DK-re' 1426, 1427: *Mehes volahalis,* p. (Cs. 5: 381). A XIII. század végén a forrás két **Méhes** (1293/1580: duas *Mehes,* Gy. 3: 363) településről szól, ezek a **[Kis]méhes** (1293/1580: *Mehes Minoris,* Gy. 3: 363) és a **[Nagy]méhes** (1293/1580: *Mehes Maioris,* Gy. 3: 363), illetve a század közepén a **[Magyar]méhes** (1426: *Mehes hungaricalis,* p., Cs. 5: 381) és az Oláhméhes nevet viselték. CSÁNKI megjegyzése szerint néha Torda vm.-hez számítják (i. h.). Később Mezőméhes, a mai román Miheşu de Câmpie (Lelkes 398).

Oláhnagybikó ld. **Oláhbikó**

Oláhnemegye 'település Belső-Szolnok vm. K-i csücskében Alsóilosvától ÉK-re, a Nagy-Szamos mellett' 1505, 1507: *Oláhnemege* (EH. 679), 1514: *Memege volachali* (EH. 679). A XIV. század második felében **Nemegye** (1367: *Nemige,* EH. 679) néven felbukkant település szinonim neve a **[Felső]nemegye** (1392: *Nemege superiori,* EH. 679), amely a közelében fekvő **[Alsó]nemegye** (1392: *Nemege inferiori,* EH. 678) nevével áll korrelációban. Az Oláhnemegye névforma pedig az előbb említett Alsónemegye további **[Magyar]nemegye ~ [Szász]nemegye** (1514: *Nemege hungaricali* alio nomine *Nemege saxonicali,* EH. 678) elnevezésétől különül el. Később Oláhnemegye, a mai román Nimigea de Sus (Lelkes 450).

Oláhpalatka 'település Kolozs vm. É-i határánál, Kolozstól ÉK-re' 1499, 1523: *Olahpalothka,* p. (Cs. 5: 391, EH. 739), 1501, 1508, 1509: *Olahpalathka,* p. (Cs. 5: 391, 739). A XIII. század végén felbukkant **Palatka** (1219: *Palathka,* p., EH. 739) települést a XIV. század első harmadában **Felsőpalatka** (1323> 1347: *Felsewpalathka,* Gy. 3: 366, AnjouOklt. 7: 82/162, EH. 739) néven említették. A századfordulón **Magyarpalatka** (1499: *Magyarpalothka,* p., Cs. 5: 391, EH. 739) és Oláhpalatka részekre tagolódott. Később Magyarpalatka, a mai román Pălatca (Lelkes 380).

Oláhpata 'település Kolozs vm. középső részén Kolozsvártól DK-re, Kolozstól DNy-ra' 1326: Eghasas*,* Magyar- et *Olahpatha* (EH. 735). A XIII. század első harmadában felbukkant **Pata** (*1229/1550: *Poca [ɔ: Pota],* v., Gy. 3: 367, EH. 735) település részeit a XIV. század első harmadában Oláhpata, **Egyházaspata** (adatát ld. fent) és **Magyarpata** (adatát ld. fent) néven ismerték. Oláhpata másfél évszázad múltán **Alsópata** (1473: *Alsopatha,* p., Cs. 5: 393, EH. 739), Magyarpata pedig újabb négy évtized múlva **Felsőpata** (1516: *Felsew Patha,* p., Cs. 5: 393, EH. 739) néven adatolható. Később Kolozspata, a mai román Pata (Lelkes 331).

Oláhpeterd 'település Torda vm. Ny-i részén Tordától Ny-ra, a Hesdát-patak mellett' 1407: *Peterd volachorum,* p. (Cs. 5: 725, EH. 760, ZsO. 2/2: 5271),

1415: *Peterd* vngaricalis et *volahales,* p. (Cs. 5: 725, EH. 760) ~ *Peterd Vngaricali* et *Volahalibus* (ZsO. 5: 385), 1415, 1417: *Peterd Volahali,* p. (ZsO. 5: 560, 6: 940), 1417, 1429: *Peterd volahalis,* p. (Cs. 5: 725), 1417: *Peterd Volahalibus,* p. ~ *Peterd Volahalium,* p. (ZsO. 6: 940), 1482: *Petherd wolahales,* p. (Cs. 5: 725), 1486: *Olahpetherd,* p. (Cs. 5: 725, EH. 760), 1505: *Olah Petherd,* p. (Cs. 5: 725, EH. 760), **Felsőoláhpeterd** 1470, 1484: *Felsewolahpetherd,* p. (Cs. 5: 725, EH. 760), 1483: *Felsew Olah Petherd,* p. ~ *Felsew Olahpetherd* (Cs. 5: 725), **Középsőoláhpeterd** 1470, 1483, 1484: *Kezepsew Olah Petherd,* p. (Cs. 5: 725, EH. 759, 760). Az előbb **Hasadát** (1278: *Hasadad,* t., Cs. 5: 725, H. 8: 443, EH. 759), majd **Peterd(i)** (1297: *Peturd,* t., Cs. 5: 725, H. 8: 447; 1310: *Peterdy,* Cs. 5: 725, AnjouOklt. 2: 392/899, EH. 759) néven ismert település a XV. század elején **[Magyar]peterd** (1407: *Peterd hungaricali,* p., Cs. 5: 725, EH. 759) és Oláhpeterd önálló részekre bomlik, két évtized múlva pedig a források már három Peterdről szólnak (1434: tres possessiones *Petherd,* p., Cs. 5: 725, EH. 759). A század végén jelenik meg a harmadik önállóvá lett település Középsőoláhpeterd és **Középpeterd** (1483: *Kezeppeterd,* Cs. 5: 725, EH. 759) névalakja. Ezzel nagyjából egyidőben Magyarpeterdet **Alsópeterd** (1493: *Alsopetherd,* p., Cs. 5: 725, EH. 759), Oláhpeterdet Felsőoláhpeterd és **Felsőpeterd** (1493: *Felsewpetherd,* p., Cs. 5: 725, EH. 760) néven említik. Később Középpeterd a mai román Petreştii de Mijloc (Lelkes 345), Felsőpeterd pedig a mai román Petreştii de Sus (Lelkes 207).

Oláhpián 'település Szeben vm. ÉNy-i csücskében, Szászsebes mellett DNy-ra' 1451?: *Olahpen* (EH. 765), 1456: *Olahpeen,* p. (EH. 765), 1464: *Olahpyen,* v. (EH. 765), 1483: *Pyen Olachicalis,* p. (EH. 765). Neve korrelációban áll a tőle É-ra fekvő **Szászpián** (1451?: *Zazpen,* EH. 765) elnevezésével. Később Felsőpián, a mai román Pianu de Sus (Lelkes 207).

Oláhrápolt 'település Hunyad vm. ÉK-i határánál Dévától K-re, a Maros mentén' 1513: *Olah Rapolth* (Cs. 5: 130) ~ *Olah Rapolth* al. nom. Thothfalw, p. (Cs. 5: 130, EH. 805). **Rápolt** (1332–4: *Rapolt,* Cs. 5: 130) területéből a XVI. század elején vált ki, s lett önálló településsé Oláhrápolt vagy **Tótfalu (55.)** (adatát ld. fent). Később Kisrápolt, a mai román Rapolțel (Lelkes 322). Sajátos a településnév-párja, mert az utótag földrajzi köznévre váltott.

Oláhremete 1. 'település Bihar vm. D-i részén Belényestől É-ra, a Remete-patak bal partján' 1445: *Olahremethe* (J. 328). **Remete** (1422: *Remethe,* Cs. 1: 621, J. 328, ComBih. 264) részekre szakadásával alakult ki **Magyarremete** (1445: *Magyarremethe,* J. 328) és ikertelepülése, Oláhremete. Ez utóbbi települést jelölte a XVI. század közepétől a **Váncsaremete** (1552: *Wanchya Remethe,* J. 328) név is. Később Magyarremete, a mai román Remetea (Lelkes 380).

Oláhrőd 'település Kolozs vm. D-i határánál, Kolozsvártól DK-re' 1500 k., 1503, 1521: *Olah Rewd,* p. (Cs. 5: 396, EH. 818), 1505: *Olahrewd,* p. (EH. 818).

A XIII. század végén felbukkant **Rőd** (1292: *Revd,* Gy. 3: 368, Cs. 5: 396, EH. 818) település két részét a XVI. század elején **Magyarrőd** (1500 k.: *Magyar Rewd,* p., Cs. 5: 396, EH. 818) és Oláhrőd néven említették. Később Rőd, a mai román Rediu (Lelkes 511).

Oláhsármás 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozstól K–ÉK-re' 1348: *Sarmas Walahali* (EH. 878), 1438: *Sarmas walahalis,* p. (Cs. 5: 399, EH. 878), 1467, 1468, 1474, 1479, 1483, 1488, 1491, 1496, 1502, 1505, 1516: *Olah Sarmas,* p. (Cs. 5: 399, Teleki 2: 90, 183, 215, 252, 351, EH. 878). A XIV. század elején megjelenő **Sármás** (1311>1348: *Sarmas,* p., Gy. 3: 369, EH. 818) települést egy évszázad múltán **Ósármás** (1402: *Osarmas,* p., Cs. 5: 399) néven említik. A XVI. század második felében **[Magyar]sármás** (1438: *Sarmas hungaricalis,* p., Cs. 5: 399) és Oláhsármás településekre bomlik. Később Kissármás, a mai román Sărmăşel (Lelkes 323).

Oláhszancsal 'település Küküllő vm. DNy-i határánál Küküllővártól DNy-ra, a Kis-Küküllő mellett' 1513: *Olahzanchal,* p. (Cs. 5: 894, EH. 885). A XIII. század közepén felbukkant **Szancsal** (1252/1291/1588: *Zonchel,* t., Gy. 3: 559, EH. 885) település egyik felét **Szancsaltelke** (1271: *Zanchalteluky,* t., Gy. 3: 559, EH. 885), a XIV. század közepétől **Borsjakabháza** vagy **Magyarszancsal** (1347: *Bursyacobhaza* alias *Magyarzanchal,* v., Gy. 3: 559, EH. 885), illetve **Borsjakabfalva** (1361: *Borsiyacobfolua,* Gy. 3: 559) néven ismerték. GYÖRFFY szerint a másik, ÉK-i, terjedelmesebb részét a XIV. században **Böszörmény-szancsal-**nak (1347: Zanchal … que alias *Bezermenzanchal,* p., v., Gy. 3: 559, EH. 885) nevezték. CSÁNKI történeti források alapján a településen 1461-ből ötvenedet fizető oláh jobbágyokról beszél (5: 894), ám az Oláhszancsal névalak csak a XVI. század elejéről adatolható. Később Szancsal, a mai román Sâncel (Lelkes 541).

Oláhszederjes 'település Torda vm. középső részén, Szászrégentől DK-re' 1505: *Olah Zederyes,* p. (Cs. 5: 732, EH. 662). **Szederjes** (1359: *Zedryes,* EH. 662) kettéválásának eredményeként a XVI. század elején jött létre Oláhszederjes és **Magyarszederjes** (1505: *Magyar Zederyes,* p., Cs. 5: 732, EH. 662). Később Kisszederjes, a mai román Mura Mică (Lelkes 324).

Oláhszentmiklós 'település Küküllő vm. DNy-i részén Küküllővártól DNy-ra, a Kis-Küküllő mellett' 1461: *Olahcemiklos* (EH. 898), 1468: *Wolahzenmyklos,* p. (EH. 898), 1491, 1505: *Olah Zenth Myklos,* p. (Cs. 5: 895, EH. 898), 1493: *Olah Zenthmyklos,* p. (Cs. 5: 895, EH. 898). A XIV. század elején említett **Szentmiklós** (1309/Cod: *S. Nicolai,* v., Gy. 3: 561) majd két évszázad múltán két településre vált szét: Oláhszentmiklós és **Szászszentmiklós** (1491: *Zaz Zenthmyklos,* p., Cs. 5: 895, EH. 898) településekre. Később Betlenszentmiklós, a mai román Sânmiclăuş része (Lelkes 119).

Oláhszépmező ld. **Oláhmező**

Oláhvalkó 'település Kraszna vm. középső részén Valkótól ÉK-re, a Berettyó partján' 1417: *Olahvalko* (EH. 1089, Petri 4: 746), 1491, 1518, 1522: *Olahwalko* (Cs. 1: 586, EH. 1089). A települést korábban **Valkó** (1249: *Wolko,* p., EH. 1089) néven említették, tőle északra **Magyarvalkó** (1481: *Walko-Wngarica,* EH. 1089), más néven Alsóvalkó (Valcău de Jos) fekszik. Később Felsővalkó, a mai román Valcău de Sus (Lelkes 212).

Oláhvecel 'település Hunyad vm. középső részén, Déva mellett Ny-ra' 1491: *Olahweczel,* p. (Cs. 5: 66), 1521: *Olahwechel* (Cs. 5: 66). A XIV. század utolsó harmadában említett **Vecel** (1371: *Vechel,* Cs. 5: 66, Teleki 1: 168) települést egy évszázad múlva **Veceltő** (1479: *Weczelthew,* p., Cs. 5: 66) néven is ismerik. Szinonim neveként egy évtized múlva az Oláhvecelt említik, majd megjelenik **Magyarvecel** (1521: *Magyarwechel,* Cs. 5: 66) is. Később Vecel, a mai román Veţel (Lelkes 635).

Oláhzsuk 'település Kolozs vm. középső részén Kolozsvártól ÉK-re, a Kis-Szamos partján' 1461, 1467, 1475, 1515: *Olahswk,* p. (Cs. 5: 401, Teleki 2: 338, EH. 553), 1467, 1474, 1482, 1495, 1501: *Olah Swk,* p. (Cs. 5: 401, Teleki 2: 149, EH. 553), 1483: Abolthelekе al. nom. *Olahswk,* p. (Cs. 5: 401, EH. 553), 1503: *Olahzwk,* p. (Cs. 5: 401, Teleki 2: 258, EH. 553). A XIV. század elején megjelenő **Zsuk** (1311: *Suk,* p., t., v., AnjouOklt. 3: 100/209–210) települést a XV. század második felében Oláhzsuk vagy **Felsőzsuk** (1467: *Felseswk,* Cs. 5: 401, EH. 553) néven is ismerték, s egy elkülönült, önállóvá lett része a **Magyarzsuk** (1475: *Magyarswk,* p., Cs. 5: 401) vagy **Alsózsuk** (1515: *Alsoswk,* p., Cs. 5: 401, Teleki 2: 338) nevet kapta. GYÖRFFY szerint az 1483-as oklevél adata ellenére, amely **Ábeltelké-**t (1325/1326: *Abelteleky,* p., Gy. 3: 341, Cs. 5: 341, AnjouOklt. 9: 298/553) azonosnak mondja Oláhzsukkal, a település ma egyik Zsukkal sem azonos (Gy. 3: 341). CSÁNKI munkája (5: 341) szerint később Felsőzsuk, a mai román Jucu de Sus (Lelkes 213). ENGEL térképén is ezt láthatjuk, ugyanakkor Ábeltelke (a mai román Jucu de Sustól ÉNy-ra) névváltozataként szintén szerepel az Oláhzsuk névalak.

4c. más, nem népnévi jelzős párja van

Felsőoláhcsaholy ld. **Oláhcsaholy**

Oláhbánya 'település Torda vm. Ny-i határánál Tordától Ny-ra, a Jára felső völgyében' 1438: *Olahbanya,* p. (Cs. 5: 715). A XV. században felbukkant **Bánya** (1426, 1440: *Banya,* p., Cs. 5: 715) település e században Oláhbánya és **Kisbánya** (1470: *Kysbanya,* p., Cs. 5: 715), a XVI. század elején pedig **Alsóbánya** (1504: *Also Banya,* p., Cs. 5: 715) néven is szerepel. Később Járabánya, a mai román Băişoara (Lelkes 280).

Oláhbudak 'település Kolozs, majd Doboka vm.-ben Besztercétől DK-re, a Budak partján' 1443: *Walahbudak,* p. (Cs. 5: 340, EH. 180), 1443, 1464:

Olahbudak, p. (Cs. 5: 340, Bánffy 1: 647, EH. 180), 1453: *Walahbwdag,* p. (Cs. 5: 340, EH. 180), 1502: *Olah Budak,* p. (Cs. 5: 340). A települést a XIII. század első harmadától **Budagd** (1228: *Bodagd,* Cs. 5: 340, Bánffy 1: 6) és **Budak** (1440: *Budag,* p., Cs. 5: 340) néven említik, a XVI. század elején pedig szinonim névalakja a **Kisbudak** (1503: *KysBudak,* EH. 180). Később Felsőbudak, a mai román Budacu de Sus (Lelkes 200).

Oláhcég 'település Kolozs vm. K-i részén, Tekétől DNy-ra' 1402: *Olahceeg,* p. seu v. (Cs. 5: 343, Teleki 1: 285). A XIV. század első felében felbukkanó **Cég** (1327: *Cheeg,* p., Gy. 3: 345, Cs. 5: 343, Bánffy 1: 60) ugyanekkor **[Kis]cég** (1329: *Minor Ceeg,* t., Gy. 3: 345, Cs. 5: 343, AO. 2: 398) és **[Nagy]cég** (1329: *Maior Ceeg,* t., Gy. 3: 345, Cs. 5: 343, AO. 2: 398) önálló településként tűnik fel. A XVI. század elejéről adatolható először az **Alsócég** (1506: *Alsoczeeg,* p., Cs. 5: 343) névforma, amely a települések földrajzi elhelyezkedését figyelembe véve talán a délebbi fekvésű Kiscég szinonim elnevezése lehetett. Ma Kiscég, a román Ţăgşoru (Lelkes 311) és Nagycég, a román Ţagu (Lelkes 415).

Oláhcsaholy 'település Közép-Szolnok vm. DNy-i határánál, Tasnádtól D-re' 1416: *Olahchahol* (ZsO. 5: 2018), 1476: *Oláh-Csaholy* (EH. 230), 1490: *Olah Chahol* (EH. 230), 1491: *Oláh Chahol* (EH. 230), **Felsőoláhcsaholy** 1476: *Felső-Oláh-Csaholy* (EH. 230). A települést a XV. század első harmadától **Felsőcsaholy** (1429: *Felsewchahol,* EH. 230) néven is említik. Később Oláhcsaholy, a mai román Cehal (Lelkes 450).

Oláhgyógy 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, lokalizálása bizonytalan' 1413: *Gyog volahalis* (Iczkovits 55, ZsO. 4: 1225 [itt: *Gyogh valachalis*]), 1416: *Volahgyog* (Iczkovits 55, ZsO. 5: 1473 [itt: *Volahgyogh*]). A XV. század elején a települést **Gyógy** (1413: *Gyogh ~ Gyogyh,* ZsO. 4: 1225) és **[Felső]gyógy** (1413: *Superiori Gyogh,* ZsO. 4: 1225) néven is említik. ICZKOVITS azonosítása szerint a későbbi Havasgyógy, a mai román Dealu Geoagiului (Lelkes 252). ENGEL viszont térképén a későbbi Felgyógy, a mai román Geoagiu de Sus településsel azonosítja.

Oláhkerepec 'település Bereg vm. középső részén, Munkácstól K-re' XIV., XV.: *Oláh-Kerepecz* (Cs. 1: 416). A települést párhuzamosan ismerték **Kerepecke** (XIV.: *Kerepeczke,* Cs. 1: 416) és **Kiskerepec** (1484: *Kyskereped,* Cs. 1: 416) néven is. Később Felsőkerepec, a mai ukrán Verhnyij Koropec (Lelkes 204).

Oláhmonostor 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyadtól DK-re' 1376: *Monustur olachalis,* p. (Cs. 5: 357, EH. 615), 1486, 1492, 1550 k.: *Olahmonostor,* p. (Cs. 5: 357, EH. 615), 1490: *Olahmonosthor,* p. (Cs. 5: 357, EH. 615). A XIV. század elejéről adatolható **Monostor** (1332–7: *Monostur,* v., Cs. 5: 357) település a század végétől Oláhmonostor és **Gyerőmonostor(a)** (1423: *Gyerewmonostora,* Cs. 5: 357; 1424: *Gerewmonostor,* Cs. 5: 357) önálló településekre vált szét. Később Felsőgyerőmonostor, a mai román Mănăşturu

Românesc (Lelkes 202).

Oláhszilvás 'település Kolozs vm. K-i részén, Tekétől DNy-ra' 1473, 1474: *Olahzylwas,* p. (Cs. 5: 412, EH. 935). **Szilvás** (1321: *Saluas,* p., Cs. 5: 412, EH. 935 ~ *Sciluas,* p., Gy. 3: 374) települést a XIII. század második felétől **Nagyszilvás** (1372: *Nogziluas,* Cs. 5: 412, Teleki 1: 174, EH. 935), majd **Mezőszilvás(a)** és **Vajdaszilvás(a)** (1447: *Mesezylwas,* p., EH. 935; 1448: Waydazylwasa al. nom. *Mezewzylwasa,* p., Cs. 5: 412; 1501: *Waydazylwas* alio nomine Mezewzylwas, Cs. 5: 412, EH. 935), illetve **Pusztaszilvás** (1448: *Puzthazylwas* al. nom. *Waydazylwasa,* p., Cs. 5: 412) vagy Oláhszilvás szinonim nevekkel említették. Később Mezőszilvás, a mai román Silivaşu de Câmpie (Lelkes 399).

Oláhteremi 'település Küküllő vm. É-i határánál, Bonyhától ÉK-re' 1420: *Olahteremi,* p. (Cs. 5: 898, Zichy 6: 634, 635), 1494: *Olah Theremy,* p. (Cs. 5: 898). A település a XIII. század második felében bukkant fel **Teremi** (1263: p. duo *Theremy,* Cs. 5: 898) néven, s a XV. század elején már két Teremiről olvashatunk (1411: p. due *Teremi,* p., Cs. 5: 898). Egy újabb forrás azonban **Alsóteremi** (1420: *Alsoteremi,* p., Cs. 5: 898, Zichy 6: 634, 635), **Felsőteremi** (1420: *Felseuteremi,* p., Cs. 5: 898, Zichy 6: 634, 635 ~ *Felsewteremi,* p., Cs. 5: 898) és Oláhteremi részekről ír. Az első két, eszerint szorosabban összetartozó rész összefoglaló nevekét jöhetett létre a **Nagyteremi** (1501: *Nagh Theremi,* Cs. 5: 898) elnevezés. Később Teremiújfalu, a mai román Satu Nou (Lelkes 591).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Oláhmező 'település Küküllő vm. DNy-i részén Küküllővártól DNy-ra, a Kis-Küküllő mellett' 1474: *Olahmezew,* p. (Cs. 5: 896, EH. 999), **Oláhszépmező** 1496: *Olah Zep Mezew,* p. (Cs. 5: 896, EH. 999). A XIV. század elején említett **Szépmező** (1313: *Scepmezeu,* p., t., v., Gy. 3: 561, Cs. 5: 896) két részét a XV. század utolsó harmadában Oláhmező vagy Oláhszépmező, illetve **Szászszépmező** (1313: *Zaz Zep Mezew,* EH. 999) néven említik. Később Szépmező, a mai román Şona (Lelkes 564).

Oláhpataka 'település Gömör vm. ÉK-i részén Dobsinától D-re, a Sajó partján' 1427: *Alahpathaka* (Cs. 1: 142), 1470: *Olahpathaka* (Cs. 1: 142). Később Oláhpatak, a mai román Vlachovo (Lelkes 450).

olasz

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Marjánolasz ld. **[Olasz] 4.**

Nagyolasz ld. **[Olasz] 2.**

Olasz 1. 'település Baranya vm. középső részén, Szőkéd és Pogány közt emlí-

tik’ 1181: *Uloz,* v. (Gy. 1: 352, Adatok 30: 31).

[Olasz] 2. ’település Szerém vm. Ny-i részén Szávaszentdemetertől ÉK-re, Árpatarlótól Ny-ra’ 1193: *Franca uilla* (Adatok 30: 40, MES 1: 145), (1298): *Franca villa* (RegArp. 2/4: 4171), Rog.: *Franka villa* (Adatok 30: 40), **Nagyolaszi 3.** 1332–7: *Negolasy* (Cs. 2: 236, Adatok 30: 40, Ortvay 1/1: 279, ComSirm. 108 [utóbbi két helyen: *Nogolasy*]), **Nagyolasz** 1370–79, 1375, 1403, 1404: *Nagolaz* (Cs. 2: 236, ZsO. 2/1: 2714, 3089, 2/2: 604, Zichy 3: 604, ComSirm. 108), 1403: *Nogolaz,* civ. (Cs. 2: 236). A korai említésű Olasz település újabb neve a XIV. század első harmadában Nagyolasz(i). Az Adatok egymáshoz közel három települést tételez fel: Olasz vagy Nagyolasz(i) (30: 40), Magyarolasz (30: 41) és Marjánolasz (30: 42) településeket. ENGEL térképének adatközlése szerint Olasz szinonim neve Magyarolasz, s azonos a mai szerb Mardjelos-szal, Nagyolasz(i) pedig a mai szerb Mandjelos (Lelkes 384).

Olasz 3. ld. **Liszkaolaszi**

[Olasz] 4. ’település Szerém vm. Ny-i részén Szávaszentdemetertől ÉK-re, Árpatarlótól Ny-ra’ 1295, III. András: *Franca villa* (Cs. 2: 236, ÁÚO. 10: 414, ComSirm. 108), 1297, 1321: *Franca Villa* (Cs. 2: 236, ÁÚO. 12: 603, Ortvay 1/1: 349 [itt: *Franka Villa*], AnjouOklt. 6: 133/349, 133/350, ComSirm. 108), 1332–7/Pp. Reg.: *Francavilla* (Cs. 2: 236, Ortvay 1/1: 349) ~ *Frankavilla* ~ *Frangauilla* ~ *Fragauilla* (Cs. 2: 236, Ortvay 1/1: 279) ~ *Funchovilla* (Ortvay 1/1: 279, ComSirm. 108), **Marjánolasz** 1357: *Maryanolaz,* p. (Cs. 2: 236, Adatok 30: 42) ~ *Moryanolaz* (Cs. 2: 236), **Magyarolasz** 1370, 1423: *Magarolaz* (Cs. 2: 236, Adatok 30: 41, ZsO. 10: 309 [az 1423-as adat itt: *Magyarholaz*]), 1477: *Magyerolaz,* p. (Cs. 2: 236). A korai említésű Olasz település szinonim neve a XIV. század második felében felbukkanó Marjánolasz, illetve a Magyarolasz. Az Adatok három települést tételez fel: Olasz vagy Nagyolasz(i) (30: 40), Magyarolasz (30: 41) és Marjánolasz (30: 42) településeket. CSÁNKI megjegyzi, hogy „napjainkban a Ruma mellett nyugatra fekvő Vogany helység közelében egy *Mangyelosz* nevű puszta, odább dny., Sasinczi mellett pedig egy *Mangyeloszka bara* nevű dűlő is található” (Cs. 2: 236). ENGEL térképének adatközlése szerint Olasz szinonim neve Magyarolasz, s azonos a mai szerb Mardjelos-szal, Nagyolasz(i) pedig a mai szerb Mandjelos (Lelkes 384).

Olasz 5. ld. **Olaszi 7.**

Olasz 6. ld. **Olaszi 2.**

Olasz 7. ’település Zala vm. ÉK-i részén, Nagyvázsony és Füred vidékén fekhetett’ 1431: *Olaz,* v. (Cs. 3: 87, ZalaOkl. 2: 473, Adatok 30: 17).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-i képző

Engolaszi ld. **Olaszi 8.**

Hosszúolaszi 'település Krassó vm. DK-i részén, Szokolárral együtt említik' 1449: *Hozyuolazy,* p. (Cs. 2: 102, Adatok 30: 43, Milleker 134). A település alapneve egy forrásainkból nem adatolható ***Olaszi (14.)** lehetett.

Kisolaszi ld. **Olaszi 5.**

Liszkaolaszi 'település Zemplén vm. D-i részén, Sárospataktól DNy-ra' 1248: *Lizka-olozy,* t. (ComZempl. 136, RegArp. 1: 890), 1255, 1424: *Lyzka Olazy,* t. (ComZempl. 136, ÁÚO. 7: 405, ZsO. 11: 1087), 1278, 1290, 1340: *Lyskaolaza,* p. (ComZempl. 136, RegArp. 2/2–3: 2861, 2/4: 3684, AnjouOklt. 24: 311/690), (1299), 1299/1421: *Lizkaolozy,* t. (RegArp. 2/4: 4225, ZsO. 8: 815), 1318: *Lyzkoloza* (AnjouOklt. 5: 82/184), 1318, 1320, 1320/1475, 1320/1475/1494, 1326, 1326/1340, 1335, 1340, 1343, 1343>1437: *Lyzkaolaza* (AnjouOklt. 5: 34/59, 302/785, 10: 236/378, 19: 23/43, 24: 311/690, 27: 495/813), 1318, 1324, 1326, 1421, 1424, 1483: *Lyzkaolazy,* p. (Cs. 1: 337, Adatok 30: 4, AnjouOklt. 5: 34/59, 8: 41/65, 10: 264/437, ZsO. 8: 1184, 11: 672, 795, 798, 799, 1457), 1323: *Lizkahulaza* (AnjouOklt. 7: 314/682), 1325: *Lizka Olaza ~ Lizkaolaza* (AnjouOklt. 9: 277/512), 1329: *Lyskavlaza* (AnjouOklt. 13: 315/523), 1340: *Lyskaulaza ~ Lyskaulazi* (AnjouOklt. 24: 311/691), 1421: *Lizkaolazy* (ZsO. 8: 849), 1423: *Liszkaolaszi* (ZsO. 10: 1185), 1424: *Lizkaolazi,* p. (ZsO. 11: 682) ~ *Lyzka Olasy* (ZsO. 11: 1083), **Olasz 3.** 1252: *Olaz,* meta (ComZempl. 136), 1252/1270, 1257: *Oloz* (RegArp. 1: 979, 1172), **Olaszi 13.** 1343, 1343/1462, 1424: *Olazy* (AnjouOklt. 27: 52/16, 204/297, AO. 4: 330–7, ZsO. 11: 354, 1084) ~ *Olozy* (AnjouOklt. 27: 204/297, AO. 4: 330–7), **Olaszliszka** 1421: *Olazlyzka* (ZsO. 8: 848). A Liszkaolaszi néven a XIII. század közepén felbukkant települést párhuzamosan Olasz majd Olaszi néven is említik. A XIV. század elejéről adatolható a **Liszka** névalak (1318: *Lyzka,* v., AnjouOklt. 5: 36/61), egy évszázad múlva pedig már a későbbi-mai Olaszliszka névforma is felbukkan. A mai Olaszliszka (Lelkes 451).

Nagyolaszi 1. ld. **Olaszi 4.**

Nagyolaszi 2. ld. **Olaszi 2.**

Nagyolaszi 3. ld. **[Olasz] 2.**

Olaszi 1. 'település Bihar vm. középső részén Váradtól É-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1184: *Olasi* (EH. 700, Bunyitay 1: 39, Ortvay 1/2: 557 [itt: *Olosi*]), 1215/1550: *v. Latinorum* (Gy. 1: 648, Adatok 30: 22, VRH. 88: 340, Ortvay 1/2: 557, EH. 700), 1273/1392/1477, 1285/1477, 1340, 1342, 1342/1351/1359, 1351, 1374, 1410, 1422, 1461, 1475, 1476, 1587: *Olazy,* civ., in vico, v. (Gy. 1: 648, Cs. 1: 600, Adatok 30: 22, AnjouOklt. 24: 326/723, 26: 151/175, F. 8/4: 454 [itt: *Olaszy*], 584 [itt: *Olaszy*], ZsO. 2/2: 8092, 9: 598, Zichy 3: 591, ComBih. 237, Bunyitay 2: 489, EH. 700), 1285, 1332–7/Pp. Reg.: *Olazi,* civ., v. (F. 5/3: 307 [itt: *Olaszi*], Bunyitay 1: 42, Gy. 1: 648, EH. 700), 1286: *Oloscy* (Gy. 1: 648, EH. 700), [1291–4]: *Olozi* (Gy. 1: 648, Bunyitay 3: 129, EH. 700) ~ *Olaci,* v.

(Gy. 1: 648, VP. 357, EH. 700), [1291–4], 1321: *Olozy* (Gy. 1: 648, VP. 359, EH. 700, AnjouOklt. 6: 74/186, F. 8/2: 316), 1332–7/Pp. Reg.: *Olasci ~ Olezi,* civ. (Gy. 1: 648, EH. 700), 1374: *Alazy* (ComBih. 237, EH. 700, Kállay 1719), 1402: *Olazÿ* (Csáky 1: 227), 1421: *Olaszi* (ZsO. 8: 516), 1477: *Olazij,* civ. (ComBih. 237, EH. 700). Később Váradolaszi, majd Nagyvárad, a mai román Oradea városrésze (Gy. i. h.).

Olaszi 2. 'település Zemplén vm. D-i részén, Sárospatak mellett DNy-ra' 1239, 1325, 1327/1355, 1331/1355, 1334, 1336, 1342, 1347, 1372, 1417, 1444: *Olazy,* v. (Cs. 1: 358, ÁÚO. 7: 73, Zichy 1: 436, AnjouOklt. 9: 182/320, 11: 287/614, 15: 247/423, 26: 202/249, 20: 215/255, AO. 3: 240–4, F. 8/2: 646, ZsO. 6: 346), 1325: *Olosi* (AnjouOklt. 9: 181/318, F. 8/2: 663–4), 1271/1357/1400: *olazy* (RegArp. 2: 2128), 1326: *Olozzy* (AnjouOklt. 10: 324/542, Kállay 291), 1272/1285: *olozy* (RegArp. 2: 2150), 1326, 1334: *Olozy* (AnjouOklt. 10: 278/465, Kállay 286, Zichy 1: 436, 437), 1332–7: *Alasy* (Cs. 1: 358 Ortvay 1/1: 194 [itt: *Olasy*]) ~ *Olazi* (Cs. 1: 358, Ortvay 1/1: 194) ~ *Olozi* (Cs. 1: 358, Adatok 30: 3), **Nagyolaszi 2.** 1317: *Nogolazy* (AnjouOklt. 4: 257/678, F. 8/2: 680–7), **Olasz 6.** 1321: *Oloz* (AnjouOklt. 6: 95/244), **Patakolaszi** 1493: *Pathakolazy* (Adatok 30: 3). Az írásosságban a XIII. század első felétől Olaszi néven adatolható település megjelölésére a XIV. század elejétől párhuzamosan használták az Olasz és (minden bizonnyal a másik megyebeli Olasz(i)tól, a majdani Liszkaolaszitól való megkülönböztetés céljával) a Nagyolaszi nevet is. A XV. század végén a Patakolaszi szinonim név is megjelenik. A mai Bodrogolaszi (Lelkes 124).

Olaszi 3. 'település Szepes vm. DK-i részén, Váraljától D–DK-re' 1243, +1246, 1317, 1317>1328/1347/1433/1437, 1317>1328/1347/1433/1437/1472/1492, 1317>1328/1347/1433/1437/1472/1492/1496, 1317/1430, 1321>1360/1416, 1399, 1408, 1412, 1416, 1417: *Olazy,* v. (AnjouOklt. 4: 240/634, 6: 79/199, F. 4/1: 278, 8/2: 58 [itt: *Olaszy*], 8/5: 118 [itt: *Olazi*], Fekete Nagy 26, Adatok 30: 2, ZsO. 1: 6014, 2/2: 6268, 3: 2856, 5: 1633, 6: 1155, RegArp. 1: 832), 1265, 1411, 1412: *Olaszi* (Cs. 1: 253, F. 4/3: 312, ZsO. 3: 832, 1804), 1283: *Oloscí* (H. 5: 67), 1288, 1343: *Olozy* (Zichy 1: 67, AnjouOklt. 27: 471/769), (1299)/1313: *Oloscý* (RegArp. 2/4: 3673), 1392: *Olazi* (ZsO. 1: 2720), 1487: *Olozy* alias villa Latina (Cs. 1: 253), **[Olasz(falu?)] 1.** 1270, 1331, 1339, 1399, 1418, 1419: *Villa Latina* (Cs. 1: 253, HOkl. 379, AnjouOklt. 15: 52/90, 23: 40/60, AO. 2: 522, Csáky 1: 306, ZsO. 7: 800), 1273: *Latina villa* (Adatok 30: 2, Fekete Nagy 123, Ortvay 1/2: 805), 1278: *uilla latína* (H. 5: 59) ~ *latina vílla* (H. 5: 60), 1301, 1301/1367, 1302, 1302>1389, 1(30)7, 1316/1337, 1316>1360, 1317, 1317/1430, 1317>1328/1347/1433/1437, 1317>1328/1347/1433/1437/1472/1492, 1317>1328/1347/1433/1437/1472/1492/1496, 1319, 1319/1377, 1319/1377/1385, 1323, 1328, 1412, 1414: *villa Latina* (AnjouOklt. 1: 66/58, 78/85, 85/100, 170/294, 172/298, 2: 102/227, 4: 126/324, 240/634, 5: 164/416,

168/427, 7: 26/36, 12: 147/281, H. 5: 88, F. 8/2: 60, 236, 482, 8/5: 19, ZsO. 3: 1948, 4: 2698), 1326>1389: *Latina Villa* (AnjouOklt. 10: 267/439), 1487: Olozy alias *villa Latina* (Cs. 1: 253), **Wallendorf** 1328, 1404: *Wallendorf,* opp. (Cs. 1: 253, Fekete Nagy 123), 1400: *Wallindőrffer* (ZsO. 2/1: 284), 1412: *Walendorff* ~ *Wallendorff* (ZsO. 3: 2897) ~ *Vallendorff,* civ. (ZsO. 3: 1819). „Olaszinak és részben környékének a lakossága azok »Latini« neve után következtetve, vallon eredetű volt, akik az ország belsejéből telepedtek fel a Szepességbe." (Fekete Nagy 338). A település a XIII. század közepén Olaszi, esetleg Olaszfalva néven bukkan fel (a latin alakok bármelyik magyar névformát takarhatják), a XIV. század elején pedig Wallendorf, illetve **[Jánosfalva]** (1317: *Johannis,* v., Cs. 1: 253) néven is említik. Később Szepesolaszi, a mai szlovák Spišské Vlachy (Lelkes 563).

Olaszi 4. 'település Liptó vm. középső részén Németlipcsétől ÉK-re, a Vág bal partján' 1262/1278: *villa Latina* (Gy. 4: 83, H. 6: 233, Adatok 30: 1), 1267[XIII.]: *Oloscy,* v. (Gy. 4: 83, ÁÚO. 3: 159, Adatok 30: 1, RegArp. 1: 1564), 1278, 1278/1318: *Olozi* (RegArp. 2/2–3: 2928), +1293/+1293/1298/[XIV.]: *Olazi* (Gy. 4: 83, ÁÚO. 9: 30 [itt: 1273]) ~ *Olazy* (Gy. 4: 83, ÁÚO. 9: 29 [itt: 1273]), 1321/XVII.: *Olaszi* (Gy. 4: 83), **Nagyolaszi 1.** XIII., XVI.: *Nag Olasy* (Gy. 4: 83, H. 6: 233), 1423: *Nagholazy* (ZsO. 10: 1045). A XIII. század második felében felbukkant Olaszi településnek talán még ugyanebben a században létrejön a másik, hasonló nevű megyebeli **(Olaszi 5.)** településtől való elkülönítés szándékával a Nagyolaszi névalakja is. Később Nagyolaszi, a mai szlovák Vlachy (Lelkes 424).

Olaszi 5. 'település Liptó vm. középső részén, Németlipcsétől ÉK-re, a Vág jobb partján' 1264>1391, 1278: *Latinam,* v. (Gy. 4: 83), 1279/1318: *Olozi,* v. (Gy. 4: 83), 1314, 1391: v.-m Topla et *Latinam,* v. (Gy. 4: 83), **Kisolaszi** 1391: *Kisolazy,* p. (Gy. 4: 83), 1419: *Kysolazy* (ZsO. 7: 1163), 1423: *Kiss Olaszy* (ZsO. 10: 361). A XIII. század második felében felbukkant Olaszi településnek talán még ugyanebben a században létrejön a másik, hasonló nevű megyebeli **(Olaszi 4.)** településtől való elkülönítés szándékával a Kisolaszi névalakja is. ENGEL térképének adatközlése szerint később Kisolaszi, a mai szlovák Vlachy (Lelkes 321) településhez tartozó hely Vlašky néven.

Olaszi 6. 'település Borsod vm. Ny-i részén Cserép mellett Ny–DNy-ra, Noszvaj határában' 1275: *Vluosci,* v. (Gy. 1: 796, F. 5/2: 304, Adatok 30: 5), 1335, 1371, 1460, 1461: *Olazy,* p., pr. (AnjouOklt. 19: 210/464, Cs. 1: 177, BorsOkl. 32, 178). ENGEL adatközlése alapján ma Olaszi helynév Noszvaj határában (HMFN. 35/165).

Olaszi 7. 'település Baranya vm. középső részén, Pécstől DK-re' [1290–1300], 1295, 1295/1403, 1402, 1438, III. András: *Olozy,* v. (Gy. 1: 352, H. 8: 356–7, 358–9, Adatok 30: 34, Cs. 2: 512, RegArp. 2/4: 4409), 1330: *Holozy,* v. (Gy. 1: 352, AnjouOklt. 14: 274/450), 1401: *Olazy* (ZsO. 2/1: 1145), **Olasz 5.** 1316,

1456: *Olaz,* v. (Gy. 1: 352, Cs. 2: 512, AO. 1: 395, AnjouOklt. 4: 112/287), 1443: *Olas* (Cs. 2: 512). A mai Olasz (Lelkes 451).

Olaszi 8. 'település Bihar vm. É-i részén, Székelyhídtól K-re' [1291–4]: *Olozy,* v. (Gy. 1: 648, Adatok 30: 11, VP. 299, EH. 700), 1325, 1350, 1354, 1392, 1395, 1446, 1483: *Olazy,* p., v. (Gy. 1: 648, Cs. 1: 618, J. 308, AO. 2: 216–9, AnjouOklt. 9: 248/456, 248/458, ComBih. 236, EH. 700, Károlyi 1: 224, 225, 186, Csáky 1: 382), 1332–7/Pp. Reg.: *Olassi,* v. ~ *Olazi* (Gy. 1: 648, Ortvay 1/2: 542, EH. 700), 1349: *Vlasci* (EH. 700), **Engolaszi** [1291–4]: *Engolozy* (Gy. 1: 648, J. 308, Adatok 30: 11, VP. 222, EH. 700). A települést a két névalakkal párhuzamosan jelölték meg, a jelzős forma a másik, hasonló nevű megyebeli **Olaszi (1.),** a majdani Váradolaszi településtől való megkülönböztetést szolgálta. Később Érolaszi, a mai román Olosig (Lelkes 191).

[Olaszi] 9. 'település Heves vm. ÉK-i részén, Eger váraljai része lehet' 1298: *Latina Villa* (Gy. 3: 119). GYÖRFFY szerint „Lehetséges, hogy Eger azon váraljai részét, mely a XV. sz. végétől *Olasz-utca* és 1770 k. *Olaszi-Újváros* néven ismert, nevezték 1298-ban Olaszinak … más Olaszi sem zárható ki." (Gy. i. h.).

Olaszi 10. 'település Szatmár vm. középső részén Hermánszeg határában' 1313: *Olozy,* p. (ComSzath. 122, AnjouOklt. 3: 271/607, Németh 2008: 202), 1314, 1314/1499, 1355: *Olazy,* p. (ComSzath. 122, AO. 6: 316, Adatok 30: 6, Maksai 184, AnjouOklt. 3: 378/857, Németh 2008: 202). NÉMETH szerint a Holt-Szamos mellett, Jánk és Hermánszeg között kereshető (i. h.).

Olaszi 11. 'település az egri püspöki megyében, azonosítása ismeretlen' 1326> [1359]/1360: *Olazi* (AnjouOklt. 10: 351/586).

Olaszi 12. 'talán település Temes vm. Ny-i részén, Cernya vidékén fekhetett' 1332–7: *Holasi* (Adatok 30: 36).

Olaszi 13. ld. **Liszkaolaszi**

***Olaszi 14.** ld. **Hosszúolaszi**

Patakolaszi ld. **Olaszi 2.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Olaszegyház 'település Borsod vm. D-i részén, Mezőkövesdtől ÉK-re' 1221/1550: *Vlozyghaz,* v. (Gy. 1: 796), 1281, (1281), 1285: *Olozyghaz,* t. (Gy. 1: 796, Cs. 1: 177, ÁÚO. 12: 328–9, RegArp. 2/2–3: 3110, 3111), 1281/1281: *Olozyghoz,* t. (Gy. 1: 796, ÁÚO. 12: 347), 1323, 1323/1324: *Olozeghaz,* t. (Gy. 1: 796, AnjouOklt. 7: 224/480, AnjouOklt. 7: 224/480, BorsOkl. 13). CSÁNKI szerint a korabeli Csincsetanya körül kereshető.

[Olasz(falu?)] 1. ld. **Olaszi 3.**

Olaszfalu 2. (?= 5., 8.) 'település Tolna vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1308: *vlozfalu* (H. 3: 56).

Olaszfalu 3. 'település Zala vm. Ny-i részén, Kemend várától É-ra' 1374: *Olazfalu,* p. (Cs. 3: 87, ZalaOkl. 2: 119, Adatok 30: 16), 1403: *Olaszfalu* (Cs. 3: 87) ~ *Olazfalw* (ZsO. 2/1: 2733). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Vöckönd melletti Kemendnél kereshető.

Olaszfalu 4. 'település Somogy vm. DK-i részén, Szigetvártól É–ÉNy-ra' 1403, 1414, 1421, 1493: *Olazfalw,* p. (Cs. 2: 633, Adatok 30: 32, ZsO. 4: 1984, 8: 519), 1403, 1413, 1414: *Olazfalu* (ZsO. 2/1: 2679, 2681, 2761, 4: 1278, 2073). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Somogyviszló körül feküdt.

Olaszfalu 5. 'település Tolna vm. középső részén Szekszárdtól ÉNy-ra, Hőgyész és Szakály vidékén, a Kapos bal partján' 1411, 1414: *Olazfalu* (ZsO. 3: 915, 1309, 4: 2093), 1455–64: *Olazfalw,* p. (Cs. 3: 444, Adatok 30: 24). Ld. még **Olaszfalu 2.** ENGEL térképének adatközlése szerint talán a mai Kurd körül, tőle ÉK-re kereshető.

Olaszfalu 6. 'település Veszprém vm. K-i részén, Palotától DK-re fekhetett' 1426: *Olazfalu* (Cs. 3: 244, Adatok 30: 18). CSÁNKI megjegyzése szerint „1426-ban Bátorkő vár (az Ujlakiaké) tartozékai közt is említenek egy ily nevű (Olazfalu) helységet, Palotától dk. eső helységek társaságában. … E falu Fejérmegyéhez is tartozhatott." (Cs. i. h.).

Olaszfalu 7. 'település Veszprém vm. ÉNy-i részén, Pápától K-re' 1437: *Olasfalw* (Cs. 3: 244), 1488: *Olazfalw* (Cs. 3: 244, Adatok 30: 9). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Ugod határában kereshető. Emlékét az Olaszfalusi puszta (VeMFN. 40/5), az Olaszfalui puszta (VeMFN. 40/163) és az Olaszfalui-erdő (VeMFN. 40/211) helynevek őrizhetik.

Olaszfalu 8. 'település Tolna vm. DNy-i részén, Mágocstól D-re' 1475: *Olazsulwo* (Cs. 3: 444, Adatok 30: 27), 1510: *Olazfalw,* p. (Cs. 3: 444, Adatok 30: 27, Károlyi 3: 69 [itt: *Olazffalw*]). Ld. még **Olaszfalu 2.** ENGEL adatközlése szerint emlékét a mai Alsómocsoládtól ÉNy-ra, Mágocstól DNy-ra fekvő Olaszfalu (BMFN. 11/90, 107, 4/285) helynév őrzi.

Olaszfalu 9. 'település Veszprém vm. K-i részén, Zirctől DK-re' 1488: *Olazfalw* (Cs. 3: 244, Adatok 30: 10). A mai Olaszfalu (Lelkes 451).

Olaszfalva 'település Baranya vm. É-i részén, Pécstől ÉK-re' 1258/1259: *Olaszfalua,* v. (Gy. 1: 362, Adatok 30: 33) ~ *Olozfalva* (RegArp. 1: 1205). A település legkorábban a XI. század közepéről származó hamis oklevélből adatolható **Várad** (+1058/1300/1402/1403: *Waradinum,* Gy. 1: 362) néven, az első hiteles oklevél a XIII. század elejéről való (1212/1340–9: *Waradiensi,* Gy. 1: 362). A XIII. század közepén a településnek felbukkan a **Váralja** (1258/1259: *Varallya,* v., Gy. 1: 362), az **[Új]pécs** (1258/1259: *Novo Pech,* Gy. 1: 362) és az Olaszfalva neve is. Szintén ekkortájt jelenik meg az oklevelekben a **Pécsvárad** (hamis oklevélben: +1274/1365/1399: *Pechuaradiensis,* Gy. 1: 362, az első hiteles oklevélben: 1316: *Pechwarad,* Gy. 1: 362) névalak, illetve a XIV. század

első harmada körülről származik a település **Pécsváradja** (1332: *Pechwaradya,* Gy. 1: 362) neve. A mai Pécsvárad (Lelkes 473).

Olasztelek 1. 'település Udvarhely vm. D-i részén, Zsombortól K-re' 1332–7: *Olazteluk* (Adatok 30: 29, Ortvay 1/2: 639, EH. 1009). Később Olasztelek, a mai román Tălişoara (Lelkes 451).

Olasztelek 2. 'település Somogy vm. DK-i részén, Boldogasszonyfalva és Szentlászló vidékén fekhetett' 1346: *Olazteluk,* v. (Cs. 2: 633, AO. 4: 641, Adatok 30: 30).

Olaszispántelke 'település Abaúj vm. K-i részén, Szalánc mellett keresendő' 1330: *Ollasysponteleke,* v. (Gy. 1: 125, F. 8/3: 513, AnjouOklt. 14: 356/630).

Olaszmihálylakosa 'település Zala vm. középső részén Pákától ÉK-re, Lentitől K-re' 1496: *Olazmyhallakosa,* p. (Cs. 3: 87). A mai Csertalakos (Lelkes 156).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként

4a. nincs névpárja

Olaszarl 'település Borsod vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1301/1352: *Olosorl,* p. (Gy. 1: 752, AnjouOklt. 1: 103/144). GYÖRFFY felveti az Arló településsel való esetleges azonosságát.

Olaszárpád 'település Baranya vm. középső–É-i részén, Pécs mellett D-re' 1332–5/Pp. Reg.: *Arpad Gallico ~ Holas Arpad* (Gy. 1: 271, Cs. 2: 469, Ortvay 1/235 [utóbbi két helyen: *Arpad Gallicus*]). A település **Árpád** (1181: *Arpad,* v., Gy. 1: 271) néven a XII. század vége felé bukkant fel, s a XIV. század első harmada táján Olaszárpád néven is említik. Ma városrész Nagyárpád néven Pécs határában D-re (Gy. i. h.).

Olaszliszka ld. **Liszkaolaszi**

4b. népnévi jelzős párja van

Olaszkánya 'település Tolna vm. ÉNy-i határánál, Tamásitól ÉNy-ra' 1443: *Olazkanya* (Cs. 3: 432), 1506: *Olaz Kanya* (Cs. 3: 432). A korai első említésű **Kánya** (1138: *Kana,* Cs. 3: 432) település két részét a XV. század közepe táján Olaszkánya és **Magyarkánya** (1443: *Magyarkanya,* Cs. 3: 432) néven ismerték. A későbbi Kánya (Lelkes 289).

[Olasz]tálya 'település Heves vm. K-i részén, Egertől D-re' 1275: *Tala Latine,* v. (Gy. 3: 138, F. 5/2. 304). A települést a XIII. század második felében **Tálya** (1291: *Talya,* v., Gy. 3: 138) és **Nagytálya** (1261/1271: *Thala Nogh,* v., Gy. 3: 138, Cs. 1: 72) néven is ismerték. Elnevezései korrelációban álltak Tálya vagy **[Kis]tálya** (1332–7/Pp. Reg.: *Chalia Minori ~ Minori Talha ~ Talia Minori,* Gy. 3: 138), **Magyartálya** (1261/1271: *Thala Mogor,* Gy. 3: 138, Cs. 1: 72) neveivel. A mai Nagytálya (Lelkes 428).

orosz

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Orosz 1. ’település Bihar vm. Ny-i részén Cséffától Ny–DNy-ra’ 1220/1550, 1221: *Vruz,* v. (Gy. 1: 649, J. 310, VRH. 153: 675, Adatok 12: 46), 1279, 1343: *Vrws,* t. (J. 310, ComBih. 239, RegArp. 2/2–3: 2942), **Oroszi 5.** 1282: *Vrusi* (J. 310), 1398, 1462, 1476, 1485 k.: *Orozy* (Cs. 1: 618, J. 310, ZsO. 1: 5247, ComBih. 239).

Orosz 2. ld. **Oroszi 3.**

Orosz 3. ’település Bars vm. D-i részén, Nagysallótól DK-re’ 1269/1387: *Wruz,* v. (Gy. 1: 464, Adatok 12: 24), 1327: *Wrucz,* p. (Gy. 1: 464), 1478: *Oroz,* p. (ComBars. 84), **Oroszi 17.** 1336: *Vruzy* (AnjouOklt. 20: 57/12) ~ *Wruzy* (AnjouOklt. 20: 76/39), 1420, 1430, 1466: *Orozy,* p. (ComBars. 84, Zichy 6: 622), 1454: *Orosy* (ComBars. 84). A település nevét GYÖRFFY megjegyzése szerint „itt lakó oroszokról (királyi testőrökről?) kapta” (Gy. 1: 465). Később Oroszka, a mai szlovák Pohronský Ruskov (Lelkes 456).

Orosz 4. ’település Heves vm. ÉNy-i részén, Gyöngyöstől ÉNy-ra’ +1275/[XIV.]: *vrus,* p. (H. 6: 212), +1275/[XIV.], +1275/1275>1337>1401: *Vrus,* p. (RegArp. 2/2–3:2634), 1332–7/Pp. Reg.: *Vrs* (Gy. 3: 120, Ortvay 1/1: 180), **Oroszi 16.** 1332–7/Pp. Reg.: Paul de *Huruzi* (Gy. 3: 120, Ortvay 1/1: 180) ~ Paul de *Orozi* (Gy. 3: 120, Cs. 1: 68, Adatok 12: 32, MVV Heves 41) ~ Paul de *Wnnizi* (Gy. 3: 120, Cs. 1: 68), 1438: *Orozy* (Cs. 1: 68). A mai Gyöngyösoroszi (Lelkes 242).

Oros(z)? 5. ’település Bihar vm. középső részén, Cséffától K–ÉK-re’ 1279: *Vrws,* v. (Gy. 1: 649, ÁÚO. 12: 252, Cs. 1: 618, Bunyitay 3: 376, Adatok 12: 44), 1463: *Oros* (J. 309), **Oros(z)i 6.** 1284: *Vrusi,* v. (Gy. 1: 649, ÁÚO. 12: 427), 1284, 1284–1348, [1291–4], 1314: *Wrusy,* p. (AnjouOklt. 3: 352/796, Gy. 1: 649, Cs. 1: 618, J. 309, VP. 358, Zichy 1: 148), 1398: *Orozy* (J. 309), 1520: *Orosy* (J. 309). JAKÓ szerint a királyaink által még a XIII. században idetelepített orosz hadifoglyok vagy rutén telepesek alapították, s a névalak torzulását (ti. *Orosz* helyett *Oros*) nem túl meggyőzően azzal magyarázza, hogy e telepesek igen korán beolvadtak a környező magyarságba (i. m. 119, 310). A névalakok helyesírási sajátossága azonban inkább a személynévi (1222/1344: *Oros,* ÁSz. 605) eredeztetést valószínűsíti: az *orosz* népnév végén álló mássalhangzót ugyanis a korban a leggyakrabban a *z* betűvel jelölték, itt pedig egyetlen kivétellel az inkább *s* hangértékű *s* betűt láthatjuk. Ma psz. Lestől DNy-ra, Gyapjú mellett (Gy. i. h.).

Orosz 6. ’település Abaúj vm. középső részén, Gönc határában’ 1280>1358: *Vrs* (Gy. 1: 126), 1280, 1280/1329: *Wrz,* t., v. (Gy. 1: 126, F. 5/3: 61–2, Adatok 12: 15), **Oroszi 12.** 1324, 1324>1360: *Vrsi,* t. (Gy. 1: 126, AnjouOklt. 8:

230/456, 231/457), 1330, 1360: *Vruzy* (AnjouOklt. 14: 284/471, Gy. 1: 126), 1360: *Vruzi,* t. (Gy. 1: 126, Adatok 12: 15). GYÖRFFY megjegyzése szerint a település nevét az ide telepített oroszokról nyerte (Gy. 1: 126), s kapcsolatban lehet a szomszédos Ruszkával (Gy. 1: 137). Pesty gyűjtésére hivatkozva közli, hogy „Göncruszka hajdan két kzs. volt: *Oroszi* és *Ruszka,* mely egybeolvadt." (Gy. 1: 126).

Orosz 7. 'település Zala vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen' 1304: *Vrus* (AnjouOklt. 1: 301/614, AO. 1: 82).

Orosz 8. 'település Borsod vm. D-i részén Mezőkövesdtől DK-re, Szentistván mellett' 1333: *Oroz,* p. (Gy. 1: 796, Cs. 1: 177, Adatok 12: 33, AnjouOklt. 17: 119/252), 1366: *Wrucz* (Cs. 1: 177). Esetleg erre a denotátumra vonatkoznak **Oroszi 19.** névadatai is.

Orosz 9. ld. **Oroszi 15.**

Orosz 10. 'település Pilis vm. É-i részén, Visegrádtól ÉK-re' 1394, 1412: *Oroz,* p. (Gy. 4: 687, PestReg. 1060, 1265, ZsO. 3: 2115), 1394/1409, 1409: *Orosz* (Cs. 1: 14, Adatok 12: 31, F. 10/2: 220, PestReg. 1053, 1236). GYÖRFFY megjegyzése szerint „Feltehetően orosz testőrökről kapta a nevét." (Gy. i. h.). Később Kisoroszfalu, a mai Kisoroszi (Lelkes 321).

Orosz 11. 'település Somogy vm.-ben, valahol Kaposvártól D-re fekhetett' 1403, 1408, 1454: *Oroz* (Cs. 2: 633), **Oroszi 20.** 1403, 1408, 1454: *Orozy* (Cs. 2: 633, Adatok 12: 56). CSÁNKI közlése alapján az adatok nemesi nevekben találhatók (Cs. i. h.).

Orosz 12. ld. **Oroszi 7.**

Orosz 13. 'település Fejér vm.-ben Kalocsától D-re' 1431: *Oroz* (Cs. 3: 340, Adatok 12: 57), **Oroszi 22.** 1431: *Orozy* (Cs. 3: 340, Adatok 12: 57). A település ENGEL térképén Solt vm.-ben szerepel, emlékét a mai Fajsz mellett K–ÉK-re az Orosz helynév őrizte meg.

Orosz 14. ld. **Oroszfalu 4.**

Orosz 15. 'település Bodrog vm. É-i részén Bajától É-ra, Ságoddal és Csanáddal együtt említik' 1520–21: *Oroz* (Cs. 2: 205, 185). ENGEL térképének közlése szerint Sükösd, Érsekcsanád körül feküdt.

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Oroszd ld. **Oroszi 1–2.**

-i képző

Alsóoroszi 1. ld. **Oroszi 8.**

Alsóoroszi 2. ld. **Felsőoroszi**

Egyházasoroszi ld. **Oroszi 15.**

Felsőoroszi 'település Torda vm. K-i részén Szászrégentől távolabb K–DK-re, Görgénytől D-re' 1393: *Ruthenorum superiori*, v. (EH. 1081), 1453: *Felseworozy,* p. seu v. (Cs. 5: 723, Adatok 12: 50, EH. 1081), **Alsóoroszi 2.** 1453: *Alsoorozi,* p. seu v. (Cs. 5: 723, Adatok 12: 50, EH. 1081). A XV. század közepén megjelenő két település egy korábban létező, ám nem adatolható ***Oroszi 24.** település osztódásának eredményeképpen jöhetett létre. Később Alsóoroszi, a mai román Urisiu de Jos (Lelkes 75) és Felsőoroszi, a mai román Urisiu de Sus (Lelkes 207).

Füzesoroszi ld. **Oroszi 15.**

Nagyoroszi ld. **Oroszi 1–2.**

Oroszi 1–2.? 'település Nógrád vm. DNy-i részén, Balassagyarmattól DNy-ra' *1219/1550: *Orsci,* v. (Gy. 4: 282), **Oroszd** 1346: *Vruzd* (Gy. 4: 282 [itt: 1346/XIV.: *Wruzd*], Cs. 1: 104, F. 9/1: 408, Adatok 12: 25), 1435: *Orozd* (Cs. 1: 104), **Oroszfalu 11.** 1401: *Orosfalu,* v. (ZsO. 2/1: 117), **Oroszfalva 1.** *1401[ɔ: 1441]/1491/1610//1688: *Oroszffalva,* p. (Gy. 4: 282), é. n.: *a. n.* (Cs. 1: 93), **Nagyoroszi** é. n.: *Nagy-Oroszi* (Adatok 12: 26). GYÖRFFY megjegyzése szerint a település nevét orosz etnikumú lakóiról vagy egy Oroszd nevű emberről kapta, de az első, 1219-es adatnak erre a településre való vonatkozását kétségesnek tartja (Gy. i. h.). A MVV szerint azonban „Első lakosai Galicziából és Lodomériaból beköltözött oroszok voltak" (MVV Nógrád 89). A mai Nagyoroszi (Lelkes 424).

Oroszi 3. 'település Fejér vm. ÉNy-i részén Mór határában ÉNy-ra, Dobos és Tímár között' 1232: *Vruscy,* t. (Gy. 2: 398, H. 1: 11, Adatok 12: 36, ÁÚO. 6: 503), **Orosz 2.** 1269/1275: *Vrus,* v. (Gy. 2: 398, F. 4/3: 492), 1326/1327>1383: *Vroz,* t. (Gy. 2: 398).

Oroszi 4. 'település Bereg vm.-ben, Beregszásztól DK-re' 1260, 1324/1324, 1354: *Vruzy,* p., t. (Gy. 1: 546, AnjouOklt. 8: 135/260, AO. 2: 137, 6: 223, ÁÚO. 7: 538, Adatok 12: 19, ComBeregh. 123), 1319: Desew de *Orozy* (Gy. 1: 546), (1319), 1365, 1408, 1409, 1412, 1414, 1417, 1419, 1421, 1422, 1423, 1424, 1452, 1479: *Orozy,* p. (Cs. 1: 434, AnjouOklt. 5: 225/582, ComBeregh. 123, ZsO. 2/2: 6366, 7105, 3: 1909, 4: 2429, 2503, 6: 1135, 7: 215, 8: 232, 607, 689, 9: 1110, 10: 268, 341, 846, 850, 1039, 1341, 11: 226, 299, 948, 976, Zichy 11: 260), 1323: Deseu de *Vruzi* (Gy. 1: 546, AnjouOklt. 7: 47/83), 1324: *Wruzi* (AnjouOklt. 8: 57/97), 1417: *Oroszy* (ComBeregh. 123, Szirmay 58) ~ *Oruzy* (ZsO. 6: 1135), 1430, 1451, 1462: *Oroszi* (Cs. 1: 418). A települést 1430-ban Ugocsa vm.-hez számítják (Cs. i. h.). Később Sárosoroszi, a mai ukrán Oroszijevo (Lelkes 519) része.

Oroszi 5. ld. **Orosz 1.**

Oroszi 6. ld. **Orosz 5.**

Oroszi 7. ’település Veszprém vm. Ny-i részén, Somlóvásárhelytől ÉK-re’ 1288: *Orozi* (Cs. 3: 245, ÁÚO. 4: 328) ~ *Vruzy* (Cs. 3: 245, ÁÚO. 9: 478, Adatok 12: 42), **Orosz 12.** é. n.: *Oroz* (Cs. 3: 245), 1408: *Orooz* (ZsO. 2/2: 6354). A mai Oroszi (Lelkes 456).

Oroszi 8. ’település Bars vm. DK-i részén, Nagysallótól K-re’ 1293: Iwan de *Vruzy* (Gy. 1: 464), 1307/XVIII.: *Urussy* (Gy. 1: 464, F. 8/6: 187–8, AnjouOklt. 2: 85/183), *1331: Pet. fr. eiusdem f.-i Ben-i de *Wruzy* (Gy. 1: 464, AnjouOklt. 15: 266/460), 1335: *Vruzy* (Gy. 1: 464, Adatok 12: 23, AnjouOklt. 19: 274/615) ~ *Wruzy* (AnjouOklt. 19: 274/615, 346/766) ~ *Wruzi* (AnjouOklt. (19: 346/766), **[Al(só)]oroszi 1.** 1307/XVIII.: *inferiori Urusi* (Gy. 1: 464, F. 8/6: 187–8, AnjouOklt. 2: 85/183 [itt: *inferiori Urussi*]) ~ *inferiori Urussy* (Gy. 1: 464, F. 8/6: 187–8, AnjouOklt. 2: 85/183). A település nevét GYÖRFFY megjegyzése szerint „itt lakó oroszokról (királyi testőrökről?) kapta” (Gy. 1: 465). Később Nemesoroszi, a mai szlovák Kukučinov (Lelkes 434).

Oroszi 9. ’település Valkó vm. É-i részén Eszéktől D-re, Kórógytól ÉK-re’ 1295, 1343: *Wruzy* (Cs. 2: 339, ÁÚO. 10: 183, AO. 4: 353, AnjouOklt. 27: 290/453, Adatok 12: 68), 1295, 1343, 1433, 1454, 1469: *Orozy* (Cs. 2: 339, AO. 4: 353, ÁÚO. 10: 183, AnjouOklt. 27: 290/453), 1343: *Vrwzy* (Cs. 2: 339, AO. 4: 353), 1453: *Orosy* (Cs. 2: 339). ENGEL térképének adatközlése szerint ma a horvát Osijektől D-re fekvő hely Orošinska bara (1910. térk.) néven.

Oroszi 10. ld. **Orosztelek 2.**

Oroszi 11. ’település Krassó vm. középső–DK-i részén, Illyédtől Ny-ra’ 1312> 1360, 1316/1360: *Orozy,* p., v. (Gy. 3: 491, Cs. 2: 106, Krassó 2/2: 150, AnjouOklt. 3: 189/418, 4: 142/370, EH. 843, 844), **Ruszóc** 1421, 1427: *Rusolch,* p. (Gy. 3: 491, Krassó 3: 296, Adatok 12: 74 [itt: *Rus(s)olch*], EH. 843, 844, Milleker 127, Sztáray 2: 253) ~ *Rusocz* (EH. 843, 844, Milleker 127), 1427, 1428: *Rusolcz* (Gy. 3: 491, Sztáray 2: 261, Krassó 3: 320). Később Óruszolc és Újruszolc, a mai román Rusova Veche és Rusova Nouă (Lelkes 457, 616).

Oroszi 12. ld. **Orosz 6.**

Oroszi 13. ’település Szatmár vm. É-i részén, Fehérgyarmattól K-re’ 1324, 1324/1324, 1345: *Vruzy,* p. (AnjouOklt. 8: 178/352, Adatok 12: 29, Maksai 185–6, ComSzath. 183, AO. 2: 137, 149–50, AnjouOklt. 8: 164/323, Mező–Németh 135, Németh 2008: 205, Cs. 1: 482, F. 8/1: 576, MVV Szatmár 165), 1387, 1393, 1403, 1418, 1436: *Orosy,* p. (Cs. 1: 482, ZsO. 1: 10, 2/1: 2730, Németh 2008: 205, Maksai 185–6, MVV Szatmár 165), 1393: *Diossy [ɔ: Orossy],* p. (Németh 2008: 205), 1393, 1411, 1418, 1419, 1436, 1462, 1462/XVIII.: *Orozy,* p. (Cs. 1: 482, Németh 2008: 205, ZsO. 3: 1079, 6: 2378, 2525, 7: 817, MVV Szatmár 165, Csáky 1: 169), 1425: *a. n.* (Maksai 185–6), 1520: *Orozÿ* (Csáky 2: 545). „Neve a magyar királyság első századaiban idevetődött, de elszigetelt és

korán felszívódott északi szláv népelem emlékét őrzi. Annakidején bizonyára királyi birtok fogadta be őket." (Maksai 185–6). A mai Vámosoroszi (Lelkes 628).

Oroszi 14. 'település Torontál vm.-ben, Zsombolyától DNy-ra' 1332–7: *Huruzi* (Cs. 2: 128, Adatok 12: 69, Milleker 14) ~ *Holasi* (Ortvay 1/1: 433). Később Torontáloroszi, a mai szerb Rusko Selo (Lelkes 600).

Oroszi 15. 'település Temes vm. Ny-i részén, Temesvártól DNy-ra' 1332–7: *Hurusi* (Cs. 2: 54) ~ *Vruzi* (Cs. 2: 54, Adatok 12: 70), 1399, 1489: *Orozy* (Cs. 2: 54), 1402: *Orozzy* (ZsO. 2/1: 2093), **Orosz 9.** 1388: *Oroz* (Cs. 2: 54), **Füzesoroszi** 1401: *Fyzesorozy* (Milleker 219), **Egyházasoroszi** 1456: *Eghazasorozy* (Cs. 2: 54). A két jelzős névalak MILLEKER szerint a település két, esetleg önállóvá lett részét nevezhette meg (i. h.). ENGEL térképének közlése szerint emlékét a későbbi román Sânmihaiu Romântól (Bégaszentmihály) D-re fekvő Oroscin (1881. térk.) helynév őrizte.

Oroszi 16. ld. **Orosz 4.**

Oroszi 17. ld. **Orosz 3.**

Oroszi 18. 'település Baranya vm. D-i vidékén, helye közelebbről ismeretlen' 1353: *Oruzy* (Cs. 2: 513, AO. 5: 123, Adatok 12: 67), 1428: *Orozy* (Cs. 2: 513).

Oroszi 19. 'település Borsod vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1370: *Orozy* (BorsOkl. 232), 1462: *Orosy* (BorsOkl. 37). Az adatok talán **Orosz 8.** denotátumára vonatkoznak.

Oroszi 20. ld. **Orosz 11.**

Oroszi 21. ld. **Oroszfája**

Oroszi 22. ld. **Orosz 13.**

Oroszi 23. 'település Somogy vm.-ben, lokalizálása bizonytalan' 1478: *Orozy* (Cs. 2: 633, Adatok 12: 43). CSÁNKI közlése alapján ma puszta Ádánd mellett K-re (Cs. i. h.). ENGEL térképén Ádándtól kissé távolabb ÉK-re, a Sió mellett található egy Oroszi nevű település, ma Szabadhídvég mellett ÉNy-ra Oroszipuszta.

***Oroszi 24.** ld. **Felsőoroszi**

-ka/-ke képző

Oroszka ld. **Oroszfalu 17.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel településnévként

Oroszfa ld. **Oroszfája**

Oroszfája 'település Kolozs vm. K-i részén, Tekétől DNy-ra' 1297: *Vruzfaya* (Gy. 3: 365, Cs. 5: 390, EH. 709), 1297, 1391, 1393: *Oruzfaya* (Cs. 5: 390, Adatok 12: 49, ZsO. 1: 3066, 3122), 1335, 1381: *Wruzfaya* (Gy. 3: 365, Cs. 5:

390, AnjouOklt. 19: 60/118, EH. 709), 1349: *Vrusyfaya* (EH. 709), 1397: *Orozphaya* (Cs. 5: 390, Teleki 1: 257, EH. 709), 1404: *Horozfaya* (Cs. 5: 390, Teleki 1: 298, EH. 709), 1410, 1426, 1429, 1430, 1445, 1446, 1461, 1464, 1487, 1493–4 k., 1495, 1500, 1502, 1507, 1520, 1524: *Orozfaya,* p. (EH. 709, Cs. 5: 390, Teleki 1: 526, 529, 2: 19, Károlyi 3: 127), 1446: *Orazfaya,* p. (Cs. 5: 390, Teleki 2: 21), 1504, 1510: *Orozffaya,* p. (Cs. 5: 390, EH. 709), 1519: *Orozfalw,* p. (Károlyi 3: 123), **Oroszfa** 1343: *Orozfa* (AnjouOklt. 27: 194/278, AO. 4: 327–8), 1349: *Wruszfa* (EH. 709), 1349, 1369: *Wruzfa* (Cs. 5: 390, Teleki 1: 90, Adatok 12: 49, EH. 709, Kállay 1631), **Oroszi 21.** 1429: *Orozy,* p. (Cs. 5: 390, Adatok 12: 49). GYÖRFFY szerint a település nevét „orosz származású, Orosz nevű, vagy »orosz« (ajtónálló) foglalkozású birtokosáról kapta." (Gy. 3: 366). Az 1519-es *Orozfalw* adat elírás eredménye lehet, mert egyrészt egyszeri névalak, másrészt a fentebb idézett 1520-as oklevél (ld. fent) hasonló szövegkörnyezettel, azonos településeket említve *Orozfaya* névformát tartalmaz. Az elnevezés esetleg az **Oroszfalu (15.)** település denotámumát jelölhette. Később Oroszfája, a mai román Orosfaia (Lelkes 456).

Felsőoroszfalu 1. ld. **Oroszfalu 1.**

Felsőoroszfalu 1–2. ld. **Oroszfalu 2.**

Nagyoroszfalu 1. ld. **Oroszfalu 2.**

Nagyoroszfalu 2. (?= 1.) 'település Torda vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1509: *NaghOrozfalw* (EH. 944), 1519: *Naghorozfalw* (EH. 944). Az EH. a fenti adatokat Görgényoroszfalura vonatkoztatja, ám CSÁNKI megjegyzése szerint erre a településre a középkorból nincs adat (Cs. 5: 723), és Nagyoroszfalu névváltozatát ENGEL térképe sem közli. Így a fenti adatok nagyobb valószínűséggel vonatkozhatnak **Oroszfalu 2.** denotátumára.

Oroszfalu 1. 'település Torda vm. É-i részén Szászrégentől ÉK-re, a Maros közelében' 1319: *Vruzfolu* (Cs. 5: 723, AnjouOklt. 5: 246/641, Bánffy 1: 47–8), **[Felső]oroszfalu 1.** 1319: *Vruzfolu superior* (Cs. 5: 723, AnjouOklt. 5: 246/641, Bánffy 1: 47–8, EH. 361). A XIV. század elején felbukkanó Oroszfalu település Felsőoroszfalu szinonim nevével kapcsolatban CSÁNKI megjegyzi, hogy: „Egyik a Monyoró mellett fekvő Oroszfalu, mely 1509-ben Nagy-Oroszfalu nevet viselt, s a mai Marosoroszfalu helységnek felel meg, Szászrégentől é.-k., a másik Felső-Oroszfalu, mely, ugy látszik, a mai Oroszidecs helységgel azonos, Szászrégenhez közelebb é.-k., Maros-Tordavármegyében. Ugy látszik azonban, 1319-ben a mai Oroszidecsnek megfelelő Oroszfalut nevezik Felső-Oroszfalunak, 1393-ban pedig a mai Marosoroszfalut." (Cs. i. h.). Később Oroszidecs, a mai román Deleni (Lelkes 456).

Oroszfalu 2. 'település Torda vm. É-i részén Szászrégentől ÉK-re Mogyoró mellett, a Maros közelében' 1319: *Vruzfolu* (circa Monorou) (Cs. 5: 723, Adatok 12: 52, EH. 845), 1381: *Oruzfalu,* p. (Cs. 5: 723, Adatok 12: 51), 1393: *villa*

ruthenorum (Cs. 5: 723, EH. 845), **[Felsőoroszfalu] 1–2.?** 1393: *villa rutinorum superior* (Cs. 5: 723, EH. 845), **Nagyoroszfalu 1.** 1509: *Nagh Orozfalw,* p. (Cs. 5: 723, EH. 845). A XIV. század elején felbukkanó **Oroszfalu 1.** település Felsőoroszfalu szinonim nevével kapcsolatban CSÁNKI megjegyzését lásd az előző szócikkben. Ld. még **Nagyoroszfalu 2.** Később Marosoroszfalu, a mai román Ruşii Munți (Lelkes 388).

Oroszfalu 3. 'település Bereg vm. középső részén, Munkács tőszomszédja' 1360, 1484: *Oroszfalu* (Cs. 1: 418, Adatok 12: 20), **Oroszváros** 1360, 1484: *Oroszváros* (Cs. 1: 418), **Oroszvég** 1360: *Orozvig,* v. (ComBeregh. 124), 1493: *Oroszvég,* p. (ComBeregh. 124). A településnek a XIV. század második felében egyidejűleg használt, szinonim neve volt az Oroszfalu, az Oroszváros és az Oroszvég. Ld. még **Nagyoroszfalu 2.** Később Oroszvég, a mai ukrán Roszvihove, Munkács része (Lelkes 457).

Oroszfalu 4. 'település Hunyad vm. középső részén, Kisbarcsa és Alpestes között' 1367: Apaty al. nom. *Vruzfolu* (Gy. 3: 289, Cs. 5: 119, Adatok 12: 63), 1390: *Oruzfalu* (Cs. 5: 119), **Orosz 14.** 1513–5: *Oroz,* p. (Gy. 3: 289, Cs. 5: 119), 1520–1: *Oroz* al. nom. Rws, p., pr. (Cs. 5: 119, Adatok 12: 63), **Rusz 1.** 1520–1: Oroz al. nom. *Rws,* p., pr. (Cs. 5: 119, Adatok 12: 63). A települést a kezdetektől párhuzamosan ismerték **Apáti** (adatát ld. fent) és Oroszfalu néven. A XVI. század elejétől Orosz, illetve Rusz néven is említik.

[Oroszfalu] 5. 'település Szeben vm.-ben, Nagyszeben mellett Ny–ÉNy-ra' 1380: *villa Ruthenica* (Adatok 12: 65, EH. 843) ~ *Ruszschalk* (EH. 843), 1403: *villa Rutenorum* (EH. 843), **Reussdörfchen** 1409: *Ruesdarf* (EH. 843), 1468: *Rwschdorffchÿn ~ Rewsdeorffchyn* (EH. 843) ~ *Rwzdorffchen* (EH. 843), 1469: *Rewsdywrf* (EH. 843), 1488–1508: *Rewsdorffchin* (EH. 843), 1494: *Rwssdorffchyn ~ Rwssdorffchÿn* (EH. 843), 1496: *Rusdorffchÿn ~ Rusdorffchya* (EH. 843), 1501: *Reysbach* (EH. 843), 1503: *Rwsdorffgyn ~ Rysdorffgin ~ Rwszdorff* (EH. 843), 1506: *Rwzdorfken* (EH. 843), 1507: *Rwzdorffkyn* (EH. 843). Később Oroszcsűr, a mai román Ruscior (Lelkes 456).

Oroszfalu 6. ld. **Oroszvíz**

Oroszfalu 7. 'település Zemplén vm. középső részén, Morvával, Luskóccal és Rákóccal együtt említik' 1390: *Orozfalu* (Cs. 1: 358, Adatok 12: 9), 1418: *Orozfalw* (ZsO. 6: 2406), **Oroszkékszeg** ?=1392: *Orozkekzeg,* p. (ComZempl. 139). A ComZempl. a XIV. század végén felbukkanó Oroszfalut bizonytalanul azonosítja az ugyanebből az időből adatolható Oroszkékszeg, a XV. század első harmadáról idézhető **Kékszeg** (1424/1426: *Kekzegh,* p., ComZempl. 139) szinonim nevek denotátumával.

Oroszfalu 8. 'település Bereg vm. K-i részén, Beregtől ÉK-re' 1398: *Oroszfalu* (Adatok 12: 18), XIV. sz.: *Oroszfalu* (Cs. 1: 419). Később Kissarkad, a mai ukrán Horbok (Lelkes 323).

Oroszfalu 9. ’település Bereg vm. Ny-i részén, Munkácstól ÉNy-ra’ XIV.: *Oroszfalu* (Adatok 12: 14, Cs. 1: 418). A települést a XV. század végén **Ruszkóc** (1484: *Ruszkolcz,* Cs. 1: 418) néven említik. Később Orosztelek, a mai ukrán Ruszke (Lelkes 457).

Oroszfalu 10. ’település Ung vm. DNy-i részén Lakárt, Bátfa és Bajánháza közelében, az Ung mellett’ 1400, 1403, 1414, 1439, 1456: *Orozfalu,* p. (Cs. 1: 395, Adatok 12: 11, ZsO. 2/1: 2547, 4: 2752), 1400, 1427: *Orozfalw* (ZsO. 2/1: 728, Cs. 1: 395). CSÁNKI azonosítása szerint „Az 1427. évi adólajstrom egy másik ily nevű helységet is ismer, Tarna és Vinna vidékén, a Nagymihályiak birtokában. Úgy látszik a máskor Zemplénmegyében: Oroszka név alatt szereplő közeli mai Oreszkát kell értenünk.” (Cs. i. h.). Ld. még **Oroszfalu 16.** ENGEL térképének adatközlése szerint ma a szlovák Vysoká nad Uhom mellett K-re található hely.

Oroszfalu 11. ld. **Oroszi 1–2.**

Oroszfalu 12. ’település Belső-Szolnok vm. DK-i részén, Bálványostól K–ÉK-re’ 1410: utraque *villa Ruthenorum* (Adatok 12: 38, Kádár 5: 310, 318, ZsO. 2/2: 7289 [itt: *villa Rutenorum*]) ~ *villa Rutinorum* (ZsO. 2/2: 7995), 1414: *Orozfalw* (ZsO. 4: 2588), 1447: duae possessiones Orozfalua*,* poss. inferius in *Orozfalu* (EH. 844), **Oroszfalva 5.** 1447: duae possessiones *Orozfalua,* poss. inferius in Orozfalu (EH. 844). A település a XIV. század elején **Karácsonytelke** (1305: *Karachontelke,* Kádár 5: 310, EH. 844) néven jelenik meg, a XV. század elején azonban lakosai alapján Oroszfalu néven szerepel. A század második felében elkülönült egyik részét **Alsókarácsonytelke** (1467: *Also-Karachontelke,* Kádár 5: 310, EH. 844), másik részét **Felsőkarácsonytelke** (1434: *Felsew-Karachontelke,* EH. 844) néven említik. Később Alsó- és Felsőoroszfalu, a mai román Rusu de Jos és Rusu de Sus (Lelkes 75, 207).

Oroszfalu 13. ’település Doboka vm. középső részén, Besztercétől D–DNy-ra’ 1412: *Rewsyndorff* (Adatok 12: 40), 1421: *Orozfalw* (ZsO. 8: 888, 1148), 1424: *Oroz[falu]* (ZsO. 11: 80), 1428: *Orozfalu* alio nomine Zereth (EH. 876, ZsO. 11: 1325), 1461: *Orozfalw* al. nom. Zereth (Zichy 10: 199), **Oroszfalva 4.** 1421: *Oruzfalwa* (ZsO. 8: 1148). A XIII. századtól a település megnevezésére a **Szeret** (1235–70: *Zereth,* p., EH. 876) névalakot is használták. Később Szeretfalva, a mai román Sărățel (Lelkes 565).

Oroszfalu 14. ’település Sáros vm.-ben, az Ondava közelében’ 1414–16, 1427: *Orozfalw* (Cs. 1: 305, Adatok 12: 1), 1414, 1415, 1416: *Orozfalu* (ZsO. 4: 1848, 5: 527, 1659). CSÁNKI azonosítása szerint „Gribó m. tűnik föl, mint Makovicza vár tartozéka. … Talán a mai Szorocsinnak felel meg, Szvidniktől dk.” (Cs. i. h.). ENGEL térképén azonban e falutól nem messze, DK-re találunk egy Oroszfalut, esetleg e település adatai a fentiek. Ha így van, a mai szlovák Tisinec mellett fekhetett.

Oroszfalu 15. ’település Kolozs vm.-ben, azonosítása bizonytalan’ 1422:

Oruzfalw (ZsO. 9: 65) ~ *Orozfalu* (ZsO. 9: 576), 1422 >1461: *Orozfalw* (ZsO. 9: 65). Az oklevélben a Doboka vm.-ben fekvő Kentelke, Árokalja, Sófalva, illetve a Kolozs vm.-ben található Pusztakamarás, Teke, Ida, Péntek, Paszmos, Ludvég, Báni és Akna településekkel említik együtt. Ezek közelében található **Oroszfája,** fenti névadataink is esetleg ezt a települést jelölhették.

Oroszfalu 16. (?= 10., 17.) 'település Ung vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1423: *Orozfalw* (ZsO. 10: 1583).

Oroszfalu 17. 'település Ung vm. Ny-i részén, Tarna és Vinna vidékén' 1427: *Orozfalw* (Cs. 1: 395 [itt: adat nélkül], Adatok 12: 2), **Oroszka** 1358, 1389, 1418, 1419, 1449, 1450: *Orozka* (Sztáray 1: 288, 487, 2: 202, 206, 208, 210, 426, 441, 444, 445, 454, 466, 469, Cs. 1: 358, Adatok 12: 2), 1448: *Horosta [ɔ: Orozka]* (Sztáray 2: 412). CSÁNKI azonosítása szerint „Az 1427. évi adólajstrom egy másik ily nevű helységet is ismer, Tarna és Vinna vidékén, a Nagymihályiak birtokában. Úgy látszik a máskor Zemplénmegyében: Oroszka név alatt szereplő közeli mai Oreszkát kell értenünk." (Cs. i. h.). Ld. még **Oroszfalu 16.** Később Ordasfalva, a mai szlovák Oreské (Lelkes 455).

Oroszfalu 18. 'település Hunyad vm. K-i részén Hátszegtől É-ra, a Sztrigy mentén' 1453: *Orozfalw* (Cs. 5: 119, Adatok 12: 72, EH. 845), **Rusz 2.** 1470, 1482, 1506, 1510: *Rws,* p., v. (Cs. 5: 119, Adatok 12: 72, EH. 845), **Oroszfalva 6.** 1499: *Orozfalwa,* p. (Cs. 5: 119, EH. 845). Később Russ, a mai román Ruşi (Lelkes 512).

Oroszfalu 19. ld. **Oroszvár**

Oroszfalva 1. ld. **Oroszi 1–2.**

Oroszfalva 2. 'település Szatmár vm. középső részén, Szatmártól és Németitől DK-re' 1411: *Orozfalva* (Adatok 12: 34). Később Oroszfalu, a mai román Ruşeni (Lelkes 456).

Oroszfalva 3. 'település Szatmár vm. K-i részén, Nagybánya mellett DK-re' 1411: *Orozfalwa* (Cs. 1: 482 [itt: *Oruzfalwa*], Adatok 12: 35, Maksai 185, Németh 2008: 205, EH. 842), 1491: *Orozfalwa,* p. Wolachalis (Cs. 1: 482 [itt: *Oruzfalwa*], Németh 2008: 205, Maksai 185). „A Nagybánya által saját határában a XIV. század végén megtelepített, később egy időre a Drágfiak kezére jutott román faluk egyike." (Maksai i. h.). Később Kékesoroszfalu, a mai román Rus (Lelkes 298).

Oroszfalva 4. ld. **Oroszfalu 13.**

Oroszfalva 5. ld. **Oroszfalu 12.**

Oroszfalva 6. ld. **Oroszfalu 18.**

Oroszföldе 'talán település Veszprém vm.-ben' 1326: *Vroz-földe* (Adatok 12: 41, VeszprReg. 76).

Orosztelek 1. 'település Bihar vm. Ny-i részén Hunyadtól ÉNy-ra, a Sebes-Kö-

rös jobb partján' [1291–4], 1332–7: *Vruzteluk,* v. (Gy. 1: 649, Cs. 1: 618, Adatok 12: 47, J. 310, Bunyitay 3: 423, VP. 300), 1332: *Wruzteluk* (ComBih. 239), 1389: *Oroztelek,* t. (ComBih. 239). Később Orosztelek, ma psz. Várson-kolyos mellett ÉK-re (Gy. i. h.).

Orosztelek 2. 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Marosújvártól K–ÉK-re' 1300: *Wruzthelek,* p. (Gy. 2: 178, EH. 709), **Oroszi 10.** 1300: *Vrusci,* p. (Gy. 2: 178, EH. 709), 1410, 1466, 1523: *Orozy,* p., v. (Iczkovits 60, Adatok 12: 54, ZsO. 2/2: 7547, EH. 709). ICZKOVITS megjegyzése szerint a település „Nevét a XI–XII. században bevándorló szláv lakóiról kapta." (i. h.). Később Marosoroszi, a mai román Orosia (Lelkes 388).

Orosztelek 3. 'település Csanád vm. DNy-i részén, Szanád és Tömörkény közt sorolták fel' 1360: *Wruzthelek* (Cs. 1: 700, Adatok 12: 62).

Orosztelek 4. 'település Bihar vm. Ny-i részén Körösszeg mellett ÉNy-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1421, 1489: *Oroztelek* (Cs. 1: 618) ~ *Orozthelek* (Cs. 1: 618, J. 310, Adatok 12: 45, ZsO. 8: 648, Csáky 1: 312), 1489: *Heroztelek* (J. 310). Körösszegapáti határába olvadhatott (J. i. h.).

Oroszvár 'település Moson vm. É-i részén, Rajkától ÉNy-ra' [1200 k. 950 k.-re]: *castrum* constituere *Ruthenis* (Gy. 4: 169), 1208/1359: *Wruswar,* t. (Gy. 4: 169, F. 3/1: 63), 1240, 1258, 1278, 1293, 1303, [1304–6]/1306, 1305, 1306, 1308, 1315, +1315: *Vruzwar,* v. (Gy. 4: 169, Cs. 3: 676, F. 4/1: 191, AO. 1: 94–5, 120, ÁÚO. 5: 89, AnjouOklt. 1: 244/466, 347/719, 2: 232/534, 4: 70/172, 71/173, Adatok 12: 22), 1262: *Vruzvar* (Gy. 4: 169, Cs. 3: 676, ÁÚO. 3: 28), 1265/XVIII., 1266/1269: *Vruswar,* v. (Gy. 4: 169), 1266/1269, 1269: *Wruzwar,* p. (Gy. 4: 169, RegArp. 1: 1485, 1644), 1297: *Vruzuar,* p. (Gy. 4: 169, ÁÚO. 12: 605), 1325, 1339: *Orusuar* (Gy. 4: 169), 1393, 1397, 1400, 1401, 1403, 1408, 1410, 1411, 1412, 1419, 1420, 1422, 1424, 1426, 1430, 1437, 1439, 1448, 1450, 1451, 1452, 1453, 1457, 1474, 1478, 1481, 1483: *Orozwar,* cast., opp. (Cs. 3: 672, 676, F. 11: 215, AO. 1: 119, ZsO. 1: 3227, 4712, 2/1: 335, 894, 1356, 2296, 2/2: 6432, 7520, 7725, 8016, 7: 871, 1857, 9: 777, 783, 11: 981, SoprOkl. 1: 644, 2: 2), 1402, 1406: *Orozuar* (ZsO. 2/1: 1468, 4455), 1419: *Kerchenburg* másképp *Orozwar* (ZsO. 7: 884), 1421: *Oroszvár,* v. (ZsO. 8: 678), 1449: *Kerhenburg* alias *Orozwar* (Cs. 3: 676), **Oroszfalu 19.** 1474: *Orozfalw* (Cs. 3: 676). A XIII. század elején felbukkanó települést a század utolsó harmadában **Kerhenburg** (1271: *Cherfullenbwurch,* Gy. 4: 169; 1402: *Kerphemburg,* ZsO. 2/1: 2019), a XIV. század első harmadától pedig **Karolburg** ([1327]: *Karolburg,* Cs. 3: 676) néven említik. A XV. század utolsó harmadából a település Oroszfalu szinonim neve is adatolható. Később Oroszvár, a mai szlovák Rusovce (Lelkes 457).

Oroszváros ld. **Oroszfalu 3.**

Oroszvég ld. **Oroszfalu 3.**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Oroszapát ld. **Oroszapáti**

Oroszapáti 'település Krassó vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen' 1364: *Vruzapati* (Kállay 1534), 1364, 1368: *Vruzapaty* (Kállay 1534, 1608), 1368: *Orozappy* (Kállay 1609), 1370: *Uruzapati* (Kállay 1663), 1381: *nozpathy* (Kállay 1867), 1383: *Orozapati* (Kállay 1940), 1404, 1410, 1418, 1426: *Oroszapáti* (Cs. 2: 111), 1415, 1418: *Orozapathy* (Cs. 2: 105, Milleker 59), **Oroszapát** 1415: *Orozapath* (Cs. 2: 105, Milleker 59). A település ***Apáti** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. CSÁNKI munkája Krassó vm.-ben szerepelteti, de megjegyzi, hogy esetleg Temes vm.-ben is fekhetett (i. h.).

Oroszkékszeg ld. **Oroszfalu 7.**

Oroszpályi 'település Szatmár vm. ÉNy-i részén, Mátészalka mellett É-ra' 1336: *Orozpauli* (AnjouOklt. 20: 91/66, AO. 3: 150, 249–51, ComSzath. 124, Németh 1997: 14, 2008: 214), 1336, 1336/1482, 1368: *Orozpali* (Cs. 1: 482, Németh 1997: 14, AnjouOklt. 20: 123/106), 1381, 1482, 1490: *Orozpaly,* p., pr. (Németh 2008: 214, Maksai 189), 1406: *Oruspaly* (ZsO. 2/1: 4744). „…a Hontpázmányoknál maradt, később Oroszpályinak nevezett terület később is üres és csak az »orosz« elnevezésből sejthető, hogy időközben északról jött szlávságnak is kellett benne laknia" (Maksai i. h.). A XIII. század végén felbukkanó **Pályi** (1294: *Pauli,* p., t., Németh 1997: 149, 2008: 214, AO. 10: 145, 224, ÁÚO. 9: 148, Maksai 189) települést a XIV. század első harmadától Oroszpályi néven is említik. A mai Ópályi (Lelkes 453).

4b. népnévi jelzős párja van

Oroszkomját 'település Ugocsa vm. É-i részén, Beregszásztól K–ÉK-re' 1405: *Orosz-Komjáth,* p. (ComUg. 216, Szirmay 86), 1434, 1490: *Orozkomyath,* p. (DL 70874, Cs. 1: 434). **Komját(i)** (1339: *Komyati,* ComUg. 216; 1341: *Comjath,* ComUg. 216) településből jött létre a XV. század elején Oroszkomját és ikertelepülése, **Magyarkomját** (1405: *Magyar-Komjáth,* p., ComUg. 216, Szirmay 86). Később Magyarkomját, a mai ukrán Veliki Komjati (Lelkes 379).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Oroszmező 'település Belső-Szolnok vm. Ny-i részén Déstől ÉNy-ra, a Szamos partján' 1366: Symisne alio nomine *Wruzmezeu* (Kádár 5: 323, EH. 842), 1381: *Oruzmezeu* (Kádár 5: 323, EH. 842), 1508, 1524: *Orozmezew* (EH. 842). A település a XIV. század első harmadában **Semesnye** (1325: *Symisne,* Kádár 5: 323, EH. 842) néven bukkant fel, a század vége felé lakossága alapján Oroszmezőként említik. Később Oroszmező, a mai román Rus (Lelkes 457).

Oroszvíz 'település Máramaros vm. DNy-i részén, Petrovától DK-re' 1373: *Orozviz* (Adatok 12: 30, Bélay 188, EH. 843), **Oroszfalu 6.** 1390, 1418: *Orozfalu,* p. (ComMarmar. 114, Adatok 12: 30, Bélay 188, EH. 843, ZsO. 6: 2375), 1390, 1473, 1480: *Orisfalw ~ Orozfalw* (Cs. 1: 451, EH. 843), 1418, 1487: *Oroszfalu,* p. (ComMarmar. 114, EH. 843), 1487: *Orozfalw* (ComMarmar. 114, Bélay 188), **Ruszka** 1411: *Rwzko* (Adatok 12: 30, ComMarmar. 114, Bélay 188, EH. 843), 1479: *Ruzka* (ComMarmar. 114, Bélay 188) ~ *Rwzka* (ComMarmar. 114), **Ruszkova** 1411, 1413: *Ruzkowa,* p. (Cs. 1: 451, EH. 843, ComMarmar. 114) ~ *Ruzkova,* p. (ComMarmar. 114), 1442: *Ruskowa* (ComMarmar. 114, Adatok 12: 30 [itt: *Ruskova*], Bélay 188), 1443: *Ruskova* (ComMarmar. 114), 1457: *Rozkowa,* p. (ComMarmar. 114, EH. 843), 1468: *Rwskowa* (ComMarmar. 114), 1495: *Rozkova* (ComMarmar. 114). Később Visóoroszi, a mai román Ruscova (Lelkes 643).

örmény*

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Örmény 'település Esztergom vm. K-i részén, Esztergom része lehetett' 1243> 1449: *Armeni* (Gy. 2: 273, F. 4/1: 307, 10/8: 641), 1281/1290, 1290/XV.: *Armenorum,* t. (Gy. 2: 273), 1289, 1289/1353, 1290/1293, 1315: *Ermen,* t., v. (Gy. 2: 273). A település a XIII. század közepe táján Örmény néven bukkant fel, a század második felétől pedig **[Szentanna]** (1272: *B. Anne,* Gy. 2: 273) és **[Esztergomszentanna]** (1284: *B. Anne de Str-o,* Gy. 2: 273) néven is említik. GYÖRFFY közlése szerint Esztergomba 1235 előtt telepítettek örményeket, akik a tatárjárás után eltűntek vagy beolvadtak, s csak földjüket említik *Örmény* néven (Gy. i. h.). A mai Eszergom belvárosa mellett ÉK-re, a Szent Tamás-hegy alatt D–DK-re terülhetett el (Gy. i. h.).

rác

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Rác 'település Közép-Szolnok vm. Ny-i részén, Szarvad és Szentmiklós településekkel említik együtt' 1404: *Rach* (ZsO. 2/1: 2927).

---

* Az *örmény* lexémát tartalmazó településnevek más etimológiájúak is lehetnek: inkább az *örmény* 'örvény' vagy a m. R. *őrmény* '(kézi)malom' szavakat tekintik az elnevezések alapjának (ld. FNESz. *Örményes, Örményszékes*). Ez a település azért került bele mégis a szótárba, mert GYÖRFFY szerint „Esztergomba már IV. Béla elődei (1235 e.) telepítettek örményeket, s Béla idejében is jöttek be" (vö. Gy. 2: 273), az elnevezés erre a népességre utalhatott.

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Alsórácfalu 'település Zaránd vm. K-i részén, Körösbányától ÉNy-ra' 1525: *Alsó Raczfalw* (EH. 915), **Felsőrácfalu** 1525: *Felse Racz Falw* (EH. 915). A települést a XV. század első felében történt megjelenésekor **Tótfalu 40.** (1439: *Tóthfalu,* EH. 915) néven említik. A jelzői előtaggal álló nevek előzménye egy forrásainkból nem adatolható ***Rácfalu (2.)** lehetett. Később Szerb, a mai Sârbi (Lelkes 564).

Felsőrácfalu ld. **Alsórácfalu**

Rácfalu 1. 'település Heves vm. É-i részén, Sirok mellett Ny-ra' 1454, 1465: *Raczfalw* (Cs. 1: 69). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Recskbe olvadt, emlékét talán a Külső-Rác-falu (HMFN. 33/94), a Rác-falu (HMFN. 33/95) és a Rác-falu-oldal (HMFN. 33/102) helynevek őrizhették meg.

***Rácfalu 2.** ld. **Alsórácfalu**

Rácfalva 'település Nógrád vm. É-i részén, Losonc mellett Ny-ra' 1417: *Rachfalua* (ZsO. 6: 259). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szlovák Mašková (Maskófalva) településtől D-re Rácka őrzi a nevét.

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Ráckanizsa 'település Zala vm. Ny-i határánál, Szerdahelytől Ny-ra' 1478: *Raczkanysa* (Cs. 3: 96). A település ***Kanizsa** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. Később Ráckanizsa, a mai szlovén Razkrižje (Lelkes 496).

4b. népnévi jelzős párja van

Rácradna 'település Arad vm. D-i részén Solymos mellett DNy-ra, a Maros partján' 1477: *Raaczradna* (Cs. 1: 761). Ugyanekkor **Magyarradna** (1477: *Magyar Radna,* Cs. 1: 761) és **Középsőradna** (1477: *Kezepsewradna,* Cs. 1: 761) is felbukkan. CSÁNKI munkájából úgy tűnik, mintha ez három önálló település lenne (vö. Cs. i. h.), ENGEL térképe alapján azonban inkább arról lehet szó, hogy a nem adatolható eredeti ***Radna** nevű településnek három részét említették a XV. század második felében Rácradna, Magyarradna és Középradna néven. Később Máriaradna, a mai román Radna (Lelkes 386).

román

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Román 1. 'település Veszprém vm. É-i határánál, Lovászpatonától K-re' 1234–70, 1452, 1488: *Roman,* v. (Cs. 3: 249, ÁÚO. 2: 9). A mai Románd (Lelkes 508).

Román 2. ld. **Románd**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Románd? ’település Szatmár vm. K-i részén, Nagybányától ÉNy-ra’ 1231: *Romad,* p. (ComSzath. 143, ÁÚO. 11: 232, Maksai 203), 1338: *Rumad,* p. (Cs. 1: 484, Zichy 1: 532), **Román 2.** 1393, 1397: *Roman,* p. (ComSzath. 143, ZsO. 1: 3182, Cs. 1: 484), 1397: *Ruman* (Cs. 1: 484). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román Pomi (Remetemező) K-i része.

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Románfalu ld. **Románfalva 1.**

Románfalva 1. ’település Nyitra vm. DNy-i részén, Nyitrától Ny-ra’ 1394, 1405, 1411, 1414, 1418, 1420: *Romanfalua* (ZsO. 1: 3502, 3: 804, 4: 419, 5: 199, 438, 6: 2391, 7: 1856), 1402: *Romanfalwa* (ZsO. 2/1: 1667), **Románfalu** 1420: *Romanfalu* (ZsO. 7: 1856). Később Románfalva, a mai szlovák Rumanová (Lelkes 508).

Románfalva 2. ’település Baranya vm.-ben, Ökördi, Baranyaviszló településekkel említik együtt’ 1423: *Romanfalva* (ZsO. 10: 1470).

Románfalva 3. ’település Zaránd vm. D-i határánál, Világosvár tartozéka, a közelében kereshető’ 1439: *Románfalva* (Cs. 1: 743).

Románfalva 4. ’település Temes vm. középső részén, Hodos tartozéka, a közelében kereshető’ 1471: *Romanfalwa* (Cs. 2: 60, Milleker 233).

Románfalva 5. ’település Hunyad vm. É-i részén Barancska és Brettye mellett É-ra, talán Boz táján fekhetett’ 1516: *Romanfalwa,* p. (Cs. 5: 132).

Románfölde ’település Baranya vm. Ny-i részén, Mónosokor és Okorág szomszédosa lehetett’ 1326: *Romanfolde,* p. (AnjouOklt. 10: 166/250, Gy. 1: 373) ~ *Rumanfeuldy,* t. (AnjouOklt. 10: 175/266, Gy. 1: 373), 1331: *Romanfeulde,* t. (AnjouOklt. 15: 209/365, Gy. 1: 373). GYÖRFFY közlése szerint „Névadója, Nagyvátyi Román, a XIII. század közepén élt.” (Gy. i. h.). Lokalizálásához megjegyzi, hogy e település továbbélése lehet Rónádfa, amely Hernádfával egyesült Gyöngyfa néven, s településünk esetleg ezzel lenne azonosítható (Gy. i. h.).

RománteIke 1. ’település Abaúj vm. K-i részén, Szalánc mellett fekhetett’ 1330: *Rumantheleke,* v. (Gy. 1: 135, F. 8/3: 513, AnjouOklt. 14: 356/630).

RománteIke 2. ’település Fejér vm. K-i határánál, Szentiván és Lacháza mellett fekhetett’ 1326: Paulus filius Roman de comitatu Albensi (Cs. 3: 344), 1439, 1440: *Romantheleke,* pr. (Cs. 3: 344). A XIV. századi adat mutatja, hogy a település elnevezésének forrása esetleg személynév volt. ENGEL térképén Solt vármegyében szerepel.

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Románpataka 'település Bereg vm. középső részén, Kisalmás és Nagyalmás körül fekhetett' 1411: *Romanpathaca,* p. (Cs. 1: 419 [itt: *a. n.*], ComBeregh. 138, ZsO. 3: 316) ~ *Románpataka* (ZsO. 3: 677), 1411, 1504: *Romanpataka,* p. (ZsO. 3: 748, Cs. 1: 419 [itt: *a. n.*], ComBeregh. 138), 1417, 1418: *Romanpathaka,* p., pr. (ZsO. 6: 362, ComBeregh. 138).

Románvölgy ld. **Románvölgye**

Románvölgye 'település Pozsega vm.-ben, pontos helye ismeretlen, talán Odolya vidékén fekhetett' 1428: *Romanwelge* (Cs. 2: 424), **Románvölgy** 1464: *Romanwelgh* (Cs. 2: 424).

sváb

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Sváb 'település Szepes vm. Ny-i részén, Csütörtökhelytől ÉNy-ra' 1294, 1294/1317, 1294/1317>1323, 1317/1323, (1)317/1327, 1323: *Suap,* t., v. (RegArp. 2/4: 3992, H. 8: 341, Fekete Nagy 208, AnjouOklt. 4: 202/533, 236/624, 7: 312/678, AO. 1: 445–8), 1331: *Sueui* ~ *Sweui* (AnjouOklt. 15: 72/123, AO. 2: 526–7), [1343], 1343: *Soap* (AnjouOklt. 27: 49/10, 65/33), 1414: *Zoap* (Cs. 1: 267, ZsO. 4: 1707) ~ *Sowaph* (ZsO. 4: 1601), 1414, 1507, 1517: *Swap,* p. (ZsO. 4: 2730, Cs. 1: 267), 1415: *Souap* (ZsO. 5: 65), 1415, 1424: *Swaph* (ZsO. 5: 1292, 11: 949), **Svábfalva** 1307, 1314, 1328, (13)28, 1328>1439/1505/1509, 1330/1420: *villa Sueui* (AnjouOklt. 2: 66/138, 3: 375/850, 12: 133/254, 270/512, 14: 173/279, F. 8/1: 239–42, 547–8), 1340, 1340/1475, 1342: *villa Sweui* (AnjouOklt. 24: 204/437, 205/438, 26: 45/1, AO. 4: 181–2), 1414, 1507, 1517: *Swapfalwa* (Cs. 1: 267), 1427: *Villa Sweui* (Cs. 1: 267), 1428: *Villa Svevi* (Cs. 1: 267). „A helység nevének latin alakja, a villa Sueui és magyar alakja, a Svábfalva egyaránt azt bizonyítják, hogy a falut egy sváb nemzetiségű hospes telepítette. … a falu lakóit mégis németeknek kell tekintenünk, mert emellett bizonyit első előfordulása 1268-ból, amikor a község a székpénzegységekben felsorolt német helységek között tűnik fel." (Fekete Nagy 208). Később Svábfalva, a mai szlovák Švábovce (Lelkes 535).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Svábfalva ld. **Sváb**

szász

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Alsószász ld. **Szászváros 1.**

Belszásznagyfölde 'település Somogy vm.-ben, a Balaton DK-i partja mentén' 1435, 1487: *Belzaznaghfewlde,* pr. (Cs. 2: 590).

Beregszász(a) ld. **Luprechtszásza**

Felszász 1. ld. **Nagyszász**

Felszász 2. ld. **Szászváros 1.**

Felsőszász ld. **Szászváros 1.**

Ilyaszásza 'település Szepes vm. középső részén, Lőcse mellett D–DNy-ra' 1282: *Helyaszaza* (Adatok 29: 3, Fekete Nagy 98), 1343: *Ilyaszaza* (AnjouOklt. 27: 409/683). A települést párhuzamosan **Sperndorf** (1343: *Sperdorfh,* AnjouOklt. 27: 409/683) néven is ismerték. Az idézett *Helyaszaza* névadat denotátumának azonosításakor az Adatok a későbbi Igló, a mai szlovák Spišská Nová Ves (Lelkes 269) települést nevezi meg. Magam azonban a névadatot (elírásként értelmezve) inkább Ilyaszásza településhez kötöm, s ezt látszik megerősíteni FEKETE NAGY munkája is (98). A település alapneve egy forrásainkból nem adatolható ***Szász 11.** lehetett. Később Illésfalva, a mai szlovák Iliašovce (Lelkes 270).

Kántorszász 'település Hont vm.-ben, Szász (7.) szomszédja' 1342: *Cantorzaz* (AnjouOklt. 26: 446/674), [1342]: *Kanturzaz* (AnjouOklt. 26: 446/674), **Kántorfölde** kkor: *Cantorfelde* (AnjouOklt. 26: 446/674). Névrendszertani okok miatt a település alapneve egy forrásainkból nem adatolható ***Szász 12.** lehetett. Településjellege bizonytalan, az AnjouOklt. birtoknak mondja.

Lampertszász(a) ld. **Luprechtszásza**

Luprechtszásza 'település Bereg vm. D-i részén, Beregtől DNy-ra' 1247/1271/1507/1643, +1255[XIV.], 1271/1507/1643, 1308, 1323, 1324, 1337>1359, 1342, 1351, 1383, IV. Béla: *Luprechzaza,* v. (Gy. 1: 532, RegArp. 1: 867, 1681, 2: 1751, 2129, AnjouOklt. 2: 163/366, 180/409, 7: 101/209, 8: 209/409, 26: 192/238, AO. 1: 149, 2: 159–60, F. 8/2: 421–5, Zichy 1: 118, ComBeregh. 20, Adatok 29: 9, Kállay 1948), 1284, 1361: *Luprethzaza* (Gy. 1: 532, Kállay 1406), 1299: *Lupret Zaza* (Gy. 1: 532), +1310, [1321 k.]: *Lopretzaza* (Gy. 1: 532, ComBeregh. 20, Zichy 1: 117), 1318: *Lupprhtzaza* (Gy. 1: 532), 1320: *Luprectzaza* (AnjouOklt. 5: 298/774), 1320, 1320/1325/1643, 1320/1524, 1325/1643: *Loprechzaza* (AnjouOklt. 5: 298/774, 334/869), 1323, 1360: *Loprethzaza,* v. (Gy. 1: 532, Zichy 1: 240, AnjouOklt. 7: 225/482, Kállay 1387), 1323: *Lupretzaza* (Gy. 1: 532, AnjouOklt. 7: 47/83), 1327, 1362: *Luprehtzaza,* v. (Gy. 1: 532, AO. 2: 307–8, AnjouOklt. 11: 158/333 [itt: *Luprehthzaza*], ComBeregh. 20, Kállay 1440), 1330>1356, 1332–5/Pp. Reg.: *Luprechtzaza* (Gy. 1: 532, AnjouOklt. 14: 329/572, 330/573, Zichy 3: 19–20), 1332: *Lupreth Zaza* (Gy. 1: 532) ~ *Luprecht Zaza* (Gy. 1: 532), 1340: *Loprichzaza* (AnjouOklt. 24: 244/532, Zichy 1: 580), 1348: *Luprechzazya* (ComBeregh. 20, Zichy 2: 349), 1349, 1368,

1369: *Lupprehtzaza* (ComBeregh. 20, Zichy 2: 403, Kállay 1611, 1633), 1354: *Lupprechzaza,* civ. (ComBeregh. 20, AO. 6: 188, Kállay 1129), 1355: *Lopprechzaza* (ComBeregh. 20, AO. 6: 259, Kállay 1138), 1357: *Lopprehtzaza* (Kállay 1225, 1239) ~ *Lopprethzaza* (Kállay 1249), 1358: *Loppretzaza* (ComBeregh. 20, AO. 7: 310, Kállay 1293), 1364: *Luppertzaza* (ComBeregh. 20) ~ *Lupprethzaza* (Kállay 1545), 1377: *Luprentzaza* (ComBeregh. 20, Zichy 4: 1), é. n.: *Luprechtszasza* (Cs. 1: 411), **Beregszász** 1284, 1337: *Beregzaza* (Gy. 1: 532, AO. 3: 222), [1331–49]: *Beregyzaza* (Gy. 1: 532), **Szász 3.** 1308, 1347, 1359, 1365, 1367, 1368, 1396, 1410, 1411, 1413, 1421, 1438, 1452, é. n.: *Zaz,* opp. (Gy. 1: 532, Cs. 1: 411, Adatok 29: 9, ComBeregh. 20, ZsO. 1: 4407, 2/2: 7341, 3: 1045, 4: 460, 8: 1128, Kállay 880, 1343, 1559, 1603, 1604, Zichy 1: 117, Károlyi 2: 209), 1314/1499, 1410, 1412, 1413, 1461: *Zaaz,* opp. (Gy. 1: 532, AnjouOklt. 3: 378/857, Károlyi 2: 343, ZsO. 2/2: 7341, 7360, 7367, 3: 1601, 2462, 4: 1196), 1451: *Zaas* (ComBeregh. 20, Zichy 9: 360), **Lampertszásza** 1327: *Lompretzazya* (Gy. 1: 532, AnjouOklt. 11: 100/207 [itt: *Lompertzazya*]), 1332–5/Pp. Reg.: *Lempert Zaza* (Gy. 1: 532, Ortvay 1/1: 200), 1363: *Lompretzaza* (Kállay 1487), 1366: *Lumperthzaza* (ComBeregh. 20), 1377: *Lampretzaza* (Kállay 1740), 1388: *Lomperchzaza,* civ. (ComBeregh. 20, Zichy 4: 379), 1396: *Lamperzazya* (ComBeregh. 20, ZsO. 1: 4407), 1396, 1410, 1412, 1416, 1417, 1419, 1422: *Lamperthzaza,* opp. (ComBeregh. 20, Zichy 6: 44, 8: 50, ZsO. 1: 4407, 3: 2006, 5: 1611, 2451, 6: 736, 7: 696, 8: 1137, 9: 484), 1397, 1410, 1411, 1412, 1413, 1415, 1417, 1422, 1452, XV. e.: *Lomperthzaza,* opp. (ComBeregh. 20, ZsO. 1: 4796, 4917, 2/1: 788, 2/2: 7349, 3: 189, 1909, 4: 1295, 5: 1177, 6: 1173, 1256, Zichy 9: 327), 1410: *Lunperthzaaza,* v. (ComBeregh. 20, ZsO. 2/2: 7340), 1411: *Lamperdzaza* (ZsO. 3: 560), 1411, 1413, 1415, 1416: *Lompertzaza* (ZsO. 3: 102, 4: 2596, 2597, 5: 137, 856, 2354), 1411, 1413, 1415, 1417, 1428: *Lampertzaza* (ZsO. 3: 277, 4: 664, 5: 930, 6: 93, 888, 1033, ComBeregh. 20), 1417: *Lampertszásza* (ZsO. 6: 313), 1420: *Lamperszaza* (ComBeregh. 20, Zichy 6: 617), 1433: *Lomperthzazya,* opp. (Zichy 8: 505), 1463: *Lompthzaza,* opp. (ComBeregh. 20, Teleki 9: 39), 1477: *Lomperzaza* (Zichy 12: 304), é. n.: *Lamprechtszasza* (Cs. 1: 411), **Lampertszász** 1410: *Lunpperzaaz* (ComBeregh. 20, ZsO. 2/2: 7360), 1413, 1418, 1446: *Lomperthzaz* (ZsO. 4: 1295, 6: 1872, ComBeregh. 20, Zichy 9: 111), **Beregszász** 1477: *Beregzaz* (Cs. 1: 411), 1490, 1522: *Beregzaaz,* opp. (Zichy 11: 531, ComBeregh. 20), 1518, 1526: *Berekzaz,* opp. (ComBeregh. 20, Bánffy 2: 481). A települést első előfordulásakor, a XIII. század első felében Luprechtszásza néven említik, a XIV. század első harmadában Lampertszásza, a XV. század elején pedig Lampertszász néven fordul elő. A Lampertszásza névalak elhallásának vagy elírásának eredménye lehetett esetleg a **Lampertháza** (1264: *Lemperti* seu *Lampertháza,* v., ComBeregh. 20, Szirmay 139) névforma, amellyel egyidőben a **Lampert** ([1264 k.]: *Lompert,* Gy. 1: 532) név is adatolható. A megyebeli hovatartozás kifejezője a XIII.

század vége felé felbukkanó Beregszásza, illetve a jóval később megjelenő Beregszász névforma. A XIV. század elején a puszta népnévi Szász elnevezés is használatban volt. Később Beregszász, a mai Berehovo (Lelkes 113).

Mikeszász ld. **Mikeszásza**

Mikeszásza 'település Küküllő vm.-ben Medgyestől DNy-ra, a Nagy-Küküllő mellett' [1267], 1268, 1268 k.: *Mykazaza,* p. (RegArp. 2: 1863, Gy. 3: 557, Cs. 5: 865, H. 7: 106, 8: 117, Adatok 29: 25, EH. 633), 1322/1327/1370, 1340/1347/1399/1399, 1344, 1358, 1360 k., 1416, 1418, 1422, 1426, 1439, 1480, 1488, 1516: *Mykezaza,* p., v. (Gy. 3: 557, Cs. 5: 865, AnjouOklt. 6: 266/722, 24: 225/484, AO. 2: 39–41, Teleki 1: 415, EH. 633, ZsO. 5: 1793, 1804, 2423, 6: 1432, 1620, 1720, 1953, 2686, 9: 1198), 1340/1347, 1340/1347/1399/1399, 1390, 1391, 1409, 1416, 1422: *Mikezaza,* p. (Cs. 5: 865, AnjouOklt. 24: 225/484, F. 8/5: 275–7, EH. 633, ZsO. 2/2: 7132, 5: 1720, 9: 1198), 1404: *Mickazya* (EH. 633), 1476, 1477, 1478, 1480, 1486, 1487, 1488, 1490–1500 k., 1493, 1495, 1496, 1500 k., 1511, 1516, 1519: *Mykezazya,* opp., p. (Cs. 5: 865, EH. 633), 1487: *Mikezazya,* opp., p. (EH. 633), 1509: *Mÿkezazÿa ~ Mykezazÿa* (EH. 633), **Mikeszász** 1309/Cod.: *Michazaz* (Gy. 3: 557, AnjouOklt. 2: 238/551, F. 8/5: 42, EH. 633), 1447: *Mykezaaz* (Cs. 5: 865), 1455: *Mykazaz,* p. (EH. 633), 1482, 1485, 1486, 1487, 1493: *Mykezaz,* p. (Cs. 5: 861, EH. 633). A XIII. század második felében felbukkant Mikeszásza települést a XIV. század elejétől Mikeszász néven is említették. A Mikeszásza névalak elhallásának vagy elírásának eredménye lehetett esetleg a XIV. század elejétől adatolható **Mikeháza** (1347: *Mykehaza,* p., EH. 633) névforma. A XV. század közepétől pedig a **Mikeház** (1447: *Mikehaz,* Cs. 5: 865) névalak is megjelenik. Névrendszertani okok miatt a település alapneve egy a forrásainkban nem adatolható ***Szász 13.** lehetett. Később Mikeszásza, a mai román Micăsasa (Lelkes 401).

Nagyszász 'település Ugocsa vm. középső részén, Feketeardó tőszomszédja a Tisza mentén' 1262: *Nog-Zaz,* t. (ComUg. 205), 1262, 1319, (1319), 1319/1532, 1355: *Nogzaz,* p., v. (ComUg. 205, AnjouOklt. 5: 174/441, 181/455, AO. 6: 407, F. 7/3: 45, Zichy 1: 163, 164), 1291/1300, (1299): *Nogzas,* t. (ComUg. 205, Kállay 1: 43, H. 7: 308 [itt: az első adat 1290–1300-as datálással], RegArp. 2/4: 4233), 1336>1490, 1351/1385: *Nagzaz,* v. (AnjouOklt. 20: 315/442, DL 38159), 1351, 1355, 1357: *Nogzaaz* (Cs. 1: 435, AO. 6: 635, Adatok 29: 10, ComUg. 205), **Felszász 1.** 1271, 1272: *Felzaz,* v. (RegArp. 2: 2117, ComUg. 188, 205, Cs. 1: 435, Szabó 44, F. 5/1: 17, 176, Adatok 29: 10), **Szász 4.** 1323, 1364, 1423: *Zaaz* (AnjouOklt. 7: 101/209, F. 8/2: 421–5, 8/5: 140, ComUg. 205, Szabó 46), 1405: *Zaz* (ComUg. 205, ZsO. 2/1: 3703, 3709), **Szászi 2.** 1332–7: sac de *Sazi* (ComUg. 205, Adatok 29: 10?), **Ugocsaszásza** 1362: *Hugachazaza,* opp. (ComUg. 205, Kállay 1430), **Ugocsaszász** 1364: *Ugachazaaz* (Cs. 1: 435), **Szászfalu 1.** 1378: *Zazfalw,* v. (ComUg. 205), 1405, 1409, 1431: *Zazfalu* (ZsO. 2/1: 3703, 3709, 2/2: 7105, F. 10/7: 321), **Szászfalva 2.** +1450: *Zazfalwa* al.

nom Ugocha (ComUg. 205), **Ugocsa** +1450: Zazfalwa al. nom *Ugocha* (ComUg. 205). Ha a datálások nem is ezt jelzik, bizonyára Szász(i) település osztódásával alakulhatott ki Nagyszász és Felszász. Megjegyzendő, hogy a *Sazi* névalak a Szász helynév melléknévi formája is lehet a latin *de* prepozíció után. Az elkülönülés után **Szász** szinonim nevévé lett Nagyszász, Felszász első névrésze pedig talán a folyó felső folyása melletti elhelyezkedésre utalt. A megyebeli hovatartozásra utalva jött létre a XIV. század közepén az Ugocsaszász(a) névalak, s a települést a század utolsó harmadában pedig Szászfalu, majd a XV. század közepén Szászfalva néven is említették. Később Tiszaszászfalu, a mai ukrán Szaszovo (Lelkes 595).

Poprádszásza 'település Szepes vm. Ny-i részén Késmárktól DNy-ra, a Poprád bal partján' 1324, 1346: *Popradzaza* (Adatok 29: 2, AnjouOklt. 8: 104/196, AO. 4: 571, Fekete Nagy 98, 206). A település megjelölésére a XIV. század elejétől párhuzamosan használták a **Poprád** ((13)28: *Poprad,* AnjouOklt. 12: 133/254) elnevezést is. Később Poprád, a mai szlovák Poprad (Lelkes 485).

Szász 1. ld. **Szászváros 1.**

Szász 2. 'település valahol Erdély területén' 1296, 1296/1296>1324: két *Zaaz* (RegArp. 2/4: 4063). Az oklevélben vele együtt említett települések közül előtte szerepel Kapus, Teremi, Hollós, Csanád, Szentpéter, Keresztúr, utána következik Kerelő, Datus, Lekence, Tő, Cserged, Gergelyfája, Péterlaka. Szász valahol ezek földrajzi környezetében kereshető.

Szász 3. ld. **Luprechtszásza**

Szász 4. ld. **Nagyszász**

Szász 5. 'település Tolna vm.-ben, Bonyhádtól DNy-ra' 1333, 1408, 1439, 1476: *Zaaz,* castr., opp. (Cs. 3: 406, 450, AnjouOklt. 17: 97/199, Zichy 8: 654, ZsO. 2/2: 6434), 1401, 1402, 1413, 1419, 1439, 1461: *Zaz,* opp., p. seu v. (Cs. 3: 450, Adatok 29: 22, Zichy 5: 251, 8: 665, 10: 191, ZsO. 7: 172). A mai Szászvár (Lelkes 546).

Szász 6. ld. **Szászd 2.**

Szász 7. 'település Hont vm.-ben, Kántorszász szomszédja' 1342: *Zaz ~ Vyslas ~ Vislas* (AnjouOklt. 26: 446/674). Az utolsó két adatban az Újszász névalak rejtőzhet. Településjellege bizonytalan, az AnjouOklt. birtoknak mondja.

Szász 8. 'település Doboka vm. D-i részén Búza mellett ÉK-re' 1343, [1343]/1464: *Zaz* (AnjouOklt. 27: 342/551, Adatok 29: 19, Kádár 5: 380), **Szászzsombor** 1407: *Zaz-Sombor,* p. (Kádár 7: 150, ZsO. 2/1: 5756, EH. 549), 1417, 1473, 1482, 1487, 1505: *Zazsombor,* p. (ZsO. 6: 299, EH. 549), 1456: *Záz-Sombor* (Kádár 7: 150), 1492: *ZazSombor* (EH. 549), 1516: *Zazzombor* (EH. 549). A település a XIV. század első harmadában **Zsombor** (1320:

Sumbur, Gy. 2: 94, Kádár 7: 150 ~ *Zumbur* ~ *Sombor,* EH. 549) néven bukkan fel, a következő század elején pedig Szászzsomborként említik. Később Szászzsombor, a mai román Jimbor (Lelkes 546).

Szász 9. 'település Krassó vm. DK-i részén, Illyédtől D-re' 1406: *Zaz* (Adatok 29: 33, Milleker 128). Később Románszászka, a mai román Sasca Română (Lelkes 545).

Szász 10. ld. **Szásztelek**

***Szász 11.** ld. **Ilyaszász**

***Szász 12.** ld. **Kántorszász**

***Szász 13.** ld. **Mikeszász**

***Szász 14.** ld. **Újszász**

Ugocsaszász(a) ld. **Nagyszász**

Újszász 'település Pest vm. K-i részén, Ceglédtől ÉK-re' 1424: *Vjzaaz* (Adatok 29: 16, Gyárfás 3: 581), 1425/XVIII.: *Ujszasz* (PestReg. 1443), 1450: *Wyzaz* (Zichy 9: 270) ~ *Wyzaz*i Mihály (Zichy 9: 272). A település alapneve egy forrásainkból nem adatolható ***Szász 14.** lehetett. A mai Újszász (Lelkes 617).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

[Felső]szászd ld. **Szászd 2.**

Szászd 1. 'település Heves, Nógrád vagy Pest vm.-ben, a Zagyva mellett' 1256: *Zazth* (Adatok 29: 15, H. 8: 69). A település pontosabb helye bizonytalan, a Zagyva melletti fekvése az oklevél szövegéből ismert. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a *szász* népnév a Zagyva és a Tisza összefolyásának közelében lévő települések nevében (Újszász – Pest vm., Szászberek – Heves vm.) található meg.

Szászd 2. 'település Hont vm. középső részén, Ipolyságtól Ny–ÉNy-ra' 1261, 1388, 1389, 1408, 1417, 1421, 1424: *Zazd,* t. (RegArp. 1: 1263, Gy. 3: 249, Adatok 29: 13, H. 8: 82, ComHont. 57, ZsO. 1: 653, 987, 2/2: 6389, 6: 1046, 1334, 8: 1269, 11: 1505), 1291: *Zadz,* p. (Gy. 3: 249, H. 8: 301), 1298/1350, 1299, 1413, 1414, 1417, 1419, 1420, 1422, 1423, 1483: *Zaazd,* p. (Gy. 3: 249, H. 8: 393, Károlyi 2: 518, ZsO. 4: 1521, 1856, 2031, 2077, 2078, 2097, 2211, 2216, 6: 1046, 7: 901, 902, 958, 1490, 9: 765, 10: 327), 1413: *Zaad* (ZsO. 4: 1521), 1414: *Sazd* (ZsO. 4: 2211), **[Felső]szászd** 1291: *Superiori* v. *Zadz* (Gy. 3: 249, H. 8: 301), **Szász 6.** 1337: *Zaaz* (Adatok 29: 13, Bakács 77). Az Adatokkal szemben az elnevezés etimológiáját a FNESz. egyértelműen a *száz* számnévre vezeti vissza (FNESz. *Százd*). Később Százd, a mai szlovák Sazdice (Lelkes 547).

Szászdmonostora ld. **Szászdi**

-di képző

Szá(s)zdi ’település Borsod vm. D-i részén, Mezőcsát mellett K–DK-re’ [1067 k.]/1267: mon. S. Marie … quod dicitur *Zazty* (Adatok 29: 14, Gy. 1: 804, DHA. 183, PestReg. 2), 1267: mon. de *Zazty* (Gy. 1: 804, ÁÚO. 3: 155, Cs. 1: 179, DHA. 182, RegArp. 1: 1554, PestReg. 102), **Szá(s)zdmonostora** 1368, 1400: *Zazdmonostora* (Cs. 1: 179, BorsOkl. 228), **Szá(s)zmonostora** 1404: *Zaz Monostora,* p. (Cs. 1: 179). Az elnevezés népnévi eredete bizonytalan, esetleg a *száz* számnév fordul elő benne, amit támogathat az igen korai első adatolás (vö. PÓCZOS 2001: 68). Ma psz. Mezőcsát mellett K–DK-re (Gy. i. h.), ENGEL térképének adatközlése szerint pedig emlékét a mai Tiszakeszi mellett Ny-ra a Százd helynév őrzi.

-i képző

Szászi 1. ld. **Szásztelek**

Szászi 2. ld. **Nagyszász**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Szászfa ’település Abaúj vm. Ny-i határánál, (Gagy)Bátortól É-ra’ 1273>1372/1377, 1273>1383, 1273>1389, 1273>1435, 1317, 1319, 1319/1377, 1319/1377/1385, 1323/1390>1398, 1332–5/Pp. Reg., 1348, 1351, 1427: *Zazfa,* t., p., v. (Gy. 1: 143, Cs. 1: 218, AnjouOklt. 4: 259/680, 5: 168/427, 7: 155/329, Adatok 29: 8, RegArp. 2/2–3: 2415, F. 8/2: 233–6, 681, Zichy 2: 338, Ortvay 1/1: 166), 1332–5/Pp. Reg.: *Safa* (Gy. 1: 143, Ortvay 1/1: 166) ~ *Sasfa* (Gy. 1: 143) ~ *Zazsa* (Gy. 1: 143), 1351, 1427: *Sazfa* (Cs. 1: 218), 1416: Emericus f. Oth de *Zasfay* (ZsO. 5: 2042), 1418: *Zazffa* (ZsO. 6: 2518). A mai Szászfa (Lelkes 544).

Szászfalu 1. ld. **Nagyszász**

Szászfalu 2. ’település Zólyom vm.-ben, Besztercebánya mellett É-ra’ 1422: *Zasfalw* (ZsO. 9: 383), **Szászova** é. n.: *Szászova* (Adatok 29: 4). Később Zólyomszászfalu, a mai szlovák Banská Bystrica része Sásova néven (Lelkes 656).

Szászfalu 3. ’település Háromszék vm.-ben, Kézdivásárhely mellett K-re’ 1479: *Zazfalw* (Adatok 29: 29, SzO 1: 231, EH. 879). Később Kézdiszászfalu, a mai román Săsăuş (Lelkes 306).

Szászfalu 4. ’település Arad vm.-ben, Csúcs vidékén kereshető’ 1510: *Zazfalw* (Adatok 29: 23).

Szászfalva 1. ’talán település Zólyom vm. Ny-i részén, Szielnica vidékén fekhetett’ 1391: *Zazfalva* (Adatok 29: 1).

Szászfalva 2. ld. **Nagyszász**

Szászháza ’település Bihar vm. K-i részén Élesdtől DK-re, a Sebes-Körös bal partján’ 1508: *Zazhaza* (J. 348, Adatok 29: 18, EH. 607). Később Szászfalva, a mai rom. Măgeşti (Lelkes 544).

Szászmonostora ld. **Szászdi**

Szásztelek ’település Gömör vm. Ny-i részén Gömörtől ÉNy-ra, Ratkó mellett DK-re’ 1266/1384: *Zazteluk,* t. (Gy. 2: 549, H. 8: 105, Adatok 29: 5), 1328> 1384: *Zaztelek* (Gy. 2: 549, AnjouOklt. 12: 263/495), 1328/XVIII.: *Szásztelek,* p. (Gy. 2: 549, AnjouOklt. 12: 263/495), **Szászi 1.** 1329: *Zazy*(-i Miklós) (AnjouOklt. 13: 280/456, 366/613, AO. 2: 425–6, 449–50), **Szászlehota** 1413: *Zazlehotha* (ZsO. 4: 161), 1450: *Zazlehota ~ Lachlehota* (MVV Gömör-Kishont 87), **Szász 10.** 1413, 1432: *Zaaz* (ZsO. 4: 790, Cs. 1: 146, F. 10/7: 449), 1427: *Zaz* (Cs. 1: 146). A Szászlehota névalak második névrésze a szomszédos Lehota nevéből származhat. Később Szásza, a mai szlovák Ratkovská Lehota része Sása (Lelkes 544, vö. ENGEL térképe) néven.

[Szász]vára ’település és vár Torda vm. Ny-i részén Torda és Egyházfalva határában, a Rákos-patak fejénél’ 1197, 1391 k., 1493–98: *Saxoniauara* (Adatok 29: 20 [itt: 1177 k.], Cs. 5: 702), 1391 k., 1493–98: *Saxoniawara* (Cs. 5: 702).

Szászváros 1. ’település Pozsony vm. DNy-i részén Somorja mellett K–ÉK-re, Pozsonytól DK-re’ 1239: *Zas-Város* (F. 4/1: 150), (1241): *Zazwaros* (Adatok 29: 12, RegArp. 1: 705), **Szász 1.** 1260–70: *Sas* (H. 3: 20), 1270, 1274, 1302, 1306, 1308, 1308/1359, 1311, 1312, 1313, 1314, 1317, 1318, 1320, 1325, 1325/1473/1476/1491, 1339, 1340: *Zaz,* v. (Adatok 29: 12, F. 5/2: 194 [itt: *Szász*], AnjouOklt. 1: 137/218, 245/468, 2: 39/74, 163/367, 3: 83/170, 130/279, 181/400, 236/524, 364/824, 4: 202/535, 5: 63/134, 324/846, 9: 271/503, 23: 152/303, 352/775, 24: 143/306, 149/320, AO. 1: 29, 114, 150–1, 275–6, 361–2, 469–70, 2: 223–4, 4: 28, H. 1: 50, 7: 349, 385), 1285, 1307, 1327/1380, 1414: *Zaaz,* p., v. (H. 2: 19, 51, AnjouOklt. 2: 84/181, 11: 75/149, ZsO. 4: 2571), **Al(só)szász** 1313, 1314, 1325, 1325/1473/1476/1491, 1339: *Zaz Inferior* (AnjouOklt. 3: 236/524, 364/824, 9: 271/503, 23: 152/303, AO. 1: 361–2, 2: 223–4), 1414: *Alzaaz* (ZsO. 4: 2571), **Felszász 2.** 1313, 1314, 1325, 1325/1473/1476/1491, 1339: *Zaz Superior* (AnjouOklt. 3: 236/524, 364/824, 9: 271/503, 23: 152/303, AO. 1: 361–2, 2: 223–4), 1414, 1418: *Felzaaz* (ZsO. 4: 2571, 6: 2359), 1407, 1418: *Felzaz,* p. (ZsO. 2/2: 5526, 6: 2359), **Felsőszász** 1317: *Felső Zaz* (AnjouOklt. 4: 202/535). A település a XIII. század első felében Szászváros néven jelent meg az oklevelekben, a század utolsó harmadában Szász néven kezdik említeni, a két részét pedig a XIV. század elejétől Al(só)szász és Fel(ső)szász névvel jelölik. Később Szász, a mai szlovák Lehnice része Sása néven (Lelkes 544).

Szászváros 2. ’település Hunyad vm.-ben, Algyógytól D-re, a Maros közelében’ 1421: *Zazwarus,* civ. (EH. 705, ZsO. 8: 860), 1436, 1491: *Zazvaras* (EH. 705, SzO 5: 28), 1458, 1491, 1495, 1505: *Zazwaras,* civ. (EH. 705, SzO. 5: 30), 1474: *Zazvaros,* opp. (EH. 705), 1476: *Sazwaras,* opp. ~ *Zazzwarus,* opp. (EH. 705), 1485: *Szazvaros* (EH. 705), 1486, 1506, 1514: *Zazwaros* (SzO. 3: 109, 5:

48), 1493: *Zaazwarus ~ Sazwarusch ~ Saszwarus* (EH. 705), 1494: *Saszwaras* (EH. 705), 1500: *Saszwarisch* (EH. 705), 1503: *Sazwarasch* (EH. 705), 1508: *Saswarasch,* opp. (EH. 705), 1520: *Szaszvaros* (EH. 705), 1522: *Zazuaras ~ Zazuaros* (EH. 705), 1523: *Sazwaros,* civ. (EH. 705). A települést a XIII. század első harmadában **Város** (1224: *Waras,* EH. 705, RegArp. 1: 413) és **Brosz** (1224: *Braz,* EH. 705) néven említik. Később Szászváros, a mai román Orăştie (Lelkes 546).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként

4a. nincs névpárja

Szászardó 'település Bereg vm. D-i részén, Beregszász mellett É-ra' 1480: *Zaazardo,* p. (ComBeregh. 35, Zichy 11: 276). A települést a XIV. század első harmadában történt felbukkanásakor **Ardó** (1332–5: *Ordov,* ComBeregh. 35 ~ *Ordow,* p., Cs. 1: 413, ComBeregh. 35) néven említik. Később Beregardó, a mai ukrán Csepivka (Lelkes 112).

Szászárkos 'település Erdélyi Fehér vm.-ben Alvinctól DK-re' 1310: *Arcus Saxonicalis,* t. (Gy. 2: 131, Iczkovits 60, AnjouOklt. 2: 425/983, EH. 872), 1340: *Zazerkys,* p. (AnjouOklt. 24: 55/114, EH. 872). A települést a XIV. század első harmadától **Árkos** (1310: *archis,* EH. 872) néven is ismerik. GYÖRFFY közlése (Gy. 2: 131) és ENGEL térképének adatközlése szerint a későbbi Balomir, a mai román Balomiru de Câmp (Lelkes 97) falu területén feküdt, az EH. viszont adatait együtt kezeli Oláhárkos adataival.

Szászcsanád 'település Erdélyi Fehér vm.-ben Balázsfalvától DK-re, Gyulafehérvártól K-re' 1468: *Zazchanad* (Iczkovits 62, EH. 233). A települést a XIII. század második felében **Csanád** (1263: *Chanad,* EH. 233) néven ismerték. Később Szászcsanád, a mai román Cenade (Lelkes 544).

Szászcsitár 'település Valkó vm. D-i határánál, a Száva partján' 1506: *Zazchythaar* (Cs. 2: 302). A települést párhuzamosan **Csitár** (1506: *Chythar,* Cs. 2: 302) néven is ismerték. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai horvát Štitar.

Szászdisznajó 'település Torda vm. ÉK-i részén Szászrégentől É-ra, a Maros mellett' 1319: *Zaazgyznoyo,* p. (Cs. 5: 699, AnjouOklt. 5: 246/641, Bánffy 1: 47–8, EH. 1115), 1381: *Zazdysnoyou,* p. (Cs. 5: 699, EH. 1115), 1470: *Dÿzno Iio* (EH. 1115), 1473, 1475, 1507: *Zazdyznoyo,* p. (Cs. 5: 699, EH. 1115), 1492: *Zazdyznotho,* p. (Cs. 5: 699), 1495: *Zazdyzno Jo,* p. (Cs. 5: 699), 1508: *Zazdyznayo,* p. (Cs. 5: 699). A településre a XIV. század elejétől párhuzamosan használták a **Disznajó** (1319: *Gyznoyo,* p., Cs. 5: 699, EH. 1115) és a Szászdisznajó nevet. Később Disznajó, a mai román Vălenii de Mureş (172).

[Szász]enyed ’település Erdélyi Fehér vm.-ben, Gyulafehérvártól DK-re’ 1332–6/Pp. Reg.: *Guyd [ɔ: Enyd] Saxonica* (Gy. 2: 141). A települést a XIII. század végi megjelenésétől **Enyed** (1292/1322/1370/1399: *Enyed,* p., t., Gy. 2: 141, Iczkovits 57) néven is ismerik. Később Kisenyed, a mai román Sângătin (Lelkes 313).

Szászkézd ’település Küküllő vm.-ben, Segesvártól K-re’ 1419, 1467: *Zaazkyzd,* civ. (EH. 853), 1459: *Zazkezd,* opp. (EH. 853), 1460: *Zazkyzd* (EH. 853), 1504: *Sasskizs* (EH. 853), **Szászkézdi** 1459: *Zazkezdy,* opp. (SzO. 8: 92), 1460: *Zazkizdi,* opp. (SzO. 3: 76), 1461: *Zaaz Kyzdi,* opp. (SzO. 1: 188–9, EH. 853) ~ *Zaz Kyzdi,* opp. (SzO. 1: 188–9). A település a XIV. század elején **Kézd** (1309: *Kizd,* EH. 853) néven bukkant fel. Később Szászkézd, a mai román Saschiz (Lelkes 545).

Szászkillyefalva ’település Temes vm. D-i részén, Doboz tartozéka’ 1447: *Zazkylyefalwa* (Cs. 2: 33, Milleker 129, 240).

Szászlehota ld. **Szásztelek**

Szásznyíres ’település Belső-Szolnok vm. D-i részén, Déstől K–DK-re’ 1456, 1457, 1461, 1463: *Zaznyres,* p. (Kádár 5: 266, Zichy 9: 531, 577, 10: 199, 272, EH. 679), 1457: *Zaaznyres,* p., v. (Zichy 9: 576). A XIV. század első harmadában felbukkanó **Nyíres** (1330 k.: *Nyres,* Kádár 5: 266, EH. 679) települést a XV. század közepén Szásznyíres néven is említik. Később Nyíres, a mai román Nireş (Lelkes 443).

Szászsebes ’település Erdélyi Fehér vm.-ben, Gyulafehérvártól D-re’ 1438, 1439, 1463, 1476, 1478, 1486, 1493, 1495, 1497, 1515, 1517, 1520, 1526 u.: *Zazsebes,* civ. (EH. 917, Zichy 12: 390, 394, 410, 413, 417, 418, SzO. 1: 331, 3: 189), 1457: civitatem nostram similiter *Zazsebes* alias Mwellwmbach vocatam (EH. 917), 1462: *Zaaz Sebes* (SzO. 8: 101), 1468, 1485: *Zaas Sebes* (EH. 917), 1480: *Schaazsechebez* (EH. 917), 1485: *Szazsebes ~ Zaassebes* (EH. 917), 1486: *Szasz-Sebes,* civ. (EH. 917), 1494: *Zaszschebes ~ Zaasschebes ~ Sasschebes* (EH. 917), 1495: *Zazscebes ~ Sassebes* (EH. 917), 1497: *Zazschesz* (EH. 917), 1506: *Zazebesz* (EH. 917), 1509: *Zazebes* (EH. 917), 1523: *Zazzebess,* civ. (EH. 917). A települést korábban **Sebes** (1224: *Sebus,* t., EH. 917) és **Mühlbach** (1243: *Malembach,* EH. 917) néven is ismerték. Később Szászsebes, a mai román Sebeş (Lelkes 545).

Szászszentiván ’település Küküllő vm.-ben, Dicsőszentmártontól K-re’ 1491, 1505: *Zaz Zenth Iwan,* p. (Cs. 5: 894, EH. 912). **Szentiván** települést, amely a XIV. század elején egy hamis oklevélben (*1303: *S. Johanne,* Gy. 3: 560, SzO. 3: 5, EH. 912), a század második felében már hiteles oklevélben is megjelenik (1366: *Zenthywan,* p., Cs. 5: 894, EH. 912), a XV. század végétől Szászszentiván néven említik. Később Szászszentiván, a mai román Sântioana (Lelkes 545).

Szászzalatna ’település Erdélyi Fehér vm. É-i részén, Martonfalva mellett ÉK-

re' 1417: *Zazzalathna,* p. (EH. 1159). A település a XIII. század végéről adatolható **Zalatna** néven (1290/1356>1364/1651: *Szálakna,* Gy. 2: 203; 1318/1326: *Zalathna,* p., Gy. 2: 203). Később Szászzalatna, a mai román Zlagna (Lelkes 546).

Szászzsombor ld. **Szász 8.**

4b. népnévi jelzős párja van

Szászfenes 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozsvártól Ny–DNy-ra' 1297, 1437: *Zaazfenes,* p. (Gy. 3: 347, Balázs 46, Cs. 5: 350, EH. 428), 1336, 1426, 1446, 1449, 1460, 1466, 1492, 1522: *Zazfenes,* p. (Cs. 5: 350, AnjouOklt. 20: 212/250, EH. 428), 1342/1344/1560: *Fenes Saxonica* (AnjouOklt. 26: 180/218, EH. 428), 1397: *Zaasfenes* (Cs. 5: 350, EH. 428, ZsO. 1: 4674), 1400: *Fenes saxonicali* (EH. 428), 1446: *Zasfenes* (EH. 428). A települést korábban **Fenes** (1272: *Fenes,* EH. 428) néven ismerték. Utóbb három, egymáshoz közeli település jött létre: Szászfenes, **Oláhfenes** (1332–5/Pp. Reg.: *Olahfenes,* p., Gy. 3: 347, Cs. 5: 350) és **Kisfenes** (1456: *Kysfenes,* p., Cs. 5: 350). Később Szászfenes, a mai román Floreşti (Lelkes 544).

Szászfülpös 'település Torda vm. K-i részén, Szászrégentől Ny-ra' 1439, 1457, 1468: *Zaazphilpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 423), 1443: *Zaazfilpes,* p. (Cs. 5: 704) ~ *Sczazphilpes* (EH. 423), 1443, 1457, 1505, 1509: *Zazphilpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 423), 1443, 1460, 1475, 1485, 1489, 1508, 1516: *Zazfylpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 423), 1447, 1461, 1505: *Zaazfylpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 423), 1453, 1468: *Zazfilpes,* p. (Cs. 5: 704), 1457, 1458, 1462: *Zaazphylpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 423), 1459: *Zazphyples,* p. (Cs. 5: 704), 1461: *Zaz Philpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 423), 1502, 1503: *Zazffylpes,* p. (Cs. 5: 704, EH. 423), 1519: *Zazphÿlpes* (EH. 423), 1522: *Zazfewlpes* (EH. 423). Szászfülpös több mint egy évszázaddal korábban használt elnevezése a **Kisebbfülpös** (1319: *Kysebfilpus,* p. seu v., Cs. 5: 704, AO. 1: 515–7, AnjouOklt. 5: 180/454, EH. 423 ~ *Kyssepfilpus,* p. ~ *Kysepfilpus,* p., Cs. 5: 704, EH. 423). Ezekkel a nevekkel áll korrelációban a délebbre fekvő **Magyarfülpös** (1404: *Magyarfilpes,* p., Cs. 5: 704), másképpen **Nagyfülpös** (1319: *Nagfilpus,* p. seu v., Cs. 5: 704, AO. 1: 515–7, AnjouOklt. 5: 180/454 [itt: *Nogfilpus*]) két névalakja. Később Kisfülpös, a mai román Filpişu Mic (Lelkes 313).

Szásznemegye 'település Belső-Szolnok vm. K-i csücskében Alsóilosvától ÉK-re, a Nagy-Szamos mellett' 1505, 1507: *Zaaznemege* (EH. 678), 1514: Nemege hungaricali alio nomine *Nemege saxonicali* (EH. 678). A XIV. század második felében **Nemegye** (1367: *Nemige ~ Nymige,* EH. 678) néven felbukkant település két részét Szásznemegye és **Magyarnemegye** (adatát ld. fent) néven említik. Ezek egyikének századvégi szinonim neve volt az [**Alsó]nemegye** (1392: *Nemege inferiori,* EH. 678). A Magyarnemegye és a Szásznemegye elnevezésekkel az **Oláhnemegye** (1505: *Oláhnemege,* EH. 679) névforma áll korrelációban. Később Magyarnemegye, a mai román Nimigea de Jos (Lelkes 380).

[Szász]pad 'település Erdélyi Fehér vm.-ben Alvinc ÉK-i határánál, a Maros partján' 1265/1310/1359/1421: *Pad Saxonicam,* t. (Gy. 2: 179, EH. 949, RegArp. 2: 1845). **Pad** (+1286 [ɔ: 1296]: *Paad,* p., t., Gy. 2: 179, EH. 949) település a XIII. század közepe táján Szászpad és **[Magyar]pad** (1265/1310/1359/1421: *Pad Hungaricam,* t., Gy. 2: 179, EH. 949) részekre válik szét.

Szászpián 'település Szeben vm. ÉNy-i csücskében, Szászsebes mellett DNy-ra' 1451?: *Zazpen* (EH. 765), 1483: *Pyen Saxonicali* (EH. 765), 1486: *Szasz-Pyen* (EH. 765) ~ *Szaszpyen* (EH. 765). A település a XIV. század elején **Pián** (1308: *Peyn,* EH. 765) néven bukkan fel. Neve korrelációban áll a tőle D-re fekvő **Oláhpián** (1451?: *Olahpen,* EH. 765) elnevezésével. Később Alsópián, a mai román Pianu de Jos (Lelkes 76).

Szászrégen 'település Torda vm.-ben, Görgénytől Ny-ra' 1474: *Zaazregen,* opp. (EH. 819), 1519: *ZaazRegen* (EH. 819). A település a XIII. század első harmadában **Régen** (1228: *Regun,* EH. 819) néven bukkan fel, amelynek a következő század végén **Magyarrégen** (1381: *Magar Regun,* p., Cs. 5: 681, EH. 820) elnevezését is használják. Egy része Szászrégen, majd **Nagyrégen** (1509: *Nagh Regen,* p., Cs. 5: 681, EH. 819) néven lett önálló településsé. Később Szászrégen, a mai román Reghin (Lelkes 545).

Szászszakál 'település Torda vm. K-i részén, Szászrégentől É-ra' 1319, 1487: *Zaazzakal* (Cs. 5: 730, AnjouOklt. 5: 246/641, Bánffy 1: 47–8, Teleki 2: 171). A korábbi **Szakál** (1228: *Zakal,* Cs. 5: 730) a XIV. század elején két, Szászszakál és **Magyarszakál** (1319: *Magarzakaal,* p., Cs. 5: 730, AnjouOklt. 5: 246/641) nevű településre hasadt. Később Erdőszakál, a mai román Săcalu de Pădure (Lelkes 190).

Szászszentmiklós 'település Küküllő vm. K-i részén, Küküllővártól DNy-ra' 1468: *Zazzenmyklos,* p. (EH. 898), 1491, 1505: *Zaz Zenthmyklos,* p. (Cs. 5: 895, EH. 898). A XIV. század végén említett **Szentmiklós** (1309/Cod.: *S. Nicolai,* v., Gy. 3: 561, EH. 898) majd két évszázad múltán vált szét Szászszentmiklós és **Oláhszentmiklós** (1491: *Olah Zenth Myklos,* p., Cs. 5: 895, EH. 898) településekre. Később Betlenszentmiklós, a mai román Sânmiclăuş része (Lelkes 119).

Szászszépmező 'település Küküllő vm.-ben Küküllővártól DNy-ra, a Kis-Küküllő mellett' 1492, 1496: *Zaz Zep Mezew,* p. (Cs. 5: 896, EH. 999). A XIV. század elején említett **Szépmező** (1313: *Scepmezeu,* p., t., Gy. 3: 561, Cs. 5: 896 ~ *Sepmezeu,* p., Gy. 3: 561, EH. 999) két részét a XV. század utolsó harmadában **Oláhmező** (1474: *Olahmezew,* p., Cs. 5: 896, EH. 999) vagy **Oláhszépmező** (1496: *Olah Zep Mezew,* p., Cs. 5: 896, EH. 999), illetve Szászszépmező néven említik. Később Szépmező, a mai román Şona (Lelkes 564).

4c. más, nem népnévi jelzős párja van

Szászberéte 'település Doboka vm. középső részén Betlentől DK-re, a Sajó bal oldalán' 1305: *Zaz Brete* (EH. 172), 1482: *Zaazberke* (Kádár 2: 280, EH. 172).

A XIV. század elején Szászberéte és **Szekérberéte** (1305: *Zekerberethe,* Kádár 2: 280, EH. 172) néven említett településnek nem sokkal később a **Beréte** (1329: *Berethe,* Kádár 2: 280) névalakja is felbukkan. Egyik részét a század végéről **Alsóberéte** (1392: *Alsow-Brethe,* Kádár 2: 280), másik részét a XV. század közepéről **Felsőberéte** (1477: *Felsew-Brethe,* Kádár 2: 280) néven említik. A XV. században megjelenő Szászberéte valószínűleg az egész település szinonim neve. Később Magyarberéte, a mai román Bretea (Lelkes 377).

Szászszékes 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Gyulafehérvártól D–DK-re' 1322: *Zazzekes* (Iczkovits 62, EH. 338), 1322/1327/1370: *Zaszekees,* v. (Gy. 2: 185). A települést a XIII. század végén **Székes** (1291: *Zekes,* v., Gy. 2: 185, Iczkovits 62, EH. 338 ~ *Scekes,* EH. 338) néven ismerték. Ugyanezt a helyet jelölte a **Kisszékes** (1378: *Kyszekes,* Iczkovits 62, EH. 338 [itt: *Kyzzekes*]) és a **Konca** (1525: *Koncza,* Iczkovits 62, EH. 338) elnevezés is. Később Konca, a mai román Cunța (Lelkes 333).

Szászszilvás 'település Doboka vm. középső részén Széktől ÉNy-ra, a Kis-Szamos mellett' 1235: *Zazscilvas* (EH. 935), +1321: *Zazzilvas* (AnjouOklt. 6: 140/371), 1321: *Zaazsyluas,* p., v. (Gy. 2: 91 [itt: *Zaaszyluas*], F. 8/2: 316–9, AnjouOklt. 6: 112/289), 1321/1324, 1321/1422, 1345, 1422: *Zazsciluas,* p., v. (Gy. 2: 91, AnjouOklt. 6: 124/322, F. 8/2: 296–7, EH. 935, ZsO. 9: 571), 1324/1422: *Zaazsciluas,* p. ~ *Zazciluas,* p. (Gy. 2: 91), 1340: *Zazzyluas,* p. (EH. 935), 1347: *Zaszsciluas* (EH. 935). A települést hamis oklevélbeli felbukkanásakor **Szilvás** (1235: *Ziluas,* EH. 935) néven említik, hiteles oklevélben 1326-ból adatolható (*Zcyluas,* p. ~ *Ziluas,* p., Gy. 2: 91, HOkl. 197–8). A települést a XV. század közepétől **Vasasszilvás** (1441: *Wasaszylwas,* EH. 935) és **Vízszilvás** (1444: *Wyzzylwas,* EH. 935) néven is említik. Később Vízszilvás, a mai román Silivaş (Lelkes 645).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Szászberek 'település Heves vm. D-i részén, Fegyvernektől Ny-ra' 1438, 1461, 1470, 1481: *Zazberegh* (Cs. 1: 56, Gyárfás 3: 601), 1489: *Zazberek,* opp. (Cs. 1: 56). A mai Szászberek (Lelkes 544).

Szászpatak 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Balázsfalva mellett D–DK-re' 1290, 1482: *Zazpathak* (Iczkovits 62, Adatok 29: 24, EH. 948). Szászpatak, a mai román Spătac (Lelkes 545).

Szászvölgye 'település Küküllő vm.-ben, Dicsőszentmártontól DNy-ra' 1290: *Zazvelgye* (EH. 1103), 1503: *Zazwelgye,* p. (Cs. 5: 894, EH. 1103).

székely

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Alsószékely ld. **Székely 5.**

Borszékely 'település Temes vm. ÉNy-i részén Temesvártól ÉNy-ra, Szentand-

rás és Csama táján fekhetett' 1391: *Borzekeli,* v. (Cs. 2: 30, Adatok 16: 8, Milleker 168), 1458–66: *Barzekel,* p. (Zichy 12: 258), 1466–78: *Porzekel,* p. (Cs. 1: 777, Milleker 168), 1480, 1492: *Borzekel* (Cs. 2: 30, Milleker 168). CSÁNKI megjegyzi, hogy az általa korábban Arad vm.-ben helytelenül **Pórszékely** néven fölvett település valójában a temesi Borszékelynek felel meg (Cs. 2: 30). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Székely (12.)** lehetett.

Felsőszékely ld. **Székely 5.**

Lovászszékely ld. **Székely 4.**

Parasztszékely ld. **Székely 4.**

Pórszékely ld. **Borszékely**

Püspökszékely 'település Tolna vm. É-i részén, Simontornyától D-re' 1361, 1430: *Pispukzekel* (Cs. 3: 450, F. 10/3: 264), 1434: *Pyspek Zekel* (Cs. 3: 450), **Székely 10.** 1469: *Zekel* (Cs. 3: 450). A mai Nagyszékely (Lelkes 427).

Székely 1. 'település Bihar vm. D-i részén Váradtól D-re, a Nyár-ér bal partján' 1213/1550: *Scecul,* v. (Gy. 1: 666, J. 356, Adatok 16: 9, VRH. 123: 516, EH. 938), 1318, 1318>1388/1406: *Zekul* (AnjouOklt. 5: 19/27, AO. 1: 456–7), **Székelytelek 1.** [1291–4]: *Zekulteluk* (Gy. 1: 666, Adatok 16: 9, J. 356 [itt: *Zekultelek*], VP. 358, EH. 938), 1332–7/Pp. Reg.: *Zecultelek,* v. ~ *Zekultelek* (Gy. 1: 666, Ortvay: 2: 578, EH. 938), 1374, 1406: *Zekelthelek,* p., v. (ComBih. 299, Bunyitay 1: 226, EH. 938), 1415: *Zekeltelek* (Cs. 1: 623, F. 10/5: 569, EH. 938) ~ *Zekhthelek* (Cs. 1: 623, F. 10/5: 569, EH. 938, MVV Bihar 148). A XIII. század elején Székely néven megjelent települést a század végétől Székelytelek néven is ismerték. Később Székelytelek, a mai rom. Sititelec (Lelkes 551).

Székely 2. (=? 4., 5., 10.) 'település Tolna vm.-ben, pontosabb helye ismeretlen' 1220: *Zecul* (Adatok 16: 17, VR. 253), 1397: *Zekel* (ZsO. 1: 4656), 1397, 1446: *Zekwl* (ZsO. 1: 4845, Cs. 3: 450).

Székely 3. 'település Szabolcs vm. É-i részén, Demecsertől D-re' 1284 k., 1316, 1318, 1324, 1327, (1327–9), 1328, 1330, 1331, 1332, 1333, 1335, 1339, 1341, 1351, 1391, 1423: *Zekul,* p., t., v. (AnjouOklt. 8: 295/588, 11: 252/539, 12: 185/367, 14: 160/256, 305/511, 15: 100/178, 148/261, 205/357, 17: 105/221, 19: 15/21, 25/45, 139/305, 173/377, 222/496, 237/529, 23: 90/168, 191/397, AO. 1: 403, 457, 2: 171, 539–40, F. 8/3: 504, Adatok 16: 4, Mező–Németh 116, Németh 1997: 173, Kállay 69, 77, 216, 305, 307, 318, 359, 363, 367, 379, 409, 623, 1063, Zichy 1: 59, Cs. 1: 526 [az 1324-es adat itt: *Zekel*], ZsO. 1: 2060, 10: 810), 1328, 1329>1429, 1343, 1366, 1400, 1406, 1416, 1419, 1420, 1427, 1440 k., 1452: *Zekel,* v. (AnjouOklt. 13: 39/55, 338/561, 12: 185/368, 27: 244/368, Cs. 1: 526, F. 10/6: 874, Kállay 317, 1573, ZsO. 2/1: 182, 4554, 5029, 5: 1891, 7: 305, 1282, 2036), 1330: *Scecul* (AnjouOklt. 14: 203/325), 1330, 1347: *Zecul* (AnjouOklt. 14: 270/441, 294/488, Kállay 350, 353, 876), 1331, 1344: *Scekul,* p.

(AnjouOklt. 15: 148/261, AO. 2: 539, Mező–Németh 116, Németh 1997: 173, Kállay 364, 765), 1335: *Zakul* (AnjouOklt. 19: 102/224, AO. 3: 158), 1337: *Sceekul* (Kállay 516), 1339: *Scekel* (AnjouOklt. 23: 231/487), 1420: *Zeckel* (ZsO. 7: 2036). A mai Székely (Lelkes 549).

Székely 4. 'település Tolna vm. É-i részén, Simontornyától D-re' 1324/1377/1409, 1397, 1401, 1409, 1443: *Zekel* (AnjouOklt. 8: 294/587, ZsO. 2/1: 885, 2/2: 7043, Cs. 3: 450, Adatok 16: 22), 1332–7: *Zecul ~ Zekul* (Ortvay 1/1: 258), 1397: *Zekwl* (Cs. 3: 450), **Parasztszékely** 1324/1377/1409, 1416, 1424: *Parazthzekel* (Cs. 3: 450 [itt: *Paraztzekel*], AnjouOklt. 8: 294/587, ZsO. 5: 1537, 1972, SoprOkl. 2: 78), 1324, 1324>1333/1409: *Parazthzekul* (Cs. 3: 450 [itt: *Paraztzekul*], AnjouOklt. 8: 24/31, F. 8/2: 519–22), 1332–7/Pp. Reg.: *Paraszekul ~ Paraszekulli ~ Parazekuk ~ Parazekul* (Ortvay 1/1: 257), 1409: *Parathzekel* (ZsO. 2/2: 7043), 1416, 1418, 1424, 1430, 1480: *Paraztzekel ~ Paraztzekul* (Cs. 3: 450), 1418: *Parasthzekel* (ZsO. 6: 2533), **Lovászszékely** 1329/1377: *Louazscekul* (AnjouOklt. 13: 388/656, AO. 2: 450–1, Cs. 3: 450), 1329>1409, 1409: *Lowazzekel* (AnjouOklt. 13: 388/656, ZsO. 2/2: 7043). CSÁNKI szerint Lovászszékely és Parasztszékely azonos település lehet (Cs. i. h.), véleményem szerint inkább Székely két részét nevezhették meg velük. A mai Kisszékely (Lelkes 324).

Székely 5. 'település Tolna vm. Ny-i részén, Szakcstól DK-re' 1330: *Zekul* (AnjouOklt. 14: 220/3569), **Alsószékely** 1428: *Alsowzekel* (Cs. 3: 450, Adatok 16: 16), **Felsőszékely** 1428: *Felsewzekel* (Cs. 3: 450, Adatok 16: 16). A XIV. század első harmadában Székely néven felbukkant település részeit egy évszázad múlva Alsószékely és Felsőszékely néven említik. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Szentmiklós és Balya mellett feküdt.

Székely 6. 'település Pest vm. dunántúli részén Téténytől DNy-ra, a Duna közelében' 1380/1381, 1380–3, 1381>1383, 1382, 1383, 1383/1383: *Zekul,* p. (Gy. 4: 576, PestReg. 939, 943, 967, 971, 977, Cs. 1: 34, Adatok 16: 6), 1388–9: *Zekel,* pr. (Cs. 1: 34), 1480, 1489: *Zekwl,* pr. (Cs. 1: 34). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Százhalombattától Ny-ra feküdt.

Székely 7. 'település Bars vm. ÉK-i határánál, Saskőtől D-re' 1388: *Zekel,* p. (ComBars. 84), 1424: *Zekele* (ZsO. 11: 584) ~ *Zekely* (ZsO. 11: 1134), 1490: *Zekeyl,* v. (ComBars. 84) ~ *Czekel,* p. (ComBars. 84) ~ *Chekel,* p. (ComBars. 84). Később Saskőszékely, a mai szlovák Podhorie (Lelkes 520).

Székely 8. 'település Szerém vm. DK-i részén, Zimonytól Ny-ra' 1404: *Zekel* (Cs. 2: 253) ~ *Zekell* (Cs. 2: 253, Adatok 16: 34), 1404, 1430: *Zekwl* (Cs. 2: 253), 1498: *Zekely* (Cs. 2: 253). CSÁNKI és az Adatok közlése szerint talán azonos a vm. **Székelytelek (2.)** nevű településével (Cs. i. h., Adatok i. h.). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai szerb Ugrinovci DNy-i részén a Sakula (1910. térk.) helynév őrizte.

Székely 9. 'település Keve vm. Ny-i határánál Torontál mellett É-ra, a Temes partján' 1432: *Zekel* (Gy. 3: 308, Cs. 2: 107, Adatok 16: 32, Milleker 39). Később Torontálsziget, a mai szerb Sakule (Lelkes 600).

Székely 10. ld. **Püspökszékely**

Székely 11. 'település Zala vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1477: *Zekel* (Adatok 16: 15, Kovachich 221). Az Adatok nagy területet ad meg a település lokalizálási lehetőségeként (i. h.). A zalai lokalizálás azonban KOVACHICH forrásmunkájának szövegkörnyezete alapján megállapítható (i. h.).

***Székely 12.** ld. **Borszékely**

***Székely 13.** ld. **Újszékely**

Újszékely 'település Udvarhely vm. Ny-i részén Székelykeresztúrtól DNy-ra, a Nagy-Küküllő közelében' 1448: *Vyzekel* (SzO. 8: 75, EH. 922), é. n.: *Új-Székely* (Adatok 16: 25). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Székely (13.)** lehetett. Később Újszékely, a mai román Secuieni (Lelkes 617).

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Székelyfalva 1. 'település Maros-Torda vm. D-i részén, Székelyvásárhely külvárosa' 1419: *Zekelfalua* (ZsO. 7: 40, EH. 888 [itt: *Zekelfalwa*]), 1467, 1496: *Zekelfalwa* (Adatok 16: 19, SzO. 1: 284, 8: 119, 147).

Székely(?)falva 2. 'település Valkó vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen' 1445: *Sekelfalwa* (Cs. 2: 350, H. 7: 465, Adatok 16: 33). Térképén az Adatok az L5–8 M6–8 mezőben lokalizálja.

Székelyfalva 3. 'település Szepes vm. DK-i határánál, Váraljától DK-re' 1460: *Zekelfalwa* (Cs. 1: 267, Adatok 16: 1). A XIV. század elején **Szék** (1300: *Zeek,* Cs. 1: 267, H. 6: 457), néven felbukkant települést a XV. század közepe táján Székelyfalva és **Székfalva** (1463: *Zeekfalva,* Cs. 1: 267) néven említették. Később Szlatvin, a mai szlovák Slatvina (Lelkes 571).

Székelyháza 'település Maros-Torda vm. Ny-i részén Székelyvásárhelytől Nyra, a Maros mellett' 1350: Sz. Király vulgo *Székelyháza* (Adatok 16: 20, F. 9/7: 106) ~ *Zekelhaza* seu Szent Kyraly (EH. 888), 1498: *Zekelhaza* (SzO. 8: 177, EH. 888), **Székelyszentkirály** 1453: *Siculorum de Zentkyral* (EH. 888), 1474: *Zekelzenth Kyral* ~ *Zekelzenthkyral* (EH. 888). A XIII. század végén felbukkant települést **Szentkirály** (1293: de *Sancto Rege,* EH. 888, 1339: *Zenthkiral,* EH. 888) néven is említik. Később Marosszentkirály, a mai román Sâncraiu de Mureş (Lelkes 389).

Székelytelek 1. ld. **Székely 1.**

Székelytelek 2. 'település Szerém vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1320: *Zekultheluk* al. nom. Koyamlou (Cs. 2: 253, Adatok 16: 34?, AnjouOklt. 5: 311/809 [itt: *Kayanlou*]), (1320): *Zekultheluk* (AnjouOklt. 5: 312/810), **Székely-**

telke 1. 1320: *Zekultheluke* al. nom. Koyanlou (AnjouOklt. 5: 311/809 [itt: *Kayanlou*]), (1320): *Zekultheluke* (AnjouOklt. 5: 312/810), 1321: *Zekulteluke* (AnjouOklt. 6: 25/48). A települést a XIV. századtól párhuzamosan említették **Kajámló** (adatait ld. fent) néven is. CSÁNKI és az Adatok közlése szerint talán azonos **Székely 8.** településsel (Cs. i. h., Adatok i. h.).

Székelytelke 1. ld. **Székelytelek 2.**

Székelytelke 2. 'település Temes vm. DNy-i csücskében, Csáktól D-re' 1492, 1494, 1497: *Zekeltheleke,* pr. (Cs. 2: 63, Adatok 16: 31, Milleker 241, Csáky 1: 473, 477, 495). Később Karátsonyifalva, a mai román Ofseniţa (Lelkes 293).

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Székelykecset 'település Udvarhely vm.-ben, Udvarhelytől ÉNy-ra' 1500: *Zekelkecheth* (EH. 740). A település a XV. század közepén **Kecset** (1459: *Kechet,* EH. 740) néven bukkan fel. Később Kisfaluddal egyesítve Kecsetkisfalud, a mai román Păltiniş (Lelkes 297).

Székelyszentkirály ld. **Székelyháza**

Székelyszentmiklós 'település Maros-Torda vm. D-i határánál Székelyvásárhelytől DK-re, a Nyárád mellett' 1497: *ZekelzenthMijklos,* v. (SzO. 3: 129, EH. 677). A település **Szentmiklós** (1332: Petrus sac. de *Sancto Nycolao,* EH. 677) néven a XIV. század első harmada táján bukkant fel. Később Káposztásszentmiklós, a mai román Nicoleşti (Lelkes 291).

Székelyudvarhely 'település Udvarhely vm.-ben Székelykeresztúrtól K–ÉK-re, a Nagy-Küküllő mellett' 1395: *Zekeloduarhel* (ZsO. 1: 3787, EH. 694). A település a XIV. század elején **Udvard** (1301: *Vduord,* castr., SzO. 1: 30, EH. 694), három évtized múlva **Udvarhely** (1333: *Vduorhel,* EH. 694) néven bukkan fel. Később Székelyudvarhely, a mai román Odorheiu-Secuiesc (Lelkes 551).

Székelyvásárhely 'település Maros-Torda vm. D-i részén, a Maros partján' 1300 k.: *Foro Siculorum* (Károlyi 1: 30, H. 7: 318), 1344, 1360: *loco fori Sicolorum* (SzO. 1: 51, 67, EH. 1021), 1349: *Scekulwasarhel* (EH. 1021), 1360: *Zekuluasahel* (EH. 1021), 1366, 1370: *Zekuluasarhel* (EH. 1021), 1370: *Zekelyvasarhely* (SzO. 1: 76), 1370, 1429: *Zekeluasarhel* (EH: 1021), 1370, 1461, 1463, 1470, 1471, 1484, 1486, 1493, 1495, 1498, 1501, 1502, 1503, 1508, 1509, 1514, 1519, 1521, 1523: *Zekelwasarhel,* opp. (SzO. 1: 188–9, 215–6, 251, 255, 2: 5, 3: 93, 152, 183, 5: 41, SzO. 8: 102, 103, 155, 162, 163, 187, 191, 192, 203, 228, 264, EH. 1021), 1377: *Zekulwasarhel* (EH. 1021), 1439: *Zeekel Wasarheli* (SzO. 1: 139), 1444: *loco Fori Sicolorum* (SzO. 1: 148, EH. 1021), 1455, 1460, 1468, 1511: *Zekelvasarhel,* opp. (SzO. 3: 76, 77, 177, EH. 1021), 1461: *Zekel Vasarhely,* opp. (SzO. 1: 188–9, EH. 1021), 1476: *Szekely Waszarhely* (EH. 1021), 1492: *Sekelvasarhel* (EH. 1021), 1493: *Schekethwascharhel* (EH. 1021),

1506–7, 1519, 1521: *Zekelwassarhel,* opp. (SzO. 2: 9, 3: 206), 1519: *Zekel-Wasarhel,* opp. (Károlyi 3: 123) ~ *Zekeiwassarhel* (EH. 1021), 1523: *Sekelwazarhel* (SzO. 8: 172), 1525: *Zekel Wasarhel* (EH. 1021), **[Újszékelyvásárhely]** 1332, 1332–7, 1334: *Novum forum Siculorum* ~ *Foro Novo Syculorum* (Ortvay 1/2: 658, EH. 1021). A XIV. század elején felbukkant Székelyvásárhely, Újszékelyvásárhely települést a század második felétől **Vásárhely** (1381: *vasarhel,* SzO. 4: 8) néven is ismerték. Később Marosvásárhely, a mai román Târgu Mureş (Lelkes 389).

Újszékelyvásárhely ld. **Székelyvásárhely**

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Székelyáj 'település Doboka vm. középső részén, Széktől É-ra a Kis-Szamos közelében' 1379: *Zekulay* (Adatok 16: 13, Kádár 4: 373), 1513: *Zekelay* (Kádár 4: 373). Később Kisszék, a mai román Săcălaia (Lelkes 324).

Székelyhíd 'település Bihar vm. ÉK-i részén az Ér bal partján, Szalárdtól ÉK-re' 1278/1317/1323/1401, [1291–4], 1335/1347: *Zekulhyd,* t. (Gy. 1: 666, ÁÚO. 9: 196–7, AnjouOklt. 19: 149/321, Adatok 16: 7, F. 10/2: 787, RegArp. 2/2–3: 2895), 1305, 1317>1400/1430, 1319/1323/1401, 1323/1401, 1401, 1419, 1420, 1422, 1435, 1439, 1459, 1469, 1481: *Zekelhyd,* opp., p. (Gy. 1: 666, Cs. 1: 599, AnjouOklt. 1: 348/720, 4: 249/656 [az 1319/1323/1401-es adat itt: 1317/1323/1401-es dátummal], 7: 291/630 [itt: *Zekulhyd*], ZsO. 2/1: 888, 1002, 7: 440, 2160, 9: 427, 428, 433, F. 10/2: 787, Károlyi 2: 163, 164), 1325: *Zekelyhid* (Gy. 1: 666, F. 8/2: 670–2, AnjouOklt. 9: 38/51) ~ *Zekelyhyd,* p. (Gy. 1: 666, F. 8/2: 670–2, AnjouOklt. 9: 35/45, 38/51), 1332–7/Pp. Reg.: *Zakulhid,* v. (Gy. 1: 666, Ortvay 1/2: 559) ~ *Zekulhid,* v. (Gy. 1: 666, Ortvay 1/2: 559), 1338, 1457, 1458, 1462: *Scekelhyd* (Cs. 1: 599, Zichy 1: 532, EH. 864), 1451: *Zeckelhid* (EH. 864), 1459: *Sekelhid* (EH. 864), 1487, 1489: *Fekelhid [ɔ: Zekelhid]* (EH. 865), **Székelyhida** 1325: *Zekulhida,* v. (AO. 2: 219, AnjouOklt. 9: 248/458), 1325, 1402: *Zekulhyda,* v. (Gy. 1: 666, AO. 2: 216–9, Cs. 1: 599, AnjouOklt. 9: 248/456, 248/457, 248/458, Károlyi 1: 519, ZsO. 2/1: 2036, MVV Bihar 147), 1401, 1401–2, 1417, 1419, 1512: *Zekelhyda,* opp., p. (Cs. 1: 599, HOkl. 368, ZsO. 2/1: 1002, 6: 970, 7: 317, Károlyi 3: 81), 1420: *Zekelhida* (ZsO. 7: 1976), 1422: *Zethelchida* (ZsO. 9: 451). A XIII. század végén Székelyhíd néven felbukkant települést a XIV. század első harmadától Székelyhida néven is említik. Később Székelyhíd, a mai rom. Săcueni (Lelkes 550).

Székelyhida ld. **Székelyhíd**

Székelyjó 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyadtól DNy-ra' 1461, 1467, 1474, 1486: *Zekelyo,* p. (Cs. 5: 405, Adatok 16: 11, EH. 865), 1475: *Zekeljo,* p. ~ *Zekewlyo,* p. (Cs. 5: 405, EH. 865), 1477, 1487, 1495: *Zekel Jo,* p. (Cs. 5: 405, Adatok 16: 11, EH. 865). Később Székelyjó, a mai román Săcuieu (Lelkes 550).

Székelyszeg 'település Csanád vm. K-i határán Fellaktól DNy-ra, a Maros közelében' 1359: *Zekulzegh,* p. (EH. 922), 1389: *Zekulzeg* (Adatok 16: 27, Borovszky 2: 548), 1456, 1484, 1485–6: *Zekelzeg* (Sztáray 2: 534–6, Cs. 1: 702, EH. 922) ~ *Zekewlzek* (Cs. 1: 702). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai román Secusigiu (Székesút) É-i részén a Sekusig (1723. térk.) helynév őrizte.

szerb

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Szerb ld. **Szerbfalva**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Szerbfalva 'település Hunyad vm. É-i részén, Illye mellett ÉK-re' 1484: *Zerbfalva,* p. (EH. 915), 1516, 1519: *Zerbfalwa,* p. (Cs. 5: 138, EH. 915), **Szerb** 1518: *Zerb,* p. (Cs. 5: 138, EH. 915). A települést párhuzamosan Szerb néven is ismerték. Emellett CSÁNKI szerint talán azonos a XV. század végén fölmerülő **Tótfalu 54. ~ Tótfalva 15.** (1494: *Thothfalw,* p., Cs. 5: 142, Adatok 24: 95, EH. 915 ~ *Thothfalwa,* p., Cs. 5: 142, EH. 915) nevek denotátumával (Cs. 5: 138). ENGEL térképe ugyan nem jelzi ezeket a névváltozatokat, de hivatkozik CSÁNKI előbb idézett szöveghelyére. Később Szirb, a mai román Sârbi (Lelkes 569).

szerecseny

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Gárdonyszerecseny 'település Veszprém vm. É-i részén, Vanyola határban fekhetett' 1455: *Gárdonszerecsen* (Adatok 23: 2). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Szerecseny** lehetett.

Szerecseny 1. 'település Győr vm. D-i határánál, Mórichidától DK-re' 1256: *Zerechyn* (Cs. 3: 560, F. 4/2: 400, Adatok 23: 2), 1304/1464, 1332/1734, 1439, 1451, 1469, 1493: *Zerechen,* t., v. (Gy. 2: 634, Cs. 3: 560, H. 4: 364, F. 8/7: 334, AnjouOklt. 1: 315/645), 1340: *Scerechun* (AnjouOklt. 24: 19/31) ~ *Zerechun* (AnjouOklt. 24: 197/421). A mai Szerecseny (Lelkes 565).

Szerecseny 2. 'település Fejér vm. középső részén, Fehérvártól DK-re' [1272–90]>1346, 1346: *Zerechun,* v. (Gy. 2: 407, Adatok 23: 4). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Seregélyestől É-ra a Szerecseny helynév őrizte.

Szerecseny 3. 'település talán Pozsony vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen' 1339: *Scerechyn* (AnjouOklt. 23: 229/482) ~ Stephanus filius Paulí de *Zerechen*

(AnjouOklt. 23: 224/471, H. 3: 138) ~ *Zerechen* (AnjouOklt. 23: 129/257, 291/630).

Szerecseny 4. 'település Baranya vm. D-i részén, pontos helye ismeretlen' 1462, 1468: *Zerechen* (Cs. 2: 528).

***Szerecseny 5.** ld. **Gárdonyszerecseny**

tatár

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Tatár 1. 'település Szatmár vm. középső részén Csengertől É-ra, a Szamos közelében' 1181/1288/1366/XVI., 1322, 1327: *Tatar,* v. (AnjouOklt. 6: 212/572, ComSzath. 163, AO. 2: 328, AnjouOklt. 11: 229/487, Mező–Német 115, Németh 2008: 299, Kállay 1: 156, 301, RegArp. 1: 133), 1213/1550, 1215/1550: *Catar [ɔ: Tatar],* v. (ComSzath. 163, VR. 163, 198, Mező–Német 115, Németh 2008: 299, Maksai 218), 1355: Nic-o dicto *Tatar* (Németh 2008: 299, Zichy 3: 14), 1358: *Chatar [ɔ: Thatar] ~ Chathar [ɔ: Thathar]* (Németh 2008: 299, AO. 7: 491–2), **Tatárház** 1355: *Tatarhaz* (Németh 2008: 299, Zichy 2: 620), **Tatárháza** 1355: *Tatarhaza* (Németh 2008: 299, Zichy 2: 621, 623) ~ *Thatarhaza* (Németh 2008: 299, Zichy 2: 611), **Tatárfalva 3.** 1356, 1411, 1420: *Thatarfalua,* p. (Németh 2008: 299, ZsO. 3: 910, 7: 2185), 1380, 1406, 1411, 1416: *Tatarfalua,* p. (ComSzath. 163, ZsO. 2/1: 4378, 3: 910, 5: 2483, Németh 2008: 299, Zichy 4: 127), 1405, 1424: *Thatharfalwa* (ZsO. 2/1: 3850, 11: 1415), 1405, 1411: *Thatharfalua,* p. (Németh 2008: 299, ZsO. 2/1: 3850, 3: 910), 1415, 1424: *Thatarfalwa* (ZsO. 5: 315, 11: 283), 1458: *Tatárfalva* (MVV Szatmár 158). A XII. század végén Tatár néven felbukkant települést a XIV. század közepétől Tatárház(a) és Tatárfalva néven említik. „Névadója az a Tatár, akit a cégényi monostor határjáró-oklevele mint szomszédot említ (Szentpétery: Regesta 43–44. l.) és akinek utódai, a Tatárfalvi Tatárok, egy oklevél bizonysága szerint a Gutkeled-nemzetség tagjai" (Maksai 218). A mai Szamostatárfalva (Lelkes 541).

[Tatár] 2. 'település Erdélyi Fehér vm.-ben Alvinctól DNy-ra, a Maros közelében' 1486: *Thartaria,* p., v. (EH. 1015), 1488: *Tartarija* (EH. 1015). Később Alsótatárlaka, a mai román Tărtăria (Lelkes 79).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-s képző

Tatáros ld. **Tatárospatakfő**

Tatárosháza ld. **Tatárospatakfő**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Tatárfalva 1. 'település Fejér vm. D-i részén, pontosabb helye ismeretlen'

1343: *Tatarfalua* (AnjouOklt. 27: 454/736–7), 1449, 1487: *Thatharfalva* (Cs. 3: 353).

Tatárfalva 2. 'település Hunyad vm. ÉNy-i részén Illyétől Ny-ra, a Maros közelében' 1352: *Tatarfalva* (EH. 1016), 1418: *Tatarfalua,* v. (Cs. 5: 140, EH. 1016, ZsO. 6: 2035), 1468: *Tatarfalwa,* p. (Cs. 5: 140, EH. 1016). Később Tataresd, a mai román Tătărăşti (Lelkes 586).

Tatárfalva 3. ld. **Tatár 1.**

Tatárfalva 4. 'település Temes vm. középső részén, Cseri várához tartozott' 1459: *Thatharfalwa* (Cs. 2: 11, Milleker 248 [itt: 1469-es dátummal]).

Tatárház(a) ld. **Tatár 1.**

Tatárlak ld. **Tatárlaka**

Tatárlaka 'település Küküllő vm. DNy-i részén Küküllővártól D-re, a Kis-Küküllő közelében' 1332–7/Pp. Reg.: *Takarlaka ~ Thachalacha* (Gy. 3: 562, Cs. 5: 898, Ortvay 1/2: 652, EH. 1016), 1447: *Tatarlaka,* p. ~ *Tatharlaka,* p. (Cs. 5: 898, EH. 1016), 1447, 1462, 1491: *Thatharlaka,* p. (Cs. 5: 898, EH. 1016), **Tatárlak** 1373: *Tatarlak* (EH. 1016). Később Felsőtatárlaka, a mai román Tătârlaua (Lelkes 211).

Tatárszállás 'település Fejér vármegyében, helye közelebbről ismeretlen' 1429: *Tazlarzallas ~ Tatarza---* (Zichy 8: 385), 1444: *Thatharsallas* (Zichy 9: 76).

Tatártelek 1. 'település Szabolcs vm. ÉK-i részén, Levelektől D-re' 1349/1773: *Tátártelek,* pr. (Németh 1997: 189), **Tatártelke 2.** 1448: *Tatártelke,* pr. (Németh 1997: 189). Emlékét Levelek határában a Tatár-telek helynév őrzi (Németh i. h.).

Tatártelek 2. 'település Közép-Szolnok vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1513: *Thatharthelek,* pr. (Gyárfás 3: 732).

Tatártelke 1. 'település Szabolcs vm. É-i részén, Lövő határában fekhetett' 1327: *Thatarteluke* (AnjouOklt. 11: 9/1, Németh 1997: 189) ~ *Thatartheluke* (AnjouOklt. 11: 9/1, Németh 1997: 189), 1340: *Tatarteluke* (AnjouOklt. 24: 31/56), 1401: *Tatartelke,* p. (Zichy 5: 244).

Tatártelke 2. ld. **Tatártelek 1.**

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Tatárospatakfő 'település Bihar vm. K-i részén Sólyomkőtől ÉNy-ra, a Gyepes patak bal partján' 1360: *Tataraspatakfeo,* loc. (ComBih. 60), **Tatárpatak** 1360: *Tatarapatak* [romlott alak?], loco sessionali (J. 363), **Tatárosháza** 1413: *Tataroshaza* (ZsO. 4: 715), **Tatáros** 1490: *Tatharos* (J. 363). Megjegyzendő, hogy az elnevezésben a népnév előfordulása bizonytalan: KNIEZSA a népnévvel való összefüggését a *Tatáros* alakváltozat létezése miatt kizárja (1943: 193), és

KISS LAJOSsal együtt a *Tatros* patak nevével kapcsolatban felveti annak lehetőségét, hogy a névben talán egy *tatár* előtagú összetett növénynév rejlik: régi *tatár-rozs?* 'pohánka, hajdina' (KISS L. 1997: 208, KNIEZSA 1943: i. h.). Később Tataros, a mai román Brusturi (Lelkes 586).

Tatárrév 1. 'település Bodrog vm. középső részén, Hajszentlőrinctől K–ÉK-re' 1391: *Tatarrew* (Zichy 4: 468), 1404, 1407, 1441, 1455: *Thatarrew* (Cs. 2: 211, ZsO. 2/1: 3313, 2/2: 5847). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Kruševlje D-i részén feküdt.

Tatárrév 2. 'település Bács vm. Ny-i határánál Bácstól ÉNy-ra, a Mosztonga patak mellett' 1431, 1552: *Thatarrew,* p. (Zichy 8: 452, Cs. 2: 131, 132), 1432, 1482: *Thatharrew* (Cs. 2: 165). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Bač (Bács) határában ÉNy-ra feküdt.

tót

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Agtótja ld. **Tótfalu 8.**

Feltót ld. **Tót 2.**

Hosszútót 1. 'település Tolna vm.-ben, Háb, Gerényes, Újfalu településekkel említik együtt' 1296: *Huzẏwtowth* (RegArp. 2/4: 4076). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Tót (15.)** lehetett.

Hosszútót 2. 'település Zala vm. É-i részén, Sümegtől É-ra' 1336: *Hwzywtoth* (AnjouOklt. 20: 90/65), 1337: *Huzyvthowth,* p. ~ *Huzÿuthowth,* p. (H. 1: 171), 1387: de Kohar ad *Huzythoti* (ZalaOkl. 2: 214), 1390: *Hoszwtoth* (ZsO. 1: 1607), 1398: *Huziototh* (ZsO. 1: 5486), 1422: *Huzywtoth* (ZsO. 9: 1259), 1447: *Huzytoth* (ZalaOkl. 2: 532), 1455, 1477, 1480: *Hozywthoth,* p. (Cs. 3: 62, ZalaOkl. 2: 558, Adatok 24: 40), 1458: *Hozywtoth* (ZalaOkl. 2: 573), 1462, 1476: *Hwzywthoth* (Cs. 3: 62), 1523: *Hozzywthoth,* p. (H. 5: 425). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Tót (16.)** lehetett. A mai Hosztót (Lelkes 266).

Hosszútót 3. 'település Somogy vm. DK-i részén, Pata és Szigetvár között' 1360: *Hozyutoth* (Cs. 2: 613, Adatok 24: 79), 1415: *Horzethoth* (ZsO. 5: 652) ~ *Hozzethoth* (ZsO. 5: 811), **Hosszútóti** 1416, 1431: *Hwzywthothy* (ZsO. 5: 1544, Cs. 2: 613, Adatok 24: 79). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Tót (17.),** illetve ***Tóti (20.)** lehetett. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Patapoklosiról DK-re a Hosszúfalusi-mező (BMFN. 82/132) helynév őrizte.

Kökényestótja 'település Tolna vm. Ny-i részén, Nak vidékén fekhetett' 1379: *Kukenusthocya* (Adatok 24: 69) ~ *Kukenesthotya* (VeszprReg. 730) ~ *Kukynes-*

tothya (VeszprReg. 731), **Kökényestóti** 1381: *Kukenyestoti* (VeszprReg. 755), **Kövestóti** 1382: *Kwestoty* (Adatok 24: 69, Cs. 3: 437, VeszprReg. 765, 768). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Tót (18.),** illetve ***Tóti (21.)** lehetett.

Likitót 'település Baranya vm. É-i részén, Pécsváradtól DK-re' +1158[1220 k.]/1323/1403/Pp. Reg: *Likytowt* (Gy. 1: 336, Adatok 24: 88), [1292–7]: *Lyukythouth* (Gy. 1: 336). A település alapneve egy a forrásainkból nem adatolható ***Tót (19.)** lehetett. A mai Liptód (Lelkes 367).

Tót 1. 'település Somogy vm. ÉNy-i részén Szőlősgyörök mellett DNy-ra, Somogyvártól É-ra' 1121: *Tout,* v. (DHA. 413, Adatok 24: 49, Szentpétery 363), **Tóti 9.** 1331, 1331/1347, 1343: *Thoty* (Cs. 2: 652, AnjouOklt. 15: 236/408, 27: 107/112, AO. 2: 366, 558–66, Adatok 24: 49, MVV Somogy 104). A mai Lengyeltóti (Lelkes 363).

Tót 2. 'település Zaránd vm. középső részén, Pankotától DK-re' 1187: *Thout* (EH. 1008), **Feltóti** 1273: *Feltoti,* v. (EH. 1008), **Feltót** 1322: *Feultot* (AnjouOklt. 6: 143/662, EH. 1008), 1344: *Feltóth* (EH. 1008), 1416: *Fewlthoth* (ZsO. 5: 1998), 1496: *Felthoth* (Cs. 1: 730, Adatok 24: 73, EH. 1008). A településnek ***Tóti (19.)** névalakja is élhetett, erre a névalakra azonban forrásainkból nincs adatunk. Később Feltót, a mai román Tauț (Lelkes 213).

Tót 3. 'település Heves vm.-ben, pontos helye bizonytalan' 1219/1550: *Tot,* v. (Gy. 3: 142, Adatok 24: 28, VR. 238). A települést GYÖRFFY Karcag tájára (i. h.), az Adatok Abádszalók vidékére (i. h.) lokalizálja.

Tót 4. 'település Csanád vm. K-i határánál, Abony és Szentmiklós közelében' 1232: *Tovth,* t. (Gy. 1: 874, H. 1: 12, Adatok 24: 71). GYÖRFFY a település nevéből következtetve jegyzi meg, hogy e település is azok közé a szláv falvak közé tartozott, amelyeket a XI–XII. században telepítettek királyi birtokokra. Közlése szerint 1561–2-ben Tóti puszta (i. h.).

Tót 5. 'település Valkó vm. É-i részén Eszéktől D-re, Haraszti és Kaporna vidékén' 1279: *Touth* (Adatok 24: 105, ÁÚO. 9: 265), **Tótfalu 36.** 1430, 1435: *Thothfalw* (Cs. 2: 358, Adatok 24: 105), 1453: *Thotfalw* (Cs. 2: 358).

Tót 6. ld. **Tóti 3.**

Tót 7. 'település Bars vm D-i részén, Lót és Szencse között fekhetett' 1299: *Toud* (Gy. 1: 481, F. 6/2: 234, Adatok 24: 9), 1328: *Thooth,* p. (Gy. 1: 481, Adatok 24: 9, AnjouOklt. 12: 137/262), 1342: *Thoth* (AnjouOklt. 26: 407/617), **Tótd** 1339, 1339>1391: *Touthd* (AnjouOklt. 23: 131/260, AO. 3: 545–50), 1339, 1339>1391, 1340>1391: *Tothd* (AnjouOklt. 23: 131/260, 24: 300/663, AO. 3: 545–50).

Tót 8. 'település Nógrád vm.-ben, fekvése ismeretlen' 1327, 1327/1327, 1327/1327/1335, 1327/1327/1335/1359: *Toth* (AnjouOklt. 11: 128/268, AO. 2: 286–90).

Tót 9. 'település Vas vm. K-i részén, Széplak határában fekhetett' 1328/1329: *Touth* (AnjouOklt. 12: 199/392).

Tót 10. 'település Temes vm. É-i részén, Vinga mellett D-re' 1332–7: *Tot* (Ortvay 1/1: 445), **Tótkakat** 1467: *Thothkakath,* p. (Cs. 2: 44, Ortvay 1/1: 445). A települést a XIV. század első harmadától **Kakat** (1332–7: *Kokoth,* Cs. 2: 44, Ortvay 1/1: 445 ~ *Kakot,* Ortvay 1/1: 445) néven is ismerték. Később Orczyfalva, a mai román Orțișoara (Lelkes 454).

Tót 11. 'település Somogy vm.-ben Bálványos és Kőröshegy mellett fekhetett' 1338: *Thot,* v. (Cs. 2: 652, AO. 3: 450, Adatok 24: 48), **Tóti 13.** 1338: *Thoti,* v. (Cs. 2: 652, AO. 3: 450, Adatok 24: 48). Emlékét talán a Kőröshegy helynevei között említett Tót-aljai-dűlő őrizhette meg (BMFN. 41/+).

Tót 12. 'település Somogy vm.-ben, ismeretlen fekvésű' 1342: *Touth* (Anjou-Oklt. 26: 255/331).

Tót 13. 'település Zaránd vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1343: *Toth* (Anjou-Oklt. 27: 395/656).

Tót 14. ld. **Tóti 7.**

***Tót 15.** ld. **Hosszútót 1.**

***Tót 16.** ld. **Hosszútót 2.**

***Tót 17.** ld. **Hosszútót 3.**

***Tót 18.** ld. **Kökényestótja**

***Tót 19.** ld. **Likitót**

***Tót 20.** ld. **Tótfalu 8.**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként

-d képző

Tótd ld. **Tót 7.**

-i képző

Feltóti ld. **Tót 2.**

Hosszútóti ld. **Hosszútót 3.**

Kistóti ld. **Tóti 4.**

Kökényestóti ld. **Kökényestótja**

Kövestóti ld. **Kökényestótja**

Nagytóti ld. **Tóti 4.**

Ótóti ld. **Tóti 4.**

Tóti 1. 'település Bodrog vm. Ny-i részén Baracska mellett DK-re, a Duna mentén' 1251/1328/1374, 1301, 1342, [1342], 1343, 1343>1366, 1384, 1390, 1391, 1419, 1423: *Toty,* p. (Gy. 1: 730, Cs. 2: 211, AnjouOklt. 26: 91/68,

108/102, 27: 393/651, Zichy 1: 104, 3: 305, 306–7, 4: 272, 439, 456, ZsO. 7: 14, 242, 355, 811, 10: 37), 1251>1377, 1332, 1343, 1343>1353, 1343>1366, 1419, 1423, 1430, 1431, 1470, 1472: *Thothy,* p. (Gy. 1: 730, Cs. 1: 211, AnjouOklt. 27: 279/431, Zichy 2: 72–5, 524–6, 3: 304–6, 8: 438, 459, 11: 53, 119, ZsO. 7: 218, 10: 256), 1256 [ɔ: 1266], 1431: *Toti,* p. (Gy. 1: 730, H. 4: 36, Adatok 24: 90, Zichy 8: 444), 1301, 1301>1353, 1301/1382, 1331 [ɔ: 1301]>1366, 1335, 1343, 1343>1353, 1343>1366, 1384, 1390, 1391: *Thoty,* p. (Gy. 1: 730, Cs. 2: 211, AnjouOklt. 1: 105/150, 15: 284/488 és 489 között [itt: *Toty*] 19: 324/720, 325/722, 27: 99/96, 279/431, 300/474, 391/646, Zichy 1: 105–6, 476–8, 2: 55, 72–6, 79–80, 524–7, 3: 304–6, 307, 4: 272, 439, 456), 1304/1353, 1326>1353: *Thouty,* p. (Gy. 1: 730, Zichy 2: 529–30, AnjouOklt. 1: 319/654, 10: 73/74), 1330: *Thouthy,* p. (Gy. 1: 730, AnjouOklt. 14: 269/440), 1330, 1330>1335, 1343, 1343>1353, 1343>1366: *Touty,* p. (Gy. 1: 730, AnjouOklt. 14: 281/465, 288/475, 27: 279/431, Zichy 2: 72–5, 524–6, 528–9, 3: 304–6), 1332: *Thothi,* p. (Gy. 1: 730), 1343: *Tothi* (AnjouOklt. 27: 330/529) ~ *Touti* (AnjouOklt. 27: 330/529), 1432: *Thoti,* p. (Zichy 8: 475), 1436: *Thothÿ,* p. (Zichy 12: 163), 1449: *Thouthÿ,* p. (H. 4: 346), 1451: Ladislai *Thoty* (Zichy 9: 309), 1458: Georgius de *Thothi* (Zichy 10: 44) ~ N. de *Thoti* (Zichy 10: 42, 11: 342), 1466, 1469: *Tothy* (Zichy 10: 384, 11: 11, 12), 1469–70: *Thuthÿ,* v. (Zichy 12: 288). ENGEL térképének adatközlése szerint ma Tótfalu Csátaljától DNy-ra.

Tóti 2. 'település Zala vm. K-i részén, Tapolcától DK-re' (1272 e.), 1274, 1343, 1344: *Thoty,* v. (RegArp. 2: 2151, 2/2–3: 2503, Cs. 3: 117, AnjouOklt. 27: 264/409, ZalaOkl. 1: 418), 1326, 1343: *Tothy,* v. (AnjouOklt. 10: 155/230, 27: 264/409), 1329, 1385, 1386, 1388: *Toty,* p. (Adatok 24: 50, Cs. 3: 117, VeszprReg. 831, 833, 834, 839, 844, 847, ZalaOkl. 2: 215, 220–2, 224–6), 1329: Sacerdos de *Toty* (Cs. 3: 117, ZalaOkl. 1: 236, AnjouOklt. 13: 194/302), 1335, 1335/1393: *Toti* (AnjouOklt. 19: 192/422, H. 4: 153–5), 1342, 1343: *Touty* (AnjouOklt. 26: 330/478, 27: 264/409), 1493: *Thothy* (Cs. 3: 117). A mai Káptalantóti (Lelkes 291).

Tót(i) 3. (?= 8., 12.) 'település Somogy vármegyében, azonosítása bizonytalan' 1278: *Toty* (RegArp. 2/2–3: 2842), **Tót 6.** 1280: *Touth* (RegArp. 2/2–3: 3049).

Tóti 4. 'település Bihar vm. Ny-i részén Körösszegtől DNy-ra, a Sebes-Körös bal partján' 1284/1410, 1411: *Thothy,* p. (Gy. 1: 677, J. 370, ÁÚO. 12: 422, Adatok 24: 41, ZsO. 3: 1190, Csáky 1: 282–3), 1322, 1397: *Toty,* p. (Gy. 1: 677, Cs. 1: 626 [itt: *a. n.*], ComBih. 335, AO. 2: 24–6, 42–3, AnjouOklt. 6: 241/655, 243/662, 250/680, 270/731, 270/733, 271/737, Csáky 1: 190), 1332–7/Pp. Reg.: *Chuti,* v. ~ *Thati,* v. ~ *Tohd,* v. ~ *Tuti,* v. ~ *Tati,* v. (Gy. 1: 677, Ortvay 1/2: 552), 1397: *Tooty,* p. (ComBih. 335, Csáky 1: 188, 189), 1405: *Thoty,* p. (ComBih. 335, Csáky 1: 254), 1414: *Tothy,* p. (Csáky 1: 295), **Ótóti** 1421: *Othothy* (Cs. 1: 626, ZsO. 8: 648, Csáky 1: 311) ~ *Othoty* (J. 370), **Újtóti** 1421: *Wythothy* (Cs. 1:

626) ~ *Wythoty* (J. 370, ZsO. 8: 648, Csáky 1: 311), **Kistóti** 1489, 1526: *Kystothy* (Cs. 1: 626, J. 370), 1496: *Kÿsthothÿ* (Csáky 1: 484, ComBih. 335 [itt: *Kÿstothÿ*]), **Nagytóti** 1489: *Naghthothy* (Cs. 1: 626), 1496: *Naghtothy,* p. (ComBih. 335 [itt: *Naghtothÿ*]), 1526: *Nogthothy* (J. 370). A XIII. század végéről adatolható Tótiból a XV. század elején két önálló település, Ótóti és Újtóti jött létre. A század végén Ótóti szinonim neveként a Kistóti, Újtóti másik elnevezéseként a Nagytóti jelenik meg. A település lakóit (névadóit) GYÖRFFY GYÖRGY pontosabban is meghatározza: mivel a településnek Szent Demeter tiszteletére szentelt kőtemploma volt, s e szent kultusza a görög egyházzal érintkező délszlávok körében terjedt el, ezért a település elnevezése véleménye szerint a délvidéki szlavónokra utalhatott (1977: 514, vö. J. 95). Ma Magyarhomorog határában D-re Kistótipuszta és DK-re Nagytótipuszta (Gy. i. h.).

Tóti 5. 'település Hont vm. középső részén, Korponától D–DNy-ra' 1286: *Thouty,* v. (Gy. 3: 221, RegArp. 2/2–3: 3419), 1291: Nympthy seu *Thoty* (Gy. 3: 221) ~ Nympthy seu *Tothi,* p. (Gy. 3: 221) ~ Nympthy seu *Thoti* (Gy. 3: 221, Adatok 24: 5, Bakács 159, RegArp. 2/4: 3790 [itt: 1291/1418>1425]), 1291/1418>1425: Nympthy seu *Tothÿ* (RegArp. 2/4: 3790), 1293: *Thoyth,* v. (Bakács 159, F. 6/1: 275), 1418: Nympty seu *Tothy* (ZsO. 6: 1399). GYÖRFFY megjegyzi, hogy a XI. századi **Németi 6.** (1246/1274/1293: *Nympti,* v., Gy. 3: 221, F. 6/1: 262) mellett **Zábrod** 'rév möge' néven szláv hospes falu alakult ki a Selmec folyó réve mögött (i. h.), de adatot erre csak a XIII. század közepéről idéz (1246/1274/1293: *Zabrod,* v., Gy. 3: 221). A század végén a településnek új, Tóti elnevezése jött létre. A későbbi Hontnémeti, a mai szlovákiai Hontianske Nemce (Lelkes 263).

Tóti 6. 'település Bihar vm. ÉK-i részén Székelyhídtól DK-re, a Bisztra bal partján' 1289/1291, [1291–4], 1406, 1419: *Toty,* p., v. (RegArp. 2/2–3: 3537, Gy. 1: 677, ZsO. 2/1: 4373, 5057, 7: 315, J. 370, VP. 300, Adatok 24: 30, EH. 1019), 1406: *Tothy* (ZsO. 2/1: 4373, 5057, EH. 1019), 1458: *Thothy* (Cs. 1: 626), 1465: *Thoty* (EH. 1019). A mai rom. Tăuteu (FNESz., Lelkes 602).

Tóti 7. 'település Bihar vm. DNy-i részén Kölesértől DK-re, a Fekete-Körös közelében' 1316/1382: *Toty,* p. (Gy. 1: 677, Adatok 24: 57, AnjouOklt. 4: 95/240, J. 369, EH. 1018), *1341: *Toti* (EH. 1018), *1344: *Touthy* (EH. 1018), 1344: *Touty* (H. 3: 150), 1405: *Thoty* (J. 369, EH. 1018), 1406: *Thoti* (ZsO. 2/1: 4854), é. n.: *Tóti* (Adatok 24: 57), **Tót 14.** 1355: *Toth,* p. (AnjouOkm. 6: 356, EH. 1018). Később Feketetót, a mai rom. Tăut (FNESz. *Feketetót,* Lelkes 198).

Tóti 8. 'település Somogy vm. D-i részén, Csokonyavisontához tartozott' 1324: *Thoti,* v. (Cs. 2: 652, AO. 2: 138–40, Adatok 24: 80, AnjouOklt. 8: 143/275), 1346: *Toty,* t. (Cs. 2: 652, AO. 4: 641). Ld. még **Tóti 3., 12.**

Tóti 9. ld. **Tót 1.**

Tóti 10. 'település Krassó vm. É-i részén, Golonya határában fekhetett' 1332–7: *Toti* (Adatok 24: 107, Milleker 136 [itt: 1333, 1334, 1335-ös dátumokkal]).

Tóti 11. 'település Csanád vm. K-i határánál Nagyfalu mellett K-re, a Maros mentén' 1333–5/Pp. Reg.: *Toti* (Gy. 1: 874, Cs. 1: 706, Adatok 24: 92), 1439, 1445: *Thothy* (Cs. 1: 706, Sztáray 2: 367), 1439, 1485: *Thoti* (Cs. 1: 706), 1485: *Thohy* (Cs. 1: 706). ENGEL lokalizálása szerint Kisszentpétertől, a mai román Sânpetru Mictől É-ra Tottin (1723. térk.). GYÖRFFY a nevéből következtetve jegyzi meg, hogy e település is azok közé a szláv falvak közé tartozott, amelyeket a XI–XII. században telepítettek királyi birtokokra (i. h.).

Tóti 12. (?= 3., 8.) 'település Somogy vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1336: *Towth* (AnjouOklt. 20: 90/65), 1336, 1336>1378: *Tothy* (AnjouOklt. 20: 69/30).

Tóti 13. ld. **Tót 11.**

Tóti 14. 'település Hunyad vm. K-i határánál Dévától DK-re, a Sztrigy mentén' 1366: *Thoty,* p. (Cs. 5: 143, Adatok 24: 96, EH. 1050), 1380: *Toti,* p. (Cs. 5: 143, EH. 1050), 1386: *Toty,* p. (Cs. 5: 143, EH. 1050), 1387: *Tothy,* p. (Cs. 5: 143, EH. 1050), 1453: *Thoti,* p. (Cs. 5: 143), 1453, 1482, 1492, 1498, 1505, 1506, 1510, 1514–8: *Thothy,* p., v. (Cs. 5: 143, EH. 1050). Később Nagytóti, a mai román Totia (Lelkes 429), illetve Kistóti vagy Lozsád, a mai román Jeledinți (Lelkes 370).

Tóti 15. 'település Temes vm. középső részén, Cseritől ÉK-re' 1417: *Thoti* (Cs. 2: 68, Adatok 24: 93), 1459: *Thothy,* p. (Cs. 2: 11). Később Szirbó, a mai román Sârbova (Lelkes 569).

Tóti 16. 'település Zala vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1422: *Thoty* (ZsO. 9: 915).

Tóti 17. 'település Tolna vm.-ben, ismeretlen fekvésű' 1455–64: *Thoty,* p. (Cs. 3: 455, Adatok 24: 61).

Tóti 18. 'település Somogy vm.-ben, valahol Szigetvár vidékén fekhetett' 1493: *Thothy* (Cs. 2: 652, Adatok 24: 78).

***Tóti 19.** ld. **Tót 2.**

***Tóti 20.** ld. **Hosszútót 3.**

***Tóti 21.** ld. **Kökényestótja**

Tótisziget 'település Bodrog vm. Ny-i részén, Bátmonostor táján feküdt' 1382: *Thotyzygeth,* p. (Cs. 2: 210, Zichy 4: 233) ~ *Totizygeth,* p. (Zichy 4: 236). A települést a XIV. század elejéről **Sziget** (1318 k.: *Zigeth,* p., Cs. 2: 210, Zichy 1: 162) néven ismerték.

Újtóti ld. **Tóti 4.**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Bátatótfalu 'település Bács vm. Ny-i részén, Szondtól ÉK-re' 1522: *Batha-*

thotfalw (Cs. 2: 166, 131, 132) ~ *Bathatothfalw* (Adatok 24: 101 [itt: *Bathatothotffalw*], Cs. 2: 166). Lásd még a **Tótfalu 17.** szócikket. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai szerb Sonta (Szond) ÉK-i részén a Tótfalu helynév őrzi.

Doroszlótótfalu 'település Bács vm. Ny-i részén Szondtól DK-re, a Mosztonga mellett' 1520: *Dorozlothotfalw* (Cs. 2: 166, 131, Adatok 24: 99). Lásd még a **Tótfalu 17.** szócikket. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Srpski Miletićtől (Szerbmilitics) Ny-ra feküdt.

Felsőtótfalu ld. **Tótfalu 29.**

Kistótfalu ld. **Tótfalu 42.**

Tótfalu 1. 'település Vas vm. középső részén, Mogyorókerék mellett ÉNy-ra' 1221: *Villa Sclavorum* (Cs. 2: 805, H. 6: 13 [itt: *villam Sclauorum*], Adatok 24: 36), 1297: *Tothfolu* (Cs. 2: 805, Adatok 24: 36), 1369, 1496: *Thothfalw* ~ *Touthfalu* (Cs. 2: 805), 1489: *Thotfalu,* p. (Cs. 2: 805). Később Pinkatótfalu, a mai osztrák Winten (Lelkes 480).

Tótfalu 2. 'település Vas vm. DK-i részén Körmendtől DNy-ra, a Rába mellett' 1258/1378: *Touthfalu* (H. 8: 74), 1379, 1414: *Tothfalu* (ZsO. 4: 2395, Balassa 161), 1413: *Thothfalu* (ZsO. 4: 1358), 1437: *Thothfalw* (Cs. 2: 805, Adatok 24: 37), **Tótfalva 1.** 1285: *Toutfolua,* v. (H. 8: 245). Az Adatok minden bizonnyal a Tótfaluval szomszédos Halogy településsel való oklevélbeli együtt említése miatt tartja esetleg ide vonhatónak **Tótlak** (1291: *Touthlak,* H. 8: 311) névadatát is. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Felsőmaráctól É-ra a Tótfalu (VMFN. 187/51) név őrzi.

Tótfalu 3. 'település Baranya vm. középső részén, Siklós és Harsány között' 1294: *Touthfolu* (Gy. 1: 396, ÁÚO. 10: 164, Cs. 2: 531, Adatok 24: 83). Ld. még **Tótfalu 9.** A mai Nagytótfalu (Lelkes 429).

Tótfalu 4. 'település Pozsony vm. K-i részén, Galánta vidékén kereshető' 1297: *Thoutfalu* (Adatok 24: 8) ~ *Totfolu* (RegArp. 2/4: 4121), 1297, (1297): *Tothfolu* (RegArp. 2/4: 4121, 4162), 1300: *Toutfolu* (RegArp. 2/4: 4331).

Tótfalu 5. 'település Szepes vm. É-i részén, Béla mellett ÉNy-ra' 1311: *Villa sclavonicalis* (Cs. 1: 268, AnjouOklt. 3: 86/176 [itt: *villa Sclauonicalis*], F. 8/1: 416), 1330: *villam Sclavonicalem* (AnjouOklt. 14: 254/415), 1378: *Touthfalu* (F. 9/5: 298), 1382: *Tothfaluw* (Cs. 1: 268), 1404: *villa Sclauonicali* (ZsO. 2/1: 3287), 1415: *Tothfalu* (ZsO. 5: 65), 1431–81: *Thotfalu* (Cs. 1: 268), **Tótfalva 3.** 1338: *Thoutfalua* (Adatok 24: 1, Fekete Nagy 233, F. 8/4: 352). A települést a XIV. század elejétől **Wynschensdorf** (1311/XIV. és XV.: *Wynschensdorf,* AnjouOklt. 3: 86/176, F. 8/1: 416) néven is említik. Később Szepestótfalu, a mai szlovák Slovenská Ves (Lelkes 563).

Tótfalu 6. 'település Zala vm. D-i részén, Alsólendvától K-re' +1322/1335,

1419: *Thothfalw* (AnjouOklt. 6: 206/559, ZsO. 7: 1165), 1323/1323/1334: *Totfolu* (AnjouOklt. 7: 179/382, F. 8/2: 460–2), 1323/1323/1347: *Tothfolu* (AnjouOklt. 7: 179/382, F. 8/2: 460–2), 1381, 1389, 1405, 1407: *Tothfalu,* p. (Cs. 3: 117, Adatok 24: 47, ZsO. 1: 940, 2/2: 5620), 1407: *Totfalu* (ZsO. 2/2: 5509), 1414: *Thothfalu* (Cs. 3: 117, ZsO. 4: 2219 [itt: *Thotfalu*]), 1422: *Tothfalw* (ZsO. 9: 1042). ENGEL térképének adatközlése szerint ma Kerkateskánd része, Kerkatótfalu.

Tótfalu 7. 'település Sáros vármegye középső részén, Kisszeben mellett D-re' 1323: Naasfew al. nom. *Totfalu,* t. (Cs. 1: 309, AnjouOklt. 7: 152/323, F. 8/2: 438–41), 1323/1339: Naasfeu al. nom. *Totfolu* (AnjouOklt. 7: 152/323, F. 8/2: 438–41, Adatok 24: 4), 1339: Naasfeu más néven *Totthfalu* (Cs. 1: 268), 1340: *Thowfalu,* p. ~ *Thowtfalu* (AnjouOklt. 24: 244/534, HOkl. 227–8), 1340/1370/1400, 1378: *Totfalu* (AnjouOklt. 24: 244/534, HOkl. 227–8, F. 9/5: 298) ~ *Toutfalu* (AnjouOklt. 24: 245/535), 1340/1370/1400: *Tothfalu* (AnjouOklt. 24: 245/535), 1370: Salgov et al. nom. *Totfalu* (Cs. 1: 309, HOkl. 291), **Tótfalva 2.** 1337: *Totfalwa* (Cs. 1: 309), 1340: *Thowtfolua* (AnjouOklt. 24: 244/534, HOkl. 228 [itt: *Thowtfalua*]) ~ *Thowfalua* (HOkl. 227), [1340]: *Thouthfolua* (AnjouOklt. 24: 261/573, F. 8/7: 327–8), 1340/1370/1400: *Totfalua* (AnjouOklt. 24: 244/534, HOkl. 227–8) ~ *Tothfalva* (AnjouOklt. 24: 245/535). A legkorábban **Nyársfő** (1315: *Naasfeu,* AnjouOklt. 4: 9/2, F. 8/1: 558–61) néven említett település a XIV. század első felében Tótfalu és Tótfalva elnevezéssel adatolható, illetve az 1370-es oklevél szerint **Salgó** (adatát ld. fent) néven is ismerték. CSÁNKI szerint ez a Nyársfő település megfelelni látszik a pápai tizedlajstrom **Nyárs** (1335: *Naaz,* AnjouOklt. 19: 101/223) plébániájának, a későbbi-mai **Nyársardó**-nak (1330: *Nyasyordo,* AnjouOklt. 14: 223/361), amely az 1427. évi adólajstromban két külön faluként: Nyárs és **Ardó** (1315: *Ordo,* AnjouOklt. 4: 9/2) néven fordul elő (Cs. 1: 309). A névadatok szintén azt mutatják, hogy az egyaránt 1315-ös első előfordulású Ardó és Nyársfő két különálló település lehetett, emellett az *alio nomine* alakkal kapcsolt névváltozatokban csak a Nyársfő forma szerepel, ezért Ardó névadatait magam nem sorolnám e település szinonim nevei közé. A két település együtt később Nyársardó, a mai szlovák Ražňany (Lelkes 442).

Tótfalu 8. 'település Baranya vm. ÉK-i zugában, Pécsváradtól K-re' 1328>1403: Zemen al. nom. *Thothfalu,* p. (Gy. 1: 396, Cs. 2: 524, 531, Adatok 24: 89, AnjouOklt. 12: 140/269 [itt: 1328>1396/1402/1403-es dátummal]), 1341>1424, 1403, 1410: *Thothfalw,* p. (Gy. 1: 396, Zichy 8: 165, ZsO. 2/1: 2218, 2/2: 7974), 1356, 1392, 1407, 1408, 1430: *Thothfalw* (Cs. 2: 531, Zichy 4: 491, 5: 510, 554) ~ *Tothfalu* (Cs. 2: 531, Zichy 4: 491, 5: 510, 554), 1382>1424: *Thothfalw* al. nom. Isypkapuya (Gy. 1: 396, Zichy 8: 168), 1395, 1413: *Thotfalu* (ZsO. 1: 4200, 4: 1289), 1398: *Thohfalu* (Cs. 2: 531, Zichy 5: 76), 1400: *Turfalu* (Cs. 2: 531, Zichy 5: 148), 1410: *Totfalu* (ZsO. 2/2: 7601), 1413: *Thotfalu* más

néven Isyphkapuya (ZsO. 4: 1289), **Agtótja** 1366/1376>1424: *Agthothya,* p. (Gy. 1: 396, Zichy 8: 166), **Tótfalva 4.** 1407: *Tothfalua,* p. (Cs. 2: 531, Zichy 5: 521) ~ *Tulohfalua* (Cs. 2: 531), 1419: *Thothfalua* (ZsO. 7: 277), 1501: *Thothfalwa,* pr. (Cs. 2: 531). A települést a XIV. század első felében párhuzamosan nevezték **Szemeny-**nek (adatait ld. fent), a század vége felé pedig a birtokosok nevéről **Izsépkapujá-**nak (adatait ld. fent) és Agtótjának is (vö. Gy. i. h.). Az Agtótja névalak arra mutat, hogy a településnek lehetett egy ***Tót (20.)** névalakja is, erre azonban forrásainkból nincs adatunk. Ld. még **Tótfalu 9.** ENGEL térképe és GYÖRFFY szerint a mai Dömörkapu, Véméndtől ÉK-re, Bátaszéktől Ny-ra.

Tótfalu 9. (?= 3., 8., 10., 47.) 'település Baranya vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1330: *Tothfalu* (AnjouOklt. 14: 84/130).

Tótfalu 10. 'település Baranya vm. középső részén, Siklóstól É-ra' 1330: *Tothfolu,* v. (Gy. 1: 396, Adatok 24: 84), 1332/1437: *Tothfalu,* v. (Gy. 1: 396), 1345, 1350 k.: *Toutfolu,* p. (Cs. 2: 531, Zichy 2: 168, 443, 444 [utóbbi két helyen *Toutfalu*]), 1368, 1410, 1484: *Totfalu* (Cs. 2: 531, Zichy 3: 354), 1443: *Totfalw* (Cs. 2: 531), **Tótfalva 8.** 1438: *Thothfalwa* (Cs. 2: 531). Ld. még **Tótfalu 9.** A mai Kistótfalu (Lelkes 326).

Tótfalu 11. 'település Bács vm. D–DNy-i vidékén Kereki körül, Obrovac vidékén feküdt' 1334: *Tothfolu,* p. (Gy. 1: 242, Cs. 2: 166, 132, AO. 3: 81, Adatok 24: 106), 1520–2: *Tothfalw* (Cs. 2: 166, 132).

Tótfalu 12. 'település Erdélyi Fehér vm.-ben, Gyulafehérvár mellett ÉNy-ra' 1341: *Tontfolu [ɔ: Toutfolu],* v. (EH. 1019), **Tótfalud** é. n.: *Tótfalud* (Adatok 24: 74). Később Tótfalud, a mai román Tăuți (Lelkes 601).

Tótfalu 13. 'település Kolozs vm. középső részén Kolozsvártól DNy-ra, Oláhfenes mellett' 1341 Pp./Reg.: *Tontfolu [ɔ: Toutfolu],* v. (Gy. 3: 340, Adatok 24: 45, EH. 1019), 1448: *Thotfalw* (Cs. 5: 419, Adatok 24: 45, 1019). A XIV. század közepén **Magyartótfalu** (1341: *Magyar Tottfalw,* v., EH. 1019) néven említik. Később Kolozstótfalu, a mai román Tăuți (Lelkes 331).

Tótfalu 14. ld. **Tóttelek 5.**

Tótfalu 15. 'település Heves vm. középső részén Kál és Debrő között, a Tarna közelében' 1352: *Tothfalw* (Cs. 1: 73, Adatok 24: 17), 1417, 1438, 1446, 1461: *Tothfalu* (Cs. 1: 73, ZsO. 6: 360). A mai Tófalu (Lelkes 596).

Tótfalu 16. 'település Hont vm.-ben, fekvése ismeretlen' 1353: *Tothfalu* (Bakács 209) ~ *Totfolu,* t. (Bakács 209, Adatok 24: 7).

Tótfalu 17. 'település Bács vm. Ny-i részén Szond és Felsőkeresztúr között, a Mosztonga mellett' 1361, 1406, 1414, 1486: *Thothfalw* (Cs. 2: 166, ZsO. 2/1: 4896, 4: 1834), 1400, 1410: *Thothfalu,* v. (ComBachBodr. 78, ZsO. 2/1: 670, 2/2: 7781), 1410: *Tothfalu,* p. (ZsO. 2/2: 7781), 1410, 1452: *Tothfalw* (Cs. 2:

166), 1492: *Thotfalw* (Cs. 2: 166), **Tótfalva 5.** 1410, 1452: *Tothfalwa* (Cs. 2: 166). CSÁNKI bizonytalan abban, hogy a fenti adatok **Bátatótfalu** vagy **Doroszlótótfalu** névalakjai-e (i. h.).

Tótfalu 18. ld. **Tótbörvely**

Tótfalu 19. 'település Bihar vm. ÉNy-i részén Bihartól ÉNy-ra, a Berettyó jobb partján' 1366–1405, 1444, 1460, 1463, 1469, 1471, 1479: *Thothfalw,* p. (Cs. 1: 626, Zichy 9: 78, 10: 2, 37, 11: 251), 1405: *Tothfalu* (Adatok 24: 29, J. 369), 1443: *Thothfalu,* p. (Zichy 9: 50), 1477: *Thotfalw,* p. (Zichy 11: 202), **Tótfalva 12.** 1472: *Tothfalwa* (Zichy 11: 111), 1477: *Thothfalwa* (J. 369). A XVI. században Gáborján határába olvadt (J. i. h.).

Tótfalu 20. 'település Somogy vm. DNy-i határánál, Zákánytól Ny-ra' 1380, 1466, 1478: *Tothfalw,* p. (Cs. 2: 652, Adatok 24: 65, Zichy 10: 390, 392, 11: 225), 1446: *Thotfalw* (Cs. 2: 652) ~ *Thothfalw,* p., v. (Zichy 9: 151), 1450–1, 1482, 1483, 1495: *Thothfalw,* p. (Cs. 2: 652, Zichy 11: 302, 351, 352), **Tótfalva 9.** 1453: *Tothfalwa,* p., v. (Zichy 9: 377). ENGEL térképének adatközlése szerint talán a mai horvát Legrad területén fekhetett.

Tótfalu 21. 'település Bars vm.-ben, a K-i részen fekvő Zsarnóca vidékén kereshető' 1389, 1391: *Thothfalw* (ComBars. 105, ZsO. 1: 2161).

Tótfalu 22. 'település Somogy vm. K-i határánál, Szigetvártól É–ÉNy-ra, Faluhely, Szőlőmál, Hídvég, Harangosháza településekkel említik együtt' 1395: *[T]hothfalu* (ZsO. 1: 4158), 1403: *Thotfalw* (ZsO. 2/1: 2679) ~ *Totfalu* (ZsO. 2/1: 2761), 1403, 1406: *Thothfalu* (ZsO. 2/1: 2681, 5149), 1408: *Thothfalw* (ZsO. 2/2: 6389, 6415). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Magyarlukafától D-re a Tótfalu (BMFN. 66/102) helynév őrzi az emlékét.

Tótfalu 23. 'település Keve vm. ÉK-i határánál, Pordány és Tárnok vidékén fekhetett' 1400: *Tothfalu,* p. (Cs. 2: 121, Adatok 24: 103, Milleker 42, Csáky 1: 203–5).

Tótfalu 24. 'település Szatmár vm. K-i részén, Nagybányától Ny-ra' 1400/1405, 1430: *Tothfalu* al. nom. Gerod (Cs. 1: 487, F. 10/2: 768, 10/7: 768, Németh 2008: 310, EH. 1020), 1406/1407: *Tothfalu* al. nom. Gerod (ComSzath. 168, F. 10/4: 579, 599 Németh 2008: 310), 1408, 1408>1430: *Thotfalu* alias Gerod, v. (Németh 2008: 310, F. 10/4: 711), 1408/1430/1586, 1430: *Thothfalu* alias Gerod, v. (Németh 2008: 310, F. 10/7: 220–1) ~ *Tothfalu* alias Gherod, v. (Németh 2008: 310, F. 10/7: 220–1). „az itteni irtáson alakul ki a szláv és magyar lakosságú Tótfalu. A magyarok rövid idő alatt többségbe kerülnek." (Maksai 142). A települést a XIV. század első harmadában **Giród** (1329: *Gerod,* ComSzath. 168, Maksai 141–2, EH. 1020) néven ismerték. Később Giródtótfalu, a mai román Tăuții de Sus (Lelkes 231).

Tótfalu 25. 'település Bodrog vm. Ny-i részén, Bodrog és Küllőd vidékén

feküdt' 1402: *Tothfalw* (ComBachBodr. 80, ZsO. 2/1: 2031), 1422: *Thotfalu* (ZsO. 9: 274), 1433, 1485, 1494, 1520, 1522: *Totphalw* (Cs. 2: 211) ~ *Thotfalw,* p. (Cs. 2: 211, Zichy 9: 454, Adatok 24: 100), 1454, 1465, 1483, 1484 k., 1486: *Thothfalw,* p. (Zichy 9: 450, 458, 10: 350, 11: 338, 339, 433, 12: 316, 317, 318). ENGEL térképének adatközlése szerint Kupusina közelében, Csente, Aranyas és Hetés mellett kereshető.

Tótfalu 26. 'település Somogy vm.-ben, fekvése ismeretlen' 1403: *Thothfalu,* v. (Cs. 2: 652, Adatok 24: 62), 1408: *Tothfalw* (Cs. 2: 652). Lokalizálásakor az ENGEL térképén szereplő települések közül esetleg kettő jöhet szóba: az egyik a mai Cserénfától DNy-ra feküdt, s a Tótfalupuszta (SMFN. 175/122) helynév őrzi az emlékét, a másik a mai Berzencétől Ny-ra Lankóc mellett kereshető.

Tótfalu 27. 'település Belső-Szolnok vm. D-i határánál, Déstől DNy-ra' 1405: *Tothfalw* (Adatok 24: 34, EH. 1090, Kádár 6: 568), 1470, 1515, 1519: *Thothfalw* (EH. 1090). Később Bánffytótfalu, a mai román Vale (Lelkes 98).

Tótfalu 28. 'település Közép-Szolnok vm. ÉNy-i részén, Hadadtól É–ÉK-re' 1405: *Tothfalu,* v. (ZsO. 2/1: 3723, EH. 958), 1410: *Totfalu* (Adatok 24: 22). Később Bükktótfalu, a mai román Stremț (Lelkes 141).

Tótfalu 29. 'település Szatmár vm. K-i részén, Nagybányától Ny-ra' 1405: *Thothfalu,* v. (Németh 2008: 310), 1410: *Thothfalu,* p. ungaricalis, p. (ComSzath. 168, HOkl. 348, Adatok 24: 24, Maksai 141–2, Németh 2008: 310 [itt: p. *Thothfalw* ungaricalis]), 1469: *Thothfalu,* p. (Németh 2008: 310), [1480–83]: *Thothfalw,* p. (Németh 2008: 310), **Felsőtótfalu** 1520/1591, 1520/1782: *Felső Tótfalu,* p. (Németh 2008: 310). NÉMETH szerint ez a település a mai Giródtótfalu része (i. h.).

Tótfalu 30. 'település Somogy vm.-ben, Igal és Szil vidékén, Igaltól É-ra' 1406, 1421, 1466: *Thothfalw* (Cs. 2: 652, Adatok 24: 52). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Somogyacsa területén feküdt.

Tótfalu 31. 'település Szatmár vm. K-i részén, Nagybányától DNy-ra' 1410, 1424: *Tothfalu,* p. (Adatok 24: 21, Maksai 222, Németh 2008: 309 [a 1424-es adat itt: *Thotfalu*], ZsO. 2/2: 7690, EH. 916), 1475: *Thotfalw* (Cs. 1: 565, EH. 916, MVV Szatmár 134). „A településnél bizonyára fontos szerepet játszó szláv lakosokról csak a falunévből tudunk s a XV. században már possessio Valahalis a neve." (Maksai i. h.). 1405-ben Közép-Szolnok, 1470-ben Szatmár vm.-hez számítják (Cs. 1: 565). CSÁNKI bizonytalanul azonosítja (i. h.) a későbbi Oláhtótfalu, a mai román Sârbi (Lelkes 451) településsel.

Tótfalu 32. 'település Vas vm. középső részén, Szombathelytől DK-re' 1411, 1418: *Tothfalu* (ZsO. 3: 462, 6: 2041), 1418: *Thothfalu* al. nom. similiter Zalak, p. (Cs. 2: 805, Adatok 24: 26) ~ *Tothfalu* más néven Zalak (ZsO. 6: 2041), 1466: *Thothfalu,* p. (Cs. 2: 805). A települést az adatok szerint a XIV. század második

felében **Zalak** (1370: *Zalak,* p., pr., Cs. 2: 809) vagy **Zataháza** (1389–1402: *Zathahaza* al. nom. *Zalak,* p., Cs. 2: 809), illetve **Kápolna** (1418: *Kapulna* alio nomine *Zalak,* p., Cs. 2: 805, Adatok 24: 26) néven is ismerték. Ezek a névalakok azonban csak a szomszédos Kápolnásfalu, a mai Sorkikápolna szinonim nevei. CSÁNKI véleménye a következő: „Miként látjuk Zalak név alatt olykor egy Kápolna és egy Tótfalu nevű helységet is értettek. … Kétségtelenül a mai Sorki-Tótfalu és a vele szomszédos mai Kápolnásfalu értendők, melyekhez közel (Geregye és Gyanó vidékére) vezetnek bennünket az Egervári-féle Zalakra vonatkozó adatok is." (i. h.). Később Sorkitótfalu (Lelkes 530), ma Sorkikápolna településrésze (VMFN. 201).

Tótfalu 33. 'település Hunyad vm. D-i részén, Hátszegtől DNy-ra' 1416: *Tothfalw,* p. (Cs. 5: 142, Adatok 24: 104, EH. 1050), 1417: *Totfalw,* v. (ZsO. 6: 951), **Totesd** 1438: *Tothesth,* p. (Cs. 5: 142, Adatok 24: 104, EH. 1050), 1439: *Thotesd,* p. (Cs. 5: 142, EH. 1050), 1464: *Thotest* (Cs. 5: 142, EH. 1050), 1480, 1487, 1493, 1503, 1516, 1518: *Thothesd,* p. (Cs. 5: 142, EH. 1050), 1493: *Thotehesd* (EH. 1050), 1519: *Thodesd,* p. (Cs. 5: 142, EH. 1050), **Totesdfalva** 1439: *Thotesdfalua,* p. (Cs. 5: 142, EH. 1050), 1447: *Thethewfalwa,* p. (Cs. 5: 142) ~ *Tythewfalwa,* p. (Cs. 5: 142) ~ *Tythewffalwa,* p. (Cs. 5: 142, EH. 1050), **Totes** 1493, 1516: *Thothes,* p. (Cs. 5: 142). Később Totesd, a mai román Toteşti (Lelkes 601).

Tótfalu 34. 'település Szatmár vm. középső részén, Csenger mellett ÉK-re' 1420: *Thotfalu,* p. (Németh 2008: 308, ZsO. 7: 1881), 1420, 1422, 1436, 1493, 1493/1504: *Thothfalw,* p. (Németh 2008: 308, ZsO. 7: 1881, 9: 115, 2: 509), 1420, 1428, 1454, 1454/[1479 e.]: Dombo al. nom. *Thotfalw,* p. (Németh 2008: 308), 1429: *Tothfalu,* p. (Németh 2008: 308), 1430, 1438, 1450: *Thotfalw,* p. (Adatok 24: 13, Németh 2008: 308, Csáky 1: 392, ComSzath. 92, Maksai 131), 1430: *Thothfalu* al. nom. Dombo, p. (Németh 2008: 308), 1431: Dombo alias *Tothfalw,* p. (Németh 2008: 308), 1451: *Tootfalu,* p. (Csáky 1: 393, Németh 2008: 308), 1454/XVIII.: *Thothfalu,* p. (ZsO. 7: 2371, Németh 2008: 308), 1468: *Thothfalw* aliter Dombo, p. (Németh 2008: 308), 1498, 1454: *Tothfalw,* p. (Németh 2008: 308, Csáky 1: 399–400), 1455: *Tótfalu* (Csáky 1: 402), **Tótfalva 7.** 1424: *Thothfalva* (ZsO. 11: 231). A település szinonim neve **Dombó** (1312: *Dumbo,* p., ComSzath. 92), bár ENGEL térképén két szomszédos településként vannak jelen. MAKSAI azonban a következőképpen fogalmaz: „A Dombó névalakból arra lehet következtetni, hogy legkésőbb a XI. században megtelepülő magyar lakói itt már szlávokat találtak. … Eleinte a Dombó név használatos és ezt a XV. században — mikor lakói már egészen magyarrá asszimilálódtak — váltja csak föl a Tótfalu" (Maksai 131). A mai Komlódtótfalu (Lelkes 332).

Tótfalu 35. 'település Turóc vm. Ny-i részén, Mosóctól ÉNy-ra' 1422: *Tóthfalu* (Adatok 24: 3). Később Turóctótfalu, a mai szlovák Slovany (Lelkes 608).

Tótfalu 36. ld. **Tót 5.**

Tótfalu 37. 'település Tolna vm.-ben, Tah és Regöly vidékén feküdt' 1439: *Thothfalw* (Cs. 3: 471, Adatok 24: 51, H. 4: 321).

Tótfalu 38. 'település Zaránd vm. D-i részén Világosvár tartozéka, talán Boncesd vidékén fekhetett' 1439, 1464: *Tótfalu* (Cs. 1: 746, Adatok 24: 72).

Tótfalu 39. 'település Bihar vm. É-i részén Diószeg mellett, az Ér patak jobb partján' 1439: *Thotfalw* (ComBih. 111), 1511: *Thothfalw* (J. 237). A XIII. század elejéről adatolható **Egyed** (1214/1550: *Igged,* Gy. 1: 614, Cs. 1: 607, J. 236, VRH. 80: 288) szinonim neve egy bő évszázad múlva **Mindszent** (1325: *Mendzenth,* Gy. 1: 614, AnjouOkm. 2: 218, AnjouOklt. 9: 248/458), a század végén **Egyedmonostora** (1386: *Egyedmonustra,* ComBih. 111 ~ *Eggyedmunstora,* ComBih. 111), a XV. század első felében pedig Tótfalu volt.

Tótfalu 40. 'település Zaránd vm. K-i részén, Körösbányától ÉNy-ra' 1439: *Tóthfalu* (EH. 915). A település két részét a XVI. század első harmadában **Alsórácfalu** (1525: *Alsó Raczfalw,* EH. 915) és **Felsőrácfalu** (1525: *Felse Racz Falw,* EH. 915) néven említik. Később Szerb, a mai Sârbi (Lelkes 564).

Tótfalu 41. 'település Somogy vm. K-i határánál, Szerdahely mellett Ny-ra' 1440 k., 1452, 1478, 1493: *Thotfalw* (Cs. 2: 652, Adatok 24: 67) ~ *Thothfalw* (Cs. 2: 652), 1489: *Tothfalw* al. nom. Draka (Cs. 2: 652). A település szinonim neve a XV. század végén **Draka** (adatát ld. fent). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Gálosfa mellett É-ra feküdt.

Tótfalu 42. 'település Szatmár vm. K-i részén, Nagybánya mellett Ny-ra' 1440: *Thothfalw* (Adatok 24: 23, Maksai 221, ComSzath. 168, EH. 1019), 1490: *Tothfalu* (MVV Szatmár 116, Maksai 221), 1493: *a. n.* (Maksai 221), **Kistótfalu** 1440/1538, 1440/1570: *Kistotffalu,* p. (Németh 2008: 311). „A megszállók népisége eleinte nyilván többségben lévő szláv s rajta kívül magyar elemekből tevődött össze. A szlávok közt voltak az északabbra egységes tömböket alkotó ruténságnak is képviselői (Wngy, Oroz)." (Maksai i. h.). Később Misztótfalu, a mai román Tăuții de Jos (Lelkes 404).

Tótfalu 43. ld. **Tótalmás 2.**

Tótfalu 44. 'település Veszprém vm. DK-i sarkában, Ozora vár tartozéka' 1443, 1521: *Thothfalw,* p. (Cs. 3: 257, Adatok 24: 55, Csáky 2: 548), 1488: *Tothfalu* (Cs. 3: 257), 1526: *Thothffalw,* p. (Csáky 2: 564).

Tótfalu 45. 'település Pilis vm.-ben Tahtól ÉK-re, a szentendrei szigeten' 1447: *Thotfalw* (Cs. 1: 16, Adatok 24: 15). Később Tahitótfalu (Lelkes 581).

Tótfalu 46. 'település Zala vm. középső részén Nova közelében É-ra, a Cserta patak mellett' 1455: Karycha al. nom. *Tothfalu* (Cs. 3: 117, Adatok 24: 46). Az oklevél szerint a települést **Karicsa** (adatát ld. fent) néven is ismerték. ENGEL térképe azonban Karicsának ilyen névváltozatát nem közli, Tótfalu pedig ezen a vidéken nem szerepel.

Tótfalu 47. 'település Baranya vm. D-i részén Harkányfalva vidékén, a szeglaki kastélyhoz tartozott' 1467–72: *Thotfalw* (Cs. 2: 531), **Tótfalva 11.** 1467–72: *Thotfalwa* (Cs. 2: 531, Adatok 24: 98). Ld. még **Tótfalu 9.**

Tótfalu 48. 'település Pest vm. É-i részén, Aszó és Tura között' 1470: *Thothfalw* (Cs. 1: 36, Adatok 24: 16).

Tótfalu 49. 'település Zaránd vm. Ny-i részén, Nadab vidékén fekhetett' 1473, 1481, 1494: *Tótfalu* (Cs. 1: 746).

Tótfalu 50. 'település Zaránd vm. É-i részén, Talpassal együtt sorolják fel' 1474: *Thothfalw,* p. (Zichy 11: 151), 1515: *a. n.* (Cs. 1: 746, Adatok 24: 58). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román Berechiu (Alsóbarakony) mellett É-ra Tótfalu helynév őrzi az emlékét.

Tótfalu 51. ld. **Tótfalva 14.**

Tótfalu 52. 'település Kraszna vm. D-i részén Krasznától DNy-ra, Valkó várához tartozott' 1481: *Thotfalu,* p. volahalis (Cs. 1: 585, Adatok 24: 43, Petri 4: 679, EH. 916), 1492: *Tothfalw* (Petri 4: 679), 1497: *Tothfalu* (Petri 4: 679), 1519: *Thothfalw* (EH. 440), **Tótfalva 16.** 1508: *Totfalva* (Petri 4: 679, EH. 916). Később Krasznatótfalu, a mai román Sârbi (Lelkes 347).

Tótfalu 53. 'település Szatmár vm. középső részén Szatmártól K-re, Krassó határába olvadt' 1490: *Thothfalw* (Adatok 24: 14, Maksai 222), 1491: *a. n.* (Maksai 222), 1492: *Tótfalu,* p. (Németh 2008: 311, Maksai 222), 1493: *Thothfalw,* p. (Németh 2008: 311 [itt: *Thothfalu*], Csáky 1: 476).

Tótfalu 54. 'település Hunyad vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1494: *Thothfalw,* p. (Cs. 5: 142, Adatok 24: 95, EH. 915), **Tótfalva 15.** 1494: *Thothfalwa,* p. (Cs. 5: 142, EH. 915). CSÁNKI és az EH. szerint talán azonos a XV. század végén fölmerülő **Szerbfalva** (1484: *Zerbfalva,* p., EH. 915) ~ **Szerb** (1518: *Zerb,* p., Cs. 5: 138, EH. 915) helységgel, melyet később Szirb néven említenek Marosillyétől ÉK-re (Cs. i. h.), amely a mai román Sârbi (Lelkes 569).

Tótfalu 55. 'település Hunyad vm. K-i részén Dévától K-re, a Maros mentén' 1495: *Thothfalw,* p. (Cs. 5: 130, Adatok 24: 97, EH. 805), 1505: *Tothfalw,* p. (Cs. 5: 130, EH. 805), 1513: Olah Rapolth al. nom. *Thothfalw,* p. (Cs. 5: 130, EH. 805). **Rápolt** (1332–4: *Rapolt,* Cs. 5: 130) területéből a XVI. század elején vált ki, s lett önálló településsé Tótfalu vagy **Oláhrápolt** (adatát ld. fent). Később Kisrápolt, a mai román Rapolțel (Lelkes 322).

Tótfalu 56. ld. **Tótfalva 10.**

Tótfalu 57. 'település Pilis vm.-ben, Buda külvárosa' kkor: *Tótfalu* (Adatok 24: 27, Cs. 1: 8).

Tótfalud ld. **Tótfalu 12.**

Újtótfalu ld. **Tótfalva 14.**

Tótfalva 1. ld. **Tótfalu 2.**

Tótfalva 2. ld. **Tótfalu 7.**

Tótfalva 3. ld. **Tótfalu 5.**

Tótfalva 4. ld. **Tótfalu 8.**

Tótfalva 5. ld. **Tótfalu 17.**

Tótfalva 6. 'település Bihar vm. K-i részén Szalárdtól DK-re, a Gyepes patak bal partján' 1413: *Tothfalwa* (Adatok 24: 33, J. 369). Később Felsőtótfalu, a mai román Păuleşti (Lelkes 211).

Tótfalva 7. ld. **Tótfalu 34.**

Tótfalva 8. ld. **Tótfalu 10.**

Tótfalva 9. ld. **Tótfalu 20.**

Tótfalva 10. 'település Temes vm. K-i részén, Törd vidékén feküdt' 1464: *Thotfalwa* (Cs. 2: 67, Adatok 24: 94), **Tótfalu 56.** 1514–6: *Thothfalw* (Milleker 252). Azonos lehet az ENGEL térképén Tördtől K-re található Szerb településsel, amelynek névváltozataként szepel a Tótfalu, s amelynek emlékét a mai román Gladna Română mellett DK-re fekvő Vrf. Serbia helynév őrizte meg.

Tótfalva 11. ld. **Tótfalu 47.**

Tótfalva 12. ld. **Tótfalu 19.**

Tótfalva 13. 'település Torontál vm.-ben, a Ny-i határnál fekvő Babató és Tarhos településekkel említik együtt' 1473: *Tothfalwa* (Cs. 2: 128, Adatok 24: 102), 1480: *Thotfalw,* p. (Zichy 11: 267, 269), *Thothfalw,* p. (Zichy 11: 268).

Tótfalva 14. 'település Küküllő vm. DNy-i határánál Küküllővártól D–DNy-ra' 1476, 1477: *Thothfalwa* (EH. 586), **Tótfalu 51.** 1477, 1486, 1493: *Thothfalw,* p. (Cs. 5: 899, Adatok 24: 75, EH. 586), 1480, 1487: *Thotfalw,* p. (Cs. 5: 899, EH. 586), **Újtótfalu** 1511: *Wythothfalw,* p. (Cs. 5: 899, EH. 586). Később Küküllőlonka, a mai román Lunca (Lelkes 352).

Tótfalva 15. ld. **Tótfalu 54.**

Tótfalva 16. ld. **Tótfalu 52.**

Tótháza 'település Kolozs vm. középső részén, Kolozsvártól és Kolozstól K-re' 1334, 1378, 1381: *Tothaza* (Cs. 5: 420, SzO. 4: 7, Teleki 1: 179, 201, EH. 329), 1441, 1450 k., 1473, 1503: *Thothaza,* p. (Cs. 5: 420, EH. 329), **Tótpéterháza** 1334: *Thothpeterhaza* (EH. 329). Később Tótháza, a mai román Crişeni (Lelkes 601).

Tótlak 'település Vas vm. DK-i részén Körmendtől DNy-ra, a Rába mellett fekvő Haloggyal említik együtt' 1291: *Touthlak* (H. 8: 311), 1394: *Tótlak* (ZsO. 1: 3767). Az Adatok minden bizonnyal Halogy Tótfaluval szomszédos volta miatt tartja esetleg ezt a névalakot is **Tótfalu 3.**-ra vonatkoztathatónak.

Tótmonostora 'település Temes vm. Ny-i részén, Horogszeg és Nagykomlós

körül fekhetett' 1406–9: *Thothmonostra* (Cs. 2: 68, Adatok 24: 91, Milleker 252). CSÁNKI és MILLEKER szerint ekkor lakatlan (i. h.).

Tóttelek 1. 'település Bihar vm. középső részén, Bihartól K-re' [1272–90]> 1374/1500 k., [1272–90]>1374/1614: *Thothelek* (Gy. 1: 678, Adatok 24: 31, EH. 1018), [1272–90]>1374/1500 k., [1272–90]>1374/1614, IV. László: *Totthelek,* v. (Gy. 1: 678, Adatok 24: 31, EH. 1018, RegArp. 2/2–3: 3644), (1278): *Toutheluk* (RegArp. 2/2–3: 2925), [1291–4]: *Toutteluk* (Gy. 1: 678, J. 371, VP. 300), 1332–7/Pp. Reg.: *Therteleg* (Gy. 1: 678, Ortvay 1/2: 552 [itt: *Thertelek*], EH. 1018) ~ *Tortelek,* v. (Gy. 1: 678, Ortvay 1/2: 552, EH. 1018) ~ *Tottelek* (Gy. 1: 678, Ortvay 1/2: 552), **Tótteleki** 1318>1390/1406/1477: *Thotheleky* (AnjouOklt. 5: 61/129). JAKÓ a településről megjegyzi, hogy idegenből hozott szláv telepesek ülték meg (i. m. 68). Később Hegyköztóttelek, a mai rom. Tăutelec (FNESz., Lelkes 254).

Tóttelek 2. 'település valahol Sopron vagy Moson vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1278: *Thoutteluk,* t. (Adatok 24: 25, ÁÚO. 10: 367).

Tóttelek 3. 'település talán Sopron vm. K-i részén' III. András: *Thottheluk* (RegArp. 2/4: 4360). A RegArp. kérdőjellel a mai Szárfölddel azonosítja, ENGEL térképén azonban itt nem látható népnévi eredetű névváltozat.

Tóttelek 4. 'település Szatmár vm. DNy-i részén, Nagymihállyal határos' 1329/1358: *Tothteluk* (Németh 2008: 311, AnjouOklt. 13: 106/169), 1391: *Tothtelek* (Károlyi 1: 450, Németh 2008: 311 [itt: *Thottelek*]), 1507, 1514: *Thottelek,* pr. (Németh 2008: 311, Teleki 451), **Tóttelke 2.** 1507, 1522: *Thotheleke,* pr. (Németh 2008: 311, Teleki 453), 1523: *Thoththeleke,* pr. (Németh 2008: 311). Később Fülöp határába olvadt.

Tóttelek 5. 'település Bihar vm. É-i határrészén Székelyhídtól É-ra, Nagymihályfalva mellett' 1329/1358: *Tothteluk,* v. (Gy. 1: 644, 645, 678, Cs. 1: 626, J. 369, Adatok 24: 19, AnjouOklt. 13: 106/169), **Tótfalu 14.** 1349, 1439: *Thotfalw* (J. 369, Cs. 1: 626). A XVI. században Mihályfalvába olvadt (J. i. h.), ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román Valea lui Mihai (Érmihályfalva) mellett feküdt.

Tóttelek 6. 'település Heves vm. K-i részén, Poroszlóhoz tartozott' 1420, 1421 k.: *Thothtelek* (ZsO. 7: 2384, Adatok 24: 18, Cs. 1: 56), **Tóttelke 1.** 1413: *Thotheleke* (ZsO. 4: 1377), 1470: *Thoththeleke,* pr. (Károlyi 2: 417).

Tóttelek 7. 'település Bihar vm. középső részén Váradtól Ny–ÉNy-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1465: *Thothtelek* (Adatok 24: 42, J. 371).

Tóttelke 1. ld. **Tóttelek 6.**

Tóttelke 2. ld. **Tóttelek 4.**

Tóttelke 3. 'település Kolozs vm. Ny-i részén, Hunyadtól ÉK-re' 1523: *Thoth*

Theleke, p. (Cs. 5: 420, EH. 440) ~ *Toththelek,* p. (Cs. 5: 420, Adatok 24: 44, EH. 440). Később Tóttelke, a mai román Gălăşeni (Lelkes 602).

Tótteleki ld. **Tóttelek 1.**

Tótülés 1. 'település Gömör vm. D-i határánál, Egyházasbást határában fekhetett' 1399: *Thathyley* (Adatok 24: 6) ~ *Thouthyleys* (Adatok 24: 6).

Tótülés 2. 'település Arad, illetve Zaránd vm.-ben, Seprős határában fekhetett' 1413: *Toth Iles* (Adatok 24: 60).

Tótváros ld. **Tóttata**

Tótlászlóháza 'település Bihar vm. K-i részén, Feketepatak, Gégény, Ősi, Tinód településekkel együtt említik' 1406: *Thothlazlohaza* (ZsO. 2/1: 4373) ~ *Tothlazlohaza* (ZsO. 2/1: 5057, J. 341).

Tótlőrincfölde ld. **Tótmiklóstelke**

Tótmiklóstelek ld. **Tótmiklóstelke**

Tótmiklóstelke 'település Hont vm. D-i részén Ipolyságtól DNy-ra, Páld és Kisgyarmat közt' 1372/1392: *Tot Miklostelke ~ Tothmiclosteleky* (Bakács 201), 1372/1392, 1392: *Tothmiclosteleke* (Bakács 201, ZsO. 1: 2431), 1372/1395: *Thothmyklosteleke* (Bakács 201), 1372/1453, 1453: *Thotmyklosteleke,* t. seu p. (Bakács 201), 1372/1468, 1465: *Thothmiklostheleke* (Bakács 201), 1392: *Tot-Miklosteleke* (ZsO. 1: 2431), 1393: *Thothmiclosteleke* (Bakács 201), 1395: Tarnukleurenchhaza al. *Tothmiklosteleke,* t. seu p. (Bakács 201, F. 10/2: 311, ZsO. 1: 3923), 1396/1425: *Thothmyklostelke* (Bakács 201), 1402: *Tothmyklosteleke* (Bakács 201), 1425: *Tothmiklosteleke* (Bakács 201), **Tótmiklóstelek** 1402: Tarnokleurynchhaza al. *Tothmyklostelek* (Bakács 201, ZsO. 2/1: 1981), **Tótlőrincfölde** 1447: *Thothlewrinczfeelde,* pr. ~ *Thothlewrynczfeldew,* pr. ~ *Tothlewrinchfelde,* pr. (Bakács 201). A települést párhuzamosan **Tárnoklőrincháza** (1361: *Tharnukleurynchhaza,* Bakács 201) és **Miklóstelke** (1372/1425: *Myklosteke ~ Myklostelke,* Bakács 201) néven is ismerték.

Tótpáltelke 'település Borsod vm. középső részén, a Varbó pataka mellett' 1341: Pereznye alio nomine *Thouthpalteleke* (HOkl. 229). A települést először **Parasznya** (+1267/+1272/+1291: *P(ra)sona,* Gy. 1: 800) néven egy XIII. századi hamis oklevél említi. A mai Parasznya (Lelkes 468).

Tótpéterháza ld. **Tótháza**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként
4a. nincs névpárja

Tótalmás 1. 'település Tolna vm. D-i részén, Szásztól Ny-ra' 1398: *Thotalmas* (ZsO. 1: 5295). A településnek ***Almás** névalakja is lehetett, erre azonban forrásainkból nincs adatunk. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Ágtól DK-re az Almás (BMFN. 17/85) helynév őrizte meg.

Tótalmás 2. 'település Bihar vm. ÉK-i részén, Váradtól ÉK-re' 1421, 1496: *Tothalmas,* p. wolachalis (Cs. 1: 602, Adatok 24: 32, J. 194, ComBih. 298, EH. 915, ZsO. 8: 648, Csáky 1: 312, 489), 1489: *Toth Almas* (Cs. 1: 602), **Tótfalu 43.** 1443: *Tothfalu,* p. (ComBih. 298, EH. 915), 1477: *Thotfalw,* p. (ComBih. 298). A település a XIII. század végén **Almás** ([1291–4]: *Alumas,* v., Gy. 1: 593, J. 194, VP. 300, EH. 915) néven bukkant fel. JAKÓ arra hívja fel a figyelmet, hogy a településnév felépítésének egyértelműen magyar jellege miatt itt nem kell mindenképpen tiszta román nemzetiségű lakosságot feltételeznünk. Véleménye szerint a törökök elől menekülő (dél)szlávok (a településnév rom. alakja *Sărbi,* vö. KNIEZSA 1943: 194), esetleg románok telepedhettek rá a magyar lakosokra, s ezeket a pásztorkodó népeket foglalhatta egybe a *possessio walachalis* minősítés. Véleményét az 1625-ből származó jobbágynévsorral támasztja alá, amely döntően magyar neveket tartalmaz. Később Alsótótfalu, a mai román Sârbi (Lelkes 79).

Tótberbence 'település Arad vm. DNy-i részén, Fejéregyház vidékén fekhetett' 1452: *Thothberbencze,* pr. (Cs. 1: 767, Sztáray 2: 491). A XV. század közepén a települést **Berbence** (1443: *Berbenche,* Cs. 1: 767) néven is ismerték.

Tótbörvely 'település Szatmár vm. Ny-i részén, Börvely mellett' 1280: *Toth Berue,* p. (Németh 2008: 308, F. 5/3: 89) ~ *Toth Beruey,* v. (Németh 2008: 36, F. 5/3: 90, H. 8: 213), **Tótfalu 18.** 1366>1496: *Tothfalw,* v. (Adatok 24: 20, Maksai 222, Németh 2008: 308), 1497: *a. n.* (Maksai 119). „Későn letelepülő szláv lakóinak eredete talán a szomszéd Börvelyen keresendő." (Maksai 222).

Tótcsák 'település Temes vm.-ben, fekvése ismeretlen' 1370: Nicolaus filius Jacobi de *Tothchaky* (Cs. 2: 17), 1395, 1417: *Tothchaak,* v. (Cs. 2: 17, ZsO. 6: 965 [itt: *Totchaak*]). A település alapneve a ***Csák** lehetett, amelyre azonban forrásainkból nincs adatunk.

Tótcsereg 'település Bács vm. Ny-i részén, Szondtól K–ÉK-re' 1498: *Thothchewregh* (Cs. 2: 146), 1504: *Thothcheregh* (Cs. 2: 146), 1522: *Thotchyrwgh* (Cs. 2: 146) ~ *Toth Chereg* (Cs. 2: 146, 131) ~ *Tothchyregh* (Cs. 2: 146, 131). A települést **Csereg** (1504: *Chyregh,* Cs. 2: 146) néven is ismerték. A későbbi Veprőd, a mai szerb Kruščić (Lelkes 638) helyén feküdt.

Tóthollós 'település Temes vm. középső részén Iktártól DK-re, Bél vidékén' 1369: *Tathalas* (Cs. 2: 41), 1468: *Thotholos* (Cs. 2: 26). A települést a XV. század második felében **Hollód** (1467: *Hollod,* Cs. 2: 26) néven is említették. Később Zsábár, a mai román Jabăr (Lelkes 658).

Tótkakat ld. **Tót 10.**

Tótkalocsa 'település Csongrád vm. D-i határánál, Zenta mellett DNy-ra' 1520–2: *Thotkalocha* (Cs. 1: 684). A település a XIV. század első harmadában **Kalocsa** (1321: *Kalacha,* Gy. 1: 721) néven bukkant fel. ENGEL térképének

adatközlése szerint emlékét a mai szerb Senta (Zenta) Ny-i részénél a Kalacsa helynév őrzi.

Tótkékes 'település Baranya vm. É-i részén Pécsváradtól DK-re, a Krassó mellett' 1387: *Tothkekes* (Cs. 2: 495, ZsO. 1: 113). A települést a XIII. század utolsó harmadától **Kékegy** (1270–90: *Kykug,* Cs. 2: 495, ÁÚO. 8: 333; 1332–7: *Kykugh,* Cs. 2: 495), **Kéked** (*Kywkuth,* Cs. 2: 495 ~ *Sygud,* Cs. 2: 495) néven is ismerték. A településnek ***Kékes** névalakja is lehetett, erre azonban forrásainkból nincs adatunk. A mai Kékesd (Lelkes 297).

Tótoszkola 'település Temes vm. D-i részén Ohadtól K-re, a Borza mellett' 1466: *Tothozkola* (Cs. 2: 54). A települést a XIV. század első harmadától **Oszkola** (1332–7: *Scalla,* Cs. 2: 54) néven is ismerték. Később Szigetfalu, a mai román Sculia (Lelkes 566).

Tótpeklend 'település Valkó vm. K-i részén, Morovitytól ÉK-re' 1447: *Tothbeklend* (Cs. 2: 342, ComSirm. 134). A települést a XIV. század végétől **Peklend** (1380: *Pechlend ~ Pethleend,* Cs. 2: 342, ComSirm. 134) néven említették.

Tótporoszló 'település Baranya vm. középső részén, Siklóstól DK-re' 1379: *Tothporozlo,* p. (Cs. 2: 518). A települést a XIII. század végén **Poroszló** ([1286 k.]: *Puruslou,* Gy. 1: 370, ÁÚO. 12: 448) néven is ismerték, a XV. század első harmadában pedig a **Szemefalva** (1423–4: Porozlow al. nom. *Zemefalwa,* p., Cs. 2: 518) szinonim név is felbukkan. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Siklóstól DK-re a Poroszló (BMFN. 281/348) helynév őrzi.

Tótpróna 'település Turóc vm. DNy-i határánál, Turóctól D–DNy-ra' 1514: *Thothprona* (H. 5: 412). A települést a XIII. században **Próna** (1279: *Prouna ~ Porouna,* RegArp. 2/2–3: 2965) néven is ismerték. Később Tótpróna, a mai szlovák Slovenské Pravno (Lelkes 602).

Tótracló 'település Abaúj vm. É-i részén, Kassától D-re' +1262/[XIV.]: *Tot rachlo,* t. (Gy. 1: 158) ~ *Tot rachlow,* t. (Gy. 1: 158). A XIII. század közepéről adatolható **Zsebes** (1248/1366: *Zebus,* p., t., Gy. 1: 158) már ebben a században két részre bomlik. Az egyiket Tótracló, **[Al]zsebes** vagy **Füzi** (+1262/[XIV.]: *inferior Zebes* … al. nom. *Fyzy,* Gy. 1: 158 ~ *inferiorem Zebes* … al. nom. *Fizy,* p., Gy. 1: 158, Cs. 1: 221, ÁÚO. 8: 38), a másikat **[Fel]zsebes** (+1262/[XIV.]: *superiori Zebes,* p., Gy. 1: 158) néven említették. A későbbi Zsebes, szlovák Šebastovce (Lelkes 659) mellett Ny-ra.

Tótrokolány 'település Zala vm. középső részén, Szentpéterúr mellett É-ra' 1273: *Towtrokolan,* t. (Cs. 3: 98, HOkl. 68), 1330: *Tothrokolan,* t. (Cs. 3: 98, H. 3: 107, AnjouOklt. 138/209), 1335: *Tothkolyan* al. nom. Huzyfalu (AnjouOklt. 19: 157/342, ZalaOkl. 1: 301) ~ *Tothrakolyan* (AnjouOklt. 19: 120/266, ZalaOkl. 1: 295) ~ *Tothrakolyan* al. nom. Huzufalw, p. (Cs. 3: 98, ZalaOkl. 1: 300, AnjouOklt. 19: 157/342 [itt: *Tothrokolyan*]) ~ *Tothrakolyan* al. nom. Huzyfalw (Cs. 3: 98, AnjouOklt. 19: 157/342 [itt: Huzyfalu]) ~ *Tothrokolyan* al. nom.

Huzzyffalw (Cs. 3: 98, ZalaOkl. 1: 296 [itt: Huzyffalw], AnjouOklt. 19: 157/342, VeszprReg. 268) ~ *Totrokolyan* al. nom. Huzyfalu, p. (ZalaOkl. 1: 302), 1430: *Thoth Rokolyan,* p. (Cs. 3: 98). A település szinonim neveként **Rokolány**-t (1330: *Rokolan,* t., AnjouOklt. 138/209, H. 3: 107) és **Hosszúfalu**-t (ada-tait ld. fent) említik. ENGEL térképe szerint emlékét a mai Szentpéterúr mellett ÉK-re a Rokolány helynév őrizte meg.

Tótselymes ld. **Tótsolymos**

Tótsemjén 'település Szabolcs vm. K-i részén, Vásároskálló, Kálló, Biri, Oros, Napkor településekkel említik együtt' 1418: *Thothsemyen* (ZsO. 6: 1837). A településnek ***Semjén** névalakja is lehetett, erre azonban forrásainkból nincs adatunk. A környezetében említett települések miatt esetleg Kállósemjénnel lehet azonos.

Tótsolymos 'település Sáros vm. középső részén, Kisszeben mellett K-re' 1313: *Thotsolumus* (AnjouOklt. 3: 235/523, F. 8/1: 537–8), 1314, 1314>1349/1349, 1314>1351/1352, 1314>1353, 1314>1378: *Thothsolumus ~ Thowthsolumus ~ Thowtsolumus* (AnjouOklt. 3: 323/728, F. 8/1: 536–9), 1321: *Touthsolyumus* (AnjouOklt. 6: 138/366, F. 9/3: 651), 1349: *Tothsolymus* (Cs. 1: 313), 1395, 1415, 1424: *Tothsolmos* (ZsO. 1: 3969, 5: 65, 1146, 11: 529), 1398, 1406, 1416: *Tothsolmus* (ZsO. 1: 5622, 2/1: 5080, 5: 1593, 1594), 1405: *Totsolmos* (ZsO. 2/1: 4203), 1411: *Tothsolumus* (ZsO. 3: 352), 1413: *Thotsolmus* (ZsO. 4: 1047), 1413, 1414: *Tótsolymos*i [modernizált alak] Apród Miklós (ZsO. 4: 1046, 2730), 1416: *Thothsolmus* (ZsO. 5: 1594) ~ *Thothsolmos* (ZsO. 5: 2330), **Tótselymes** 1366, 1416, 1417, 1424: *Tothselmes* (Cs. 1: 313, ZsO. 5: 1592, 6: 1118, 11: 949, 953), 1397: *Thotselmes* (ZsO. 1: 5065, PestReg. 1100), 1411, 1414, 1416: *Totsolmes* (ZsO. 3: 541, 5: 1592), 1414, 1416: *Totselmes* (ZsO. 4: 1547, 5: 1592), 1416, 1418, 1419, 1423, 1424, 1427: *Thothselmes* (ZsO. 5: 2330, 6: 2029, 7: 486, 10: 1173, 11: 1367, Cs. 1: 313), 1418: *Thothsolmes* (ZsO. 6: 2029), 1420: *Thohselmes* (ZsO. 7: 2121), 1504: *Thotschelmes* (SzO. 8: 208). A XIV. század elején felbukkanó **Solymos** (1307: *Solmus,* AnjouOklt. 2: 92/200) települést Tótsolymos, a század második felétől pedig Tótselymes néven is említik. Később Tótselymes, a mai szlovák Šarišské Sokolovce (Lelkes 602).

Tótsztára 'település Somogy vm. DK-i csücskében, Sellyétől D-re' 1472: *Thothstara* (Cs. 2: 649). A település a XIV. század első harmadától **Sztára** (1332–5/Pp. Reg.: *Stara,* p. ~ *Stora,* Gy. 1: 394, Cs. 2: 649, Ortvay 1/1: 241) néven adatolható. A mai Drávasztára (Lelkes 180).

Tótvadna 'település Borsod vm. ÉNy-i részén Sajószentpétertől ÉNy-ra, a Sajó mellett' 1347: *Thouthewdna* (Cs. 1: 181) ~ *Tótvadna* (Gy. 1: 813, Cs. 1: 181), 1450 k.: *Tothwadna* (Cs. 1: 181). A településnek a XIV. század közepéről **Vadna** (1366: *Wodna,* Gy. 1: 813, Cs. 1: 181) névalakja is adatolható. A mai Vadna (Lelkes 622).

Tótvázsony 'település Veszprém vm. D-i részén, Veszprém és Nagyvázsony közt' 1082?: *Touthvasun,* v. (Cs. 3: 259, H. 4: 5, DHA. 239 [itt: *Touthvason*]), +1082/1350, 1343: *Thothwasun* (DHA. 239, AnjouOklt. 27: 190/269), +1082/1407: *Thouthuason* (DHA. 239), 1309: *Ttoutvasun* (AnjouOklt. 2: 350/800, F. 8/1: 364–7), 1319: *Toutwasun* (Cs. 3: 259, AO. 1: 525–6, AnjouOklt. 5: 208/532), 1322, 1358: *Totvason* (Cs. 3: 259, AnjouOklt. 6: 296/806), 1340, 1340/1350: *Tothwasun,* p. (Cs. 3: 259, AnjouOklt. 24: 279/617, ZalaOkl. 1: 373), 1343, 1412, 1450, 1488: *Thothwason,* p. (Cs. 3: 259, AnjouOklt. 27: 190/269, ZsO. 3: 2206), 1350: *Toth-Wasun,* p. (Ortvay 1/2: 819), 1412: *[Toth]uason* (ZsO. 3: 1783), 1413: *Thothvason* (ZsO. 4: 956). A település a XIV. századtól **Vázsony** (1318: *Vasun,* AnjouOklt. 5: 21/32) névalakkal is adatolható. A mai Tótvázsony (Lelkes 602).

Tótvereb 'település Nógrád vm. K-i határánál Pásztótól ÉK-re, Verebélytől É-ra' 1482: *Thothwereb* (Cs. 1: 93). A településnek ***Vereb** névalakja is lehetett, erre azonban forrásainkból nincs adatunk. Bizonyára azonos Tótverebély településsel, amely ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Mátraverebély területén feküdt.

4b. népnévi jelzős párja van

Tótapáca 'település Krassó vm. É-i részén Mezősomlyótól ÉNy-ra, a Borza közelében' 1373: *Tothapacha* (Cs. 2: 98, EH. 702, MVV Temes 69). A XIV. század első harmadából adatolható **Apáca** (1332–7: *Pacha ~ Apacha,* Cs. 2: 98, EH. 702, MVV Temes 69) település részeit a század utolsó harmadában **Magyarapáca** (1373: *Magyarapacha,* Cs. 2: 98, MVV Temes 69) és Tótapáca néven említik, s időnként (1446, 1492) Temeshez számítják (vö. Cs. i. h.). Később Magyarapáca, a mai román Opatița (Lelkes 377).

Tótbaka 'település Hont vm. ÉNy-i részén, Báttól É–ÉNy-ra' 1332–7/Pp. Reg.: *Sclanica [ɔ: Sclauica] Vata* (Gy. 3: 176), 1388: *Thowthbaka* (ZsO. 1: 517, Balassa 177), 1388 k.: *Tothbaka* (Zichy 4: 362). Az eredeti **Baka** (+1075/+1124/+1217: *Baka,* p., t., v., Gy. 3: 176) területén több település jött létre. GYÖRFFY szerint (i. h.) **Németbaka** (1310: *Nemeth Baka,* t., Gy. 3: 176, AnjouOklt. 2: 409/942) részben azonos az északabbra fekvő, a XIV. század elejéről adatolható **Bakabányá-**val (1321/1512: *Backabanya,* Gy. 3: 176, AO. 1: 619). A település megjelölésére nem sokkal később a **Pukano** (1331: *Pukano,* Gy. 3: 176, 1332–7/Pp. Reg.: *Bocano ~ Locano,* Gy. 3: 176) névalak is felbukkan, illetve a Németbaka névváltozattal a Tótbaka áll korrelációban. Később három község: Bakabánya, ma a szlovákiai Pukanec (Lelkes 93), illetve Alsóbaka, ma a szlovákiai Dolné Devičany (Lelkes 68) és Felsőbaka, ma a szlovákiai Horné Devičany (Lelkes 199), utóbbi kettő ma egyesítve a szlovákiai Devičany (Lelkes i. h.).

Tótbolyobár 'település Temes vm. D-i határánál, Partos közelében' 1492:

Thothbolyobaar, pr. (Csáky 1: 473), 1494, 1497: *Thothbolyobar* (Cs. 2: 29, Csáky 1: 495). **Kisbolyobár** (1446: *Kysbolibar,* Cs. 2: 29), másképpen **Bolyobár** (1481: *Bolyobar,* Cs. 2: 29) település két részét a XV. század végén **Magyarbolyobár** (1492: *Magyarbolyobaar,* pr. Csáky 1: 473) és Tótbolyobár néven ismerték. CSÁNKI szerint e településnek talán a Torontál vm.-beli Krivobara (Cs. 2: 29), későbbi Torontálújfalu, a mai Markovicevo (Lelkes 600) feleltethető meg.

Tótbóz 'település Hunyad vm. ÉNy-i részén, Marosillyétől K-re, Dévától ÉNy-ra' 1494, 1519: *Thothboz,* p. (Cs. 5: 79), 1516: *Thooth Boozfalwa,* p. (Cs. 5: 79). **Bóz** (1484: *Boz,* p., Cs. 5: 79) település a XV. század végén Tótbóz, más néven **Oláhbóz** (1518: *Olaboz,* p., Cs. 5: 79) és **Magyarbóz** (1453: *Magyarboz,* p., Cs. 5: 79) vagy **Magyarbózfalva** (1516: *Magyar Bozfalwa,* p. ~ *Magyar-Boozfalwa,* p., Cs. 5: 79) településekre vált szét. Ugyanebből az időből adatolhatók a **Kisbózfalva** (1516: *Kys Bozfalwa,* p. ~ *Kysboozfalwa,* p., Cs. 5: 79) ~ **Kisbóz** (1520: *Kysboz,* p., Cs. 5: 79) és a **Papbóz** (1518: *Papboz,* p., Cs. 5: 79) névalakok is. Később Bóz, a mai román Boz (Lelkes 133).

Tótbuziás 'település Szerém vm. DK-i részén, Zimonytól DNy-ra' 1320: *Thotbuzyas* (AnjouOklt. 5: 311/809) ~ *Toth Buzyas* (Cs. 2: 242). A korai említésű **Buziás** (1072: *Bozias* ~ *Wuzias,* camp., Cs. 2: 242) település a XIV. század elejéről származó adatok szerint Tótbuziás, **Magyarbuziás** (1320: *Magyarbuzias,* AnjouOklt. 5: 311/809) és **Kisbuziás** (1320: *Kyusbuzyas,* Cs. 2: 242) részekből áll. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Bečmen mellett feküdt.

Tótdomanyik 'település Hont vm. középső részén Korponától DNy-ra, a Korpona patak mellett' +1285>1366/1369: *Damanyk Touth,* v. (Gy. 3: 191), +1285>1366/1391: *Domanyk Touth,* v. (Gy. 3: 191), 1331: *Thout Damanyk* (Gy. 3: 191, AO. 2: 534–5, AnjouOklt. 15: 108/191 [itt: *ThoutDamanyk*]). **Domanyik** (1252: *Domanyk,* ComHont. 21) a XIII. század közepén két településre tagolódott (Gy. i. h.): **[Alsó]domanyik** (1247>1380: *Inferior Domonyk,* t., Gy. 3: 191, ComHont. 21 [itt: *inferior Domanyk*]) vagy Németdomanyik és **Tótdomanyik** (+1285>1366/1369: *Damanyk Touth,* v., Gy. 3: 191) vagy **[Felső]-domanyik.** Ez utóbbi településnek úgy látszik, még két másik, **Újfalu** és **Szelicsna** elnevezése is élhetett (1428: *Felsewdomanyk* al. nom. *Wyfalw* ~ *Wyfalw* seu *Zelychna,* Gy. 3: 191). Később Dömeháza, a mai szlovákiai Domaníky (Lelkes 178).

Tótgörgő 'település Szepes vm. középső részén, Lőcsétől DK-re' 1280: *Gargou* villa *Scalvonicali* (Fekete Nagy 178, F. 5/3: 54), 1320: *Gargou Sclauonicalis* (AnjouOklt. 5: 352/916), 1323, 1323/1327, 1368, 1449: *Toutgergeu* (AnjouOklt. 7: 169/361, F. 8/5: 133–7, Fekete Nagy 178), 1323/1323/1327: *Thoutgergeu* (AnjouOklt. 7: 25/33, F. 8/5: 134–5), 1324: *Toth Görgő* (AnjouOklt. 8: 50/81), 1342: *Thoutgorgow* (AnjouOklt. 26: 161/190, Fekete Nagy 179, 180 [itt:

Thoutgergew]), 1369: *Thotgargov* (Cs. 1: 258), XIV.: *Tolt Gargo* (AnjouOklt. 5: 352/916), 1435: *Thotgargow* (Cs. 1: 258). Az eredeti **Görgő** (1274: Cunch de *Gurgev,* RegArp. 2/2–3: 2518) település két részét a XIV. század elején Tótgörgő és **[Német]görgő** (1320: *Gargou Theutonicalis,* AnjouOklt. 5: 352/916) néven említették. A mai szlovák Spišský Hrhov (Lelkes 236).

Tótgyovád 'település Temes vm. Ny-i részén Temesvártól D–DNy-ra, Csák és Ohad vidékén fekhetett' 1478: *Thothgyowad* (Cs. 2: 39, Csáky 1: 453 [itt: *Thoth-Gyowad*]). Az oklevélből korrelatív névpárjaként a **Magyargyovád** (1478: *Magyargyowad,* pr., Cs. 2: 39, Csáky 1: 453) is adatolható.

Tótillyék 'település Temes vm. középső részén Temesvártól DK-re, a Temes közelében' 1459: *Thothyllek* (Cs. 2: 11). Ugyanebből az évből **Magyarillyék** (1459: *Magyaryllek,* p., Cs. 2: 11) neve is adatolható. A későbbi Temesújlak, a mai román Uliuc (Lelkes 589).

Tótmura 'település Temes vm. D-i határánál, Bánlak mellett ÉNy-ra' 1492: *Thothmvra,* pr. (Csáky 1: 473), 1492, 1494, 1497: *Thothmwra,* pr. (Cs. 2: 52 [itt 1494: *Tothmwra*], Csáky 1: 477, 495). A XIV. század első harmadában a forrásokban megjelent **Mura** (1332–7: *Mura,* Cs. 2: 52) település két részét Tótmura és **Magyarmura** (1492: *Magyarmvra,* pr., Csáky 1: 473) néven ismerték.

Tótpartos 'település Temes vm. D-i határánál Csáktól D-re, Partos mellett É-ra' 1481: *Thothparthas* (Cs. 2: 56, Ortvay 1/1: 467, EH. 734). **Partos** (1333: Albertus [sac.] de *Partas,* EH. 734) település két részét nevezte meg a Tótpartos és a **Magyarpartos** (1481: *Magyarparthas,* Cs. 2: 56, Ortvay 1/1: 467, EH. 734) korrelatív névpár. ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a későbbi Partos, mai román Partoş É-i részén Ó-Partos (1881. térk.) őrizte meg.

Tótpelsőc 'település Zólyom vm. D-i részén, Bábaszék mellett DK-re' 1424: *Tothpelsewcz* (ZsO. 11: 584, 1133). A közelében fekszik **Németpelsőc** (1351: *Nemet Pelseucz,* v., F. 9/2: 68). Később Tótpelsőc, a mai szlovák Pliešovce (Lelkes 602).

Tótraszlavica 'település Sáros vm. középső részén Eperjes és Bártfa között, Kisszebentől ÉK-re' 1345, 1466: *Toth Raslawycza* (Cs. 1: 308), 1409, 1413: *Tothrazlauicha* (ZsO. 2/2: 6787, 4: 30), 1412: *ThotRaslavicha* (ZsO. 3: 2450), 1427: *Thothraslauicha* (Cs. 1: 308). A XIV. század első feléből adatolható **Raszlóc** (1277: *Razlauth,* v., Cs. 1: 308, ÁÚO. 9: 167, RegArp. 2: 2258, 2/2–3: 2810) vagy **Raszlavica** (1324>1377: *Razlouiche,* AnjouOklt. 8: 252/499, AO. 2: 167–8) település területén alakult ki **Magyarraszlavica** (1345, 1466: *Magyar R.,* Cs. 1: 308) és Tótraszlavica ikertelepülés. Később Tótraszlavica, a mai szlovák Vyšné Raslavice (Lelkes 602).

Tótsebed 'település Temes vm. D-i határánál, Temesvártól DK-re' 1497: *Thothsebeth* (Cs. 2: 61, Csáky 1: 495). **Sebed** (1462: *Zebet ~ Zebeth,* Cs. 2: 61) település két részét a XV. század második felében Tótsebed és **Magyarsebed**

(1462: *Magyarzeben ~ Magerzebeth,* Cs. 2: 61) néven ismerték. A későbbi Sebed, a mai román Sipeț (Lelkes 521).

Tótsomszegfalva 'település Temes vm. középső–D-i részén, Doboz tartozéka' 1410: *Thothsomzegfalua* (Cs. 2: 33, ZsO. 2/2: 7741), **Tótsomszeg** 1447: *Tothsomzegh* (Cs. 2: 33). A XV. század elejéről adatolható korrelatív névpárjaként **Magyarsomszeg** (1447: *Magyarsomzegh,* Cs. 2: 33).

Tótszaggyú 'település Temes vm. D-i határánál, Csáktól D-re' 1492: *Thoth Zagyw,* pr. (Csáky 1: 473), 1494, 1497: *Thothzagyw,* pr. (Cs. 2: 62, Csáky 1: 477, 495). Az oklevelekben azonos datálással szerepel korrelatív névpárja, a **Magyarszaggyú** (1492: *Magyar Zagyw,* pr., Csáky 1: 473). A későbbi Karátsonyiliget, a mai román Soca (Lelkes 293).

Tóttata 'település Komárom vm. DNy-i részén, Komáromtól DK-re' 1459: *Thata* hungaricale et *slauonicale,* opp. (Cs. 3: 491), 1472: *Thoth Thatha,* opp. (Cs. 3: 491), **Tótváros** 1489: iuxta partem ipsius opidi Thata *Tothwaras* dicta (Cs. 3: 491). A XIII. század első harmadában felbukkant **Tata** (1221: *Tota,* Cs. 3: 491, ÁÚO. 1: 183) település egy részét a XV. század elején **Újtata** (1413: *Vytatha,* opp., Cs. 3: 491), a század közepén Tóttata néven kezdik említeni. A település másik részét a korrelatív **Ótata** (1446: *Othatha,* opp., Cs. 3: 491) vagy **[Magyar]tata** (adatát ld. fent) névalakokkal nevezik meg. A XV. század végén a települést Tótváros néven is ismerik. A mai Tata (Lelkes 586).

Tótzábrány 'település Arad vm. középső részén Lippától Ny-ra, a Maros mentén' [+?1080–90]>1347: *Tothzabraan* (Gy. 1: 188, EH. 1154, DHA. 309 [itt: [+1077–95]>1347: *Toth Zabraan*]). **Zábrány** (1349: *Zabran,* Cs. 1: 781, Zichy 4: 373, EH. 1154) a XIV. század közepén Tótzábrány és **Magyarzábrány** ([+?1080–90]>1347: *Zabraan Magyar,* Gy. 1: 188, EH. 1154, DHA. 309 [itt: [+1077–95]>1347-es datálással]) részekre szakadt. E településeket a XV. század közepén **Belsőzábrány** (1463: *Belsewzabran,* Cs. 1: 781, EH. 1154) és **Külsőzábrány** (1463: *Kylsewzabran,* Cs. 1: 781, EH. 1154) néven is említik. Később Zábrány, a mai román Zăbrani (Lelkes 649).

Tótzsúk 'település Nyitra vm. Ny-i határánál, Galgóctól ÉNy-ra' 1258: *Swk Sclavorum,* v. (Gy. 4: 493, ÁÚO. 7: 490), 1268: *Thouthsuk,* t. (Gy. 4: 493, ÁÚO. 11: 573) ~ *Touthsuk,* t. (Gy. 4: 493, ÁÚO. 11: 573). Az eredeti **Zsúk** (1229: *Such,* v., Gy. 4: 493, H. 7: 16) település területén a XIII. század közepén kialakul Tótzsúk és **Németzsúk** (1281>1402: *Nemethzuk,* t., Gy. 4: 493). Később Zsúk, a mai szlovák Žlkovce (Lelkes 661).

4c. más, nem népnévi jelzős párja van

Tótaranyán 'település Bodrog vm. D-i határánál, Apátitól D-re' 1512: *Thotharanyan* (Cs. 2: 192). A XIV. század közepéről datálható **Aranyán** (1342: *Aranyan,* Cs. 2: 192, AO. 4: 409), a XV. század közepétől **Aposaranyán(d?)**

(1401: *Apos Araniana,* Cs. 2: 192, Zichy 5: 239), **Aranyánd** (1466: *Aranyand,* Cs. 2: 192), **Aranyád** (1476: *Aranyad,* Cs. 2: 192), **Lászlóaranyán** (1495: *Lazloaranyan,* Cs. 2: 192) és **Nagyaranyán** (1495: *Nagharanyan,* Cs. 2: 192) néven is ismerték. A XVI. században jelenik meg a Tótaranyán szinonim név. CSÁNKI megjegyzi, hogy „E helység — 1522-ben úgy látszik — kettő, előbb tán több is…" (Cs. i. h.). ENGEL térképe és CSÁNKI (i. h.) szerint a mai Apatintól D-re feküdt.

[Tót]bobróc 'település Liptó vm. középső részén, (Liptó)Szentmiklóstól É-ra' 1279: *Sclauonicam Bobrouch,* v. (Gy. 4: 55). A települést a XIII. század elejétől **[Nagy]bobróc** (+1213>1391: *Maioris Bobroch,* v., Gy. 4: 55), **Bobróc** és **Hódos** (1231/1262: *Bobr[ouch],* t. et *Hodos,* t., Gy. 4: 55) néven is ismerték. Később Nagybobróc, a mai szlovák Bobrovec (Lelkes 415).

Tótcenk 'település Sopron vm. középső részén, Soprontól DK-re' 1281: *Tothchynk,* v. (Cs. 3: 604, ÁÚO. 9: 312–4). A XIII. század végén felbukkant **Cenk** (1291: *Zenk,* Cs. 3: 604, H. 1: 86) települést Tótcenk néven is ismerték. A XIV. század közepén északabbi, önállóvá lett részét **Dánielcenke** (1366: *Danil Zenky,* Cs. 3: 604, H. 1: 250) néven említik. A két település közül az egyik szinonim elnevezése **Vámoscenk** (1429: *Wamoschynk,* Cs. 3: 604) volt. A mai Nagycenk (Lelkes 415).

Tótcsákány 'település Sopron vm. É-i részén, a Fertő ÉNy-i partján' 1355: *Tothchakan,* p. (Cs. 3: 602, SoprOkl. 1: 245), 1358: *Totchakan,* p. (Cs. 3: 602, SoprOkl. 1: 292). A XIV. század első harmadától adatolható **Csákány** (1332: *Chakan,* p., Cs. 3: 602, SoprOkl. 1: 128) településnek talán két részét nevezhette meg a század közepén felbukkanó Tótcsákány és **Felcsákány** (1358: *Fulchakan,* Cs. 3: 602, SoprOkl. 1: 292) névforma. A XV. század első felében jelenik meg az oklevelekben a település német elnevezése, a **Dondelskirchen** (1430: *Chakan* al. nom. *Dondelskyrchen,* p., Cs. 3: 602). Később Fertőfehéregyháza, a mai osztrák Donnerskirchen (Lelkes 215).

Tótdörögd 'település Zala vm. ÉK-i részén, Tapolcától ÉK-re' 1469: *Thothdewregd* (Cs. 3: 47), 1512: *Thothderegd* (H. 2: 412). A települést a XIII. században **Dörögd** (IV. Béla: *Drugd,* Cs. 3: 47, H. 6: 165) néven ismerték. A következő évszázadban létrejön **[Al(só)]dörögd** és ikertelepülése **[Fel(ső)]dörögd** (1339: *superior* et *inferior Durugd,* v., Cs. 3: 47, ZalaOkl. 1: 350–1), a XV. század közepéről pedig a **Kisdörögd** (1456: *Kisderewgd,* Cs. 3: 47) névforma is adatolható. A mai Taliándörögd (Lelkes 581).

Tóthodos 'település Arad vm. középső részén Lippa mellett Ny-ra, a Maros partján' 1472: *Thothodos* (Cs. 1: 772). A települést egyidejűleg **Kishodos** (1471: *Kyshodos,* Cs. 1: 772) néven is ismerték. A ***Hodos** alapnévre forrásainkból nincs adatunk. A település jelzőjét a mellette DK-re fekvő Felsőhódos magyarázhatja. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román

Zăbrani (Zábrány) körül feküdt.

Tótizmény 'település Tolna vm. D-i részén, Bonyhád mellett ÉNy-ra' 1378: *Toth Izmány* (Cs. 3: 431). **Izmény** (1400: *Izmen,* p., Cs. 3: 431, Zichy 5: 221) település részeit Tótizmény, **Királyizmény** (1378: *Király Izmány,* Cs. 3: 431) és **Egyházasizmény** (1382: *Eghazas Izmen,* Cs. 3: 431) néven említették. Utóbbi önálló településsé is vált.

Tótkalántelek 'település Hunyad vm. K-i részén Hunyad mellett K-re, a Sztrigy partján' 1480: *Thothkalanthelek,* p. (Cs. 5: 99). **Kalántelek** (1387: *Chalantheluch,* v., Cs. 5: 99) területén a XIV. század végén két önálló település, **Alsókalántelek(e)** (1387: *Alsokalantelek,* p., Gy. 3: 296, Cs. 5: 99, ZsO. 1: 214; 1453: *Alsokalantelke,* Cs. 5: 99) és **Felsőkalántelke** (1453: *Felsewkalantelke ~ Fewlsewkalantelke,* Cs. 5: 99) alakult ki. Az előbbit egy évszázad múltán Tótkalántelek néven említik. A XV. század első felében a **Kalántelke** (1444: *Kalantheleke,* pr., Cs. 5: 99), a XV. század végén a **Kalán** (1482: *Kalan,* p., Cs. 5: 99) névalak is felbukkan. Tótkalántelek később Kiskalán, a mai román Călanu Mic (Lelkes 316), a másik település Pusztakalán, a mai román Călan (Lelkes 492).

Tótkálló 'település Szabolcs vm. középső részén Bátortól Ny–ÉNy-ra, Nagykállótól K-re' 1342, 1344, 1355: *Totkallo,* p. (AnjouOklt. 26: 350/509, 420/635, Németh 1997: 194, Kállay 656, 734, 1142), 1342, 1400, 1414, 1418: *Tothkallo* (AnjouOklt. 26: 348/508, 420/635, ZsO. 2/1: 447, 4: 1936, 6: 2361), 1343: *Thowtkallow* (AnjouOklt. 27: 108/113, Kállay 685) ~ *Towthkallow* (AnjouOklt. 27: 108/113, 283/438), 1343, 1345: *Thowthkallow* (AnjouOklt. 27: 157/207, Kállay 815), 1346: *Touthkallow* (AO. 4: 631), 1346, 1349: *Touthkallou,* p. (Mező–Németh 77, Németh 1997: 194, AO. 4: 631, 5: 267, Kállay 976), 1347: *Totkallay* (melléknév!) (Kállay 865) ~ *Toldkallou* (Kállay 920), 1348: *Towtkallo* (Kállay 942), 1349: *Toutkallou* (Kállay 976), 1355: *Thotkallo* (Kállay 1153), 1379: *Totkallou* (Kállay 1796), 1384, 1414, 1418, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1438, 1454, 1456, 1461: *Thothkallo* (Cs. 1: 507, Zichy 4: 293, ZsO. 4: 1291, 2550, 6: 2286, 7: 1835, 8: 1096, 9: 282, 11: 301), 1400: *Thot Kallo* (ZsO. 2/1: 182), 1411: *Gallo Tolth* (ZsO. 3: 36), 1414: *Tothkallow* (ZsO. 4: 1935), 1423: *Tothkal[lo]* (ZsO. 10: 117). A XIV. század első harmadában feltűnt **Kálló** település szinonim neve **Fedémes** (1325/1325: *Kallow* al. nom. *Fedemus,* Cs. 1: 507, AnjouOklt. 9: 21/21, F. 8/6: 88–9, AO. 2: 174–5, Kállay 217), illetve **[Kis]kálló** (1332–5/Pp. Reg.: *Kallov Minori ~ Kollo Minori ~ Minori Calou,* Mező–Németh 77) volt. A század közepén egy részét Tótkállóként ismerték. Később Kiskálló (Lelkes 316), a mai Nagykálló (Lelkes 419) része.

Tótkorond 'település Közép-Szolnok vm. Ny-i részén, Tasnádtól K-re' 1423: *Thothkorondh* (ZsO. 10: 850), 1466: *Thothkorond* (Cs. 1: 558). **Korond** (1475: *Korond,* Cs. 1: 558) települést a XV. század közepén Tótkorond és **[Felső]ko-**

rond (1475: *Korond superior,* Cs. 1: 558) néven is ismerték. Később Szilágykorond, a mai román Corund mellett fekszik.

Tótlovász 'település Valkó vm. ÉK-i részén, Valkóvártól DK-re, Atya mellett D-re' 1404: *Tothlouaz,* p. (Cs. 2: 331, ComSirm. 103). **Lovászi** (1398: *Louasci,* Cs. 2: 331, ZsO. 1: 5226, ComSirm. 103) települést **Nagylovász** (1404: *Naglouaz,* p., Cs. 2: 331, ZsO. 2/1: 3029, ComSirm. 103) és **Hosszúlovászi** (1471: *Hozywlowazy,* Cs. 2: 331, ComSirm. 103) vagy **Hosszúlovász** (1481: *Hozywlowaz,* Cs. 2: 331, ComSirm. 103) néven is ismerték. A ***Lovász** alapnévre forrásainkból nincs adatunk. A mai Lovas (Lelkes 369).

Tótpalota 'település Csanád vm. középső részén, Csanádtól ÉK-re' XVI.: *Tothpalotha* (Cs. 1: 701). A települést a XIII. században **Palota, Kelemenespalotája, Pongrácpalotája** (1247: *Palatha* villa al. nom. *Kelemenuspalotaya* al. nom. moderno *Pangrachpalataya,* Cs. 1: 701, ÁÚO. 7: 243 [itt: villam *Palatha,* que vno nomine *Kelemenus palataya,* alio nomine moderno *Pangrach palataya* vocatur]) néven is ismerték. A mai Csanádpalota (Lelkes 149).

Tótréde 'település Veszprém vm. ÉK-i részén, Csesznektől ÉK-re' 1263: *Tothrada,* t. (Cs. 3: 248, H. 6: 114, RegArp. 1: 1364), 1394: *Thothrede* (ZsO. 1: 3747), é. n.: *Thot Rede ~ Thoth Rede ~ Toth Reden* (Cs. 3: 248). A települést **Réde** (1395: *Rede,* p., ZsO. 1: 3945, 3963) és **Kisréde** (1488: *Kys Rede,* Cs. 3: 248) néven is ismerték.

Tótzaránd 'település Zaránd vm. középső részén, Pankotától É–ÉNy-ra' 1230–1232: *Tothzarand* (EH. 1155). A település a XIII. század elejéről **Zaránd** (1214: *Zarand,* EH. 1155), majd **Nagyzaránd** (1230–1232: *Naghzarand,* EH. 1155) néven is adatolható. Később Zaránd, a mai román Zărand (Lelkes 652).

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Tótkereke 'település Bihar vm. Ny-i részén Körösszegtől Ny-ra, a Sebes-Körös jobb partján' 1430: *Thoskereky* alio nomine Bodogazzonteleke (J. 217), 1524: *Thotkereke* alio nomine Bodogazzonthelek (J. 217). A *Thoskereky* névforma bizonyára íráshibát rejt. *Tó(s)* névelemre sehol nem bukkantam a településen, a szomszédos falut azonban már az Árpád-korban **Tóti**-nak **(1.)** hívták. Ez inkább a *Tótkereke* formát hitelesíti, az előtagban bizonyára ugyanaz a népnév kereshető, amelyből *Tóti* neve is való. A települést párhuzamosan **Boldogasszonytelke** (adatát ld. fent) és **Boldogasszonytelek** (1524: Thotkereke alio nomine *Bodogazzonthelek,* J. 217) néven is ismerték. Ma puszta Komádi és Magyarhomorog között (J. i. h.).

Tótmező 'település Veszprém vm.-ben, a Veszprémtől ÉNy-ra Bere felé fekvő Kemecse szomszédja' 1382: *Thotmezeu,* p. (Cs. 3: 257).

Tótvölgy 'település Baranya vm. középső részén Permántól Ny-ra, Birján mellett D-re' 1287, 1289: *Touthwelgh,* v. (Gy. 1: 396, Cs. 2: 532, HOkl. 105, Reg-

Arp. 2/2–3: 3450), 1289/1291, 1289/1347: *Touthwelg,* v. (Gy. 1: 396, F. 5/3: 450, RegArp. 2/2–3: 3450), [1290 u.]: *Totwelg* (Gy. 1: 396), [1290–1]: *Tuthuelg,* v. (Gy. 1: 396, ÁÚO. 10: 424 Cs. 2: 532), [1291 k.]: *Thouthwelg* (Gy. 1: 396, H. 6: 376) ~ *Thouthwelgh,* v. (Gy. 1: 396, H. 6: 376) ~ *Thowthwelgh,* v. (H. 6: 376), 1299: *Tothwelg,* v. (Gy. 1: 396, Cs. 2: 532, H. 6: 451) ~ *Totwelgew* (Gy. 1: 396, H. 6: 451), 1335: *Thot volgh* (Gy. 1: 396) ~ *Thothvolgh,* p. (Gy. 1: 396, AnjouOklt. 19: 180/393) ~ *Thotvolgh* (AnjouOklt. 19: 180/393).

török

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Török 1. 'település Somogy vm. É-i végében, Köröshegytől ÉK-re' 1055: *Turku* (Adatok 11: 3), +1092/+1274//1399: villa *Turuk* cum silva inter aliam villam *Turuk* (DHA. 1: 283), 1211: *Turch* (RegArp. 1: 262), 1436, 1458: *Thewrek,* p. (Cs. 2: 653, Adatok 11: 3), 1460: *Twrek* (Cs. 2: 653), é. n.: *Turuk* (Cs. 2: 653), **Királytürkje** 1229: *Kiralturky* (Cs. 2: 653, ÁÚO. 6: 475, Adatok 11: 3). Az utóbbi névforma a település délebbi, az uralkodó birtokában maradt részt nevezhette meg (vö. HOFFMANN 2010: 70). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Balatonkiliti mellett Ny-ra a Török (SMFN. 34/108) helynév őrzi.

Török 2. 'település Hunyad vm. ÉK-i határánál Algyógytól D-re, a Maros partján' [1330], 1332–6/Pp. Reg.: 1364: *Turek* (Gy. 3: 300, Cs. 5: 143, Adatok 11: 5), 1332–6/Pp. Reg.: *Thurek* ~ *Turk* (Gy. 3: 300), 1375: *Thwreek* (Cs. 5: 143), 1390: *Terek* (Cs. 5: 143), 1394: *Twrek* (Cs. 5: 143), 1404: *Teurek* (Cs. 5: 143), 1407: *Twruk* (Cs. 5: 143), 1418: *Tewrek,* v. (Cs. 5: 143), 1444 k.: *Thewrewk,* p. (Cs. 5: 143, Adatok 11: 5), 1455, 1462, 1467, 1496, 1506, 1508, 1509, 1511, 1518, 1523: *Thewrek,* p., pr., v. (Cs. 5: 143), 1468, 1494, 1500, 1515: *Therek,* p. (Cs. 5: 143). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai román Cigmău (Csigmó) körül feküdt.

Királytürkje ld. **Török 1.**

Türk 1. 'település Hont vm. DK-i részén, az Ipoly közeli Baráti határában fekhetett' 1245: *Turk,* mo. (Adatok 11: 2, Bakács 93).

Türk 2. ld. **Türkfalva**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-s képző

Türkös ld. **Türkfalva**

Türkösfalu ld. **Türkfalva**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Türkfalva 'település Brassó vm. K-i részén, Brassótól DK-re' 1366: *Turchfalua,* p. (Adatok 11: 6, EH. 1056), **Türk 2.** 1373: *Turcz,* p. (EH. 1056), **Türkös** 1460: *Therkes* alio nomine Temes, p. (Adatok 11: 6, EH. 1056), 1492: *Thewrkews* (EH. 1056), 1500: *Thyrkes* (EH. 1056), 1505: *Törkesch* (EH. 1056), 1509: *Törkes* (EH. 1056), 1510: *Torkesch ~ Torckesch* (EH. 1056), 1512: *Twrkes* (EH. 1056), 1522, 1527: *Torkes* (EH. 1056), 1526: *Turkesch* (EH. 1056), **Türkösfalu** 1504: *Torkess falw* (EH. 1056), 1504, 1507, 1508: *Toerkeschfalw* (EH. 1056), 1506: *Toerckeschfalw* (EH. 1056), 1509: *Törkeschfalw* (EH. 1056), 1512: *Torkes falw* (EH. 1056), 1513: *Törkesfalw* (EH. 1056). A települést a XV. század közepén **Turkester** (1456: *Turkester,* v., SzO. 1: 172, EH. 1056 ~ *Thwrkester,* EH. 1056), **Turkendorff** (1456: *Thyrkendorff,* v., EH. 1056) és **Temes** (1460: Therkes alio nomine *Temes,* p., Adatok 11: 6, SzO. 1: 185, EH. 1056 ~ Therkes alio nomine *Themes,* p., SzO. 1: 186) néven is említik. Az utóbbi, a Temes névváltozatot a SzO. szerint az magyarázza, hogy „az Oláhországba vezető temesi vagy tömösi szoroshoz közel feküdt" (SzO. 1: 185). Később Türkös (Turcheş), a mai román Săcele településbe olvadt (Lelkes 609).

Törökmártonfalva 'település Somogy vm. DK-i részén, Szigetvártól ÉNy-ra' 1450: *Thwrwkmarthonfalwa* (Cs. 2: 653). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Somogyhatvan K-i részén (vagy Somogyviszló területén?) kereshető.

úz

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Úz 1. 'település Vas vm. DNy-i részén, Felsőlendva várához tartozott' 1365: *Vz* (Cs. 2: 807, Adatok 21: 14).

Úz 2. 'település Bihar vm. K-i részén Telegdtől K-re, a Sebes-Körös jobb partján fekvő Örvénd határában' 1376: *Ws* (Adatok 21: 12, J. 376), **Úztelek** 1475: *Wzthelek* (Adatok 21: 12, J. 376).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Ózd 1. 'település Borsod vm. Ny-i határánál, Dédestől Ny–DNy-ra' 1272: *Ovzd,* t. (Adatok 21: 3, Gy. 1: 797, F. 5/1: 266), 1323: *Ouzd,* p. (Gy. 1: 797, F. 8/2: 481), 1388, 1471: *Ozd* (Cs. 1: 177). A mai Ózd (Lelkes 460).

Ózd 2. 'település Baranya vm. Ny-i részén, Sellyétől ÉK-re' 1296, 1467: *Owzd* (Adatok 21: 25, Gy. 1: 354, Cs. 2: 513), 1332–5/Pp. Reg. *Ezd ~ Hosd* (Gy. 1: 354) ~ *Ozd* (Gy. 1: 354, Cs. 2: 513). A mai Ózdfalu (Lelkes 460).

Ózd 3. 'település Erdélyi Fehér vm. ÉK-i csücskében, Sülyétől É-ra' 1332: *Owzd,* p. (Gy. 2: 178), 1332–7/Pp. Reg.: *Oza* (Gy. 2: 178), 1332–7/Pp. Reg., 1333: *Ozd* (Gy. 2: 178, Adatok 21: 17, Iczkovits 60). Később Magyarózd, a mai román Ozd (Lelkes 380).

Pusztaúzd ld. **Úzd 3.**

Úzd 1. 'település Kolozs vm. K-i részén a tordai határnál, Tuzson mellett K–DK-re' 1268: *Ouzd* (EH. 904), [1303 u.], 1317–20, 1332–7, 1360 k.: *Ozd* (Gy. 3: 373, Cs. 5: 411, Adatok 21: 13, Cs. 5: 411, EH. 904), **Úzdszentpéter** 1268, 1303 k.: *Ozdscenpeter,* t. (EH. 904), [1303 u.]: *Ozdscenpet(ur),* t. (Gy. 3: 373, EH. 904), 1305: *Ozd Scentpeter,* t. (Adatok 21: 13, EH. 904), 1329: *Ozdscenpetur,* t. (Cs. 5: 411, AO. 2: 397, EH. 904), **Úzdiszentpéter** 1348: *Ozdizentpeter,* p. (Cs. 5: 411, EH. 904). A XIII. század második felében megjelent Úzd települést Úzdszentpéter és Úzdiszentpéter néven is említették. A XIV. század elejéről van adatunk a **Szentpéter** (1263: *Zentpeter,* EH. 904) szinonim elnevezésre is. Később Uzdiszentpéter, a mai román Sânpetru de Câmpie (Lelkes 621).

Úzd 2. 'település Tolna vm. Ny-i részén, Sziltől D-re' 1289, 1321, 1370: *Wzd,* p. (Cs. 3: 456, H. 6: 343, Adatok 21: 21, Zichy 1: 194), 1320: Johannem et Herbordum de *Vzdy* (Cs. 3: 456, Zichy 1: 182), 1347: Johannem et Enduch filys lorandi de *wzdi,* p. (Cs. 3: 456, Zichy 2: 282), 1447: *Vzd* (Cs. 3: 456). Az [úzdi] olvasatú névalakok személynevekben szerepelnek a latin *de* prepozíció használatával, így inkább melléknévi használatú alakoknak tarthatók. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Göllétől É-ra Uzd őrzi az emlékét (SMFN. 136/76).

Úzd 3. 'település Tolna vm. középső részén Kölesdtől É-ra, a Sár partján' 1459: *Vzd* (Cs. 3: 456, Adatok 21: 15), **Pusztaúzd** 1497–1500, 1500: *Pwzthawzd,* p., pr. (Cs. 3: 456). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Sárszentlőrinctől D-re a Pusztatemplom (TMFN. 38/323) helynév őrzi az emlékét.

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Úzfalu ld. **Úzfalva 1.**

Úzfalva 1. 'település Sáros vm. középső részén, Sárostól É–ÉNy-ra' +1301: *Vzfolua* (AnjouOklt. 1: 101/138), 1301 (ɔ: 1401), 1383, 1414, 1415, 1419, 1427, 1436: *Vzfalua* (AnjouOklt. 1: 74/74–75 között, Cs. 1: 314, F. 6/2: 305, 8/1: 78, ZsO. 4: 2858, 5: 1123, 7: 122, 534, 663), 1383, 1427, 1436: *Wzfalua* (Cs. 1: 314, Adatok 21: 1), 1411: *Úszfalva* [modernizált alak] (ZsO. 3: 930, 943), 1413: *Uzfalwa* (ZsO. 4: 386), 1413, 1423: *Wyzfalwa* (ZsO. 4: 9, 405, 10: 1173), 1421, 1424: *Wzfalwa* (ZsO. 8: 944, 11: 953), 1422: *Úzfalva* (ZsO. 9: 1230), 1423: *Uzfalva* (ZsO. 10: 1026), 1424: *Wzfalva* (ZsO. 11: 949), **Úzfalu** 1424: *Wzfalu* (ZsO. 11: 1113) ~ *Uzfalu* (ZsO. 11: 1367). Később Úszfalva, a mai szlovák

Uzovce (Lelkes 620).

Úzfalva 2. 'település Bihar vm. középső részén Bihartól ÉNy-ra, a Kis-Körös közelében' 1319: *Wozfolva* al. nom. Keykus, p. (Bunyitay 2: 278), 1319/1320: *Wozfolwa* al. nom. Keykus, p. (Cs. 1: 612, Gy. 1: 631, AnjouOklt. 5: 160/405 [itt: *Wozfoluia*]), 1319/1319/1320: *Vozfolwa* al. nom. Keykus, p. (Adatok 21: 9, Gy. 1: 631, AnjouOklt. 5: 156/395 [itt: *Vozfolua*]), 1320: *Vozfolua* al. nom. Keykus, p. (Gy. 1: 631, J. 277, AnjouOklt. 5: 262/683), XVI.: *Vozfalua* (AnjouOklt. 5: 662/683), **Úzháza** 1451: Kekes et pred. *Vzhaza,* pr. (Cs. 1: 612, J. 277, Adatok 21: 9). A XIV. század elején felbukkant település megjelölésére párhuzamosan használták az Úzfalva és a **Kékes** (adatát ld. fent) névformát, a XV. század közepén pedig Úzháza néven is említették. Névrendszertani okok miatt e település első névrésze közvetlenül inkább személynévre mehet vissza. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Bojt mellett É-ra a Kékes helynév őrzi az emlékét.

Úzháza ld. **Úzfalva 2.**

Úztelek ld. **Úz 2.**

4. A népnév jelzőként szerepel település neveként

4a. nincs névpárja

Úzd(i)szentpéter ld. **Úzd 1.**

4c. más, nem népnévi jelzős párja van

Úzdiszentmihály 'település Bács vm. D-i részén, Vaskaputól É-ra' 1503: Pwzthazenth-Myhal alias *Wzdyzenthmyhal* (Cs. 2: 163, Adatok 21: 29). A település **Szentmihály** (1317: *Scentmichal,* p., Gy. 1: 234) névalakja a XIV. század elejéről adatolható, három évtizeddel később pedig a **Pusztaszentmihály** (1345: *Puztascentmihal,* Cs. 2: 163, AO. 4: 486) névforma jelent meg. E névalakok mellett a XV. század végén bukkan fel a **Szentmihályfalva** (1496: *Zenthmyhalfalwa,* Cs. 2: 163), majd a következő század elején az Úzdiszentmihály elnevezés is. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Kulpin DNy-i részén feküdt.

várkony

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Kisvárkony 1. ld. **Várkony 2.**

Kisvárkony 2. 'település Gömör vagy Borsod vm.-ben, Rimaszécstől K-re vagy DK-re' 1345: Abafalua alio nomine *Kysvarkun* (BorsOkl. 265), 1383: *Kyswarkon* (Sztáray 1: 462), 1399: *Kysuarkon* (ZsO. 1: 5968), 1465: *Kis-Várkony* (Cs. 1: 129, Adatok 23: 4). A XIV. század első felében **Abafalva** (1339: *Abafalwa,*

Gy. 2: 480, Cs. 1: 129) néven felbukkant települést pár év múltán (esetleg párhuzamosan) Kisvárkony néven is ismerik. „1379-ben még Borsodmegyéhez számítják, 1465-ben meg mint gömörmegyei helyet — másként Kis-Várkonynak nevezik s ezenkívül Kis-Abafalvát is ismernek.” (Cs. i. h.). A település ***Várkony (8.)** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. CSÁNKI és GYÖRFFY a Rimaszécstől K-re fekvő Gömör vm.-beli (később Abafalva, a mai szlovák Abovce: Lelkes 61), ENGEL viszont a Rimaszécstől DK-re fekvő Borsod vm.-ben fekvő (később Sajóvárkony, a mai Ózd része: Lelkes 515, 460) Abafalva településsel azonosítja.

Újhídvárkony ’település Pozsony vm.-ben, helye ismeretlen’ 1417: *Vyhyd-varkon* (ZsO. 6: 543) ~ *Wyhydvarkon* (ZsO. 6: 879). A település ***Várkony (9.)** alapnevére forrásainkból nincs adatunk. Az oklevél Amadékarcsával említi együtt, amelynek közelében feküdt Hídvég és Várkony (3.) település is.

Várkony 1. ’település Baranya vm. É-i határánál, Pécsvárad mellett ÉK-re’ 1015–1158, 1270–90, [1292–7], 1353, 1364: *Warkun,* v. (Gy. 1: 402, Cs. 2: 534, AO. 6: 47, ÁÚO. 8: 333, Zichy 3: 249), +1015, +1015/+1158[1220 k.]/1323/1404/Pp. Reg., 1270–90, 1353, 1364: *Varkun,* v. (DHA. 74, Gy. 1: 402, Cs. 2: 534, ÁÚO. 8: 333, AO. 6: 47, Adatok 23: 7, Zichy 3: 249), +1015/+1158/1228/XV.: *Warkon* (DHA. 74), +1015/+1158/1228/XV./XVII.: *Várkony* (DHA. 74), +1015/+1158/1228/XV./XVIII., 1387, 1412: *Varkon* (DHA. 74, Cs. 2: 534, ZsO. 1: 152, 3: 2923), 1392, 1403: *Warkon,* p. (ZsO. 1: 2536, 2569, 2/1: 2659), 1412: *Varchon* (ZsO. 3: 2923). A mai Zengővárkony (Lelkes 654).

Várkony 2. ’település Borsod vm.-ben, Dédestől ÉNy-ra’ *[1263], [1288], 1300, 1332–7/Pp. Reg.: *Warkun* (Gy. 1: 815, ÁÚO. 11: 498, 12: 326, Adatok 23: 3), 1327, 1332, 1401, 1411: *Varkon,* v. (Gy. 1: 815, AnjouOklt. 11: 151/317, AO. 2: 592, ZsO. 2/1: 1220, 3: 1163), 1332–7/Pp. Reg.: *Warkan* (Gy. 1: 815), 1332–7/Pp. Reg., 1399, 1423, 1494: *Warkon* (Gy. 1: 815, Cs. 1: 182), 1345, 1399: *Varkun* (Cs. 1: 182, BorsOkl. 265, ZsO. 1: 5968), **Várkond 2.** 1332–7/Pp. Reg.: *Warkund* (Gy. 1: 815), **Kisvárkony 1.** 1345, 1399: *Kyswarkun* (Cs. 1: 182, BorsOkl. 265), 1401: *Quisuarkon* (ZsO. 2/1: 1220). Talán ide vonható, személynévből adatolható helynév: 1345: *Varkun,* p. ~ *Warkun,* p. (BorsOkl. 265), 1463: *Warkon* (BorsOkl. 39). A XIII. század közepén Várkony néven felbukkant települést a XIV. század első harmada táján Várkond, a század közepén pedig Kisvárkony néven említik. Később Sajóvárkony, ma Ózd ÉK-i része (Lelkes 515).

Várkony 3. ’település Pozsony vm. D-i határánál, Bőstől É-ra’ 1264: *Wa(r)kun* (RegArp. 1: 1405), 1270, 1327, 1328, 1335, 1338, 1340, 1341, 1346, 1350, 1380, 1390: *Warkun,* p., t. (Adatok 23: 5, AnjouOklt. 11: 23/37, 12: 41/63, 19: 79/164, 197/421, H. 1: 50, 193, 208, 278, 279, 284, 2: 47, 69, 75, 4: 159), 1326: *Warkwn* (AnjouOklt. 10: 265/437), 1327, 1327–8 [1262-re], Kr.: *Varkun,* p.

(AnjouOklt. 11: 23/37, H. 2: 47, Adatok 23: 5?, RegArp. 1: 1286), 1340: *Várkony* (AnjouOklt. 19: 265/584), 1372: *Varkan* (H. 4: 212), 1398, 1411, 1413, 1414, 1417, 1418, 1420: *Varkon,* v. (H. 1: 290, ZsO. 3: 1977, 4: 444, 517, 553, 2238, 6: 1264, 1715, 1874, 2149, 7: 2198), 1400, 1413, 1414, 1418, 1420, 1428, 1456: *Warkon* (H. 1: 294, 4: 291, 293, 385, ZsO. 4: 444, 553, 2238, 6: 1715, 7: 2195), **Várkond 1.** 1308: *Warkund* (AnjouOklt. 2: 137/306). A XIII. század második felében Várkony néven felbukkant települést a XIV. század elején Várkond néven is említik. ENGEL térképének adatközlése szerint később Várkony (1940-ben egyesítették Csallóköznyék településsel Nyékvárkony néven), a mai szlovák Vrakúň (Lelkes 631).

Várkony 4. 'település Külső-Szolnok vm. Ny-i részén Szolnoktól D-re, a Tisza jobb partján' (1280), Kr.: *Warkun* (RegArp. 2/2–3: 3051, Adatok 23: 6), 1284/1285, 1301: *Varkun,* v. (RegArp. 2/2–3: 3297, Cs. 1: 671, F. 6/2: 302–3, Adatok 23: 6, AnjouOklt. 1: 70/6), 1284>1360>1391, 1473: *Warkon,* opp. (RegArp. 2/2–3: 3298, Zichy 11: 124, 128), 1381: *Warken* (Cs. 1: 671), 1395: *Varkon* (ZsO. 1: 3973). A mai Tiszavárkony (Lelkes 596).

Várkony 5. 'település talán Veszprém vm.-ben, helye közelebbről ismeretlen' 1323/1323: *Varkun* (AnjouOklt. 7: 120/254, AO. 2: 72).

Várkony? 6. 'település Sáros vm. D-i részén, Somos mellett K-re' 1393, 1395, 1427, 1435: *Wargon,* p., v. (ZsO. 1: 3195, Cs. 1: 315, Adatok 23: 1?). Vargony, a mai szlovák Varhaňovce (Lelkes 631).

Várkony 7. ld. **Várkond 3.**

***Várkony 8.** ld. **Kisvárkony 2.**

***Várkony 9.** ld. **Újhídvárkony**

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Várkond 1. ld. **Várkony 3.**

Várkond 2. ld. **Várkony 2.**

Várkond 3. 'település Ung vm. Ny-i határánál, Nagymihály és Vinna közt' 1336, 1336/1367/1424: *Varcund* (AnjouOklt. 20: 125/108, Sztáray 1: 107) ~ *Warkund* (AnjouOklt. 20: 125/108, Sztáray 1: 105), 1336, 1336/1367/1424, 1358: *Varkund* (AnjouOklt. 20: 125/108, Sztáray 1: 108, 300, 302), 1337, 1428, 1450: *Varkond* (Sztáray 1: 130, 2: 268, 454), 1418, 1419, 1449, 1454: *Warkond* (Sztáray 2: 202, 206, 208, 210, 427, 441, 446, 524, Cs. 1: 400, Adatok 23: 2), **Várkony 7.** 1427: *Wargon* (Cs. 1: 400, Adatok 23: 2) ~ *Warkogon* (Cs. 1: 400). A XIV. század első felében Várkond néven megjelent települést a XV. század

első harmadától Várkony néven is említik. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szlovák Vinné (Vinna) településhez tartozik.

zsidó

1. A népnév alapalakban szerepel település neveként

Zsidó 1. 'település Pest vm. É-i részén, Gödtől K-re' [1281–90]/XIII–XIV.: *Schida* (Gy. 4: 564, Cs. 1: 37), 1284, 1359, 1368, 1378, 1383, 1399, 1400, 1417, 1421, 1422, 1437–9 között, 1446, 1470: *Sydo,* p., t. (Cs. 1: 37, Gy. 4: 564, ÁÚO. 4: 265, Adatok 31: 9, Csáky 1: 312–3, 315–6, 384–8 [itt: *Sÿdo*], Károlyi 2: 411, ZsO. 1: 5751, 6020, 8: 648, 683, 9: 635, PestReg. 197, 756, 839, 916, 978, 1114, 1115, 1118, 1120, 1121, 1122, 1123, 1141, 1324, 1384, 1386, 1400, 1403, 1587), 1294/1300/XIV.: *Zidow* (Gy. 4: 564), 1294/1300/XIV., 1352, 1381: *Sidow* (Gy. 4: 564, PestReg. 661, 957, 958), 1294/1300/XIV., 1320/1633, 1350, 1381, 1388, 1399, 1400, 1406, 1422/1422, 1430: *Sydow* (Gy. 4: 564, ZsO. 2/1: 315, 5105, Csáky 1: 320, PestReg. 639, 945, 946, 950, 952, 953, 957, 1011, 1129, 1136 [itt: *Sydo*], 1140, 1209, 1400, 1406, 1512), 1358, 1358>1358, 1381, 1388: *Sydou* (PestReg. 734, 736, 956, 961, 1009), 1371, 1375, 1376, 1376/1376, 1400, 1414: *Syda* (PestReg. 871, 893, 908, 909, 947, 948, 949, 1135, 1289), 1377, 1400: *Sydov* (PestReg. 910, 1133, ZsO. 2/1: 77), 1381: *Sidou ~ Sidov* (PestReg. 955) *~ Sydovi (!)* (PestReg. 957) *~ Sydouu* (PestReg. 960), 1389: *Zydo* (PestReg. 1018, Csáky 1: 162), 1389, 1430, 1482: *Sido,* p. (PestReg. 1017, Károlyi 2: 509, Csáky 1: 350), 1430/1430: *Sydon [ɔ: Sydou?]* (PestReg. 1504). A település nevét a Zsidó nem őséről nyerte (vö. Gy. 4: 565). A mai Vácegres (Lelkes 622, 659).

[Zsidó] 2. ld. **Zsidópatak**

Zsidó 3. 'település Máramaros vm.-ben, pontos helye ismeretlen' 1402: *Zydo,* p. (Cs. 1: 453 [itt: *Zsidó*], ComMarmar. 158, Bélay 221, Adatok 31: 5), **Zsidóhavasa** 1402: *Zidohawasa,* p. (ComMarmar. 158). BÉLAY megjegyzése szerint „Szász unokáinak csak egyszer említett, meghatározhatatlan helyű havasi pásztorszállása…" (i. h.).

2. A népnév képzős alakban szerepel település neveként
-d képző

Ságizsidód 'település Hont vm. D-i részén, Pásztótól DK-re' 1225, 1230, 1245: *Sagisidoud,* v. (Gy. 3: 240, ÁÚO. 6: 489, 11: 190, HOkl. 12–3, Adatok 31: 6), +1258: *Saagysidow,* p., v. (Gy. 3: 240, F. 4/2: 471–3, Adatok 31: 6, Bakács 209). GYÖRFFY szerint a tatárjárás előtt egymással szomszédos **Ság** ([1254–9]/1398: *Saag,* Gy. 3: 240) és ***Zsidód (3.)** — amelyre forrásainkból nincs adat — 1241 után Ság néven egyesült (vö. Gy. 3: 240). A névformák azonban azt

mutatják, hogy a két település összeolvadása már a XIII. század első harmadában megtörtént Ságizsidód (adatait ld. fent) néven. A XV. század elejéről való oklevelünk a szomszéd **Tölgyes** (1412: *Sagh* alias *Twlges* (Gy. 3: 240) településsel azonosnak mondja, de GYÖRFFY megjegyzi, hogy ez a név a település nagyobbik, felső részét jelölte (Gy. 3: 242). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Ipolytölgyestől K-re a Ságoldal helynév őrizte meg.

Zsidód 1. 'település Esztergom vm. K-i részén, Esztergomtól DNy-ra' +1187 Pp./?1262/+1258: *Sydod* (Gy. 2: 318), 1262, 1281, 1329, 1331: *Sydoud* (Gy. 2: 318, AnjouOklt. 13: 35/50, 281/458, 284/463, F. 8/7: 223, Adatok 31: 8, MES 1: 481, VeszprReg. 202, 203, 228), 1295 Pp.: *Zidoud* (Gy. 2: 318), 1329: *Sidoud* (VeszprReg. 203), 1331 Pp.: de *Cydono* (Gy. 2: 318, AnjouOklt. 15: 131/231). ENGEL térképének adatközlése szerint emlékét a mai Esztergom DNy-i részén a Zsidód (KMFN. 1/550) helynév őrzi.

Zsidód 2. 'település Pest vm. talán Fejérrel határos részén, Apatelek, Görgeteg, Bot, Kéza, Bebecs helyekkel említik együtt' 1339/1389: *Sydoud* (AnjouOklt. 23: 144/285, AO. 3: 554, PestReg. 511).

***Zsidód 3.** ld. **Ságizsidód**

3. A népnév települést jelentő földrajzi köznévvel szerepel település neveként

Zsidóföld ld. **Zsidófölde**

Zsidófölde 'település Vas vm. K-i részén, Vasvár mellett ÉK-re' 1323> 1373/1405, 1390, 1399, 1405, 1406, 1409, 1413, 1414: *Sydofelde,* p. (Cs. 2: 810, AnjouOklt. 7: 193/410, 8: 158/310, ZsO. 1: 1513, 5689, 2/1: 4252, 4755, 2/2: 6672, 4: 810, 2488), 1325, 1325/1325: *Sydofeldy* (AnjouOklt. 9: 161/284, 206/367), 1385, 1386: *Sydoufelde,* t. (Cs. 2: 810, H. 4: 222, 223), 1387: *Sydowfeulde* (Adatok 31: 13?, ZsO. 1: 32), 1393: *Sydofeulde,* p. ~ *Sydoteulde* (ZsO. 1: 2923), 1411: *Zydofelde* (ZsO. 3: 53) ~ *Zsidófölde* [modernizált alak] (ZsO. 3: 173), **Zsidóföld** 1411: *Zsidóföld* [modernizált alak] (ZsO. 3: 251), 1443: *Sydofeld* (Cs. 2: 810), 1524: *Sydowfeld* (Cs. 2: 810). A XIV. század első harmadában Zsidófölde néven felbukkant települést a XV. század közepétől Zsidóföld néven említik. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai Vasvárba olvadt (vö. Lelkes 634), amelynek külterületi nevei közül a Zsidó-földi utca (VMFN. 214/3), a Zsidó-földi pásztorház (VMFN. 214/10) és a Zsidó-földi közbirtokossági-erdő (VMFN. 214/237) helynevek őrizhetik az emlékét.

[Zsidóvár] 1. 'település Nyitra vm. DK-i részén, Nyitra határában ÉNy-ra' 1248/1323: *castr. Judeorum,* castr. (Gy. 4: 493, F. 4/2: 459). Nyitra határában feküdt a Zsidó-hegy (1113/[1249/1410]: *mons Judeorum,* Gy. 4: 493), amelyen Zsidóvár kialakult.

Zsidóvár 2. 'település Temes vm. K-i részén Lugostól DK-re, a Temes közelében' 1320: *Sydovar* (AnjouOklt. 5: 367/957) ~ *Sydouar,* castr. (Cs. 2: 15,

Adatok 31: 21, EH. 545), 1320, 1322, 1323, 1387, 1424, 1440, 1444, 1485, 1499: *Sydowar,* castr. (Cs. 2: 15, AnjouOklt. 5: 367/957, 6: 183/490, 7: 49/88, 50/89, F. 8/6: 64–7, EH. 545, Sztáray 2: 354–5), 1323: *Sydovár* (EH. 545), 1464: *S.,* castr. (Cs. 2: 15, Milleker 152 [itt: *Sydowar*]), **Zsidóvárváralja** 1478: *Sydowar Varalya,* castr. (Cs. 2: 22, EH. 545, Milleker 155). Később Zsidóvár, a mai román Jdioara (Lelkes 660).

Zsidóvár 3. 'település Krassó vm. DNy-i részén Érsomlyótól D-re' é. n.: *Zsidóvár* (Adatok 31: 24). ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szerb Orešac körül feküdt.

Zsidóvára 'település Zala vm.-ben, azonosítása bizonytalan' 1323>1348: *Sidouuara* (AnjouOklt. 7: 328/715, ZalaOkl. 1: 479). Talán köze lehet hozzá a Zalacsány határában említett Zsidó-vár helynévnek (ZMFN. 111/54).

Zsidóvárváralja ld. **Zsidóvár**

5. A népnév nem települést jelentő földrajzi köznévvel áll település neveként

Zsidóhavasa ld. **Zsidó 3.**

Zsidópatak 'település Sáros vm. D-i részén, Somostól É-ra' 1247: *Sydovpothok* (Adatok 31: 1, F. 6/2: 377), 1288: *Sydopotok* (RegArp. 2/2–3: 3503), 1291: *Sydowpotok* (RegArp. 2/4: 3832), 1320/1325/1416, 1320/1325/1416/1488: *Sydoupotok* (AnjouOklt. 5: 355/925), 1435, 1458: *Sydopatak* al. nom. Magyarfalu (Cs. 1: 303, Adatok 10: 3), **Zsidópataka** 1317/1364: *Sydoupataka* (AnjouOklt. 4: 227/601, F. 8/2: 49–50, 56–7), 1320, 1335: *Sydopataka* (AnjouOklt. 5: 369/964, 19: 274/614, F. 8/4: 123–6, 9/3: 210), 1335: *Sydopathaka ~ Sydopothaka ~ Sydopothoka* (AnjouOklt. 19: 274/614, F. 8/4: 123–6), **[Zsidó] 2.** 1332–7: villa *Judei* (Adatok 31: 1). A település a XIII. század első felében Zsidópatak néven bukkan fel, a XIV. század elején Zsidópataka néven említik, a XV. század első harmadában pedig az oklevelek szerint **Magyarfalu 3.** (1427: *Magarfalw ~ Magyarfalw,* Cs. 1: 303) néven is ismerték. Az Adatok a Zsidó névadatot bizonytalanul e településre vonatkozónak mondja, amely névrendszertani okokból sem zárható ki, hiszen könnyen elképzelhető, hogy a népnévi településnévből *(Zsidó)* víznév lett *(Zsidópatak(a)),* s ez vált azután a település nevévé. ENGEL térképének adatközlése szerint a mai szlovák Drienov (Somos) körül feküdt.

Zsidópataka ld. **Zsidópatak**

Névmutatók

A betűhív alakok mutatója

Abafalua 199
Abafalwa 199
Abba 18
Abelteleky 124
Aboltheleke 124
Ágnempthy 90
Agnempty 90
Agthothya 177
A.-Ják 45
Alahpathaka 126
Alahtalek 112
Alahteluk 111
Alasy 129
Alazy 129
Alba Bulgarica 85
Alba Bulgarice 85
Albam Bulgariae 85
Albam Nandorinum 85
Alba Nandor 85
Alba Nandur 85
Albe Bulgarice 85
Albensi de Nandur 85
Aliachechy 36
Almagery 57
Almagiari 57
Almagyari 57
Almagyary 57
Al-Németi 86
Alnempty 86
Alnemthy 86
Also Banya 124
Alsochehy 36
AlsoChehy 36
Also Chehy 36
Alsoczeeg 125
Alsodarna 67, 118
Also Egeres 68, 118
Alsoegres 68, 118
Alsoegrus 68, 118
Also Fenes 77
Alsó-Jaz 45
Alsó-Jhaz 45
Alsokalantelek 194
Alsokalantelke 194
Also-Karachontelke 141
Alsokege 70, 120
Also Lehotha 106
Alsó-Németi 86
Alsonemptey 91
Alsonempthi 91
Alsonempthy 91
Alsonempty 91
Alsoorozi 136
Alsopatha 73, 121
Alsopetherd 73, 122
Alsó Raczfalw 146, 181
Alsoswk 77, 124
Alsoteremi 126
Alsowbaior 17
Alsow Booz 77
Alsow-Brethe 160
Alsow Nempthy 91
Alsownenpthy 91
Alsowyaz 45
Alsowzekel 162
Alsoyaz 45
Alssobaior 17
Alumas 186
Alzaaz 155
Alzowbaior 17
Apacha 64, 189
Apadmarothya 80
Apathmaroth 80
Apath Maroth 80
Apathmarothya 80
Apathwrmarothya 80
Apaty 140
Apos Araniana 193
Aracha 105
Aranyad 193
Aranyan 192
Aranyand 193
archis 112, 156
Arcus Saxonicalis 156
Ardo 156
Ardow 156
Arkykunfalu 52
Arkÿkunfalu 52
Armeni 145
Armenorum 145
Arpad 133
Arpad Gallico 133
Arpad Gallicus 133
Arroad 41
Awarfewlde 17
B. Anne 145
B. Anne de Str-o 145
Baanvyfalua 64
Backabanya 107, 189
Baior 17
Baior inferiori 17
Baka 107, 189
Balagarzekes 28
Banabyk 65, 116
Banabyke 65, 116
Banabyki hungaricalis 64, 116
Banabyki walachalis 64, 116
Bananta 99
Banwyfalua 64
Banya 124
Baran 65, 107
Barastorf 65, 107
Baree 112
Baroud 65, 116
Barzekel 161
Bathathotfalw 174
Bathatothfalw 175
Bathatothotffalw 175
Bauarica 99
Bavarica 99
Bayor 17
Bechener 20
Bechenev 20
Bechenukfelde 26
Bedech 112
Beel 65, 107

Bekaly 62
Bel 107
Belsewzabran 77, 192
Belzaznaghfewlde 149
Berbenche 186
Berecce 65, 116
Beregzaaz 150
Beregzaz 150
Beregzaza 150
Beregyzaza 150
Berekbezermen 30
Berek-Bezermen 30
Berekete 65, 116
Berekzaz 150
Berenzallasa 46
Berény 46
Berethe 160
Bescene 18
Beschenev 21
Besene 20, 22
Besened 25
Besenen 18, 20–21
Besenendi 26
beseneu 25
Beseneu 17–25
Beseneud 25
Beseneu-Egrus 22
Beseneufeu 18
Beseneusciget 27
Beseneutelek 26
Beseneuteluk 26
Besenev 17–21, 23
Besenew 18–24, 26
Besenewd 25
Besenew Saag 26
Besenewthelek 20
Besenew Zentmiklos 27
Besenew-Zentmiklos 27
Beseney 21
Beseneytu 27
Beseniew 24
Beseno 19, 23–24
Besenow 22
Besenő 23
Besenye 20, 22
Besenyeo 22
Besenyethelek 26
Besenyev 22
Besenyevd 22
Besenyew 18, 21–24, 26
Besenye zenth Gyerg 27
Besenye Zenth Gyergy 27
Besenyod 25
Besenyő 18, 23–25
Besenyőd 25
Besenyő Ság 27
Besenyőszentgyörgy 27
Besenyő Thelek 20
Besenyw 18, 23–24
Besermene 29
Besermeny 29
Besneuteluky 26
Besnw 22
Besnye 22
Bessemi 21
Besseneő 22
Besseneu 17–21, 23, 25
Bessenev 21, 23
Bessenevzenthmiklos 27
BessenevZenthmiklos 27
Bessenew 17–25
Bessenewd 22, 25
Bessenew Egres 22
Bessenewfelde 26
Besseni 21
Bessenow 24
Bessenö 22
Bessenyev 23
Bessenyew 18–19, 21, 23–24
Bessenÿew 17
Bessenyewd 25
Bessenyeweghaz 26
Bessenyő 17
Bessenyőfalva 26
Beurpah 110
Bews 67, 108
Bezenev 23
Bezenew 21–22, 24–25
Bezerm 29
Bezermen 29–30
Bezermentelek 29
Bezermenteluk 30
Bezermenteluuk 29–30
Bezermentelwk 29–30
Bezermentheleke 29
Bezermenzanchal 31, 75, 123
Bezermen Zanchal 31
Bezernen 29–30
Bezurmen 29
Bezzenijofalwa 26
Bheseneu 22
Biko 66, 117
Bissenorum 18–20
Bissenyő 23
Blaccis 111
Blachorum 111
Blackis 111
Blacorum 111
Bobr[ouch] 193
Bocano 189
Bodagd 125
Bodogazzonteleke 195
Bodogazzonthelek 195
Bodughazunpaha 110
Bogath 62
Bogurbeseneu 25
Bolgar 27
Bolgarcherged 28
Bolgarchergeud 28
Bolgarchergewd 28
Bolgar-Chergewd 28
Bolgárcserged 28
Bolgarfalu 28
Bolgarom 27
Bolgaron 27
Bolgárszeg 28
Bolgarzekes 28
Bolyobar 66, 190
Boncz Kerew 104
Borsiyacobfolua 31, 75, 123
Borzekel 161
Borzekeli 161
Bos 66, 77, 117
Boyemorum 35
Boz 67, 117, 190
Bozar 50
Bozermen 29–30
Bozias 67, 190
Braz 156
Broda Hungaricali 62
Brod Hungaricalis 62
Brod Vngaricalis 62
Buchard 66, 117
Budag 125
Buger Beseneu 25
Bulgarey 28
Bulgaria 28
Bursyacobhaza 31, 75, 123
Burund 113
Buzurmen 29
Byko 66, 117
Bykol 113
Byssenew 18
Byssenis 19
Byssenorum 18–19
Bytakunpeturfeulde 53

Byzermentelek 29
Calsi 47
Caluz 47
Cantorfelde 149
Cantorzaz 149
casali Grecorum 40
castr. Judeorum 203
castrum Ruthenis 143
Catar 167
Ceh 33
Cehy 34, 36
Cernyeteleke 39
Cery 33
Chakan 193
Chalantheluch 194
Chalia Minori 76, 133
Chanad 156
Chatar 167
Chathar 167
Chech 33–36, 39
Chechi 35–36, 39
Chechtelek 35
Chechy 33, 35–36
Check 33
Chee 37, 39
Cheeg 125
Cheeh 33–34, 37
Cheewar 39
Chefalw 38
Chefelde 39
Cheg 34
Cheh 33–37, 39
Chehfew 40
Chehhorwath 41
Chehi 34–37
Chehii 35
Chehkereky 40
Chehtelek 37, 39
Chehteleke 39
Chehtelewk 35
Chehtelke 35, 39
Chehteluk 39
Chehteluke 39
Chehthelek 39
Cheh Thelek 35
Chehthelke 39
Cheh Thelky 39
Chehw 38
Chehy 33–39
Chehÿ 33, 35
Chehymendzenth 38
Chehywelgfew 35
Chek 34
Chekel 162
Chekhy 34, 39
Cherfullenbwurch 143
Chergeod Bulgaricum 28
Chergeod Bulgarii 28
Chergeud 62
Chergeud Bulgaricum 28
Chergewd Bulgarici 28
Chergewd Bulgarii 28
Chergoud 28
Chethelek 39
Chethelke 39
Chethy 35
Chew 37
Chewthelek 39
Chey 33, 35–37
Cheytelek 39
Cheyteluk 39
Cheytelwk 39
Cheythelwk 39
Chieh 33
Chiesztve 113
Chiganvaya 32
Chikanmyklosfalua 32
Chly 34
Chochi 34
Chohol 67
Chohy 36
Choruati 41
Chroat 41
Chroath 41
Chuti 172
Chygan 31–32
Chyganfalwa 32
Chÿganvaÿa 32
Chyganwaya 32
Chygany 32
Chykanmyklosfalua 32
Chykanmyklosfalwa 32
Chyregh 186
Chythar 156
Cigan 32
Cigányvaja 32
Comanfalua 53
Comjath 71, 144
Cozar 50
Croac 41
Cun 51
Curiam Regis 19
Cusetnipti 88
Cuzepnemet 87
Cwganfalwa 32
Cydono 203
Cygan 32
Cyganuaya 32
Cyganvaya 32
Czeh 39
Czekel 162
Czigán 32
Cziganvaja 32
Czigány 32
Czothmar Nemety 94
Czygan 31
Czyganfalwa 32
Czyganwaya 32
Cseh 39
Csehi 35, 38
Csehtelke 39
Csehy 35
Csehÿ 33
Damanyk Touth 108, 190
Danil Zenky 193
Deda 113
Dellew 67, 117
Deruk 68, 118
Deseu Kaloz 48
Deseukalozya 48
Deseu Kalozya 48
Deseu Kaluz 48
Deseu Kaluzya 48
Desmer 68, 118
Dewsekaloz 48
Diossy 137
Domanik Theutonicali 108, 190
Domanyk 108, 190
Domanyk Touth 190
Dombo 180
Dondelskyrchen 193
Dormanhaza 25
Dorozlothotfalw 175
Draka 181
Drugd 193
Dud 62
Dumbo 180
Dÿzno Iio 156
Eghasas Marothya 81
Eghasaspatha 72, 121
Eghazasbaran 65, 107
Eghazas Izmen 194
Eghazaskozar 50
Eghazasmagary 57
Eghazasmagyar 57

Eghazasmarolth 81
Eghazasmaroth 80
Eghazas Maroth 81
Eghazas Marothya 81
Eghazasorozy 138
Eghazazmaroth 80
Eghazazygan 31
Eghazmaroth 81
Eghhazasmaroth 81
Eghhazas Maroth 81
Egregy 63
Egres 68, 118
Egrus 22
Egyedmonustra 181
Eggyedmunstora 181
Egyhazasbaran 65, 107
Egyházasmagyar 57
Egyházas Zygány 31
Elya 63
Elye 63
Engolozy 131
Ensseuis 19
Enyed 157
Eozepminici 88
Erdnemetfalw 102
Ermen 28, 145
Ermenzeges 28
Ersenis 23
Ezd 197
Fedemus 194
Fekelhid 165
Felcopusi 70, 119
Fel Kopusi 70, 119
Felkechel 70, 120
Felkeczel 70, 120
Fellak 68, 118
Felnemet 86, 90
Felnemeth 86, 90
Felnemethy 87, 91
Felnemeti 87
Felnémeti 87
Felnemithy 90
Felnempei 90
Felnempthy 87
Felnempthÿ 87
Felnempti 87, 90–91
Felnempty 86
Felnemth 91
Felnemti 87
Felnemty 90–91
Felnemuth 90
Felneumpti 89
Felnimty 90
Felpah 110
Felsechehy 36
Felsekysnemethy 87
Felsemagÿar 57
Felseo Fenes 77
Felse Racz Falw 146, 181
Felseswk 77, 124
Felseuchehy 36
felseuchey 38
Felseuchey 38
Felseukysnemethy 87
Felseuteremi 126
Felseuzeleste 75, 109
Felsewbaior 17
Felsew Booz 77
Felsew-Brethe 160
Felsewchahol 67, 125
Felsewchehy 36
FelsewChehy 36
Felsew Chehy 36
Felsewchey 38
Felsewdarna 68, 118
Felsewdomanyk 108, 190
Felsewegres 68, 118
FelsewJaz 45
Felsewkalantelke 194
Felsew-Karachontelke 141
Felsewkege 70, 120
Felsew Kozar 50
Felsewmagyar 57
Fel[sewmagÿ]ar 57
Felsewnemethy 87
Felsewnemety 87
Felsew Nempty 91
Felsewnemthy 91
Felsewnenthy 91
Felsew Nenthy 91
Felsewolahpetherd 73, 122
Felsew Olah Petherd 122
Felsew Olahpetherd 122
Felseworozy 136
Felsewpalathka 72, 121
Felsew Patha 73, 121
Felsewpetherd 73, 122
Felsewteremi 126
Felsewwyaz 45
Felsew-Wyaz 45
Felsewyaz 45
Felsewzekel 162
Felső-Jaáz 45
Felső-Jaz 45
Felső-Jhaz 45
Felső-Oláh-Csaholy 125
Felső Tótfalu 179
Felső Ujház 45
Felső Zaz 155
Felssewchehy 36
Felthoth 170
Feltóth 170
Feltoti 170
Felventer 77
Felzaaz 155
Felzaz 151, 155
Felzewbaior 17
Femieh 91
Fenes 77, 119, 158
Fenes Saxonica 158
Fenes saxonicali 158
Fertis 20
Feulnemyti 87
Feultot 170
Fewesewpatha 72
Fewlsew Jaaz 45
Fewlsewkalantelke 194
Fewlthoth 170
Ffelnempty 87
Ffelssewbaior 17
Ffelzewbaior 17
Fizy 187
F.-Jáz 45
Fogras 111
Fogros 111
Foro Novo Syculorum 165
Foro Siculorum 164
Fragauilla 127
Franca uilla 127
Francavilla 127
Franca villa 78, 127
Franca Villa 127
Frangauilla 127
Frankavilla 127
Franka villa 127
Franka Villa 127
Frata 119
Frata hungaricalis 68, 119
Fratha 68
Fratha hungaricalis 68
Fulchakan 193
Fulnempthy 87, 90
Fulnempty 87
Fulnemti 99
Fulnenpty 99
Funchovilla 127

Fwlnempty 87
Fyzesorozy 138
Fyzy 187
Gallo Tolth 194
Gárdonszerecsen 166
Gargou Scalvonicali 190
Gargou Sclauonicalis 108, 190
Gargou Theutonicalis 108, 191
Geregmezew 40
Geregmezu 40
Geregyghaz 40
Gerewmonostor 125
Gerod 178
Gherod 178
Gorbo 63
Gorbow 113
Gorbo walahali 113
Gorozlofalwa 78
Görögmező 40
Gurbo 63
Gurbov 63
Gurgev 108, 191
Guruzlo 78
Guyd Saxonica 157
Gyerewmonostora 125
Gyogh 125
Gyogh valachalis 125
Gyog volahalis 125
Gyogyh 125
Gyrekmezev 40
Gyurk 63
Gyznoyo 156
Halateluk 111
Halatheluk 111
Harnadnemethy 91
Harnadnempti 91
Harnadnempty 92
Harnadnimpty 91
Harnadnympti 91
Harnadnympty 91
Harnanempty 92
Haromkaal 109
Haruathy 42
Harwath 40
Hasadad 73, 122
Hawzpraytten 20
Heidendorff 24
Helyaszaza 149
Henthi 100
Hernadnemethy 92
Hernád-Németi 92
Hernadnemety 91
Hernadnempti 92
Hernád-Nemptu 91
Hernadnempty 92
Hernadnepty 92
Hernadnympti 92
Hernadnympty 91
Hernanempty 92
Heroztelek 143
Heth 105
Heymhaza 89
Hodos 193
Holas Arpad 133
Holasi 131, 138
Hollod 186
Holozy 130
Horhathy 42
Hornad 43
Hornadnemethy 92
Hornat 43
Hornati 43, 92
Hornaty 43
Horosta 142
Horouat 41
Horozfaya 139
Horuat 41
Horuath 40–44
Horuathi 43
Horuathkuth 45
Horuathkwth 45
Horuathy 40–44
Horuathÿ 41
Horuati 40, 42–43
Horuatun 45
Horuaty 42, 44
Horuoth 43
Horvachege 45
Horvat 40–41
horvath 42
Horvath 40–42
Horváth 41, 43
Horvathi 41
Horvathkuth 45
Horvathpalhaza 45
Horvathy 42, 44
Horváti 43
Horvát-Németi 92
Horvatpalhaza 45
Horvaty 42, 44
Horwad 42–43
Horwat 40
Horwath 40–44
Horwathi 42
Horwathka 44
Horwathkuth 45
Horwathkwth 45
Horwathpalhaza 45
Horwathy 41–44
Horwati 40, 43
Horwátkuth 45
Horwaty 41–42, 44
Horwaut 43
Horwoth 43
Horzethoth 169
Hosd 197
Hoszwtoth 169
Hozyuolazy 128
Hozyupah 109
Hozyutoth 169
Hozywlowaz 195
Hozywlowazy 195
Hozywthoth 169
Hozywtoth 169
Hozzethoth 169
Hozzywthoth 169
Hudwarcy 41
Hugachazaza 151
hungaricalis Elya 63
Hungarica Sceuden 76
Hurachi 41
Hurnasy 41
Huruat 41
Huruath 41–42, 44
Huruathkut 45
Huruathkuth 45
Huruati 42, 44
Hurusi 138
Huruzi 134, 138
Hurva 43
Hurwath 42
hurwathkuth 45
Hurwatkuth 45
Hurwaty 43
Huziototh 169
Huzufalw 187
Huzyfalu 187–188
Huzyfalw 187
Huzyffalw 188
Huzythoti 169
Huzytoth 169
Huzyupah 110
Huzÿuthowth 169
Huzyvthowth 169
Huzywtoth 169
Huzẏwtowth 169

Huzzyffalw 188
Huzzyvpah 110
Hwzywthoth 169
Hwzywthothy 169
Hwzywtoth 169
Igged 181
Ighazzechewd 110
Ilwagh 48
Ilyaszaza 149
Ilye Hungaricalis 63
Illyefalwa 63
inferior Chey 38
inferior Domanyk 108, 190
Inferior Domonyk 108, 190
inferior Durugd 193
inferiorem Zebes 187
inferiori Urusi 137
inferiori Urussi 137
inferiori Urussy 137
inferior Zebes 187
Isyphkapuya 177
Isypkapuya 176
Izmen 194
Jaáz 45
Jacabfalua 56
Jardo 156
Jászfalu 46
Jaz 45–46
Jazberen 46
Jaz-Bwlenzállása 46
Jazfalu 46
Jazfalua 46
Jazfalw 46
Jazi 45
Jazpeel 46
Jazy 45
Jezenew 115
Johannis 130
Judei 204
Kaach 25
Kaal 109
Kach Campestri 25
Kakot 171
Kalacha 186
Kalaman Chehy 33
Kalan 194
Kalantheleke 194
Kalasfalwa 48
Kalaz 47
Kalazfalwa 48
Kalcz 47
Kallov Minori 194
Kallow 194
Kalmanchech 33
Kalmanchehy 33
Kalmancze 33
Kalman Kiralychey 33
KáloszTelek 48
Kaloz 47–48
Kalozd 47
Kalozdi 47
Kalozfalua 48
Kalozfalva 48
Kalozfalwa 48
Kaloztelek 48
Kalozteleke 48
Kalozthelek 48
[K]alozthelek 48
Kaloztheleke 48
Kalus 48
Kalusfalua 48
Kaluz 47
Kaluzd 47
Kaluzdi 47
Kaluzdy 47
Kaluzt 47
Kaluztelek 48
Kaluzteluk 48
Kalwz 47
Kalyan 69, 119
Kana 69, 133
Kanocz 52
Kanturzaz 149
Kanyov 110
Kapi-Németfalu 103
Kapulna 180
Kara 70, 120
Karachontelke 141
Karad 70, 120
Karolburg 143
Karycha 181
Karz 113
Kayanlou 163–164
Kazaar 49
Kazar 49, 50
Kazard 51
Kazarvar 49
Kazarwar 49
Kazawar 49
Kecel-Alszeg 70
Kechel Hungaricilis 70
Kechel Volahalis 120
Kechet 164
Kege 70, 120
Kekes 199
Kekzegh 140
Kelemenus palataya 195
Kelemenuspalotaya 195
Kelpen 51
Keózepnempty 88
Kerch Olacorum 113
Kerchenburg 143
Kercz Valachorum 113
Kerekmezew 40
Kerepeczke 125
Kerew 104
Kerhenburg 143
Kerphemburg 143
Kesempnemti 88
Kesenev 21
Kethkunfalu 52
Ketkunfalu 52
Kétkunfalu 52
két Kunfalu 52
Keulpen 51
Kewesd 71, 120
Kewlpen 51
Kewlpon 51
Kewzepnemety 88
Keykus 63, 199
Kezebsew chahol 67
Kezepnemeth 87
Kezepnempthy 88
Kezepnempthÿ 88
Kezepnempti 88
Kezepnempty 88
Kezepnemty 88
Kezep nemty 88
Kezeppeterd 73, 122
Kezepsew Olah Petherd 73, 122
Kezepsewradna 73, 146
Kiralturky 196
Király Izmány 194
Kis-Beseneu 23
Kisbesenew 22
Kisbessenew 21
Kischeh 34
Kisderewgd 193
Kislengel 54
Kislengyel 54
Kismager 58
Kismaroth 82
Kis-Németi 87
Kisnemety 87
Kisnempthy 87

Kis-Nempthy 92
Kisnempti 87, 96
Kisolazy 130
Kiss Olaszy 130
Kistotffalu 181
Kis-Várkony 199
Kizd 157
Koenigshoffen 19
Kokoth 171
Kollo Minori 194
Komanzeg 54
Kományfalva 53
Komyati 71, 144
Koncza 160
Konlehota 53
Kopus 69, 71, 119
Korond 194
Korond superior 195
Korontal 49
[K]orontal 49
Koronthar 49
Korunithar 49
Kosar 50
Kosarwar 49
Koyamlou 163
Koyanlou 164
Kozaar 50–51
Kozaarwar 49
Kozar 49–50
Kozard 50–51
Kozardeghaza 50
Kozaruar 49
Kozarwar 49
Kozarwasar 49
Közép-Németi 88
Kualuz 47
Kukenesthotya 169
Kukenusthocya 169
Kukenyestoti 170
Kukynestothya 169
Kulezmeze 113
Kulni 52
Kulpen 51
Kulpwn 51
Kumanpataka 54
Kun 51
Kunfalu 52
Kunfalua 52
Kunfalva 52
Kunfalwa 52
Kuni 52
Kunlehatha 53
Kunlehota 53
Kunlehotaya 53
Kunlihatha 53
Kunni 52
Kunocz 52
Kunzeules 53
Kunzevlews 53
Kunzewles 53
Kurrw 104
Kurtez-magyara 58
Kurthezmagyara 58
Kurthus-magagary 58
Kurthus magary 58
Kurtusmeger 58
Kuruntar 49
Kusar 50
Kuun 52
Kuzamar 49
Kuzar 50
Kuzaruar 49
Kuzarwar 49
Kuzempnemty 88
Kuzepmenti 88
Kuzepnemeth 87
Kuzepnemethy 88
Kuzepnemety 91
Kuzepnempthy 88
Kuzepnempti 88
Kuzepnempty 88, 91
Kuzepnemthi 88
Kuzepnemthy 88
Kuzepnemti 88
Kuzep nemti 88
Kuzep[nem]ti 88
Kuzepnemty 88, 91
Kuzepnemyti 88
Kuzepnemyty 88
Kuzepnepti 88
Kuzepnympthi 88
Kuzepnympti 88
Kuzepti 88
Kürtösmagyar 58
Kvnlehotha 53
Kvrru 104
Kwestoty 170
Kwlpum 51
Kwlpwm 51
Kwn 51
Kwnagatha 53
Kwned 53
Kwnfalu 52
Kwnfalua 51
Kwnfalw 52
Kwnfalwa 51–52
Kwnlehota 53
Kwnlehotaya 53
Kwnlehotha 53
Kwnlehothaya 53
Kwnowcz 52
Kwnselews 53
Kwntheleke 53
Kwnzeules 53
Kwny 52
Kwssen 106
Kwzepnempti 88
Kwzepnempty 88
Kwzepnimethy 91
Kykug 187
Kykugh 187
Kylsewzabran 77, 192
Kyralifyapah 110
Kyrtwsmagyara 58
Kysbanya 124
Kysbarod 65, 116
Kys Beseneu 23
Kysbesenew 21
Kysbezermen 29
Kysbolibar 66, 190
Kysboozfalwa 67, 117, 190
Kysboz 67, 117, 190
Kys Bozfalwa 67, 117, 190
KysBudak 125
Kysbudizlo 104
Kyschech 34
Kyscheh 34
Kyscheuchey 36
Kysebfilpus 69, 158
Kysepfilpus 69, 158
Kysfalud 27
Kysfenes 119, 158
Kysgorozlo 78
Kyshodos 193
Kyskapus 70–71, 119
Kyskereped 125
Kyskoronthal 49
Kyslengel 54
Kyslengeld 55
Kysmagyar 57–58
Kysmakua 109
Kysmaroth 82
KysMaroth 79
Kysnemethy 92
Kys Nemethy 92
Kysnempthy 87, 92

KysNempthy 87
Kysnempty 87, 92
KysNempty 87
Kysnemthy 92
Kysnepthi 96
Kysolazy 130
Kys Rede 195
Kyssepfilpus 69, 158
Kÿsthothÿ 173
Kystothy 173
Kÿstothÿ 173
Kysuarkon 199
Kysvarkun 199
Kyswarkon 199
Kyswarkun 200
Kyszekes 160
Kyusbuzyas 67, 190
Kywkuth 187
Kywlew 104
Kyzzekes 160
Laak 104
Lachlehota 155
Lada 106
Lamperdzaza 150
Lamperszaza 150
Lampertháza 150
Lamperthzaza 150
Lampertszásza 150
Lampertzaza 150
Lamperzazya 150
Lamprechtszasza 150
Lampretzaza 150
Landor 85
Landorlaka 85
Lanka 103
Lapaad 113
Lapsa 110
Lapsazecheud 110
Lapus 78
Latinam 130
Latina villa 129
Latina Villa 130–131
latina vílla 129
Lazloaranyan 193
Legean 54
Legeen 54
Legel 54
Legem 54
Legen 54
Legend 55
Legendi 55
Legenfalwa 56
Legyen 54
Lehota 106
Lekenche 113
Lekenczethw 113
Lempert Zaza 150
Lemperti 150
Lenged 55
Lengel 54–55
Lengeld 55
Lengeldy 55
Lengelfalva 56
Lengelfalwa 56
LengelJacabfolwa 56
Lengen 54
Lengend 55
Lengenfalua 56
lengenfalwa 56
Lengenfalwa 56
Lengenfalwai 56
Lengenfolua 56
Lengeyel 54
Lenghel 55
Lengyel 54–55
Lengyelfalva 56
Lengyelfalvi 56
Lengyeliacabfalva 56
Lengyeliacabfalwa 56
Likytowt 170
Liszkaolaszi 128
Lizkahulaza 128
Lizkaolaza 128
Lizka Olaza 128
Lizkaolazi 128
Lizkaolazy 128
Lizkaolozy 128
Lizka-olozy 128
Locano 189
loco fori Sicolorum 164
loco Fori Sicolorum 164
Lomperchzaza 150
Lompert 150
Lomperthzaz 150
Lomperthzaza 150
Lomperthzazya 150
Lompertzaza 150
Lompertzazya 150
Lomperzaza 150
Lompretzaza 150
Lompretzazya 150
Lompthzaza 150
Lopprechzaza 150
Lopprehtzaza 150
Lopprethzaza 150
Loppretzaza 150
Loprechzaza 149
Loprethzaza 149
Lopretzaza 149
Loprichzaza 149
Louasci 195
Louazscekul 162
Lowazzekel 162
Lugas 71, 120
Lugasd 71, 120
Lumperthzaza 150
Lunperthzaaza 150
Lunpperzaaz 150
Luppertzaza 150
Lupprechzaza 150
Lupprehtzaza 150
Lupprethzaza 150
Lupprhtzaza 149
Luprechtszasza 150
Luprechtzaza 149
Luprecht Zaza 149
Luprechzaza 149
Luprechzazya 149
Luprectzaza 149
Luprehthzaza 149
Luprehtzaza 149
Luprentzaza 150
Luprethzaza 149
Lupreth Zaza 149
Lupretzaza 149
Lupret Zaza 149
Lyskaolaza 128
Lyskaulaza 128
Lyskaulazi 128
Lyskavlaza 128
Lyukythouth 170
Lyzka 128
Lyzka Olasy 128
Lyzkaolaza 128
Lyzka Olazy 128
Lyzkaolazy 128
Lyzkoloza 128
Magadorph 61
Magar 58
Magarad 58–59
Magarad Lucasi 59
Magarbhws 67, 108
Magare 60
Magaregreg 63
Magarfalw 61, 204
Magarfratha 68

Magarmwra 72
Magarolaz 78, 127
Magar Petri 63
Magar Regun 73, 159
Magarrokolian 64
Magary 60
Magaryad 59
Magarzakaal 75, 159
Magarzeleste 75, 109
MagarZeleste 75
Magar Zeleste 75, 109
Magendorf 58
Mager 58
Magerad 59
Magerbyko 66, 117
Magere 60
Magerfalu 61
Magerfalw 61
Magerlak 61
Magerrazlauicha 73
Magerre 60
Magerzebeth 74, 192
Magharad 59
Maghyardezmer 68
Maghyarfratha 68
MaghyarFylpes 69
MaghyarGorbo 63
Maghyarkeczel 70
Maghyarpatha 72
Maghyar Rewd 74
Maghyarwalko 76
Magiar 58
Magiarad 59
Magiar Banabyke 64, 116
Magiarbarod 65, 116
Magiarbeel 65
Magiarbel 65
Magiarfalu 61
Magiarkapus 69, 71, 119
Magiar Raslavicha 73
Magiar Zeleste 75
Magierladan 63
Magor 58
Magorfalu 61
Magorfolu 61
Magÿarbogath 62
Magÿare 60
Magyar 58–59
Magyarad 59
Magyarapacha 64, 189
Magyarath 59
Magyarbanabiki 64
Magyar Banabyki 64
Magyarbanabyky 64
Magyarbanyabyky 64
Magyarbaran 65, 107
Magyarbarod 65
Magyarbarom 65
Magyarbeel 65
Magyarbel 65, 107
Magyarberekthe 65, 116
Magyarberethe 65
Magyarberethke 65
Magyarbews 67
Magyarbiko 66
Magyarbochard 66, 117
Magyarbolobar 66
Magyarbolyobaar 66, 190
Magyarbolyobar 66
Magyar-Boozfalwa 67, 117, 190
Magyarbos 66, 117
Magyarboz 66, 77, 117, 190
Magyar Bozfalwa 67, 117, 190
Magyarbuzias 67, 190
Magyarbuzyas 67
Magyarbykal 62
Magyar chahol 67
Magyarchergewd 62
Magyar-Chergewd 62
Magyarcsahol 67
Magyard 59
Magyardarna 67, 118
Magyardellew 67, 117
Magyar Dellew 67
Magyardesmer 68
Magyardezmer 68, 118
Magyardwd 62
Magyare 60
Magyaregreg 62–63
MagyarEgreg 62
Magyaregregh 63
MagyarEgregh 63
Magyaregres 68, 118
Magyar Egres 68
Magyarewles 62
Magyarfalu 61, 204
Magyar falusi 61
Magyarfalva 61
Magyarfalw 61, 204
Magyarfalwa 61
Magyar-Fellak 68, 118
Magyarfenes 77
Magyarffalwa 61
Magyarffylpes 69
Magyarfilpes 69, 158
Magyarfolu 61
Magyarfrata 68
Magyarfráta 68
Magyarfrath 68
Magyarfratha 68
Magyarfylpes 69
Magyar-Goroszló 78
Magyar Gorozlo 78
Magyargyowad 69, 191
MagyarGyurk 63
Magyar Gy[urk] 63
Magyarholaz 78, 127
Magyari 60
Magyar-Ilye 63
Magyarkaladua 63
Magyarkaldva 63
Magyarkalyan 69, 119
Magyarkallyan 69
Magyar Kalodwa 63
Magyarkanya 69, 133
Magyar Kanya 69
Magyarkara 70, 120
Magyarkaulyan 69
Magyarkecel 70
Magyarkeczel 70, 120
Magyarkege 70, 120
Magyarkekes 63
Magyarkewesd 71, 120
Magyar-Komjáth 71, 144
Magyarkomyath 71
Magyarkyskapus 70, 119
Magyar Kyskapws 70, 119
Magyarlaapos 78
Magyarlak 61
Magyarlapus 78
Magyarlugas 71, 121
Magyarmezev 79
Magyarmezew 79
Magyarmvra 72, 191
Magyarmwra 72
Magyarnadas 78
Magyar Nadasd 78
Magyarpalothka 72, 121
Magyarparthas 72, 191
Magyarpatha 72, 121
Magyarpeterd 73
Magyarpetherd 73
Magyar Petherd 73
Magyarphilippes 69
Magyarphilpes 69

Magyar Philpes 69
Magyarphylpes 69
Magyar R. 73, 191
Magyar Radna 73, 146
Magyarregen 73
MagyarRegen 74
Magyar Regen 74
Magÿar Regen 74
Magyarregun 73
Magyarremethe 74, 122
Magyar Rewd 74, 123
Magyarrokolyan 64
Magyar Sarmas 74
Magyar Sceleste 75
Magyarsebeth 74
Magyarsomzegh 74, 192
Magyarswk 77, 124
Magyar Swk 77
Magyartedreh 68, 118
Magyartelek 62
Magyarthelek 62
Magyar Tottfalw 64, 177
Magyar Unke 64
Magyaruyfalw 64
Magyarventer 76
Magyarwalko 76
Magyarwechel 76, 124
Magyarweczel 76
Magyary 60
Magyaryllek 69, 191
Magyarzagyw 74
Magyar Zagyw 74, 192
Magyarzanchal 31, 75, 123
Magyarzeben 74, 192
Magyar Zederyes 75, 123
Magyar Zeleste 75
Magyarzelesthe 75
Magyarzwk 77
Magyerolaz 78, 127
Magyharad 59
Maior Ceeg 125
Maioris Bobroch 193
Makua 109
Malembach 157
Maraalch 79
Marach 79
Maracz 79
Maralch 79
Marani 80
Maraulch 79
Maraut 80–81
Marchamagar 58
Marchamagyar 58
Marchamogyar 58
Marchan 81
Marchia 81
Marchmagar 58
Marczamagyar 58
Margelac 61
Maroch 79–80
Marocz 79
Marod 80
Marodh 80
Marolth 81
Marot 81
Maroth 79–82
Marothfalua 82
Marothfalwa 82
Marothi 80
Marothka 83
Marothlaka 83
Marothy 80
Marotz 79
Marouch 79–80, 82
Marouht 80
Marouth 80, 82
Marouthfalua 82
Marouthlaka 83
Marowcz 79
Marowth 80
Marthonlaka 83
Maryanolaz 78, 127
Mathamagyar 58
Mathias-Horwatha 41
Mathyas Horuatha 41
Mathyashorvatha 41
Mathyashorwatha 41
Matthias Horuata 41
Matthias Horuatha 41
Matthias-Horuatha 41
Matthias Horwatha 41
Matthÿas Horuatha 41
Mattias Horuata 41
Mattias Horuatha 41
Mattias Horwatha 41
Maurauch 79
Maurod 80
Mayer 58
Maygerkekus 63
Megere 60
Megerew 60
Megyere 60
Mehes 71, 121
Mehes hungaricalis 71, 121
Mehes Maioris 71, 121
Mehes Minoris 71, 121
Mehes volahalis 71, 121
Memege volachali 121
Memethy 98
Mendzenth 38, 181
Mesezylwas 126
Mezermen 29
Mezethelek 26
Mezewzylwas 126
Mezewzylwasa 126
Michazaz 151
Mickazya 151
Miglész 87
Miglis 87
Mikehaz 151
Mikezaza 151
Mikezazya 151
Mikliz 87
Mindscenth 38
Minor Ceeg 125
Minori Calou 194
Minori Talha 76, 133
Minor Lengyel 54
minor Magyarad 59
Mog[e]ri 58
Mogiorfolu 61
Mogioroi 60
Mogor 58
Mogore 60
Mogorey 60
Mogorfolu 61
Mogori 58, 60
Mogorod 59
Mogor Rokolan 64
Mogorteluk 61
Mogyorfolu 61
Mogyorod 59
Molnoszechew 110
Monostur 125
mons Judeorum 203
Monustur olachalis 125
Morac 82
Morag 81
Moral 81
Morath 80
Morba 83
Morchamagyar 58
Morchamogor 58
Morhoch 81
Moroch 79, 82
Moroczfalua 82

Moroczfalva 82
Moroczlakus 79
Morod 81–82
Morolth 82
Morost 80
Morot 80
Moroth 80–82
Moroti 80
Moroua 83
Morouch 80–81
Morout 80
Morouth 80–82
M(oro)uth 80
Morovth 80
Morowa 80
Morowd 80
Morswa 83
Morua 83
Moruch 80
Moruouth 80
Morusti 80
Moruth 80
Morva 83
Morwa 83
Moryanolaz 78, 127
Mura 72, 191
Mwellwmbach 157
Myglez 87
Mykazaz 151
Mykazaza 151
Mykehaza 151
Mykezaaz 151
Mykezaz 151
Mykezaza 151
Mykezazya 151
Mykezazÿa 151
Mÿkezazÿa 151
Mykliz 87
Myklosteke 185
Myklostelke 185
Myserfakazara 50
Naasfeu 176
Naasfew 176
Naaz 176
Nadas 78
Nadasd 78, 114
Nadas superior 78
Nadasthelke 78
Nadazthelek 114
Nadorfelde 84
Nadurfeyrwar 85
Nagbesenew 19
Nagbesenye 19, 23
Nagbezermen 29
Nag-Bezermen 29
Nag Bezermen 29
Nagbyko 66, 117
Nagchech 34
Nagcheh 34
Nagfilpus 158
Naggorozlo 78
Nagharanyan 193
Naghbarod 65, 116
Naghbesenw 22
Naghbesenyew 19
Naghbesenyo 19
Naghbezermen 29
Naghcheh 34
Naghkoronthal 49
Naghlengel 54
Nagh Nempthy 89
Nagholazy 130
Naghorozfalw 139
NaghOrozfalw 139
Nagh Orozfalw 140
Nagh Regen 74, 159
Nagh Theremi 126
Naghthothy 173
Naghtothy 173
Naghtothÿ 173
Naghzarand 195
Nagkapus 69
Nagklehota 106
Naglehota 106
Naglouaz 195
Nag Olasy 130
Nagolaz 127
Nagvagas 106
Nagzaz 151
Nagykapus 69
Nagymagyar 57, 59
Nagÿmagÿar 57, 59
Nagy-Németi 89
Nagy-Oroszi 136
Nanderalbensi 85
Nandirdi 83–84
Nandor 84–85
Nandoralba 85
Nandoralban 85
Nandoralbense 85
Nandoralbensem 85
Nandor Albensi 85
Nandoralbensis 85
Nandor Albensis 85
Nandord 85
Nándorfehérvár 85
Nandorfeirwar 85
Nandorfeld 84
Nandorfewlde 84
Nandorlaka 85
Nandortelke 85
Nandorthelek 85
Nandur 83–84
Nandurdi 84
Nandurfeiruar 85
Nandurfelde 84
Nandurfeulde 84
Nandurfeÿrwar 85
Nandurlaca 85
Nandurlaka 85
Nandurt 84
Nandurtou 83–84
Napraad 114
Necar 86
Neech 114
Negolasy 127
Nek 46
Nemchen 96, 101
Nemchich 96
Nemchyn 101
Nemcy 100
Nemczin 101
Nemdy 96, 99, 101
Nemege hungaricali 72, 121, 158
Nemege inferiori 72, 121, 158
Nemege saxonicali 72, 121, 158
Nemege superiori 121
Nemepti 96, 97
Nemepty 98
Nemesgargov 108
Nemet 89, 92
Nemetbaran 107
Nemetbel 107
Nemetfalu 102–103
Németfalu 104
Nemetfalua 91
Nemetfalva 105
Nemetfalw 104
Nemetfalwa 105
Nemetgargow 108
Nemetgorgow 108
Nemetgywrghfeld 105
Nemeth 89–90, 99
Németh 100

Nemeth Baka 107, 189
Nemethbaran 65, 107
Nemethbarand 65, 107
Nemethbarom 107
Nemethbel 65, 107
Nemethbews 108
NemethBews 108
Nemethbhws 67, 108
Nemetheghaz 98
Nemethet 105
Nemetheth 105
Nemethey 101
Nemethfalu 102–104
Nemethfalua 91, 103
Némethfalua 105
Nemethfalva 105
Nemethfalw 102–104
Nemethfalwa 98, 103–104
Némethfalwa 103
Nemethfedemes 105
Nemethfok 105
Nemethhet 105
Nemethheth 105
Nemethi 95, 98
Nemethkanyo 110
Nemethkutus 103
Nemeth Kutzig 106
Nemethkyhota 106
Nemethlada 106
Nemeth Lyhota 106
Nemethlyhotha 106
Nemethmakua 109
NemethMakua 109
Nemethmakwa 109
Nemethmezew 111
Nemethpah 110
Nemethpahy 109
Nemethparuba 106
Nemeth Pelseöcz 108
Nemethpelseuch 108
Nemethpelsewcz 108
Nemeth Pelsöcz 108
Nemethporuba 106
Nemethporupka 106
Nemethporwba 106
Nemethsceleste 108
Nemethselesthe 109
Nemethsok 105
Nemethvywar 106
Nemethwagas 106
Nemethwagasa 106
Nemethwywar 106
Nemethy 88–93, 95–101
Nemethÿ 93, 95
Némethy 93, 95, 100
Nemethyp--- 106
Nemethyzegh 100
Nemethzechewd 110
Nemethzelest 108
Nemethzeleste 75, 108
Nemeth Zeleste 108
Nemethzelesten 109
Nemeth Zelesthe 109
Nemethzuk 109, 192
Nemeti 90, 93, 95–99
Németi 89, 93, 97–101
Nemetizenthpeter 110
Nemetj 98
Német Lugas 106
Nemetmesew 111
Nemetpah 109
Nemet Pelseucz 108, 191
Nemetpelsewcz 108
Nemetsok 105
Németújvár 106
Nemetzecheud 110
Nemety 86, 88, 90–94, 96–99, 101
Nemety superiori 87
Nemeutvaras 105
Nemewthy 98
Nemhti 100
Nemige 72, 121, 158
Nemithy 97
Nemithÿ 95
Nemiti 95, 97–98, 100
Nemity 88, 93, 101
Nempci 95
Nempcii 99
(Nemp)cit 96
Nempcy 93
Nemphty 94, 97–98
Nemphy 93–94
Nemppty 92
Nempth 90
Nempthey 95
Nempthfalw 103
Nempthi 93, 95, 98, 101
Nempthy 88–91, 93–101
Nempthÿ 88, 95, 98
Nempthych 96
Nempthyn 101
Nempthyzenthjacab 99
Nempti 88–91, 93–101
Nemptiensis 93
Nemptij 93
Nemptj 95, 98
Nempty 88–102
Nemptysceg 100
Nemptyzeegh 100
Nemptyzegh 100
Nemptyzek 100
NemptyZenthiakaph 99
Nemteth 105
Nemtezeg 100
Nemthy 95, 98–99, 101
Nemthywara 101
Nemti 90, 92–95, 97, 99–101
Nemtý 93
Nemty 86, 88–89, 92–97, 99–101
Nemukgywrghfelde 105
Nemutfolu 102
Nemuth Zeleste 108
Nemuthfalu 103
Nemuthfalw 103
Nemuthsuc 105
Nemutkal 109
Nemutsuc 105
Nemythi 93
Nemythy 92
Nenchyn 101
Nendy 101
Nepdi 101
Nepti 92
Nepty 93
Neuthina 95
Neymthy 95
Nimethy 97
Nimpti 93, 98
Nimthi 95
Nimti 96–97, 99
Nimtii 93
Nogbezermen 29–30
Nogfilpus 158
Nogmakua 109
Nogolahfolu 112
Nogolasy 127
Nogolaz 127
Nogolazy 129
Nogpah 110
Nogphilpus 69
Nogthothy 173
Nogzaaz 151
Nogzas 151
Nogzaz 151

Nog-Zaz 151
Nogziluas 126
Nompus 97
Novo Pech 132
Novum forum Siculorum 165
nozpathy 144
Numchuny 96
Numpti 92
Numpty 92
Nyasyordo 176
Nymcech 96
Nymeth 96
Nymethy 97–98
Nymige 72, 158
Nymiti 98
Nymity 89, 93
Nymizi 99
Nympey 97
Nympthi 101
Nympthy 95, 97, 173
Nympti 91, 93–94, 96, 101, 173
Nympty 89, 93, 95–96, 173
Nymthy 89, 101
Nymti 89, 93
nymty 93
Nymty 93, 96
Nyres 157
Olaboz 67, 117, 190
Olachdezmer 118
Olachfratha 119
Olachi 111
Olachis 111
Olachkege 70, 120
Olachnadasd 114
Olachys de Wasarhel 116
Olaci 111, 128
Olacorum 111
Olafanes 118
Olafenes 118
Olaharcus 112
OlahBanabyke 116
Olah Banabyke 65, 116
Olah Banabyki 116
Olahbanabyky 116
Olahbanya 124
Olahbanyabyky 116
Olah Banyabyky 116
Olah Bare 112
Olah Baree 112
Olahbarod 65, 116
Olah Bedech 112
Olahberekthe 116
Olah Berend 113
Olahberethe 116
Olah Berethe 116
Olahberthe 65, 116
Olahbochard 66, 117
Olah Bos 117
Olahbrech 116
Olahbrethe 116
Olahbudak 125
Olah Budak 125
Olah Bykal 113
Olahbyko 66, 116
Olahceeg 125
Olahcemiklos 123
Olahchahol 125
Olah Chahol 125
Oláh Chahol 125
Olahchesthwe 113
Olahchezthwe 113
Oláh-Csaholy 67, 125
Olahdarna 67, 118
Olahdeda 113
Olahdellew 67, 117
Olah Dellew 117
Olahdesmer 118
Olahdezmer 118
Olah Dezmer 118
Olahegres 68, 118
Olaherkes 112
Olahfalu 111
Oláh-Fellak 68, 118
Olahfenes 118, 158
Olahffratha 119
Olahfrata 119
Oláhfráta 119
Olahfratha 119
Olahi de Solmus 115
Olahkalyan 69, 119
Olahkallyan 119
Olahkapus 70–71, 119
Olahkapws 119
Olah Kara 70, 120
Olahkaulyan 119
Olahkechel 70, 120
Olahkeczel 120
Olahkege 70, 120
Oláh-Kerepecz 125
Olahkewesd 71, 120
Olahkisbyko 66, 117
Olahkysbyko 66, 117
Olahkyskapus 119
Olah Kyskapws 71, 119
Olahlapathi 113
Olahlugas 71, 120
Olahmezew 126, 159
Olahmonosthor 125
Olahmonostor 125
OlahNadasd 114
Olah-Nadasd 114
Olah-Nádasd 114
Olah Naghbiko 66, 116
Olah-Naprad 114
olah naprad 114
Oláhnemege 72, 121, 158
Olahnercze 114
Olah-Nyires 114
Olahpalathka 121
Olahpalothka 72, 121
Olahpatha 72, 121
Olahpathaka 126
Olahpeen 122
Olahpen 122, 159
Olahpethe 114
Olahpetherd 122
Olah Petherd 122
Olahpyen 122
OlahRakos 114
Olah Rapolth 122, 182
Olahremethe 74, 115, 122
Olahrewd 122
Olah Rewd 74, 122
Olah Sarmas 123
Olahsolmos 115
Olahsolmus 115
Olahswk 77, 124
Olah Swk 124
Olahtedreh 68, 118
Olahteleek 111
Olahtelek 112
Olahteleke 112
Olahteluk 111
Olahteluke 112
Olahteluky 112
Olahteremi 126
Olahthelek 112
Olahtheleke 112
Olahtheleky 112
Olahtherebes 115
Olah Theremy 126
Olah Uzon 116
Olahvalko 76, 124
Olahventer 77
Olahwalko 124

Olahwechel 124
Olahweczel 76, 124
Olahzanchal 31, 75, 123
Olah Zederyes 75, 123
Olahzenkyral 115
Olah Zenthgyerg 115
Olahzenthgyergh 115
Olah Zenthmyklos 123
Olah Zenth Myklos 123, 159
Olah Zep Mezew 126, 159
Olahzwk 124
Olahzylwas 126
Olalapad 113
Olas 131
Olasci 129
Olasfalw 132
Olasi 128
Olassi 131
Olasy 129
Olaszfalu 132
Olaszfalua 132
Olaszi 128–130
Olaszy 128–129
Olaufernes 118
Olaz 127–128, 131
Olazfalu 132
Olazfalw 132
Olazffalw 132
Olazi 128–131
Olazij 129
Olazkanya 69, 133
Olaz Kanya 133
Olazlyzka 128
Olazmyhallakosa 133
Olazsulwo 132
Olazteleke 112
Olazteluk 133
olazy 129
Olazy 128–131
Olazÿ 129
Olezi 129
Ollasysponteleke 133
Olmagari 57
Olmagary 57
Olmager 57
Olmag(or) 57
Olnemet 86
Olnempty 86
Olnemyti 86
Oloscí 129
Oloscy 128, 130
Oloscý 129
Olosi 128–129
Olosorl 133
Oloz 128–129
Olozeghaz 131
Olozfalva 132
Olozi 128–130
olozy 129
Olozy 128–131
Olozyghaz 131
Olozyghoz 131
Olozzy 129
Olsoukechel 70, 120
Olsou Kechel 70, 120
Olugnemet 86
Omaroth 81
Orazfaya 139
Ordo 156, 176
Ordov 156
Ordow 156
Orisfalw 145
Orooz 137
Oros 134
Orosfalu 136
Orosy 134, 137–138
Orosz 135
Oroszapáti 144
Oroszfalu 140–141, 145
Oroszffalva 136
Oroszi 136
Orosz-Komjáth 71, 144
Oroszvár 143
Oroszváros 140
Oroszvég 140
Oroszy 136
Oroz 134–135, 137–138, 140
Orozapath 144
Orozapathy 144
Orozapati 144
Orozappy 144
Orozd 136
Orozfa 139
Orozfalu 140–142, 145
Oroz[falu] 141
Orozfalua 141
Orozfalva 142
Orozfalw 139–143, 145
Orozfalwa 142
Orozfaya 139
Orozffaya 139
Orozi 134, 137
Orozka 142
Orozkekzeg 140
Orozkomyath 144
Orozmezew 144
Orozpali 144
Orozpaly 144
Orozpauli 144
Orozphaya 139
Oroztelek 143
Orozthelek 143
Orozuar 143
Orozvig 140
Orozviz 145
Orozwar 143
Orozy 134–139, 143
Orozÿ 137
Orozzy 138
Orsci 136
Oruspaly 144
Orusuar 143
Oruzfalu 139–140
Oruzfalw 142
Oruzfalwa 141–142
Oruzfaya 138
Oruzmezeu 144
Oruzy 136, 138
Osarmas 74, 123
Othatha 76, 192
Othothy 172
Othoty 172
Ouzd 197–198
Ovzd 197
Owzd 197–198
Oza 198
Ozd 197–198
Ozdizentpeter 198
Ozdscenpeter 198
Ozdscenpetur 198
Ozdscenpet(ur) 198
Ozd Scentpeter 198
Paad 72, 159
Paah 110
Pacha 64, 189
Pad Hungaricam 72, 159
Pad Saxonicam 72, 159
Paganica 24
Paganika 24
Palan 56
Palatha 195
Palathka 72, 121
Palyan 57
Pancher- 34
Pangrachpalataya 195
Pangrach palataya 195

Papboz 67, 117, 190
Papfalva 27
Parasthzekel 162
Paraszekul 162
Paraszekulli 162
Parathzekel 162
Parazekuk 162
Parazekul 162
Parazthzekel 162
Parazthzekul 162
Paraztzekel 162
Paraztzekul 162
Partas 72, 191
parui de Zygan 31
Pathakolazy 129
Pauli 144
Pechener 20
Pechenyansky 22
Pechenye 22
Pechlend 187
Pechuaradiensis 132
Pechwarad 132
Pechwaradya 133
Pechynied 20
Peel 46
Pel 46
Pely 46
Pereznye 185
Peterd hungaricali 73, 122
Peterd hungaricalis 73
Peterd Vngaricali 73, 122
Peterd vngaricalis 73, 122
Peterd volachorum 73, 121
Peterd volahales 73, 122
Peterd Volahali 122
Peterd Volahalibus 73, 122
Peterd volahalis 122
Peterd Volahalium 122
Peterdy 73, 122
Peternemethy 102
Peter nemethy 102
Peter Nempty 102
Peternemuty 102
Pethe 114
Pethelaka 114
Petherd 73, 122
Petherd hungaricalis 73
Petherd wolahales 122
Pethetheluke 114
Pethleend 187
Pethurteluke 114
Pethynyed 20
Peturd 73, 122
Peturd Hasadaca 73
Pet[u]rmenti 101
Peturnemti 101
Peturnymiti 102
Petury 64
Peyn 159
Phah 110
Pincinaticorum villa 18
Pispukzekel 161
platea Bulgarorum 28
Poca 72, 121
Pogh 38
Polanfalwa 57
Polanfolua 57
Polanteluk 57
Polean 57
Polyak 57
Polyako 57
Polyan 56–57
Poprad 90, 152
Popradzaza 152
Porouna 187
Porozlow 187
Porzekel 161
P(ra)sona 185
Prouna 187
Prubka 106
Pukano 107, 189
Puklen 103
Pulan 56
Puruslou 187
Puztascentmihal 199
Puzthazylwas 126
Pwztha Egres 68, 118
Pwzthawzd 198
Pwzthazenth-Myhal 199
Pyen Olachicalis 122
Pyen Saxonicali 159
Pyspek Zekel 161
Qualiz 47
Querali 99
Quisuarkon 200
Raaczradna 73, 146
Rach 145
Rachfalua 146
Raczfalw 146
Raczkanysa 146
Rakus 114
Rani 52
Rapolt 122, 182
Razlauth 73, 191
Razlouiche 73, 191
Rechel 70, 120
Rede 195
Regis Curiam 19
Regun 74, 159
Remethe 74, 115, 122
Resenthelek 20
Revd 74, 123
Rewsdeorffchyn 140
Rewsdorffchin 140
Rewsdywrf 140
Rewsyndorff 141
Reysbach 140
Rokolan 188
Rokolyan 64
Romad 147
Roman 146–147
Romanfalu 147
Romanfalua 147
Romanfalva 147
Románfalva 147
Romanfalwa 147
Romanfeulde 147
Romanfolde 147
Romanpataka 148
Románpataka 148
Romanpathaca 148
Romanpathaka 148
Romantheleke 147
Romanwelge 148
Romanwelgh 148
Rozar 50
Rozkova 145
Rozkowa 145
Ruesdarf 140
Rumad 147
Ruman 147
Rumanfeuldy 147
Rumantheleke 147
Rusdorffchya 140
Rusdorffchÿn 140
Ruskova 145
Ruskowa 145
Rusocz 137
Rusolch 137
Rusolcz 137
Rus(s)olch 137
Ruszkolcz 141
Ruszschalk 140
Ruthenorum superiori 136
Ruzka 145
Ruzkova 145

Ruzkowa 145
Rws 140, 142
Rwschdorffchÿn 140
Rwsdorffgyn 140
Rwskowa 145
Rwssdorffchyn 140
Rwssdorffchÿn 140
Rwszdorff 140
Rwzdorffchen 140
Rwzdorffkyn 140
Rwzdorfken 140
Rwzka 145
Rwzko 145
Rysdorffgin 140
Saag 27, 202
Saagysidow 202
Sadan-Horuata 41
Sadan Horuata 41
Sadan-Horuatha 41
Sadan Horuatha 41
Sadanhorvatha 41
Sadanhorwatha 41
Safa 154
Sagh 203
Sagisidoud 202
Saionempthy 89
Saionemthy 89
Salgov 176
Saluas 126
Sancto Nycolao 164
Sancto Rege 163
Sándor-Németi 87
Sarmas 74, 123
Sarmas hungaricalis 74, 123
Sarmas Walahali 123
Sarmas walahalis 74, 123
Sas 155
Sasfa 154
Sasschebes 157
Sassebes 157
Sasskizs 157
Saswarasch 156
Saszwaras 156
Saszwarisch 156
Saszwarus 156
Sathmarnemethi 94
Saxoniauara 155
Saxoniawara 155
Sayonemety 89
Sayonempthy 89
Sayonempti 89
Sayonemthy 89
Sayonepthy 89
Sazd 153
Sazfa 154
Sazi 151
Sazwaras 155
Sazwarasch 156
Sazwaros 156
Sazwarusch 156
Scalla 187
S., castr. 204
Scecul 161
Sceekul 162
Scekel 162
Scekelhyd 165
Scekes 160
Scekul 161
Scekulwasarhel 164
Sceleste magyar 75
Scenthanduryaspaha 110
Scentkyraly 115
Scentmichal 199
Scepmezeu 126, 159
Scerechun 166
Scerechyn 166
Sceuden 76, 109
Schaazsechebez 157
Schekethwascharhel 164
Schida 202
Sciluas 126
Sclanica Vata 107, 189
Sclauonicam Bobrouch 193
Scygan 31
Sczazphilpes 158
Sebus 157
Sechi 35
Seckenmernemethi 94
Sekelfalwa 163
Sekelhid 165
Sekelvasarhel 164
Sekelwazarhel 165
Sentpeterfalua 110
Senye 104
Seomethy 89
Sepmezeu 159
Siculorum de Zentkyral 163
Sido 202
Sidou 202
Sidoud 203
Sidouuara 204
Sidov 202
Sidow 202
Sikach 60
S. Jacobo 99
S. Jacobo de Nemepti 99
S. Jacobo de Nemety 99
S. Jacobo de Nempti 99
S. Johanne 157
S. Nicolai 123, 159
Soap 148
Solmos volahicalis 115
Solmus 188
Solumus 115
Sombor 153
Sospathak 115
Souap 148
Sowaph 148
Soyonenthy 89
Sperdorfh 149
Stara 188
Stora 188
Stregench 110
Stregenchy Zenthpeter 110
Suap 148
Such 109, 192
Sueui 148
Suk 77, 124
Sumbur 153
superior Chey 38
superior Durugd 193
Superiori Gyogh 125
Superiori Némethy 87
Superiori Nempti 87
Superiori Zadz 153
superiori Zebes 187
Swap 148
Swapfalwa 148
Swaph 148
Sweui 148
Swk Sclavorum 109, 192
Syda 202
Sydo 202
Sÿdo 202
Sydod 203
Sydofeld 203
Sydofelde 203
Sydofeldy 203
Sydofeulde 203
Sydon 202
Sydopatak 61, 204
Sydopataka 204
Sydopathaka 204
Sydopothaka 204
Sydopothoka 204
Sydopotok 204

Sydoteulde 203
Sydou 202
Sydouar 203
Sydoud 203
Sydoufelde 203
Sydoupataka 61, 204
Sydoupotok 204
Sydouu 202
Sydov 202
Sydovar 203
Sydovár 204
Sydovi 202
Sydovpothok 61, 204
Sydow 202
Sydowar 204
Sydowar Varalya 204
Sydowfeld 203
Sydowfeulde 203
Sydowpotok 204
Sygan 31
Sygud 187
Sykach 60
Sykoch 60
Symisne 144
Szálakna 158
Szász 155
Szászova 154
Szaszpyen 159
Szasz-Pyen 159
Szasz-Sebes 157
Szásztelek 155
Szaszvaros 156
Szazsebes 157
Szazvaros 155
Sz.-Cseh 39
Székelyháza 163
Szekely Waszarhely 164
Szent Kyraly 163
Sz. Király 163
Szőgyén 76, 109
Takarlaka 168
Tala Latine 76, 133
Talia Minori 76, 133
Talya 76, 133
Tapli-Németfalu 105
Tarnokleurynchhaza 185
Tarnukleurenchhaza 185
Tartarija 167
Tatar 167
Tatarapatak 168
Tataraspatakfeo 168
Tatarfalua 167–168
Tatarfalva 168
Tatárfalva 167
Tatarfalwa 168
Tatarhaz 167
Tatarhaza 167
Tatarlak 168
Tatarlaka 168
Tataroshaza 168
Tatarrew 169
Tátártelek 168
Tatartelke 168
Tatártelke 168
Tatarteluke 168
Tatarza--- 168
Tathalas 186
Tatharlaka 168
Tatharos 168
Tati 172
Tazlarzallas 168
Telei 34
Temes 197
Terebes 115
Terek 196
Teremi 126
Tetruch 68, 118
Tetruh 68, 118
Teurek 196
Teutonicali Gargou 108
Tewrek 196
Thachalacha 168
Thala Mogor 76, 133
Thala Nogh 76, 133
Tharnukleurynchhaza 185
Thartaria 167
Thata 192
Thata hungaricale 76, 192
Thatarfalua 167
Thatarfalwa 167
Thatarhaza 167
Thatarrew 169
Thatarteluke 168
Thatartheluke 168
Thata slauonicale 76, 192
Thatharfalua 167
Thatharfalva 168
Thatharfalwa 167–168
Thatharlaka 168
Thatharrew 169
Thatharsallas 168
Thatharthelek 168
Thathyley 185
Thati 172
Themes 197
Therek 196
Theremy 126
Therkes 197
Therteleg 184
Thertelek 184
Thethewfalwa 180
Theutonicalis Wacyensis 107
Theutonica Sceuden 76, 109
Theutonicorum 92
Thewrek 196
Thewrewk 196
Thewrkews 197
Thewtum 90
Thodesd 180
Thohfalu 176
Thohselmes 188
Thohy 174
Thompamaroth 81
Thompa Maroth 81
Thooth 170
Thooth Boozfalwa 190
Thoskereky 195
Thot 171
Thotalmas 185
Thotbuzyas 67, 190
Thotchyrwgh 186
Thotehesd 180
Thotesd 180
Thotesdfalua 180
Thotest 180
Thotfalu 175–176, 178–180, 182
Thotfalw 170, 177–184, 186
Thotfalwa 182–183
Thotgargov 191
Thotgargow 191
Thoth 170
Thotharanyan 192
Thothaza 183
Thothberbencze 186
Thothbolyobaar 66, 190
Thothbolyobar 190
Thothboz 67, 117, 190
Thothcheregh 186
Thothchewregh 186
Thothderegd 193
Thothdewregd 193
Thothelek 184
Thotheleke 184
Thotheleky 184
Thothes 180

Thothesd 180
Thothfalu 175–180, 182
[T]hothfalu 178
Thothfalua 177
Thothfalva 180
Thothfalw 122, 166, 170, 175–183
Thothfalwa 166, 177–178, 182–183
Thothffalw 181
Thothgyowad 69, 191
Thoth-Gyowad 191
Thothi 172
Thothkakath 171
Thothkalanthelek 194
Thothkallo 194
Thothkorond 194
Thothkorondh 194
Thothlazlohaza 185
Thothlewrinczfeelde 185
Thothlewrynczfeldew 185
Thothmiclosteleke 185
Thothmiklostheleke 185
Thothmonostra 184
Thothmvra 72, 191
Thothmwra 191
Thothmyklosteleke 185
Thothmyklostelke 185
Thothodos 193
Thotholos 186
Thothparthas 72, 191
Thothpeterhaza 183
Thothprona 187
Thothraslauicha 191
Thothrede 195
Thoth Rede 195
Thoth Rokolyan 188
Thothsebeth 74, 191
Thothselmes 188
Thothsemyen 188
Thothsolmes 188
Thothsolmos 188
Thothsolmus 188
Thothsolumus 188
Thothsomzegfalua 74, 192
Thothstara 188
Thothtelek 184
Thoth Thatha 192
Thoththelek 184
Thoththeleke 184
Thoth Theleke 184
Thothvason 189
Thothvolgh 196
Thothwason 189
Thothwasun 189
Thothwereb 189
Thothy 172–174
Thothÿ 172
Thothyllek 69, 191
Thothzagyw 192
Thoth Zagyw 74, 192
Thoti 95, 171–174
Thotkallo 194
Thot Kallo 194
Thotkalocha 186
Thotkereke 195
Thotmezeu 195
Thotmyklosteleke 185
ThotRaslavicha 191
Thot Rede 195
Thotschelmes 188
Thotselmes 188
Thotsolmus 188
Thotsolumus 188
Thottelek 184
Thottheluk 184
Thotvolgh 196
Thot volgh 196
Thoty 95, 170, 172–174
Thotyzygeth 174
Thout 170
ThoutDamanyk 190
Thout Damanyk 190
Thoutfalu 175
Thoutfalua 175
Thoutgergeu 190
Thoutgergew 191
Thoutgorgow 190
Thouthewdna 188
Thouthfolua 176
Thouthpalteleke 185
Thouthsuk 192
Thouthuason 189
Thouthwelg 196
Thouthwelgh 196
Thouthy 172
Thouthÿ 172
Thouthyleys 185
Thoutteluk 184
Thouty 172–173
Thowfalu 176
Thowfalua 176
Thowtfalu 176
Thowtfalua 176
Thowtfolua 176
Thowthbaka 189
Thowthkallow 194
Thowthsolumus 188
Thowthwelgh 196
Thowtkallow 194
Thowtsolumus 188
Thoyth 173
Thurek 196
Thuthÿ 172
Thwreek 196
Thwrkester 197
Thwrwkmarthonfalwa 197
Thyrkendorff 197
Thyrkes 197
Toerckeschfalw 197
Toerkeschfalw 197
Tohán 112
Tohd 172
Tohou 112
Toldkallou 194
Tolt Gargo 191
Tontfolu 64, 177
Tootfalu 180
Tooty 172
Torckesch 197
Torkes 197
Torkesch 197
Torkes falw 197
Torkess falw 197
Tortelek 184
Tot 170–171
Tota 76, 192
Totchaak 186
Totchakan 193
Totfalu 176–179
Tótfalu 180–182
Totfalua 176
Tótfalud 177
Totfalva 182
Totfalw 177, 180
Totfalwa 176
Totfolu 175–177
Toth 170–171, 173
Tothalmas 186
Toth Almas 186
Tothapacha 64, 189
Tothaza 183
Tothbaka 189
Tothbeklend 187
Toth Berue 186
Toth Beruey 186

Toth Buzyas 67, 190
Tothchaak 186
Tothchakan 193
Tothchaky 186
Toth Chereg 186
Tothchynk 193
Tothchyregh 186
Tothd 170
Tothesth 180
Tothfalu 175–182, 186
Tóthfalu 146, 180–181
Tothfalua 177
Tothfaluw 175
Tothfalva 176
Tothfalw 176–182, 186
Tothfalwa 178, 183
Tothfolu 175–177
Toth Görgő 190
Tothi 95, 172–173
Toth Iles 185
Toth Izmány 194
Tothkallo 194
Tothkal[lo] 194
Tothkallow 194
Tothkekes 187
Tothkolyan 187
Tothlazlohaza 185
Tothlewrinchfelde 185
Tothlouaz 195
Tothmiclosteleke 185
Tothmiclosteleky 185
Tothmiklosteleke 185
Tothmwra 191
Tothmyklostelek 185
Tothmyklosteleke 185
Tothozkola 187
Tothpalotha 195
Tothpelsewcz 108, 191
Tothporozlo 187
Tothrada 195
Tothrakolyan 187
Toth Raslawycza 73, 191
Tothrazlauicha 191
Toth Reden 195
Tothrokolan 187
Tothrokolyan 187
Tothselmes 188
Tothsolmos 188
Tothsolmus 188
Tothsolumus 188
Tothsolymus 188
Tothsomzegh 74, 192
Tothtelek 184
Totholuk 184
Toththelek 185
[Toth]uason 189
Tothwadna 188
Tothwaras 192
Tothwasun 189
Toth-Wasun 189
Tothwelg 196
Tothy 95, 172–174
Tothÿ 95, 173
Tothzabraan 77, 192
Toth Zabraan 77, 192
Tothzarand 195
Toti 172–174
Tóti 173
Totizygeth 174
Totkallay 194
Totkallo 194
Totkallou 194
Tótlak 183
TotMiklosteleke 185
Tot Miklostelke 185
Totphalw 179
Tot rachlo 187
Tot rachlow 187
Totrokolyan 188
Totselmes 188
Totsolmes 188
Totsolmos 188
Tótsolymosi 188
Tottelek 184
Totthelek 184
Totthfalu 176
Tótvadna 188
Totvason 189
Totwelg 196
Totwelgew 196
Toty 171, 172, 173, 174
Toud 170
Tout 170
Toutfalu 176, 177
Toutfolu 175, 177
Toutfolua 175
Toutgergeu 190
Touth 170–172
Touthd 170
Toutheluk 184
Touthfalu 175
Touthfolu 175
Touthkallou 194
Touthkallow 194
Touthlak 175, 183
Touthsolyumus 188
Touthsuk 192
Touthvason 189
Touthvasun 189
Touthwelg 196
Touthwelgh 195
Touthy 173
Touti 172
Toutkallou 194
Toutteluk 184
Toutwasun 189
Touty 172–173
Tovth 170
Towth 174
Towthkallow 194
Towtkallo 194
Towtrokolan 187
Törkes 197
Törkesch 197
Törkeschfalw 197
Törkesfalw 197
Ttoutvasun 189
Tulohfalua 177
Turch 196
Turchfalua 197
Turcz 197
Turek 196
Turfalu 176
Turk 196
Turkesch 197
Turkester 197
Turku 196
Turuk 196
Tusempni 88
Tuthuelg 196
Tuti 172
Twkes 102
Twlges 203
Twrek 196
Twrkes 197
Twruk 196
Tykeresnyek 46
Tythewfalwa 180
Tythewffalwa 180
Ugachazaaz 151
Ugocha 152
uilla latina 129
Ujszasz 153
Új-Székely 163
Uloz 127
ungarice Sceuden 76

Urussy 137
Uruzapati 144
Úrvati 41
Úszfalva 198
Uzfalu 198
Uzfalva 198
Úzfalva 198
Uzfalwa 198
Vaciam 107
valachalis Kelesmezew 113
Vallendorff 130
Vandor 84
Varalyakege 70, 120
Varallya 132
Varchon 200
Varcund 201
Varkan 201
Varkon 200–201
Varkond 201
Várkony 200–201
Varkun 200–201
Varkund 201
vasarhel 165
Vasarhel 116
Vasun 189
Vduord 164
Vduorhel 164
Vechel 124
Vecil 76
Venter 77
villa Latina 129–130
Villa Latina 129
villam Sclauorum 175
villam Sclavonicalem 175
villa Olachalis 111
villa Rutenorum 140–141
villa Ruthenica 140
villa ruthenorum 139
villa Ruthenorum 141
villa Rutinorum 141
villa rutinorum superior 140
villa Sclauonicali 175
villa Sclauonicalis 175
Villa sclavonicalis 175
Villa Sclavorum 175
villa Sueui 148
Villa Svevi 148
villa Sweui 148
Villa Sweui 148
villa Teutonicalis 90
villa Theotonicalis 90
Vislas 152
Vjzaaz 153
Vlach 111
Vlachis 111
Vladesmir 68, 118
Vlasci 131
v. Latinorum 128
vlozfalu 131
Vlozyghaz 131
Vluosci 130
Vngarica v-e *Sceudem* 76, 109
Vngarice v-e *Sceudem* 76, 109
Vngaris de Sceuden 76
Voja 32
Volachbanabiki 116
Volachfratha 119
Volachi de Solmus 115
volahalis Zenthkyral 115
Volahaly Zaldobag 115
Volah Desmir 118
Volaherkis 112
Volaherkys 112
Volahfenes 119
Volahfratha 119
Volahgyog 125
Volahgyogh 125
Volahlekenche 113
Volahnadas 113
Volahnadasd 114
Volahsospatak 115
Volakalis Naprad 114
Voya 32
Vozfalua 199
Vozfolua 199
Vozfolwa 199
Vroz 136
Vroz-földe 142
Vrs 134
Vrsi 134
vrus 134
Vrus 134–136
Vrusci 143
Vruscy 136
Vrusi 134
Vruswar 143
Vrusyfaya 139
Vruz 134
Vruzapati 144
Vruzapaty 144
Vruzd 136
Vruzfaya 138
Vruzfolu 139–140
Vruzfolu superior 139
Vruzi 135–136, 138
Vruzteluk 143
Vruzuar 143
Vruzvar 143
Vruzwar 143
Vruzy 134–137
Vrws 134
Vrwzy 137
Vyfolu 102
Vyhydvarkon 200
Vykanyo teuthonicalis 110
Vynemeth 102
Vynemethy 102
Vyslas 152
Vytatha 76, 192
Vyuar 106
Vyzekel 163
Vz 197
Vzd 198
Vzdy 198
Vzfalua 198
Vzfolua 198
Vzhaza 199
Wacziensi Theotunicali 107
Wagas 106
Walabos 66, 117
Walahbudak 124
Walahbwdag 125
Walah Dezmer 118
Walendorff 130
Walko 76
Walko-Wngarica 76, 124
Wallendorf 130
Wallendorff 130
Wallindőrffer 130
Wamoschynk 193
Wanchya Remethe 122
Waradiensi 132
Waradinum 132
Waralyakege 70, 120
Warallyakege 70, 120
Waras 156
Wargon 201
Warkan 200
Warken 201
Warkogon 201
Warkon 200–201
Warkond 201
Warkun 200–201
Wa(r)kun 200
Warkund 200–201
Warkwn 200

Wasarusfalua 104
Wasarusfalw 104
Wasarwsfalu 104
Wasaszylwas 160
Waya 32
Wayda Bessenyew 19
Waydazylwas 126
Waydazylwasa 126
Wdwary 41
Weczelthew 76, 124
Winemeth 102
Wnnizi 134
Wodna 188
Wolah Chesthwe 113
Wolahchezthwe 113
Wolahdezmer 118
Wolahfratha 68, 119
Wolahkapus 119
Wolahzenmyklos 123
Wolko 76, 124
Wozfoluia 199
Wozfolva 199
Wozfolwa 199
Wrucz 134–135
Wruswar 143
Wrusy 134
Wruszfa 139
Wruz 134
Wruzd 136
Wruzfa 139
Wruzfaya 138
Wruzi 136–137
Wruzmezeu 144
Wruzteluk 143
Wruzthelek 143
Wruzwar 143
Wruzy 134, 137
Wrz 134
Ws 197
Wuzias 67, 190
Wyfalu 64
Wyfalw 108, 190
Wyhydvarkon 200
Wykanow 110
Wynemeth 102
Wynemethy 102
Wynemety 102
Wynempty 102
Wynschensdorf 175
Wythothfalw 183
Wythothy 172
Wythoty 173
Wyuaras 105
Wyzaz 153
Wyzazi 153
Wyzfalwa 198
Wyzzylwas 160
Wzd 198
wzdi 198
Wzdyzenthmyhal 199
Wzfalu 198
Wzfalua 198
Wzfalva 198
Wzfalwa 198
Wzthelek 197
Yaaz 46
Yliad 63
Yosiplapos 78
Yosyplapos 78
Zaad 153
Zaas 150
Zaasfenes 158
Zaasschebes 157
Zaassebes 157
Zaas Sebes 157
Zaaszyluas 160
Zaaz 150–153, 155
Zaazardo 156
Zaazberke 159
Zaazd 153
Zaazfenes 119, 158
Zaazfilpes 158
Zaazfylpes 158
Zaazgyznoyo 156
Zaazkyzd 157
Zaaz Kyzdi 157
Zaaznemege 72, 158
Zaaznyres 157
Zaazphilpes 69, 158
Zaazphylpes 158
Zaazregen 74, 159
ZaazRegen 159
Zaazsciluas 160
Zaaz Sebes 157
Zaazsyluas 160
Zaazwarus 156
Zaazzakal 75, 159
Zabraan Magyar 77, 192
Zabran 77, 192
Zabrod 95, 173
Zadz 153
Zakal 75, 159
Zakalosbiko 66, 117
Zakalosbyka 66, 117
Zakul 162
Zakulhid 165
Zalak 179–180
Zalathna 158
Zaldobachtheleke 115
Zaldobag 115
Zaldubachtheleke 115
Zanchal 31, 75, 123
Zanchalteluky 31, 75, 123
Zarand 195
Zasfalw 154
Zasfay 154
Zasfenes 158
Zas-Város 155
Zaszekees 160
Zaszschebes 157
Zaszsciluas 160
Zathahaza 180
Zathmar 94
Zathmarnemethy 94
Zathmarnemety 93
Zathmarnempthy 94
Zathmar Nempthy 94
Zathmarnemthy 94
Zathmarnemti 94
Zatmarnemjti 94
Zatmarnempti 93
Zatmar Nempti 94
Zatmarnempty 93
Zatmarnemty 93
Zattmar Nimpti 94
Zayonempthy 89
Zaz 150–153, 155
Zazberegh 160
Zazberek 160
Zaz Brete 159
Zazchanad 156
Zazchythaar 156
Zazciluas 160
Zazd 153
Zazdmonostora 154
Zazdysnoyou 156
Zazdyznayo 156
Zazdyzno Jo 156
Zazdyznotho 156
Zazdyznoyo 156
Zazebes 157
Zazebesz 157
Zazerkys 156
Zazfa 154
Zazfalu 151
Zazfalva 154

Zazfalw 151, 154
Zazfalwa 151–152
Zazfenes 158
Zazfewlpes 158
Zazffa 154
Zazffylpes 158
Zazfilpes 158
Zazfylpes 158
Zazhaza 154
Zaz Inferior 155
Zazkezd 157
Zazkezdy 157
Zazkizdi 157
Zazkylyefalwa 157
Zazkyzd 157
Zaz Kyzdi 157
Zazlehota 155
Zazlehotha 155
Zaz Monostora 154
Zaznyres 157
Zazpathak 160
Zazpen 122, 159
Zazphilpes 158
Zaz Philpes 158
Zazphÿlpes 158
Zazphyples 158
Zazsa 154
Zazscebes 157
Zazschesz 157
Zazsciluas 160
Zazscilvas 160
Zazsebes 157
Zazsombor 152
ZazSombor 152
Zaz-Sombor 152
Záz-Sombor 152
Zaz Superior 155
Zaztelek 155
Zazteluk 155
Zazth 153
Zazty 154
Zazuaras 156
Zazuaros 156
Zazvaras 155
Zazvaros 155
Zazvelgye 160
Zazwaras 155
Zazwaros 155
Zazwarus 155
Zazwelgye 160
Zazy 155
Zazzalathna 158
Zazzebess 157
Zazzekes 160
Zazzenmyklos 159
Zaz Zenth Iwan 157
Zaz Zenthmyklos 123, 159
Zaz Zep Mezew 126, 159
Zazzilvas 160
Zazzombor 152
Zazzwarus 155
Zazzyluas 160
Zcyluas 160
Zebet 74, 191
Zebeth 74, 191
Zebus 187
Zecheud 110
Zechi 35
Zeckel 162
Zeckelhid 165
Zecul 161–162
Zeculteleck 161
Zedryes 75, 123
Zeek 163
Zeekel Wasarheli 164
Zeekfalva 163
Zegan 31
Zekeiwassarhel 165
Zekel 161–163
Zekelay 165
Zekele 162
Zekelfalua 163
Zekelfalwa 163
Zekelhaza 163
Zekelhida 165
Zekelhyd 165
Zekelhyda 165
Zekeljo 165
Zekel Jo 165
Zekelkecheth 164
Zekell 162
Zekeloduarhel 164
Zekeltelek 161
Zekelthelek 161
Zekeltheleke 164
Zekeluasarhel 164
Zekelvasarhel 164
Zekel Vasarhely 164
Zekelwasarhel 164
Zekel-Wasarhel 165
Zekel Wasarhel 165
Zekelwassarhel 165
Zekelzeg 166
Zekelzenthkyral 163
Zekelzenth Kyral 163
ZekelzenthMijklos 164
Zekely 162
Zekelyhid 165
Zekelyhyd 165
Zekelyo 165
Zekelyvasarhely 164
Zekerberethe 160
Zekes 28, 160
Zekewlzek 166
Zekewlyo 165
Zekeyl 162
Zekhthelek 161
Zekul 161–162
Zekulay 165
Zekulhid 165
Zekulhida 165
Zekulhyd 165
Zekulhyda 165
Zekultelek 161
Zekulteluk 161
Zekulteluke 164
Zekultheluk 163
Zekultheluke 164
Zekuluasahel 164
Zekuluasarhel 164
Zekulwasarhel 164
Zekulzeg 166
Zekulzegh 166
Zekwl 161–162
Zeleste 75, 109
Zelesthe 75, 109
Zelychna 108, 190
Zemefalwa 187
Zemen 176
Zengurgy 115
Zenk 193
Zent-Andraspah 110
Zent Andraspah 109
Zenthgurgthelke 115
Zenthgyergh 27
Zenthlazlo 18
Zenthmyclos 27
Zenthmyhalfalwa 199
Zenthpeter 110
Zenthywan 157
Zentpeter 198
Zerb 166, 182
Zerbfalva 166, 182
Zerbfalwa 166
Zerechen 166–167
Zerechun 166

Zerechyn 166
Zereth 141
Zesa 35
Zethelchida 165
Zidohawasa 202
Zidoud 203
Zidow 202
Zigal 31
Zigan 31
Zigeth 174
Ziluas 160
Zoap 148
Zobodbaran 65, 107
Zobotbaran 65, 107
Zolganene 36
Zonchel 31, 75, 123
Zothmar 94
Zothmarnemeti 93
Zothmarnemety 93
Zothmarnempti 93
Zothomar 94
Zumbur 153
Zydo 202
Zydofelde 203
zygan 31
Zygan 31
Zsidó 202
Zsidóföld 203
Zsidófölde 203
Zsidóvár 204
---thi 97

Címszómutató

Aba 18
Abafalva 199
Ábeltelke 124
Ágnémeti 90
Ágota 53
Agtótja 177
Almagyar 57
Almagyari 57
Almás 185–186
Alnémet 86
Alnémeti 86
Alsóbajor 17
Alsóbánya 124
Alsóberéte 160
Alsóbós 77
Alsócég 125
Alsócsehi 36, 38
Alsóderna 67, 118
Alsódomanyik 108, 190
Al(só)dörögd 193
Alsóegres 68, 118
Alsófenes 77
Alsójász 45
Alsókalántelek 194
Alsókalántelke 194
Alsókarácsonytelke 141
Alsókecel 70, 120
Alsókegye 70, 120
Alsólehota 106
Alsónemegye 72, 121, 158
Alsónémeti 91, 86
Alsóoroszi 136–137
Alsópata 72, 121
Alsópeterd 73, 122
Alsórácfalu 146, 181
Al(só)szász 155
Alsószékely 162
Alsóteremi 126
Alsózsuk 77, 124
Alzsebes 187
Apáca 64, 189
Apáti 140, 144
Apátmarót 80
Apátmarótja 80
Apátúrmarótja 80
Aposaranyánd 192
Aracsa 105
Aranyád 193
Aranyán 192
Aranyánd 193
Ardó 156, 176
Ákikunfalu 52
Árkos 112, 156
Árpád 133
Avarfölde 17
Bajor 17
Baka 107, 189
Bakabánya 107, 189
Bánújfalu 64
Bánya 124
Bányabükk 65, 116
Bányabükke 65, 116
Bárán 65, 107
Barasdorf 65, 107
Báré 112
Báród 65, 116
Bátatótfalu 174
Bavarica 99
Bedecs 112
Bél 65, 107
Belsőzábrány 77, 192
Belszásznagyfölde 149
Berbence 186
Beregszász 150
Beregszásza 150
Berekböszörmény 29
Berektye 65, 116
Berend 113
Berény 46
Berényszállása 46
Beréte 160
Besenyő 17–26
Besenyőd 22, 25–26
Besenyődi 26
Besenyőegres 22
Besenyőegyház 26
Besenyőfalva 26
Besenyőfő 18
Besenyőfölde 26
Besenyőkfölde 26
Besenyőság 26
Besenyőszentgyörgy 27
Besenyőszentmiklós 27
Besenyősziget 27
Besenyőtelek 20, 26
Besenyőtelke 26
Besenyőtő 27
Bikal 62, 113
Bikó
Bikó 66, 117
Bitakunpéterfölde 53
Bobróc 193
Bocsárd 66, 117
Bogát 62
Bogorbesenyő 25
Boldogasszonypáha 110
Boldogasszonytelek 195
Boldogasszonytelke 195
Bolgár 27
Bolgárcsergőd 28
Bolgárfalu 28
Bolgárom 27
Bolgárszeg 28
Bolgárszékes 28
Bolyobár 66, 190
Bonckürő 104
Borpáh 110
Borsjakabfalva 31, 75, 123
Borsjakabháza 31, 75, 123
Borszékely 160
Bós 66, 77, 117
Bóz 67, 117, 190
Bős 67, 108
Böszörmény 29–30
Böszörményszancsal 30, 75, 123
Böszörménytelek 29–30
Böszörménytelke 29
Bród 62
Brosz 156
Budagd 125
Budak 125

Buziás 67, 190
Cég 125
Cenk 193
Cigánymiklósfalva 32
Csikánymiklósfalva 32
Cigány 31
Cigányfalva 32
Cigányvaja 32
Curia Regis 19
Csaholy 67
Csák 186
Csákány 193
Csanád 156
Csé 37
Cseh 32–37, 39
Csehfalu 38
Csehfő 39
Csehfölde 39
Csehhorvát 41
Csehi 33–39
Csehimindszent 38
Csehivölgyfő 35
Csehkereki 40
Csehő 38
Csehtelek 35, 37, 39
Csehtelke 35, 39
Csehvár 39
Csejtelek 39
Csételek 39
Csereg 186
Cserged 62
Csergőd 28
Csernyetelke 39
Csesztve 113
Csitár 156
Cső 37
Dánielcenke 193
Déda 113
Dellő 67, 117
Detre 68, 118
Dezmér 68, 118
Dezsőkáloz 48
Dezsőkáloza 48
Disznajó 156
Domanyik 108, 190
Dombó 180
Dondelckirchen 193
Dormánháza 25
Doroszlótótfalu 175
Dörögd 193
Draka 181
Dud 62
Egregy 63
Egres 22, 68, 118
Egyed 181
Egyedmonostora 181
Egyházasbárán 65, 107
Egyházascigány 31
Egyházasizmény 194
Egyházaskozár 50
Egyházasmagyar 57
Egyházasmagyari 57
Egyházasmarót 80
Egyházasmarótja 81
Egyházasoroszi 138
Egyházaspata 72, 121
Egyházasszecsőd 110
Egyházmarót 81
Engolaszi 131
Enyed 157
Érdnémetfalu 102
Esztergomszentanna 145
Fedémes 194
Felcsákány 193
Felkapusi 69–70, 119
Felkecel 70, 120
Fellak 68, 118
Felnádas 78
Felnémet 86, 90
Felnémeti 86, 89, 90–91, 99
Felpáh 110
Felsőbajor 17
Felsőberéte 160
Felsőbós 77
Felsőcsaholy 67, 125
Felsőcsehi 36, 38
Felsőderna 68, 118
Felsődomanyik 108, 190
Fel(ső)dörögd 193
Felsőegres 68, 118
Felsőfenes 77
Felsőgyógy 125
Felsőjász 45
Felsőkalántelke 194
Felsőkarácsonytelke 141
Felsőkegye 70, 120
Felsőkisnémeti 87
Felsőkorond 194
Felsőkozár 50
Felsőmagyar 57
Felsőnemegye 121
Felsőnémeti 87, 91
Felsőoláhcsaholy 125
Felsőoláhpeterd 73, 122
Felsőoroszfalu 139–140
Felsőoroszi 136
Felsőpalatka 72, 121
Felsőpata 73, 121
Felsőpeterd 73, 122
Felsőrácfalu 146, 181
Felsőszász 155
Felsőszászd 153
Felsőszékely 162
Felsőszeleste 75, 109
Felsőteremi 126
Felsőtótfalu 179
Felsőzsuk 77, 124
Felszász 151, 155
Feltót 170
Feltóti 170
Felventer 77
Felzsebes 187
Fenes 77, 119, 158
Fertés 20
Fogaras 111
Fráta 68, 119
Füzesoroszi 138
Füzi 187
Gárdonyszerecseny 166
Geregegyház 40
Giród 178
Gorbó 63, 113
Goroszló 78
Goroszlófalva 78
Görgő 108, 191
Görögmező 40
Gyerőmonostor 125
Gyerőmonostora 125
Gyógy 125
Györk 63
Háromkál 109
Hasadát 73, 122
Hausbreiten 20
Heidendorf 24
Heimháza 89
Hernádnémeti 91
Hét 105
Hodos 193
Hódos 193
Hollód 186
Horvát 40–44
Horváthegye 45
Horváti 40–44
Horvátka 44
Horvátkút 45
Horvátnémeti 92

Horvátony 45
Horvátpálháza 45
Hosszúfalu 188
Hosszúlovász 195
Hosszúlovászi 195
Hosszúolaszi 128
Hosszúpáh 110
Hosszútót 169
Hosszútóti 169
Ilvágy 48
Ilyaszásza 149
Illye 63
Illyefalva 63
Izmény 194
Izsépkapuja 177
Jakabfalva 56
Jánosfalva 130
Jász 45–46
Jászberény 46
Jászberényszállása 46
Jászfalu 46
Jászfalva 46
Jászi 45
Jászpél 46
Jeszenő 115
Józseflápos 78
Kács 25
Kajámló 164
Kakat 171
Kál 109
Kalán 194
Kalántelek 194
Kalántelke 194
Kálló 194
Kálmáncseh 33
Kálmáncsehi 33
Kálmánkirálycsehi 33
Kalocsa 186
Kalodva 63
Káloz 47
Kálozd 47
Kálozdi 47
Kálozfalva 48
Káloztelek 48
Káloztelke 48
Kályán 69, 119
Kanizsa 146
Kántorfölde 149
Kántorszász 149
Kánya 69, 133
Kányó 110
Kapinémetfalu 103
Kápolna 180
Kapus 69–70, 119
Kara 70, 120
Karad 70, 120
Karácsonytelke 141
Karicsa 181
Karolburg 143
Kecel 70, 120
Kecelalszeg 70
Kecset 164
Kegye 70, 120
Kéked 187
Kékegy 187
Kékes 63, 187, 199
Kékszeg 140
Kelemenespalotája 195
Kerc 113
Kerepecke 125
Kerhenburg 143
Kétkunfalu 52
Kézd 157
Király 99
Királyfiapáh 110
Királyizmény 194
Királytürkje 196
Kisbánya 124
Kisbáród 65, 116
Kisbesenyő 21, 23
Kisbogyiszló 104
Kisbolyobár 66, 190
Kisbóz 67, 117, 190
Kisbózfalva 67, 117, 190
Kisböszörmény 29
Kisbudak 125
Kisbuziás 67, 190
Kiscég 125
Kiscigány 31
Kiscseh 34
Kiscsehi 36
Kisdörögd 193
Kisebbfülpös 69, 158
Kisfalud 27
Kisfenes 119, 158
Kisgoroszló 78
Kishodos 193
Kiskálló 194
Kiskapus 70–71, 119
Kiskerepec 125
Kiskorontál 49
Kislengyel 54
Kislengyeld 55
Kismagyar 57–58
Kismagyarad 59
Kismákva 109
Kismarót 79, 82
Kisméhes 71, 121
Kisnémeti 87, 92, 96
Kisolaszi 130
Kisréde 195
Kisszékes 160
Kistálya 133
Kistálya 76
Kistótfalu 181
Kistóti 173
Kisvárkony 199–200
Kománfalva 53
Kománpataka 54
Kománszeg 54
Komját 71, 144
Komjáti 71, 144
Konca 160
Korond 194
Korontál 49
Kozár 49–50
Kozárd 50–51
Kozárdegyháza 50
Kozárvár 49
Kökényestótja 169
Kölesmező 113
Kölpény 51
Königshof 19
Kövesd 71, 120
Kövestóti 170
Középnémet 87
Középnémeti 88, 91
Középpeterd 73, 122
Középsőcsaholy 67
Középsőoláhpeterd 73, 122
Középsőradna 73, 146
Kun 51–52
Kunágota 53
Kuned 53
Kunfalu 52
Kunfalva 51–52
Kuni 52
Kunlehota 53
Kunlehotája 53
Kunóc 52
Kunszőlős 53
Kuntelke 53
Küllő 104
Külsőzábrány 77, 192
Kürő 104
Kürtösmagyar 58

Kürtösmagyari 58
Küssen 106
Lada 106
Ládony 63
Lak 104
Lakos 79
Lampert 150
Lampertháza 150
Lampertszász 150
Lampertszásza 150
Lanka 103
Lapád 113
Lápos 78
Lapsa 110
Lapsaszecsőd 110
Lászlóaranyán 193
Legyen 54
Lehota 53, 106
Lekence 113
Lekencető 113
Lengyel 54–55
Lengyeld 55
Lengyelfalva 56
Lengyeljakabfalva 56
Lengyend 55
Lengyendi 55
Likitót 170
Liszka 128
Liszkaolaszi 128
Lovász 195
Lovászi 195
Lovászszékely 162
Lugas 71, 106, 120
Lugasd 71, 120
Lukácsimagyarad 59
Luprechtszásza 149
Magendorf 58
Magyar 57–58
Magyarad 58–59
Magyarapáca 64, 189
Magyarbányabükke 64, 116
Magyarbárán 65, 107
Magyarbáród 65, 116
Magyarbél 65, 107
Magyarberektye 65, 116
Magyarbikal 62
Magyarbikó 66, 117
Magyarbocsárd 66, 117
Magyarbogát 62
Magyarbolyobár 66, 190
Magyarbós 66, 77, 117
Magyarbóz 66, 117, 190
Magyarbózfalva 66, 117, 190
Magyarbős 67, 108
Magyarbród 62
Magyarbuziás 67, 190
Magyarcsaholy 67
Magyarcserged 62
Magyardellő 67, 117
Magyarderna 67, 118
Magyardetre 68, 118
Magyardezmér 68, 118
Magyardud 62
Magyaré 60
Magyaregregy 62
Magyaregres 68, 118
Magyarej 60
Magyarfalu 60–61, 204
Magyarfalva 61
Magyarfáta 119
Magyarfellak 68, 118
Magyarfenes 77
Magyarfráta 68
Magyarfülpös 69, 158
Magyargorbó 63
Magyargoroszló 78
Magyargyovád 69, 191
Magyargyörk 63
Magyari 57–58, 60
Magyarillye 63
Magyarillyék 69, 191
Magyarkalodva 63
Magyarkályán 69, 119
Magyarkánya 69, 133
Magyarkapus 69, 71, 119
Magyarkara 70, 120
Magyarkecel 70, 120
Magyarkegye 70, 120
Magyarkékes 63
Magyarkiskapus 70, 119
Magyarkomját 71, 144
Magyarkövesd 71, 120
Magyarládony 63
Magyarlak 61
Magyarlápos 78
Magyarlugas 71, 121
Magyarméhes 71, 121
Magyarmező 79
Magyarmura 72, 191
Magyarnádas 78
Magyarnádasd 78
Magyarnemegye 72, 121, 158
Magyaroj 60
Magyarolasz 78, 127
Magyarpad 159
Magyarpad 72
Magyarpalatka 72, 121
Magyarpartos 72, 191
Magyarpata 72, 121
Magyarpeterd 73, 122
Magyarpetri 63
Magyarradna 73, 146
Magyarraszlavica 73, 191
Magyarrégen 73, 159
Magyarremete 74, 122
Magyarrokolány 64
Magyarrőd 74, 123
Magyarsármás 74, 123
Magyarsebed 74, 191
Magyarsomszeg 74, 192
Magyarszaggyú 74, 192
Magyarszakál 75, 159
Magyarszancsal 31, 75, 123
Magyarszederjes 75,
Magyarszeleste 75, 109
Magyarszőgyén 76, 109
Magyartálya 76, 133
Magyartata 76, 192
Magyartelek 61–62
Magyartótfalu 64, 177
Magyarújfalu 64
Magyarülés 62
Magyarünke 64
Magyarvalkó 76, 124
Magyarvecel 76, 124
Magyarventer 76
Magyarzábrány 77, 192
Magyarzsuk 77, 124
Mákva 109
Marcamagyar 58
Marjánolasz 78, 127
Maróc 79–80, 82
Maróclakos 79
Marót 80–82
Marótfalva 82
Maróti 80
Marótka? 83
Marótlaka 83
Martonlaka 83
Mátyáshorváta 41
Méhes 71, 121
Mezőkács 25
Mezőszilvás 126
Mezőszilvása 126
Mezőtelek 26
Miglész 87

Mikeház 151
Mikeháza 151
Mikeszász 151
Mikeszásza 151
Miklóstelke 185
Mindszent 38, 181
Mizserfakozára 50
Molnosszecsőd 110
Monostor 125
Morva 80, 83
Mura 72, 191
Mühlbach 157
Nádas 78
Nádasd 78, 114
Nádastelek 78, 114
Nagyaranyán 193
Nagybáród 65, 116
Nagybesenyő 19, 22–23
Nagybikó 66, 117
Nagybobróc 193
Nagyböszörmény 29–30
Nagycég 125
Nagycseh 34
Nagyfülpös 69, 158
Nagygoroszló 78
Nagykapus 69
Nagykorontál 49
Nagylehota 106
Nagylengyel 54
Nagylovász 195
Nagymagyar 57, 59
Nagymákva 109
Nagyméhes 71, 121
Nagynémeti 89
Nagyoláhfalu 112
Nagyolasz 127
Nagyolaszi 127, 129, 130
Nagyoroszfalu 139–140
Nagyoroszi 136
Nagypáh 110
Nagyrégen 74, 159
Nagyszász 151
Nagyszilvás 126
Nagytálya 76, 133
Nagyteremi 126
Nagytóti 173
Nagyvágás 106
Nagyzaránd 195
Nándor 83–85
Nándord 84–85
Nándordi 83
Nándorfehérvár 85
Nándorföld 84
Nándorfölde 84
Nándorlaka 85
Nándortelek 85
Nándortelke 85
Nándortó 84
Náprád 114
Nekar 86
Nemcsény 96, 101
Nemcsic 96
Nemegye 72, 121, 158
Német 86–87, 89–90, 92, 96, 99, 102
Németbaka 107, 189
Németbárán 65, 107
Németbáránd 65, 107
Németbél 65, 107
Németbős 67, 108
Németdomanyik 108, 190
Németegyház 98
Németfalu 90, 102–104
Németfalva 91, 98, 103–105
Németfödémes 105
Németgörgő 108, 191
Németgyörgyföld 105
Németgyörgyfölde 105
Némethét 105
Németi 86–92, 94–100, 102, 173
Németiszeg 100
Németiszentjakab 99
Németiszentpéter 110
Németivára 101
Németkál 109
Németkányó 110
Németkőszeg 106
Németkutas 103
Németlada 106
Németlehota 106
Németlugas 106
Németmákva 109
Németmező 111
Németpáh 109
Németpáhi 109
Németpelsőc 108, 191
Németporubka 106
Németsok 105
Németszecsőd 110
Németszeleste 75, 108
Németszőgyén 76, 109
Németújkányó 110
Németújvár 106
Németvác 107
Németvágás 106
Németvágása 106
Németváros 105
Németzsúk 109, 192
Nemti 100–101
Nyárs 176
Nyársardó 176
Nyársfő 176
Nyék 46
Nyérce 114
Nyíres 157
Oláh 111
Oláhárkos 112
Oláhbánya 124
Oláhbányabükke 65, 116
Oláhbáré 112
Oláhbáród 65, 116
Oláhbedecs 112
Oláhberektye 65, 116
Oláhberend 112
Oláhbikal 113
Oláhbikó 66, 116
Oláhbocsárd 66, 117
Oláhbós 66, 117
Oláhbóz 67, 117, 190
Oláhbudak 124
Oláhcég 125
Oláhcsaholy 67, 125
Oláhcsesztve 113
Oláhdéda 113
Oláhdellő 67, 117
Oláhderna 67, 118
Oláhdetre 68, 118
Oláhdezmér 68, 118
Oláhegres 68, 118
Oláhfalu 111–112
Oláhfellak 68, 118
Oláhfenes 118, 158
Oláhfráta 68, 119
Oláhgorbó 113
Oláhgyógy 125
Oláhi 111
Oláhkályán 69, 119
Oláhkapus 70–71, 119
Oláhkara 70, 120
Oláhkecel 70, 120
Oláhkegye 70, 120
Oláhkerc 113
Oláhkerepec 125
Oláhkisbikó 66, 116
Oláhkiskapus 71, 119

Oláhkölesmező 113
Oláhkövesd 71, 120
Oláhlapád 113
Oláhlapádi 113
Oláhlekence 113
Oláhlugas 71, 120
Oláhméhes 71, 121
Oláhmező 126, 159
Oláhmonostor 125
Oláhnádas 113
Oláhnádasd 114
Oláhnagybikó 66, 116
Oláhnáprád 114
Oláhnemegye 72, 121, 158
Oláhnyérce 114
Oláhnyíres 114
Oláhpalatka 72, 121
Oláhpata 72, 121
Oláhpataka 126
Oláhpete 114
Oláhpeterd 73, 121
Oláhpián 122, 159
Oláhrákos 114
Oláhrápolt 122, 182
Oláhremete 74, 115, 122
Oláhrőd 74, 122
Oláhsármás 74, 123
Oláhsolymos 115
Oláhsóspatak 115
Oláhszáldobágy 115
Oláhszancsal 31, 75, 123
Oláhszederjes 75, 123
Oláhszentgyörgy 115
Oláhszentkirály 115
Oláhszentmiklós 123, 159
Oláhszépmező 126, 159
Oláhszilvás 126
Oláhtelek 111
Oláhtelke 112
Oláhterebes 115
Oláhteremi 126
Oláhuzon 116
Oláhvalkó 76, 124
Oláhvásárhely 116
Oláhvecel 76, 124
Oláhventer 77
Oláhzsuk 77, 124
Olasz 78, 126–130
Olaszarl 133
Olaszárpád 133
Olaszegyház 131
Olaszfalu 129, 131–132
Olaszfalva 132
Olaszi 128–131
Olaszispántelke 133
Olaszkánya 69, 133
Olaszliszka 128
Olaszmihálylakosa 133
Olasztálya 76, 133
Olasztelek 133
Ómarót 81
Orosz 134–138, 140
Oroszapát 144
Oroszapáti 144
Oroszd 136
Oroszfa 139
Oroszfája 138
Oroszfalu 136, 139–143, 145
Oroszfalva 136, 141–142
Oroszfölde 142
Oroszi 134–139, 143
Oroszka 142
Oroszkékszeg 140
Oroszkomját 71–144
Oroszmező 144
Oroszpályi 144
Orosztelek 142–143
Oroszvár 143
Oroszváros 140
Oroszvég 140
Oroszvíz 145
Ósármás 74, 123
Oszkola 187
Ótata 76, 192
Ótóti 172
Ózd 197–198
Örmény 28, 145
Örményszékes 28
Pad 72, 159
Páh 110
Palatka 72, 121
Palota 195
Pályi 144
Páncélcseh 34
Papbóz 67, 117, 190
Papfalva 27
Parasznya 185
Parasztszékely 162
Partos 72, 191
Pata 72, 121
Patakolaszi 129
Pecsenye 22
Pecsenyéd 20
Pécsvárad 132
Pécsváradja 133
Peklén 103
Peklend 187
Pél 46
Pete 114
Petelaka 114
Peterd 73, 122
Peterdi 73, 122
Peterdhasadáta 73
Péternémeti 101
Petetelke 114
Petri 64
Peturtelke 114
Pián 159
Pol(y)án(y) 57
Pol(y)án(y)falva 57
Pol(y)án(y)telek 57
Polány 56
Polyák 57
Pongrácpalotája 195
Poprád 90, 152
Poprádszásza 152
Poroszló 187
Pórszékely 161
Porubka 106
Poty 38
Próna 187
Pukano 107, 189
Pusztaegres 68, 118
Pusztaszentmihály 199
Pusztaszilvás 126
Pusztaúzd 198
Püspökszékely 161
Rác 145
Rácfalu 146
Rácfalva 146
Ráckanizsa 146
Rácradna 73, 146
Radna 146
Rákos 114
Rápolt 122, 182
Raszlavica 73, 191
Raszlóc 73, 191
Réde 195
Régen 74, 159
Remete 74, 115, 122
Reussdörfchen 140
Rokolány 64, 188
Román 146–147
Románd? 147
Románfalu 147
Románfalva 147

Románfölde 147
Románpataka 148
Románтelke 147
Románvölgy 148
Románvölgye 148
Rőd 123
Rőd 74
Rusz 140, 142
Ruszka 145
Ruszkóc 141
Ruszkova 145
Ruszóc 137
Ság 27, 202
Ságizsidód 202
Sajónémeti 89
Salgó 176
Sándornémeti 87
Sármás 74, 123
Sebed 74, 191
Sebes 157
Semesnye 144
Semjén 188
Sénye 104
Sikác 60
Solymos 115, 188
Sóspatak 115
Sperndorf 149
Stregench 110
Stregenchiszentpéter 110
Sváb 148
Svábfalva 148
Szászdi 154
Szászdmonostora 154
Szászmonostora 154
Szabadbárán 65, 107
Szakál 75, 159
Szakállasbikó 66, 117
Száldobágy 115
Száldobágytelke 115
Szancsal 31, 75, 123
Szancsaltelke 31, 75, 123
Szász 149–153, 155
Szászardó 156
Szászárkos 156
Szászberek 160
Szászberéte 159
Szászcsanád 156
Szászcsitár 156
Szászd 153
Szászdisznajó 156
Szászenyed 157
Szászfa 154
Szászfalu 151, 154
Szászfalva 151, 154
Szászfenes 119, 158
Szászfülpös 69, 158
Szászháza 154
Szászi 151, 155
Szászkézd 157
Szászkézdi 157
Szászkillyefalva 157
Szászlehota 155
Szásznemegye 72, 121, 158
Szásznyíres 157
Szászova 154
Szászpad 72, 159
Szászpatak 160
Szászpián 122, 159
Szászrégen 74, 159
Szászsebes 157
Szászszakál 75, 159
Szászszékes 160
Szászszentiván 157
Szászszentmiklós 123, 159
Szászszépmező 126, 159
Szászszilvás 160
Szásztelek 155
Szászvára 155
Szászváros 155
Szászvölgye 160
Szászzalatna 157
Szászzsombor 152
Szatmár 94
Szatmárnémeti 93
Szecsőd 110
Szederjes 123
Szederjes 75
Szék 163
Székely 161–163
Székelyáj 165
Székelyfalva 163
Székelyháza 163
Székelyhíd 165
Székelyhida 165
Székelyjó 165
Székelykecset 164
Székelyszeg 166
Székelyszentkirály 163
Székelyszentmiklós 164
Székelytelek 161, 163
Székelytelke 163–164
Székelyudvarhely 164
Székelyvásárhely 164
Szekérberéte 160
Székes 28, 160
Székfalva 163
Szeleste 75, 109
Szelicsna 108, 190
Szemefalva 187
Szemeny 177
Szentandráspáh 110
Szentandráspáha 110
Szentanna 145
Szentgyörgy 27, 115
Szentgyörgytelke 115
Szentiván 157
Szentjakab 99
Szentkirály 115, 163
Szentlászló 18
Szentmihály 199
Szentmihályfalva 199
Szentmiklós 27, 123, 159, 164
Szentpéter 110, 198
Szentpéterfalva 110
Szépmező 126, 159
Szerb 166, 182
Szerbfalva 166, 182
Szerecseny 166–167
Szeret 141
Sziget 174
Szilágycseh 39
Szilvás 126, 160
Szolganépe 36
Szőgyén 76, 109
Szőlős 53
Sztára 188
Tálya 76, 133
Taplinémetfalu 105
Tárnoklőrincháza 185
Tata 76, 192
Tatár 167
Tatárfalva 167–168
Tatárház 167
Tatárháza 167
Tatárlak 168
Tatárlaka 168
Tatáros 168
Tatárosháza 168
Tatárospatakfő 168
Tatárpatak 168
Tatárrév 169
Tatárszállás 168
Tatártelek 168
Tatártelke 168
Temes 197
Terebes 115

Teremi 126
Tohán 112
Tompamarót 81
Tót 169–170, 171, 172, 173, 177
Tótalmás 185–186
Tótapáca 64, 189
Tótaranyán 192
Tótbaka 107, 189
Tótberbence 186
Tótbobróc 193
Tótbolyobár 66, 189
Tótbóz 67, 117, 190
Tótbörvely 186
Tótbuziás 67, 190
Tótcenk 193
Tótcsák 186
Tótcsákány 193
Tótcsereg 186
Tótd 170
Tótdomanyik 108, 190
Tótdörögd 193
Totes 180
Totesd 180
Totesdfalva 180
Tótfalu 64, 122, 146, 166, 170, 175–184, 186
Tótfalva 166, 175–178, 180, 182–183
Tótgörgő 108, 190
Tótgyovád 69, 191
Tótháza 183
Tóthodos 193
Tóthollós 186
Tóti 95, 169–174
Tótillyék 69, 191
Tótisziget 174
Tótizmény 194
Tótkakat 171
Tótkalántelek 194
Tótkálló 194
Tótkalocsa 186
Tótkékes 187
Tótkereke 195
Tótkorond 194
Tótlak 175, 183
Tótlászlóháza 185
Tótlovász 195
Tótlőrincfölde 185
Tótmező 195
Tótmiklóstelek 185
Tótmiklóstelke 185
Tótmonostora 183
Tótmura 72, 191
Tótoszkola 187
Tótpalota 195
Tótpáltelke 185
Tótpartos 72, 191
Tótpeklend 187
Tótpelsőc 108, 191
Tótpéterháza 183
Tótporoszló 187
Tótpróna 187
Tótracló 187
Tótraszlavica 73, 191
Tótréde 195
Tótrokolán 187
Tótsebed 74, 191
Tótselymes 188
Tótsemjén 188
Tótsolymos 188
Tótsomszeg 74, 192
Tótsomszegfalva 74, 192
Tótszaggyú 74, 192
Tótsztára 188
Tóttata 76, 192
Tóttelek 184
Tótteleki 184
Tóttelke 184
Tótülés 185
Tótvadna 188
Tótváros 192
Tótvázsony 189
Tótvereb 189
Tótvölgy 195
Tótzábrány 77, 192
Tótzaránd 195
Tótzsúk 109, 192
Tölgyes 203
Török 196
Törökmártonfalva 197
Turkendorff 197
Turkester 197
Tükrösnyék 46
Türk 196–197
Türkfalva 197
Türkös 197
Türkösfalu 197
Udvard 164
Udvarhely 164
Ugocsa 152
Ugocsaszász 151
Ugocsaszásza 151
Újfalu 64, 102, 108, 190
Újhídvárkony 200
Újkányó 110
Újnémet 102
Újnémeti 102
Újpécs 132
Újszász 153
Újszékely 163
Újszékelyvásárhely 165
Újtata 76, 192
Újtótfalu 183
Újtóti 172
Újvár 106
Újváros 105
Úz 197
Úzd 198
Úzdiszentmihály 199
Úzdiszentpéter 198
Úzdszentpéter 198
Úzfalu 198
Úzfalva 198–199
Úzháza 199
Úztelek 197
Ünke 64
Vác 107
Vadna 188
Vágás 106
Vaja 32
Vajdabesenyő 19
Vajdaszilvás 126
Vajdaszilvása 126
Valkó 76, 124
Vámoscenk 193
Váncsaremete 122
Várad 132
Váralja 132
Váraljakegye 70, 120
Várkond 200–201
Várkony 200–201
Város 156
Vásárhely 116, 165
Vásárosfalu 104
Vásárosfalva 104
Vasasszilvás 160
Vázsony 189
Vecel 76, 124
Veceltő 76, 124
Venter 76
Vereb 189
villa Paganica 24
Vízszilvás 160
Wallendorf 130
Wynschensdorf 175

Zábrány 77, 192
Zábrod 95, 173
Zalak 180
Zalatna 158
Zaránd 195
Zataháza 180
Zsadányhorváta 41
Zsebes 187
Zsidó 202, 204
Zsidód 202–203
Zsidóföld 203
Zsidófölde 203
Zsidóhavasa 202
Zsidópatak 61, 204
Zsidópataka 61, 204
Zsidóvár 203–204
Zsidóvára 204
Zsidóvárváralja 204
Zsombor 152
Zsúk 109, 192
Zsuk 124, 77

Irodalom

Adatok = KRISTÓ GYULA–MAKK FERENC–SZEGFŰ LÁSZLÓ, *Adatok „korai" helyneveink ismeretéhez. I.* Acta Historica XLIV. Szeged, 1973.

AnjouOklt. = *Anjou-kori oklevéltár. Documenta Res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustranta.* Szerk. KRISTÓ GYULA. Bp.,–Szeged. 1990–.

AO. = *Anjoukori okmánytár. Codex diplom. Hungaricus Andegavensis. I–VI.* Szerk. NAGY IMRE. Bp., 1878–1891. VII. Szerk. TASNÁDI NAGY GYULA. Bp., 1920.

ÁÚO. = *Árpádkori új okmánytár I–XII.* Közzé teszi WENZEL GUSZTÁV. Pest (később Bp.), 1860–1874.

Bakács = BAKÁCS ISTVÁN, *Hont vármegye Mohács előtt.* Bp., 1971.

Balassa = A Balassa család levéltára 1193–1526. FEKETE NAGY ANTAL kézirata alapján sajtó alá rendezte és szerkesztette BORSA IVÁN. Bp., 1990.

Balázs = BALÁZS ÉVA, *Kolozs megye kialakulása.* Bp., 1939.

Bánffy = *Oklevéltár a Tomaj nemzetségbeli losonczy Bánffy család történetéhez I–II.* Szerk. VARJÚ ELEMÉR–IVÁNYI BÉLA. Bp., 1908–1928.

Bátky = BÁTKY ZSIGMOND, Nándorfehérvár: *MNy.* 33 (1917): 233–5.

Bélay = BÉLAY VILMOS, *Máramaros megye társadalma és nemzetiségei.* Bp., 1943.

BENKŐ 1999 = BENKŐ LORÁND, Barangolások egy ómagyar tulajdonnév körül: *MNy.* 95: 25–40.

BMFN. = *Baranya megye földrajzi nevei I–II.* Szerk. PESTI JÁNOS. Pécs, 1982–1983.

BorsOkl. = SUGÁR ISTVÁN, *Borsodi oklevelek a Heves Megyei Levéltárban. 1245–1521.* Miskolc, 1980.

Bunyitay = BUNYITAY VINCE, *A váradi püspökség története alapításától a jelenkorig I–III.* Nagyvárad, 1883–1884.

ComBachBodr. = NEHRING, KARL, *Comitatus Bachiensis et Bodrogiensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 2. München, 1974.

ComBars. = NEHRING, KARL, *Comitatus Barsiensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 4. München, 1975.

ComBeregh. = HELLER, GEORG, *Comitatus Bereghiensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 15. München, 1983.

ComBih. = HELLER, GEORG, *Comitatus Bihariensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 20. München, 1986.

ComHont. = NEHRING, KARL, *Comitatus Hontensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 9. München, 1978.
ComSirm. = HELLER, GEORG–NEHRING, KARL, *Comitatus Sirmiensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 1. München, 1973.
ComSzath. = HELLER, GEORG, *Comitatus Szathmariensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 14. München, 1981.
ComUg. = HELLER, GEORG, *Comitatus Marmarosiensis, Comitatus Ugocsiensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 18. München, 1985.
ComUng. = HELLER, GEORG, *Comitatus Unghensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 17. München, 1984.
ComVer. = HELLER, GEORG, *Comitatus Veroecensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 6. München, 1976.
ComZagrab. = HELLER, GEORG, *Comitatus Zagrabiensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band. 11/1., 11/2. München, 1980.
ComZempl. = HELLER, GEORG, *Comitatus Zempliniensis.* Die historischen Ortsnamen von Ungarn. Band 13. München, 1981.
Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában I–III., V.* Bp., 1890–1913. *IV.* FEKETE NAGY ANTAL. Bp., 1941.
Csáky = *Oklevéltár a gróf Csáky család történetéhez I/1–2. A körösszegi és adorjáni gróf Csáky család története. I.* Oklevéltár. Bp., 1919.
DHA. = *Diplomata Hungariae Antiquissima I. 1000–1131.* Edendo operi praefuit GEORGIUS GYÖRFFY. Bp., 1992.
EH. = SZABÓ M. ATTILA, *Erdély, Bánság és Partium történeti és közigazgatási helységnévtára I–II.* Csíkszereda, 2003.
F. = *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis I–XI.* Studio et opera GEORGII FEJÉR. Budae, 1829–1844.
Fekete Nagy = FEKETE NAGY ANTAL, *A Szepesség területi és társadalmi kialakulása.* Bp., 1934.
FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára I–II.* Negyedik, bővített és javított kiadás. Bp., 1988.
Gy. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza I–IV.* Bp., 1963–1998.
Gyárfás = GYÁRFÁS ISTVÁN, *A jász-kunok története. I–II.* Kecskemét, 1870–1873. *III.* Szolnok, 1883. *IV.* Bp., 1885.
GYÖRFFY 1977 = GYÖRFFY GYÖRGY, *István király és műve.* Bp.
GYÖRFFY I. 1915/1942 = GYÖRFFY ISTVÁN, Dél Bihar népesedési és nemzetiségi viszonyai negyedfélszáz év óta. In: *Magyar nép – magyar föld.* Bp. 359–392.
H. = *Hazai okmánytár I–V.* Kiadják: NAGY IMRE–PAUR IVÁN–RÁTH KÁROLY–VÉGHELY DEZSŐ. Győr, 1865–1873. *VI–VIII.* Kiadják: IPOLYI ARNOLD–NAGY IMRE–VÉGHELY DEZSŐ. Bp., 1876–1891.

Haan = HAAN LAJOS, *Békés vármegye hajdana. I–II.* Pest, 1870–1877.
HMFN. = *Heves megye földrajzi nevei. I. Az Egri járás.* VÉGH JÓZSEF irányításával pedagógusok, középiskolai tanulók, más önkéntes munkatársak segítségével gyűjtötte és közzétette PELLE BÉLÁNÉ. Szerk. PAPP LÁSZLÓ és VÉGH JÓZSEF. MNyTK. 125. sz. Bp., 1970.
HOFFMANN 2010 = HOFFMANN ISTVÁN, *A Tihanyi alapítólevél mint helynévtörténeti forrás.* Debrecen.
HOkl. = *Hazai Oklevéltár. 1234–1536.* Szerk. NAGY IMRE–DEÁK FARKAS–NAGY GYULA. Bp., 1879.
Iczkovits = ICZKOVITS EMMA, *Az erdélyi Fehér megye a középkorban.* Bp., 1939.
J. = JAKÓ ZSIGMOND, *Bihar megye a török pusztítás előtt.* Település- és Népiségtörténeti Értekezések 5. Bp., 1940.
Kádár = KÁDÁR JÓZSEF, *Szolnok-Doboka vármegye monographiája.* Közreműködött TAGÁNYI KÁROLY, RÉTHY LÁSZLÓ, POKOLY JÓZSEF. Deés, 1901–1905.
Kállay = *A nagykállói Kállay-család levéltára I–II.* A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság Kiadványai 1–2. Bp., 1943.
Károlyi = *A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára I–V. Codex Diplomaticus comitum Károlyi de Nagy-Károly.* Sajtó alá rendezi GÉRESI KÁLMÁN. Bp., 1882–1897.
KISS GÁBOR–ZÁGORHIDI CZIGÁNY BALÁZS (2006), Egy mikrotáj történeti helynévanyaga. Vasvár keleti határa az Árpád-korban. In: *Helynévtörténeti tanulmányok 2.* Szerk. HOFFMANN ISTVÁN–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 2006. 129–57.
KISS LAJOS (1997), Erdély vízneveinek rétegződése. In: *Honfoglalás és nyelvészet.* Szerk. KOVÁCS LÁSZLÓ–VESZPRÉMY LÁSZLÓ. Bp., 199–210. Újraközlése: *Történeti vizsgálatok a földrajzi nevek körében.* Piliscsaba, 1999. 149–59.
KMFN. = *Komárom megye földrajzi nevei.* Szerk. BALOGH LAJOS és ÖRDÖG FERENC. Tudományos irányító ÖRDÖG FERENC és VÉGH JÓZSEF. MNyTK. 169. sz. Bp., 1985.
KNIEZSA ISTVÁN (1943), Keletmagyarország helynevei. In: *Magyarok és románok. I–II.* Szerk. DEÉR JÓZSEF–GÁLDI LÁSZLÓ. Bp., 1943. I, 111–313.
Kovachich = KOVACHICH, MARTINVS GEORGIVS, *Formvlae solennes styli in cancellaria, cvriaqve regvm, foris minoribvs, ac locis credibilibvs, avthenticisqve regni Hvngariae olim vsitati.* Pesthini, 1799.
Körösmegye = CSÁNKI DEZSŐ, *Körösmegye a XV-ik században.* Értekezések a történelmi tudományok köréből. XV. kötet 12. szám. Bp., 1893.
Krassó = PESTY FRIGYES, *Krassó vármegye története. I–IV.* Bp., 1881–1885.
Lelkes = *Magyar helységnév-azonosító szótár.* Szerk. LELKES GYÖRGY. Második, bővített és javított kiadás. Baja, 1998.
Maksai = MAKSAI FERENC, *A középkori Szatmár megye.* Bp., 1940.

Mező 1996 = MEZŐ ANDRÁS, *A templomcím a magyar helységnevekben. 11–15. század.* METEM Könyvek 15. Bp.
Mező 2003 = MEZŐ ANDRÁS, *Patrocíniumok a középkori Magyarországon.* Bp.
Mező–Németh = MEZŐ ANDRÁS–NÉMETH PÉTER, *Szabolcs-Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára.* Nyíregyháza, 1972.
Milleker = MILLEKER BÓDOG, *Délmagyarország középkori földrajza.* Temesvár, 1915.
MVV = *Magyarország vármegyéi és városai. (Magyarország monográfiája.)* Szerk. SZIKLAY JÁNOS és BOROVSZKY SAMU. Bp., 1896–1914.
Németh 1997 = NÉMETH PÉTER, *A középkori Szabolcs megye települései.* Nyíregyháza.
Németh 2008 = NÉMETH PÉTER, *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig.* Nyíregyháza.
Orbán = ORBÁN BALÁZS, *A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népismei szempontból. I–VI.* Pest, 1868–Bp., 1873.
Ortvay = OTRVAY TIVADAR, *Magyarország egyházi földleirása a XIV. század elején a pápai tizedjegyzékek alapján feltüntetve.* Bp., 1891–1892.
PestReg. = BAKÁCS ISTVÁN, Iratok Pest megye történetéhez. Oklevélregeszták 1002–1437. Bp., 1982.
Petri = PETRI MÓR, *Szilágy vármegye monographiája. I–VI.* Bp., 1901–1904.
PÓCZOS RITA (2001), *Az Árpád-kori Borsod és Bodrog vármegye településneveinek nyelvészeti elemzése.* Debrecen.
PRT. = *A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története.* Szerk. ERDÉLYI LÁSZLÓ, később SÖRÖS PONGRÁC. I–V., VII–XII. Bp., 1902–1912. VI/1–2. Bp., 1916.
RegArp. = *Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. I–II/1.* Szerk. SZENTPÉTERY IMRE. Bp., 1923–1943. *II/2–3., II/4.* Szerk. SZENTPÉTERY IMRE–BORSA IVÁN. Bp., 1961–1987.
SMFN. = *Somogy megye földrajzi nevei.* VÁRKONYI IMRE és KIRÁLY LAJOS vezetésével gyűjtötték a Somogy megyei pedagógusok és más önkéntes munkatársak. Tudományos irányító VÉGH JÓZSEF. Bp., 1974.
SoprOkl. = *Sopron vármegye története. Oklevéltár I–II.* Szerk. NAGY IMRE. Sopron, 1889–1891.
Szabó = SZABÓ ISTVÁN, *Ugocsa megye.* Bp., 1937.
Szentpétery = SZENTPÉTERY IMRE, Az almási monostor alapító oklevele II. István korából: *MNy.* 23 (1927): 360–70.
SzO. = *Székely oklevéltár I–VII.* Szerk. SZABÓ KÁROLY, később SZÁDECZKY LAJOS. Kolozsvár, 1872–1898. *[VIII.]* Közzéteszi BARABÁS SAMU. Bp., 1934.
Sztáray = *A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára I–II.* Szerk. NAGY GYULA. Bp., 1887–1889.
Teleki = *A római szent birodalmi gróf széki Teleki család oklevéltára I–II.* Szerk. BARABÁS SAMU. Bp., 1895–1896.

TMFN. = *Tolna megye földrajzi nevei.* VADAS FERENC vezetésével gyűjtötték a Tolna megyei pedagógusok és más önkéntes munkatársak. Tudományos irányító ÖRDÖG FERENC és VÉGH JÓZSEF. Bp., 1981.

VeMFN. = *Veszprém megye földrajzi nevei. II. A Pápai járás.* Szerk. BALOGH LAJOS és ÖRDÖG FERENC. MNyTK. 171. sz. Bp., 1987.

VeszprReg. = *Veszprémi regeszták. 1301–1387.* Összeállította KUMOROVITZ L. BERNÁT. Bp., 1953.

VMFN. = *Vas megye földrajzi nevei.* BÁRDOSI JÁNOS vezetésével gyűjtötték a Vas megyei pedagógusok és más önkéntes munkatársak. Tudományos tanácsadó VÉGH JÓZSEF és BALOGH LAJOS. Szombathely, 1982.

VP. = A váradi püspökség XIII. századi tizedjegyzéke. Közli: JAKUBOVICH EMIL: *MNy.* 22 (1926): 220–3, 298–301, 357–63.

VR. = *Az időrendbe szedett váradi tüzesvaspróba-lajstrom az 1550-iki kiadás hű másával együtt.* KARÁCSONYI JÁNOS és BOROVSZKY SAMU közreműködésével kiadja a váradi káptalan. Bp., 1903.

VRH. = K. FÁBIÁN ILONA, *A Váradi Regestrum helynevei.* Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 13. Szeged, 1997.

ZalaOkl. = *Zala vármegye története. Oklevéltár I–II.* Szerk. NAGY IMRE, VÉGHELY DEZSŐ és NAGY GYULA. Bp., 1886–1890.

Zichy = *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára I–XII.* Szerk. NAGY IMRE–NAGY IVÁN–VÉGHELY DEZSŐ–KAMMERER ERNŐ–LUKCSICS PÁL. Pest, majd Bp., 1871–1931.

ZsO. = *Zsigmondkori oklevéltár I–II.* Összeállította MÁLYUSZ ELEMÉR. Bp., 1951–1958., *III–IV.,* 1993–1994., *V.* Bp., 1997., *VI.* Bp., 1999, *VII.* Bp., 2001. Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette BORSA IVÁN, *VIII–IX.* Összeállította BORSA IVÁN és C. TÓTH NORBERT. Bp., 2003–2004, *X.* Összeállította C. TÓTH NORBERT Bp., 2007., *XI.* Összeállította C. TÓTH NORBERT–NEUMANN TIBOR. Bp., 2009.

A Magyar Névarchívum Kiadványai eddig megjelent kötetei

1. *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból. 1. Abaúj–Csongrád vármegye.* Közzéteszi: HOFFMANN ISTVÁN–RÁCZ ANITA–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 1997. 156 lap + 33 térkép.
2. BÉNYEI ÁGNES–PETHŐ GERGELY: *Az Árpád-kori Győr vármegye településneveinek nyelvészeti elemzése.* Debrecen, 1998. 129 lap + 6 térkép.
3. *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból. 2. Doboka–Győr vármegye.* Közzéteszi: HOFFMANN ISTVÁN–RÁCZ ANITA–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 1999. 123 lap + 16 térkép.
4. TÓTH VALÉRIA: *Az Árpád-kori Abaúj és Bars vármegye helyneveinek történeti-etimológiai szótára.* Debrecen, 2001. 304 lap.
5. PÓCZOS RITA: *Az Árpád-kori Borsod és Bodrog vármegye településneveinek nyelvészeti elemzése.* Debrecen, 2001. 190 lap.
6. TÓTH VALÉRIA: *Névrendszertani vizsgálatok a korai ómagyar korban (Abaúj és Bars vármegye).* Debrecen, 2001. 245 lap.
7. HOFFMANN ISTVÁN: *Magyar helynévkutatás. 1958–2002.* Debrecen, 2003. 281 lap.
8. *Helynévtörténeti tanulmányok 1.* Szerk. HOFFMANN ISTVÁN–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 2004. 207 lap.
9. RÁCZ ANITA: *A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata.* Debrecen, 2005. 235 lap.
10. *Korai magyar helynévszótár 1. Abaúj–Csongrád vármegye.* Szerk. HOFFMANN ISTVÁN. Debrecen, 2005. 449 lap.
11. *Helynévtörténeti tanulmányok 2.* Szerk. HOFFMANN ISTVÁN–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 2006. 224 lap.
12. RÁCZ ANITA: *A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára.* Debrecen, 2007. 372 lap.
13. *Helynévtörténeti tanulmányok 3.* Szerk. HOFFMANN ISTVÁN–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 2008. 224 lap.
14. TÓTH VALÉRIA: *Településnevek változástipológiája*. Debrecen, 2008. 285 lap.
15. *Helynévtörténeti tanulmányok 4.* Szerk. HOFFMANN ISTVÁN–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 2009. 193 lap.
16. HOFFMANN ISTVÁN: *A Tihanyi alapítólevél mint helynévtörténeti forrás.* Debrecen, 2010. 259 lap.

17. *Helynévtörténeti Tanulmányok 5.* Szerk. HOFFMANN ISTVÁN–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 2010. 271 lap.
18. PÓCZOS RITA: Nyelvi érintkezés és a helynévrendszerek kölcsönhatása. Debrecen, 2010. 237 lap.